ГРАД ПАНЧЕВО

ИЗВЕШТАЈ

О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ИЗМЕНА И ДОПУНА ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ

ЦЕЛИНА 8 - ПЕТРОХЕМИЈА, АЗОТАРА И РАФИНЕРИЈА У НАСЕЉЕНОМ МЕСТУ ПАНЧЕВО НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Крагујевац, јул 2026. године

ECOlogica **URBO DOO**
Крагујевац
Саве Ковачевића 1

Тел: +381 (0) 34 331 332
Фах: +381 (0) 34 337 237
e-mail: office@ecourbo.com
http://www.ecourbo.com

ИЗВЕШТАЈ

О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ИЗМЕНА И ДОПУНА ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ

ЦЕЛИНА 8 - ПЕТРОХЕМИЈА, АЗОТАРА И РАФИНЕРИЈА У НАСЕЉЕНОМ МЕСТУ ПАНЧЕВО НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Бр. предмета: 359/26

ИЗРАДА ИЗВЕШТАЈА

ECOlogica URBO DOO
Крагујевац

Директор:
Евица Рајић, дипл.еколог

Крагујевац, јул 2026. године

НОСИЛАЦ ИЗРАДЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА	**Градска управа града Панчева** **Секретаријат за урбанизам, грађевинске, стамбено-комуналне послове и саобраћај**
НАРУЧИЛАЦ ИЗРАДЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА	**ГРАД ПАНЧЕВО**

ИЗРАДА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	**ECOlogica URBO DOO** Крагујевац Саве Ковачевића бр. 1	
ДИРЕКТОР	**Евица Рајић** директор	

РАДНИ ТИМ	**Евица Рајић,** дипл. еколог	
	Марија Бабић, мастер биолог-еколог	
	Звездана Новаковић, мастер инж. технологије	
	Марин Рајић, дипл. инж. електротехнике	
	Светлана Ђоковић, дипл. еколог	
	Сања Јоковић, мастер еколог	
	Невена Зубић, мастер хемичар	
	Анђела Васиљевић, дипл. еколог	
	Марија Бошковић дипл. инж. заштите животне средине	
	Андреја Стаменић, дипл. инж. пејзажне архитектуре	

Садржај:

УВОД 17

1.0. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ 20

1.1. Кратак преглед садржаја и циљева Плана и односима са другим плановима и програмима 25
1.1.1. Кратак преглед садржаја и циљева Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево на животну средину 25
1.1.2. Однос са другим плановима и програмима 27
1.1.3. Постојећа и планирана намена површина 28
1.2. Преглед постојећег стања и квалитета чинилаца животне средине на подручју на које се Извештај односи ... 44
1.2.1.Становништво и здравље људи 45
1.2.2. Геолошка, предеона и биолошка разноврсност, врсте, станишта и њихова функционална повезаност, подручја и друга природна добра заштићена посебним прописом којим се уређује заштита природе 45
1.2.3. Еколошка мрежа, еколошки значајна подручја и еколошки коридори 54
1.2.4. Екосистеми и екосистемске услуге 54
1.2.5. Земљиште, вода и ваздух 55
1.2.6. Клима, климатске промене 84
1.2.7. Материјална добра, материјално и нематеријално културно наслеђе археолошко и архитектонско културно наслеђе и археолошка налазишта 86
1.2.8. Изложеност становништва и животне средине великим удесима или природним катастрофама 88
1.2.9. Интеракција/однос између чиниоца из тачке 1) - 8) 90
1.3. Карактеристике животне средине у областима које постоји могућност да буду изложене значајном утицају 91
1.4. Разматрана питања и проблеми заштите животне средине у Плану од значаја за процену непосредних и посредних утицаја спровођења Плана на чиниоце животне средине, укључујући посебно она која се односе на еколошку мрежу подручја и приказ разлога за изостављање одређених питања и проблема из поступка процене 92
1.5. Приказ информација и података раније спроведених стратешких процена планова и програма који припадају истој хијерархијској структури у циљу избегавања двоструке процене раније утврђених, описаних и процењених значајних утицаја на живот и здравље становништва и животну средину 93
1.6. Преглед утврђених и процењених значајних могућих утицаја на спровођење Плана 94
1.7. Приказ припремљених разумних варијантних решења које је орган надлежан за припрему Плана разматрао узимајући у обзир циљ, сврху и географски обухват Плана, предложене мере за спречавање и/или смањење процењених значајних негативних утицаја на стање и квалитет чинилаца животне средине и живот и здравље људи 96
1.8. Резултати претходних консултација са заинтересованим органима и организацијама битних за процену могућих утицаја Плана 99

2.0. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА 103

2.1. Општи и посебни циљеви Стратешке процене утицаја 104
2.2. Избор индикатора 106

3.0. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ ЗНАЧАЈНИХ УТИЦАЈА СПРОВОЂЕЊА ИЗМЕНА И ДОПУНА ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЦЕЛИНА 8 - ПЕТРОХЕМИЈА, АЗОТАРА И РАФИНЕРИЈА У НАСЕЉЕНОМ МЕСТУ ПАНЧЕВО 110

3.1. Детаљан опис, вредновање и процена значајних утицаја спровођења Плана на чиниоце животне средине . 110
3.2. Приказ вероватних значајних утицаја разумних варијантних решења која је разматрао орган надлежан за припрему Плана имајући у виду циљ, сврху и географски обухват Плана 112
3.3. Поређење разумних варијантних решења и приказ разлога за избор најповољнијег решења са становишта циља, сврхе, географског обухвата Плана и процењених утицаја на животну средину 113
3.4. Начин на који су при процени утицаја узети у обзир чиниоци животне средине 115
3.5. Начин на који су при процени утицаја узети у обзир карактеристике утицаја: вероватноћа, интезитет, сложеност/реверзибилност, временска димензија (трајање, учесталост, понављање), просторна димензија (локација, географска област, број изложених становника, прекогранична природа утицаја), кумулативна и заједничка природа утицаја 119
3.6. Приказ методологије и тешкоћа, техничких немогућности или недостатка одређених знања са којима се орган надлежан за припрему Плана сусрео како би спровео процену разумних варијантних решења 126

4.0. ПРЕДЛОГ МЕРА ПРЕДВИЂЕНИХ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ И/ИЛИ СМАЊЕЊЕ ПРОЦЕЊЕНИХ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ 127

4.1. Предлог мера за спречавање, смањење и/или ограничавање негативних, односно увећање позитивних утицаја на чиниоце животне средине 128
4.1.1. Заштита ваздуха 131
4.1.2. Заштита вода 133
4.1.3. Заштита земљишта 137
4.1.4. Заштита природе, природних добара, зелених површина и предела 139
4.1.5. Заштита шума 142
4.1.6. Заштита културних добара 142
4.1.7. Бука и вибрације 143
4.1.8. Нејонизујуће зрачење 145
4.1.9. Управљање отпадом 145
4.1.10. Заштита од хемијског, технолошког удеса и еколошких несрећа 148
4.2. Приказ начина спровођења мера 155
4.3. Процена ефикасности мера 156
4.4. Мере ране идентификације и начин поступања у случају појаве неочекиваних негативних утицаја спровођења Плана у циљу отклањања тих утицаја (мере за спречавање, смањење и/или ограничење утврђене значајне негативне непосредне, посредне, секундарне, кумулативне, прекограничне, краткорочне, средњорочне и дугорочне, трајне и привремене утицаје на чиниоце животне средине) 157

5.0. ОДЛУКА НАДЛЕЖНОГ ОРГАНА ДОНЕТА У ПОСТУПКУ ГЛАВНЕ ОЦЕНЕ ПРИХВАТЉИВОСТИ ЗА ПЛАНОВЕ КОЈИ САМОСТАЛНО ИЛИ ЗАЈЕДНО СА ДРУГИМ ПЛАНОМ И ПРОГРАМОМ, ПРОЈЕКТОМ, РАДОВИМА ИЛИ АКТИВНОСТИМА, МОГУ ДА ИМАЈУ УТИЦАЈА НА ЦИЉЕВЕ ОЧУВАЊА И ЦЕЛОВИТОСТ ПОДРУЧЈА ЕКОЛОШКЕ МРЕЖЕ 160

6.0. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ СТРАТЕШКИХ ПРОЦЕНА НА НИЖИМ ХИЈЕРАРХИЈСКИМ НИВОИМА И ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОЈЕКАТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ 161

7.0. ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ТОКУ СПРОВОЂЕЊА ИЗМЕНА И ДОПУНА ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЦЕЛИНА 8 - ПЕТРОХЕМИЈА, АЗОТАРА И РАФИНЕРИЈА У НАСЕЉЕНОМ МЕСТУ ПАНЧЕВО 163

7.1.Опис циљева Плана 163
7.2. Индикатори за праћење стања животне средине и значајних утицаја спровођења Плана на чиниоце животне средине 163
7.3. Временска динамика прикупљања података 166
7.4. Права и обавезе надлежних органа 167
7.5. Поступање у случају неочекиваних негативних утицаја 169

8.0. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ И ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА 171

8.1. Приказ примењене методологије 171
8.2. Тешкоће приликом израде Стратешке процене утицаја на животну средину 172

9.0. ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА, ОПИС РАЗЛОГА ОДЛУЧУЈУЋИХ ЗА ИЗБОР ИЗМЕНА И ДОПУНА ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЦЕЛИНА 8 - ПЕТРОХЕМИЈА, АЗОТАРА И РАФИНЕРИЈА У НАСЕЉЕНОМ МЕСТУ ПАНЧЕВО 173

10.0. НЕТЕХНИЧКИ РЕЗИМЕ ИНФОРМАЦИЈА И ЗАКЉУЧЦИ ДО КОЈИХ СЕ ДОШЛО ТОКОМ ИЗРАДЕ ИЗВЕШТАЈА О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ ПРЕДСТАВЉЕНЕ НА НАЧИН РАЗУМЉИВ ЈАВНОСТИ 176

10.1. Начин на који су проблеми, питања и циљеви заштите животне средине интегрисани у план 176
10.2. Утврђене значајне утицаје спровођења плана на животну средину 177
10.3. Предложене мере за спречавање и/или смањење негативних утицаја и начин њиховог спровођења у реализацији плана 179
10.4. Разумне варијанте које су биле предмет разматрања и разлоге за одабрано решење са становишта циља, сврхе, географског обухвата и утицаја плана на животну средину 180
10.5. Мере планиране програмом праћења свих значајних утицаја спровођења Плана 180
10.6. Начин на који су мишљења и примедбе органа надлежног за заштиту животне средине, заштиту здравља и других заинтересованих органа и организација узете у обзир у Плану 181
10.7. Начин на који су мишљења и примедбе јавности узета у обзир у Плану 182
10.8. Начин на који су мишљења и примедбе прикупљене у оквиру прекограничних консултацијама узете у обзир у плану 182

11.0. ДРУГИ ПОДАЦИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА СТРАТЕШКУ ПРОЦЕНУ УТИЦАЈА 183

У складу са Чланом 11. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл.гласник РС”, бр. 94/24) доносим

Р Е Ш Е Њ Е

о именовању мултидисциплинарног тима за израду Извештаја о Стратешкој процени утицаја Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево на животну средину

Вођа тима: Евица Рајић, дипл. еколог

Чланови тима: Марија Бабић, мастер биолог-еколог
Звездана Новаковић, мастер инж. технологије
Марин Рајић, дипл. инж. електротехнике
Светлана Ђоковић, дипл. еколог
Сања Јоковић, мастер еколог
Невена Зубић, мастер хемичар
Анђела Васиљевић, дип. еколог
Марија Бошковић, дипл. инж. заштите животне средине
Андреја Стаменић, дипл. инж. пејзажне архитектуре

Именовани су дужни да, при изради Извештаја о Стратешкој процени утицаја на животну средину Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, поштују одредбе Закона о стратешкој процени утицаја („Сл. гласник РС”, бр. 94/24), Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“, бр.72/09, 81/09-исправка, 64/10-одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13-одлука УС, 50/13-одлука УС, 98/13-одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др.закон, 9/20, 52/21, 62/23 и 91/25), Закона о заштити животне средине („Сл. гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09-др. закон, 72/09-др. закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18, 95/18-др. закон и 94/24-др.закон), одредбе осталих секторских закона и подзаконских аката, све у складу са Одлуком о изради Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево („Сл. лист града Панчева”, бр. 34/2024) - Члан 14. Одлуке, чији је саставни део Одлука о приступању изради стратешке процене утицаја Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево на животну средину („Сл. лист града Панчева”, бр. 33/2024).

Крагујевац, мај 2026. године

ECOlogica **URBO** DOO
Директор:
Евица Рајић, дипл. еколог

ОПШТА ДОКУМЕНТАЦИЈА

Република Србија
Агенција за привредне регистре

Регистар Привредних субјеката

БД. 185524/2006

Дана, 22.11.2006 године
Београд

Агенција за привредне регистре, Регистратор који води Регистар привредних субјеката, на основу чл. 4 Закона о Агенцији за привредне регистре (Службени гласник РС 55/04) и члана 23. и 25. Закона о регистрацији привредних субјеката (Службени гласник РС 55/04, 61/05), решавајући по захтеву подносиоца регистрационе пријаве за регистрацију оснивања привредног субјекта, који је поднет од стране:

Име и презиме: Евица Рајић
ЈМБГ: 2610958787413
Адреса: Димитрија Туцовића 8/3, Крагујевац, Србија

доноси

РЕШЕЊЕ

Усваја се захтев подносиоца регистрационе пријаве, па се у Регистар привредних субјеката региструје оснивање привредног субјекта

PREDUZEĆE ZA PLANIRANJE, PROJEKTOVANJE I EKOLOGIJU ECOLOGICA URBO DOO KRAGUJEVAC, SRETE MLADENOVIĆA 2

са следећим подацима:

Пуно пословно име: **PREDUZEĆE ZA PLANIRANJE, PROJEKTOVANJE I EKOLOGIJU ECOLOGICA URBO DOO KRAGUJEVAC, SRETE MLADENOVIĆA 2**
Правна форма: Друштво са ограниченом одговорношћу
Седиште: Крагујевац
Опис делатности: PREDUZEĆE ZA PLANIRANJE, PROJEKTOVANJE I EKOLOGIJU

Скраћено пословно име: **ECOLOGICA URBO DOO KRAGUJEVAC**
Регистарски број/Матични број: 20222816
Претежна делатност: 74201 - ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
Привредни субјекат је регистрован за спољно трговински промет
Привредни субјекат је регистрован за услуге у спољнотрговинском промету

Подаци о капиталу

Уписани капитал

Новчани 500,00 EUR, у динарској противвредности.

Уплаћен-унет капитал

Новчани 250,00 EUR, 9.11.2006 године, у динарској противвредности.

Подаци о оснивачима:

Име и презиме: Евица Рајић
ЈМБГ: 2610958787413
Адреса: Димитрија Туцовића 8/3, Крагујевац, Србија

Уписани капитал

Новчани 500,00 EUR, у динарској противвредности.

Уплаћен-унет капитал

Новчани 250,00 EUR, 9.11.2006 године, у динарској противвредности.

Удео 100,00 %.

Подаци о директору:

Име и презиме: Евица Рајић
ЈМБГ: 2610958787413
Адреса: Димитрија Туцовића 8/3, Крагујевац, Србија

Подаци о заступницима:

Заступник

Име и презиме: Евица Рајић
ЈМБГ: 2610958787413

Функција у привредном субјекту: Директор

Овлашћења у промету

Овлашћења у унутрашњем промету неограничена
Овлашћења у спољнотрговинском промету неограничена

Накнаду у износу од 3.600,00 динара за регистрацију напред наведених података наплаћена је од подносиоца регистрационе пријаве.

Образложење

Подносилац регистрационе пријаве поднео је регистрациону пријаву за оснивање привредног субјекта

PREDUZEĆE ZA PLANIRANJE, PROJEKTOVANJE I EKOLOGIJU ECOLOGICA URBO DOO KRAGUJEVAC, SRETE MLADENOVIĆA 2

Решавајући по захтеву подносиоца, обзиром да су испуњени законом предвиђени услови, решено је као у диспозитиву.

Висина накнаде за регистрацију одређена је у складу са члановима 2., 3. и 4. Уредбе о висини накнаде за регистрацију и друге услуге које пружа Агенција за привредне регистре (Службени гласник РС број 109/05)

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:
Против овог решења може се изјавити жалба Министру надлежном за послове привреде у року од 8 дана од дана достављања решења, а преко Агенције за привредне регистре.

РЕГИСТРАТОР

Миладин Маглов

Република Србија
Агенција за привредне регистре

5000188041265

Регистар привредних субјеката
БД 47035/2021

Дана, 04.06.2021. године
Београд

Регистратор Регистра привредних субјеката који води Агенција за привредне регистре, на основу члана 15. став 1. Закона о поступку регистрације у Агенцији за привредне регистре („Службени гласник РС", бр. 99/2011, 83/2014, 31/2019), одлучујући о регистрационој пријави промене података код PREDUZEĆE ZA PLANIRANJE, PROJEKTOVANJE I EKOLOGIJU ECOLOGICA URBO DOO KRAGUJEVAC, матични број: 20222816, коју је поднео/ла:

Име и презиме: Евица Рајић

доноси

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ регистрациона пријава, па се у Регистар привредних субјеката региструје промена података код:

PREDUZEĆE ZA PLANIRANJE, PROJEKTOVANJE I EKOLOGIJU ECOLOGICA URBO DOO KRAGUJEVAC

Регистарски/матични број: 20222816

и то следећих промена:

Промена седишта привредног друштва:
Брише се:
Адреса: Саве Ковачевића 3/1 , КРАГУЈЕВАЦ , 34000 , Србија
Уписује се:
Адреса: САВЕ КОВАЧЕВИЋА 1 , КРАГУЈЕВАЦ , 34000 , Србија

О б р а з л о ж е њ е

Подносилац регистрационе пријаве поднео је дана 02.06.2021. године регистрациону пријаву промене података број БД 47035/2021 и уз пријаву је доставио документацију наведену у потврди о примљеној регистрационој пријави.

Проверавајући испуњеност услова за регистрацију промене података, прописаних одредбом члана 14. Закона о поступку регистрације у Агенцији за привредне регистре , Регистратор је утврдио да су испуњени услови за регистрацију, па је одлучио као у диспозитиву решења, у складу са одредбом члана 16. Закона.

Страна 1 од 2

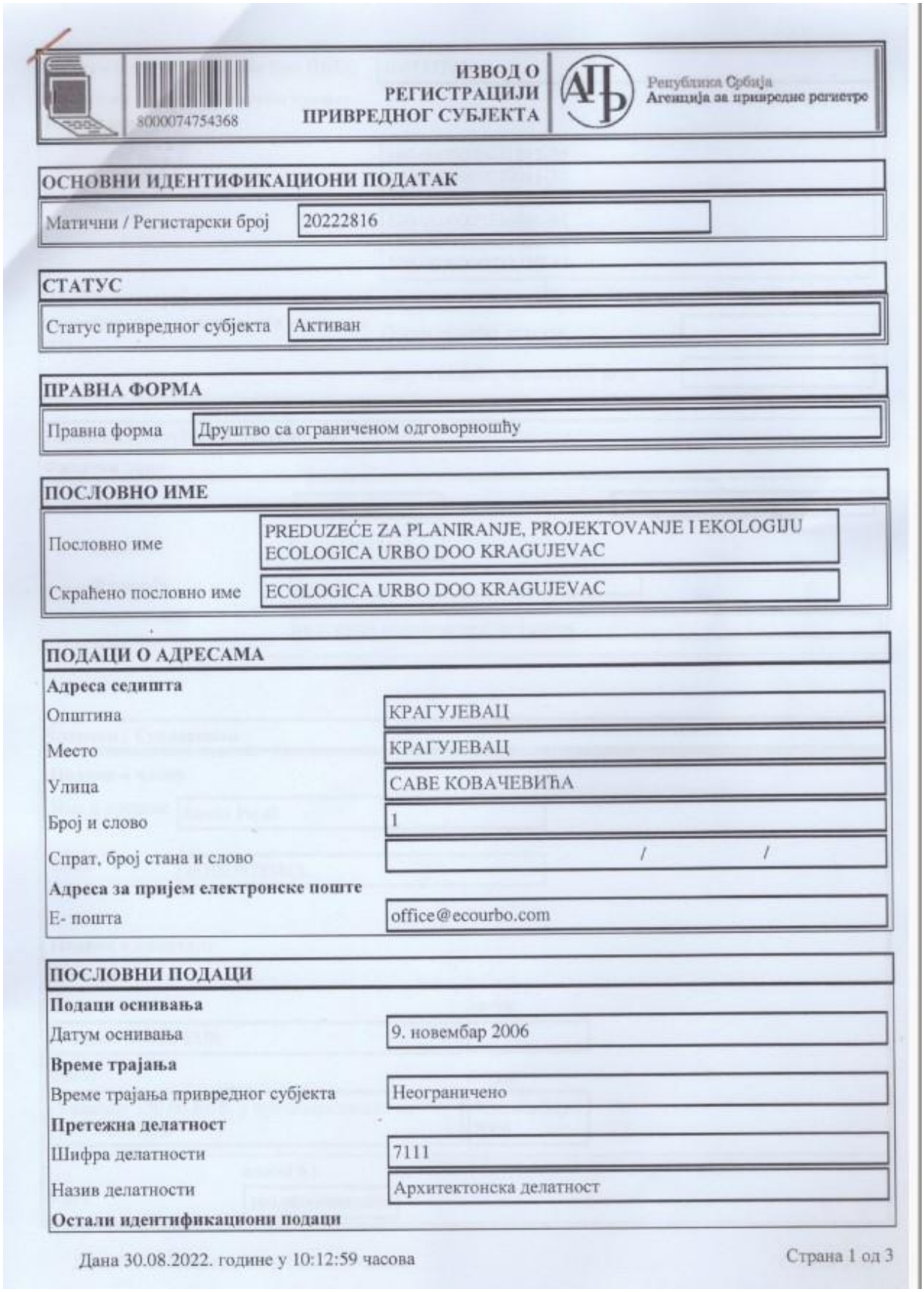
Висина накнаде за вођење поступка регистрације утврђена је Одлуком о накнадама за послове регистрације и друге услуге које пружа Агенција за привредне регистре („Сл. гласник РС“, бр. 119/2013, 138/2014, 45/2015, 106/2015, 32/2016, 60/2016 и 75/2018).

УПУТСТВО О ПРАВНОМ СРЕДСТВУ:
Против ове одлуке може се изјавити жалба у року од 30 дана од дана објављивања одлуке на интернет страни Агенције за привредне регистре, министру надлежном за послове привреде, а преко Агенције за привредне регистре. Административна такса за жалбу у износу од 480,00 динара и решење по жалби у износу од 550,00 динара, уплаћује се у буџет Републике Србије. Жалба се може изјавити и усмено на записник у Агенцији за привредне регистре.

РЕГИСТРАТОР

Миладин Магјов

Страна 2 од 2



8000074754368

ИЗВОД О РЕГИСТРАЦИЈИ ПРИВРЕДНОГ СУБЈЕКТА

Република Србија
Агенција за привредне регистре

ОСНОВНИ ИДЕНТИФИКАЦИОНИ ПОДАТАК

Матични / Регистарски број	20222816

СТАТУС

Статус привредног субјекта	Активан

ПРАВНА ФОРМА

Правна форма	Друштво са ограниченом одговорношћу

ПОСЛОВНО ИМЕ

Пословно име	PREDUZEĆE ZA PLANIRANJE, PROJEKTOVANJE I EKOLOGIJU ECOLOGICA URBO DOO KRAGUJEVAC
Скраћено пословно име	ECOLOGICA URBO DOO KRAGUJEVAC

ПОДАЦИ О АДРЕСАМА

Адреса седишта

Општина	КРАГУЈЕВАЦ
Место	КРАГУЈЕВАЦ
Улица	САВЕ КОВАЧЕВИЋА
Број и слово	1
Спрат, број стана и слово	/ /

Адреса за пријем електронске поште

Е- пошта	office@ecourbo.com

ПОСЛОВНИ ПОДАЦИ

Подаци оснивања

Датум оснивања	9. новембар 2006

Време трајања

Време трајања привредног субјекта	Неограничено

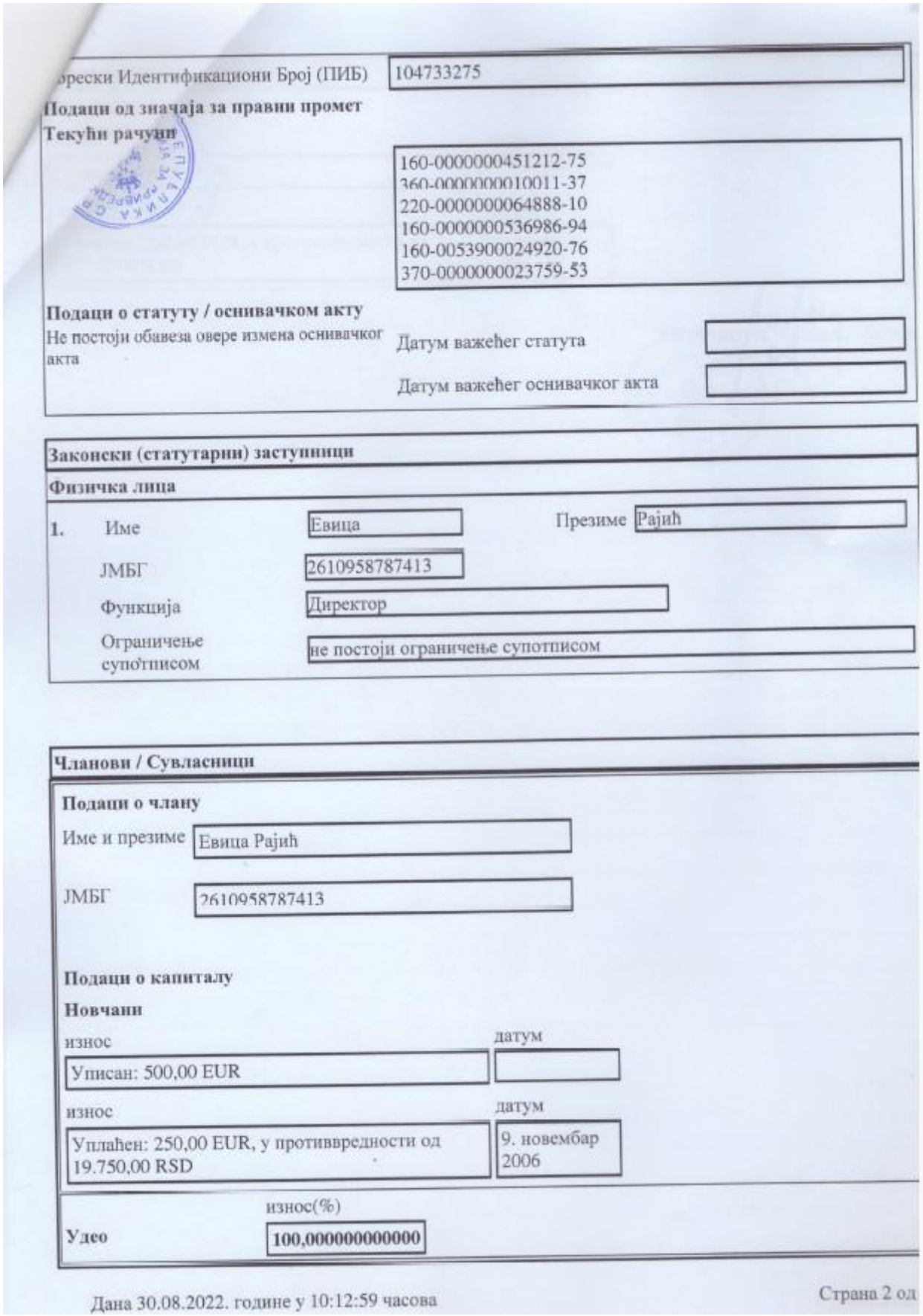
Претежна делатност

Шифра делатности	7111
Назив делатности	Архитектонска делатност

Остали идентификациони подаци

Дана 30.08.2022. године у 10:12:59 часова

Страна 1 од 3



Порески Идентификациони Број (ПИБ) 104733275

Подаци од значаја за правни промет

Текући рачуни

160-0000000451212-75
360-0000000010011-37
220-0000000064888-10
160-0000000536986-94
160-0053900024920-76
370-0000000023759-53

Подаци о статуту / оснивачком акту

Не постоји обавеза овере измена оснивачког акта

Датум важећег статута

Датум важећег оснивачког акта

Законски (статутарни) заступници

Физичка лица

1. Име Евица Презиме Рајић

ЈМБГ 2610958787413

Функција Директор

Ограничење супотписом не постоји ограничење супотписом

Чланови / Сувласници

Подаци о члану

Име и презиме Евица Рајић

ЈМБГ 2610958787413

Подаци о капиталу

Новчани

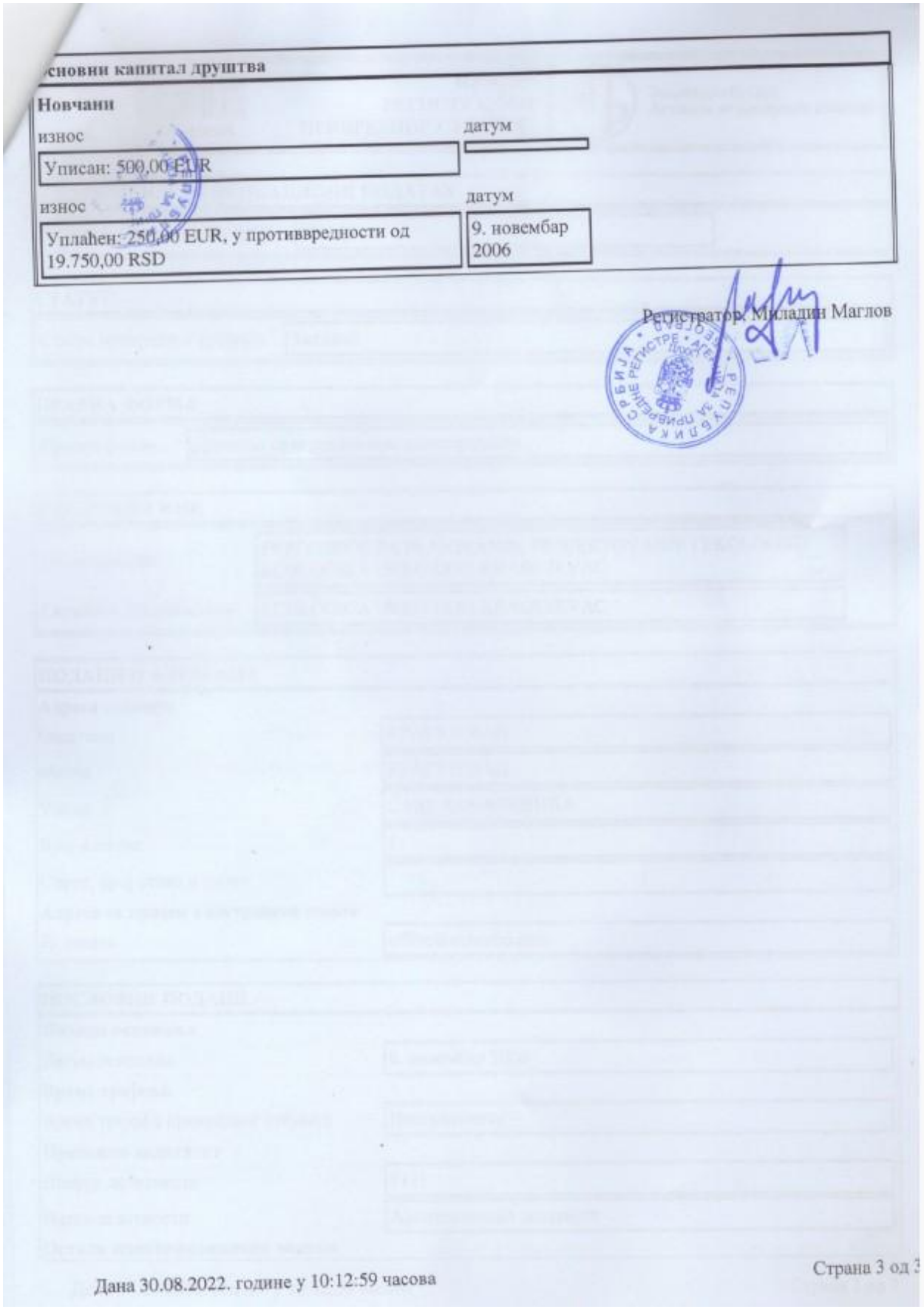
износ: Уписан: 500,00 EUR — датум:

износ: Уплаћен: 250,00 EUR, у противвредности од 19.750,00 RSD — датум: 9. новембар 2006

Удео износ(%): **100,000000000000**

Дана 30.08.2022. године у 10:12:59 часова

Страна 2 од



Основни капитал друштва

Новчани

износ	датум
Уписан: 500,00 EUR	
износ	датум
Уплаћен: 250,00 EUR, у противвредности од 19.750,00 RSD	9. новембар 2006

Регистратор: Миладин Маглов

Дана 30.08.2022. године у 10:12:59 часова

Страна 3 од 3

ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

Увод

Одлуком о изради Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево („Сл. лист града Панчева”, бр. 34/2024) - Члан 14. Одлуке, чији је саставни део Одлука о приступању изради Стратешке процене утицаја Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево на животну средину („Сл. лист града Панчева”, бр. 33/2024) одлучено је о потреби израде Стратешке процене утицаја. У складу са наведеним, приступило се изради Стратешке процене утицаја Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево на животну средину (у даљем тексту: Измене и допуне ПГР Целина 8 и Стратешка процена/Извештај о Стратешкој процени).

Стратешка процена утицаја на животну средину (SEA-Strategic Environmental Assessment) представља механизам којим се, у процесу планирања, обезбеђује одрживо коришћење простора предмета еколошке анализе, са свим осетљивим рецепторима животне и друштвене средине, који већ трпе или могу трпети утицаје и потенцијалне последице постојећег стања и посебно планиране намене:

- у поступку припреме циљане измене планског документа и доношења Одлуке о изради Измене и допуне ПГР Целина 8 и поступаку стратешке процене утицаја планиране намене на животну средину;
- у поступку анализе свих потенцијалних ограничења;
- у току раног јавног увида и упознавања јавности о предмету измене планског документа и концепту планиране намене;
- у процесу израде Нацрта Измене и допуне ПГР Целина 8, излагању на јавни увид, јавној презентацији и стручној контроли планског документа и Извештаја о Стратешкој процени на животну средину;
- у фази разматрања Стратешке процене (Извештаја о Стратешкој процени) и Извештаја заинтересоване јавности и свих заинтересованих страна о Стратешкој процени утицаја Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево на животну средину;
- у фази усвајања Измене и допуне Плана којим се планира уређење простора за реализацију планираних пројеката, односно развој урбанистичке целине дефинисањем намена површина за рационално и еколошки најприхварљивије решење индустријске зоне и компатибилних намена, зона пословања, информатичких, интелектуалних и других услуга, пословних инкубатора, (објеката/технолошких процеса, пратећих садржаја, пратеће инфраструктуре и заступљеног зеленила).

Као комплексан и целовит процес и поступак, који омогућава и обезбеђује укупно сагледавање планираних измена и допуна планског документа са аспекта заштите здравља становништва и животне средине, Стратешка процена даје могућност за:

- предлагање и вредновање варијантних планских решења;
- избор еколошки најприхватљивијег решења, уз дефинисање услова и мера којима ће се заштита свих чинилаца животне и друштвене средине обезбедити на оптималан, рационалан и еколошки најприхватљивији начин.

Кроз процес стратешке процене утицаја, планирана намена, са планираним пројектима, пратећом инфраструктуром и планираним претходним активностима и радовима, критички се разматра са аспекта утицаја на све чиниоце животне средине и здравље становништва.

На основу резултата истраживања и процене свих потенцијалних утицаја (позитивних/негативних) доноси се одлука о усвајању и имплементацији измењеног и допуњеног планског документа под дефинисаним и прописаним условима, смерницама и

мерама заштите и мониторинга животне средине или о одустајању од планиране намене, планираних пројеката и активности на анализираном простору.

Стратешка процена утицаја Измене и допуне ПГР Целина 8 на животну средину:

- интегрише био-физичке и социјално-економске сегменте животне средине;
- повезује, анализира и процењује планирану намену, очекиване активности али и захтеве свих интересних страна;
- усмерава плански документ ка решењима која су, пре свега, од интереса за животну средину и здравље становништва.

Поступак процене утицаја Измене и допуне ПГР Целина 8 на животну средину и израда Извештаја о Стратешкој процени на животну средину планског документа дефинисани су Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 94/24).

Примена Закона о стратешкој процени утицаја представља усклађивање националне законске регулативе са европском Директивом 2001/42/ЕС о „Процени утицаја одређених планова и програма на животну средину”. Циљ Директиве је да обезбеди висок степен заштите животне средине и да допринесе интеграцији захтева за заштитом животне средине при изради и усвајању планова и програма у циљу промоције одрживог развоја. Еколошка процена је важан инструмент за интеграцију захтева за заштитом природе, животне и друштвене средине при изради и усвајању планова и програма за које се установи да имају или могу имати значајан утицај на животну средину.

Извештај о Стратешкој процени утицаја Измене и допуне ПГР Целина 8 на животну средину, представља основу за:

- утврђивање обавезујућих, хијерархијски усаглашених смерница (еколошких захтева), при изради Нацрта Измене и допуне ПГР Целина 8;
- интегрисање мера заштите чинилаца животне средине и друштва у све фазе израде измена и допуна планског документа;
- дефинисање услова и решења заштите свих осетљивих рецептора и чиниоца животне средине, као обавезујућих за поступак имплементације измењеног и допуњеног планског документа.

Стратешка процена утицаја (Извештај о Стратешкој процени) се ради истовремено са израдом Нацрта Измене и допуне ПГР Целина 8,, чиме су створени услови за благовремено интегрисање захтева везаних за заштиту природних вредности простора, заштиту чинилаца животне средине и друштва:

- у току израде Измене и допуне ПГР Целина 8 за изабрано еколошки најприхватљивије варијантно решење планиране намене,
- у фази излагања јавности, стручној контроли и провери испуњености прописаних услова надлежних органа и ималаца јавних овлашћења;
- у фази исходовања сагласности на Стратешку процену (Извештаја о Стратешкој процени утицаја на животну средину Измене и допуне ПГР Целина 8;
- у фази усвајања Измена и допуна Плана на Скупштини града Панчева;
- у процесу имплементације Измене и допуне ПГР Целина 8.

Извештај о Стратешкој процени и процена могућих стратешких утицаја Измене и допуне ПГР Целина 8 на животну средину и становништво у окружењу, обухвата:

- анализу карактеристика простора, створених вредности, услова насталих у претходном времену, ограничења просторне целине у границама Измене и допуне ПГР Целина 8, са непосредним и ширим окружењем, од значаја за предлог интегралне заштите и одрживог коришћења простора за планирану намену;
- анализу свих детектованих и потенцијалних ограничења у простору од значаја за поступак стратешке процене утицаја;
- анализу постојећих пројеката (објеката и технологија), међусобних зависности и условљености;

- анализу и валоризацију заступљеног зеленила у границама Измене и допуне ПГР Целина 8 и непосредном окружењу од значаја за поступак стратешке процене утицаја на животну средину;
- анализу потенцијала за реализацију планиране намене (планираног пројекта, пратећих објеката, садржаја и припадајуће инфраструктуре), потенцијалних просторних ограничења од значаја за поступак стратешке процене утицаја на животну и друштвену средину;
- анализу услова и смерница документације вишег реда и ширег подручја од битног значаја и утицаја за поступак стратешке процене утицаја - хијерархијска условљеност;
- анализу услова надлежних органа, ималаца јавних овлашћења, надлежних институција и осталих релевантних услова и захтева;
- анализу постојећег стања медијума животне средине (анализа постојеће базе података о стању животне средине), анализу тренутног („нултог“) стања животне средине и процену очекиваних трендова са дефинисањем циљева заштите животне и друштвене средине;
- дефинисање општих и посебних циљева интегралне заштите простора и животне средине кроз поступак Стратешке процене измена и допуна планског документа;
- идентификацију и утврђивање свих чинилаца простора и еколошких елемената на анализираном подручју који већ трпе извесне утицаје, као и оних на које је вероватно да ће доношење Измене и допуне ПГР Целина 8 додатно утицати;
- анализу захтева заинтересоване јавности, појединаца и осталих корисника простора у границама планског документа и зонама потенцијалног утицаја Измене и допуне Плана;
- организовање консултација са заинтересованим странама, органима, институцијама и непосредним корисницима простора о обиму и обухвату анализе и процене утицаја Измене и допуне Плана на животну средину;
- процену утицаја предложене стратешке одлуке планског документа за реализацију планиране намене са пратећим објектима, инфраструктуром и уређењем површина, уз разматрање постојећих ограничења и утицаја на природу, животну и друштвену средину;
- процену кумулативних, синергетских, директних, индиректних, локалних, иреверзибилних и других утицаја предложене стратешке одлуке за реализацију планиране намене;
- дефинисање стратешких смерница и кључних мера заштите животне средине, мера потенцијалне еколошке компензације у поступку имплементације Измена и допуна Плана;
- учешће јавности (имаоца јавних овлашћења, стручне, остале јавности, удружења, НВО и заинтересованих појединаца) у поступку стратешке процене утицаја;
- дефинисање смерница и мера заштите и мониторинга чинилаца животне средине за поступак процене утицаја на нижем хијерархијском нивоу;
- вредновање подручја Измене и допуне ПГР Целина 8, непосредног и ширег окружења, са аспекта могућих ограничења, начина и услова коришћења простора за реализацију планиране намене.

1.0. Полазне основе Стратешке процене

У складу са одредбама Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл.гласник РС“, бр. 94/24), полазне основе Стратешке процене обухватају:

- преглед садржаја и циљева Измене и допуне ПГР Целина 8 и однос са другим плановима и програмима;
- преглед постојећег стања и квалитета животне средине на подручју на које се Стратешка процена односи;
- карактеристике животне средине у областима за које постоји могућност да буду изложене значајном утицају;
- разматрана питања и проблеме заштите животне средине у границама Измене и допуне ПГР Целина 8 и приказ разлога за изостављање одређених питања и проблема из поступка стратешке процене;
- приказ припремљених варијантних решења у оквиру Измене и допуне ПГР Целина 8, која се односе на заштиту животне средине, укључујући варијанту нереализовања Измене и допуне ПГР Целина 8 и избор најповољнијег, еколошки најприхватљивијег варијантног решења са аспекта заштите животне средине;
- резултате претходних консултација са заинтересованим органима и организацијама, имаоцима јавних овлашћења, битних са становишта циљева и процене могућих утицаја на животну средину и друштво.

Стратешка процена утицаја спроводи се у циљу утврђивања, вредновања и смањења потенцијално негативних утицаја планиране намене на животну средину, као и обезбеђивања услова за одрживо коришћење простора, заступљених природних ресурса и створених вредности, унапређење стања животне средине и животног стандарда локалног становништва. Израда Стратешке процене Измене и допуне ПГР Целина 8 обухвата:

- припрему извештаја о стању животне средине;
- спровођење поступка консултација, усвајање Извештаја и резултата консултација у поступку одлучивања и доношења, односно усвајања Измене и допуне ПГР Целина 8;
- пружање информација и података о донетој одлуци, у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 94/24).

Поступак Стратешке процене утицаја Измене и допуне ПГР Целина 8 на животну средину заснован је на:

- **начелу одрживог развоја**, односно разматрању и укључивању свих битних аспеката животне и друштвене средине, природних и створених вредности и медијума животне средине у анализираној просторној целини, у фази Раног јавног увида, Нацрта и фази усвајања Измене и допуне планског документа, као и утврђивању услова за заштиту и унапређење чинилаца животне средине, односно одрживо и рационално коришћење простора, што представља један од предуслова за остваривање циљева одрживог развоја подручја Измена и допуна Плана и подручја на које планска решења могу утицати;

- **начелу интегралности**, које подразумева свеобухватно и координисано укључивање у Измене и допуне ПГР Целина 8 услова, захтева и смерница свих релевантних органа, организација и ималаца јавних овлашћења, ради обезбеђивања усклађеног планирања и одлучивања; примена овог начела има за циљ одрживо и рационално коришћење простора и земљишта као ограниченог и тешко обновљивог ресурса, уз уважавање јавног интереса и потребе за дугорочним уређењем и коришћењем простора;

- **начелу предострожности**, које укључује пажљиво планирање намене у функцији заштите и прихватљивог коришћења простора у границама Измене и допуне ПГР

Целина 8 и његовом повезивању са окружењем, на начин да се превенирају, спрече, смање и контролишу сви потенцијално негативни утицаји на животну и друштвену средину и са свођењем на минимум ризика појаве негативних утицаја;

- **начелу хијерархије и координације** што подразумева усвајање смерница Просторног плана Републике Србије и Извештаја о Стратешкој процени („Сл. гласник РС”, бр.88/10), Генералног урбанистичког плана Панчева („Сл. лист града Панчева" бр. 23/12 и 10/20), Просторног плана подручја посебне намене мреже коридора саобраћајне инфраструктуре на основном правцу државног пута I реда бр. 24 Суботица – Зрењанин-Ковин („Сл. лист АПВ" 19/17), као хијерархијски обавезујућих, што представља услов за обезбеђивање узајамне координације битне планске документације, ималаца јавних овлашћења, надлежних и заинтересованих органа, предузећа и појединаца, у поступку процене утицаја стратешког карактера, израде Стратешке процене утицаја Измене и допуне ПГР Целина 8 и исходовање сагласности на Извештај о Стратешкој процени, кроз консултације, обавештавања и прибављања мишљења на Измене и допуне ПГР Целина 8 и Извештај о стратешкој процени;

- **начелу избегавања двоструке процене,** које подразумева да релевантни подаци о утицајима који су изведени у раније спроведеним поступцима стратешке процене утицаја могу да се користе за потребе процене значајних утицаја планова и који припадају истојм хијерархијском нивоу, у циљу избегавања двоструке процене већ довољно утврђених значајних утицаја на одређене чиниоце животне средине; подаци из раније спроведених стратешких процена морају да буду ажурни, поуздани и приказани на начин да на основу њих могу поуздано да се утврде, опишу и процене одређени постојећи утицаји планова и програма на чиниоце животне средине, што у предметном поступку није предмет разматрања;

- **начелу јавности**, као кључном делу процеса, све у циљу информисања јавности о изради Измене и допуне ПГР Целина 8, планираној намени, мерама и активностима и потенцијалном утицају Измене и допуне ПГР Целина 8 на животну и друштвену средину, услове живота и традиционалне навике становништва, као и у циљу обезбеђења пуне отворености поступка припреме Нацрта Измене и допуне ПГР Целина 8 и доношење (усвајање) Измене и допуне ПГР Целина 8, где јавност мора, пре доношења било какве одлуке, као и после усвајања Измене и допуне ПГР Целина 8, имати приступ информацијама које се односе на предметни планski документ.

Правни основ за израду Стратешке процене утицаја на животну средину Измене и допуне ПГР Целина 8 (Извештаја о Стратешкој процени) је:

- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 94/24);
- Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13-одлука УС, 50/13-одлука УС, 98/13 – одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др.закон, 9/20, 52/21, 62/23 и 91/25);
- Правилник о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Сл. гласник РС“, бр. 32/19, 47/25 и 40/26);
- Одлука о о изради Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево („Сл. лист града Панчева”, број 34/2024) - Члан 14. Одлуке, чији је саставни део Одлука о приступању изради Стратешке процене утицаја Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево на животну средину („Сл. лист града Панчева”, број 33/2024);

Планski основ за израду Измене и допуне ПГР Целина 8 и Извештаја о Стратешкој процени је:

- Генерални урбанистички плана Панчева („Сл. лист града Панчева“, број 23/12 и 10/20);

- Просторни план подручја посебне намене мреже коридора саобраћајне инфраструктуре на основном правцу државног пута I реда бр. 24 Суботица – Зрењанин-Ковин („Сл. лист АПВ" 19/17).

Просторно планска, стратешка и остала документација од значаја за поступак стратешке процене утицаја на животну средину Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, су и:

- Просторни план Републике Србије од 2010. до 2020. године („Сл. гласник РС”, бр. 88/10);
- Просторни план града Панчева („Сл. лист града Панчева“, број 22/12 и 22/12-исправка);
- Програм управљања отпадом у Републици Србији за период 2022-2031. године („Сл. гласник РС“, бр. 12/22).

Остала коришћена документација, услови надлежних органа, институција, ималаца јавних овлашћења и подаци од значаја за Извештај о Стратешкој процени:

- Услови надлежних органа, организација и ималаца јавних овлашћења:
  - Електродистрибуција Србије, Услови, број: 96362/2- 26 од 11.3.2026. године;
  - Министарство унутрашњих послова, Сектор за ванредне ситуације, Одељење за ванредне ситуације у Панчеву, Обавештење, 07.23.1 број 217-1669/26 од 10.3.2026. године;
  - Јавно водопривредно предузеће „Воде Војводине“ Нови Сад, Обавештење, број: 1- 966/4- 26 од 27.3.20226. године;
  - Јавно водопривредно предузеће „Воде Војводине“ Нови Сад, Водни услови бр. 05-60/2024-6/9 од 05.05.2026. године;
  - ЈКП „Водовод и канализација“ Панчево, Услови, број: Д- 1639/1 од 28.4.2026. године;
  - Покрајински завод за заштиту природе Нови Сад, Решење, број: 03 020-855/2 пд 17.4.2026. године;
  - Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине, Обавештење, број: 000956090 2026 09415 005 000 000 001 од 17.3.2026. године;
  - Аутономна покрајина Војводина, Град Панчево, Градска управа, Секретаријат за заштиту животне средине, Обавештење, број: 000887171 2026 08725 004 006 380 001 од 15.4.2026. године;
  - Завод за заштиту споменика културе у Панчеву, Услови, број: 211/2 од 11.3.2026. године;
  - АД „Електромрежа Србије“ Београд, Обавештење, број: 130- 00- UTD- 003-1077/2025- 003 ОД 13.2.2026.
  - Министарство одбране, Сектор за инфраструктуру и услуге стандарда, Управа за инфраструктуру, Обавештење, број: 3016- 2 од 7.4.2026. године;
  - ЈКП „Зеленило“ Панчево, Обавештење, број: 92- 334 од 5.3.2026. године;
  - СРБИЈАГАС, Обавештење, број: 06- 01- 748 од 10.3.2026. године;
  - Транснафта, Обавештење, број: 2063/1- 2026 од 17.3.2026. године;
  - Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије, Обавештење, број: 4/4.10.0070/2026- 0002 од 11.3.2026. године;
  - Контрола летења Србије и Црне Горе SMATSA д.о.о. Београд, Обавештење, број: CNS00- 21/26 од 13.3.2026. године;
  - ЈКП „Хигијена“ Панчево, Услови, 02- 32/2026- 0106 од 04.3.2026. године
  - АД за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“ Београд, Менаџер за развој и техничку припрему, Обавештење, број: 49/2026- 66 од 9.3.2026. године;
  - „Транспортгас Србија“, Обавештење, 02- 06- 8/64- 2 од 13.3.2026. године;
  - NIS, Обавештење, од 13.3.2026. године;
  - MESSER Gases for Life, Обавештење, од 16.3.2026. године;

- „Специјална лука“ д.о.о. Панчево, Обавештење, број: 487 од 23.3.2026, гдоине;
- „Телеком Србија“ Предузеће за телекомуникације а.д., Обавештење, број: Д209/99041/2- 2026 од 11.3.2026. године;
- CETIN д.о.о. Београд, Услови, 37/114/26 од 24.4.2026. године;
- Министарство заштите животне средине, Обавештење, број: 001316469 2026 14850 003 004 016 012 од 29.4.2026. године;
- Услови ХИП Петрохемија бр. IZ-2025-24657 од 18.09.2025. године;
- Одговор Секретаријата за заштиту животне средине града Панчева бр. 000887171 2026 08725 004 006 380 001 од 11.05.2026. године;
- Записник о инспекцијском надзору бр. 000541950 2026 14850 008 014 383 015 од 20.03.2026. године, Министарство заштите животне средине, Сектор за надзор и превентивно деловање у животној средини, Одсек за контролу СЕВЕСО постројења;

За израду Стратешке процене (Извештаја о Стратешкој процени), вредновање планиране намене са аспекта одрживости и еколошке прихватљивости, избор најприхватљивијег решења са предлогом смерница и мера за нижи хијерархијски ниво и мера заштите и мониторинга животне средине и осталих карактеристика животне средине, коришћена је и поштована следећа законска регулатива:

- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 94/24);
- Закон о планирању и изградњи („Сл. гласник РС”, бр. 72/09, 81/09, 64/10-одлука УС и 24/11 и 121/12, 42/13-одлука УС, 50/13-одлука УС, 98/13-одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон, 9/20, 52/21, 62/23 и 91/25);
- Закон о заштити животне средине („Сл. гласник РС”, бр.135/04, 36/09, 36/09 - др. закон, 72/09 - др. закон, 43/11-одлука УС, 14/16, 76/18, 95/18 - др. закон и 94/24);
- Закон о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце („Сл. гласник РС”, бр. 94/24);
- Закон о заштити природе („Сл. гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10-испр.,14/16, 95/18-др. закон и 71/21);
- Закон о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 94/24);
- Закон о енергетици („Сл. гласник РС“, бр. 145/14, 95/18, 40/21, 35/23-др. закон, 62/23, 94/24 и 109/25 – др.закон);
- Закон о коришћењу обновљивих извора енергије („Сл. гласник РС“, бр. 40/21, 35/23 и 94/24 – др.закон);
- Закон о културним добрима („Сл. гласник РС”, бр. 71/94, 52/11 – др.закони, 99/11-др. закон, 6/20-др. закон, 35/21-др. закон, 129/21-др. закон и 76/23 – др. закон);
- Закон о културном наслеђу („Сл. гласник РС”, бр. 129/21);
- Закон о климатским променама („Сл. гласник РС“, бр. 26/21);
- Закон о заштити од нејонизујућих зрачења („Сл. гласник РС“, бр. 36/09);
- Закон о водама („Сл. гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18 – др. закон);
- Закон о заштити земљишта („Сл. гласник РС“, бр. 112/15);
- Закон о заштити ваздуха („Сл. гласник РС”, бр.51/25);
- Закон о заштити од буке у животној средини („Сл. гласник РС”, бр. 96/21);
- Закон о заштити од пожара („Сл. гласник РС”, бр. 111/09, 20/15, 87/18 и 87/18 - др. закон);
- Закон о управљању отпадом („Сл. гласник РС”, бр. 109/25);
- Закон о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Сл. гласник РС“, бр. 87/18);
- Закон о потврђивању Конвенције о доступности информација, учешћу јавности у доношењу одлука и праву на правну заштиту у питањима животне средине („Сл. гласник РС - Међународни документи“, бр. 38/09);

- Уредба о учешћу јавности у изради одређених планова и програма у области заштите животне средине („Сл. гласник РС“, бр. 117/21);
- Уредба о начину и поступку управљања отпадом од грађења и рушења („Сл. гласник РС“, бр. 93/23 и 94/23 – исправка);
- Уредба о листи пројеката за које је обавезна процена утицаја на животну средину, листи пројеката за које постоји обавеза подношења захтева за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину и критеријумима за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 106/25);
- Правилник о компензацијским мерама („Сл. гласник РС“, бр. 20/10);
- Правилник о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања („Сл. гласник РС“, бр. 92/08);
- Правилник о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама њиховог испитивања („Сл. гласник РС”, бр. 23/94);
- Правилник о опасним материјама у водама („Сл. гласник СРС”, бр. 31/82);
- Правилник о утврђивању водних тела површинских и подземних вода („Сл. гласник РС”, бр. 72/23);
- Правилник о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и њиховог утицаја на реципијент и садржини извештаја о извршеним мерењима („Сл. гласник РС”, бр. 18/24);
- Правилник о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода („Сл. гласник РС”, бр. 74/11);
- Правилник о листи мера превенције стварања отпада („Сл. гласник РС”, бр. 7/19);
- Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Сл. гласник РС”, бр. 56/10, 93/19, 39/21 и 65/24);
- Правилник о обрасцима извештаја о управљању амбалажом и амбалажним отпадом („Сл. гласник РС“, бр. 21/10, 10/13, 44/18-др. закон и 14/24);
- Правилник о годишњој количини амбалажног отпада по врстама за које се обавезно обезбеђује простор за преузимање, сакупљање, разврставање и привремено складиштење („Сл. гласник РС“, бр. 70/09);
- Правилник о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије („Сл. гласник РС”, бр. 98/10);
- Правилник о обрасцу Документа о кретању отпада и упутству за његово попуњавање („Сл. гласник РС”, бр. 114/13);
- Правилник о обрасцу Документа о кретању опасног отпада, обрасцу претходног обавештења, начину његовог достављања и упутству за њихово попуњавање („Сл. гласник РС”, број 17/17);
- Правилник о обрасцу дневне евиденције и годишњег извештаја о отпаду са упутством за његово попуњавање („Сл. гласник РС”, бр. 7/20 и 79/21);
- Правилник о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Сл. гласник РС”, бр. 95/24);
- Правилник о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке у животној средини („Сл. гласник РС”, бр. 139/22);
- Правилник о националној листи индикатора заштите животне средине („Сл. гласник РС”, бр. 37/11);
- Правилник о границама излагања нејонизујућим зрачењима („Сл. гласник РС”, бр. 16/25);
- Правилник о изворима нејонизујућег зрачења од посебног интереса, врстама извора, начину и периоду њиховог испитивања („Сл. гласник РС”, бр. 16/25);

- Правилник о листи опасних супстанци, врстама и количинама опасних супстанци и критеријумима за разврставање комплекса у комплексе нижег реда и комплексе вишег реда („Сл. гласник РС”, бр. 28/25);
- Правилник о садржини, форми и начину достављања Обавештења о комплексу, оператеру комплекса, опису комплекса и околине комплекса, као и попису опасних супстанци које су присутне на комплексу („Сл. гласник РС", бр.28/25);

Поштовани су услови и смернице остале релевантне регулативе:

- ЕУ Директива о приступ јавности информацијама о животној средини (2003/4/ЕК);
- ЕУ Директива о учешће јавности (2003/35/ЕЗ);
- ЕУ Директива о одговорност за штету у животној средини (2004/35/СЕ).

1.1. Кратак преглед садржаја и циљева Плана и односима са другим плановима и програмима

1.1.1. Кратак преглед садржаја и циљева Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево на животну средину

Садржај Измене и допуне ПГР Целина 8 уређен је у складу са одредбама и методологијом Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС”, бр. 72/09, 81/09 - исп., 64/10 - одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13–одлука УС, 50/13–одлука УС, 98/13–одлука УС ,132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон, 9/20, 52/21, 62/23 и 91/25) и Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Сл. гласник РС“, бр. 32/19, 47/25 и 40/26).

САДРЖАЈ Измене и допуне ПГР Целина 8

ТЕКСТУАЛНИ ДЕО
У В О Д
А – ОПШТИ ДЕО
А1 ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ
А2 ОБУХВАТ ПЛАНА
ИЗМЕНЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ТЕКСТУАЛНИ ДЕО ПЛАНА
1. ИЗМЕНЕ У ПОГЛАВЉУ: А – ОПШТИ ДЕО
1.1. Поглавље: А3 ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА
1.1. А3 ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА
1.1.1. А3.1. ЈАВНЕ ПОВРШИНЕ, САДРЖАЈИ И ОБЈЕКТИ
А3.1.1. Део улице Спољностарчевачке
Хидротехничка инфраструктура
Електроенергетска и електронска комуникациона инфраструктура
1.1.2. А3.3. ОСТАЛЕ ПОВРШИНЕ, САДРЖАЈИ И ОБЈЕКТИ
А3.3.3. ХИП Азотара
Намена објеката и површина
Комунална инфраструктура / Саобраћајна инфраструктура
Комунална инфраструктура / Хидротехничка инфраструктура
Комунална инфраструктура / Електроенергетска и електронска комуникациона инфраструктура
Комунална инфраструктура / Термоенергетска инфраструктура
нови поднаслов: Животна средина
2. ИЗМЕНЕ У ПОГЛАВЉУ: Б – ПЛАНСКИ ДЕО
2.1. Поглавље: Б1 ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА
2.1.1. Б1.1. ПОДЕЛА ПРОСТОРА НА ПОСЕБНЕ ЦЕЛИНЕ/ЗОНЕ И ПЛАНИРАНА НАМЕНА
Б1.1.2. Планирана детаљна намена површина и објеката по целинама и зонама
Остале површине, садржаји и објекти
2.1.2. Б1.2. ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ ЗА ЈАВНЕ САДРЖАЈЕ И ОБЈЕКТЕ
Б1.2.3. Урбанистички и други услови за уређење и изградњу мреже саобраћајне и друге инфраструктуре у површинама јавне намене
2.1.2.1. Б1.2.3.1. Јавне саобраћајне површине

2.1.2.1. Б1.2.3.4. Електроенергетска и телекомуникациона инфраструктура
2.1.2.2. Б1.2.3.5. Термоенергетска инфраструктура
2.1.3. Б1.3. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ И ЕФИКАСНОСТИ
2.1.3.1. Б1.3.1. Услови и мере заштите културно-историјских споменика и заштићених природних целина
2.1.3.1.1 Б1.3.1.1. Општи и посебни услови и мере заштите културног наслеђа
2.1.3.2. Б1.3.2. Општи и посебни услови и мере заштите живнотне седине и здравља људи
2.1.3.3. Ново поглавље: Б1.3.5. Мере предвиђене за спречавање и/или смањење процењених негативних утицаја на животну средину

2.2. Поглавље: Б2 ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

2.2.1. Б2.2. ПОВРШИНЕ И ОБЈЕКАТИ ОСТАЛЕ НАМЕНЕ
Б2.2.4. ХИП Азотара
2.3. Поглавље: Б3 СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА
2.3.1. Б3.1. ЗОНЕ И ЛОКАЦИЈЕ ЗА ДАЉУ РАЗРАДУ
ГРАФИЧКИ ДЕО

Основни циљ израде Измена и допуна ПГР Целина 8 је обезбеђење планског основа за пренамену простора у оквиру севесо комплекса ХИП „Азотара" Панчево где се, уместо некадашње хемијске индустрије која је функционисала у оквиру Јужне индустријске зоне током друге половине 20. века, планира реализација „Дата центра".

Планским документом дефинишу се услови за изградњу планираних објеката и пратећих садржаја, потребни капацитети саобраћајне, комуналне и остале инфраструктуре, правила уређења и грађења, као и мере заштите и мониторинга животне средине, у складу са планом вишег реда и захтеваним изменама.

Предмет Измене и допуне ПГР Целина 8 и Извештаја о Стратешкој процени утицаја на животну средину представља комплекс ХИП „Азотара" Панчево, који се налази у оквиру Јужне индустријске зоне, према Плану генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево („Сл. лист града Панчева", бр. 21/22).

Измене и допуне ПГР Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, просторно је дефинисан:

- са западне стране делом обале реке Дунав, делови граница кп. бр. 14012 и 17218 КО Панчево и координатама граничних тачака Г1 и Г2;
- са северне стране, граница обухвата је дефинисана северном границом пловног канала, део границе кп. бр. 7747/1 КО Панчево, источном границом канала (Бара Топола), део кп. бр. 8177/8 КО Панчево, делом индустријске пруге и јужном страном саобраћајнице-улица Ђуре Николајевића, кп. бр. 8095 КО Панчево и координатама граничних тачака Г3, Г4, Г5 и Г6;
- са северо-источне стране је дефинисана источном страном саобраћајнице-улица Спољностарчевачка, део кп. бр. 16000 КО Панчево и северо-западном страном границе комплекса „НИС Рафинерије нафте Панчево", део границе кп.бр. 3523/9 и координатама граничних тачака Г6, Г7 и Г8;
- са источне стране је граница обухвата иде кроз атар Горње оранице и дефинисана је координатама граничних тачака Г8 и Г9;
- са јужне стране, граница обухвата је дефинисана јужном границом комплекса „НИС Рафинерије нафте Панчево" и координатама граничних тачака Г9, Г10 и Г11, даље наставља границом планираног проширења постојеће саобраћајнице-улица Спољностарчевачка до граничне тачке Г12; граница обухвата је даље дефинисана јужним границама кп.бр. 15153/1,2, 15154/1, 15155, 15157/1,2,3 и 15160/1 КО Панчево и координатама граничних тачака Г12, Г13 и Г14; граница обухвата даље наставља делом јужних граница кп. бр.: 15398, 15402 и 15399 КО Панчево (унутар које се налази изведени цевовод) до граничне тачке Г15, одакле наставља источном границом кп. бр. 17188 КО Панчево до граничих тачака Г16 и Г1.

Укупна површина простора у обухвату ПГР Целина 8 је око 610 ha, а простор подцелине ХИП „Азотара" се налази у оквиру ПГР Целина 8 и то у њеном северозападном делу.

Граница обухвата комплекса ХИП „Азотара“ је дефинисана:

- са северне стране границама постојећих кп.бр. 15513, 15523, 15530, 15531, 15562 и 15555/3 КО Панчево;
- са северо-источне стране је дефинисана деловима граница постојећеих кп.бр. 1808 КО Војловица и кп.бр.16000 КО Панчево (Улица Спољностарчевачка);
- са јужне стране је дефинисана деловима граница постојећих кп.бр. 15816/2, 15821, 15822, 15823, 15824 КО Панчево;
- са западне стране дефинисана деловима граница постојећих кп.бр.15818, 15816/1, 15787, 7747/1, 15643 и 15501 КО Панчево.

Укупна површина земљишта у обухвату ХИП „Азотара“ износи 53ha 21ar 98m^2.

Израда Измене и допуне ПГР Целина 8 подразумева детаљну разраду предметног простора, уз вредновање и усклађивање планираних капацитета изградње са важећим планским документима вишег реда. Изменом и допуном планског документа се успоставља јасан плански оквир за уређење предметне зоне са правилима уређења и грађења на начин који подразумева примену мера превенције, мера за спречавање/ублажавање свих значајних утицаја, мера заштите и мониторинга животне средине.

Принципи планирања, коришћења, уређења и заштите простора у границама обухвата Измене и допуне Плана заснивају се на рационалној организацији и функционалном уређењу простора, уз усклађивање планираних садржаја са природним и створеним условима, односно са постојећим могућностима и ограничењима у простору.

1.1.2. Однос са другим плановима и програмима

Смернице планова вишег реда и планова, стратегија и програма од значаја за Измене и допуне ПГР Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, су обавезујуће, па су у складу са обавезном хијерархијском условљеношћу, узете су у обзир при процени могућих стратешких утицаја Измене и допуне Плана на животну средину, у складу са начелом хијерархије и координације на свим нивоима. Еколошки извештај о могућим утицајима Измене и допуне Плана мора да обезбеди и информације о вези са другим плановима од значаја и циљевима заштите животне средине датим у тим плановима, као и начин на који су ти циљеви узети у обзир при изради Стратешке процене утицаја Измене и допуне ПГР Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево на животну средину.

Плански документи вишег реда од значаја за процену утицаја стратешког катрактера и општих циљева заштите животне средине при изради Стратешке процене (Извештаја о Стратешкој процени) су:

- Просторни план Републике Србије од 2010. до 2020. године („Сл. гласник РС”, бр. 88/10);
- Просторни план подручја посебне намене мреже коридора саобраћајне инфраструктуре на основном правцу државног пута I реда бр. 24 Суботица – Зрењанин-Ковин („Сл. лист АПВ" 19/17);
- Просторни план града Панчева („Сл. лист града Панчева“, број 22/12 и 22/12-исправка);
- Генерални урбанистички план Панчева („Сл. лист града Панчева“, број 23/12 и 10/20).

Просторни план Републике Србије („Сл. гласник РС”, бр.88/10) – представља хијерархијски важан документ вишег реда, од значаја пре свега, за опште циљеве заштите простора, заштите свих чинилаца животне средине.

Општи циљеви Просторног плана Републике Србије, садрже стратешка питања заштите природе и животне средине од националног значаја, као и циљеве и захтеве у области заштите животне средине релевантних секторских докумената. У том контексту, као општи циљеви ППР Србије, дефинисани су:

- заштита основних чинилаца животне средине (ваздух, воде, земљиште, биодиверзитет),
- заштита заштићених подручја,
- одрживо коришћење природних добара, природних вредности и културних добара,
- унапређење управљања отпадним водама и отпадом,
- рационално коришћење минералних и енергетских ресурса и

представљају опште циљеве за смањивање антропогених притисака и утицаја у животној средини, посебно у еколошки значајним подручјима и подручјима која већ трпе антропогене утицаје.

Посебни циљеви Просторног плана Републике Србије:

- заштита ваздуха, заштита и одрживо коришћење вода и земљишта;
- заштита заштићених подручја, станишта, заштићених врста, вегетације, флоре, фауне односно укупног биодиверзитета;
- заштита и одрживо коришћење природних добара и ресурса - коришћење пољопривредног земљишта уз заштиту екосистемских, агроеколошких, економских, пејзажних, социокултурних и других важних функција; управљање шумама уз одрживо (трајно) газдовање шумама, односно управљање и коришћење шума и шумског земљишта на начин да се очува биодиверзитет, продуктивност, обнављање, виталност и потенцијал шума; управљање водама преко интегралног уређења, заштите и коришћења вода;
- унапређење управљања отпадом (смањење количине, поновна употреба (рециклажа) и депоновање);
- веће коришћење обновљивих извора енергије (биомасе, хидроенергије, соларне, геотермалне и енергије ветра);
- смањење загађивања у урбаним, индустријским, пољопривредним и другим еколошки угроженим подручјима;
- смањење притиска од привредних, саобраћајних и комуналних активности на животну средину.

Просторни план подручја посебне намене мреже коридора саобраћајне инфраструктуре на основном правцу државног пута I реда бр. 24 Суботица – Зрењанин-Ковин („Сл. лист АПВ" 19/17) – представља хијерархијски документ вишег реда, где су општи и посебни циљеви заштите простора, заштите свих чинилаца животне средине усаглашени са општим и посебним циљевима Просторног плана Републике Србије.

Просторни план града Панчева („Сл. лист града Панчева“, број 22/12 и 22/12-исправка) - према Просторном плану Републике Србије, град Панчево припада угроженим подручјима. Концепција заштите и унапређења животне средине заснована је на планирању пројеката који ће санирати последице стања животне средине и унапредити технологију до нивоа да се минимизира негативни утицај на животну средину (примена BAT - најбољих доступних техника).

Генерални урбанистички план Панчева („Сл. лист града Панчева“, број 23/12 и 10/20)- дефинише посебне циљеве заштите животне средине усклађене са смерницама и мерама Просторног плана града Панчева.

1.1.3. Постојећа и планирана намена површина

1.1.3.1. Постојећа намена површина

Измене и допуне ПГР Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија обухвата некадашњи комплекс „Јужне индустријске зоне". У постојећем стању, у предметној просторној целини налазе се: НИС „Рафинерија нафте Панчево“, ХИП „Петрохемија“ и ХИП „Азотара“ (у стечају), ново лучко подручје (део некадашње Азотаре) и неколико мањих предузећа. Претежна намена је радна и пословна.

Постојеће стање, начин коришћења простора и основна ограничења - грађевинско подручје са претежном наменом површина:

- комплекс ХИП „Азатора“ чини неколико просторних целина - блокова у оквиру којих се налазе процесна постројења, објекти пратећи садржаји, објекти процесне и комуналне инфраструктуре, објекти саобраћајне инфрастуктуре;
- фабрике „Јужне индустријске зоне", где припада и ХИП „Азатора“ су међусобно повезане системима продуктовода, међукомплексним цевоводима, којима се могу из једног у други комплекс, допремати продукти неопходни за несметан рад сваког система понаособ и то:
  - продуктоводи на цевним мостовима којима је повезана Рафинерија и Петрохемија са Пристаништем - Претакалиштем на Дунаву, а за потребе цевног транспорта нафте и нафтних деривата који се допремају баржама - речним транспортом;
  - продуктовод којим је повезана НИС „Рафинерија нафте Панчево“ са ХИП „Петрохемија“, а за потребе цевног транспорта сировог бензина као основне сировине у производњи ХИП „Петрохемија“;
  - гасовод којим је повезана ХИП „Петрохемија“ са главном мерно регулационом станицом (ГМРС) у кругу ХИП „Азатора“, а за енергетске потребе ХИП „Петрохемија“;
  - надземни паровод високог пртитиска, којим су спојене Енергане ХИП „Петрохемија“ и НИС „Рафинерија нафте Панчево“, чиме је омогућено међусобно снабдевање комплекса паром високог притиска у случају потреба у оба смера, као резервно решење.

У комплексима предузећа „Јужне индустријске зоне" постоје међупогонски цевоводи којима се сировина, полупроизводи и готови производи разводе између погона, а у функцији технологије рада постројења. Цевоводи за енергетске флуиде се разводе претежно цевним мостовима до погона потрошача у количинама у складу са захтевима технолошких процеса. Потрошачи у оквиру предметних комплекса, задовољавају своје енергетске потребе за технолошком паром, топлотном и електричном енергијом и другим видовима погонскоих флуида, делом или у потпуности из три независна Погона Енергетике, који посебно постоје у сваком предузећу. Компаније НИС „Рафинерија нафте Панчево“, ХИП „Петрохемија“ и ХИП „Азатора“ су повезани цевним системом паре високог и средњег притиска.

Простор подцелине ХИП „Азотара“ налази се у оквиру ПГР Целина 8, и то уњеном северо-западном делу.

Граница обухвата севесо комплекса ХИП „Азотара“ је дефинисана:

- са северне стране границама постојећих катарстарских парцела број 15513, 15523, 15530, 15531, 15562 и 15555/3 КО Панчево;
- са северо-источне стране је дефинисана деловима граница постојећеих катастарских парцела бр.: 1808 КО Војловица и 16000 КО Панчево (Улица Спољностарчевачка);
- са јужне стране је дефинисана деловима граница постојећих катастарских парцела број 15816/2, 15821, 15822, 15823, 15824 КО Панчево;
- са западне стране дефинисана деловима граница постојећих катастарских парцела 15818, 15816/1, 15787, 7747/1, 15643 и 15501 КО Панчево.

Укупна површина земљишта у обухвату ХИП „Азотара“ износи 53ha 21ar 98m^2.

ХИП „Азотара” Панчево представљала је једну од највећих фабрика минералног ђубрива и азотних једињења у региону и била једини произвођач амонијака, карбамида (УРЕЕ) и амонијум-нитрата у Србији. Процес приватизације започет је у мају 2006. године, док је од 2018. године предузеће било у стечајном поступку, који је окончан продајом новосадском предузећу „Промист”. Од 2018. године највећи део производних погона ХИП „Азотара” није у функцији. У раду су остали трансформаторска станица, која представља једини

извор електричне енергије за „Messer Tehnogas“ и Специјалне луке, ГМРС из које се снабдева и ХИП „Петрохемија”, као и објекат управне зграде.

У Блоку 6 севесо комплекса ХИП „Азотара”, иако нису у функцији, још увек се налазе погон Амонијак III, постројење за добијање плавог водоника и лагер течног азотног минералног ђубрива.

Министарство заштите животне средине је актом број 001316469 2026 14850 003 004 016 012 од 29.04.2026. године указало да је, због повећаног нивоа ризика од настанка хемијског удеса на простору Целине 8, раније предложен привремени прекид поступка Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву, до испуњења обавеза оператера комплекса ХИП „Азотара” Панчево.

Оператер комплекса ХИП „Азотара” д.о.о. Панчево је дана 02.02.2026. године доставио Обавештење о трајном престанку рада комплекса, у складу са Законом о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце и подзаконским актима којима се уређује садржина и начин достављања обавештења о комплексу, оператеру, опису комплекса и његове околине, као и попису опасних супстанци. У достављеном обавештењу дати су подаци о спроведеним и планираним мерама за безбедну обуставу рада, демонтажу комплекса и уклањање опасних супстанци са локације, ради стварања услова за реализацију нове намене простора.

Према достављеним подацима, током 2025. године из комплекса је трајно уклоњен сав материјал на бази амонијум-нитрата, као и остале сировине за које је било неопходно постојање севесо постројења. Такође, опрема која се користила за производњу ђубрива трајно је стављена ван функције, у складу са Одлуком привредног друштва од 07.09.2023. године. Планирани рок за демонтажу и трајно уклањање опреме износи 12 месеци, у складу са Одлуком директора од 25.12.2025. године.

Инспекција за заштиту животне средине извршила је ванредни инспекцијски надзор на основу достављеног Обавештења о трајном престанку рада комплекса. Након извршеног надзора, Записником о инспекцијском надзору број 000541950 2026 14850 008 014 383 015 од 20.03.2026. године, оператеру ХИП „Азотара” д.о.о. Панчево наложено је да, у складу са утврђеним роковима за демонтажу и продају опреме, писаним путем, уз приложене доказе, обавести надлежног инспектора за заштиту животне средине о реализацији наведених активности.

До достављања службене потврде надлежног инспекцијског органа о потпуном отклањању опасности на предметном комплексу, раније утврђени услови и мере у складу са прописима из области заштите од великог хемијског удеса остају на снази и примењују се као саставни део важећег планског документа. У периоду до испуњења наведеног услова, простор комплекса ХИП „Азотара” задржава режим ограничене и контролисане намене, у складу са условима заштите од великих удеса, утврђеним зонама ризика, прописаним безбедносним удаљењима, забранама и ограничењима изградње, као и мерама за спречавање и ублажавање последица могућих хемијских удеса.

Нови режим коришћења простора утврђује се кроз измене и допуне планског документа, у складу са стварним стањем на терену и потврђеним престанком постојања опасних супстанци. Пренамена простора комплекса ХИП „Азотара” у намену „Дата центар” може се разматрати тек након потврђивања да су опасне супстанце уклоњене, да су активности демонтаже и уклањања опреме спроведене у складу са прописаним условима и да су испуњени услови надлежних органа из области заштите животне средине и заштите од великих удеса.

У поступку стратешке процене утицаја потребно је имати у виду да промена намене простора ХИП „Азотара” мења карактер потенцијалних ризика, али да се та промена не може посматрати изоловано од суседних индустријских комплекса у Јужној индустријској зони. Посебну пажњу потребно је посветити новонасталој граници између комплекса ХИП „Петрохемија” и будућег „Дата центра”, односно потреби дефинисања одговарајућих

услова, ограничења и мера заштите, имајући у виду присуство и активности суседних индустријских и севесо комплекса.

У складу са наведеним, мере заштите животне средине, мере превенције ризика и програм мониторинга морају бити усаглашени са условима Министарства заштите животне средине, стварним стањем на терену, потврђеним престанком постојања опасних супстанци и планираном променом намене простора.

1.1.3.2. Постојећа инфраструктура

Саобраћајна инфраструктура - унутрашња интерна, односно фабричка саобраћајница, од улице Спољностарчевачке, преко катастарских парцела бр. 15824, 15823, 15822, 15821, 15816/2 и 15819, све КО Панчево, задржава се у постојећем профилу, имајући у виду да има противпожарну улогу. Из наведеног разлога, овај противпожарни пут потребно је обезбедити, одржавати проходним и омогућити његово коришћење и у наредном периоду.

Железничку комуникацију преко индустријског колосека потребно је задржати, и то од Ранжирне станице индустријског колосека у Тополи, кроз комплекс ХИП „Азотара", до комплекса ХИП „Петрохемија". Овај колосек потребно је очувати у функцији до тренутка измештања ранжирне станице и изградње теретне обилазне пруге око Панчева и станице Панчево Теретна. Након изградње наведене инфраструктуре, транспорт терета, као и опасних и запаљивих материја, железницом ће се усмеравати на теретну обилазну пругу око Панчева, која тангира фабричке комплексе Јужне индустријске зоне са југоисточне и источне стране. Сви елементи за изградњу објеката, друмских саобраћајница, као и за сваки продор комуналне инфраструктуре кроз труп индустријске пруге — цевовод, гасовод, оптичке и електроенергетске каблове и друго — биће дефинисани у оквиру посебних техничких услова „Инфраструктура железнице Србије" а.д.

Хидротехнички објекти - Јужна индустријска зона налази се у брањеној зони дунавског насипа. Коте круне дунавског насипа у зони града, на стационажи од 67+189 до 73+082, крећу се од минималне 76,60 до максималне 77,40 mnm. Простор обухваћен Изменама и допунама Плана припада сливу реке Дунав и водном подручју Дунав. На простору обухваћеном Изменама и допунама Плана нема водних објеката од значаја за заштиту од штетног дејства вода.

На простору обухваћеном основним Планом налазе се делови насипа уз канал, који чине део одбрамбене линије, заједно са другим водним објектима, формирајући касете које представљају штићена подручја територије града Панчева од великих вода реке Дунав. Насип уз канал део је насипа прве одбрамбене линије за одбрану од великих вода реке Дунав и, према важећем Оперативном плану за одбрану од поплава („Службени гласник РС", бр. 117/25), обухвата следеће деонице:

- Д.9.1.1. – Леви насип уз Дунав у Панчеву, од ушћа Тамиша до ушћа канала, дужине 1,52 km, на стационажи 74+810 – 73+289, са десним насипом уз од ушћа у Дунав, дужине 0,60 km, на стационажи 0+270 – 0+870, укупне дужине 2,12 km. Десни насип уз канал налази се на к.п. бр. 7747/7, 7747/5, 7747/4, 7747/2, 7747/8, 7747/10, 7747/3, 7747/9, 7747/6, 7747/1 и 7746/4, све КО Панчево, које би по својој природи требало да чине једну парцелу насипа;
- Д.9.1.2. – Леви насип уз Дунав, од ушћа канала до ушћа Наделе код Иванова, дужине 15,68 km, на стационажи 73+080 – 57+400, са левим насипом уз канал од ушћа у Дунав, дужине 1,01 km, на стационажи 1+020 – 0+020, укупне дужине 16,69 km. Леви насип уз канал налази се на к.п. бр. 7747/13, 7747/14, 7747/15, 7747/16, 7747/17 и 7747/18, све КО Панчево, које би по својој природи требало да чине једну парцелу насипа.

Меродавне вредности великих вода Дунава, на основу хидролошких величина за хидролошку станицу „Панчево", су:

- кота нуле водомера „0" износи 67,33 mnm;

- максимални водостај забележен је 16. априла 2006. године и износио је 777 cm, односно 75,10 mnm;
- ниво велике воде вероватноће појаве 1% износи 794 cm, односно 75,27 mnm;
- редовна одбрана од поплава проглашава се при водостају од 550 cm, односно 72,83 mnm, а ванредна одбрана при водостају од 700 cm, односно 74,33 mnm.

У оквиру комплекса Јужне Зоне постоје два канала директно повезана са Дунавом. Канали су међусобно раздвојени насипом. Пловни канал је димензионисан за приступ баржи комплексу (пристаништу) „Специјалне Луке“ и у њега се не испуштају употребљене отпадне воде. Из пловног канала су се преко пумпног постројења лоцираног на разделном насипу, захватале у претходном периоду процесне и расхладне воде за Азотару и Петрохемију. Други канал је много мањих димензија и служи искључиво за испуштање употребљених отпадних вода.". Наведени објекти у овом тренутку припадају „Специјалној Луци."

Хидротехничка инфраструктура - део улице Спољностарчевачке - изграђена је атмосферска канализација од азбест-цементних цеви пречника Ø300, Ø400 и Ø500, од Трга XII војвођанске бригаде ка улици Олге Петров, која је део градске атмосферске канализације. Ова канализација прикључена је на колектор Ø1400, који се налази у улици Олге Петров и излива се у бару Тополу. Условно чисте, односно незауљене атмосферске воде, делимично се упуштају у постојећи колектор у Спољностарчевачкој улици, а делимично у Дунав, односно директно у канал који повезује фабричке комплексе са Дунавом.

На локацији обухваћеној предлогом Плана, поред наведене градске атмосферске канализације, постоје још два сливна подручја. Друго сливно подручје припада комплексима ХИП „Петрохемија” и ХИП „Азотара”, док треће сливно подручје припада комплексу Рафинерије. Рафинеријске атмосферске воде одводе се колектором ААС 1000 у постојеће канале, лоциране са друге стране комплекса Рафинерије.

На предметној локацији, инсталације градске атмосферске канализације постоје и у делу улице Спољностарчевачке. Атмосферска канализација постоји и од Трга XII војвођанске бригаде ка Пољској улици и даље ка комплексу Рафинерије, али она није део градске атмосферске канализације, већ је повезана са инсталацијама комплекса ХИП „Петрохемија” и Рафинерије. Ова атмосферска канализација није у надлежности ЈКП „Водовод и канализација”.

Водовод – бивши комплекс ХИП Азотара је поседовао сопствене бунаре (два бунара са постројењем за прераду санитарне и пијаће воде капацитета 120 m^3/час у власништву Специјалне Луке к.п бр. 15525 и 15524 к.о. Панчево и изван су обухвата предметне Измене и допуне Плана). Једна од опција је и да се убудуће овај систем задржи и ртеконструише. Такође постоји и могућност снабдевања водом из постојећег водозахвата на пловном каналу. За ове потребе хлађења процесне опреме, противпожарну мрежу и производњу декарбонисане воде се преко црпне станице преузимало у ранијем периоду око 7040 м3/час дунавске воде. Као сигурна опција је снабдевање преко постојећих прикључака на градску водоводну мрежу Ø200 и Ø100.

<u>Канализација</u> - предметна зона је имала радно-индустријски карактер, тако да се, поред санитарне отпадне воде, испуштају и значајне количине технолошких отпадних вода.

- **фекална канализација -** у оквиру Јужне зоне јавља се велика количина употребљених (отпадних) вода, које се сакупљају и третирају по сепаратном систему. Одвојени су системи за процесне (зауљене), расхладне (термичко оптерећење водотока) и санитарне (фекалне) воде. Санитарне воде се делимично третирају преко „емшир” јама и бистрика, делом на постројењу за пречишћавање, а остало се директно испушта у канал отпадних вода. Што се тиче процесних (зауљених) вода, само један део иде на постројење за пречишћавање, док се већи део директно испушта у канал отпадних вода, без пречишћавања. Расхладне воде се директно испуштају у Дунав. Постојећа мрежа фекалне канализације у Јужној зони урађена је плански, покрива комплетне комплексе и у доста добром је

функционалном стању, чиме се пружа реална могућност за њено ширење услед повећања капацитета. У оквиру комплекса ХИП „Азотара“ не постоји постројење за било какав третман отпадних вода. Санитарне (фекалне) воде, као и процесне воде, без обзира на то да ли су загађене или не, директно се испуштају у канал отпадних вода, без пречишћавања. Количине процесно-расхладних вода које се испуштају у Дунав су око 17.000 m³/дан (термичко загађење), технолошких око 570 m³/час и санитарно-фекалних око 100 m³/час;

- **атмосферска канализација -** у оквиру комплекса Јужне зоне постоји интерна мрежа атмосферске канализације. Систем је сепаратни, у зависности од степена запрљаности атмосферских вода. Систем сливника у саобраћајницама прикључен је на канализацију расхладних вода, док су системи атмосферске канализације са платоа погона прикључени на канализацију отпадних (зауљених) вода. Условно чисте (незауљене) атмосферске воде делимично се упуштају у постојећи колектор у Спољностарчевачкој улици, а делимично у Дунав, то јест канал директно. Један мањи део условно чистих атмосферских вода делимично се третира преко бистрика, док се мањи део зауљених атмосферских вода, после примарне обраде на АПИ сепараторима, шаље на постројење за пречишћавање. Постојећа мрежа атмосферске канализације урађена је плански, покрива комплетан комплекс и у доста добром је функционалном стању, чиме се пружа реална могућност за њено ширење и повећање капацитета. У оквиру комплекса ХИП „Азотара“ постоји мрежа атмосферске канализације. Систем сливника у саобраћајницама прикључен је на канализацију расхладних вода, док су системи атмосферске канализације са платоа погона прикључени на канализацију отпадних вода.

Електроенергетска и електронска комуникациона инфраструктура

Електроенергетска инфраструктура - комплекс ХИП „Азотара” снабдева се електричном енергијом директно из преносне мреже ЕПС-а, преко изграђене главне трафо-станице 110/6 kV „Азотара”. Главна трафо-станица „Азотара” преузима електричну енергију из 110 kV разводног постројења ЕПС-а РП „Панчево-1”, преко својих 110 kV водова ХИП-1, ХИП-2 и ХИП-3. 110 kV водови ХИП-1 и ХИП-2 чине „двоструки” 110 kV вод дужине око 1 km, а 110 kV вод ХИП-3 је „једноструки” вод дужине око 1 km. РП „Панчево 1”, које је власништво ЕПС-а, повезано је са трафо-станицом ТС 400/220/110 kV „Панчево-2” преко два 110 kV далековода, број 151/1 и број 185, и са трафо-станицом ТС 220/110 kV „Београд 3”, такође преко два 110 kV далековода, број 131 и број 141. Разводно постројење 110 kV главне трафо-станице ТС „Азотара” урађено је на отвореном ограђеном простору, док је 6 kV постројење оклопљено и смештено у згради.

Електронска комуникациона инфраструктура - део улице Спољностарчевачке - Према условима „Телеком Србија” а.д., на предметном подручју постоје оптички и мрежни ТТ каблови који својим капацитетом задовољавају потребе за дужи временски период. На предметном подручју нема базних станица „ЦЕТИН” д.о.о. Београд. Такође, на предметном простору не постоје оптички каблови у власништву „ЦЕТИН” д.о.о. Комплекс ХИП „Азотара” -- према условима „Телеком Србија” а.д., на предметном подручју налазе се постојећи оптички каблови у ПЕ цеви, постојећи дистрибутивни и разводни каблови, као и постојећа ТК канализација. Такође, на предметном подручју постоје две активне базне станице. На предметном подручју нема РР линкова. На предметном подручју нема базних станица „ЦЕТИН” д.о.о. Београд. Такође, на предметном простору не постоје оптички каблови у власништву „ЦЕТИН” д.о.о.

Термоенергетска инфраструктура - у оквиру комплекса ХИП „Азотара” постоји изграђена термоенергетска, гасна, цевоводна и пратећа процесна инфраструктура, која је била у функцији некадашњих производних, енергетских и пратећих технолошких процеса комплекса. Постојећа термоенергетска инфраструктура унутар комплекса односи се превасходно на потребе самог комплекса и нема карактер инфраструктуре јавне намене. Доводне гасне и друге инфраструктурне везе остварују се из правца постојећих јавних површина, инфраструктурних коридора и/или система надлежних оператора. У простору комплекса и његовом непосредном окружењу евидентирани су постојећи гасоводи,

цевоводи, пароводи, продуктоводи, цевни мостови и друге подземне и надземне инсталације, од којих поједине представљају функционалне везе са суседним корисницима Јужне индустријске зоне, пре свега са ХИП „Петрохемија”, AD „Messer Tehnogas”, НИС Рафинеријом нафте Панчево, Специјалном луком и надлежним операторима гасоводне инфраструктуре. Постојеће активне гасне, цевоводне, пароводне, продуктоводне, цевномостовске и друге инсталације које су у функцији постојећих корисника Јужне индустријске зоне третирају се као стечена обавеза и морају се задржати и заштитити. Планским решењем није дозвољено њихово укидање, прекид, измештање, смањење заштитних појасева, онемогућавање приступа ради одржавања или довођење постојећих корисника у неповољнији положај, без претходно обезбеђеног заменског решења и сагласности власника, оператора и корисника инфраструктуре. Постојећи доводни гасоводи, прикључци, мерно-регулациони и други пратећи елементи гасне инфраструктуре задржавају се у складу са условима надлежног оператора гасоводног система, важећим прописима и техничком документацијом. Све интервенције на гасној инфраструктури, као и радови у њеним заштитним појасевима, могу се вршити искључиво у складу са условима надлежног оператора. Постојећи цевоводи, пароводи, продуктоводи и цевни мостови који служе за транспорт технолошких флуида, индустријских гасова, паре, расхладне воде, противпожарне воде и других медија задржавају се у функцији, уколико су потребни постојећим корисницима. Њихова заштита, реконструкција, измештање или уклањање могући су само уколико се претходно утврди технички статус инсталације, обезбеди континуитет функционисања система и прибаве сагласности власника, оператора и корисника предметне инфраструктуре. За инсталације чији статус није потпуно утврђен, а које се идентификују у даљој планској или техничкој разради, обавезно је претходно утврђивање статуса, власништва, функције и услова заштите, пре било какве интервенције у простору. Постојећа термоенергетска, гасна и цевоводна инфраструктура приказује се у планском документу према расположивој документацији, прибављеним условима и евидентираном стању на терену. Приликом сваке будуће интервенције у простору обавезно је обезбедити да се постојећи корисници инфраструктуре, постојећи режими рада, приступи ради одржавања и противпожарни приступи не доведу у неповољнији положај.

1.1.3.2. Планирана намена површина

Кампус Дата центра планира се у две фазе.

- **прва фаза** обухвата изградњу комплекса до попуне капацитета постојеће ТС ХИП „Азотара”, која ће бити реконструисана на 110/20 kV и 69 MW;
- **друга фаза** планира се након завршетка изградње нове ТС „ДАТА центар” 110/20 kV, снаге 581 MW, која није предмет овог планског документа.

Прва фаза Дата центра обухвата:

- некадашњи „Блок 3”, у којем постојећи садржаји некадашње ХИП „Азотара” нису у функцији, а где се планирају садржаји Дата центра и компатибилне намене. Капацитет ових садржаја условљен је постојећом ТС и расположивом електричном енергијом у моменту када се предметна ТС ХИП „Азотара” реконструише на 110/20 kV и 69 MW;
- некадашњи „Блок 2”, у којем се налазе и у функцији су:
  - предметна ТС ХИП „Азотара”, из које се, осим ХИП „Азотара”, електричном енергијом снабдевају и Messer Tehnogas и Специјалне луке, којима је то једини извор електричне енергије;
  - ГМРС из које се гасом снабдева и ХИП „Петрохемија”;
  - управна зграда;
- у оквиру некадашњег „Блока 3” планира се зона ДАТА центра, као и зона компатибилних садржаја.

Зона ДАТА центра – правила грађења:

- може се градити један или више појединачних објеката – независних целина;

- дозвољена је могућност спајања више објеката у јединствену функционалну целину;
- сваки објекат састоји се од техничког дела: трафо, електро собе, ДАТА хале, UPS системи са батеријама и сл., и пословног дела: пратећи садржаји, канцеларије и сл., уз могућност формирања посебног простора за батеријске системе за потребе AI технологије;
- батеријско складиште може се поставити на појединачној парцели уз основни објекат ДАТА центра или у самом објекту, у засебној просторији, увек са максималном противпожарном заштитом, у складу са законима и прописима који дефинишу ову област;
- без обзира на број објеката, максимална укупна снага мора се прилагодити расположивој електричној енергији постојеће ТС ХИП „Азотара", коју је потребно реконструисати на 110/20 kV и 69 MW, узимајући у обзир и потрошњу електричне енергије за потребе Messer Tehnogas и Специјалне луке, којима је предметна ТС једини извор електричне енергије;
- уз сваки објекат планира се подземни резервоар максималног капацитета до 600 m³ за складиштење дизела;
- уз сваки објекат планира се подземни резервоар максималног капацитета до 20 m³ за складиштење урее;
- за сваки објекат планира се одговарајући прикључак за воду максималног капацитета 2,2 l/s, односно 8,5 m³;
- за сваки објекат планира се одговарајући прикључак за канализацију максималног капацитета 11,6 l/s;
- у свакој згради планира се и резервоар воде максималног капацитета 500 m³, за потребе гашења пожара преко спринклер инсталације, уз могућност гашења и помоћу инертних гасова;
- за сваки објекат планира се одговарајући прикључак на фибер-оптичку мрежу са 4 тачке уласка телекомуникационе инсталације, тако да се на сваком месту прикључка обезбеди до 20 туба, колико има ДАТА хала, при чему ће свака туба у себи имати до 4 цеви за оптичке каблове. Свака зграда ће максимално моћи да прими до 80 туба, односно 320 оптичких каблова, а тачан број зависиће од типа намене. У погледу величине OSP фибер кабла, тубе је потребно планирати довољно велике, пречника 150 mm, тако да могу да приме 4 кабла од 288 FF. Проток података по згради треба планирати од 0,8 до 3 TB/s;
- за сваки објекат планира се изградња једног или више сателитских линкова;
- на крововима објеката могу се поставити соларни панели укупне снаге максимално 250 kW по објекту, која ће се користити за интерне потребе опште потрошње у објекту: канцеларије, осветљење и сл.;
- у погледу енергетске ефикасности, пратиће се ЕУ стандарди – PUE (Power Usage Effectiveness);
- користи се постојећи саобраћајни прикључак на Спољностарчевачку улицу;
- површина парцеле минимално 5.000 m²;
- ширина парцеле минимално 35,0 m;
- заузетост максимално 80%;
- зелене површине на парцели минимално 20%, а зелене површине укупно у кампусу, фаза 1 и 2, минимално 30%;
- висина венца максимално 18 m;
- висина објекта, основни објекат + повучена техничка етажа, максимално 32 m;
  - напомена: за објекте висине веће од 30 m изнад околног терена неопходна је сагласност Директората цивилног ваздухопловства;
- удаљеност објекта од интерне саобраћајнице минимално 5 m;
- удаљеност објекта од саобраћајнице ка комплексу Специјална лука доо (северозападно од ДАТА центра), минимално 10м;
- удаљеност објекта од границе комплекса и границе парцеле, када нема интерне саобраћајнице, минимално ½ укупне висине објекта;

- међусобна удаљеност објеката на истој или на суседним парцелама мора задовољити противпожарне услове прописане за предметну намену објеката;
- паркирање на парцели:
  - ДАТА центар: 1 ПМ / 500 m² БРГП.

Зона компатибилних садржаја – правила грађења:

- дозвољене намене: пословање, терцијарне делатности;
- површина парцеле минимално 1000 m^2;
- ширина парцеле минимално 22,0 m;
- зелене површине на парцели минимално 20% (зелене површине укупно у кампусу (фаза 1 и 2) минимално 30%);
- висина венца максимално 18 m;
- висина објекта (основни објекат + повучена техничка етажа) максимално 24 m;
  - напомена: за објекте висине веће од 30 m; изнад околног терена неопходна је сагласност Директората цивилног ваздухопловства
- удаљеност објекта од интерне саобраћајнице минимално 5 m;
- удаљеност објекта од границе комплекса и границе парцеле када нема интерне саобраћајнице, минимално ½ укупне висине објекта;
- међусобна удаљеност објеката на истој парцели минимално ½ висине вишег објекта;
- паркирање на парцели:
  - пословање, терцирарне делатнсти: 1пм/70$м^2$ БРГП или 1ПМ/3 запослена
  - магацини: 1пм/100 m^2 бргп;
  - Дата центар – 1 ПМ/500 m² БРГП.

У оквиру некадашњег „Блока 2" остаје зона инфраструктурних објеката.

Постојећи инфраструктурни објекти – правила грађења:

Задржавају се постојећи објекти:

- ТС ХИП „Азотара“, из које се (осим ХИП „Азотара“) електричном енергијом снабдевају и „Messer Tehnogas“ и Специјалне луке и којим је то једини извор електричне енергије;
  - могућност реконструкције на 110/20 kV и 69 MW;
- ГМРС из које се гасом снабдева и ХИП Петрохемија;
- управна зграда као пословни објектат, управно-административни центар кампуса
  - дозвољена реконструкција, адаптација у постојећем волумену и габариту и у постојећим капацитетима инфраструктурних прикључака.

Друга фаза Дата центра је условљена изградњом нове ТС „ДАТА центар” 110/20 kV, снаге 581 MW, која није предмет овог планског документа.

Дозвољени садржаји:

- објекти ДАТА центра;
- објекти компатибилних садржаја.

Укупни максимално дозвољени капацитети ДАТА центра у моменту реализације друге фазе су следећи:

- сваки објекат је појединачне снаге од 40 до 69 MW електричне енергије, али тако да укупни капацитет за цео кампус буде максимално 650 MW;
- за сваки објекат планира се одговарајући прикључак за воду, али тако да укупни капацитет за цео кампус буде максимално 22 l/s, односно 85 m^3;
- за сваки објекат планира се одговарајући прикључак за канализацију, али тако да укупни капацитет за цео кампус буде максимално 116 l/s;
- уз сваки објекат планира се подземни резервоар за складиштење дизела, али тако да укупни капацитет за цео кампус буде максимално 6.000 m^3;

- уз сваки објекат планира се подземни резервоар за складиштење уреe, али тако да укупни капацитет за цео кампус буде максимално 200 m³;
- задржава се постојећи саобраћајни прикључак на Спољностарчевачку улицу.

Посебна правила за 1. и 2. фазу

Ова правила односе се на саобраћајне и инфраструктурне објекте који су предмет заједничког коришћења ХИП „Азотара" и других привредних субјеката у оквиру Јужне индустријске зоне.

Јужна индустријска зона је у време свог формирања и функционисања, до краја 20. и почетка 21. века, била комплекс у јавној/државној својини. Такође, основне фабрике које су је чиниле - Рафинерија нафте, ХИП „Азотара" и ХИП „Петрохемија", а касније и „Транснафта", „Гаспром Те-То", Специјална лука и Messer Tehnogas - својим радом биле су међусобно повезане, те је и инфраструктура грађена као интегрални систем који користе све фабрике. Иако је у међувремену дошло до промене власничке структуре, тако да свака фабрика има део комплекса у сопственом власништву, постоје трасе саобраћајне и инфраструктурне мреже које се и даље користе заједнички и пролазе кроз простор више предузећа.

Због тога се, приликом уклањања постојећих објеката, дела саобраћајне и инфраструктурне мреже, као и приликом изградње планираних капацитета и нових садржаја, мора обезбедити несметан рад осталих привредних субјеката за чије се функционисање користе делови саобраћајне и/или инфраструктурне мреже која се налази у оквиру садашњег комплекса ХИП „Азотара". То се односи на следеће постојеће објекте и инфраструктуру:

- трасу индустријске железнице и њен заштитни коридор;
- ТС;
- ГМРС;
- трасе гасовода / надземни развод цевовода природног гаса по цевном мосту;
- трасе фабричких / интерних саобраћајница;
- трасе противпожарних путева;
- инсталације ПП система;
- пловни канал за снабдевање сировом и ПП водом;
- канал отпадних вода;
- подстаницу 1 и подземни цевовод санитарне канализације;
- подстаницу 2 и подземни цевовод санитарне канализације;
- црпну станицу сирове и противпожарне воде, која се налази на траси насипа између пловног канала и канала отпадних вода.

С обзиром на то да се у целом комплексу мења намена и да се, уместо хемијске индустрије, планира ДАТА центар, обавезно је све постојеће погоне и инсталације - на земљи, испод земље и изнад земље - осим оних који су неопходни за будући рад ДАТА центра и постојећих фабрика ЈИЗ, на прописан и безбедан начин уклонити, а терен, односно земљиште, воде и друго, довести у стање прописано одговарајућим законима, за потребе безбедног и несметаног рада планиране намене и боравка људи.

1.1.3.3. Планирана инфраструктура

Саобраћајна инфраструктура - саобраћајно прикључење нових садржаја дата центра у оквиру 1. фазе комплекса остварiће се преко постојећег саобраћајног прикључка у Улици Спољностарчевачкој. Прикључак својом геометријом, ширином и радијусима кривина задовољава услове за приступ очекиваних возила до Дата центра.

У случају нових захтева и потреба на терену, прикључење, односно реконструкцију прикључка на Спољностарчевачку улицу, односно општински пут ОП 1, могуће је остварити уз услове и сагласност управљача пута.

Хидротехничка инфраструктура

Хидротехнички објекти - пловни канал и канал отпадних вода – ХИП „Петрохемија“ у свом раду користи два инфраструктурна објекта. То су два канала који су повезани са реком Дунав: Пловни канал и Канал отпадних вода. Пловни канал се налази на кп.бр. 7747/1. ХИП „Петрохемија“ из њега црпи воду и напаја системе:

- сирове воде,
- противпожарне воде;

Канал отпадних вода се налази на кп.бр. 77747/12 а ХИП „Петрохемија“ га користи тако што у њега испушта обрађену воду на излазу из своје Фабрике за обраду вода (ФОВ) третмана обраде индустријске воде. Ова два система су неопходна за правилно функционисање ХИП „Петрохемија“. Оба ова канала се задржавају у функцији чиме се обезбеђује њихово несметано коришћење, јер је то услов за одвијање производње у ХИП-Петрохемија.

Водоводна мрежа - постојећи прикључци и капацитети градске водоводне мреже у потпуности ће задовољити будуће потребе комплекса за санитарном водом, те се не планира њихова реконструкција у смислу повећања капацитета, нити изградња нових прикључака. Потребан капацитет прикључка за сваки појединачни објекат износи око 8,5 m³/час, односно укупно 85 m³/час за комплекс. Предвиђено је да се из јавне водоводне мреже пуне и резервоари за спринклер мрежу, капацитета 500 m³, планирани уз сваки објекат ДАТА центра. У оквиру документације посебно је наглашено да је строго забрањено повезивање водоводне инсталације санитарне воде са другим врстама воде, као што су системи технолошких или расхладних вода, како се не би угрозила санитарна исправност воде у градској мрежи. С обзиром на планиране активности у будућем периоду, може се појавити потреба за значајнијим капацитетима расхладне воде. За потребе расхладне воде могу се планирати и додатни расхладни торњеви, укупног капацитета 5.900 m³/час воде у циркулацији, при чему је потребно надокнађивати изгубљену количину од 2% до 5% укупне рециркулације. Потребе за расхладном водом ускладиће се са исказаним потребама, у смислу повећања капацитета водозахвата са пумпним постројењима на каналу, третмана дунавске воде и цевовода, уз извршење редовних и неопходних санација и реконструкција на њима.

Црпна станица сирове и противпожарне воде - развојни планови ХИП „Петрохемије“ предвиђају реконструкцију и доградњу објекта Црпна станица сирове и противпожарне воде у циљу повећања капацитета противпожарне воде, а ради усклађивња са законима из области Заштите од пожара. Објекат је накп.бр. 7747/11. Планом се црпна станица сирове и противпожарне воде задржава у функцији чиме се обезбеђује њено несметано коришћење, јер је то услов за одвијање производње у ХИП „Петрохемија“.

Канализација - постојећи канализациони системи за сакупљање процесних и санитарно-фекалних отпадних вода, као и канализациони систем за атмосферске и расхладне воде, раздвојиће се у смислу њиховог независног функционисања.

Фекална канализација - за потребе сваког објекта ДАТА центра неопходно је обезбедити прикључак на јавну канализациону мрежу, капацитета 11,6 l/s, односно за цео комплекс укупно око 116 l/s, претежно за санитарне отпадне воде. Међутим, оставља се и могућност изградње система за пречишћавање санитарних отпадних вода заједно са планираним процесним отпадним водама.

Процесне воде сакупљају се из скоро свих погона и усмеравају на будуће постројење за третман отпадних вода. Капацитет потенцијално новог постројења износио би 350 m³/час отпадних вода, укупно процесних и санитарно-фекалних, односно 8.400 m³/дан.

У будућем периоду као приоритети планирају се неопходне санације и реконструкције на канализационом систему отпадних вода радно-пословног комплекса, уз одређена ширења канализационе мреже, која ће пратити промену садржаја и технологија, са евентуално планираним повећањима капацитета. Као могућност планира се повезивање интерне канализације комплекса на градску канализацију, али се такође може планирати

и канализација као аутономна, са пречишћавањем на будућем постројењу лоцираном у оквиру самог комплекса.

Основна функција новог постројења за третман отпадних вода је ефикасна обрада потенцијалних процесних и санитарно-фекалних отпадних вода, чиме се испуњавају обавезе у погледу заштите животне средине, обезбеђењем захтеваног квалитета обрађених и испуштених вода у реципијент, као и рекуперација дела активне материје која се у садашњим условима неповратно губи. Локација на којој се планира изградња постројења може се налазити на простору обалног и водног дела почетка канала отпадних вода, унутар фабричког круга.

Подстаница 1 и подземни цевовод санитарне канализације - за рад ХИП „Петрохемија" планом је сачувано и омогућено несметано функционисање 4 објекта који су уписани у лист непокретности на кп. бр. 15790, као и њихов припадајући подземни цевовод. Објекти су у функцији система санитарне канализације. Поменута 4 објекта представљају једну од подстаница санитарне канализације. Задатак подстанице је да подземним цевоводом транспортује отпадну санитарну воду од корисника у ХИП „Петрохемија" до фабрике за обраду вода, где се отпадна санитарна вода прерађује, након чега се тако прерађена вода испушта у реципијент - канал отпадних вода, који је повезан са реком Дунав.

Подстаница 2 и подземни цевовод санитарне канализације - за рад ХИП „Петрохемија" планом је сачувано и омогућено несметано функционисање подстанице отпадног санитарног тока, која се састоји од две вертикалне потопљене пумпе и црпишта, као и њиховог припадајућег долазног и одлазног подземног цевовода отпадно-санитарног тока и електричне инсталације за напајање пумпи. Подстаница се налази на кп. бр. 15755. Задатак подстанице је да подземним цевоводом транспортује отпадну санитарну воду од корисника у ХИП „Петрохемија" до фабрике за обраду вода, где се отпадно-санитарна вода прерађује, након чега се тако прерађена вода испушта у реципијент - канал отпадних вода, који је повезан са реком Дунав.

Атмосферска канализација – у наредном периоду не планира се значајније ширење мреже атмосферске канализације у оквиру комплекса. Планирано ширење атмосферске канализације пратиће будући развој и ширење радних зона комплекса. Као приоритети планирају се неопходне санације и реконструкције на постојећем канализационом систему атмосферских вода радно-пословног комплекса, уз одређена ширења канализационе мреже, која ће пратити развој комплекса. Не планира се повезивање интерне атмосферске канализације комплекса на будућу градску атмосферску канализацију, већ се она задржава као аутономна. Испуст сабирне канализације, која служи за сакупљање атмосферске воде са путева и кровова објеката у фабричком комплексу, као и расхладне воде из погона са проточним системима, биће спроведен паралелно са десном обалом водног канала, на одговарајућој елевацији, вишој од највише коте Дунава, на спољну ивицу попречно насутог терена, ради испуштања у реципијент. Атмосферска вода са процесних бетонских површина у постојећим и планираним фабрикама, која има третман процесне канализације, прихватаће се, као и до сада, интерним системом процесне канализације Панчево и одводити на будуће постројење за пречишћавање отпадних вода.

Електроенергетска и електронска комуникациона инфраструктура

Електроенергетска инфраструктура - ХИП „Азотара" д.о.о. Панчево у овом тренутку повезана је на преносни систем Републике Србије преко ПРП 110 kV „Панчево 1", ТС 400/220/110 kV „Панчево 2" и ТС 220/110 kV „Београд 3", као и преко следећих далековода:

- бр. 131/1 ТС „Београд 3" – ТС „Београд 33";
- бр. 131/2 ТС „Београд 33" – РП „Панчево 1";
- бр. 141 ТС „Београд 3" – РП „Панчево 1";
- бр. 151/1 РП „Панчево 1" – ТС „Панчево 2";
- бр. 185 РП „Панчево 1" – ТС „Панчево 2".

Све наведене трафо-станице и далеководи су у власништву „Електромрежа Србије" а.д.

Уобичајена је пракса да се у постојећим коридорима могу изводити санације, адаптације и реконструкције, уколико то у будућности, због потреба интервенција и ревитализације електроенергетског система, буде неопходно, а не може бити сагледано у овом тренутку.

Изградња електроенергетске инфраструктуре за потребе ДАТА центра у комплексу ХИП „Азотара" изводиће се у две фазе, због обимности захвата изградње и реконструкције електроенергетских објеката у ширем подручју.

У првој фази прикључење комплекса вршиће се преко постојеће ТС ХИП „Азотара" 110/6 kV, која ће бити реконструисана и која ће задржати своју површину и функцију, за напонски ниво 110/20(35) kV. Из ње ће бити напојено максимално 69 MW.

У овој фази, ради остваривања снаге од 69 MW, задржава се постојећи прикључак, који чине три прикључна далеководна поља Е01, Е03 и Е04 у РП „Панчево 1", уз следећи услов:

- планирана је реконструкција 110 kV далековода на потезу од Београда до Панчева, и то:
  - ДВ 110 kV бр. 141 ТС „Београд 3" – РП „Панчево 1";
  - ДВ 110 kV бр. 131/1 ТС „Београд 3" – ТС „Београд 33";
  - ДВ 110 kV бр. 131/2 ТС „Београд 33" – РП „Панчево 1";
  - ДВ 110 kV бр. 151/1 РП „Панчево 1" – ТС „Панчево 2",

уз повећање пропусне моћи, односно попречног пресека ових далековода на 240 mm² и прилагођење опреме у ТС „Београд 33", тако да не представља ограничење пропусне моћи реконструисаних далековода.

Током експлоатације може се вршити унапређење, замена или промена делова постројења или целог постројења, у складу са савременим достигнућима у тој области, уз поштовање свих закона и прописа који регулишу ову област и уз услов да се процеси рада, технологија, безбедност и друге карактеристике подижу на виши ниво. Уколико је потребно, израдиће се нова планска или друга потребна документација.

За планирану снагу целог комплекса будућег ДАТА центра, у другој фази, од 650 MW, у складу са Студијом прикључења на преносни систем ЕМС-а, за потребе прикључења на преносни систем неопходно је изградити следеће електроенергетске објекте:

- Трансформаторску станицу 400/Х kV „Панчево 8", која ће бити у власништву ХИП „Азотара" д.о.о. Панчево;
- ПРП 400 kV „Панчево 7", који ће бити у власништву „Електромрежа Србије" а.д.;
- четири прикључна једносистемска ДВ 400 kV од ПРП 400 kV „Панчево 7" до места расецања на ДВ 400 kV бр. 451/2 ТС „Панчево 2" – ТС „Београд 20" и до места расецања ДВ 400 kV бр. 453/2 ТС „Панчево 2" – ПРП „Чибук 1", који ће бити у власништву „Електромрежа Србије" а.д.;
- ТС „ДАТА центар" 110/20(35) kV.

Тачна локација ПРП-а и место расецања далековода усагласиће се у сарадњи са ма „Електромрежом Србије" а.д. Будућа планирана ТС „ДАТА центар" 110/20(35) kV и наведена изградња електроенергетских објеката за другу фазу биће предмет другог плана.

Коначна укупна снага у фазама 1 и 2 неће се мењати и биће у складу са Студијом ЕМС-а.

Дистрибутивни системи 230/400 V у објектима - у зградама ће бити планиран дистрибутивни систем на средњем напону 20 kV, преко РМУ јединица, које ће преко трансформатора 20/0,4 kV напајати нисконапонску мрежу унутар објекта. С обзиром на то да ће зграде ДАТА центара бити са одговарајућом редундансом, неопходно је обезбедити напајање са обе стране средњенапонског прстена из трафо-станица, тако да ће свако напајање ићи са различитог трансформатора у ТС ХИП „Азотара" и/или ТС „ДАТА центар", како је наведено у претходним описима за фазу 1 и фазу 2. Електрични

дистрибутивни системи унутар зграде биће највећим делом редундантни и, у зависности од намене, биће класе N+1, N+2C или 2N, односно у складу са класама поузданости напајања. У циљу повећања енергетске ефикасности зграде, побољшања PUE и потенцијалне сертификације енергетске ефикасности, дозвољено је коришћење соларних панела укупне снаге до 250 kW за потребе опште потрошње у згради: канцеларије, осветљење.

Громобранска и уземљивачка инсталација зграда нове ТС ХИП „Азотара" биће изведена у складу са стандардима за ту врсту објеката.

Зграде ДАТА центара, због специфичних потреба, имаће одвојени громобрански и уземљивачки систем, који ће бити дефинисан у пројектној документацији за сваку зграду. У оквиру зграда ДАТА центра, на нисконапонској страни, користиће се и UPS системи са батеријама, који ће, у зависности од захтева инвеститора, бити централизовани или децентрализовани. У случају коришћења ДАТА центра за AI технологију, односно вештачку интелигенцију, а на захтев инвеститора, BESS (Battery Energy Storage System) системи могу бити коришћени уместо генератора.

Електронска комуникациона инфраструктура - према условима „Телеком Србија" а.д., за нове пословне објекте планира се реализација FTTB (Fiber To The Building) решења, полагањем приводног оптичког кабла до предметних објеката и монтажом одговарајуће активне ТК опреме у њима. Планирано је да се обезбеди микролокација, по једна за сваки планирани комерцијални објекат у оквиру предметног Плана. Приликом планирања нових саобраћајних коридора планира се полагање одговарајућих цеви за накнадно провлачење телекомуникационих каблова „Телекома", у оквиру парцела у власништву имаоца саобраћајне инфраструктуре.

Такође, за све нове објекте који ће бити грађени у зони израде Измена и допуна ПГР, планирају се нови телекомуникациони коридори, пре свега уз постојеће и нове саобраћајнице, којима би се, када се за то укаже потреба, објекти повезали на постојећу мрежу „Телекома". На тај начин, а у складу са тенденцијама развоја захтеваних телекомуникационих сервиса, ови ресурси били би расположиви за будућа проширења мреже, као и за решавање телекомуникационих потреба корисника на подручју комплекса Петрохемија, Азотара и Рафинерија нафте Панчево у Панчеву.

Бежична приступна мрежа - за будуће потребе бежичне приступне мреже, у границама Плана, планирано је да се обезбеде две зоне од интереса. Површина појединачне зоне треба да буде 2 × 3 m, на којој ће се планирати антенски носачи на крову објекта. Планирана позиција базне станице није фиксна. Тачна позиција биће дефинисана током процеса пројектовања.

Општа правила

Планиране трасе будућих инфраструктурних инсталација других комуналних предузећа морају бити постављене на прописаном растојању у односу на трасе постојећих ТК објеката. Постављањем планираних инфраструктурних инсталација других комуналних предузећа и других објеката не сме доћи до угрожавања постојећих ТК објеката.

Постојећи објекти и мрежа каблова „Телекома" на посматраном подручју, који су потенцијално угрожени изградњом планираних нових саобраћајних коридора или других објеката, односно реконструкцијом постојећих, морају бити адекватно заштићени пројектима измештања постојећих кабловских релација, односно других објеката „Телекома".

У складу са важећим правилником који је прописала Републичка агенција за електронске комуникације, унутар заштитног појаса није дозвољена изградња и постављање објеката, односно инфраструктурних инсталација других комуналних предузећа, изнад и испод постојећих подземних ТК каблова или кабловске ТК канализације, осим на местима укрштања, као ни извођење радова који могу да угрозе функционисање електронских комуникација, односно ТК објеката.

Подразумева се да се при изради техничке документације морају поштовати Закон о планирању и изградњи објеката, Закон о електронским комуникацијама, упутства, прописи, препоруке и стандарди ЗЈПТТ и СРПС који важе за ову врсту делатности.

Према условима „ЦЕТИН" д.о.о. Београд, на предметном подручју планирана је изградња телекомуникационих објеката са припадајућом инфраструктуром за GSM, UMTS и LTE јавну мобилну телефонију, као и за остале телекомуникационе системе који технолошки наслеђују ове системе.

Под телекомуникационим објектом са припадајућом инфраструктуром, у овом случају, подразумевају се телекомуникациони објекти базних радио-станица и радио-релејних станица са припадајућим антенским системима и инфраструктуром која обухвата земљиште, грађевину или зграду, антенске носаче и стубове, приступни пут, инсталације и постројења за електричну енергију, кабловску канализацију и друго неопходно за изградњу телекомуникационог објекта јавне мобилне телекомуникационе мреже.

У оквиру свих планираних и постојећих саобраћајница и инфраструктурних коридора у обухвату Плана планира се простор за изградњу дистрибутивне телекомуникационе кабловске канализације (ТКК).

Магистрална и дистрибутивна мрежа - коридори су планирани првенствено у тротоарима или зеленим површинама, ван коловоза, како би се омогућило несметано одржавање без обуставе саобраћаја. Планирано је да трасе буду континуалне и да повезују унутрашњост комплекса са јавном саобраћајницом, односно Спољностарчевачком улицом, ради спајања на магистралну оптичку мрежу.

Обезбеђивање приступа објектима — улаз оптике - за сваку нову или реконструисану зграду у оквиру комплекса потребно је пројектовати подземну кабловску везу од објекта до најближег дистрибутивног окна, односно шахта јавне мреже. Унутар објекта планирати наменску просторију или концентрацијски орман за смештај пасивне и активне телекомуникационе опреме, са обезбеђеним напајањем и уземљењем. Унутрашњу инсталацију у објектима извести тако да подржава велике протоке, односно оптику до радног места/корисника, чиме се омогућава директно увођење оптичких каблова без додатних грађевинских радова. Подаци о преферентним зонама изградње нових телекомуникационих објеката ЦЕТИН доо у границама Плана:

Ред. број	Планиране локације	Источна геогр.дужина	Северна геогр.ширина	Пречник преферентне зоне(м)	Висина стубова(носача) у односу на ниво тла (м)
1	Панчево 6	20.665026˚E	44.841386˚N	400	25-35
2	Панчево 23	20.668775˚E	44.837872˚N	400	25-35

Приликом планирања и изградње телекомуникационе инфраструктуре, обавезно је поштовање начела технолошке неутралности и отвореног приступа. Власници парцела и објеката не смеју успостављати ексклузивна права (монопол) у корист једног оператора, већ су дужни да омогуће равноправне услове за приступ и коришћење изграђене кабловске канализације свим заинтересованим операторима,у складу са Законом о електронским комуникацијама.

Термоенергетска инфраструктура – у оквиру комплекса ХИП „Азотара" / ДАТА центар дозвољена је изградња, реконструкција, адаптација, санација, заштита, измештање и одржавање термоенергетске, термотехничке, гасне, расхладне и цевоводне инфраструктуре која је у функцији основне намене комплекса. Термоенергетска и термотехничка инфраструктура може обухватити системе грејања, хлађења, вентилације, климатизације, расхладне системе, чилере, dry cooler системе, расхладне торњеве, адијабатске системе, измењиваче топлоте, расхладне водове, цевоводе, гасне инсталације, мерно-регулационе, мерне и регулационе елементе, дизел-агрегате, резервоаре дизела, резервоаре урее, припадајуће машинске и цевоводне инсталације,

као и другу опрему која је непосредно у функцији термоенергетских и термотехничких система комплекса.

Систем хлађења комплекса може се решавати применом различитих техничких концепата, укључујући затворене системе хлађења, чилере, dry cooler системе, CRAH/CRAC јединице, DX системе, fan-coil јединице, системе са расхладним торњевима, адијабатске системе, системе са измењивачима топлоте и друга одговарајућа техничка решења у функцији основне намене комплекса. Уколико се за потребе хлађења комплекса планира коришћење расхладне воде, односно воде из Дунава, пловног канала, постојећих црпних станица или других водних објеката, такво решење мора бити усклађено са водним условима, водним актима и условима надлежних органа, уз претходно сагледавање расположивих капацитета, начина захвата, транспорта, враћања или испуштања воде, као и утицаја на водни режим и постојеће кориснике. Коришћење воде из Дунава, пловног канала, постојећих црпних станица или других водних објеката за потребе хлађења не може се сматрати унапред обезбеђеним капацитетом само на основу овог Плана. Такво решење може се реализовати искључиво ако се докаже да не доводи до погоршања режима рада постојећих система расхладне, сирове и технолошке воде које користе други корисници Јужне индустријске зоне.

Системи за одвођење топлоте морају бити планирани тако да обезбеде стабилан и безбедан рад комплекса, без неконтролисаног топлотног оптерећења простора, без негативног утицаја на постојеће расхладне и цевоводне системе и без нарушавања услова рада суседних корисника.

За потребе резервног и погонског напајања комплекса могу се планирати дизел-агрегати, резервоари дизела, резервоари уреe и припадајућа машинска, термоенергетска и цевоводна опрема. Њихов положај, капацитет, начин смештаја, начин пуњења, мере заштите од истицања, заштитни појасеви и услови приступа морају бити дефинисани у складу са важећим прописима, условима надлежних органа и техничким захтевима комплекса.

Резервоари дизела, резервоари уреe и припадајући цевоводи могу се планирати као подземни или надземни, у складу са техничким решењем, условима локације, прописаним безбедносним растојањима и условима заштите животне средине. При њиховом планирању мора се обезбедити спречавање истицања, контролисано пуњење и пражњење, приступ ради одржавања и интервенције, као и заштита постојеће инфраструктуре и суседних корисника.

Постојећи гасоводи, цевоводи, пароводи, продуктоводи, цевни мостови, расхладни водови и друге термоенергетске и процесне инсталације које су у функцији постојећих корисника Јужне индустријске зоне морају се задржати и заштитити.

Нове трасе и објекти термоенергетске, термотехничке, гасне, расхладне и цевоводне инфраструктуре морају се планирати тако да не услове прекид рада, смањење капацитета, промену режима рада или онемогућавање приступа постојећој инфраструктури.

Уколико је, ради реализације планираних садржаја неопходна реконструкција, заштита или измештање постојећих гасовода, цевовода, паровода, продуктовода, цевних мостова, расхладних водова или других термоенергетских инсталација, то се може вршити само уз претходно обезбеђење континуитета функционисања система и уз сагласност власника, оператора и корисника предметне инфраструктуре.

Цевни водови унутар комплекса могу се водити подземно и/или надземно, на цевним носачима, цевним мостовима, техничким конструкцијама, фасадама или у оквиру техничких коридора, према најповољнијим трасама, техничким условима, сигурносним захтевима и условима власника, оператора и корисника постојеће инфраструктуре.

Прикључење комплекса на гасну и другу термоенергетску инфраструктуру може се вршити искључиво у складу са условима надлежног оператора, важећим прописима и техничком документацијом. Уколико се за потребе комплекса планира потрошња

природног гаса, потребно је предвидети одговарајуће мерно-регулационе, мерне или регулационе елементе, у зависности од капацитета и услова оператора.

Спољна термотехничка и расхладна опрема мора се позиционирати тако да се омогући приступ ради одржавања, контроле и замене опреме, као и да се умање негативни утицаји буке, вибрација, емисија и топлотног оптерећења на окружење.

Надземни цевоводи, цевни мостови, гасоводи, расхладни водови и друга термоенергетска и цевоводна инфраструктура морају се постављати на прописаним сигурносним растојањима од објеката, саобраћајница, железничких колосека, електроенергетских инсталација и других инфраструктурних система.

Коришћење отпадне топлоте комплекса може се планирати као могућност, уколико се такво решење технички, просторно и инфраструктурно оправда. Системи за одвођење и/или коришћење отпадне топлоте морају бити планирани тако да не угрозе постојеће термоенергетске, расхладне, гасне, цевоводне и друге инфраструктурне системе, нити режим рада постојећих корисника Јужне индустријске зоне.

Садржаји и системи који нису просторно, капацитетски или инфраструктурно сагледани овим Планом, а нарочито решења која подразумевају нови захват воде за хлађење, коришћење постојеће или изградњу нове црпне станице, нови испуст, повратни вод, нови расхладни цевовод, нове инфраструктурне коридоре, веће системе коришћења отпадне топлоте или значајан утицај на постојеће кориснике, морају бити предмет даље планске разраде кроз план детаљне регулације.

Зелене површине - задржава се зеленило према улици Спољностарчевачкој, вредна солитарна вредна стабла у функцији будућег пејзажног уређења и заштитни појас у односу на стамбено насеље Војловица. У оквиру простора/блокова ДАТА центра планиране су зелене површине, које треба формирати тако да не ремете трасе надземне и подземне инфраструктуре. Високо и ниско растиње, листопадно и зимзелено, комбиновати са травнатим површинама. При избору врста зеленила треба водити рачуна да, осим декоративних својстава, саднице буду у складу са условима средине: отпорност на збијеност тла, водни капацитет земљишта, прашину и гасове. Не смеју се садити четинари, а нарочито бор (Pinus sp.), због неотпорности на пожар, као ни инвазивне врсте дрвећа и жбуња. Све унете саднице морају бити врсте које су у складу са условима средине, расаднички однеговане, правилно формиране крошње, без ентомолошких или фитопатолошких обољења. Пожељне су врсте које имају изразите заштитне ефекте.

Највећи проценат зелених површина позиционирати ободно око комплекса, формирајући заштитни зелени појас сачињен од комбинације високих дрвенастих врста и жбуња, ради смањења негативних утицаја на околне стамбене/пословне зоне. Композициони план зеленила ускладити са распоредом објеката, постројења и саобраћајних површина.

Приликом планирања и пројектовања зелених површина, стабла дрвећа и жбуња могу се поставити само уз поштовање прописаних растојања од инфраструктурних објеката и водова.

1.2. Преглед постојећег стања и квалитета чинилаца животне средине на подручју на које се Извештај односи

Квалитет животне средине, односно стање чинилаца животне средине (квалитет амбијенталног ваздуха, квалитет површинских, подземних вода и земљишта, стање буке, управљање хемикалијама, управљање отпадом и потенцијалним удесима) у границама Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, предмета процене стратешких утицаја, представља услов за уравнотежен и одржив развој предметне просторне целине.

Основне карактеристике постојећег стања, за потребе оцене стања животне средине, дефинисане су на основу расположивих и доступних података, односно постојеће базе података о стању чинилаца животне средине, података из планске документације свих

хијерархијског нивоа, података о мониторингу животне средине локалне самоуправе и података добијених опсервацијом на терену.

1.2.1.Становништво и здравље људи

Демографске карактеристике планског подручја, као општи показатељ насељености, могу се приказати на основу резултата Пописа становништва (Билтен, Републички завод за статистику, Београд, 2022.године). Према Попису становништва из 2022. године (Републички завод за статистику), на територији града Панчева живи укупно 115.454 становника, од чега на градској територији живи 86.408 становника а на осталом подручју 29.046 становника.

Генерално, квалитет животне средине представља један од кључних предуслова за заштиту и очување здравља становништва, јер стање основних чинилаца животне средине директно и индиректно утиче на услове живота, радну средину и здравствену безбедност људи. На здравље становништва посебно могу утицати квалитет амбијенталног ваздуха, стање површинских и подземних вода, квалитет земљишта, начин управљања отпадом, ниво изложености буци, вибрацијама, као и ризицима од удесних ситуација.

Подручје обухваћено Изменом и допуном Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, припада простору изразито индустријске намене, у коме су заступљени производни, претежно хемијски комплекси, енергетски, складишни, инфраструктурни објекти и пратећи садржаји. У таквом простору, питање заштите здравља људи посматра се пре свега кроз контролу утицаја постојећих и планираних активности на квалитет ваздуха, воде, земљишта, буку, управљање отпадом и безбедност у случају удесних ситуација.

С обзиром на индустријски карактер простора, потенцијални утицаји на становништво и здравље људи могу настати као последица рада производних и пратећих постројења, складиштења и транспорта сировина, производа и отпада, одвијања друмског и железничког саобраћаја, као и могућих удесних ситуација. Ови утицаји се, у планском смислу, морају свести на прихватљив ниво применом одговарајућих техничко-технолошких, организационих, превентивних и заштитних мера.

Изменом и допуном Плана не смеју се стварати услови за погоршање квалитета животне средине и повећање ризика по здравље становништва у односу на постојеће стање. Планирана решења потребно је усмерити ка унапређењу контроле индустријских утицаја, обезбеђивању заштитних зона и појасева где је то просторно и технички могуће, унапређењу саобраћајне и комуналне инфраструктуре, као и јачању система мониторинга и управљања ризицима.

Са аспекта становништва и здравља људи, прихватљивост планских решења условљена је доследном применом мера заштите животне средине, поштовањем граничних вредности емисија и нивоа буке, применом прописа из области заштите ваздуха, вода, земљишта, управљања отпадом и заштите од удеса, као и редовним праћењем стања животне средине у зони Плана и њеном окружењу.

1.2.2. Геолошка, предеона и биолошка разноврсност, врсте, станишта и њихова функционална повезаност, подручја и друга природна добра заштићена посебним прописом којим се уређује заштита природе

1.2.2.1. Приказ геоморфолошких, геолошких и педолошких карактеристика терена

Основне геоморфолошке карактеристике - подручје града Панчева одликује се равничарским рељефом, карактеристичним за јужни Банат и простор Панонске низије. У геоморфолошком погледу, на територији града издвајају се три основне целине:

- Лесна зараван заступљена је у северозападном делу територије града Панчева и представља део шире тамишке лесне заравни. Њена граница према нижој лесној тераси јасно је изражена стрмим одсецима висине око 10 m, што представља једну од уочљивијих морфолошких карактеристика простора;

- Јужнобанатска лесна тераса представља значајну геоморфолошку целину, са просечном надморском висином од око 73 m. Благо је нагнута према југоистоку и обухвата површину од око 38.200 ha. На конвексним деловима лесне терасе развијена су насеља Глогоњ, Јабука, Панчево, Старчево, Омољица и Банатски Брестовац, што указује на повољније услове за насељавање, изградњу и коришћење простора у односу на ниже алувијалне делове терена;
- Алувијалне равни Тамиша и Дунава развијене су дуж речних токова и заузимају површину од око 18.300 ha. Њихова просечна надморска висина износи око 69 m. Алувијална раван Тамиша је знатно ужа од дунавске, широка је неколико стотина метара и једноставније је грађе. Алувијална раван Дунава је пространија и морфолошки значајнија, посебно у јужном и југоисточном делу територије града.

Подручје обухваћено Изменом и допуном Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, налази се у јужној индустријској зони Панчева, у равничарском, ниском терену, у широј зони алувијалних равни Дунава и његовог приобаља. Морфологија овог простора у значајној мери је измењена антропогеним активностима, пре свега изградњом индустријских комплекса, саобраћајне, комуналне и хидротехничке инфраструктуре, као и насипањем и нивелацијом терена за потребе формирања индустријске зоне.

Основне геолошке карактеристике - подручје града Панчева припада простору Панонског басена, који је испуњен седиментним творевинама различите старости и литолошког састава. Геолошку основу басена чине кристаласти шкриљци, односно серпентинити, преко којих су таложене наслаге кредне, плиоценске и квартарне старости:

- најстарије седиментне творевине представљене су кредним наслагама, изграђеним од конгломерата, лапораца, туфита и глинаца, чија се дебљина креће приближно од 300 до 400 m. Изнад њих се јављају плиоценски седименти, дебљине око 130 m, који су регистровани на дубини од око 50 m. Ове наслаге изграђене су од песковитих глина, глиновитих пескова и шљункова;
- најмлађи, квартарни седименти имају доминантну улогу у геолошкој грађи терена и од посебног су значаја за планирање, изградњу и коришћење простора, будући да представљају непосредну подлогу грађевинским објектима и инфраструктури. Плеистоценски седименти, као старији квартар, представљени су алувијално-еолским песковима, песковитим глинама и лесом, док су холоценски седименти, као млађи квартар, изграђени од алувијално-еолских прашнастих пескова, глиновитих пескова и песковитих глина. Дебљина квартарних седимената на ширем подручју креће се приближно од 50 до 60 m.

У простору јужне индустријске зоне Панчева, односно у зони комплекса Петрохемије, до дубине од око 15 m издвајају се две основне формације које се међусобно разликују по начину настанка, пореклу и литолошком саставу. Прву формацију чине аутохтони седименти холоценске до плеистоценске старости. У оквиру ове формације издвајају се глиновито-прашинасти слој, као оригинални површински слој, и песковити слој, који се јавља у његовој подини. Завршни члан седиментационог циклуса у широј зони Петрохемије чине аутохтоне прашине и глине, претежно муљевите, сиве до смеђе боје, местимично са примесама песка. По пореклу, ови седименти припадају поводањско-барској фацији холоценске старости.

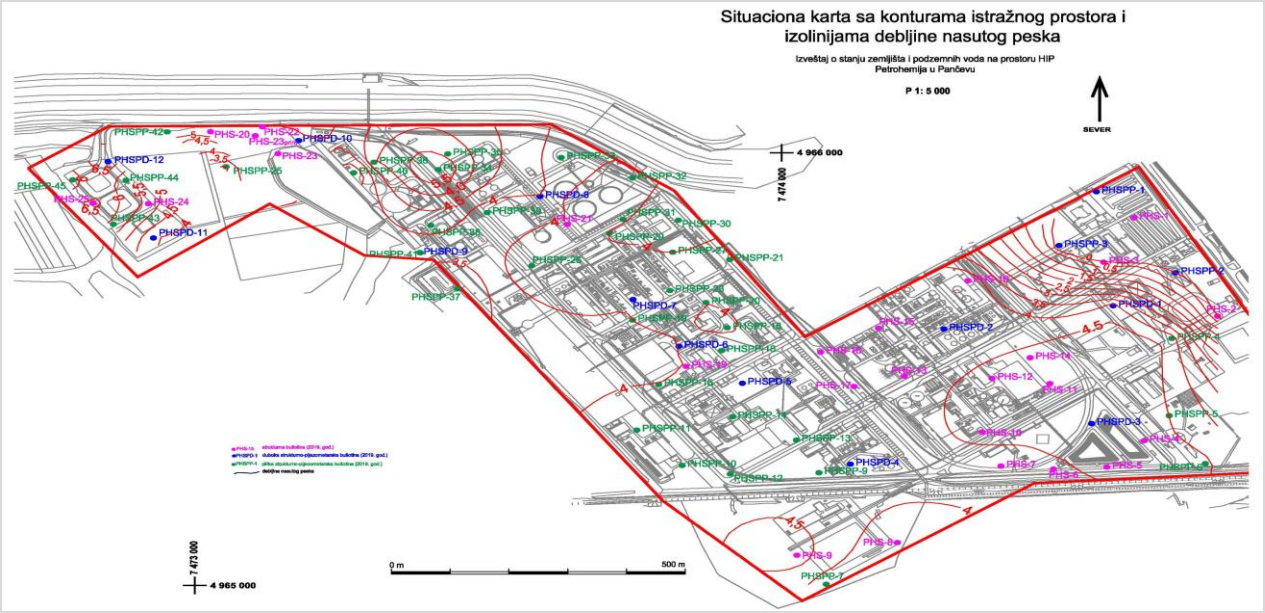
Према резултатима истраживања, просечна дебљина оригиналног површинског слоја износи око 3m. У појединим деловима комплекса, као што су зона депоније живиног муља, привремено одлагалиште муља и зона управне зграде, ова дебљина је мања и износи око 1,5 m. Кота контакта са дубљим песковитим слојевима налази се приближно на 67,5–70 mnm, док кота повлате одговара површини природног терена, пре спровођења хидротехничких мера у оквиру изградње јужне индустријске зоне Панчева, са просечном вредношћу од око 70,5 mnm.

Посебну формацију у геолошкој грађи предметног простора представља насути материјал, који не припада оригиналним природним седиментима, али због своје распрострањености, дебљине и физичко-механичких својстава има значајан утицај на морфологију терена и режим подземних вода. Насип је претежно изграђен од песка средњезрне до ситнозрне гранулације, жуте боје, местимично са неуједначеним и променљивим уделом прашинасте фракције. Просечна дебљина насутог материјала на већем делу простора износи око 4 m, док је највећа дебљина, преко 6 m, регистрована у зони депоније живиног муља. У источном делу комплекса, у зони управне зграде и паркиралишта, насути материјал је слабо заступљен или практично изостаје.

Са аспекта планирања и заштите животне средине, геолошке карактеристике предметног подручја указују на:

- обавезу пажљивог сагледавања стабилности терена,
- носивости подлоге,
- режима подземних вода,
- могућности миграције загађујућих материја кроз порозне песковите слојеве.

Ово је посебно значајно имајући у виду индустријски карактер простора, постојање насутих зона и локација на којима су у претходном периоду вршена одлагања материјала специфичног састава.



Слика бр. 1: *Ситуациона карта Петрохемије са контурама истражног простора и изолинијама дебљине насутог песка*

На основу података који су рађени за комплекс Петрохемије, природне морфолошке карактеристике терена су измењене као последица антропогених интервенција, које су укључивале насипање, нивелацију и изградњу индустријских објеката и пратеће инфраструктуре. Површински слој терена састоји се од хумусног слоја земље, делова бетона, грађевинског шута и фрагмената чврстих стена различитог петрографског састава. Такође, у зони привременог одлагалишта муља, регистровано је присуство креча. Ови подаци потичу из анализа које су спроведене у оквиру израде студија и еколошких процена за комплекс Петрохемије.Насипање првобитног терена извршено је ради нивелације простора до коте од око 75 mnm, као и ради заштите објеката од високих нивоа површинских и подземних вода, који су доведени у везу са изменама хидролошког режима након изградње ХЕПС „Ђердап I". Због тога се предметна локација не може посматрати искључиво као природни равничарски терен, већ као техногено измењен простор, чије су морфолошке и инжењерскогеолошке карактеристике условљене насипним материјалом, степеном збијености насипа, постојећом изграђеношћу и режимом подземних вода.

Са аспекта планирања, заштите животне средине и безбедности коришћења простора, наведене карактеристике указују на потребу да се:

- при свим будућим интервенцијама у оквиру комплекса узму у обзир састав и дебљина насипа,
- носивост подлоге,
- могуће присуство материјала различитог порекла и састава,
- услови одводњавања,
- услови заштите подземних вода.

Педолошке карактеристике - подручје града Панчева има претежно равничарски карактер, а земљишта која се јављају на овој територији разликују се по физичким, хемијским и производним особинама. Најзаступљенији тип земљишта је чернозем са својим подтиповима, пре свега карбонатни чернозем и чернозем са знацима оглејавања, који заузимају око 70% територије и јављају се на вишим теренима. Поред чернозема, значајно је заступљен и алувијум, који се јавља у приобалним зонама Дунава и Тамиша. Карбонатни чернозем се простире у атару Качарева, као и делимично у атарима Панчева, Јабуке, Војловице, Долова и Банатског Новог Села. Чернозем са знацима оглејавања заступљен је у атарима Јабуке, Војловице, Панчева, Старчева, Банатског Новог Села и Банатског Брестовца. Алувијална земљишта су мање заступљена у односу на чернозем, а јављају се уз Дунав, у подручју испод Панчева, Војловице, Старчева, Омољице и Банатског Брестовца, као и уз Тамиш, у његовом доњем току, испод Јабуке до ушћа. Од осталих типова земљишта присутне су ритске црнице, бескарбонатне испод Банатског Брестовца и Старчева, карбонатне испод Омољице, као и слатине, односно солоњец, у атару Глогоња. Вредност појединих типова земљишта различита је са аспекта њиховог коришћења, плодности, водно-ваздушних својстава и осетљивости на деградацију. Земљишта у грађевинском подручју Панчева изложена су значајним антропогеним променама, услед изградње, насипања, нивелације, формирања саобраћајница, индустријских комплекса и комуналне инфраструктуре. У таквим условима природна својства земљишта се постепено губе, а земљиште прелази у категорију антропогеног, односно техногено измењеног земљишта. Ова земљишта су углавном неповољна за пољопривредну обраду, док се њихов квалитет локално може унапређивати наношењем хумусног слоја, пре свега за потребе формирања јавних зелених површина, заштитног зеленила, већих окућница и башти.

У обухвату Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, педолошке карактеристике условљене су положајем у индустријској зони, у близини алувијалних равни Дунава, као и дугогодишњим индустријским коришћењем простора. У оквиру подцелине заступљена су алувијална земљишта различитог механичког састава и делимично ритска црница, али су њихове природне карактеристике у значајној мери измењене насипањем, изградњом, нивелацијом и формирањем индустријских платоа, саобраћајних и манипулативних површина.

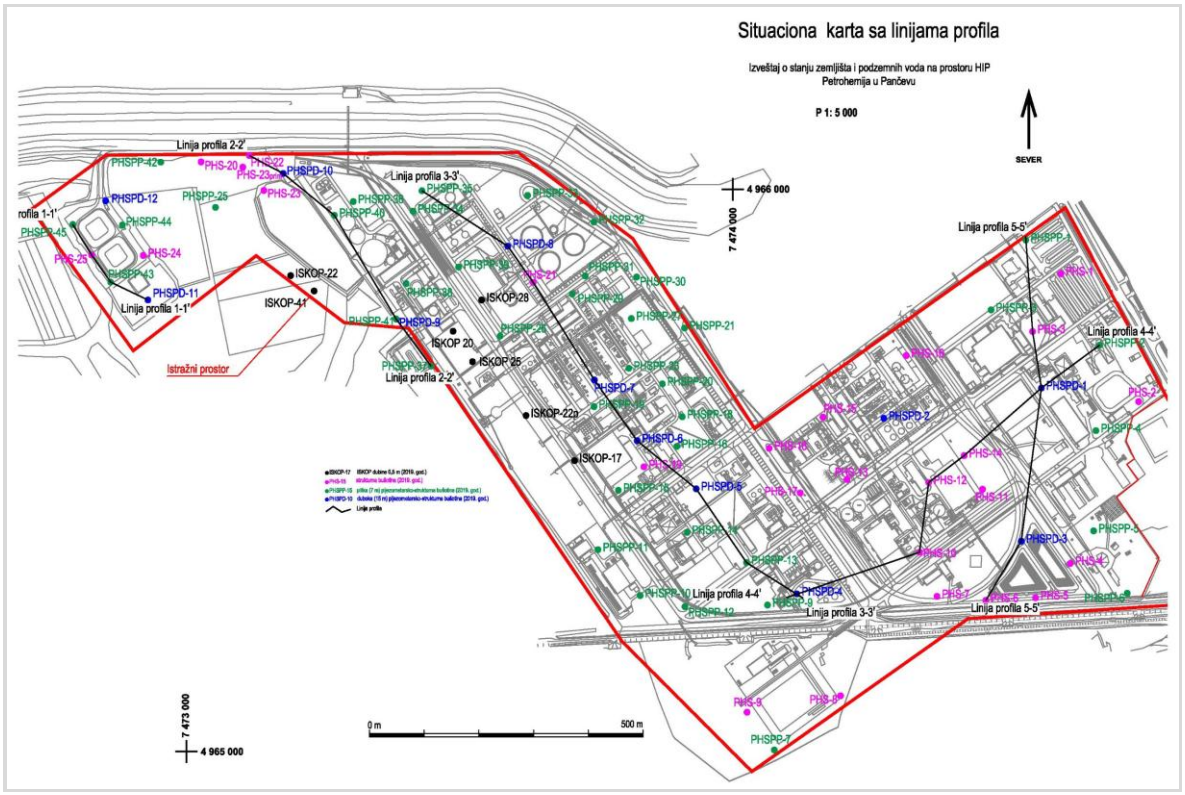
1.2.2.2. Приказ хидрогеолошких и хидролошких карактеристика подручја

Хидрогеолошке карактеристике – град Панчево се налази у делу јужног Баната, на лесној тераси која је у непосредној близини инундационе равни Дунава, низводно од ушћа Тамиша у Дунав. Шири простор одликује се равничарским тереном, малим висинским разликама и значајним утицајем површинских и подземних вода, што је последица близине великих водотокова и алувијалних равни Дунава и Тамиша. Алувијална раван, генерално посматрано, изграђена је од нижих и виших делова. Нижи делови представљају инундационе равни, које Дунав може плавити при високим водостајима, док више делове чини алувијална тераса. Алувијална тераса је, са геолошког становишта, изграђена од пескова и преталоженог леса. Површински слојеви су представљени различитим облицима песка, од ситнијих до крупнијих фракција, док се на дубинама већим од око 6 m јављају ситнији шљункови, који постепено прелазе у крупније гранулације.

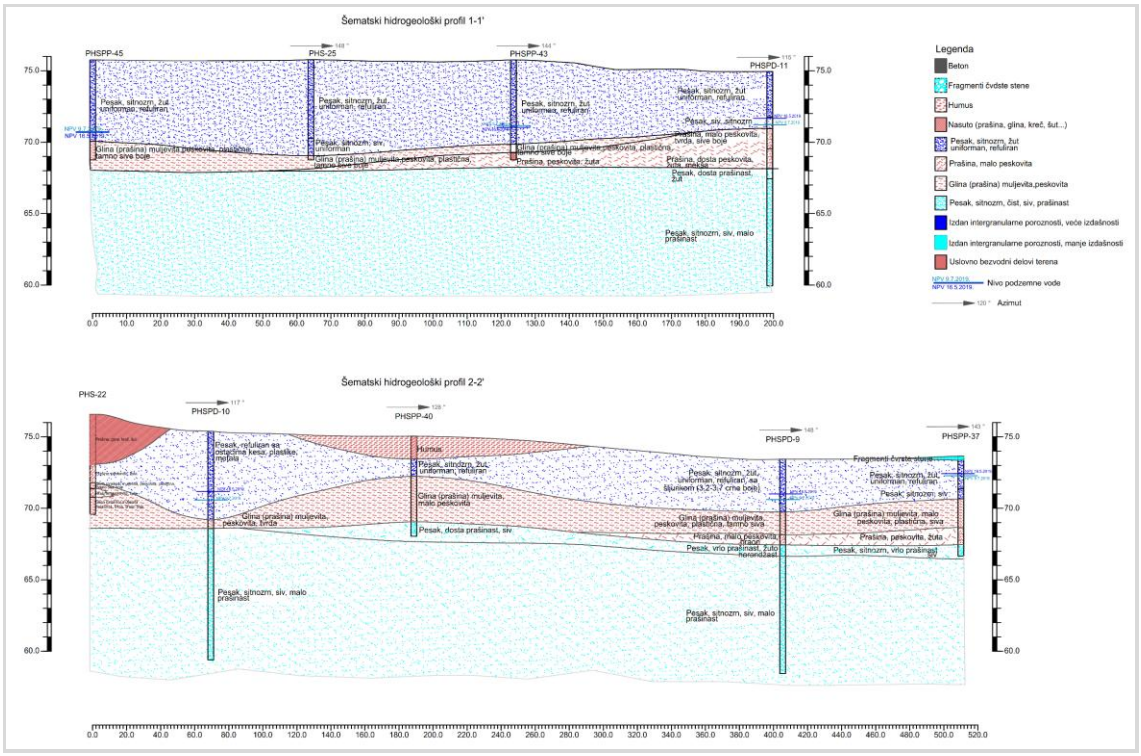
Подручје града Панчева, као насељеног места, лежи на надморским висинама приближно од 70 до 78,45 mnm. Овакве морфолошке и литолошке карактеристике условљавају релативно плитак ниво подземних вода у појединим деловима терена, нарочито у зонама ближим алувијалним равнима и приобаљу. Режим подземних вода је у ширем подручју условљен водостајима Дунава и Тамиша, пропусношћу песковитих и шљунковитих слојева, присуством мање пропусних глиновито-прашинастих наслага, као и хидротехничким и урбанистичким интервенцијама које су изведене у претходном периоду.

У обухвату Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, а посебно у подцелини Петрохемије, стенске масе припадају различитим хидрогеолошким категоријама, у зависности од водопропусности и структурног типа порозности. Песковити и шљунковити слојеви имају већу водопропусност и могу представљати средину погодну за кретање подземних вода, док глиновито-прашинасти и муљевити слојеви имају мању водопропусност и могу деловати као релативне хидрогеолошке баријере.

Хидрогеолошке карактеристике предметног простора додатно су условљене чињеницом да је локација индустријске зоне у претходном периоду насипана и нивелисана ради формирања платоа за изградњу индустријских објеката и заштите од високих нивоа површинских и подземних вода. Насути материјал, у зависности од састава, гранулације, збијености и дебљине, може утицати на локални режим инфилтрације атмосферских вода, кретање подземних вода и могућност миграције загађујућих материја кроз земљиште.



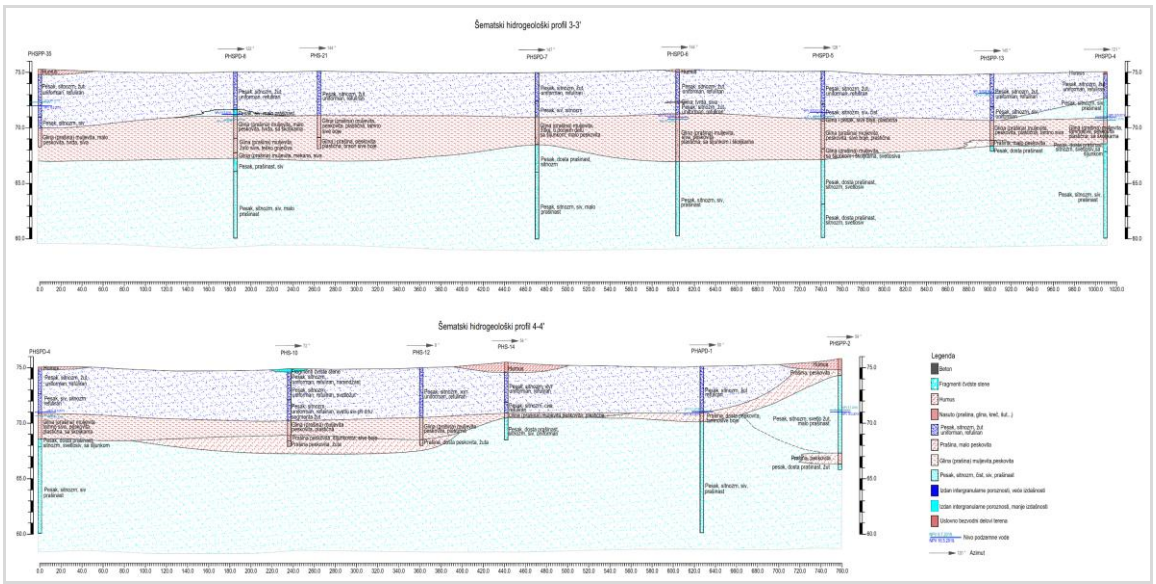
Слика бр. 2: *Ситуациона карта са линијама профила у ХИП Петрохемија*



Слика бр. 3: *Шематски хидрогеолошки профил 1-1' и 2-2' у ХИП Петрохемија*

Лесоидни седимент је заступљен у приповршинској зони, одмах испод насутог терена. У приповршинској зони, непосредно испод насутог терена, заступљени су лесоидни седименти, представљени песковито-прашинастим глинама. Ови седименти јављају се у виду континуалног слоја дебљине приближно од 1 до 2 m. Одликује их интергрануларни тип порозности, уз средњу до ниску водопропусност. Са хидрогеолошког становишта, лесоидни седименти се могу класификовати као хидрогеолошки колектор-спроводник, односно као средина која омогућава ограничено кретање и спровођење подземних вода.

Испод лесоидних седимената налазе се плићи делови фације поводња, представљени прашинасто-глиновитим седиментима дебљине приближно од 4,2 до 5 m. И у овим седиментима заступљен је интергрануларни тип порозности, са средњом до ниском водопропусношћу. Са хидрогеолошког аспекта, ови седименти такође имају карактер колектора-спроводника, али са ограниченим условима водопропусности услед већег учешћа прашинастих и глиновитих фракција.

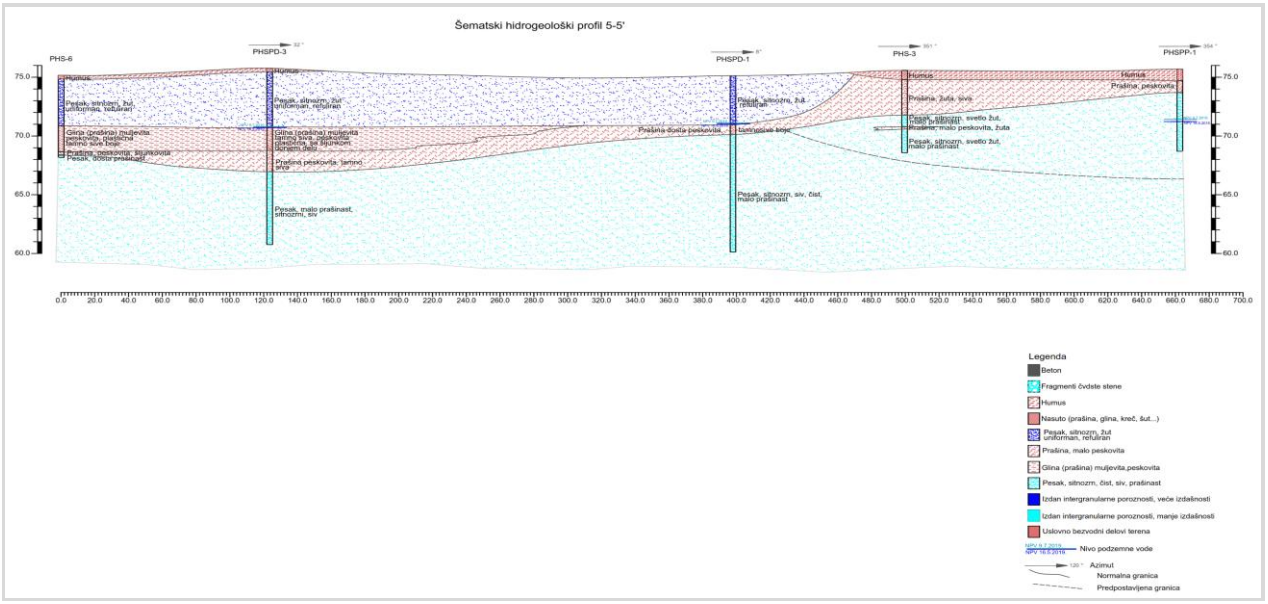


Слика бр. 4: *Шематски хидрогеолошки профил 3-3' и 4-4' у ХИП Петрохемија*

Дубљи делови фације поводња, као и седименти фације корита квартарне старости (Q2), изграђени су од ситнозрних до средњезрних пескова, у оквиру којих је развијен интергрануларни тип порозности. Ови седименти одликују се веома добром водопропусношћу, у целости су водозасићени и, са хидрогеолошког становишта, представљају значајан хидрогеолошки колектор. Због својих карактеристика, ова средина има важну улогу у формирању, кретању и режиму подземних вода у предметном подручју.

Алувијално-језерски седименти представљени су прашинасто-глиновитим и песковито-шљунковитим слојевима, који се неправилно смењују у хоризонталном и вертикалном правцу. Водопропусност ових седимената непосредно зависи од њиховог гранулометријског састава, просторне распрострањености и међусобног положаја појединих слојева. Прашинасте глине су слабо водопропусне до практично водонепропусне, док су песковито-шљунковити седименти врло добро водопропусни и могу имати функцију локалних колектора подземних вода.

Испод алувијално-језерских седимената налазе се плиоцене песковите глине (Pl2,3). Овај слој има веома малу водопропусност, односно скоро је водонепропусан, па се са хидрогеолошког становишта сврстава у изолаторе. Његово присуство је значајно јер ограничава вертикално продирање и дубљу миграцију подземних вода и потенцијалних загађујућих материја.



Слика бр. 5: *Шематски хидрогеолошки профил 5-5' у ХИП Петрохемија*

Хидролошке карактеристике – најзначајнији водотоци на подручју града Панчева су Дунав и Тамиш, чији водостаји имају кључан утицај на хидролошке услове, режим подземних вода и услове коришћења простора у приобалним и алувијалним зонама. Водостаји ових река се редовно прате, при чему је нулта кота водомера на коти 67,33 mnm. Апсолутни минимум водостаја регистрован је на коти 66,03 mnm, док је апсолутни максимум на коти 74,87 mnm, што указује на изражену амплитуду водостаја од 8,84 m.

Дунав код Панчева има значајне сезонске осцилације водостаја. При ниском водостају ширина корита износи око 470 m, а дубина око 17 m, док се при средњим и високим водостајима ширина и дубина мењају у зависности од хидролошких услова и плављења приобалних делова. Највиши водостаји Дунава јављају се у априлу и мају, док су најнижи водостаји карактеристични за септембар и октобар. Висина воде у Дунаву непосредно утиче и на ниво подземних вода, које се у алувијалној равни јављају најчешће на дубини од 3 до 6 m, а у инундационој равни већ на дубини од око 2 до 3 m.

Река Тамиш, чија ширина износи око 30 до 35 m, а дубина свега неколико метара, хидролошки је повезана са режимом Дунава. Водостај Тамиша непосредно зависи од нивоа Дунава, због чега се највиши и најнижи водостаји јављају у истим периодима године као и код Дунава. У периоду малих вода Дунав и Тамиш имају, између осталог,

улогу дренаже приобалног терена, док у периоду великих пролећних вода, када је водостај Дунава висок и када не може да прими све воде Тамиша, долази до успора, повећања нивоа воде и могућег плављења приобаља.

Поред Дунава и Тамиша, значајан водоток у ширем подручју је и Надела. Овај водоток нема класично изворište, већ сакупља воде са свог сливног подручја, од Уздина до ушћа у Дунав. Корито Наделе представља прелесни, напуштени ток Тамиша, ширине до 200 m. Највећа дубина Наделе регистрована је код Старчева, где износи око 2,5 m. У периоду високих вода Надела може плавити алувијалну раван, док у сушним периодима ниво воде значајно опада, местимично и до готово потпуног пресушивања.

За подручје обухваћено Изменом и допуном Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, наведене хидролошке карактеристике су од посебног значаја због положаја јужне индустријске зоне у ширем приобалном простору Дунава и утицаја високих водостаја на режим подземних вода. С обзиром на то да је простор индустријске зоне у претходном периоду насипан и нивелисан ради заштите од високих површинских и подземних вода, сва планирана решења морају уважити постојећи водни режим, функционисање система одводњавања и могућност појаве високих подземних вода.

1.2.2.3. Биолошка разноврсност, врсте, станишта и њихова функционална повезаност, подручја и друга природна добра заштићена посебним прописом којим се уређује заштита природе

У обухвату Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија нису евидентиране изворно природне целине, очувана природна станишта, нити подручја од посебног еколошког значаја. Простор је у највећој мери формиран као индустријска и радна зона, са постојећим комплексима, објектима, инфраструктуром, манипулативним површинама и интерним саобраћајницама.

Дуготрајна антропогена активност и постојећи начин коришћења простора условили су да су природна станишта знатно измењена или у потпуности замењена изграђеним и техногено формираним површинама. Биолошка разноврсност у обухвату Плана је ограничена и углавном везана за уређене зелене површине, заштитно зеленило, самониклу вегетацију на мање коришћеним или запуштеним деловима комплекса, контактне зоне са каналима, форланд реке Дунав, секундарне саобраћајнице и интерне инфраструктурне коридоре. Ове површине настањене су претежно секундарно и сукцесивно формираним биоценозама.

Према Решењу о условима заштите природе, Покрајинског завода за заштиту природе бр. 03 020-855/2 од 17.04.2026. године, као и на основу доступне просторно планске и друге документације, утврђено је да се у обухвату Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево на животну средину не налазе заштићеноа подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите. Такође, нема утврђених еколошки значајних подручја, еколошких коридора од међународног значаја нити других елемената еколпшке мреже Републике Србије, а према Уредби о еколошкој мрежи Републике Србије („Сл. гласник РС“, бр. 102/10).

Анализом аутохтоне фауне на посматраном подручју утврђено је да не постоји значајно присуство ретких, заштићених или строго заштићених врста које би захтевале примену посебних мера заштите. Фауна је углавном представљена пролазним, синантропним и адаптабилним врстама, прилагођеним стаништима под израженим антропогеним утицајем. Потенцијални миграциони коридори који су у прошлости могли постојати у оквиру овог простора у великој мери су нарушени постојећом индустријском изградњом, ограђивањем комплекса, интерним саобраћајницама и интензивним коришћењем простора.

Оваква структура и просторна организација станишта указују да предметно подручје нема изражене природне вредности од значаја за очување биолошке разноврсности, нити представља функционално значајно станиште или еколошки коридор.

У складу са Законом о заштити природе („Сл. гласник РС” бр. 36/09, 88/10, 91/10, 14/16, 95/18-др.закон и 71/21), Члан 99., обавеза носиоца пројекта/извођача радова је, да уколико се приликом извођења радова наиђе на геолошко-палеотолошке или минералошко – петролошке објекте, за које се претпоставља да имају својсво пиродно добра, о томе обавести Министарство заштите животне средине, односно предузме све мере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица.

Имајући у виду да је простор комплекса ХИП „Азотара” у претходном периоду имао статус севесо комплекса, као и да се у оквиру предметног простора налазе објекти, постројења и опрема који су били део производних процеса са опасним материјама, реализација планираних активности у оквиру овог комплекса условљава се претходним испуњењем услова надлежних органа из области контроле опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце.

Приступање радовима на уклањању постојећих објеката, рушењу, изградњи нових објеката, као и реализацији планиране намене „Дата центар”, може се дозволити тек након достављања службене потврде надлежног инспекцијског органа о потпуном отклањању опасности на предметном комплексу, односно након потврђивања да су реализоване све обавезе оператера које произилазе из прописа о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце.

До достављања наведене потврде, на предметном простору примењују се раније утврђени услови и мере из области заштите од великог хемијског удеса, који чине саставни део важећег планског документа. У том периоду простор комплекса ХИП „Азотара” задржава режим ограничене и контролисане намене, у складу са условима заштите од великих удеса, утврђеним зонама ризика, прописаним безбедносним удаљењима, забранама и ограничењима изградње, као и мерама за спречавање и ублажавање последица могућих хемијских удеса.

Престанак севесо статуса комплекса, односно потпуно отклањање опасности на предметној локацији, потврђује надлежни инспекцијски орган у области заштите животне средине, након спроведеног надзора и достављања одговарајућих доказа о реализацији прописаних активности од стране оператера комплекса.

Констатација да се у границама обухвата Плана не налазе заштићена подручја, еколошки значајна подручја, еколошки коридори од међународног значаја, нити други елементи еколошке мреже Републике Србије, не искључује обавезу примене услова и мера које произилазе из постојећег севесо статуса, индустријског карактера простора и потенцијалних ризика од великих хемијских удеса.

Нови режим коришћења простора у оквиру комплекса ХИП „Азотара” утврђује се кроз измене и допуне планског документа, у складу са стварним стањем на терену, потврђеним престанком постојања опасних супстанци и условима надлежних органа.

Приказ изгледа предела и пејзажа, предметни простор представља изразито антропогено формирану и техногено измењену просторну целину, са доминантно индустријским, производним, складишним и инфраструктурним карактером. Основне визуелне и просторне одлике подручја чине крупни индустријски комплекси, технолошка постројења, резервоарски простори, манипулативне површине, интерне саобраћајнице, железничка инфраструктура, линијски инфраструктурни коридори, као и пратеће зелене површине које имају претежно заштитну, раздвајајућу и декоративну функцију.

Природне предеоне вредности на предметном простору су у великој мери редуковане, док је визуелни идентитет подручја одређен пре свега постојећом изграђеношћу, функционалном организацијом простора и индустријским садржајима који доминирају у сагледивим визурама. Због дуготрајног коришћења простора за индустријске и пратеће намене, изворне морфолошке, амбијенталне и естетске карактеристике предела су значајно измењене, а простор се у визуелном смислу доживљава као део постојеће индустријске зоне.

Са аспекта предеоних и пејзажних карактеристика, простор нема изражене амбијенталне, естетске или природне вредности које би биле посебно осетљиве на планиране интервенције. Евентуални визуелни утицаји планираних садржаја сагледавају се у контексту већ формираног индустријског окружења, при чему се не очекује значајна промена постојећег карактера предела, уз услов да се слободне површине уређују, постојеће зеленило очува где је то могуће и планирају нове заштитне и декоративне зелене површине.

1.2.4. Екосистеми и екосистемске услуге

У обухвату Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија, екосистеми су у значајној мери измењени услед дуготрајне индустријске намене, изграђености простора, развијене инфраструктуре, манипулативних површина и техногено формираних садржаја. Изворни природни екосистеми нису очувани у свом примарном облику, већ су замењени индустријским, урбанизованим и секундарно формираним стаништима.

Постојећи елементи прјзажног уређења индустријских комплекса, заштитни зелени појасеви, местимично самоникла вегетација на мање коришћеним површинама, као и контактне зоне према каналима, приобаљу Дунава и неизграђеним површинама у окружењу, имају ограничену, али значајну локалну еколошку функцију. Ови простори могу допринозити ублажавању микроклиматских утицаја, смањењу прашине, делимичном визуелном заклањању индустријских садржаја, као и стварању секундарних станишта за поједине синантропне и адаптабилне врсте.

Екосистемске услуге у обухвату Плана су ограничене и углавном се односе на регулационе и културно-пејзажне функције постојећег зеленила, као што су побољшање микроклиматских услова, задржавање прашине, смањење ефекта прегревања изграђених површина, делимично ублажавање буке и визуелно раздвајање индустријских зона од околног простора. Производне екосистемске услуге, као што су пољопривредна производња, шумарство или коришћење природних ресурса, у оквиру предметног простора немају значајну улогу због доминантне индустријске намене.

Реализацијом планских решења не очекује се значајан негативан утицај на екосистеме и екосистемске услуге, имајући у виду постојећи степен измењености простора. У циљу очувања и унапређења преосталих локалних еколошких функција, потребно је очувати постојеће зелене површине где год је то могуће, планирати ново заштитно и декоративно зеленило, обезбедити контролисано управљање атмосферским водама и спречити ширење инвазивних врста током уређења, санације и редовног одржавања простора.

1.2.3. Еколошка мрежа, еколошки значајна подручја и еколошки коридори

У обухвату Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија, према Решењу о условима заштите природе Покрајинског завода за заштиту природе, 03 бр. 020-855/2 од 17.04.2026. године, нису евидентирана еколошки значајна подручја која би, по својим карактеристикама, представљала очуване природне целине од посебног значаја за еколошку мрежу.

Предметни простор је у највећој мери изграђен и функционално организован као индустријска зона, са постојећим производним, складишним, инфраструктурним, саобраћајним и манипулативним садржајима. Услед дуготрајне индустријске намене, високог степена изграђености, ограђености комплекса и развијене техничке инфраструктуре, природна станишта су у значајној мери измењена, а њихова функционална повезаност унутар обухвата Плана је ограничена.

У ширем окружењу планског подручја значајан природни елемент представља река Дунав са приобалним појасом, који има улогу еколошког коридора и значајан је за миграцију, кретање и очување појединих врста. Међутим, унутар самог обухвата Измена и допуна Плана нису препознате природне целине које би имале функцију еколошког коридора од ширег значаја.

Постојећи елементи зеленила, заштитни зелени појасеви, самоникла вегетација на мање коришћеним површинама, као и контактне зоне према каналима и неизграђеним површинама у окружењу, могу имати локални значај као секундарна станишта и прелазне зоне за поједине синантропне и адаптабилне врсте. Ипак, ови елементи имају пре свега заштитну, санитарну, микроклиматску и пејзажну функцију, без значаја за очување еколошке повезаности на ширем просторном нивоу.

С обзиром на постојећи карактер простора и одсуство еколошки значајних подручја у обухвату Плана, реализацијом планских решења не очекује се значајан негативан утицај на еколошку мрежу, еколошки значајна подручја и еколошке коридоре. У циљу очувања локалних еколошких функција простора, потребно је очувати постојеће зелене појасеве где год је то могуће, планирати ново заштитно зеленило и спречити ширење инвазивних врста током уређења, санације и одржавања простора.

1.2.5. Земљиште, вода и ваздух

1.2.5.1. Квалитет земљишта

Земљиште, као значајан природни ресурс и медијум животне средине, представља важан показатељ стања животне средине и степена антропогеног утицаја на простор. У обухвату Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, земљиште је у највећој мери већ приведено индустријској, производној, складишној, инфраструктурној и саобраћајној намени, због чега су његове природне карактеристике значајно измењене.

Праћење квалитета земљишта подразумева испитивање његових физичких и хемијских својстава, ради утврђивања постојећег стања, откривања евентуалног загађења и процене утицаја индустријских активности. Посебан значај има контрола земљишта у зонама складиштења, претовара и манипулације сировинама, хемикалијама, горивима, производима и отпадом.

У оквиру реализације систематског испитивања квалитета земљишта на територији града Панчева у 2025. години, спроведене су активности које су обухватиле припрему програма испитивања, избор и мапирање локација за узорковање, теренско узорковање и лабораторијско испитивање узорака. Пре почетка узорковања припремљен је и одобрен предлог термина узорковања земљишта за I, II и III кампању испитивања, а на основу сателитских снимака извршено је мапирање места узорковања према достављеним GPS координатама за сваку локацију.

Узорковано је укупно 90 узорака земљишта на 30 локација на територији града Панчева, у оквиру три кампање, при чему су локације одређене од стране представника Градске управе, односно Секретаријата за заштиту животне средине града Панчева. Поступак узорковања спроведен је акредитованом методом, у складу са стандардом SRPS ISO 17025:2017 и интерним процедурама за узорковање, транспорт и поступање са узорцима, а узорковање је обављено полусондом Eijkelkamp комплета за узорковање.

У оквиру систематског испитивања квалитета земљишта анализирани су основни и допунски параметри, и то: pH вредност, садржај влаге, губитак жарењем, текстура земљишта, садржај тешких метала Hg, Cu, Zn, Cr, Cd, Ni, Pb, As и Ba, индекс угљоводоника C_{10}–C_{40}, пестициди, полихлоровани бифенили (PCB), полициклични ароматични угљоводоници (PAH), као и присуство појединих органских једињења: 1,1-дихлоретана, 1,2-дихлоретана, 1,2-дихлоретена (cis), тетрахлоретана, бензола, етил-бензена, ксилола и толуена.

Места узорковања у оквиру I, II и III кампање одређивана су помоћу GPS уређаја. На појединим локацијама утврђене су разлике у броју и врсти одступања испитиваних параметара у односу на прописане граничне вредности, што се може довести у везу са тим да су узорци у оквиру микролокација узимани са приближно истих, али не увек потпуно идентичних места, као и са утицајем различитих извора загађивања, миграцијом, разградњом и смањењем концентрација претходно присутних загађујућих материја.

Посебно су сагледани резултати са мерних места која су просторно најближа обухвату Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, јер су значајна за оцену постојећег стања земљишта у ширем окружењу планског подручја, имајући у виду индустријски карактер зоне и присуство постојећих производних, складишних и саобраћајних садржаја.

Резултати испитивања квалитета земљишта на мерним местима најближим обухвату Плана показали су следеће:

- РА-10 Старчево – пољопривредно земљиште поред РНП Старчево
  Узорковање је извршено на дубини до 30 cm, на координатама N 44°49'41" E 20°42'15". За узорак Z064/10 нису утврђена прекорачења граничних вредности, док су за узорак Z077/10 утврђена прекорачења за параметре Σ DDE, DDD, DDT и Ni.
- РА-11 Војловица РНП – пољопривредно земљиште
  Узорковање је извршено на дубини до 30 cm, на координатама N 44°50'21" E 20°41'36". За узорке Z064/11 и Z846/11 утврђена су прекорачења граничних вредности за параметре Σ DDE, DDD, DDT, док за узорак Z077/11 нису утврђена прекорачења.
- РА-27 Панчево ХИП – зелена површина код управне зграде
  Узорковање је извршено на дубини до 30 cm, на координатама N 44°49'52" E 20°40'39". За узорке Z064/27 и Z077/27 утврђена су прекорачења граничних вредности за параметре Σ DDE, DDD, DDT, док је за узорак Z846/27 утврђено прекорачење за параметар Ni.
- РА-30 Североисточни крај компаније РНП
  Узорковање је извршено на дубини до 30 cm, на координатама N 44°49'49" E 20°41'57". За узорак Z064/30 утврђено је прекорачење граничних вредности за параметре Σ алфа и гама-хлордан, док су за узорак Z077/30 утврђена прекорачења за параметре Σ DDE, DDD, DDT и Ni.

На основу приказаних резултата, може се констатовати да су на мерним местима најближим обухвату Плана прекорачења најчешће регистрована за параметре Σ DDE, DDD, DDT и Ni, док је на локацији РА-30 регистровано и прекорачење за Σ алфа и гама-хлордан. Наведени резултати указују на потребу наставка праћења квалитета земљишта, посебно у зонама које се налазе у близини индустријских комплекса, саобраћајница и површина на којима су у претходном периоду могле бити присутне активности са потенцијалним утицајем на земљиште.

Анализа земљишта на локацији ХИП „Азотара” - за потребе сагледавања затеченог стања животне средине у делу обухвата Целине 8, Anahem лабораторија, Београд, извршила је испитивања на локацији постојећег индустријског комплекса HIP-AZOTARA d.o.o. Pančevo (Извештај о испитивању бр. 14041112 од 08.07.2024. године).

Узорковање земљишта спроведено је у периоду 4–7. јуна 2024. године, применом акредитованих метода и у складу са стандардом ISO 18400. Ради добијања репрезентативних резултата, на свакој локацији формиран је композитни узорак, узимањем земљишта са већег броја тачака у оквиру испитиване површине, на дубини од 0–0,6 m.



Слика бр.6: *Приказ места узорковања земљишта*

Табела бр. 1: *Координате локација узорковања земљишта*

Бр.	Ознака узорка	GPS	GPS
		N	E
1.	5404111201	44.842889	20.667989
2.	5404111202	44.843741	20.667097
3.	5404111203	44.844690	20.666103
4.	5404111204	44.843959	20.664521
5.	5404111205	44.843104	20.662888
6.	5404111206	44.842502	20.661546
7.	5404111207	44.841411	20.662501
8.	5404111208	44.840501	20.663431
9.	5404111209	44.841232	20.664735
10.	5404111210	44.841919	20.664151
11.	5404111211	44.843332	20.665246
12.	5404111212	44.842140	20.666134
13.	5404111213	44.841690	20.669291
14.	5404111214	44.840072	20.670295
15.	5404111215	44.839098	20.671094
16.	5404111216	44.837672	20.672243
17.	5404111217	44.837140	20.671081
18.	5404111218	44.838704	20.669644
19.	5404111219	44.839855	20.668776
20.	5404111220	44.840616	20.667601
21.	5404111221	44.840188	20.666064
22.	5404111222	44.838889	20.667379
23.	5404111223	44.837828	20.668294
24.	5404111224	44.836426	20.669879
25.	5404111225	44.835541	20.667881
26.	5404111226	44.836654	20.666574
27.	5404111227	44.838318	20.665513

28.	5404111228	44.839490	20.664931
29.	5404111229	44.834574	20.666474
30.	5404111230	44.836114	20.665010
31.	5404111231	44.837789	20.663892

Резултати лабораторијских испитивања узорака земљишта приказани су у табелама у наставку.

Табела бр. 2: *Резултати анализе узорака на садржај полихлорованих бифенила*

Бр.	PCB 28	PCB 52	PCB 101	PCB 118	PCB 138	PCB 153	PCB 180	PCBstot
01	<0,003	0,006	<0,003	<0,003	<0,002	<0,002	<0,002	<0,021
02	<0,003	0,014	<0,003	<0,003	<0,002	<0,002	<0,002	<0,029
03	<0,003	<0,003	<0,003	<0,003	<0,002	<0,002	<0,002	<0,018
04	<0,003	<0,003	<0,003	<0,003	<0,002	<0,002	<0,002	<0,018
05	<0,003	0,029	<0,003	<0,003	<0,002	<0,002	<0,002	<0,044
06	<0,003	<0,003	<0,003	<0,003	<0,002	<0,002	<0,002	<0,018
07	<0,003	<0,003	<0,003	<0,003	<0,002	<0,002	<0,002	<0,018
08	<0,003	<0,003	<0,003	<0,003	<0,002	<0,002	<0,002	<0,018
09	<0,003	0,006	<0,003	<0,003	<0,002	<0,002	<0,002	<0,021
10	<0,003	0,004	<0,003	<0,003	<0,002	<0,002	<0,002	<0,019
11	<0,003	<0,003	<0,003	<0,003	<0,002	<0,002	<0,002	<0,018
12	<0,003	0,006	<0,003	<0,003	<0,002	<0,002	<0,002	<0,021
13	<0,003	<0,003	<0,003	<0,003	<0,002	<0,002	<0,002	<0,018
14	<0,003	<0,003	<0,003	<0,003	<0,002	<0,002	<0,002	<0,018
15	<0,003	<0,003	<0,003	<0,003	<0,002	<0,002	<0,002	<0,018
16	<0,003	<0,003	<0,003	<0,003	<0,002	<0,002	<0,002	<0,018
17	<0,003	0,004	<0,003	<0,003	<0,002	<0,002	<0,002	<0,019
18	<0,003	<0,003	<0,003	0,007	<0,002	<0,002	<0,002	<0,03
19	<0,003	0,01	<0,003	<0,003	<0,002	<0,002	<0,002	<0,025
20	<0,003	0,004	<0,003	<0,003	<0,002	<0,002	<0,002	<0,019
21	<0,003	0,007	<0,003	<0,003	<0,002	<0,002	<0,002	<0,022
22	<0,003	0,03	<0,003	<0,003	<0,002	<0,002	<0,002	<0,045
23	<0,003	<0,003	<0,003	<0,003	<0,002	<0,002	<0,002	<0,018
24	<0,003	0,036	<0,003	<0,003	<0,002	<0,002	<0,002	<0,051
25	<0,003	0,008	<0,003	<0,003	<0,002	<0,002	<0,002	<0,023
26	<0,003	0,036	<0,003	<0,003	<0,002	<0,002	<0,002	<0,051
27	<0,003	<0,003	<0,003	<0,003	<0,002	<0,002	<0,002	<0,018
28	<0,003	0,037	<0,003	<0,003	<0,002	<0,002	<0,002	<0,052
29	<0,003	0,022	<0,003	<0,003	<0,002	<0,002	<0,002	<0,037
30	<0,003	0,004	<0,003	<0,003	<0,002	<0,002	<0,002	<0,019
31	<0,003	<0,003	<0,003	<0,003	<0,002	<0,002	<0,002	<0,018

Анализирани узорци показују да су концентрације полихлорованих бифенила (PCB) у свим узорцима испод границе детекције или веома ниске, што указује да у испитиваним узорцима земљишта није утврђено значајно загађење овим једињењима.

Табела бр. 3: *Резултати анализе узорака земљишта на садржај полицикличних ароматичних угљоводоника*

Br,	Policiklični aromatični ugljovodonici, mg/kg																
	Naphthalene	Acenaphthylene	Acenaften	Fluoren	Fenantren	Anthracene	Fluoranthene	Pyrene	Krizen	Benzo (a) anthracene	Benzo (b) fluoranthene	Benzo (k) fluoranthene	Benzo (a) pyrene	Indeno (1,2,3-c,d) pyrene	Dibenzo (a,h) anthracene	Benzo (g,h,i) perylene	PAH(total)
01	<0,001	<0,01	<0,01	<0,01	0,021	0,016	<0,03	<0,01	<0,09	<0,003	<0,02	<0,02	<0,003	<0,06	<0,08	<0,08	<0,46
02	<0,001	<0,01	<0,01	<0,01	0,017	0,013	<0,03	0,01	<0,09	<0,003	<0,02	<0,02	0,007	<0,06	<0,08	<0,08	<0,46
03	0,002	<0,01	<0,01	<0,01	0,014	0,012	<0,03	<0,01	<0,09	0,005	<0,02	<0,02	0,005	<0,06	<0,08	<0,08	<0,46
04	0,003	<0,01	<0,01	<0,01	<0,005	<0,001	<0,03	<0,01	<0,09	<0,003	<0,02	<0,02	<0,003	<0,06	<0,08	<0,08	<0,44
05	0,008	<0,01	<0,01	<0,01	0,024	0,018	<0,03	<0,01	<0,09	0,003	<0,02	<0,02	<0,003	<0,06	<0,08	<0,08	<0,48
06	0,002	<0,01	<0,01	<0,01	0,009	<0,001	<0,03	0,01	<0,09	0,003	0,04	0,03	0,004	<0,06	<0,08	<0,08	<0,47
07	<0,001	<0,01	<0,01	<0,01	0,005	<0,001	<0,03	<0,01	<0,09	<0,003	<0,02	<0,02	<0,003	<0,06	<0,08	<0,08	<0,43
08	<0,001	<0,01	<0,01	<0,01	<0,004	<0,001	<0,03	<0,01	<0,09	<0,003	<0,02	<0,02	<0,003	<0,06	<0,08	<0,08	<0,43
09	0,004	<0,01	0,01	0,02	0,26	0,02	0,42	0,68	0,50	0,30	0,45	0,33	0,63	0,38	0,21	0,61	**4,8**
10	0,002	<0,01	0,01	<0,01	0,026	0,019	<0,03	<0,01	<0,09	<0,003	<0,02	<0,02	<0,003	<0,06	<0,08	<0,08	<0,47
11	0,002	<0,01	<0,01	<0,01	0,011	0,011	<0,03	<0,01	<0,09	<0,003	<0,02	<0,02	<0,003	<0,06	<0,08	<0,08	<0,45
12	0,001	<0,01	<0,01	<0,01	0,033	<0,001	<0,03	0,027	<0,09	0,009	<0,02	<0,02	0,005	<0,06	<0,08	<0,08	<0,49
13	<0,001	<0,01	<0,01	<0,01	<0,005	<0,001	<0,03	<0,01	<0,09	<0,003	<0,02	<0,02	<0,003	<0,06	<0,08	<0,08	<0,43
14	<0,001	<0,01	<0,01	<0,01	0,028	0,02	<0,03	<0,01	<0,09	<0,003	<0,02	<0,02	<0,003	<0,06	<0,08	<0,08	<0,48
15	<0,001	<0,01	<0,01	<0,01	0,006	0,007	<0,03	<0,01	<0,09	<0,003	<0,02	<0,02	<0,003	<0,06	<0,08	<0,08	<0,44
16	<0,001	<0,01	<0,01	<0,01	0,006	0,007	<0,03	<0,01	<0,09	<0,003	<0,02	<0,02	<0,003	<0,06	<0,08	<0,08	<0,44
17	0,003	<0,01	0,02	<0,01	<0,005	0,004	<0,03	0,01	<0,09	0,007	<0,02	<0,02	0,007	<0,06	<0,08	<0,08	<0,46
18	<0,001	<0,01	<0,01	<0,01	<0,005	<0,001	<0,03	<0,01	<0,09	<0,003	<0,02	0,02	<0,003	<0,06	<0,08	<0,08	<0,43
19	<0,001	<0,01	<0,01	<0,01	<0,005	<0,001	<0,03	<0,01	<0,09	<0,003	<0,02	<0,02	<0,003	<0,06	<0,08	<0,08	<0,43
20	0,005	<0,01	<0,01	<0,01	0,017	0,002	0,03	0,017	<0,09	0,016	<0,02	0,02	0,029	0,06	<0,08	0,11	<0,53
21	0,004	<0,01	<0,01	<0,01	<0,005	<0,001	<0,03	<0,01	<0,09	0,003	<0,02	<0,02	0,009	<0,06	<0,08	<0,08	<0,44
22	0,003	<0,01	<0,01	0,03	0,168	0,1014	0,03	<0,01	<0,09	<0,003	<0,02	<0,02	<0,003	<0,06	<0,08	<0,08	<0,72
23	0,002	<0,01	<0,01	<0,01	0,004	<0,001	<0,03	<0,01	<0,09	<0,003	<0,02	<0,02	<0,003	<0,06	<0,08	<0,08	<0,43
24	0,002	<0,01	<0,01	<0,01	<0,005	<0,001	<0,03	<0,01	<0,09	<0,003	<0,02	<0,02	<0,003	<0,06	<0,08	<0,08	<0,43
25	0,001	<0,01	0,03	0,03	0,303	0,1791	0,06	0,02	<0,09	<0,003	<0,02	<0,02	<0,003	<0,06	<0,08	<0,08	<0,99
26	0,003	<0,01	0,01	0,01	0,057	0,037	<0,03	<0,01	<0,09	<0,003	<0,02	<0,02	<0,003	<0,06	<0,08	<0,08	<0,52
27	0,005	<0,01	<0,01	<0,01	0,007	<0,001	<0,03	<0,01	<0,09	0,007	<0,02	<0,02	0,008	<0,06	<0,08	<0,08	<0,45
28	0,002	<0,01	<0,01	<0,01	<0,005	<0,001	<0,03	<0,01	<0,09	<0,003	<0,02	<0,02	<0,003	<0,06	<0,08	<0,08	<0,43
29	0,004	<0,01	<0,01	<0,01	<0,005	<0,001	<0,03	<0,01	<0,09	<0,003	<0,02	<0,02	<0,003	<0,06	<0,08	<0,08	<0,44
30	0,003	<0,01	<0,01	<0,01	<0,005	0,001	<0,03	<0,01	<0,09	<0,003	<0,02	<0,02	<0,003	<0,06	<0,08	<0,08	<0,44
31	0,002	<0,01	<0,01	<0,01	<0,005	<0,001	<0,03	<0,01	<0,09	<0,003	<0,02	<0,02	<0,003	<0,06	<0,08	<0,08	<0,43

Анализирани узорци земљишта показују да су концентрације полицикличних ароматичних угљоводоника (PAH) у већини узорака испод граничних вредности. Изузетак је узорак бр. 9, у коме је утврђена укупна концентрација PAH од 4,8 mg/kg, што представља прекорачење граничне вредности.

Табела бр. 4: *Резултати анализе узорака земљишта на садржај ароматичних угљоводоника (BTEX), VOC и минералних уља*

Br.	Aromatični ugljovodonici (BTEX), mg/kg						VOC#, µg/kg	Mineralna ulja, mg/kg
	Benzen	Toluen	Etil benzen	Stiren	Ksilen	$BTEX_{tot}$		
1	<0,005	<0,01	<0,03	<0,03	<0,1	<0,18	<0,5	1,3
2	<0,005	<0,01	<0,03	<0,03	<0,1	<0,18	<0,5	2,1
3	<0,005	<0,01	<0,03	<0,03	<0,1	<0,18	<0,5	4,2
4	<0,005	<0,01	<0,03	<0,03	<0,1	<0,18	<0,5	5,7
5	<0,005	<0,01	<0,03	<0,03	<0,1	<0,18	<0,5	6,5
6	<0,005	<0,01	<0,03	<0,03	<0,1	<0,18	<0,5	6,0
7	<0,005	<0,01	<0,03	<0,03	<0,1	<0,18	<0,5	5,2
8	<0,005	<0,01	<0,03	<0,03	<0,1	<0,18	<0,5	4,4
9	<0,005	<0,01	<0,03	<0,03	<0,1	<0,18	<0,5	6,3
10	<0,005	<0,01	<0,03	<0,03	<0,1	<0,18	<0,5	5,4
11	<0,005	<0,01	<0,03	<0,03	<0,1	<0,18	<0,5	1,8
12	<0,005	<0,01	<0,03	<0,03	<0,1	<0,18	<0,5	2,5
13	<0,005	<0,01	<0,03	<0,03	<0,1	<0,18	<0,5	2,7
14	<0,005	<0,01	<0,03	<0,03	<0,1	<0,18	<0,5	5,1
15	<0,005	<0,01	<0,03	<0,03	<0,1	<0,18	<0,5	8,2
16	<0,005	<0,01	<0,03	<0,03	<0,1	<0,18	<0,5	10
17	<0,005	<0,01	<0,03	<0,03	<0,1	<0,18	<0,5	13
18	<0,005	<0,01	<0,03	<0,03	<0,1	<0,18	<0,5	9,2
19	<0,005	<0,01	<0,03	<0,03	<0,1	<0,18	<0,5	8,1
20	<0,005	<0,01	<0,03	<0,03	<0,1	<0,18	<0,5	9,5
21	<0,005	<0,01	<0,03	<0,03	<0,1	<0,18	<0,5	4,8
22	<0,005	<0,01	<0,03	<0,03	<0,1	<0,18	<0,5	7,3
23	<0,005	<0,01	<0,03	<0,03	<0,1	<0,18	<0,5	9,0
24	<0,005	<0,01	<0,03	<0,03	<0,1	<0,18	<0,5	12
25	<0,005	<0,01	<0,03	<0,03	<0,1	<0,18	<0,5	7,7
26	<0,005	<0,01	<0,03	<0,03	<0,1	<0,18	<0,5	3,4
27	<0,005	<0,01	<0,03	<0,03	<0,1	<0,18	<0,5	2,1
28	<0,005	<0,01	<0,03	<0,03	<0,1	<0,18	<0,5	3,9
29	<0,005	<0,01	<0,03	<0,03	<0,1	<0,18	<0,5	4,1
30	<0,005	<0,01	<0,03	<0,03	<0,1	<0,18	<0,5	2,2
31	<0,005	<0,01	<0,03	<0,03	<0,1	<0,18	<0,5	1,9

#Screening: 1.1-dichloroethene, dichlorometan (Metilen hlorid), trans 1, 2-dichloroethene, 1.1-dichloroethane, cis-1, 2-dichloroethene, chloroform, 2, 2-dichloropropane, 1, 2-dichloroethane, 1, 1, 1-trichloroethane, 1.1-dichloropropene, carbon tetrachloride (tetrachlormethane), dibromomethane, 1, 2-dichloropropane, trichloroethene, bromodichloromethane, cis-1, 3-dichloropropene, trans-1, 3-dichloropropene, 1, 1, 2-trichloroethane, 1, 3-dichloropropane, dibromochloromethane, 1, 2-dibromoethane, tetrachloroethene, 1, 1, 1, 2-tetrachloroethane, chlorobenzene, bromoform, 1, 2, 3-trichloropropane, isopropylbenzene, bromobenzene, 1, 1, 2, 2-tetrachloroethane, n-propylbenzene, 2-chlorotoluene, 1, 3, 5-trimethylbenzene, 4-chlorotoluene, tert-butylbenzene, 1, 2, 4-trimethylbenzene, sec-butylbenzene, 1, 3-dichlorobenzene, 1, 4-dichlorobenzene, p-isopropyltoluene, 1, 2-dichlorobenzene, n-butylbenzene, 1, 2-dibromo-3-chloropropane, 1, 2, 4-trichlorobenzene, hexachlorobutadiene, 1, 2, 3-trichlorobenzene

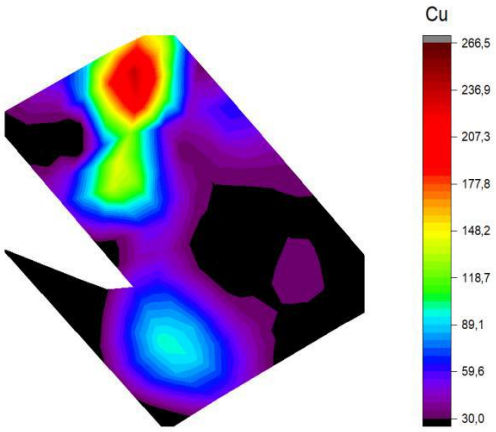
Концентрације бензена, толуена, етилбензена, стирена и ксилена нису детектоване у анализираним узорцима земљишта, што указује на одсуство загађења овим једињењима. Концентрације VOC једињења и минералних уља такође су испод граница детекције.

Табела бр. 5: *Резултати анализе узорака земљишта на садржај метала, mg/kg*

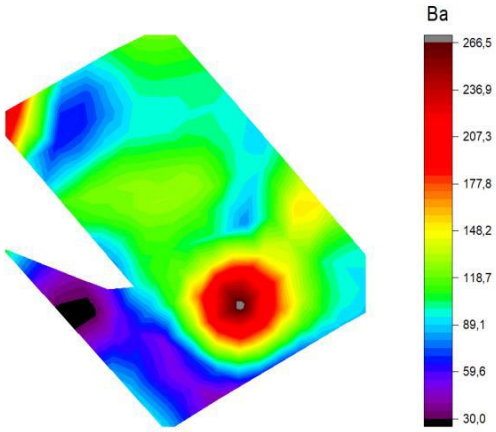
Br,	Antimon (Sb)	Arsen (As)	Bakar (Cu)	Barijum (Ba)	Cink (Zn)	Hrom (Cr)	Kadmijum	Kobalt (Co)	Nikl (Ni)	Molibden (Mo)	Olovo (Pb)	Živa (Hg)
01	<1,2	8,1	66	98	77	83	0,23	12	57	0,63	20	0,065
02	<1,2	7,6	35	104	95	44	0,36	10	39	0,81	20	0,69
03	<1,2	8,4	144	121	355	117	0,65	17	111	1,3	40	0,53
04	<1,2	9,1	130	96	205	58	0,47	10	45	1	35	0,15
05	<1,2	7,5	48	89	161	39	0,46	9,2	35	1,2	50	0,079
06	<1,2	5,7	29	236	93	23	0,31	5,2	21	0,82	18	0,046
07	<1,2	13	30	70	66	28	0,36	7,3	29	0,82	23	0,076
08	<1,2	9,5	64	119	213	78	0,81	11	77	1,5	156	0,42
09	<1,2	17	157	116	468	77	0,73	11	51	6,9	73	0,17
10	<1,2	6,7	23	81	73	39	0,19	9,2	31	0,71	15	0,041
11	<1,2	10	270	100	222	56	0,61	11	48	1,5	26	0,092
12	<1,2	8,8	50	96	132	65	0,38	11	48	0,83	28	0,078
13	<1,2	12	40	93	99	59	0,26	11	53	0,82	20	1,1
14	<1,2	6,2	29	157	184	66	0,27	10	43	0,68	43	0,41
15	<1,2	9,5	29	101	105	41	0,22	12	36	0,75	23	0,085
16	<1,2	7,2	25	91	81	70	0,23	9,9	45	0,19	12	0,075
17	<1,2	5,9	27	94	92	57	0,46	8,4	39	0,27	16	0,12
18	<1,2	2,7	32	151	419	97	0,42	4,8	59	4,5	345	0,038
19	<1,2	6,7	24	78	168	56	0,3	7,9	47	0,64	18	0,089
20	<1,2	7,5	30	124	121	64	0,33	11	58	0,38	35	0,22
21	<1,2	7,1	72	128	315	129	0,4	8,6	179	1,4	65	5,9
22	<1,2	6	23	114	114	49	0,3	8,8	41	0,51	13	0,058
23	<1,2	3,2	32	284	2662	65	2,7	2,9	18	1,1	340	5,1
24	<1,2	5,8	24	77	109	43	0,56	7,7	38	0,47	16	0,23
25	<1,2	3,1	64	47	205	61	0,23	4,8	56	0,79	26	0,62
26	<1,2	4,1	103	51	354	38	0,35	2,9	58	1,7	77	0,10
27	<1,2	9,3	59	102	179	76	4,5	7,3	35	1,3	30	0,31
28	<1,2	6,7	31	102	57	209	0,19	6,0	103	1,1	27	0,13
29	<1,2	3,7	6,4	86	195	40	0,19	4,8	31	0,31	81	0,061
30	<1,2	3,5	50	79	292	61	0,29	5,8	37	0,24	13	0,62
31	<1,2	2,5	4,7	19	52	30	0,17	4,6	31	0,13	10	0,11

Анализа узорака земљишта на садржај тешких метала указује на прекорачења ремедијационих вредности за поједине метале у одређеним узорцима. Концентрације бакра (Cu) прелазе ремедијационе вредности у узорцима 03, 11 и 26, док су прекорачења за баријум (Ba) утврђена у узорцима 06, 21 и 23. Концентрације цинка (Zn) прелазе ремедијационе вредности у узорцима 18, 21, 23 и 26, а концентрације никла (Ni) у узорцима 21 и 28.

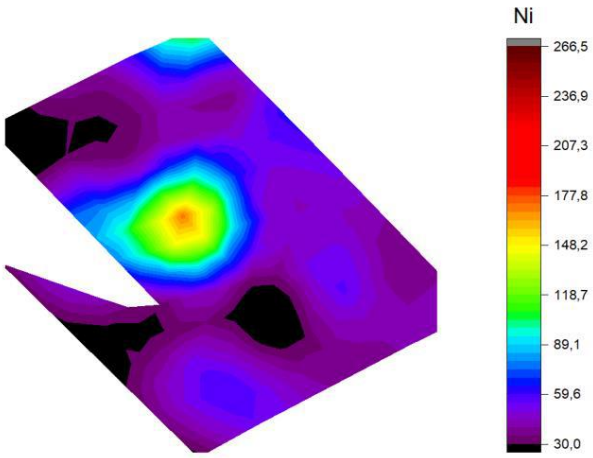
На следећим сликама приказане су контурне мапе концентрација бакра, цинка и баријума на испитиваном подручју.



Слика бр. 7: *Контурна мапа концентрација бакра*



Слика бр. 8: *Контурна мапа концентрација баријума*

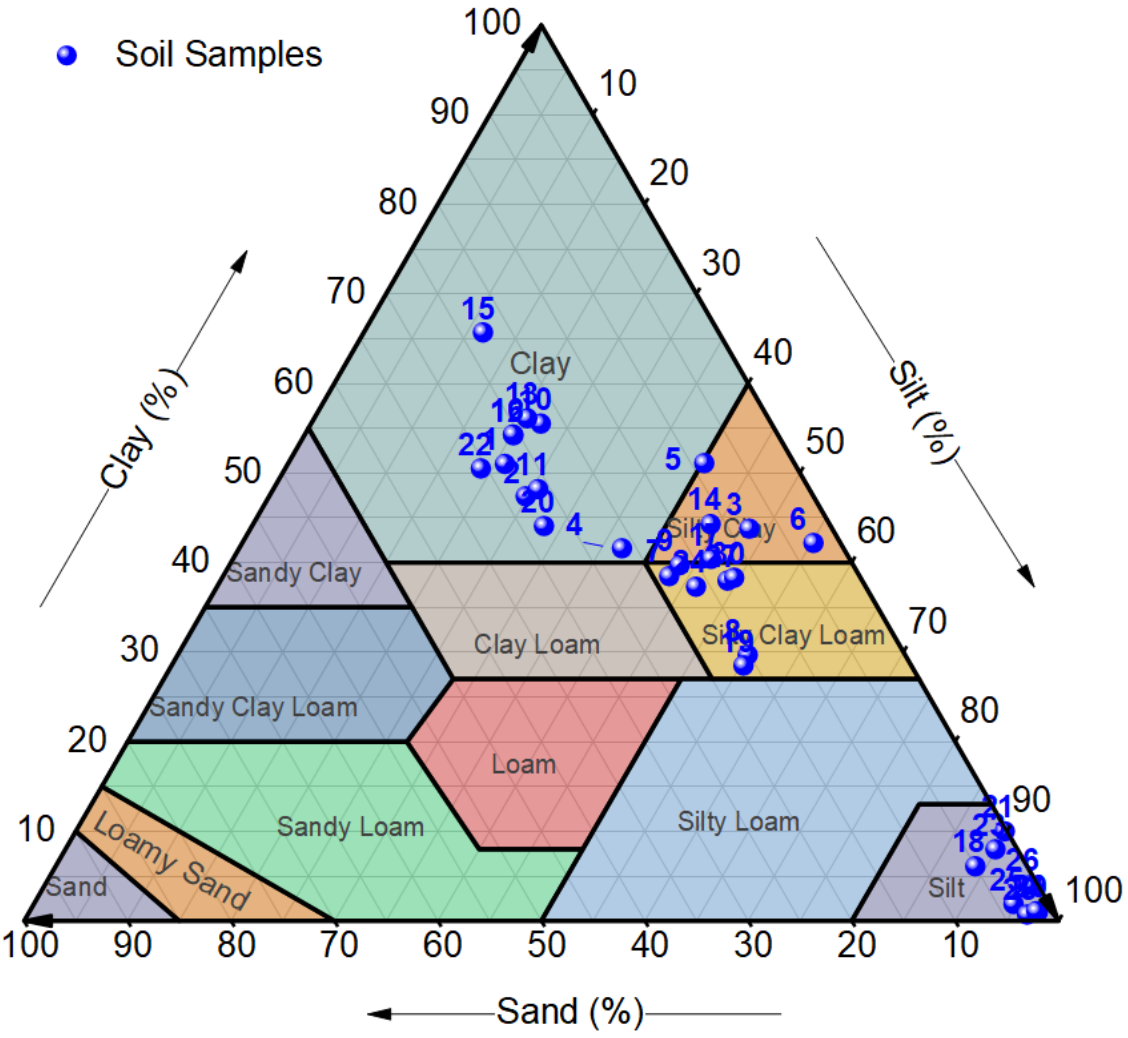


Слика бр. 9: *Контурна мапа концентрација никла*

Табела бр. 6: *Резултати анализе узорака за гранулометријски састав земљишта*

Бр.	Садржај глине, %	Садржај праха, %	Садржај песка, %
01	28,0	51,0	21,0
02	27,8	47,4	24,8
03	8,0	43,8	48,2
04	21,4	41,6	37,0
05	8,7	51,1	40,2
06	2,6	42,2	55,2
07	18,4	38,5	43,1
08	15,2	29,7	55,1
09	16,8	39,7	43,5
10	22,3	55,5	22,2
11	26,2	48,2	25,6
12	25,6	54,2	20,2
13	23,3	56,1	20,6
14	11,5	44,3	44,2
15	22,8	65,7	11,5

16	25,6	54,3	20,1
17	13,4	40,4	46,2
18	5,0	6,1	88,9
19	16,2	28,5	55,3
20	27,7	44,1	28,2
21	0,2	10,0	89,8
22	30,6	50,5	18,9
23	2,1	8,0	89,9
24	16,4	37,3	46,3
25	3,4	1,9	94,7
26	0,8	4,0	95,2
27	13,0	38,0	49,0
28	2,7	0,7	96,6
29	1,5	1,0	97,5
30	12,2	38,3	49,5
31	1,6	1,1	97,3



Слика бр. 10: *Анализа контуре земљишта*

Табела бр. 7: *Резултати анализе узорака – pH вредност, садржај нитрата и садржај органске материје*

Бр.	pH	Нитрати, mg/kg	LOI, %
01	7,7	0,8	9,8
02	7,8	0,7	7,9
03	8,0	1,8	7,1
04	7,9	45	7,1
05	8,0	2,8	8,8
06	7,4	71	6,3
07	7,8	0,9	5,3
08	7,4	1,6	9,2
09	6,8	13	11
10	7,7	1,9	7,7
11	7,5	1,4	8,7
12	7,0	1,5	9,2
13	7,6	1,0	9,9
14	7,5	1,1	9,2
15	7,7	1,4	7,0
16	7,7	1,3	7,7
17	7,2	2,4	7,3
18	6,7	11	3,2
19	7,6	3,0	6,3
20	7,5	2,4	12
21	7,6	3,1	2,4
22	7,6	7,3	6,1
23	7,6	3,0	4,1
24	6,6	2,7	5,2
25	7,2	3,1	3,6
26	7,0	2,3	3,9
27	6,7	10	4,8
28	6,9	56	2,3
29	7,1	5,0	1,6
30	7,2	3,4	8,5
31	7,2	2,4	2,5

Табела бр. 8: *Резултати анализе узорака земљишта на садржај радионуклида, Bq/kg*

Бр.	^{238}U	^{226}Ra	^{137}Cs	^{232}Th	^{40}K
1	22	25	4,5	38	505
2	21	22	5,3	31	517
3	20	23	6,3	28	407
4	19	22	2,9	31	453
5	17	21	2,6	30	403
6	15	16	1,2	16	281
7	12	12	3,9	15	197
8	18	22	5,0	23	361
9	21	21	9,0	31	404
10	20	19	2,1	31	414
11	18	19	6,1	26	375
12	25	25	8,5	37	564
13	19	22	5,2	28	385
14	16	15	4,6	22	368

15	22	23	3,5	36	544
16	21	20	3,7	34	492
17	21	22	14	29	496
18	11	7,4	1,4	12	298
19	21	23	7,2	26	399
20	22	23	2,7	34	522
21	12	15	3,4	12	142
22	22	24	3,7	34	463
23	44	56	5,0	30	432
24	24	27	5,1	39	554
25	17	18	5,6	20	333
26	11	13	9,1	8,3	111
27	36	35	3,8	33	458
28	15	16	1,3	20	302
29	14	15	1,6	20	306
30	16	20	1,5	21	279
31	12	12	5,5	14	255

Садржај радионуклида у испитиваним узорцима земљишта показује да се вредности ^{238}U крећу у опсегу од 11 до 44 Bq/kg, ^{226}Ra од 7,4 до 56 Bq/kg, ^{137}Cs од 1,2 до 9,1 Bq/kg, изузев узорка бр. 17, у коме је утврђена вредност од 14 Bq/kg. Вредности ^{232}Th крећу се од 8,3 до 39 Bq/kg, док су вредности ^{40}K у опсегу од 111 до 564 Bq/kg.

Међу испитиваним узорцима издваја се узорак бр. 23, у коме су утврђене повишене вредности ^{238}U и ^{226}Ra, као и узорак бр. 17, у коме је забележена повишена активност ^{137}Cs у односу на остале анализиране узорке. На основу приказаних резултата, може се констатовати да већина утврђених вредности припада типичним опсезима активности радионуклида у земљишту, док поједини узорци захтевају додатну пажњу и праћење у оквиру даљег сагледавања стања животне средине.

У складу са Уредбом о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту („Сл. гласник РС”, бр. 30/18 и 64/19), граничне вредности и вредности ремедијације за метале и арсен зависе од садржаја глине и/или органске материје у земљишту, осим за поједине елементе као што су антимон, молибден, селен, телур, талијум и сребро.

Закључак: На основу добијених резултата испитивања земљишта, може се закључити да у свим испитиваним узорцима измерене концентрације полихлорованих бифенила (PCB), ароматичних угљоводоника, VOC једињења и минералних уља не прелазе граничне и ремедијационе вредности. Такође, детектоване концентрације полицикличних ароматичних угљоводоника (PAH) не прелазе граничне вредности, осим у узорку 5404111209, у коме је утврђено прекорачење. Када је реч о садржају тешких метала, у појединим узорцима утврђена су прекорачења ремедијационих вредности за бакар, баријум, цинк и никл, што указује на локално повећано оптерећење земљишта овим елементима. Наведени резултати указују на потребу даљег праћења квалитета земљишта и примене мера за спречавање ширења загађења, посебно у зонама где су регистрована прекорачења.

1.2.5.2. Квалитет вода

Површинске воде - Завод за јавно здравље Панчево је током 2024. године вршио контролу квалитета површинских вода и вода јавних купалишта на територији града Панчева. Испитивањима су обухваћени водотоци и водне површине: Тамиш, Дунав, Поњавица, језеро у Качареву и Иваново. Током сезоне купања 2024. године спроведено је укупно шест кампања испитивања квалитета површинских вода и вода јавних купалишта на територији града Панчева. Оцена квалитета извршена је на основу резултата лабораторијских анализа, санитарно-хигијенског надзора и поређења добијених вредности са прописаним нормама. Контролом хигијенских услова утврђено је да на

купалиштима углавном нису заступљени сви неопходни инфраструктурни садржаји, као што су хигијенски исправна вода за пиће, тоалети, тушеви, канте за отпад, уређени прилази плажи и спасилачке службе. Најбоље стање у том погледу утврђено је на језеру у Качареву и на плажи на реци Тамиш у Панчеву.

Резултати испитивања показали су да су на рекама Тамиш и Дунав, као и на Пољавици, у Иванову и на језеру у Качареву, поједини физичко-хемијски параметри били изнад граничних вредности прописаних за класе I, II и III, због чега се ове воде у појединим периодима нису препоручивале за купање и рекреацију. Са микробиолошког аспекта, вода је на купалиштима на Тамишу у Панчеву, Јабуци и Глогоњу, као и на купалишту Бела стена на Дунаву и језеру у Качареву, била прихватљива за купање и рекреацију у свим анализираним узорцима.

На Пољавици је вода на купалишту у Банатском Брестовцу била микробиолошки прихватљива, док је у једном узорку у Омољици утврђено микробиолошко оптерећење изнад граничних вредности за трећу класу еколошког статуса. На купалишту у Иванову један узорак није био микробиолошки прихватљив за купање и рекреацију. Најлошији индекс квалитета воде утврђен је у Иванову, док су најбољи индекс имали вода Тамиша у Јабуци и језеро у Качареву.

Подземне воде - током 2024. године Завод за јавно здравље Панчево извршио је испитивање квалитета подземних вода на простору јужно од индустријске зоне града Панчева, у две кампање: прва кампања у периоду јун–јул 2024. године и друга кампања у октобру 2024. године. Испитивање квалитета подземних вода спроведено је на следећим локацијама:

- PA-1 – четири пијезометра дубине 7 m, 15 m, 25 m и 45 m, поред Рафинерије, даље од пута;
- PA-2 – четири пијезометра дубине 7 m, 15 m, 25 m и 45 m, поред Рафинерије, ближе путу;
- PA-3 – три пијезометра дубине 7 m, 15 m и 45 m, поред насипа TE-TO;
- PA-4 – три пијезометра дубине 7 m, 15 m и 45 m, поред Петрохемије;
- P-738 – један пијезометар, између локација III и IV;
- P-739 – један пијезометар, атар испод пута од Панчева према Старчеву;
- „Чесма” – један пијезометар са леве стране пута, поред чесме на улазу у Старчево;
- SDC-5 – један пијезометар испред Рафинерије нафте Панчево, улаз;
- SDC-6 – један пијезометар испред Рафинерије нафте Панчево, манастирска капија;
- Lp-720 – један пијезометар ДВП „Тамиш–Дунав”, између насеља Старчево и Дунава;
- Lp-721 – један пијезометар ДВП „Тамиш–Дунав”, између насеља Старчево и Дунава;
- Lp-722 – један пијезометар ДВП „Тамиш–Дунав”, између насеља Старчево и Дунава;
- Pp III-3 – један пијезометар јужно од насеља Старчево.



Слика бр. 11: *Локације пијезометара на простору јужно од индустријске зоне града Панчева*

На основу резултата испитивања узорака подземних вода из пијезометара лоцираних на простору јужно од индустријске зоне града Панчева, у оквиру I кампање спроведене у периоду јун–јул 2024. године, извршено је поређење добијених вредности са ремедијационим вредностима и вредностима које могу указати на значајну контаминацију, у складу са Уредбом о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту, Прилог 2 – Ремедијационе вредности загађујућих, штетних и опасних материја у водоносном слоју („Сл. гласник РС”, бр. 30/18 и 64/19), као и са другим релевантним прописима.

I кампања – јун–јул 2024. године

У оквиру I кампање, подземне воде су на већини испитиваних локација биле усаглашене са нормираним вредностима, односно концентрације испитиваних параметара биле су ниже од граница квантификације примењених метода и лабораторијске опреме. Усаглашеност је утврђена на локацијама PA-2, PA-4, P-738, „Чесма”, SDC-5, SDC-6, Lp-720, Lp-721, Lp-722 и Pp III-3.

Одступања од нормираних вредности регистрована су на локацији PA-1, где је у узорку из пијезометра LB(PA)1/7 утврђена неусаглашеност за параметар арсен. На локацији PA-3, поред насипа TE-TO, утврђене су неусаглашености са ремедијационим вредностима у појединим пијезометрима, и то за параметре бензен, 1,1-дихлоретен, 1,2-дихлоретан, винилхлорид и арсен.

На локацији P-739, у атару испод пута од Панчева према Старчеву, узорак није узет јер је пијезометар био запушен.

На основу резултата I кампање може се закључити да су подземне воде на већини контролисаних локација биле у складу са прописаним вредностима, док су најзначајнија одступања регистрована у зони PA-3, као и локално на локацији PA-1 за параметар арсен. Утврђена одступања указују на потребу наставка праћења квалитета подземних вода, посебно у зонама утицаја индустријских комплекса и на локацијама на којима су регистрована прекорачења.

II кампања – октобар 2024. године

У оквиру II кампање, спроведене у октобру 2024. године, на већини испитиваних локација подземне воде су биле усаглашене са нормираним вредностима, односно концентрације испитиваних параметара биле су ниже од граница квантификације примењених метода и лабораторијске опреме. Усаглашеност је утврђена на локацијама PA-1, PA-2, PA-4, SDC-5, Lp-720, Lp-722 и Pp III-3.

Одступања од нормираних вредности регистрована су на локацији PA-3, поред насипа ТЕ-ТО, где су у појединим пијезометрима утврђене повећане концентрације загађујућих материја. У пијезометру LB(PA)3/15 утврђена су прекорачења за бензен, 1,1-дихлоретен, винилхлорид и арсен, у пијезометру LB(PA)3/25 за арсен, док су у пијезометру LB(PA)3/45 утврђена прекорачења за 1,1-дихлоретан, винилхлорид и арсен. На локацији P-738, између локација PA-3 и PA-4, вода из пијезометра није била усаглашена са нормираним вредностима за параметар арсен.

Према плану испитивања, у II кампањи нису узорковане подземне воде са локација P-739, „Чесма", SDC-6 и Lp-721.

На основу вишегодишњег праћења квалитета подземних вода на простору јужно од индустријске зоне града Панчева, може се констатовати да су концентрације већине испитиваних параметара у периоду 2018, 2021, 2022, 2023. и 2024. године биле испод нормираних вредности, односно испод граница детекције. Изузеци су поједини пијезометри на локацији PA-3, где су у ранијим и актуелним кампањама регистроване повећане концентрације бензена, 1,1-дихлоретена, 1,2-дихлоретана, винилхлорида, живе и арсена.

У 2024. години повећане концентрације и даље перзистирају на следећим локацијама: LB(PA)1/7 за арсен, LB(PA)3/15 за бензен, 1,1-дихлоретен, винилхлорид и арсен, LB(PA)3/25 за 1,1-дихлоретен, винилхлорид, бензен и арсен, LB(PA)3/45 за бензен, 1,2-дихлоретан, 1,1-дихлоретен, винилхлорид и арсен, као и на локацији P-738 за арсен.

Укупно посматрано, резултати II кампање показују да је квалитет подземних вода на већини контролисаних локација усаглашен са нормираним вредностима, док су најзначајнија одступања концентрисана у зони PA-3, односно у простору поред насипа ТЕ-ТО. Наведено указује на потребу наставка мониторинга подземних вода и контроле могућих извора загађења у широј индустријској зони.

Анализа вода на локацији на локацији ХИП „Азотара" - за потребе сагледавања затеченог стања животне средине у делу обухвата Целине 8, Anahem лабораторија, Београд, извршила је испитивања вода на локацији постојећег индустријског комплекса HIP-AZOTARA d.o.o. Pančevo (Извештај о испитивању бр. 14041112 од 08.07.2024. године). Узорковање вода обављено је 5. јуна 2024. године. Узорковање и лабораторијска анализа отпадних и подземних вода обављени су применом стандардних, валидираних и акредитованих метода. За узорковање су коришћене методе у складу са стандардима SRPS EN ISO 5667-1, EN ISO 5667-3, SRPS ISO 5667-10, SRPS EN ISO 5667-11 и SRPS EN ISO 19458.



Слика бр. 12: *Приказ места узорковања воде*

Табела бр. 9: *Приказ места узорковања воде са GPS координатама*

Бр.	Врста узорка	Ознака узорка	GPS N	GPS E
Вода из пијезометра				
1.	PIB A-4/12	1404111201	44.835500	20.668047
2.	PIB A-3/12	1404111202	44.838486	20.667775
3.	PIB A-2/12	1404111203	44.839917	20.666458
Отпадна вода				
1.	WT	1404111204	44.838280	20.666500

Табела бр. 10: *Резултати анализе отпадне воде*

Бр.	Параметар испитивања	1404111201	GV[1]
1	Температура воде, °C	21,4	-
2	Температура ваздуха, °C	28	-
3	pH вредност	6,9	6,5–8,5
4	Електропроводљивост, µS/cm	1266	1000
5	Видљиве отпадне материје	присутне	-
6	Присуство и врста мириса	присутан	-
7	Суви остатак на 105°C, mg/l	758	1000
8	Жарени остатак, mg/l	520	-
9	Губитак жарењем, mg/l	238	-
10	Хемијска потрошња кисеоника (HPK), mg/l	21	15
11	Биохемијска потрошња кисеоника (BPK_5), mg/l	9	5
12	Суспендоване материје, mg/l	2,1	25
13	Таложне материје (након 2h), ml/l	<0,2	-
14	Нитрити, mgN/l	9,2	0,03
15	Нитрати, mgN/l	52	3,0
16	Амонијак изражен преко азота, mgN/l	44	0,3
17	Укупни неорганski азот, mgN/l	106	-
18	Укупни органски азот, mg/l	21	-
19	Укупни азот, mgN/l	127	2
20	Укупан фосфор, mg/l	3,4	0,20
21	Екстракт органским растварачима (уља, масноће), mg/l	<5	-

22	Минерална уља, mg/l	<0,1	0,2
23	Индекс фенола, mg/l	<0,002	1
24	Укупно гвожђе, mg/l	0,11	0,5
25	Укупни манган, mg/l	0,063	0,1
26	Сулфиди, mg/l	<0,5	-
27	Сулфати, mg/l	33	100
28	Активни хлор, mg/l	<0,02	-
29	Хлориди, mg/l	28	100
30	Флуориди, mg/l	0,11	-
31	Укупни арсен, mg/l	<0,01	0,01
32	Укупни баријум, mg/l	<0,1	-
33	Укупни цијаниди, mg/l	<0,01	-
34	Укупно сребро, mg/l	<0,02	-
35	Укупна жива, mg/l	<0,0005	-
36	Укупни цинк, mg/l	<0,05	0,3
37	Укупни кадмијум, mg/l	<0,005	-
38	Укупни кобалт, mg/l	<0,01	-
39	Хром VI, mg/l	<0,05	-
40	Укупни хром, mg/l	0,015	0,05
41	Укупно олово, mg/l	<0,02	-
42	Укупни калај, mg/l	<0,1	-
43	Укупни никл, mg/l	<0,01	-
44	Укупни бакар, mg/l	<0,01	0,05
45	Укупни молибден, mg/l	0,02	-
46	BTEX, укупни, dm^3/m^3	<0,000006	-
47	Бензен, mg/l	<0,001	-
48	Толуен, mg/l	<0,001	-
49	Етилбензен, mg/l	<0,002	-
50	Стирен, mg/l	<0,002	-

[1] GV – гранична вредност према Уредби о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС”, бр. 50/12).

У тренутку узорковања, отпадна вода на локацији имала је карактер санитарне отпадне воде, будући да се у фабрици у том периоду није одвијао производни процес који би условио настанак технолошких отпадних вода. Анализирана отпадна вода се директно испушта у Дунав, који према Уредби о категоризацији водотока припада II класи.

Поређењем резултата анализе са прописаним вредностима за наведену класу воде, може се закључити да добијене вредности за параметре електропроводљивост, HPK, BPK_5, укупан азот и укупан фосфор прелазе граничне вредности за дефинисану класу.

Табела бр. 11: *Резултати лабораторијске анализе подземних вода – пијезометри*

Параметар	1404111201	1404111202	1404111203	MDK[1]	RV[2]
Ознака пијезометра	PIB A-4/12	PIB A-3/12	PIB A-2/12		
Ниво воде	3,2	4,1	3,8	-	-
Редокс потенцијал, mV	108	122	148	-	-
Растворени кисеоник, mg/l	2,9	2,6	1,9	-	-
Електропроводљивост, µS/cm	915	698	2111	-	-
HPK, mg/l	18	14	21	-	-
BPK_5, mg/l	8	5	6	-	-
TOC, mg/l	9,3	6,6	12	-	-
Нитрити (NO_2), mg/l	<0,03	<0,03	0,33	0,03	-
Нитрати (NO_3), mg/l	37	32	103	50	50#
Амонијум јон (NH_4), mgN/l	0,051	0,032	1,1	0,5	-
Укупан фосфор, mg/l	0,62	0,26	2,1	-	-
Ортофосфати, mgP/l	0,56	0,19	2,0	0,15	-
Укупне растворне материје на 180°C, mg/l	488	356	1134	-	-

Хлориди, mg/l	85	12	78	250	-
Сулфати, mg/l	37	13	264	250	-
Флуориди, mg/l	0,11	0,17	0,10	1,2	-
Калцијум (Ca), mg/l	69	51	213	200	-
Магнезијум (Mg), mg/l	32	35	76	50	-
Натријум (Na), mg/l	84	40	125	200	-
Калијум (K), mg/l	7,3	9,1	26	12	-
Арсен (As), µg/l	32	11	24	10	60
Бор (B), mg/l	0,039	0,091	0,10	1	-
Бакар (Cu), µg/l	33	38	70	2000	75
Цинк (Zn), µg/l	18	37	16	3000	800
Хром (Cr), µg/l	<1	<1	<1	50	30
Гвожђе (Fe), mg/l	0,032	0,081	0,58	0,3	-
Манган (Mn), mg/l	1,8	0,14	1,2	0,05	-
Жива (Hg), µg/l	<0,3	<0,3	<0,3	1	0,3
Кадмијум (Cd), µg/l	2,2	1,1	1,2	3	6
Олово (Pb), µg/l	<1	<1	<1	10	75
Минерална уља, mg/l	<0,01	<0,01	<0,01	0,01	-
Фенолни индекс, mg/l	<0,002	<0,002	<0,002	-	-
Адсорбујући органски халогени (AOX), mg/l	<0,01	<0,01	<0,01	-	-
Полициклични ароматични угљоводоници, mg/l	<0,0002	<0,0002	<0,0002	0,0002	-
Бензен, µg/l	<1,0	<1,0	<1,0	-	30
Толуен, µg/l	<1,0	<1,0	<1,0	-	1000
Етилбензен, µg/l	<2,0	<2,0	<2,0	-	150
Ксилен, µg/l	<0,5	<0,5	<0,5	-	70
Стирен, µg/l	<2,0	<2,0	<2,0	-	300
Аеробне мезофилне бактерије на 37°C у 1 ml	320	310	880	100	-
Укупне колиформне бактерије у 100 ml	230	70	280	5	-
Колиформне бактерије фекалног порекла у 100 ml	не садржи	не садржи	не садржи	не сме садржати	-
Стрептококе фекалног порекла у 100 ml	не садржи	не садржи	не садржи	не сме садржати	-

[1] Максимално дозвољене концентрације – Правилник о хигијенској исправности воде за пиће („Сл. лист СРЈ”, бр. 42/98 и 44/99 и „Сл. гласник РС”, бр. 28/19).

[2] Ремедијационе вредности – Уредба о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту („Сл. гласник РС”, бр. 30/18 и 64/19).

Вредност из Уредбе о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС”, бр. 50/12)

- Полициклични ароматични угљоводоници: нафтален, аценафтилен, аценафтен, флуорен, фенантрен, антрацен, флуорантен, пирен, бензо(а)антрацен, кризен, бензо(b)флуорантен, бензо(k)флуорантен, бензо(а)пирен, индено(1,2,3-c,d)пирен, дибензо(a,h)антрацен и бензо(g,h,i)перилен.

У складу са Уредбом о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту („Сл. гласник РС”, бр. 30/18 и 64/19), добијена вредност концентрације нитрата у узорку воде из пијезометра PIB A-2/12 прелази дефинисану ремедијациону вредност.

Поређењем резултата анализе узорака подземних вода са максимално дозвољеним концентрацијама прописаним Правилником о хигијенској исправности воде за пиће („Сл. лист СРЈ”, бр. 42/98 и 44/99 и „Сл. гласник РС”, бр. 28/19), може се закључити да концентрације ортофосфата прелазе максимално дозвољене вредности у сва три анализирана узорка. Поред тога, у узорку воде из пијезометра PIB A-2/12 утврђена су прекорачења за параметре нитрити, амонијум јон, сулфати, калцијум, калијум, магнезијум, арсен и гвожђе.

Микробиолошка анализа показала је повећан садржај аеробних мезофилних бактерија и укупних колиформних бактерија у сва три анализирана узорка подземних вода.

1.2.5.3. Квалитет ваздуха

Систематско праћење квалитета ваздуха обезбеђује се ради праћења степена загађености ваздуха у односу на граничне вредности (ГВ) и толерантне вредности (ТВ), праћења трендова концентрација по зонама, идентификације извора загађења, информисања јавности и давања препорука за понашање у ситуацијама прекорачења граничних вредности загађујућих материја у ваздуху, процене изложености популације, предузимања мера за заштиту ваздуха од загађивања и сагледавања утицаја предузетих мера.

Према Уредби о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Сл. гласник РС”, бр. 11/10, 75/10 и 63/13), врше се мерења концентрација следећих материја: сумпор-диоксида (SO_2), азотних оксида и азот-диоксида (NOx/NO/NO_2), суспендованих честица (PM_{10}, $PM_{2.5}$), олова (Pb), бензена (C_6H_6), угљен-моноксида (CO) и приземног озона (O_3). Такође, мере се концентрације и брзине таложења арсена (As), кадмијума (Cd), живе (Hg), никла (Ni), полицикличних ароматичних угљоводоника (PAH) и бензо(а)пирена, а надлежни орган може да одлучи да прати концентрације и других загађујућих материја у ваздуху, као и алергени полен.

У 2024. години мерења су се обављала према Програму контроле квалитета ваздуха за град Панчево за 2015. и 2016. годину („Сл. лист града Панчева”, бр. 24/16), и то:

- у оквиру аутоматског система за континуални мониторинг квалитета ваздуха града Панчева, на мерним станицама:
  - „Цара Душана” - сумпор-диоксид (SO_2), приземни озон (O_3), BTX (бензен, толуен, ксилен), азотни оксиди (NOx/NO/NO_2), угљен-моноксид (CO);
  - „Ватрогасни дом” - BTX (бензен, толуен, ксилен) - апарат је на поправци, суспендоване честице (PM_{10}, $PM_{2.5}$, PM_1), приземни озон (O_3), азотни оксиди (NOx/NO/NO_2);
  - „Војловица” - сумпор-диоксид (SO_2), BTX (бензен, толуен, ксилен), суспендоване честице (PM_{10}, $PM_{2.5}$), азотни оксиди (NOx/NO/NO_2), амонијак (NH_3);
  - „Старчево” - сумпор-диоксид (SO_2), азотни оксиди (NOx/NO/NO_2), угљен-моноксид (CO), приземни озон (O_3), суспендоване честице (PM_{10}) - набавиће се нов апарат у 2025. години.
  - у оквиру допунског мерења квалитета ваздуха које обавља стручна организација:
- PM_{10} - свакодневно, 24-часовна мерења на мерним местима „Стрелиште” и „Нова Миса”;
- накнадна анализа узорака PM_{10} на мерним местима „Стрелиште” и „Нова Миса”, где је одређен садржај токсичног метала олова (Pb) и полицикличних ароматичних угљоводоника (PAH), односно бензо(а)пирена — 160 узорака;
- на мерној станици — мобилна екотоксиколошка лабораторија „Народна башта” — свакодневно, аутоматски су праћени бензен, толуен, ксилен, укупни азотни оксиди, амонијак, PM_{10} и $PM_{2.5}$.

Систематско мерење квалитета ваздуха у Панчеву је и у току 2024. године финансирало надлежно министарство заштите животне средине. Мерења су обављана на два мерна места: „Ватрогасни дом” и „Стрелиште”, где су вршена следећа мерења:

- сумпор-диоксид — свакодневно, 24-часовна мерења;
- азот-диоксид — свакодневно, 24-часовна мерења;
- бензен, толуен и ксилен — 24-часовна мерења, сваког шестог дана;
- амонијак — свакодневно, 24-часовна мерења;
- чађ — свакодневно, 24-часовна мерења;
- укупне таложне материје — месечно;
- три тешка метала из сваког узорка таложних материја (Pb, Cd, Zn).

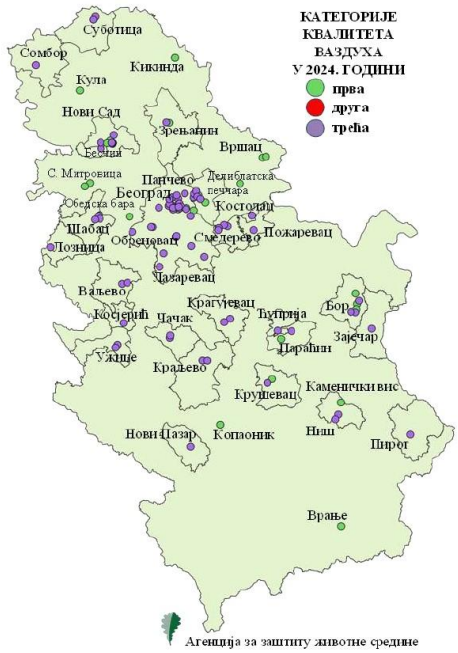
Из узорака PM_{10}, са мерног места „Стрелиште”, који су узорковани сваки трећи дан, одређиван је садржај четири токсична метала (Pb, Cd, As, Ni) и бензо(а)пирена, сваки девети дан.

Анализом резултата мерења квалитета ваздуха у 2024. години са мерних станица „Цара Душана”, „Ватрогасни дом”, „Војловица” и „Старчево”, може се констатовати да није било прекорачења граничних вредности мерених параметара, осим за суспендоване честице.

Ваздух у агломерацији Панчево, која обухвата територију града Панчева, већ дужи низ година најоптерећенији је суспендованим честицама PM, које представљају основни разлог сврставања ваздуха у трећу категорију. У последњих пет година суспендоване честице PM_{10} нису прекорачиле годишње граничне вредности, осим 2022. године на мерним станицама „Војловица” и „Старчево”. Међутим, број дана са прекорачењем 24-часовних концентрација PM_{10} био је већи од дозвољеног броја дана на годишњем нивоу на свим станицама у посматраном периоду, осим на мерној станици „Ватрогасни дом” у 2021. и 2022. години.

На основу Годишњег извештаја о стању квалитета ваздуха у Републици Србији за 2024. годину, Агенције за заштиту животне средине, приказана је анализа емисије загађујућих материја (емисија оксида сумпора и емисија оскида азота). Оцена квалитета ваздуха извршена је на основу мерења концентрација загађујућих материја у државној мрежи и локалним мрежама за мониторинг квалитета ваздуха.

На основу мерења извршена је категоризација квалитета ваздуха на територији Републике Србије за 2024. годину.



Слика бр. 13: *Оцена квалитета ваздуха у 2024. години*

Тако извршена категоризација представља званичну оцену квалитета ваздуха и она гласи:

I категорија – чист или незнатно загађен ваздух, има ваздух у коме нису прекорачене граничне вредности ни за једну загађујућу материју;

II категорију – умерено загађен ваздух где су прекорачене граничне вредности нивоа за једну или више загађујућих материја, али нису прекорачене толерантне вредности ни једне загађујуће материје;

III категорију – прекомерно загађен ваздух, има ваздух у коме су прекорачене граничне вредности за једну или више загађујућих материја.

На основу овако извршене категоризације, подручје град Панчево припада III категорији, према годишњем извештају о стању квалитета ваздуха у Републици Србији из 2025. године (за 2024. годину), Агенције за заштиту животне средине.

Према Годишњем извештају о извршеним мерењима квалитета ваздуха на територији града Панчева у току 2024. године, мониторинг квалитета ваздуха у државној мрежи врши се континуалним систематским мерењем, испитивањем и оцењивањем концентрација загађујућих материја на територији града Панчева на осам мерних места и то:

Табела бр. 12: *Оцена квалитета ваздуха за 2024. годину*

Агломерација, зона	**Станица**	Годишње вредности концентрација загађујућих материја						
		SO_2 µg/m^3	NO_2 µg/m^3	PM_{10} µg/m^3	$PM_{2,5}$ µg/m^3	C_6H_6 µg/m^3	CO µg/m^3	O_3 µg/m^3
Панчево	Панчево Содара	13	17				0,45	
	Панчево Народна башта			32	22	2		
	Панчево Нова Миса			35				
	Панчево Стрелиште			34				
	Панчево Цара Душана	5	27			2	0,83	69
	Панчево Ватрогасни дом		16	34	24			
	Панчево Војловица	12	15	31	23	3		
	Панчево Старчево	10	17				0,81	65

У агломерацији Панчево ваздух је био III категорије, прекомерно загађен ваздух, услед прекорачења граничне вредности суспендованих честица PM_{10}.

Анализа амбијенталног ваздуха на локацији на локацији ХИП „Азотара” - за потребе сагледавања затеченог стања животне средине у делу обухвата Целине 8, Anahem лабораторија, Београд, извршила је испитивања на локацији постојећег индустријског комплекса HIP-AZOTARA d.o.o. Pančevo (Извештај о испитивању бр. 14041112 од 08.07.2024. године).



Слика бр. 14: *Сателитски приказ места мерења и узорковања амбијенталног ваздуха*

Табела бр. 13: *Координате локација мерења и узорковања амбијенталног ваздуха*

Бр.	Ознака узорка	GPS	GPS
		N	E
1.	8404111201	44.842286	20.661383
2.	8404111202	44.837864	20.663919
3.	8404111203	44.834947	20.666443
4.	8404111204	44.843393	20.663703
5.	8404111205	44.844370	20.665772
6.	8404111206	44.840635	20.669572
7.	8404111207	44.839212	20.667330
8.	8404111208	44.837876	20.672119
9.	8404111209	44.836559	20.669469
10.	84041112(21-27)	44.841560	20.667407

Табела бр. 14: *Резултати испитивања SO_2, NO_2, CO, O_3*

Период узорковања	SO_2 ($\mu g/m^3$)	NO_2 ($\mu g/m^3$)	CO (mg/m^3)	O_3 ($\mu g/m^3$)
04.06-05.06.2024.	8,7	13	1,1	37
05.06.-06.06.2024.	8,4	15	1,1	40
06.06.-07.06.2024.	10	10	1,2	39
07.06.-08.06.2024.	9,8	28	1,2	43
08.06.-09.06.2024.	12	13	1,0	31
09.06.-10.06.2024.	9,0	33	0,81	32
10.06.-11.06.2024.	9,1	13	1,5	38

ГВ[а]	125	85	5	120

[а] Гранична вредност за период усредњавања (24h)

Табела бр. 15: *Резултати испитивања за PM_{10}, $PM_{2,5}$ и укупне суспендоване честице*

Период узорковања	PM_{10} (μg/m³)	$PM_{2,5}$ (μg/m³)
04.06-05.06.2024.	23	11
05.06.-06.06.2024.	32	13
06.06.-07.06.2024.	27	14
07.06.-08.06.2024.	28	13
08.06.-09.06.2024.	29	15
09.06.-10.06.2024.	34	17
10.06.-11.06.2024.	37	19
ГВ	50[а]	25[б]

[а] Гранична вредност за период усредњавања (24h)
[б] Гранична вредност за период усредњавања (календарска година)

Табела бр. 16: *Резултати испитивања за бензен и бензо (а) пирен (BaP)*

Период узорковања	Бр.	BaP (ng/m³)	Бензен (μg/m³)
04.06-05.06.2024.	21	0,42	4,3
05.06.-06.06.2024.	22	0,11	3,8
06.06.-07.06.2024.	23	0,59	**5,4**
07.06.-08.06.2024.	24	0,34	**5,2**
08.06.-09.06.2024.	25	0,21	3,1
09.06.-10.06.2024.	26	0,53	2,8
10.06.-11.06.2024.	27	0,57	4,4
ГВ		1[д]	5[б]

[д] Циљна вредност
[б] Гранична вредност за период усредњавања (календарска година)

У складу са Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС”, бр. 11/2010, 75/2010 и 63/2013), резултати испитивања концентрација гасова и честица у ваздуху приказаних у табелама 10, 11 и 12 показују следеће:

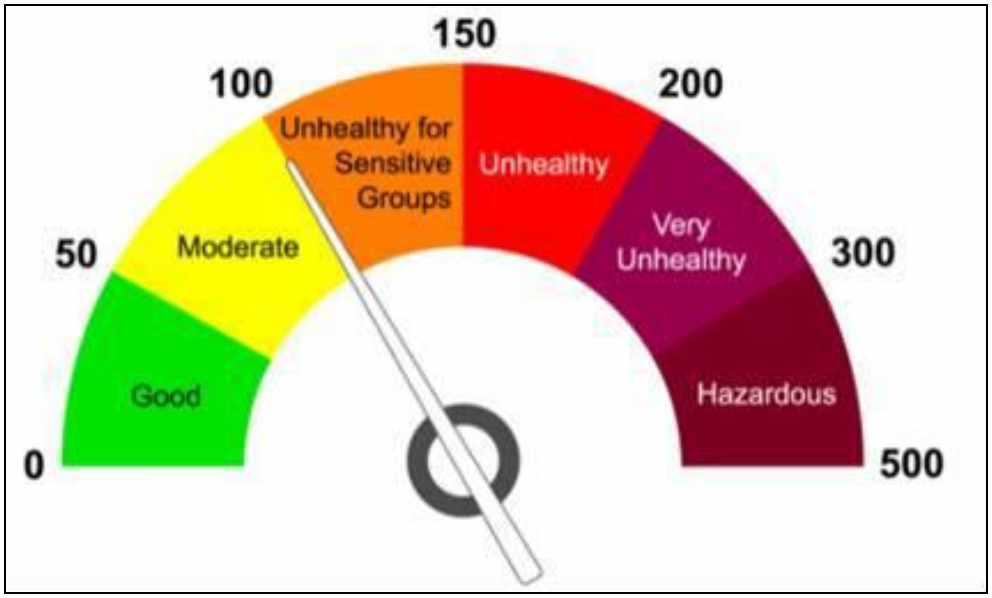
- концентрације SO_2, NO_2, CO, O_3 (Табела 10): Све измерене вредности за SO_2, NO_2, CO и O_3 су испод прописаних граничних вредности за период усредњавања од 24h.
- концентрације PM_{10} и $PM_{2.5}$ (Табела 11): Концентрације суспендованих честица PM_{10} и $PM_{2.5}$ су испод прописаних граничних вредности.
- концентрације бензена и бензо(а)пирена (Табела 12): Резултати показују да су просечне дневне концентрације бензо(а)пирена (BaP) варирале од 0,11 до 0,59 ng/m³, што је испод циљне вредности од 1 ng/m³. Међутим, концентрације бензена су се кретале од 2,8 до 5,4 μg/m³, при чему су неке вредности близу или изнад граничне вредности од 5 μg/m³ за период усредњавања на календарску годину. Ово указује на потребу за пажљивим праћењем бензена у амбијенталном ваздуху, будући да су концентрације повремено изнад граничне вредности за период усредњавања.

Индекс квалитета ваздуха (AQI) је индекс за извештавање о дневном квалитету ваздуха. AQI показује колико је ваздух чист или загађен и који повезани здравствени ефекти могу

бити од значаја, посебно за примарне загађиваче ваздуха. Вредност AQI од 100 генерално одговара стандардима квалитета ваздуха за загађиваче, ниво постављен за заштиту јавног здравља. AQI вредности испод 100 сматрају се задовољавајућим. У Табели бр. 17 и на Слици бр. 15 приказана је класификација анализираних дневних узорака на основу индекса квалитета ваздуха.

Табела бр. 17: *AQI класификација анализираних узорака ваздуха за сваки од 7 дана*

Параметар	Јединица	Дан						
		01	02	03	04	05	06	07
AQI		55	55	60	60	50	41	75



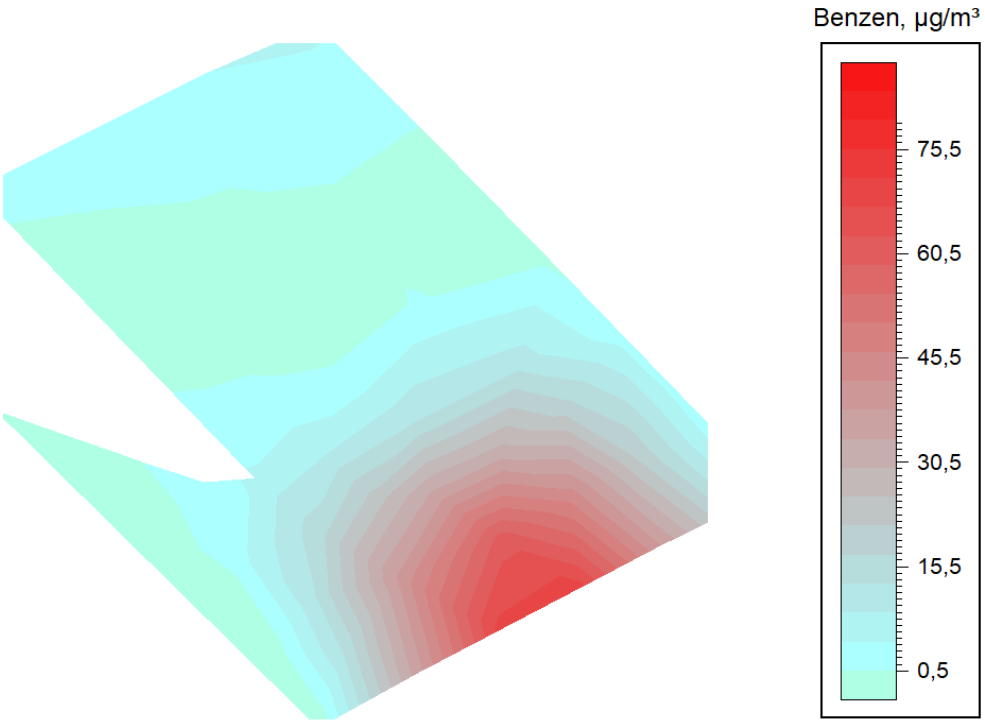
Слика бр. 15*: AQI класификација*

У табели бр. 18 приказани су резултати испитивања концентрација BTEX (бензен, толуен, етил-бензен, ксилол) на девет тачака испитиваног подручја. Слика бр. 19 приказује контурну мапу концентрација бензена на испитиваном подручју.

На основу добијених резултата, може се закључити да се повећане концентрације BTEX у ваздуху појављују у делу локације која се граничи са Петрохемијом, а да су у централном делу локације HIP Азотаре концентрације бензена у ваздуху у границама дозвољених.

Tabela бр. 18: *Резултати испитивања за BTEX, μg/m³*

Бр.	Бензен	Толуен	Етилбензен	Ксилен
01	1,9	3,5	0,43	2,4
02	1,8	1,5	0,18	1,8
03	1,9	2,3	0,38	3,4
04	2,9	37	5,9	19
05	**5,2**	18	3,1	14
06	4,7	20	2,6	12
07	**6,4**	19	3,0	13
08	**15**	45	16	51
09	**75**	146	223	551
ГВ	5	-	-	-



***Слика бр. 16**: Контурна мапу концентрација бензена на испитиваном подручју*

Резултати испитивања BTEX показују да су концентрације бензена у узорцима 05, 07 и 09 изнад граничне вредности од 5 µg/m³, са забележеним вредностима од 5,2 µg/m³, 6,4 µg/m³ и 75 µg/m³. Ове високе вредности указују на значајну присутност бензена на појединим локацијама, што се потврђује и контурном мапом концентрација бензена (Слика бр. 19). Остале супстанце, као што су толуен, етилбензен и ксилен, такође показују варијације у концентрацијама, са највишим вредностима забележеним у узорку 09.

Мерења квалитета ваздуха показала су варијације у концентрацијама гасова и честица током периода испитивања, иако су све измерене концентрације биле испод прописаних граница. Међутим, постоји забринутост због бензена у амбијенталном ваздуху, који је углавном изнад граничне вредности за период усредњавања (календарска година) и треба га пратити.

1.2.5.4. Приказ емисије буке у животној средини

Бука је један од значајних фактора утицаја и угрожавања животне средине и здравља становништва, пре свега у градској зони, зонама утицаја радних комплекса и фреквентних саобраћајница. Најзначајнији извори буке су интензиван саобраћај, индустријски процеси, грађевинске и друге машине и технички уређаји.

Према подацима Завода за јавно здравље Панчево, током 2024. године реализовано је систематско мерење буке у животној средини на 42 мерна места у Панчеву и 9 мерних места у насељеним местима на територији града Панчева, у току јесење сезоне, у периоду од 09.10.2024. до 15.11.2024. године. Мерења су спроведена у складу са важећом законском регулативом, у оквиру мониторинга буке у животној средини, са циљем утврђивања дневног, вечерњег, ноћног и целодневног нивоа буке, изложености становништва буци и процене могућих штетних ефеката буке на здравље људи. У односу на предметни простор, најближе мерно место је ММ 28. Мерно место бр. 28 (ММ 28) налази се у дворишту куће у улици 12. Војвођанске бригаде бр. 2, у насељу Војловица (S 44.84750; I 20.67139). Објекат је оријентисан ка двосмерној саобраћајници Спољностарчевачке улице, са четири коловозне траке, док се преко пута налазе погони ХИП „Азотара”. Мерно место је од саобраћајнице удаљено око 20 m. Микрофон је био

постављен у слободном пољу, на висини од око 1,5 m од тла. Као доминантан извор буке издваја се саобраћај, док у време мерења ХИП „Азотара" није имала производне активности. Као повремени извори буке регистровани су проласци тешких транспортних возила и лавеж паса, имајући у виду да се у непосредној близини мерног места налази азил за псе.

Анализа резултата мерења буке у животној средини врши се у складу са следећим прописима:

- Законом о заштити од буке у животној средини („Сл. гласник РС", бр. 96/21);
- Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Сл. гласник РС", бр. 75/10);
- Правилником о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке у животној средини („Сл. гласник РС", бр. 139/22);
- Одлуком о одређивању акустичких зона и заштите од буке на територији града Панчева („Сл. лист града Панчева", бр. 21/2017).

Оцена нивоа буке у животној средини врши се у односу на акустичко зонирање територије града Панчева, у складу са Одлуком о одређивању акустичких зона и заштите од буке на територији града Панчева („Сл. лист града Панчева", бр. 21/17). За потребе оцене резултата мерења користе се карте акустичког зонирања за територију насељеног места Панчево, које су саставни део наведене Одлуке, а на основу којих се утврђује припадност мерног места одговарајућој акустичкој зони и примењују одговарајуће граничне вредности индикатора буке.

Резултати мерења буке за мерно место бр. 28 (ММ 28), које припада акустичкој зони 3, приказани су у наставку.

Период мерења буке

Мерење буке	Датум	Време
Почетак	30.10.2024.	10:15 h
Крај	31.10.2024.	10:15 h

Метеоролошки услови

Параметар	Дан	Вече	Ноћ
Облачност	Облачно	Ведро	Ведро
Температура (°C)	27±0,3	24±0,3	19±0,3
Релативна влажност (%)	36±1,08	35±1,08	38±1,08
Притисак (hPa)	1013±0,9	1013±0,9	1012±0,9
Брзина ветра (m/s)	4±0,2	2±0,2	1±0,2
Смер ветра	Север	Север	Североисток

Калибрација

Калибрација	Датум	Време	Вредност	Разлика	Оцена
Почетна	30.10.2024.	10:12 h	-0,01	0,04	Задовољава
Завршна	31.10.2024.	10:19 h	0,03	0,04	Задовољава

Вредности индикатора буке

Индикатор буке	Период	Укупни ниво dB	Корекција	Меродавни ниво dB	Гранична вредност индикатора dB
L_{day}	06–18 h	69,26	/	69	55
$L_{evening}$	18–22 h	68,39	/	68	55
L_{night}	22–06 h	53,54	/	54	45
L_{den}	00–24 h	69,35	/	69	/

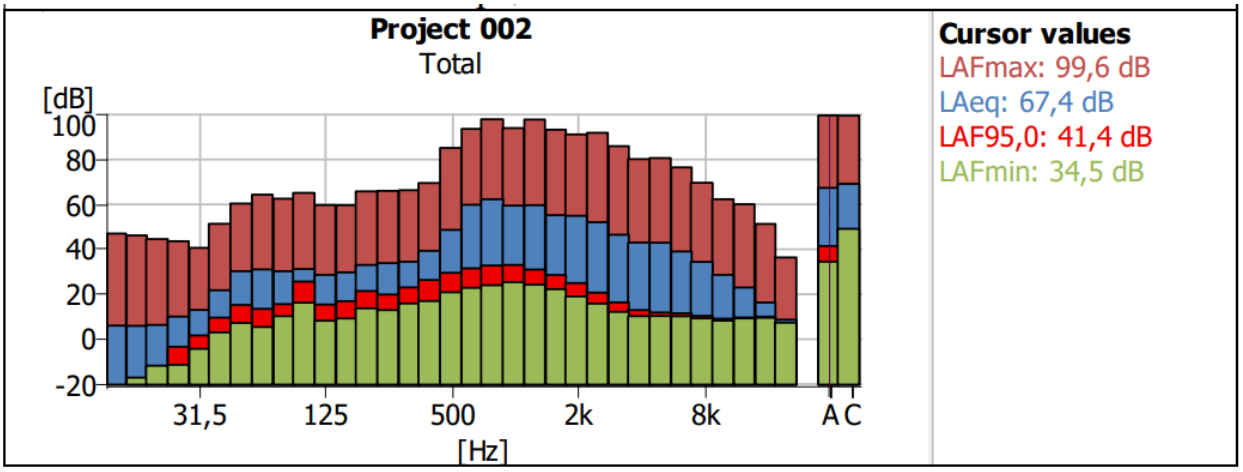
Проширена мерна несигурност износи 2σ = ±4,13 dB за ниво сигурности од 95%.

Додатни индикатори буке

Додатни индикатор	Вредност dB
L_{Aeq}	67,36
L_{AE}	116,72
L_{AFmax}	99,63
L_{AFmin}	34,46

Кумулативна расподела нивоа буке (dB)

$L_{AF1.0}$	$L_{AF5.0}$	$L_{AF10.0}$	$L_{AF50.0}$	$L_{AF90.0}$	$L_{AF95.0}$	$L_{AF99.0}$
78,3	62,85	59,98	51,37	42,79	41,41	39,41



Слика бр. 17: *Терцна анализа ММ28*

На основу резултата мониторинга буке у јесењој сезони 2024. године, мерно место ММ 28 – 12. Војвођанске бригаде бр. 2, насеље Војловица, преко пута комплекса ХИП „Азотара", у акустичкој зони 3, представља мерно место са израженим оптерећењем буком. На овом мерном месту забележене су највеће вредности индикатора буке за дан Lday = 69 dB, вече Levening = 68 dB и целодневни ниво буке Lden = 69 dB, при чему су граничне вредности прекорачене у сва три референтна временска периода. Као доминантан извор буке издваја се саобраћај, уз могућ утицај активности у индустријском окружењу.

Подручје комплекса ХИП „Азотара" налази се у оквиру јужне индустријске зоне Панчева, у простору изражене индустријске намене. Имајући у виду да су производна постројења ХИП „Азотара" ван функције, у оквиру самог комплекса тренутно се не издвајају значајни активни стационарни извори буке. Као постојећи извори буке у непосредном и ширем окружењу могу се издвојити саобраћајне активности, као и активности суседних индустријских комплекса. Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Сл. гласник РС", бр. 75/10) прописани су индикатори буке у животној средини, граничне вредности, као и методе за оцењивање утицаја буке на здравље људи. Према наведеној Уредби, дозвољени нивои буке по зонама намене приказани су у наредној табели.

Табела бр. 19: *Граничне вредности индикатора буке на отвореном простору*

зона	Намена простора	Дозвољени ниво буке dB(A)	
		За дани и вече	За ноћ
1.	Подручје за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, културно-историјски локалитети, велики паркови	50	40
2.	Туристичка подручја, кампови и школске зоне	50	45

3.	Чисто стамбена подручја	55	45
4.	Пословно-стамбена подручја, трговачко стамбена подручја и дечија игралишта	60	50
5.	Градски центар, занатско, трговачко, административно управна зона са становима, зона дужа аутопутева, магистралних и градких саобраћајница	65	55
6.	Индустријска, складишна и сервисна подручја и транспортни терминали без стамбених зграда	На граници ове зоне бука не сме прелазити дозвољене нивое у зони са којом се граничи	

Емисије буке у оквиру Плана, могу се очекивати током фазе изградње и фазе експлоатације планираних објеката и садржаја. У фази изградње, бука ће имати привремени и повремени карактер и биће условљена радом грађевинске механизације и транспортних средстава. У фази експлоатације, извори буке биће везани пре свега за функционисање планиране инфраструктуре и пратеће активности у оквиру комплекса. С обзиром на постојећу намену простора, удаљеност стамбених зона, као и примену прописаних мера заштите од буке (техничких и организационих мера, адекватну просторну организацију и озелењавање), не очекује се прекорачење дозвољених нивоа буке, нити значајан негативан утицај на здравље становништва и квалитет животне средине.

<u>Анализа буке на локацији на локацији ХИП „Азотара</u>” **-** за потребе сагледавања затеченог стања животне средине у делу обухвата Целине 8, Anahem лабораторија, Београд, извршила је испитивања на локацији постојећег индустријског комплекса HIP-AZOTARA d.o.o. Pančevo (Извештај о испитивању бр. 14041112 од 08.07.2024. године).

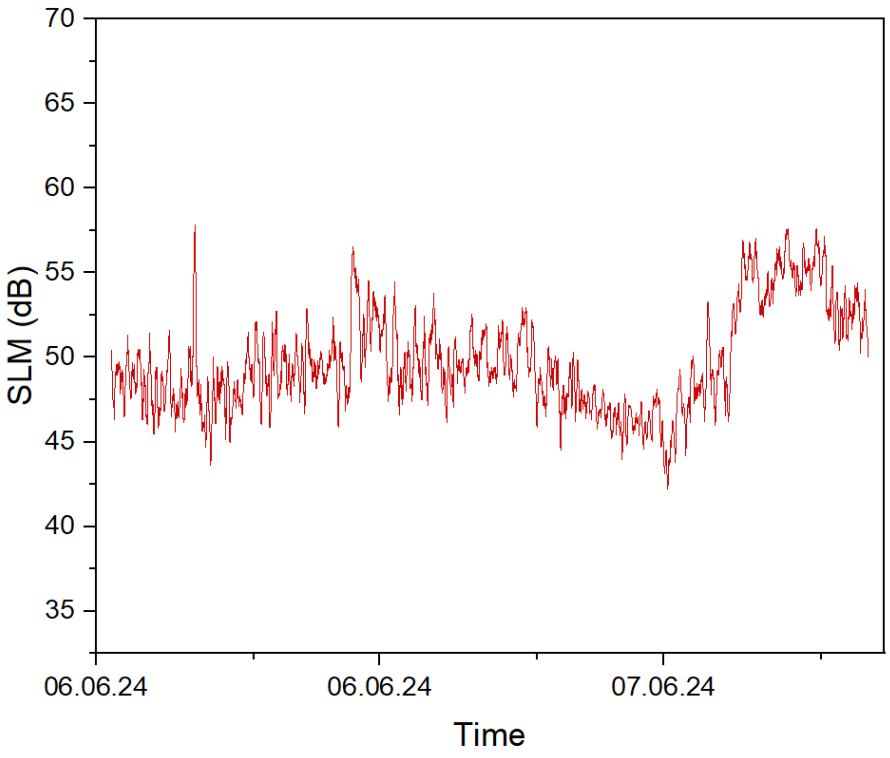


***Слика бр. 18**: Сателитски приказ места мерења буке*

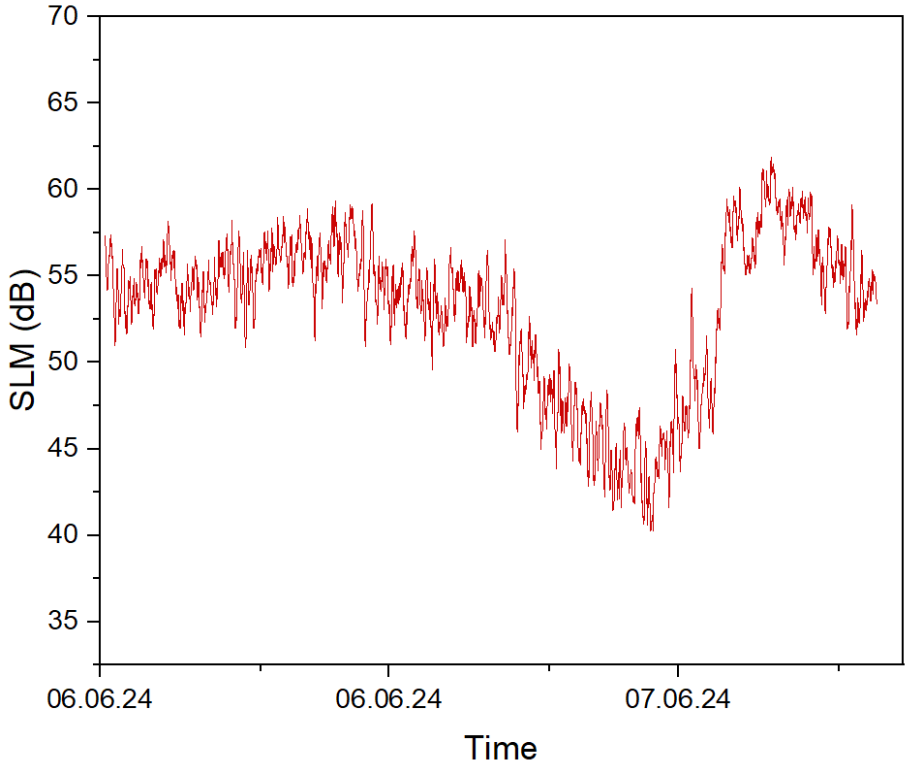
Табела бр. 20: *Координате локација мерења нивоа буке*

Бр.	Тачка	GPS	
		N	E
1.	MT1	44.840078	20.670423
2.	MT2	44.843214	20.667849

Места за мерење су пажљиво постављена на бочној страни Азотаре, ка најближим стамбеним објектима, како би се обезбедило прецизно праћење утицаја на животну средину. Дуж ове стране Азотаре налази се прометна улица која значајно доприноси нивоу буке услед интензивног саобраћаја. На мерном месту 1, осим саобраћајне буке, забележено је и шуштање паре из цевовода које се чује у даљини у тренутку постављања опреме. Мерно место 2 је изложено различитим звуковима који укључују људске активности и саобраћај, што може утицати на укупну буку у тој области. Анализа прикупљених података са ових мерних места важна је за разумевање и процену нивоа буке. На сликама 21 и 22 приказане су промене нивоа звука са временом на мерним тачкама 1 и 2.



Слика бр. 19*: Промена нивоа звука са временом на мерној тачки 1*



***Слика бр. 20**: Промена нивоа звука са временом на мерној тачки 2*

***Табела бр. 21:** Резултати мерења (МР1)*

Референтни временски интервал	Дан 06^{00}–18^{00}	Вече 18^{00}–22^{00}	Ноћ 22^{00}–06^{00}
Еквивалентни ниво L_{Aeq} *[dB(A)]*	53,0	51,9	51,9
Меродавни ниво L_{Req} *[dB(A)]*	53,0	51,9	51,9
L_{min} (1) *[dB(A)]*	34,8	36,4	40,1
L_{max} (2) *[dB(A)]*	67,9	66,1	63,8
L_1 (3) *[dB(A)]*	61,2	59,8	60,3
L_{10} (3)*[dB(A)]*	56,5	55,0	56,3
L_{50} (3) *[dB(A)]*	50,3	49,8	47,4
L_{90} (3)*[dB(A)]*	43,8	45,1	44,2
L_{99} (3)*[dB(A)]*	38,4	40,6	42,0

(1) Минимални ниво буке у посматраном временском интервалу.
(2) Максимални ниво буке у посматраном временском интервалу.
(3) N % ниво буке LN (N=1,10,50,90 и 99) у посматраном временском интервалу, односно ниво буке који је премашен у N % мерног интервала.

***Табела бр. 22:** Резултати мерења (МР2)*

Референтни временски интервал	Дан 06^{00}–18^{00}	Вече 18^{00}–22^{00}	Ноћ 22^{00}–06^{00}
Еквивалентни ниво L_{Aeq} *[dB(A)]*	58,7	57,2	54,4
Меродавни ниво L_{Req} *[dB(A)]*	58,7	57,2	54,4
L_{min} (1) *[dB(A)]*	34,1	38,8	37,5
L_{max} (2) *[dB(A)]*	78,5	73,2	71,6
L_1 (3) *[dB(A)]*	66,8	65,9	65,3
L_{10} (3)*[dB(A)]*	62,2	60,7	58,4

L_{50} [3] [dB(A)]	56,1	54,3	46,0
L_{90} [3][dB(A)]	49,1	46,9	41,5
L_{99} [3][dB(A)]	43,3	42,4	39,0

[1] Минимални ниво буке у посматраном временском интервалу.
[2] Максимални ниво буке у посматраном временском интервалу.
[3] N % ниво буке LN (N=1,10,50,90 и 99) у посматраном временском интервалу, односно ниво буке који је премашен у N % мерног интервала.

Резултати мерења буке показују да су нивои буке у животној средини за дан, вече и ноћ у оквиру прихватљивих регулативних граница. Међутим, постоји значајно повећање нивоа буке у одређеним тренуцима на проучаваним мерним локацијама, услед оближњег саобраћаја.

1.2.6. Клима, климатске промене

Просторна целина града Панчева припада појасу умерено континенталне климе, подунавског типа.

Температура ваздуха:

- средња годишња температура ваздуха износи 11,3°C (1961 - 2002);
- најхладнији је месец јануар са средњом температуром од - 1,4°C;
- годишња температурна амплитуда је 23,5°C, што карактерише термичке услове у домену осећаја угодности, али се ови услови граниче са осећајем влажне хладноће;
- маритимни утицај је мали и огледа се у тендецији померања минимума на фебруар, а максимума на август, као и у томе да је јесен топлија (11,9°C) од пролећа (11,2°C), у просеку за 0,7°C;
- мразних дана (у којима се минимална температура ваздуха спушта испод 0°C) има просечно годишње 86,7 или 23,8% у години, са максималном честином у јануару, просечно 25,2 дана, а период јављања је од октобра до априла, са најранијим јављањем 1. октобра, а најкасније 27. априла;
- период без мраза траје просечно 203 дана, односно 55,5% годишње;
- учесталост ледених дана на овој температури (у којима се максимална температура није подизала изнад 0°C) износи просечно годишње 22,6 или 6,2% године, са периодима јављања од новембра до марта, са највећом честином у јануару, просечно 9,6 дана;
- средњи временски период у коме је потребно грејање стамбених и радних просторија износи 183 или 50% годишње, а траје од 15.октобра до 15. априла;
- учесталост топлих и веома топлих дана (у којима је максимална температура ваздуха најмање 25°C, односно 30°C) износи просечно годишње 10,25 или 36,9 дана, са периодом јављања од марта до новембра, а други од маја до октобра.

Облачност:

- на подручју града износи 52% покривеност неба;
- најведрији месец је август, а најоблачнији је децембар;
- средња годишња сума износи 2181,9 часова, што представља 49,6% од укупног годишњег фонда сати;
- најсунчанији месец је јул са просеком 316 часова, а најоблачнији децембар са 63,7 часова;
- највише осунчавања прима јужни зид 1883,1 часова, најмање северни зид 293,7 часова; источни и западни зид примају 1082,3, односно 1093,5 часова, а североисточни 674,7 часова.

Падавине:

- средња годишња сума падавина износи 616,4 mm;
- најкишнији је јуни (82,6 mm), а најсувљи месец је октобар (35,6 mm);

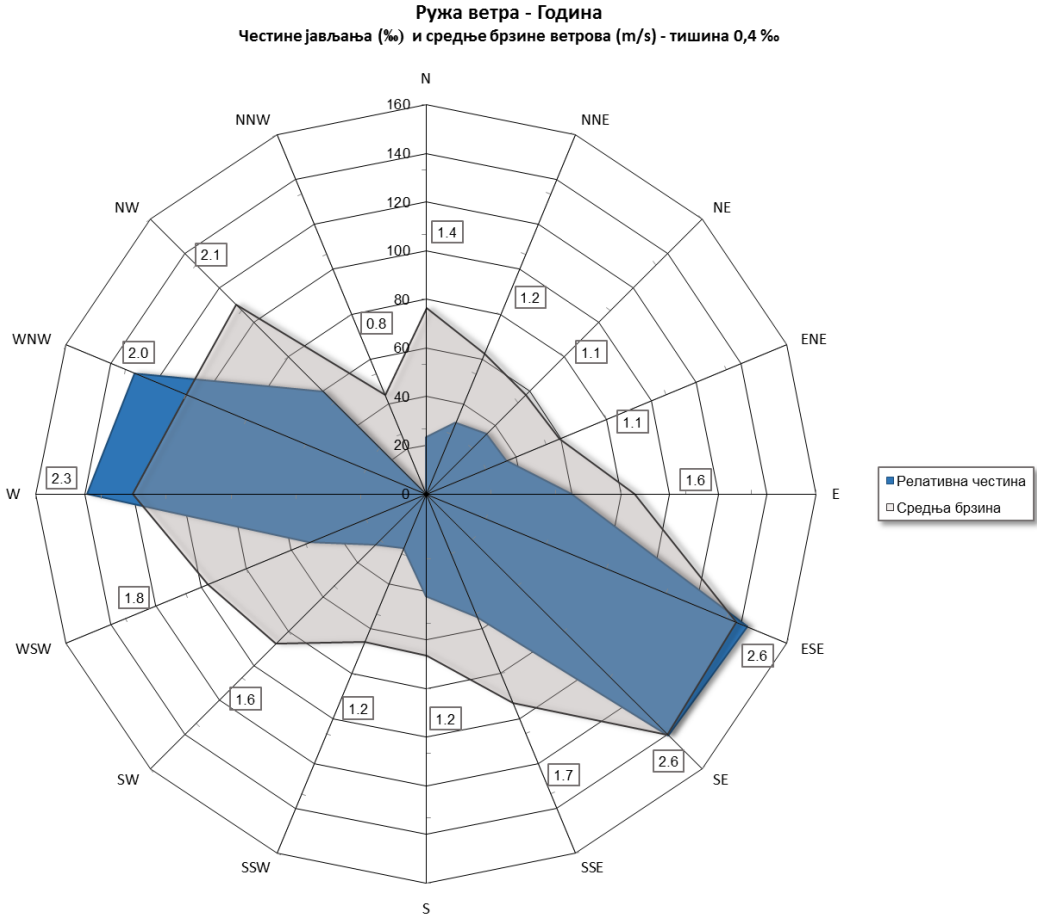
- највише падавина има лето 178,7 mm, а најмање јесен 132,2 mm;
- висина падавина у вегетационом периоду (април-септембар) износи 337 mm, што се може сматрати повољним;
- падавине у облику снега се на подручју града просечно јављају 22,8 дана.

Магла:

- просечна чистина дана са појавом магле износи 25,1 дана, што представља 6,9% године.

Ветар:

- највећу учесталост има југоисточни ветар, односно кошава, који се јавља са фреквенцијом 306,0‰ а затимсаверозападни ветар са 255,0‰, док најмању учесталост имају североисточни и северни ветар, са свега 44,0‰, односно 48,0‰;
- период тишина траје 93,0‰, односно око 34 дана у години;
- у току године најчешће дува ветар из источно-југоисточног, југоисточног, западног и западно-северозападног правца, при чему сунајвеће средње брзине ветра до 3,5 m/s, у зимском периоду.
- преовлађујући су западно-северозападни и југоисточни – кошава;
- током зиме удари кошаве могу бити орканске јачине и имати брзину преко 20 m/s.



Слика бр. 21: *Ружа ветрова града Панчева*

Климатске промене представљају дугорочан процес који се испољава кроз промене температуре ваздуха, режима падавина и учесталости екстремних временских појава, као што су суше, интензивне падавине, високе температуре, олујни ветрови и град. Ове промене су у значајној мери условљене антропогеним активностима, пре свега емисијом

гасова са ефектом стаклене баште, интензивним коришћењем енергије и променама у коришћењу земљишта.

У оквиру Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, предметни простор има доминантно индустријски, производни, складишни и инфраструктурни карактер. Због тога је приликом планирања, реконструкције, уклањања постојећих садржаја, пренамене простора и изградње нових објеката неопходно применити мере енергетске ефикасности, рационалног коришћења ресурса, контроле емисија, управљања атмосферским водама и заштите од екстремних временских услова.

Посебан значај има очување постојећих зелених површина, планирање новог заштитног и декоративног зеленила, смањење прегревања изграђених површина и унапређење отпорности објеката и инфраструктуре на климатске ризике. Уз примену наведених мера, не очекује се значајно нарушавање локалних климатских услова, већ се доприноси повећању отпорности простора на последице климатских промена.

1.2.7. Материјална добра, материјално и нематеријално културно наслеђе археолошко и архитектонско културно наслеђе и археолошка налазишта

Према Студији заштите непокретних културних добара и добара која уживају претходну заштиту за подручје Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, израђеној од стране Завода за заштиту споменика културе у Панчеву, у мају 2025. године, локација комплекса НИС – Рафинерија нафте Панчево представља простор са евидентираним археолошким локалитетима из периода неолита, бронзаног доба, периода Сеобе народа, римског периода и средњег века.

У кругу Рафинерије и њеном непосредном окружењу спроведена су бројна заштитна археолошка истраживања. На локалитетима у блоковима 21 и 22, источно од манастира Војловица, откривени су остаци археолошких слојева из више периода, укључујући бронзанодобне некрополе, сарматску некрополу и насеље, као и трагове средњовековног насеља. Истраживања су указала на значај овог простора са аспекта археолошког наслеђа и присуство разноврсног покретног археолошког материјала.

Поред наведених локалитета, у оквиру комплекса и његовог окружења евидентирани су и други археолошки налази. На локацији анекса зграде ЦФР мотора, у блоку бр. 2, приликом заштитних археолошких ископавања 2005. године, констатовано је сеоско гробље из XVIII–XIX века, које се простире око манастира Војловица.

У блоковима 2 и 3, у периоду 1993–1995. и 1997–1998. године, ископавања су показала постојање културног слоја из периода старијег гвозденог доба и сарматске некрополе. Посебан значај има и простор порте Манастира Војловица, где су археолошка истраживања спровођена у периоду од 1993. до 1995. године, као и током каснијих радова на обнови и реконструкцији цркве.

На овом простору откривени су остаци конака и црквене порте, остаци монашких ћелија, делови оградног зида манастира, као и некропола у порти и изван ње, углавном без гробних белега. Од покретних археолошких налаза најбројнији су уломци керамике, гвоздени клинови, резе и окови, док су у мањој мери заступљени фрагменти стаклених боца и канделабра.

Наведени подаци потврђују археолошки значај ширег простора комплекса и потребу да се све будуће интервенције, посебно земљани радови, изводе уз поштовање услова и мера надлежне установе заштите културног наслеђа.

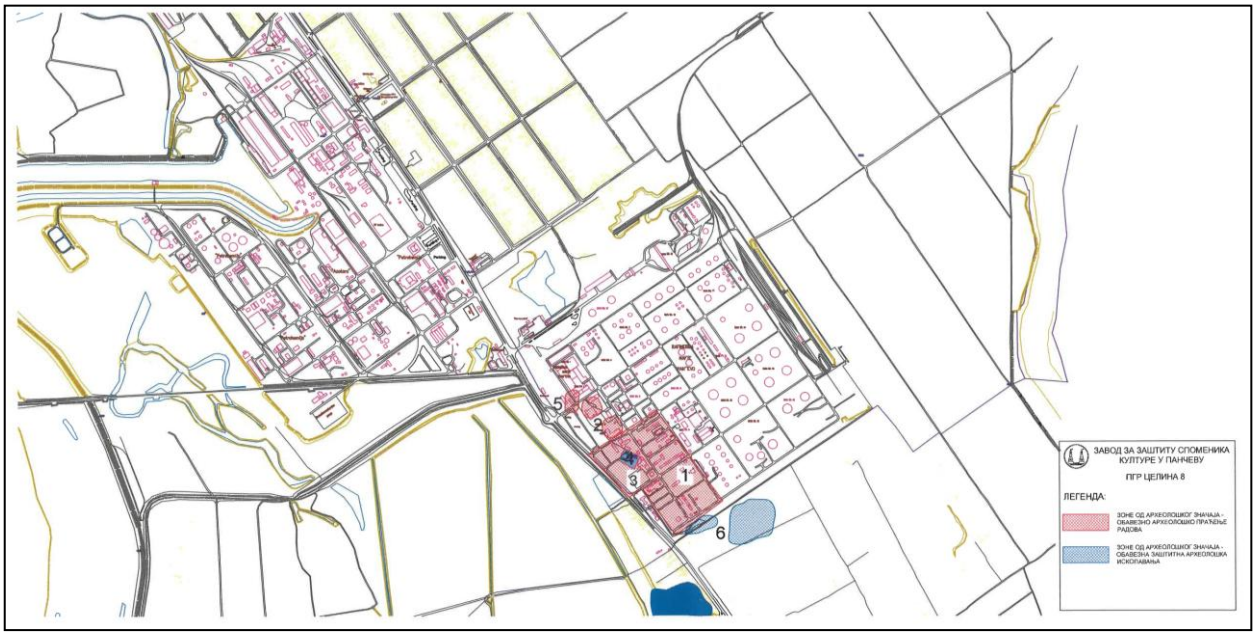
На локацији Пријемне зграде – Хумка код Рафинерије нафте, на југоисточном рубу Војловице, у кругу Рафинерије нафте, евидентиран је археолошки локалитет – хумка пречника око 35 m и висине 1,5 m, ископавана 1965. године. Хумка је оштећена грађевинским радовима приликом подизања индустријских објеката у непосредној близини. У њеном средишту, на дубини од 1,52 m, откривена је правоугаона гробна конструкција са остацима дрвене конструкције, оријентисана приближно у правцу североисток – југозапад. Покојник је био сахрањен на леђима, а простор око скелета био

је посут окером. Од гробних прилога пронађене су витичарке од масивне спирално увијене сребрне жице. Хумка припада култури гробова са окером, односно тзв. јамној култури, а током ископавања откривен је и материјал старијег неолита и гвозденог доба.

На локалитету уз јужну ограду РНП, током археолошког праћења земљаних радова приликом изградње прикључног гасовода и МС Рафинерија нафте Панчево 2012. године, непосредно уз спољну ограду Рафинерије нафте Панчево, ка селу Старчево, откривен је гроб са спаљеним покојником. Археолошки је истражена површина од око 90 m², али због ограниченог простора није било могуће утврдити површину некрополе. Откривено је и истражено 8 гробова спаљених покојника, са урнама облика амфора, из периода касног бронзаног доба.

На локалитету Најева циглана, недалеко од предметног простора, у насељу Топола, на старој обали Тамиша, налази се археолошки локалитет на коме су заштитним ископавањима 1947. године констатовани праисторијско насеље, римско-провинцијска некропола из II–IV века, насеље из истог периода, као и старословенско насеље и некропола. Археолошка истраживања 2003. и 2004. године потврдила су постојање вишеслојног налазишта са културним слојевима и објектима који указују на континуитет живота од бронзаног доба до позног средњег века.

Током грађевинских радова у кругу Рафинерије нафте Панчево, у блоковима 8, 16 и другим деловима комплекса, откривени су гробови укопа, фрагменти керамике из римског периода, гробови из периода Сеобе народа и сеоско гробље из XVIII–XIX века.



Слика бр. 22: *Приказ зона од археолошког значаја са обавезом археолошког праћења и заштитних археолошких ископавања у обухвату ПГР Целина 8*

Према Потврди Завода за заштиту споменика културе Панчево, број 211/2 од 11.03.2026. године, са становишта заштите непокретних културних добара и добара која уживају претходну заштиту, за Измене и допуне Плана генералне регулације Целине 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, важе услови дати у Студији о заштити непокретних културних добара и добара која уживају претходну заштиту за подручје Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево.

У границама подручја Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, обавезно је поштовање Члана 109. Закона о културним добрима („Сл. гласник РС”, бр. 71/94, 52/11 – др.закон, 99/11 – др.закон, 6/20 - др.закон, 35/21 - др. закон, 129/21 - др. закон и 76/23 – др. закон) који гласи: „Уколико се у току извођења земљаних радова наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах, без одлагања,

прекине радове и обавести надлежан Завод за заштиту споменика културе и да предузме мере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на месту и у положају у коме је откривен.

1.2.8. Изложеност становништва и животне средине великим удесима или природним катастрофама

У јужној индустријској зони града Панчева сконцентрисан је велики број индустријских и хазардних постројења на релативно малом простору, због чега је неопходно да сва предузећа и оператери који послују на локацијама са повећаним ризиком међусобно усклађују своје развојне планове, технолошке активности и мере заштите од удеса. У том смислу, нафтно-хемијски комплекс у јужној индустријској зони треба посматрати као функционално повезану целину, имајући у виду могућност настанка домино ефекта у случају хемијског удеса.

У оквиру ових комплекса могући су хемијски удеси са токсичним ефектима, ефектима пожара и експлозије, као и ефектима загађења животне средине, у зависности од врсте, количине и начина складиштења опасних материја. Према ранијим подацима и анализама оптерећености простора утицајима хазардних индустријских и других постројења, значајан део територије насеља Панчева налази се у зонама повећаног ризика, што потврђује потребу за континуираном контролом, праћењем и применом мера превенције удеса.

Министарство заштите животне средине, Сектор за управљање животном средином – Одељење за заштиту од великог хемијског удеса, на основу Извештаја о безбедности и Обавештења, води Регистар севесо постројења, као и регистар пријављених удеса. Према Регистру севесо постројења на територији Републике Србије, на подручју јужне индустријске зоне Панчева налазе се следећа севесо постројења/комплекси: ХИП „Азотара“, ХИП „Петрохемија“ и НИС „Рафинерија нафте Панчево“.

У међувремену, ХИП „Азотара” д.о.о. Панчево је престала са производним активностима, при чему је, према расположивим подацима, извршено уклањање материја на бази амонијум-нитрата и других севесо-релевантних сировина, док је производна опрема трајно обустављена. Према Обавештењу Министарства заштите животне средине број 001316469 2026 14850 003 004 016 012 од 29.04.2026. године, оператер ХИП „Азотара” д.о.о. Панчево доставио је Обавештење о трајном престанку рада комплекса, са подацима о спроведеним и планираним активностима безбедне обуставе рада, демонтаже комплекса и уклањања опасних супстанци са локације. До достављања службене потврде надлежног инспекцијског органа о потпуном отклањању опасности на предметном комплексу, раније утврђени услови и мере из области заштите од великог хемијског удеса остају на снази и примењују се у пуном обиму.

На простору комплекса ХИП „Азотара” планирана је пренамена простора, односно уклањање постојећих објеката и изградња дата центра. Имајући у виду досадашњи карактер локације и чињеницу да се ради о простору који је дуги низ година коришћен за хемијску индустрију, до коначне потврде надлежних органа о уклањању свих извора опасности, овај комплекс је потребно третирати као простор контролисане намене, уз примену мера заштите животне средине, мера управљања ризиком и мера санације, у складу са условима надлежних институција. До достављања службене потврде надлежног инспекцијског органа о потпуном отклањању опасности на предметном комплексу, неопходно је примењивати раније утврђене услове и мере у складу са прописима из области заштите од великог хемијског удеса. У наведеном периоду простор комплекса задржава режим ограничене и контролисане намене, уз обавезно поштовање утврђене зоне ризика, безбедносних удаљења и ограничења у коришћењу простора, као и примену мера за спречавање и ублажавање последица могућих хемијских удеса.

Приступање радовима на уклањању постојећих објеката, рушењу, демонтажи опреме, изградњи нових објеката и реализацији планиране намене „Дата центар” мора бити усклађено са потврдом надлежног органа да су испуњени услови за престанак севесо

статуса, односно да су реализоване све обавезе оператера које произилазе из прописа о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце.

Приступање радовима на уклањању постојећих објеката, рушењу, демонтажи опреме, изградњи нових објеката и реализацији планиране намене „Дата центар" може се вршити тек након потврђивања од стране надлежног органа да су испуњени услови за престанак севесо статуса, односно након што су реализоване све обавезе оператера које произилазе из прописа о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце.

Уколико се након спроведених активности демонтаже, уклањања опасних супстанци и инспекцијског надзора утврди да комплекс, односно његов део, више нема статус севесо комплекса/постројења, потребно је прибавити нове услове надлежних органа који одговарају новонасталом стању и уградити их у планску документацију, мере заштите животне средине и мере стратешке процене утицаја.

Истовремено, ХИП „Петрохемија" и НИС „Рафинерија нафте Панчево" и даље представљају значајне индустријске комплексе у јужној индустријској зони, са присуством опасних материја и потенцијалним ризиком од хемијских удеса, пожара, експлозија и загађења животне средине. Због тога је у планском периоду неопходно задржати мере превенције домино ефекта, контролу просторног развоја у зонама ризика, као и обавезу усклађивања свих будућих активности са прописима из области заштите животне средине, заштите од удеса и управљања опасним материјама. Посебно је потребно размотрити однос планиране намене „Дата центар" према преосталим ризицима у оквиру простора ХИП „Азотара", као и према суседним севесо комплексима ХИП „Петрохемија" и НИС „Рафинерија нафте Панчево", укључујући могућност кумулативних ризика и домино ефекта.

Имајући у виду да је у оквиру „Зоне ДАТА центра" остављена могућност изградње више појединачних објеката – независних целина, при чему је уз сваки објекат планиран подземни резервоар за складиштење дизела максималног капацитета до 600 m³, односно максимално до 6.000 m³ за цео кампус, као и подземни резервоар за складиштење урее максималног капацитета до 20 m³ по објекту, односно максимално до 200 m³ за цео кампус, у наредним фазама планирања, пројектовања и процене утицаја неопходно је извршити посебну анализу ризика складиштења наведених материја. Анализом је потребно обухватити могуће утицаје резервоара дизела и урее на безбедност планираног комплекса, ризике по чиниоце животне средине, услове заштите од пожара и експлозије, као и однос према суседним индустријским и севесо комплексима.

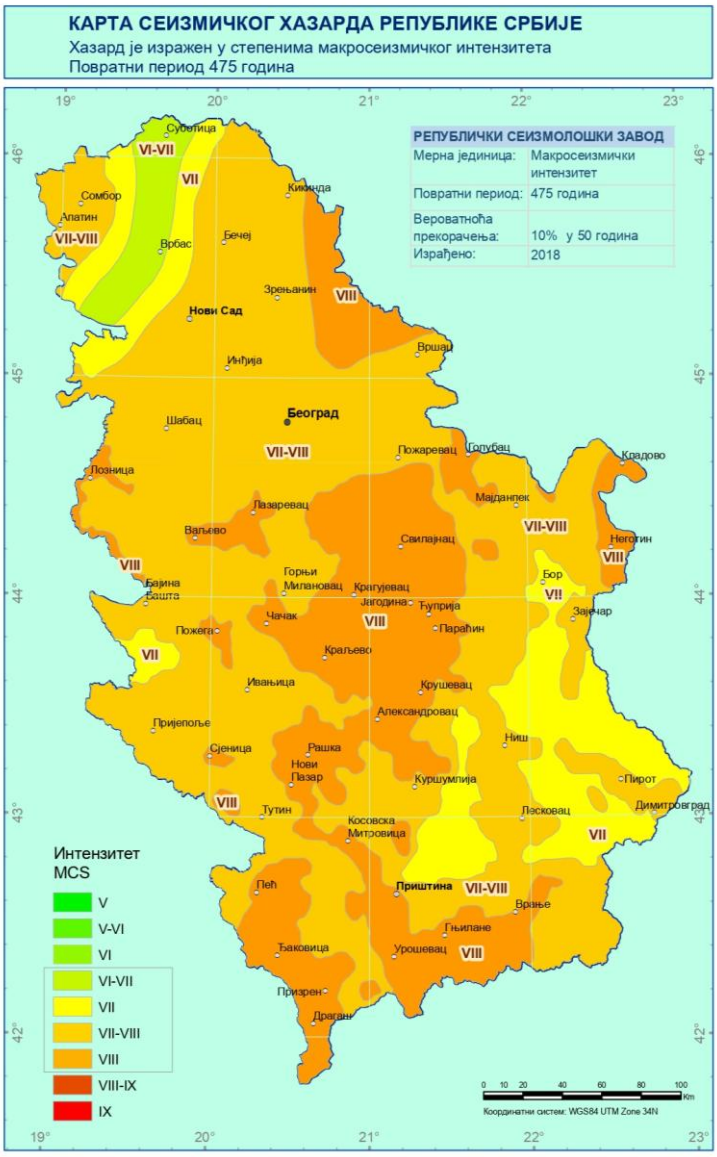
У свим фазама промене намене простора неопходна је координација оператера и корисника простора, као и надлежних органа, у погледу техничких решења, оперативних процедура, планова заштите од удеса, поступања у ванредним ситуацијама, заштите заједничке инфраструктуре и обезбеђивања услова за безбедну реализацију планиране намене.

Са аспекта елементарних непогода, у оквиру граница Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, не очекују се значајни ризици од појаве клизишта, изражене ерозије, поплава или других природних појава које би могле угрозити стабилност терена, планиране објекте/комплексе или безбедност људи. Предметно подручје карактерише равничарски терен без изражених геоморфолошких облика који би условили повећану природну угроженост.

На основу досадашње сеизмичке активности и доступних карата сеизмичких хазарда објављених од стране Републичког сеизмолошког завода (РЗС), територија града Панчево припада зони од 7-8˚MCS (за повратни период 475 година), што означава условну повољност са аспекта сеизмичности, односно Београд је у зони са умереним условно повољним степеном угрожености земљотресом, са средњом вероватноћом појаве. Сеизмичка активност зависи од геолошких, геотехничких, хидрогеолошких и геоморфолошких карактеристика терена и повећана је на контакту различитих

геотектонских јединица, као и подручјима са високим подземним водама и теренима угроженим различитим геолошким процесима.

Заштита од земљотреса се спроводи кроз примену важећих сеизмичких прописа за изградњу нових и реконструкцију постојећих објеката и кроз трасирање коридора комуналне и техничке инфраструктуре дуж саобраћајница и зелених површина на одговарајућем растојању од објеката. Ради заштите од земљотреса, планирани објекти мора да буду реализовани и категорисани према прописима и техничким нормативима за изградњу објеката у сеизмичким подручјима.



Слика бр. 23: *Карта сеизмичког хазарда Републике Србије за повратни период 475 година*

1.2.9. Интеракција/однос између чиниоца из тачке 1) - 8)

Интеракција међу чиниоцима животне средине подразумева узајамно деловање природних, биолошких и антропогених фактора, који су међусобно повезани и условљени. Промене у једном чиниоцу животне средине могу се одразити на друге сегменте, због чега је неопходно сагледавање простора кроз интегрални приступ, посебно у зонама са израженим индустријским активностима и постојећим антропогеним оптерећењима.

У обухвату Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, интеракција чинилаца животне средине условљена је постојећим карактером простора, односно присуством великих индустријских комплекса, развијене саобраћајне, комуналне и енергетске

инфраструктуре, као и потребом за контролисаним развојем и унапређењем постојећих намена. Простор је дуги низ година изложен утицајима индустријских активности, због чега се посебан значај даје заштити ваздуха, земљишта, површинских и подземних вода, управљању ризиком од удеса, контроли буке, као и формирању заштитних зелених површина.

Планским решењима омогућава се рационалнија организација простора, усклађивање постојећих и планираних намена, дефинисање правила грађења и уређења, као и опремање простора неопходном инфраструктуром. Истовремено, планирано је унапређење система заштите животне средине кроз примену мера превенције, спречавања и минимизирања негативних утицаја, посебно у односу на потенцијалне емисије у ваздух, заштиту вода и земљишта, поступање са отпадом, контролу ризика од хемијских удеса и спречавање домино ефекта.

Посебан значај у оквиру Целине 8 има трансформација простора ХИП „Азотара", имајући у виду престанак производних активности и планирану пренамену дела комплекса, односно уклањање постојећих садржаја и изградњу дата центра. С обзиром на претходну индустријску намену простора, све активности на уклањању, санацији, изградњи и будућем функционисању морају се спроводити уз примену мера заштите животне средине, контролу потенцијалног загађења земљишта и подземних вода, као и уз поштовање услова надлежних институција.

На основу процењеног стања може се закључити да ће, уз доследну примену планских решења и прописаних мера заштите, стање чинилаца животне средине остати у границама еколошке прихватљивости. Реализација планских решења неће довести до нарушавања капацитета животне средине, под условом да се све активности спроводе контролисано, у складу са прописима, условима надлежних органа и мерама превенције, санације и мониторинга. На тај начин обезбеђује се унапређење постојећег стања, смањење ризика од негативних утицаја и стварање услова за одрживи развој простора Целине 8.

1.3. Карактеристике животне средине у областима које постоји могућност да буду изложене значајном утицају

Подручје Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, које је предмет Стратешке процене утицаја на животну средину, односно еколошке анализе и вишекритеријумског вредновања постојећег и планираног стања, налази се у просторној целини са врло израженим антропогеним утицајима на медијуме животне средине.

Постојеће стање животне средине на предметном подручју условљено је дугогодишњом индустријском наменом простора, присуством сложених и врло сложених технолошких и процесних структура, као и положајем индустријских комплекса у односу на осетљиве рецепторе у ширем окружењу. Посебан значај имају и услови настали као последица ранијих оштећења технолошких целина, као и присуство високо ризичних локација, севесо комплекса, у којима је потребно спровођење санационих / ревитализационих / ремедијационих процеса и простора са заосталим, односно историјским отпадом.

Значајни утицаји на животну средину могу се очекивати, пре свега као утицаји локалног карактера, у зонама извођења радова и њиховом непосредном окружењу, током припремних радова, уклањања постојећих индустријских објеката, опреме и пратећих садржаја, реализације планираних пројеката и планираних активности, као и изградње нових објеката, инсталација, односно планираног ДАТА центра. Ови утицаји могу се односити на квалитет ваздуха, земљишта, површинских и подземних вода, појаву буке и вибрација, генерисање отпада, визуелне карактеристике простора, повећање интензитета саобраћајних активности услед ангажовања механизације и транспорта и потенцијалних ризика од удеса.

У циљу спречавања, смањења и контроле негативних утицаја на животну средину у оквиру Целине 8 и ширем подручју, неопходна је примена општих смерница и посебних

мера заштите. Обавезујуће смернице и мере су од посебног значаја у свим фазама реализације планиране пренамене севесо комплекса ХИП „Азотара", функционисања током редовног рада планираног ДАТА центра и осталих индустријских комплекса у непосредном окружењу.

Заштита животне средине у границама Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево обухвата:

- опште смернице за обавезно спровођење поступка стратешке процене утицаја за планску документацију нижег хијерархијског нивоа;
- посебне смернице за обавезан поступак процене утицаја на животну средину, односно одлучивања о потреби процене утицаја за планиране промене у простору, реконструкцију, осавремењивање и технолошко унапређење постојећих објеката и технолошких процеса, за уклањање постојећих објеката, изградњу нових објеката, погона, инсталација и планираног дата центра, у складу са важећом регулативом, условима надлежних органа и принципима заштите животне средине;
- план обавезних мера и посебних правила за превенцију, смањење, спречавање и компензацију негативних утицаја планираних промена у простору, у циљу одрживог развоја планског обухвата;
- план обавезних мера за унапређење и побољшање стања у простору, животној и друштвеној средини;
- план обавезних мера и посебних правила заштите и мониторинга животне средине;
- план обавезних мера заштите од удеса и великих хемијских удеса.

1.4. Разматрана питања и проблеми заштите животне средине у Плану од значаја за процену непосредних и посредних утицаја спровођења Плана на чиниоце животне средине, укључујући посебно она која се односе на еколошку мрежу подручја и приказ разлога за изостављање одређених питања и проблема из поступка процене

У процесу израде Стратешке процене утицаја на животну средину Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево (Извештај о Стратешкој процени) нису уочене битне тешкоће које би утицале на ток и поступак процене утицаја стратешког карактера Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, обзиром да се ради о дефинисаној, утврђеној и циљаној промени намене севесо комплекса ХИП „Азотара" за планирану намену ДАТА центра . За оцену стања животне средине извршена је процена:

- на основу постојећег стања и услова насталих у простору у протеклом периоду у севесо комплексу ХИП „Азотара";
- свих карактеристика просторне целине и постојећих ограничења севесо комплекса ХИП „Азотара";
- услова надлежних органа, институција и ималаца јавних овлашћења;
- података из постојеће планске, студијске, техничке и остале доступне документације;
- података извршеним истраживањима стања чинилаца животне средине у севесо комплексу ХИП „Азотара";
- података на основу извршеног увида у стање простора.

Кроз поступак стратешке процене утицаја на животну средину Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, сагледани су могући утицаји у процесу реализације планиране намене севесо комплекса, планираних измена, уклањања објеката, опреме и инсталација хемијске индустрије, управљање насталим категоријама отпада и изградње планираних објеката,

пратећих садржаја и пратеће инфраструктуре, са циљем избора решења која су са аспекта заштите животне средине најприхватљивија.

На простору обухваћеном Изменама и допунама Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, вреднована су и разматрана следећа питања стања животне средине:

- емисија загађујућих материја у ваздух;
- стање и квалитет подземних и површинских вода;
- стање и квалитет земљишта;
- ниво буке;
- ниво нејонизујућег зрачења;
- управљање отпадом;
- управљање акцидентним ситуацијама;
- ризик од хемијских удеса, пожара, експлозија и могућег домино ефекта.

На основу анализе постојећих и потенцијалних еколошких конфликата намена и активности у границама Плана, као и непосредном и ширем окружењу, извршена је процена стања и квалитета животне средине. У поступку процене узети су у обзир услови који проистичу из затеченог стања на терену севесо комплекса, релевантна планска документација вишег реда, обавезујући услови надлежних органа, институција и ималаца јавних овлашћења, као и захтеви заинтересованих страна, односно постојећих и будућих корисника простора.

Процена стања и квалитета животне средине представља основу за даље планирање и организацију простора, као и за дефинисање смерница и мера у циљу уређења, коришћења и заштите простора и животне средине. На основу идентификованих просторних и еколошких условљености, као и могућих конфликата између постојеће и планиране намене простора, утврђене су смернице и мере заштите које се односе на:

- заштиту ваздуха;
- заштиту површинских и подземних вода;
- заштиту земљишта;
- заштиту од буке;
- заштиту од нејонизујућег зрачења;
- управљање отпадом;
- спречавање и заштиту од удеса и великих хемијских удеса.

Поред наведеног, разматрани су и аспекти заштите здравља и квалитета живота становништва, као и заштите традиционалних вредности и навика локалне заједнице. Посебна пажња посвећена је анализи међусобних односа планских решења и окружења, односно утицајима планираних активности на непосредно и шире окружење, као и утицајима постојећих фактора из окружења на подручје Плана.

Кроз анализу постојећих и потенцијалних утицаја, уз уважавање њихових кумулативних и синергетских ефеката, као и усклађеност са документацијом вишег реда, извршена је свеобухватна процена стања и квалитета животне средине. Резултати ове процене представљају основу за дефинисање просторно-еколошке организације подручја Плана, уз јасно прописане смернице и мере за уређење, рационално коришћење и заштиту простора и животне средине.

1.5. Приказ информација и података раније спроведених стратешких процена планова и програма који припадају истој хијерархијској структури у циљу избегавања двоструке процене раније утврђених, описаних и процењених значајних утицаја на живот и здравље становништва и животну средину

У поступку израде Измена и допуна Плана, разматрана је релевантна планска документација ради избегавања двоструке процене већ утврђених, описаних и вреднованих значајних утицаја на животну средину и здравље становништва. Израду

Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево пратила је и Стратешка процена утицаја Плана на животну средину (Извештај о Стратешкој процени).

Са друге стране, на вишем хијерархијском нивоу разматрани су плански документи који обухватају шире и контактно подручје локације и који су од значаја за усаглашавање планских решења, као и за интегрално сагледавање потенцијалних кумулативних и синергетских утицаја. Ти планови су, у складу са својим обухватом и наменом, већ били предмет одговарајућих поступака стратешке процене утицаја на животну средину.

На тај начин обезбеђена је усклађеност предметног Плана са планским решењима и циљевима документације вишег реда, као и примена интегралног приступа у планирању, уређењу и заштити простора.

Узимајући у обзир наведено, закључује се да је кроз поступак Стратешке процене утицаја обезбеђено да се значајни утицаји на животну средину разматрају на адекватном нивоу планирања, без понављања већ спроведених процена, уз пуно уважавање планских решења и обавеза које произилазе из документације вишег реда.

1.6. Преглед утврђених и процењених значајних могућих утицаја на спровођење Плана

Преглед утврђених и процењених значајних могућих утицаја на спровођење Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, извршен је на основу релевантних параметара који обухватају постојеће стање простора, постојећу индустријску намену, постојећих севесо комплекса, начин коришћења земљишта, као и услове настале у претходном периоду под утицајем дугогодишњих индустријских, технолошких и инфраструктурних активности у оквиру јужне индустријске зоне Панчева. Приликом процене узети су у обзир потенцијали и ограничења просторне целине, присуство постојећих индустријских и севесо комплекса, ризичних локација и зона, као и потреба за контролисаним развојем, санацијом, реконструкцијом, уклањањем појединих садржаја и изградњом нових објеката, укључујући и планирани ДАТА центар.

Такође, размотрени су услови надлежних органа, институција и ималаца јавних овлашћења, као и релевантна планска, студијска, техничка, пројектна и друга доступна документација, чиме је обезбеђена свеобухватна основа за вредновање могућих утицаја и дефинисање одговарајућих смерница и мера заштите, санације / рекултивације / ремедијације, мониторинга и уређења простора.

Имајући у виду карактеристике планских решења, размотрени су могући утицаји који се могу јавити током припреме и реализације планираних активности на рушењу и уклањању постојећих индустријских објеката, опреме, инсталација и пратећих садржаја, насталог отпада, уређењу и припреми комплекса за планирану намену изградње нових објеката, инсталација и инфраструктуре планираног ДАТА центра, као и у периоду редовног функционисања постојећих и планираних садржаја у оквиру Целине 8.

Утицаји на ваздух - планиране промене у оквиру обухвата Измена и допуна Плана могу условити и изазвати утицаје на квалитет амбијенталног ваздуха, пре свега током фазе припремних радова, рушења и уклањања постојећих објеката опреме, инсталација и пратећих садржаја у севесо комплексу ХИП „Азотара”, као и током изградње планираног ДАТА центра, пратеће инфраструктуре и уређења простора. Потенцијални утицаји у овој фази односе се првенствено на привремене емисије прашине, ресуспензију честица са површина градилишта, као и емисије издувних гасова од рада грађевинске механизације, опреме за рушење, утовара, истовара и транспортних возила. У фази редовног функционисања планираног ДАТА центра, утицаји на квалитет ваздуха могу бити знатно мањег интензитета у односу на претходну индустријску намену севесо комплекса хемијске индустрије, али се могу јавити услед рада пратећих енергетских и техничких система, резервних агрегата, система грејања/хлађења, као и услед повећане емисије

топлоте, повећаног интензитета саобраћаја у оквиру комплекса и његовом непосредном окружењу. Сви планирани објекти, радови и активности који могу представљати извор емисија у ваздух у обавези су да примењују одговарајуће мере заштите ваздуха, у складу са важећим законским и подзаконским прописима.

Утицаји на површинске и подземне воде - потенцијални утицаји на површинске и подземне воде могу се јавити током припремних радова, рушења и уклањања постојећих објеката опреме, инсталација и пратећих садржаја у севесо комплексу ХИП „Азотара", санације/потенцијалне ремедијације терена, као и изградње планираног ДАТА центра и пратеће инфраструктуре. С обзиром на претходну индустријску-хемијску намену простора севесо комплекса, посебну пажњу потребно је посветити заштити земљишта и подземних вода и спречавању ширења евентуалних заосталих загађујућих материја у комплексу. Потенцијални утицаји могу настати и у току извођења земљаних радова, уклањања инсталација, управљања отпадом од рушења и грађења, као и у случају акцидентног изливања опасних материја из опреме која се уклања, горива, уља или других материја из ангажоване механизације. У фази редовног функционисања ДАТА центра, утицаји могу бити мањег интензитета, али је неопходно обезбедити контролисано прикупљање, одвођење и третман атмосферских, санитарно-фекалних и техничких-технолошких отпадних вода, посебно са саобраћајних, манипулативних и паркинг површина. Заштита вода заснива се на забрани неконтролисаног испуштања свих врста и категорија отпадних вода, правилном руковању материјама које могу угрозити воде, уградњи сепаратора уља и масти са контролом квалитета пречишћених вода, као и мониторингу квалитета подземних вода, нарочито у зонама могућег историјског загађења.

Утицаји на земљиште –могу се јавити током рушења и уклањања постојећих објеката опреме, инсталација и пратећих садржаја у севесо комплексу ХИП „Азотара", током изградње планираног ДАТА центра и пратеће инфраструктуре. Имајући у виду претходну индустријску и хемијску намену простора севесо комплекса, посебну пажњу потребно је посветити могућем историјском загађењу земљишта, заосталим материјама, отпаду и контаминираним површинама. Потенцијални утицаји могу настати услед земљаних радова, рушења, привременог одлагања отпада од рушења и грађења, као и услед евентуалног цурења горива, уља и мазива из механизације. У фази редовног функционисања ДАТА центра, утицаји могу бити мањег интензитета, али су могући у случају неадекватног управљања опасног отпадом, атмосферским водама или акцидентног проливања/изливања опасних материја. Заштита земљишта обезбеђује се применом мера санације, ревитализације и захтеване ремедијације, контролисаним управљањем насталим отпадом од рушења севесо комплекса, праћењем квалитета земљишта и правилним руковањем материјама које могу угрозити земљиште.

Утицаји на степен и ниво буке – могу се очекивати, пре свега, током рушења и уклањања постојећих објеката опреме, инсталација и пратећих садржаја у севесо комплексу ХИП „Азотара, током уређења терена и током изградње планираног ДАТА центра и пратеће инфраструктуре. У овој фази могуће је привремено повећање нивоа буке и повремена појава импулсне буке услед рада механизације, опреме за рушење, грађевинских машина и теретних возила. Ови утицаји су временски ограничени на период извођења радова и просторно локализовани на зону активности и непосредно окружење. У фази редовног функционисања ДАТА центра не очекује се значајно повећање нивоа буке, осим од рада техничких система, пратеће опреме и саобраћаја унутар комплекса. Заштита од буке обезбеђује се применом технички исправне и одржаване механизације, контролом режима рада и транспорта, као и организацијом активности на начин који не доводи до прекорачења прописаних граничних вредности буке.

Утицаји на предео и пејзаж – подручје обухваћено Изменом и допуном Плана у постојећем стању представља изграђену индустријску зону, са доминантним технолошким, производним, складишним, инфраструктурним и саобраћајним садржајима. Предеоне и визуелне карактеристике простора већ су у значајној мери условљене дугогодишњом индустријском наменом комплекса ХИП „Азотара", ХИП „Петрохемија" и НИС „Рафинерија нафте Панчево". Планиране активности, које обухватају уклањање постојећих објеката и садржаја у севесо комплексу ХИП „Азотара", санацију и уређење

терена, као и изградњу планираног ДАТА центра, довешће до промене визуелних карактеристика дела простора. Ове промене ће бити локалног карактера и односиће се пре свега на трансформацију постојећег индустријског амбијента у уређенији простор са савременим објектима и пратећом инфраструктуром. Применом одговарајућих урбанистичких, архитектонских и пејзажно-архитектонских мера, као што су уређење слободних површина, формирање заштитног зеленила, усклађивање габарита објеката и визуелно обликовање простора, могући утицаји на предео и пејзаж биће сведени на прихватљив ниво.

Утицај на биодиверзитет – подручје обухваћено Изменом и допуном Плана не налази се у оквиру заштићених природних добара, нити у подручјима за која је покренут поступак заштите. Такође, предметни простор не улази у границе еколошки значајних подручја, нити у састав еколошке мреже Републике Србије, у складу са Уредбом о еколошкој мрежи Републике Србије („Сл. гласник РС”, бр. 102/10). С обзиром на то да је реч о простору са дугогодишњом индустријском наменом, без очуваних природних станишта, не очекују се значајни негативни утицаји на биодиверзитет. Потенцијални утицаји могу бити локалног карактера на постојеће зелене површине, пре свега током уклањања постојећих објеката, уређења терена и изградње планираног ДАТА центра. У циљу очувања и унапређења еколошких функција простора, потребно је планирати уређење слободних и зелених површина, формирање заштитног зеленила и примену аутохтоних, неинвазивних врста, у складу са условима надлежних институција.

1.7. Приказ припремљених разумних варијантних решења које је орган надлежан за припрему Плана разматрао узимајући у обзир циљ, сврху и географски обухват Плана, предложене мере за спречавање и/или смањење процењених значајних негативних утицаја на стање и квалитет чинилаца животне средине и живот и здравље људи

У процесу израде Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, као и у поступку процене могућих стратешких утицаја Плана на животну средину, анализирани су следећи аспекти:

- створене карактеристике планског обухвата, постојећа индустријска намена простора, досадашњи начин коришћења земљишта, као и постојеће стање и квалитет медијума животне средине;
- стање постојећих индустријских и севесо комплекса, инфраструктурне, комуналне, енергетске и саобраћајне опремљености подручја, као и постојећи начин коришћења простора и ресурса;
- услови и смернице надлежних органа, институција и ималаца јавних овлашћења у поступку израде Измене и допуне Плана и Стратешке процене утицаја на животну средину;
- циљеви и решења планских докумената вишег хијерархијског нивоа, као и релевантних секторских планова и стратешких докумената;
- ниво постојећег индустријског развоја подручја, могућности промене намене, санације/ревитализације/ремедијације локација/просторних целина, захтеваног уређења и контролисане трансформације простора;
- рушења и уклањања постојећих објеката опреме, инсталација и пратећих садржаја у севесо комплексу ХИП „Азотара”, захтеви за санацију / ревитализацију / ремедијацију и уређење терена, као и изградња планираног ДАТА центра;
- могући утицаји планираних решења на ваздух, воде, земљиште, буку, отпад, ризик од удеса и утицаји на здравље становништва.

Полазиште за анализу варијантних решења представља постојећи карактер подручја Целине 8, као изразито сложене индустријске зоне хемијске индустрије и севесо комплекса, са наслеђеним просторним и еколошким ограничењима, израженим кумулативним и синергетским ефектима у животној средини, као и потребом интегрисања мера заштите животне средине, мониторинга и спречавања акцидентних ситуација у

процес имплементације планских решења. У поступку вредновања варијантних решења анализирани су:

- постојеће стање животне средине севесо комплекса у постојећем стању;
- начин коришћења простора у претходном периоду и тренутном стању;
- постојећа инфраструктурна и комунална опремљеност;
- услови надлежних органа и ималаца јавних овлашћења, посебно услови за севесо комплекс;
- обавезе за санацију/ревитализацију/ремедијацију у поступку промене намене комплекса;
- потенцијални утицаји планираних решења, односно планираног пројекта „Дата центра“ на чиниоце животне средине (ваздух, воде, земљиште, буку, генерисање отпада, климатске/микроклиматске утицаје, ризик од удеса), здравље људи и укупни квалитет животне средине.

У складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 94/24) и Законом о планирању и изградњи („Сл. гласник РС”, бр. 72/09, 81/09, 64/10-одлука УС и 24/11 и 121/12, 42/13-одлука УС, 50/13-одлука УС, 98/13-одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон, 9/20, 52/21, 62/23 и 91/25), у поступку доношења Одлуке о изради Плана, разматрана су следећа варијантна решења:

- **Варијантно решење I** – задржавање постојећег стања, без усвајања Измене и допуне Плана, подразумева да се Измена и допуна Плана не усвоји, односно да се простор севесо комплекса ХИП „Азотара” задржи у постојећем планском, просторном и функционалном режиму, без могућности и дефинисаних услова за његову пренамену, трансформацију и привођење новој намени. Ово варијантно решење подразумева наставак постојећег начина управљања простором севесо комплекса ХИП „Азотара”, уз задржавање постојећих индустријских објеката, инсталација и инфраструктуре. Са аспекта заштите животне средине, ово варијантно решење подразумева постовање мера и услова заштите која су већ прописана за севесо комплекса ХИП „Азотара”. Са еколошког аспекта, задржавање постојећег стања севесо комплекса који није у функцији, може продужити период просторне, функционалне и еколошке неизвесности, уз могућност ризика од деградације животне средине и потенцијалног удеса;

- **Варијантно решење II –** делимична трансформација севесо комплекса ХИП „Азотара”, кроз ограничено уклањање појединих објеката и инсталација, санацију/ревитализацију/ремедијацију одређених локација у комплексу и могућност увођења нових садржаја у мањем обиму, уз задржавање дела постојеће индустријске структуре и инфраструктуре. Ово варијантно решење представља могућност за делимичну промену намене, омогућава одређени степен уређења дела простора, уз делимично умањење постојећих оптерећења и увођење мера контроле у том делу комплекса. Међутим, ограничења овог варијантног решења огледају се у томе што не обезбеђује потпуну, системску и плански заокружену трансформацију простора и директни просторни контакт у севесо комплексу. Делимична трансформација представља потенцијалну опасност просторних, функционалних и еколошких конфликата, нарочито уколико се не спроведе свеобухватна анализа стања потенцијално оптерећених зона, јасно разграничење постојећих и планираних намена, као и потпуно инфраструктурно и техничко прилагођавање простора новој намени. Са аспекта заштите животне средине, ово варијантно решење омогућава само делимично смањење ризика у севесо комплексу, али не обезбеђује довољан степен контроле над свим потенцијалним утицајима и ризицима који могу настати у процесу уклањања постојећих индустријских садржаја, изградње планираних објеката и каснијег функционисања комплекса. Такође, ограничена пренамена не омогућава у потпуности коришћење развојног потенцијала локације за формирање савремене пословно-технолошке зоне, односно „Дата центра“ са пратећом инфраструктуром;

- **Варијантно решење III** – планска пренамена и контролисана трансформација севесо комплекса ХИП „Азотара” у функцији развоја „Дата центра“, кроз уклањање постојећих индустријских објеката, демонтажу опреме и пратећих садржаја и инсталација који нису у функцији, санацију/ревитализацију/ремедијацију простора где је то захтевано, планирање нове намене – објеката, пратеће саобраћајне, енергетске, комуналне и остале пратеће инфраструктуре. Планирана трансформација севесо комплекса ХИП „Азотара” усмерена је ка формирању савремене пословно-технолошке зоне, односно развоју „Дата центра“ са пратећим садржајима, инфраструктуром и техничким системима неопходним за његово функционисање. У односу на постојећу хемијско-индустријску намену севесо комплекса, планирана пренамена представља повољније решење са аспекта смањења ризика од великих хемијских удеса, смањења емисија у ваздух, контроле отпадних вода, управљања отпадом и укупног оптерећења животне средине. Ово варијантно решење:
  - омогућава детаљну еколошку, функционалну и просторнуанализу постојећег стања у севесо комплексу ХИП „Азотара”;
  - дефинисање свих услова и мера за безбедну трансформацију севесо комплекса (уклањање постојећих објеката, опреме, и инсталација,насталог опасног/неопасног отпада, санацију/ревитализацију/ремедијацију) у складу са резултатима „нултог“ стања животне средине севесо комплекса;
  - контролисано управљање отпадом од рушења, демонтаже и санације, у складу са Планом управљања отпадом од грађења и рушења;
  - дефинисање система мониторинга животне средине у свим фазама промене намене севесо комплекса ХИП „Азотара”.

Посебан значај има обезбеђивање услова за енергетски, инфраструктурно и технички поуздано функционисање ДАТА центра, уз примену мера енергетске ефикасности, контроле буке, управљања водама, отпадом и атмосферским водама, као и мера за поступање у случају акцидентних ситуација. При томе је неопходно да се све активности уклањања, санације, изградње и каснијег функционисања планираних пројеката спроводе у складу са условима надлежних органа, ималаца јавних овлашћења, важећом законском регулативом и мерама заштите и мониторинга животне средине дефинисаним Планом и Стратешком проценом.

На основу анализе могућих утицаја на животну средину, просторних могућности и ограничења, постојећег стања севесо комплекса ХИП „Азотара”, као и потребе за санацијом/ревитализацијом/ремедијацијом у складу са резултатима „нултог“ стања, контролисаном пренаменом и смањењем ризика, као прихватљиво решење оцењује се Варијантно решење III – планска пренамена и контролисана трансформација севесо комплекса ХИП „Азотара” у функцији развоја ДАТА центра. Предложено Варијантно решење представља еколошки прихватљиво, јер омогућава и обезбеђује да се простор некадашњег хемијско-индустријског комплекса постепено и контролисано приведе новој намени, уз примену мера заштите животне средине, мера превенције и управљања ризиком, мера санације/ревитализације/ремедијације, као и мера мониторинга у свим фазама реализације.

У односу на Варијантно решење I којим се задржава постојеће стање и Варијантно решење II, које подразумева само делимичну трансформацију, Варијантно решење III обезбеђује целовит, плански и контролисан приступ уређењу простора, смањењу постојећих еколошких оптерећења и стварању услова за развој савремене технолошке инфраструктуре.

Избором Варијантно решење III стварају се услови за безбеднију, функционалнију и еколошки прихватљивију трансформацију севесо комплекса ХИП „Азотара”, уз унапређење квалитета животне средине индустријске зоне, заштиту здравља становништва и корисника простора, смањење ризика од удесних ситуација хемијског комплекса и унапређење укупног квалитета и безбедности предметне индустријске зоне.

На основу наведеног, може се закључити да је Варијантно решење III прихватљиво варијантно решење, под условом доследне примене свих мера заштите животне средине, мера санације/ревитализације/ремедијације, превенције свих потенцијалних ризика, управљање отпадом и мониторинга животне средине, дефинисане Планом, Стратешком и поступком процене утицаја на животну средину.

1.8. Резултати претходних консултација са заинтересованим органима и организацијама битних за процену могућих утицаја Плана

У поступку израде Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, као и у поступку израде Стратешке процене утицаја на животну средину, спроведене су консултације са надлежним и заинтересованим институцијама, органима и организацијама, као и са имаоцима јавних овлашћења. Током консултација прибављени су релевантни подаци, услови, мишљења и сагласности од значаја за израду и усаглашавање планских решења, са посебним освртом на пренамену и трансформацију комплекса ХИП „Азотара", заштиту животне средине, управљање ризицима, инфраструктурно опремање и услове за реализацију планиране намене. Консултације су обављене са надлежним и заинтересованим институцијама, органима, организацијама и имаоцима јавних овлашћења:

- **Електродистрибуција Србије, Услови, број: 96362/2- 26 од 11.3.2026.** године - у обухвату плана не постоје објекти од интереса за дистрибутивни систем електричне енергије, а снабдевање се врши преко постојеће 20 kV и 0,4 kV мреже и трансформаторских станица које нису у власништву „Електродистрибуција Србије". За прикључење нових објеката, као и евентуално измештање или каблирање постојеће мреже, потребно је прибавити посебне услове надлежног оператора;
- **Министарство унутрашњих послова, Сектор за ванредне ситуације, Одељење за ванредне ситуације у Панчеву, Обавештење, 07.23.1 број 217- 1669/26 од 10.3.2026. године** - обавештава да је већ издало услове у погледу мера заштите од пожара, број 217- 7715/2025 од 12.09.2025. године, те да остаје при наведеним условима;
- **Јавно водопривредно предузеће „Воде Војводине" Нови Сад, Обавештење, број: 1- 966/4- 26 од 27.3.2026. године** - обавештава да је, због промена планског решења у погледу планираних објеката и отпадних вода, потребно доставити допуну документације. Након достављања тражених података, предузеће ће се изјаснити о поднетом захтеву за водне услове;
- **Јавно водопривредно предузеће „Воде Војводине" Нови Сад, Водни услови бр. 05-60/2024-6/9 од 05.05.2026. године** - наглашава да се планска решења морају ускладити са режимом вода, заштитом од поплава, заштитом површинских и подземних вода и постојећом водопривредном инфраструктуром. Посебно се условљава контролисано водоснабдевање, одвођење и третман санитарних, атмосферских, технолошких и расхладних отпадних вода, уз закључак да је неопходна реконструкција канализационе мреже и формирање сепаратног система одвођења отпадних вода, како би се спречило загађење Дунава и подземних вода;
- **ЈКП „Водовод и канализација" Панчево, Услови, број: Д- 1639/1 од 28.4.2026.** године - дати су услови за прикључење планираних објеката на постојећу водоводну, фекалну и атмосферску канализациону мрежу, уз обавезу да се не угрози санитарна исправност воде за пиће и да се отпадне воде испуштају искључиво у одговарајући систем канализације. У зони постојећих инсталација радове је потребно изводити ручно, уз прибављање тачних података о положају инсталација и поштовање услова надлежног предузећа;
- **Покрајински завод за заштиту природе Нови Сад, Решење, број: 03 020- 855/2 од 17.4.2026. године** - у обухвату Плана нема заштићених подручја, подручја у

поступку заштите, еколошки значајних подручја и еколошких коридора. Прописани су услови за очување биолошке разноврсности, квалитета вода, земљишта и ваздуха, као и правилно управљање отпадом;

- **Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине, Обавештење, број: 000956090 2026 09415 005 000 000 001 од 17.3.2026. године** - потврђује се да остају на снази претходно издати услови број: 003770552 2025 09415 005 000 000 001 од 16.09.2025. године;
- **Аутономна покрајина Војводина, Град Панчево, Градска управа, Секретаријат за заштиту животне средине, Обавештење, број: 000887171 2026 08725 004 006 380 001 од 15.4.2026. године** - указује се да је, због планирања нове намене у простору севесо комплекса Азотара, потребно поступити у складу са прописима о контроли опасности од великих удеса. Након достављања релевантних обавештења и услова, Секретаријат ће наставити разматрање захтева;
- **Завод за заштиту споменика културе у Панчеву, Услови, број: 211/2 од 11.3.2026. године** - остају на снази раније издати услови заштите непокретних културних добара и добара која уживају претходну заштиту, број 486/2 од 21.5.2025. године;
- **АД „Електромрежа Србије" Београд, Обавештење, број: 130- 00- UTD- 003- 1077/2025- 003 од 13.2.2026. године** - у обухвату предметних Измена и допуна Плана нема објеката у власништву „Електромрежа Србије" А.Д, нити је планирана изградња електроенергетске инфраструктуре у њиховом власништву. За прикључење планираних објеката на преносни систем наведена је обавеза израде потребне студије прикључења и пратећих електроенергетских објеката;
- **Министарство одбране, Сектор за инфраструктуру и услуге стандарда, Управа за инфраструктуру, Обавештење, број: 3016- 2 од 7.4.2026. године -** за израду Измена и допуна Плана нема посебних услова и захтева за прилагођавање потребама одбране земље. Носилац израде плана је у обавези да примени важеће нормативе, критеријуме и стандарде;
- **ЈКП „Зеленило" Панчево, Обавештење, број: 92- 334 од 5.3.2026. године** - обавештава да је сагласно са претходно издатим условима, број 92- 1043 од 12.09.2025. године, за потребе израде Измена и допуна Плана;
- **СРБИЈАГАС, Обавештење, број: 06- 01- 748 од 10.3.2026. године** - обавештава да остају на снази раније издати услови, број 06- 01/2738 од 01.10.2025. године, те да се рок њиховог важења продужава до краја израде документа;
- **Транснафта, Обавештење, број: 2063/1- 2026 од 17.3.2026. године** - обавештава да на предметном подручју нема изграђених објеката у власништву „Транснафта" АД Панчево, нити планира изградњу нових објеката, па нема посебних услова и захтева;
- **Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије, Обавештење, број: 4/4.10.0070/2026- 0002 од 11.3.2026. године** - у обухвату Плана и његовој околини нема објеката од значаја за цивилно ваздухопловство. За објекте висине веће од 30 m изнад околног терена, који се планирају ван подручја аеродрома и хелидрома, потребно је прибавити сагласност Директората;
- **Контрола летења Србије и Црне Горе SMATSA д.о.о. Београд, Обавештење, број: CNS00- 21/26 од 13.3.2026. године** - обавештава да се за издавање услова у вези са предметним захтевом треба обратити Директорату цивилног ваздухопловства Републике Србије;
- **ЈКП „Хигијена" Панчево, Услови, број: 02- 32/2026- 0106 од 04.3.2026. године -** врши услуге сакупљања и одвожења комуналног и чврстог неопасног отпада на предметном подручју једном седмично, односно по потреби корисника. У оквиру

плана потребно је предвидети одговарајућа места и посуде за привремено складиштење комуналног отпада, у складу са условима овог предузећа;

- **АД за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије" Београд, Менаџер за развој и техничку припрему, Обавештење, број: 49/2026- 66 од 9.3.2026. године -** потврђује се продужење важности раније издатих услова, број 45/2025- 14 од 17.09.2025. године, за потребе израде Измена и допуна Плана;
- **„Транспортгас Србија", Обавештење, број: 02- 06- 8/64- 2 од 13.3.2026. године -** у обухвату Плана постоје гасоводни објекти у надлежности „Транспортгас Србија", за које су дати посебни технички услови и мере заштите;
- **NIS, Обавештење, од 13.3.2026. године -** остаје при раније изнетом ставу из септембра 2025. године да планиране измене и допуне ПГР- а, које се односе на ХИП Азотару и промену намене у „Дата центар", немају утицаја на подручје Рафинерије нафте Панчево;
- **MESSER Gases for Life, Обавештење, од 16.3.2026. године -** потврђује да остаје при подацима и условима достављеним у допису број 190812- 03- 2025- 09- 24 од 24.09.2025. године;
- **„Специјална лука" д.о.о. Панчево, Обавештење, број: 487 од 23.3.2026. године -** остаје при условима и ставовима достављеним у допису број 2007 од 30.09.2025. године;
- **„Телеком Србија" Предузеће за телекомуникације а.д., Обавештење, број: Д209/99041/2- 2026 од 11.3.2026. године -** потврђује се важност раније издатих услова, број Д209/400523/2- 2025 од 30.09.2025. године, без промене. Обновљени услови важе годину дана;
- **CETIN д.о.о. Београд, Услови, број: 37/114/26 од 24.4.2026. године** - на предметном подручју нема базних станица ни оптичких каблова у власништву CETIN д.о.о, али су дефинисане преферентне зоне за изградњу нових телекомуникационих објеката. У оквиру плана потребно је предвидети инфраструктурне коридоре за телекомуникациону кабловску канализацију, приступ објектима и услове отвореног приступа за операторе;
- **Министарство заштите животне средине, Обавештење, број: 001316469 2026 14850 003 004 016 012 од 29.4.2026. године** - обавештава да је оператер ХИП „Азотара" Панчево доставио Обавештење о трајном престанку рада комплекса и спровођењу активности на демонтажи објеката и уклањању опасних супстанци. До достављања службене потврде надлежног инспекцијског органа о потпуном отклањању опасности, предметни простор задржава режим ограничене и контролисане намене, а нова намена простора утврђује се у складу са условима надлежних органа, стварним стањем на терену и потврђеним престанком постојања опасних супстанци.
- Услови ХИП Петрохемија бр. IZ-2025-24657 од 18.09.2025. године - наглашава које постојеће инфраструктурне објекте треба сачувати и обезбедити њихово несметано функционисање: гасовод, унутрашњу фабричку саобраћајницу, пловни канал и канал отпадних вода, железничку саобраћајницу, подстанице санитарне канализације, коридор према Рафинеријском пристаништу и 220 kV систем напајања. Поред тога, у материјалу су приказани развојни планови ХИП Петрохемије, који обухватају реконструкцију црпне станице сирове и противпожарне воде, изградњу новог котла, резервоара за NaOH, фотонапонских електрана и паркинга за теретна возила, при чему се тражи да се ови садржаји узму у обзир приликом измене планске документације;
- Одговор Секретаријата за заштиту животне средине града Панчева бр. 000887171 2026 08725 004 006 380 001 од 11.05.2026. године – наводи да се услови за

потребе израде Измена и допуна ПГР Целина 8 могу даље разматрати тек након што Министарство заштите животне средине потврди да су испуњене обавезе оператера комплекса Азотара Панчево у вези са отклањањем опасности од великих хемијских удеса. До тада се примењују утврђени услови и мере заштите од великог хемијског удеса, предметни простор задржава режим ограничене и контролисане намене, а исти приступ треба применити и у поступку Стратешке процене утицаја измена и допуна Плана на животну средину.

Све спроведене консултације и прибављени услови ималаца јавних овлашћења представљају релевантну основу за процес Стратешке процене утицаја на животну средину Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево.

Услови и мере добијени од надлежних органа, институција, предузећа и ималаца јавних овлашћења су кроз поступак процене анализирани, вредновани и интегрисани у планска решења, као и у Извештај о Стратешкој процени утицаја Плана на животну средину. На овај начин обезбеђена је усклађеност планских решења са захтевима заштите животне средине, управљања ризицима, пренамене и трансформације комплекса ХИП „Азотара”, као и са принципима одрживог развоја.

2.0. Општи и посебни циљеви и избор индикатора

Стратешки циљеви заштите животне средине обухватају, пре свега, очување еколошког интегритета, капацитета и квалитета простора, заштиту животне средине, као и одрживо и рационално коришћење расположивих природних ресурса и створених вредности у оквиру подручја планског документа и шире просторне целине којој припада.

Стратегија коришћења, уређења и заштите простора у границама Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, заснива се на планском преиспитивању постојећег начина коришћења простора, вредновању постојећих капацитета, утврђивању ограничења и условљености, као и прилагођавању планиране намене простора тако да се обезбеди еколошки прихватљив, безбедан и контролисан развој предметног подручја.

Општи и посебни циљеви Стратешке процене утицаја на животну средину овог Плана дефинисани су и изведени из општих и посебних циљева и захтева заштите простора и животне средине утврђених у планским и секторским документима вишег хијерархијског нивоа, услова ималаца јавних овлашћења, као и кроз анализу значајних питања, постојећег стања животне средине и просторних и еколошких ограничења у границама Плана. На тај начин омогућено је усклађивање планираних решења са принципима одрживог развоја, превенције ризика, контроле утицаја постојећих и планираних садржаја и очувања квалитета животне средине.

Еколошком проценом Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, у циљу остваривања општих и посебних циљева заштите простора и животне средине, обезбеђује се свеобухватан приказ могућих утицаја планираних намена и решења на поједине компоненте животне средине, као и дефинисање смерница и мера за поступање у процесу имплементације Плана.

У складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 94/24), чланом 16, општи и посебни циљеви Стратешке процене утицаја дефинишу се на основу:

- захтева и циљева заштите животне средине у плановима вишег хијерархијског нивоа и секторским плановима и програмима;
- циљева заштите животне средине утврђених на међународном, националном и локалном нивоу;
- прикупљених података о стању животне средине просторне целине од значаја за План и Стратешку процену.

На основу дефинисаних циљева врши се избор одговарајућих индикатора за праћење стања животне средине, који омогућавају континуирано вредновање достигнутог нивоа заштите, уочавање промена у квалитету и капацитетима природних ресурса, као и правовремено предузимање корективних мера. Индикатори се дефинишу у складу са карактеристикама подручја, специфичним еколошким изазовима предметне индустријске зоне, постојећим и планираним наменама, као и захтевима важећих националних и европских прописа.

2.1. Општи и посебни циљеви Стратешке процене утицаја

Општи циљеви Стратешке процене утицаја Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, дефинисани су на основу смерница, захтева и циљева заштите животне средине који проистичу из планских докумената вишег реда, постојећег стања, капацитета и ограничења простора, као и захтева за управљање животном средином у контексту постојећих и планираних намена у оквиру предметне индустријске зоне. Стратешки циљеви заштите животне средине, утврђени одредбама планова вишег хијерархијског нивоа, представљају полазну основу за дефинисање општих циљева Стратешке процене утицаја на животну средину предметног Плана.

Општи циљеви Стратешке процене утицаја, као интегралног дела предметног планског документа, представљају хијерархијски условљене опште циљеве планске документације вишег реда и ширег подручја за обезбеђивање квалитетне животне средине и обухватају:

- квалитет амбијенталног ваздуха;
- квалитет вода - површинских и подземних вода;
- квалитет земљишта;
- ниво буке;
- управљање отпадом, укључујући отпад који настаје у процесима реконструкције, уклањања постојећих објеката севесо комплекса, изградње и редовног функционисања планираних пројеката;
- заштиту од удеса и удесних ситуација;
- контролу ризика у оквиру постојећих и планираних индустријских објеката и комплекса;
- заштиту здравља становништва и корисника простора;
- унапређење система мониторинга и контроле стања животне средине.

Општим циљевима поставља се оквир за дефинисање заштите простора, животне средине и здравља становништва, односно заштите кључних чинилаца животне средине од загађивања, деградације и прекомерног оптерећења, посебно имајући у виду карактер предметног подручја као значајне индустријске зоне града Панчева.

Дефинисање посебних циљева Стратешке процене утицаја и избор индикатора за мерење и праћење њиховог остваривања представља основу управљања животном средином и контроле у простору, са циљем стварања услова за одржив, функционалан, безбедан и еколошки прихватљив развој подручја обухваћеног Изменом и допуном Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево.

Посебни циљеви Стратешке процене утицаја утврђени су на основу анализе постојећег стања животне средине, идентификованих значајних питања и потенцијалних проблема, просторних ограничења, постојећих индустријских активности, планираних промена намене и развојних потенцијала планског подручја, као и у складу са приоритетима у области заштите животне средине. Еколошки одговорно планирање и рационално коришћење простора у оквиру овог Плана представља услов за превентивну заштиту медијума животне средине, очување квалитета животне средине и здравља становништва, као и за унапређење стања у простору кроз примену одговарајућих мера заштите, контроле, управљања ризиком и мониторинга у процесу реализације планираних намена.

Посебни циљеви Стратешке процене утицаја Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, су:

- смањење емисија загађујућих материја у ваздух и обезбеђивање њиховог одржавања у границама прописаних вредности, посебно имајући у виду постојеће

и планиране индустријске, пословне, инфраструктурне и пратеће садржаје у обухвату Плана;
- смањење степена изложености становништва и корисника простора загађујућим материјама у ваздуху, кроз контролу извора емисија, примену техничких и организационих мера заштите и унапређење система мониторинга;
- унапређење енергетске ефикасности планираних садржаја и примена решења којима се доприноси смањењу емисија гасова са ефектом стаклене баште;
- спречавање емисије штетних материја и контаминације земљишта, посебно у зонама рушења и уклањања постојећих објеката опреме, инсталација и пратећих садржаја у севесо комплексу ХИП „Азотара, реконструкције, изградње, складиштења и манипулације материјама које могу представљати ризик по животну средину;
- рационално коришћење земљишта и контролисана пренамена простора, уз уважавање постојећих ограничења, индустријског карактера подручја и потребе за санацијом, уређењем и безбедним коришћењем простора;
- очување квалитета површинских и подземних вода, уз спречавање директног и индиректног загађивања, неконтролисаног отицања загађених атмосферских вода и продирања загађујућих материја у земљиште и подземне воде;
- обезбеђивање захтеваног квалитета отпадних вода пре испуштања у реципијент или систем јавне канализације, у складу са прописаним условима, техничким решењима и захтевима надлежних органа;
- смањење изложености становништва и корисника простора повишеним нивоима буке у непосредном и ширем окружењу планског подручја, нарочито у фази рушења, изградње, реконструкције и редовног функционисања планираних садржаја;
- смањење и ублажавање изложености становништва и корисника простора електромагнетном зрачењу, у складу са прописаним зонама заштите, условима безбедности и техничким нормативима;
- озелењавање и формирање заштитних зелених појасева, у складу са просторним могућностима и карактером индустријске зоне;
- очување и унапређење зелених површина, заштитног зеленила и пејзажног уређења, уз обезбеђивање њихове функционалне повезаности, еколошке стабилности и улоге у смањењу негативних утицаја индустријских активности;
- организовано и контролисано управљање отпадом свих врста и категорија, укључујући комунални, неопасан, опасан, индустријски отпад, као и отпад од грађења, рушења и уклањања постојећих објеката;
- смањење ризика од удесних ситуација, кроз примену мера превенције, контроле, поступања у случају акцидента и управљања ризиком од опасних материја и индустријских активности;
- унапређење квалитета живота становништва у ширем окружењу планског подручја, кроз смањење постојећих оптерећења животне средине, контролу планираних утицаја и обезбеђивање безбедног и еколошки прихватљивог развоја предметне целине.

Посебни циљеви Стратешке процене утицаја представљају основу за формирање еколошке матрице планиране намене простора у обухвату Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, засноване на принципима одрживог развоја, превенције ризика, контроле утицаја индустријских активности и еколошке прихватљивости планираних решења.

2.2. Избор индикатора

Избор индикатора Стратешке процене врши се на основу карактеристика простора, постојећег стања животне средине, досадашњег начина коришћења комплекса ХИП „Азотара", као и планиране пренамене и трансформације простора у границама Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево. Избор индикатора врши се у складу са Правилником о националној листи индикатора заштите животне средине („Сл. гласник РС", бр. 37/11).

Концепт избора индикатора заснива се на методолошком оквиру „узрок – последица – одговор", који омогућава свеобухватно сагледавање односа између планираних активности у простору, њихових утицаја и мера које се предузимају у циљу заштите и унапређења животне средине:

- индикатори „узрока" означавају постојеће и планиране активности у простору које могу утицати на животну средину, укључујући уклањање постојећих индустријских објеката, демонтажу инсталација, санацију, ремедијацију, изградњу нових садржаја и функционисање дата центра;
- индикатори „последица" односе се на стање и квалитет појединих медијума животне средине, односно на могуће промене у квалитету ваздуха, вода, земљишта, нивоу буке, управљању отпадом, ризицима од акцидентних ситуација и укупном еколошком капацитету простора;
- индикатори „одговора" обухватају мере, услове и активности усмерене на спречавање, ублажавање, контролу или отклањање негативних утицаја на животну средину, укључујући мере санације, ремедијације, мониторинга, управљања отпадом, контроле емисија и управљања ризиком.

Дефинисани индикатори представљају квалитативне показатеље на основу којих се прати степен остваривања постављених циљева заштите животне средине. Применом дефинисаних индикатора Стратешке процене утицаја обезбеђују се подаци о стању у границама Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, са посебним освртом на простор комплекса ХИП „Азотара", односно о:

- квалитету и заштити амбијенталног ваздуха;
- стању и заштити површинских и подземних вода;
- стању и заштити земљишта, посебно у зонама претходног индустријског коришћења;
- нивоу буке и заштити од прекомерне буке;
- изложености нејонизујућем зрачењу, у складу са карактером планираних техничких и инфраструктурних система;
- организованом управљању отпадом, укључујући отпад од рушења, демонтаже, санације и изградње;
- управљању ризицима и акцидентним ситуацијама;
- условима за санацију, ремедијацију и безбедну пренамену простора;
- карактеристикама предела, визуелног идентитета простора и могућностима озелењавања;
- утицајима на друштвену средину, безбедност, здравље становништва и социо-економски развој локалне заједнице.

На основу дефинисаних општих и посебних циљева заштите животне средине, извршен је избор индикатора за поступак Стратешке процене утицаја и израду Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево.

Изабрани индикатори омогућавају праћење стања и трендова у животној средини у границама Измене и допуне Плана и његовом непосредном окружењу, благовремено уочавање могућих негативних утицаја, као и контролу ефикасности примене предложених

мера превенције, спречавања, ублажавања и заштите, мера санације и ремедијације, мера управљања ризиком, као и мера мониторинга стања медијума животне средине.

Посебан значај индикатора огледа се у потреби да се процес пренамене и трансформације комплекса ХИП „Азотара" у функцији развоја дата центра прати као контролисан, фазни и еколошки условљен процес, имајући у виду сложен индустријски карактер простора, постојећа оптерећења и потребу интегрисања мера заштите животне средине, мониторинга и спречавања акцидентних ситуација.

Табела бр. 23: *Приказ рецептора животне средине, циљева СПУ и избор индикатора*

Рецептори животне средине	Посебни циљеви	Избор индикатора
ВАЗДУХ (заштита квалитета ваздуха)	Смањење емисија загађујућих материја у ваздух и обезбеђивање њиховог одржавања у границама прописаних вредности, посебно у фази рушења и уклањања постојећих објеката опреме, инсталација и пратећих садржаја у севесо комплексу ХИП „Азотара, поступку санације/ревитализације/ремедијације терена, у току изградње и редовног рада ДАТА центра.	Број дана са прекораченим граничним вредностима за загађујуће материје на подручју Плана и локалне самоуправе; концентрације SO_2, NO_2, PM_{10}, $PM_{2.5}$, O_3 и других релевантних параметара.
	Смањење степена изложености становништва и корисника простора загађеном ваздуху.	Број становника и корисника простора потенцијално изложених загађењу ваздуха; Удаљеност осетљивих рецептора од извора емисија.
	Унапређење енергетске ефикасности и смањење емисија гасова са ефектом стаклене баште.	Примена енергетски ефикасних система; Удео еколошки прихватљивих енергената; Емисија CO_2
ЗЕМЉИШТЕ (заштита земљишта)	Спречавање емисије штетних материја и контаминације земљишта, нарочито у фази трансформације и пренамене севесо комплекса ХИП „Азотара", односно током рушења, уклањања објеката, демонтаже опреме и инфраструктуре и санације заосталог индустријског загађења.	Проценат контаминираних површина; Квалитет земљишта; Број локација на којима је потребна санација или ремедијација.
	Рационално коришћење земљишта и контролисана пренамена простора.	Промена начина коришћења земљишта; Пповршина простора приведена новој намени; Површина санираног/ремедираног земљишта.
	Очување квалитета површинских и подземних вода и спречавање директног и индиректног загађивања.	Квалитет површинских и подземних вода; Параметри мониторинга подземних вода; Присуство загађујућих материја

ВОДЕ (заштита квалитета површинских и подземних вода)		карактеристичних за претходну индустријску намену.
	Обезбеђивање захтеваног квалитета отпадних вода пре испуштања у реципијент или систем јавне канализације.	Квалитет пречишћених отпадних вода; pH вредност, температура, $БПК_5$, ХПК, суспендоване материје, уља и масти, тешки метали, угљоводоници и други релевантни параметри.
	Контролисано управљање атмосферским и зауљеним водама са саобраћајних, манипулативних и техничких површина.	Број и исправност сепаратора уља и масти; Број контролних мерења; Квалитет вода након третмана.
БУКА	Смањење изложености становништва и корисника простора повишеним нивоима буке у непосредном и ширем окружењу планског подручја.	Број постојећих и потенцијалних извора буке током рушења, изградње и рада дата центра.
НЕЈОНИЗУЈУЋЕ ЗРАЧЕЊЕ	Смањење и ублажавање изложености становништва и корисника простора електромагнетном зрачењу.	Критеријуми Светске здравствене организације: - дозвољена јачина електричног поља је 5 kVeff/m, дозвољена јачина магнетног поља је 100 μT
ПРЕДЕО	Ублажавање визуелних утицаја трансформације комплекса и унапређење изгледа индустријске зоне.	Предузете мере санације, примарне рехабилитације и уређења простора; Формирање зелених и заштитних појасева.
ЗЕЛЕНЕ ПОВРШИНЕ	Очување и унапређење зелених површина, уз обезбеђивање њихове заштитне, санитарне и визуелне функције.	Укупна површина зелених површина (ha); Учешће зелених површина у укупној површини обухвата (%); Степен повезаности зелених површина (еколошка повезаност/континуитет); Број/површина новоформираних зелених површина; Стање и квалитет постојећег зеленила (очуваност, виталност).
УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ (комунални, неопасан, опасан, индустријски, отпад од грађења, рушења и демонтаже)	Организовано и контролисано управљање свим врстама и категоријама отпада који настаје у току пренамене и трансформације комплекса ХИП „Азотара”, укључујући отпад од рушења, уклањања објеката, санације, изградње и функционисања планираних садржаја.	План управљања отпадом; Количине опасног и неопасног отпада; Количине отпада од грађења, рушења и демонтаже; Проценат отпада предат овлашћеним оператерима.

	Забрана неконтролисаног одлагања отпада ван простора намењених за ту намену.	Број евидентираних неправилности; Број уговора са овлашћеним оператерима; Евиденција о кретању отпада.
УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА	Смањење ризика од удесних ситуација, посебно у фази рушења и уклањања постојећих објеката опреме, инсталација и пратећих садржаја у севесо комплексу ХИП „Азотара“ (постојећих индустријских објеката, пратећих садржаја и инфраструктуре - пренамене севесо комплекса.	Ризик настанка удеса; Површина обухваћена могућим акцидентима; Број потенцијалних извора ризика; планови поступања у случају удеса.
	Повећање безбедности становништва, корисника простора, објеката и животне средине.	Изложеност становништва, објеката, флоре и фауне могућим акцидентним ситуацијама; Број спроведених мера превенције и контроле ризика.
СОЦИО-ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ	Подстицање локалног економског развоја кроз пренамену комплекса ХИП „Азотара” и развој савремене пословно-технолошке намене – дата центра.	Број запослених захваљујући реализацији планиране намене; Степен инфраструктурног опремања; Ниво комуналног уређења; Бенефити локалне заједнице.
	Унапређење квалитета живота становништва у ширем окружењу планског подручја.	Смањење постојећих еколошких оптерећења; Унапређење безбедности простора; Побољшање инфраструктурне и комуналне опремљености.

Општи и посебни циљеви Стратешке процене утицаја Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, представљају основу за заштиту, унапређење и контролу стања животне средине у оквиру планског подручја, са посебним акцентом на пренамену и трансформацију севесо комплекса ХИП „Азотара” у функцији развоја ДАТА центра.

Предложени концепт заштите животне средине усклађен је са планском документацијом вишег реда, условима ималаца јавних овлашћења и специфичним захтевима који произилазе из постојећег индустријског карактера подручја, уз примену мера заштите, санације, управљања ризиком и мониторинга.

3.0. Процена могућих значајних утицаја спровођења Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево

Циљ Стратешке процене утицаја на животну средину је сагледавање потенцијалних негативних утицаја и трендова на квалитет животне средине у обухвату Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, са посебним освртом на трансформацију и пренамену комплекса ХИП „Азотара" као и утврђивање смерница и мера за њихово превенирање, спречавање, смањење и ублажавање, односно свођење у еколошки прихватљиве оквире.

На основу циљева и смерница просторног развоја, као и услова заштите животне средине утврђених планским документима вишег реда и условима надлежних институција, дефинисани су општи и посебни циљеви Стратешке процене утицаја на животну средину. Основни циљ са еколошког аспекта јесте обезбеђивање интегралне заштите животне средине и омогућавање контролисане трансформације и пренамене комплекса ХИП „Азотара", уз поштовање принципа одрживог развоја, рационалног коришћења простора, спречавање просторних и еколошких конфликата, као и примену одговарајућих мера заштите, санације, ремедијације и мониторинга.

Реализација планиране пренамене комплекса ХИП „Азотара" заснива се на рационалном коришћењу простора, уклањању постојећих индустријских садржаја који нису у функцији, санацији/ревитализацији/ремедијацији простора где је то потребно, као и на формирању нове пословно-технолошке намене, уз примену мера заштите ваздуха, вода, земљишта, заштите од буке, управљања отпадом и ризицима.

Измена и допуна Плана оцењена је са аспекта могућих утицаја на животну средину, у складу са критеријумима за оцењивање величине, значаја и вероватноће утицаја, у односу на:

- постојећу и планирану намену простора;
- рационалност коришћења простора и природних ресурса;
- постојеће и планирано стање и квалитет животне средине;
- стање инфраструктурне и комуналне опремљености;
- управљање отпадом, укључујући отпад од грађења и рушења и историјски отпад;
- ефикасност мера заштите животне средине, санације и ремедијације;
- систем мониторинга чинилаца животне средине;
- поступање у случају акцидентних ситуација;
- поступање у случају престанка коришћења, уклањања постојећих садржаја или промене намене простора у обухвату Плана.

3.1. Детаљан опис, вредновање и процена значајних утицаја спровођења Плана на чиниоце животне средине

Подручје еколошке анализе обухвата простор Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, са посебним освртом на простор комплекса ХИП „Азотара", у оквиру којег је извршено вредновање постојећег и планираног стања са аспекта могућих промена и утицаја на животну средину.

На основу карактеристика простора, постојеће индустријске намене, планиране трансформације и пренамене севесо комплекса ХИП „Азотара", као и анализе непосредног и ширег окружења, извршена је валоризација планског подручја у циљу сагледавања његове подобности за планирани развој и идентификације потенцијалних утицаја на чиниоце животне средине.

Еколошко вредновање простора има за циљ утврђивање просторних и еколошких потенцијала и ограничења, идентификацију могућих конфликата у простору, као и

процену просторно-еколошког капацитета подручја у односу на планирану трансформацију и пренамену комплекса, уклањање постојећих индустријских садржаја, санацију/ревитализацију/ремедијацију простора и формирање нове пословно-технолошке намене – ДАТА центра.

У оквиру анализе, планско подручје се посматра као еколошка целина „Целина 8", у којој се сагледавају међусобни односи постојећих индустријских комплекса, планиране трансформације и пренамене севесо комплекса ХИП „Азотара", постојеће и планиране инфраструктуре и стање чинилаца животне средине.

Целина 8 – у оквиру Целине 8 формира се простор планиран за реализацију намене „ДАТА центар", који обухвата простор планиране пренамене севесо комплекса ХИП „Азотара" и у којем је неопходно обезбедити примену мера превенције, санације, ревитализације, захтеване ремедијације, заштите животне средине, управљања отпадом, управљања ризицима и мониторинга у свим фазама реализације.

Простор планиран за реализацију ДАТА центра – концепт заштите и унапређења животне средине у простору планираном за реализацију ДАТА центра заснован је на унапређењу и контроли квалитета ваздуха, квалитета површинских и подземних вода и земљишта, смањењу ризика од удесних ситуација, управљању отпадом, контроли буке, контроли емисије топлоте, нејонизујућег зрачења и обезбеђивању услова за безбедну трансформацију севесо комплекса у нову намену ДАТА центра.

У складу са карактером планиране пренамене, могући утицаји на животну средину разматрани су на стратешком нивоу и односе се на:

- промене у квалитету ваздуха у току трансформације и пренамене севесо комплекса ХИП „Азотара", односно током рушења, демонтаже постојећих објеката, опреме и инфраструктуре, као и током изградње и редовног рада планираног ДАТА центра;
- потенцијалне утицаје на површинске и подземне воде;
- могућу контаминацију или деградацију земљишта у зонама претходног индустријског коришћења;
- повећање нивоа буке током извођења радова и рада техничких система;
- настанак и управљање отпадом од грађења и рушења, историјским и евентуално опасним отпадом;
- ризике од акцидентних ситуација;
- утицаје на здравље становништва и квалитет живота у ширем окружењу.

Поред појединачних утицаја, сагледани су и кумулативни и синергијски утицаји који могу настати у односу на постојеће индустријске активности у оквиру Целине 8 и планирану трансформацију комплекса ХИП „Азотара".

Утицаји се могу јавити у различитим фазама имплементације Плана, а најизраженији су у фази рушења, уклањања објеката, демонтаже опреме и инфраструктуре, санације/ремедијације локације и изградње . Уз примену прописаних мера заштите, мониторинга и управљања ризицима, ови утицаји се могу свести у еколошки прихватљиве оквире.

Потенцијални акцидентни утицаји разматрани су у складу са карактером простора и претходном индустријском наменом комплекса, при чему је неопходно обезбедити примену превентивних мера, контролу заосталих опасних материја, правилно управљање отпадом и поступање у складу са условима надлежних органа.

У случају престанка коришћења појединих садржаја или промене намене простора у оквиру планског подручја, неопходно је обезбедити довођење простора у еколошки прихватљиво и безбедно стање, у складу са важећим прописима, резултатима испитивања и планском документацијом.

На основу спроведеног вредновања може се закључити да је простор погодан за планирану трансформацију и пренамену комплекса ХИП „Азотара" у функцији развоја

„ДАТА центра”, уз поштовање принципа одрживог развоја и примену мера заштите животне средине, санације, управљања отпадом, управљања ризицима и мониторинга.

3.2. Приказ вероватних значајних утицаја разумних варијантних решења која је разматрао орган надлежан за припрему Плана имајући у виду циљ, сврху и географски обухват Плана

У поступку процене стратешких утицаја Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, разматрана су варијантна решења у циљу поређења и вредновања могућих последица по животну средину, здравље и безбедност становништва и избора еколошки прихватљивијег решења, са посебним освртом на трансформацију и пренамену севесо комплекса ХИП „Азотара”.

Варијантна решења су вреднована са аспекта:

- могућности успостављања интегралне заштите животне средине и контроле у границама планског документа;
- могућности реализације планиране трансформације и пренамене намене постојећег севесо комплекса уз примену принципа превенције, санације/ревитализације/ремедијације еколошке прихватљивости и одрживог развоја планиране намене;
- могућности контроле, мониторинга и заштите животне средине и здравља становништва у окружењу;
- могућности спречавања, смањења и отклањаер узрока ризика од удесних ситуација и безбедног управљања простором.

Варијантно решење I – без усвајања циљане Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево подразумева, да у складу са обавештењем Оператера комплекса ХИП „Азотара” Панчево, трајно престаје да ради, са доказом о спроведеним и планираним мерама за безбедну обуставу рада, демонтажу комплекса и уклањање опасних супстанци са локације. У случају не усвајања циљаних измена и допуна планског документа, за комплекс ХИП „Азотара” важе услови из постојећег планског документа. Овакво решење не обезбеђује плански основ за циљану трансформацију севесо комплекса, уз све прописане параметре - правила уређења, правила грађења, услове и мере заштите и мониторинга животне средине, већ може продужити период просторне и еколошке неизвесности.

Варијантно решење II – делимична трансформација комплекса ХИП „Азотара”, подразумева ограничено уклањање појединих објеката, уређаја, опреме и инсталација, санацију/ревитализацију/ремедијацију појединих делова комплекса и увођење нових садржаја у мањем обиму. Ово решење омогућава делимично уређење простора и смањење дела постојећих оптерећења, али не обезбеђује целовиту и плански заокружену трансформацију простора, ни потпуну контролу потенцијалних утицаја и ризика од хемијског удеса.

Варијантно решење III – планска, циљана пренамена и контролисана трансформација севесо комплекса ХИП „Азотара” у намену развоја ДАТА центра, подразумева уклањање постојећих индустријских објеката, демонтажу опреме, уређаја и инсталација, санацију/ревитализацију/ремедијацију простора, у складу са резултатима „нултог“ стања чинилаца животне средине (земљиште, повешинске и подземне воде, квалитет ваздуха, бука, управљање отпадом) у свим фазама процеса трансформације и формирање нове пословно-технолошке зоне са пратећом инфраструктуром, за коју је обавезан план заштите и мониторинга животне и заштита од потенцијалних удеса. Избор Варијантног решења III оцењен је као еколошки прихватљивије и рационалније решење уз контролу свих потенцијалних ризика и ограничења у простору. Избор овог варијантног решења представља еколошки повољније решење у односу на задржавање постојећег стања, уз контролу свих потенцијалних утицаја и ризика планиране намене. Предложено варијантно решење обезбеђује плански прихватљиву и еколошки контролисану трансформацију и

пренамену севесо комплекса ХИП „Азотара”, смањење постојећих еколошких оптерећења, унапређење безбедности простора и стварање услова за развој ДАТА центра, у складу са принципима одрживог развоја и заштите животне средине. Варијантно решење III представља најповољнију разматрану варијанту са аспекта планског развоја простора, уз контролу свих потенцијалних утицаја планиране намене применом прописаних мера заштите животне средине, мера управљања ризиком и услова надлежних органа, посебно због:

- услова претходне индустријске намене простора;
- могућих ризика повезаних са севесо комплексом;
- односа према суседним индустријским комплексима у Јужној индустријској зони.

3.3. Поређење разумних варијантних решења и приказ разлога за избор најповољнијег решења са становишта циља, сврхе, географског обухвата Плана и процењених утицаја на животну средину

Поређење варијантних решења спроведено је на основу анализе очекиваних позитивних и потенцијално негативних утицаја које би она могла да произведу у простору и животној средини, имајући у виду постојећу индустријску намену комплекса ХИП „Азотара” и планирану трансформацију и пренамену простора у функцији развоја ДАТА центра.

Ефекти варијантних решења процењивани су са становишта утицаја на:

- медијуме животне средине, односно квалитет ваздуха, површинских и подземних вода и земљишта, извора буке, генерисања отпада и отпадних вода;
- постојећа индустријска оптерећења, могућу контаминацију земљишта и потребу санације/ревитализације/ремедијације простора;
- ниво буке и могуће утицаје током трансформације и пренамене комплекса;
- управљање отпадом, укључујући отпад од грађења и рушења, историјски отпад и посебно опасан отпад;
- створене вредности, постојећи начин коришћења простора, инфраструктуру и привредне активности у Јужној индустријској зони;
- предеоне и визуелне карактеристике простора у оквиру индустријске зоне;
- просторне и урбанистичке услове, као и могућност контролисаног и планског управљања простором;
- ризике од удесних ситуација и услове безбедне трансформације комплекса.

Еколошки прихватљивим решењем сматра се варијанта која обезбеђује:

- примену мера за спречавање, смањење и ублажавање негативних утицаја;
- контролисану трансформацију и пренамену комплекса ХИП „Азотара”;
- санацију/ревитализацију/ремедијацију простора у складу са резултатима „нултог“ стања медијума животне средине у свим фазама трансформације севесо комплекса и редовног рада пројеката планиране намене;
- рационално коришћење простора и постојеће, посебно повезане инфраструктуре са комплексима у Јужној индустријској зони;
- контролисано управљање свим категоријама генерисаног отпада, опасним материјама и отпадним водама;
- смањење ризика од великих удеса и свих удесних ситуација;
- успостављање система контроле и мониторинга животне средине;
- поштовање принципа одрживог развоја и важећих прописа у области заштите животне средине.

Табела бр. 24: *Приказ вредновања варијантних решења*

ВАРИЈАНТНА РЕШЕЊА	**Утицаји на чиниоце животне средине**	
	Позитивни	**Негативни утицаји**

Варијантно решење I	Задржава се постојећи плански, просторни и функционални режим за комплекс ХИП „Азотара”. (без увођења нових активности које би могле изазвати додатне утицаје током рушења, демонтаже или изградње)	Задржавање постојећег стања комплекса који није у функцији не обезбеђује плански основ за трансформацију и пренамену простора, санацију/ревитализацију/ремедијацију, уклањање постојећих индустријских садржаја и смањење ризика од потенцијалних хемијских удеса. (простор остаје у стању функционалне и еколошке неизвесности, уз могућност задржавања постојећих оптерећења и ризика од удесних ситуација)
Варијантно решење II	Делимична трансформација комплекса омогућава ограничено уређење простора, уклањање појединих објеката и инсталација, санацију појединих делова комплекса и делимично смањење постојећих еколошких оптерећења.	Не обезбеђује се потпуна, системска и плански заокружена трансформација севесо комплекса ХИП „Азотара”. (задржавање дела постојеће индустријске структуре може условити просторне, функционалне и еколошке конфликте, као и недовољну контролу потенцијалних утицаја и ризика од потенцијалних удеса)
Варијантно решење III	Планска, циљана пренамена и контролисана трансформација севесо комплекса ХИП „Азотара” у функцији планиране намене - развоја ДАТА центра што омогућава уклањање постојећих индустријских објеката, уређаја, инсталација који нису у функцији због престанка рада севесо постројења; санацију/ревитализацију/ремедијацију простора у складу са утврђеним „нултим“ стањем чинилаца животне средине; контролисано управљање свим категоријама отпада, посебно опасним отпадом; смањење ризика од великих хемијских удеса; примена мера зашзите и успостављање система мониторинга животне средине за планирану намену; Ово варијантно решење обезбеђује плански, безбедан и еколошки прихватљив даљи развој предметног простора, уз контролу свих потенцијалних утицаја планиране намене применом прописаних мера заштите животне средине, мера управљања ризиком и услова надлежних органа, посебно због: • услова претходне индустријске намене простора; • могућих ризика повезаних са севесо комплексом; • односа према суседним индустријским комплексима у Јужној индустријској зони.	Током трансформације и пренамене севесо комплекса могу се јављати повремени, привремени, са вероватноћом понављања негативни утицаји на квалитет животне средине, пре свега у фази рушења објеката, демонтаже уређаја, опреме и инсталација, транспортних рута, фази, санације/ревитализације/ремедијације, уређењу локације и изградњи планираних објеката и пратећих садржаја ДАТА центра, као што су повећање емисије прашине, буке, настанак отпада од грађења и рушења, од потенцијално заосталих опасних супстанци и историјског отпада; сви утицаји у припремним фазама су привременог карактера и на релативно ограниченом простору, могу се контролисати применом прописаних мера заштите и мониторинга. За редовни рад планираног комплекса ДАТА центра обавезне су мере превенције, мере заштите и обавезног мониторинга животне средине да планом мера заштите од потенцијалних удеса.

3.4. Начин на који су при процени утицаја узети у обзир чиниоци животне средине

На основу вишекритеријумске анализе утврђени су потенцијали и ограничења у оквиру граница Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, као и на подручју потенцијалних директних и индиректних утицаја од значаја за заштиту животне средине, здравље становништва и безбедност простора. Очување квалитета животне средине и уважавање социолошког аспекта подразумевају примену свих општих и посебних смерница и мера утврђених условима ималаца јавних овлашћења, као и захтевима надлежних органа, организација и заинтересоване јавности, у складу са важећом законском регулативом.

На основу анализе постојеће и планиране намене простора извршена је валоризација простора са аспекта заштите животне средине и дефинисан је простор у оквиру Целине 8 планиран за реализацију намене „Дата центар", који обухвата простор трансформације и пренамене комплекса ХИП „Азотара". Наведени простор представља основу за даље планирање, управљање и контролу коришћења простора, уз примену мера заштите животне средине, санације, ремедијације, управљања отпадом и управљања ризицима.

Дефинисање смерница и мера заштите има за циљ да се у оквиру простора планираног за реализацију намене „Дата центар":

- обезбеди контролисана трансформација и пренамена севесо комплекса ХИП „Азотара" у комплекс ДАТА центра;
- спречи деградација простора и омогући његово рационално и безбедно коришћење, уз потребну/захтевану санацију / ревитализацију / ремедијацију простора где је то потребно;
- спрече и ублаже сви потенцијално негативни утицаји на ваздух, воде, земљиште, ниво буке и здравље становништва;
- омогући правилно и контролисано управљање свим врстама и категоријама отпадом, укључујући отпад од грађења и рушења, неопасног/опасног и историјског отпада;
- усагласи реализација планиране намене ДАТА центра са захтевима заштите животне средине, безбедности и интересима локалне заједнице.

Поред процене утицаја планских решења на животну средину и сагледавања могућих значајних последица, циљ процене утицаја планског документа јесте и дефинисање смерница и мера за спречавање и ублажавање негативних утицаја, како би они били сведени у оквире прихватљивости утврђене важећом законском регулативом. На тај начин обезбеђује се очување капацитета и квалитета животне средине, као и заштита здравља становништва у зонама потенцијалних директних и индиректних утицаја.

Трансформацијом и пренаменом севесо комплекса ХИП „Азотара" у простор планиран за реализацију намене „Дата центар", стварају се услови за рационално, безбедније и плански контролисано коришћење простора, уз унапређење функционалности и прилагођавање савременој пословно-технолошкој намени. Планирана изградња, као и инфраструктурно и комунално опремање простора Дата центра, доприноси формирању савремене пословно-технолошке целине, уз примену мера заштите и мониторинга животне средине и управљања ризицима.

Истовремено, у оквиру сагледавања могућих кумулативних и синергетских ефеката, указује се на потенцијалне утицаје који могу настати током рушења постојећих индустријских објеката, демонтаже опреме и инсталација, уређења локације (санација/рекултивација/ремедијација), изградње и редовног рада објеката, пратећих садржаја и инфраструктуре Дата центра. Наведени утицаји могу се свести у еколошки и законски прихватљиве оквире стриктним спровођењем и применом прописаних мера заштите, контролисаним управљањем свим насталим категоријама отпада, спровођењем мониторинга и усклађивањем планираних решења са условима надлежних органа и карактером простора у оквиру Целине 8.

У циљу заштите квалитета животне средине, у оквиру Измене и допуне Плана поштована су основна начела заштите животне средине:

- начело превенције и предострожности – све активности у границама планског документа планирају се тако да се ризици по животну средину, здравље становништва и безбедност простора сведу на најмању могућу меру, посебно у фази трансформације и пренамене комплекса ХИП „Азотара";
- начело очувања вредности простора – са циљем очувања и унапређења квалитета животне средине, рационалног коришћења простора и контролисаног управљања постојећим индустријским наслеђем.

Концепт заштите животне средине у границама Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево заснива се на:

- контролисаној трансформацији и пренамени севесо комплекса ХИП „Азотара" у функцији развоја ДАТА центра;
- заштити здравља и квалитета живота становништва и свих корисника простора;
- заштити и контроли квалитета чинилаца животне средине, односно ваздуха, вода и земљишта;
- спречавању ризика од удесних ситуација;
- управљању отпадом, укључујући отпад од грађења и рушења, историјски и неопасан/опасан отпад;
- успостављању система мониторинга у свим фазама реализације и редовног рада свих пројеката и комплекса.

Све планиране мере превенције, ублажавања и заштите имају за циљ да се утицаји на животну и друштвену средину сведу у законом прописане оквире и границе еколошке прихватљивости. Мере се примењују у свим фазама трансформације и пренамене севесо комплекса ХИП „Азотара" и то од рушења објеката, демонтаже опреме и инсталација, у поступку санације/ревитализације/ремедијације и изградње планираних објеката до редовног рада и функционисања планираног ДАТА центра.

доследном, обавезујућом и контролисаном применом и спровођењем, обезбеђује се заштита и контрола квалитета животне средине, заштита здравља становништва у непосредном и ширем окружењу, као и безбедна, контролисана и еколошки прихватљива пренамена простора, у складу са принципима одрживог развоја.

Потенцијални утицаји планиране трансформације и пренамене севесо комплекса ХИП „Азотара" на чиниоце животне средине:

- <u>становништво и здравље људи:</u>
  - током трансформације и пренамене комплекса ХИП „Азотара", као и у фази функционисања планираних садржаја у оквиру простора намењеног за реализацију Дата центра, не очекују се значајни негативни утицаји на здравље и безбедност становништва, уз услов доследне примене прописаних мера заштите, санације/ревитализације/ремедијације, управљања ризицима и мониторинга; потенцијални утицаји могу се јавити привремено, током рушења, демонтаже, уклањања објеката, санације и изградње, пре свега кроз повећање емисија прашине и ситних честица, повећање нивоа буке, емисија из ангажоване механизације и саобраћајног оптерећења; применом техничких, организационих и превентивних мера у току рушења објеката, контролом поступања са насталим отпадом и евентуално заосталим опасним материјама, ови утицаји се могу свести у границе прихватљивости, без значајног угрожавања квалитета живота становништва у ширем окружењу;
- <u>геолошку, предеону и биолошку разноврсност, врсте, станишта и њихову функционалну повезаност, подручја и друга природна добра заштићена посебним прописом којим се уређује заштита природе:</u>

- простор трансформације и пренамене севесо комплекса ХИП „Азотара" налази се у оквиру постојеће индустријске зоне и не налази се у оквиру заштићеног подручја, нити у зони за коју је покренут поступак заштите; сходно томе, не очекују се значајни утицаји на геолошку, предеону и биолошку разноврсност, заштићене врсте, специфична станишта и њихову функционалну повезаност; потенцијални утицаји на предеоне и визуелне карактеристике могу се јавити у току рушења, демонтаже, санације и изградње, али су привременог и локалног карактера и могу се контролисати применом мера заштите, уређења простора и озелењавања;

- <u>еколошку мрежу, еколошки значајна подручја и еколошке коридоре:</u>
  - простор трансформације и пренамене севесо комплекса ХИП „Азотара" не припада еколошкој мрежи, није део еколошки значајног подручја, нити се налази у оквиру еколошког коридора; сходно томе, током трансформације и пренамене комплекса, као и током функционисања планираних садржаја у оквиру у оквиру простора намењеног за реализацију Дата центра, не очекују се значајни утицаји на еколошку мрежу, еколошки значајна подручја и еколошке коридоре;

- <u>екосистеми и екосистемске услуге:</u>
  - трансформација и пренамена севесо комплекса ХИП „Азотара" у функцији развоја Дата центра, може условити одређене утицаје на поједине компоненте екосистема, пре свега током рушења, демонтаже, постојећих објеката, опреме и инфраструктуре, као и током изградње планираних садржаја, у виду привременог повећања емисија у ваздух, појаве прашине и буке и утицаја на заступљено зеленило индустријске зоне; ови утицаји су краткотрајни, временски и просторно ограничени на зону извођења радова и престају по њиховом завршетку; планираним решењима не предвиђа се значајно нарушавање ширих природних система, с обзиром на то да се предметни простор налази у оквиру постојеће индустријске зоне; применом мера санације, уређења слободних површина и формирањем заштитног зеленила доприноси се ублажавању утицаја на микроклиматске услове, квалитет ваздуха и визуелну интеграцију планираних садржаја у простор;

- <u>утицаји на земљиште, воде и ваздух:</u>
  - утицаји на земљиште могу настати у току трансформације и пренамене севесо комплекса ХИП „Азотара", пре свега услед неадекватног управљања отпадом, отпадним водама, историјским отпадом, заосталим опасним материјама или у случају хаваријског изливања горива, уља и других материја из ангажоване механизације и возила; применом прописаних мера заштите, контролисаним сакупљањем, третманом и одвођењем отпадних вода, као и правилним управљањем свим врстама отпада, ови утицаји се могу спречити или свести на најмању могућу меру; у случају продора загађујућих материја у земљиште или подземне воде, неопходно је без одлагања спровести санацијурекултивацију, односно ремедијацију загађеног простора;
  - утицај на квалитет површинских и подземних вода може се јавити током рушења објеката, демонтаже опреме и инсталација, изградње и функционисања планираних објеката ДАТА центра, нарочито од атмосферских вода са манипулативних и саобраћајних површина, отпадних вода са градилишта и потенцијалних акцидентних изливања опасних материја; због тога је неопходно обезбедити њихово контролисано сакупљање, пречишћавање и испуштање, у складу са условима надлежних органа и важећим прописима;

- утицаји на квалитет ваздуха могући су у току трансформације и пренамене севесо комплекса ХИП „Азотара”, нарочито у фазама рушења, демонтаже, уклањања постојећих објеката и инфраструктуре и изградње планираних објеката ДАТА центра; ови утицаји се пре свега односе на појаву прашине и емисија из ангажоване механизације и транспортних средстава који се могу превенирати применом техничких и организационих мера на градилишту, транспорним средствима и транспортним рутама; у фази функционисања Дата центра, потенцијални утицаји на ваздух могу бити повезани са радом пратећих техничких система и коришћењем енергената, али се применом мера заштите, контроле емисија и мониторинга могу свести у законом прописане границе;

- <u>клима, климатске промене:</u>

  - током трансформације и пренамене севесо комплекса ХИП „Азотара” у функцији развоја Дата центра,, као и током функционисања планираних објеката и пратећих садржаја, утицаји на климу и климатске промене очекују се као минимални, уз доследну примену прописаних мера заштите животне средине, енергетске ефикасности и рационалног коришћења енергената; потенцијални утицаји могу бити привременог карактера у фазама рушења, демонтаже, уклањања постојећих објеката и инфраструктуре и изградње, пре свега услед рада механизације и транспортних средстава, али се применом мера контроле емисија могу свести у прихватљиве оквире; реализацијом планиране пренамене не очекују се значајни поремећаји локалних климатских услова, уз услов контролисаног управљања емисија топлоте;

- <u>материјална добра, материјално и нематеријално културно наслеђе археолошко и архитектонско културно наслеђе и археолошка налазишта</u>

  - у границама Плана, у комплексу Рафинерије и њеном непосредном окружењу спроведена су бројна заштитна археолошка истраживања, која су потврдила вишеслојност и археолошки значај овог простора; евидентирани су налази из праисторије, бронзаног и гвозденог доба, римског периода, периода Сеобе народа, средњег века, као и остаци сеоског гробља из XVIII–XIX века; посебно се издвајају локалитети у блоковима 21 и 22, источно од манастира Војловица, затим блокови 2 и 3, зона анекса зграде ЦФР мотора, порта Манастира Војловица, локалитет Пријемне зграде – Хумка код Рафинерије нафте и простор уз јужну ограду РНП, где су откривени остаци некропола, насеља, гробова и покретног археолошког материјала; наведени подаци указују на потребу да се све будуће интервенције, нарочито земљани радови, изводе у складу са условима и мерама надлежне установе заштите културног наслеђа; у границама Измена и допуна Плана обавезно је поштовање члана 109. Закона о културном наслеђу („Службени гласник РС“, бр. 71/94, 52/11, 99/11, 6/20, 35/21, 129/21 и 76/23), којим је прописано да, уколико се током извођења земљаних радова наиђе на археолошка налазишта или предмете, извођач радова мора одмах обуставити радове, обавестити надлежни завод и предузети мере ради спречавања уништавања или оштећења налаза, као и његовог очувања на месту и у положају у коме је откривен;

- <u>изложеност становништва и животне средине великим удесима или природним катастрофама:</u>

  - с обзиром на постојање севесо комплекса у обухвату Целине 8, неопходно је да се планирана трансформација и пренамена севесо комплекса ХИП „Азотара” у функцији развоја Дата центра, спроводи уз примену мера превенције, контроле ризика, заштите од удеса и мониторинга животне средине; до прибављања службене потврде надлежног органа о потпуном отклањању опасности на севесо комплексу ХИП „Азотара”, простор је

потребно користити у складу са условима заштите од удеса и мерама за спречавање и ублажавање последица могућег присуства опасних материја.

На основу вредновања постојећег стања и планираних активности, може се закључити да је простор трансформације и пренамене севесо комплекса ХИП „Азотара" у оквиру Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево погодан за планирану намену, уз обавезну примену мера заштите животне средине, санације/рекултивације/ремедијације, управљања отпадом, управљања ризицима и мониторинга чинилаца животне средине.

Највећи интензитет утицаја очекује се у фази трансформације и пренамене севесо комплекса, односно током рушења и уклањања постојећих објеката, демонтаже опреме и инфраструктуре, евакуацији насталог отпада и изградње планираних објеката ДАТА центра. Утицаји се могу јавити у виду привременог/повременог, са вероватнећом краткотрајног/краткорочног понављања емисија и развејавања прашине и ситних честица, повећања нивоа буке, емисија из ангажоване механизације, повећаног саобраћајног оптерећења, као и настанка отпада од грађења и рушења. Ови утицаји су временски и просторно ограничени и могу се контролисати применом прописаних техничко-технолошких и организационих мера заштите.

Имајући у виду да се предметни простор налази у оквиру постојеће индустријске зоне, не очекују се значајни негативни утицаји на природне вредности и биодиверзитет. Посебну пажњу потребно је посветити контроли потенцијално заосталих опасних материја, историјског отпада, на стање и квалитета земљишта и подземних вода, као и обавезном спречавању удесних ситуација у свим фазама реализације планираних еадова на трансформацији севесо комплекса ХИП „Азотара" у планирану намену ДАТА центра.

У фази редовног рада и функционисања простора планираног за реализацију Дата центра, уз доследну примену мера превенције, заштите, контроле и мониторинга, очекује се да сви утицаји остану контролисани, у границама еколошке прихватљивости и законске условљености, без угрожавања квалитета животне средине и здравља становништва у ширем окружењу.

На овај начин обезбеђује се усклађеност планиране трансформације и пренамене севесо комплекса ХИП „Азотара" са важећим законским прописима и принципима одрживог развоја, уз смањење постојећих еколошких оптерећења и безбедно привођење простора новој пословно-технолошкој намени ДАТА центра.

3.5. Начин на који су при процени утицаја узети у обзир карактеристике утицаја: вероватноћа, интезитет, сложеност/реверзибилност, временска димензија (трајање, учесталост, понављање), просторна димензија (локација, географска област, број изложених становника, прекогранична природа утицаја), кумулативна и заједничка природа утицаја

Утицаји Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, анализирани су кроз однос извори утицаја – утицаји – ефекти и последице. Извори утицаја на квалитет животне средине могу произилазити из планских решења Измена и допуна Плана, како у позитивном, тако и у негативном смислу.

Вредновањем планских решења омогућено је сагледавање и процена утицаја Плана на животну средину, као и процена просторних и еколошких ефеката који могу настати његовом реализацијом.



Од значаја за животну средину су решења која се односе на просторни положај планиране намене простора и планиране инфраструктуре.

Кључни извори позитивних и потенцијално негативних утицаја у оквиру Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево проистичу из предложених планских решења, а односе се на:

- трансформацију и пренамену севесо комплекса ХИП „Азотара" у функцији формирања простора планираног за реализацију намене „Дата центар";
- рушење и уклањање постојећих индустријских објеката, опреме, инсталација и инфраструктуре који нису у функцији;
- санацију/ревитализацију/ремедијацију простора, у складу са резултатима испитивања и утврђеним стањем чинилаца животне средине;
- степен инфраструктурне и комуналне опремљености предметног простора;
- управљање отпадом од грађења и рушења, историјским отпадом и осталим категоријама генерисаног отпада;
- мере заштите од удеса и акцидената у границама Плана и посебно у простору планираном за реализацију Дата центра.

Наведени услови представљају основу за стратешку процену утицаја Плана на животну средину и дефинисање мера за забрану, спречавање, ублажавање или компензацију свих потенцијално значајних негативних утицаја и последица по здравље становништва, квалитет и капацитет животне средине.

Утицаји на животну средину, генерално, могу бити механички, физички и хемијски, а објекти утицаја су медијуми животне средине преко којих се утицаји преносе или на које се одражавају. У Стратешкој процени утицаја на животну средину анализирани су следећи чиниоци животне средине:

- становништво и здравље људи;
- природне вредности животне средине, односно ваздух, површинске и подземне воде, земљиште;
- екосистеми и екосистемске услуге;
- постојећа индустријска оптерећења и ризици од удесних ситуација;
- управљање отпадом и отпадним водама;
- карактеристике планиране трансформације и пренамене севесо комплекса ХИП „Азотара" у функцији развоја простора планираног за реализацију намене „Дата центар

Последице утицаја у простору и животној средини су промене особина, изгледа или функције простора, а ефекти могу бити позитивни или негативни или стање без промена, што представља карактеристике утицаја. Процена утицаја на животну средину извршена је у односу на карактеристике утицаја које планска решења могу имати на животну средину, у одоносу на: врсту утицаја, дужину трајања, извор и развој утицаја, реверзибилност, могућност анулирања утицаја, трајност, континуитет, важност (значај) утицаја и степен и карактер потребних интервенција. У односу на време трајања утицаја, дефинисани су: привремени - повремени, дуготрајни ефекти и последице. Ефекти односно последице, сагласно наведеној категоризацији, могу бити:

- у односу на врсту утицаја - позитивни (повољан, врло повољан), негативни (врло негативан, већи, мањи), нулти/без утицаја;
- у односу на време (дужину) трајања - привремени/повремени, дуготрајни/дугорочни;
- у односу на развој утицаја - једноставни, кумулативни, синергетски;
- у односу на извор утицаја - директни, индиректни;
- у односу на реверзибилност - реверзибилни, иреверзибилни;
- у односу на трајност утицаја - дуготрајан, инцидентан;
- у односу на континуитет - континуалан, дисконтинуалан;
- у односу на значај - изразито мали значај, мали значај, средњи значај, врло велики значај.

Поступак оцењивања квалитета животне средине и очекиваних ефеката Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево вршен је на основу вредновања могућих еколошких утицаја (позитивних и негативних). Величина утицаја представља приказ штете или користи од процењеног деловања на квалитет ваздуха, квалитет површинских и подземних вода, квалитет земљишта, пејзажних карактеристика просторне целине, природних и културних добара и квалитет животне средине.

Значај утицаја представља размере физичког простора који може бити изложен деловању промена у животној средини. Утицаји, односно последице, према карактеристикама оцењени су негативним или позитивним предзнаком.

Утицаји, односно последице, према величини промена се оцењују бројевима од -3 до +3, где се знак минус односи на негативне, а знак плус на позитивне промене.

Табела бр. 25: *Критеријуми за оцењивање величине утицаја (модификована PADC методологија)*

Величина утицаја	Ознака		Значење симбола
критичан, врло негативан		-3	онемогућавање функције у датом простору
већи		-2	у већој мери нарушава стање животне средине
мањи		-1	у мањој мери нарушава животну средину
нема утицаја		0	нема промена у животној средини
позитиван		+1	мање позитивне промене и утицаји у животној средини
повољан		+2	повољне промене и утицаји на квалитет животне средине
врло повољан		+3	промене битно побољшавају квалитет животне средине

Значај утицаја процењен је у односу на просторне размере на којима се може остварити утицај планиране намене и очекиваних активности у простору Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, али и непосредног и ширег окружења. Критеријуми за оцењивање размера утицаја Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево су:

- локални – локацијски – утицаји на нивоу Измена и допуна Плана генералне регулације;
- градски - утицаји од значаја за подручје Града Панчева;
- регионални – утицаји од значаја за ширу просторну целину – регион;
- национални – утицаји од значаја за ниво Републике Србије.

Табела бр. 26: *Критеријуми за вредновање просторних размера утицаја*

Значај утицаја	Ознака	Опис
национални	IV	могући утицаји на нивоу Републике Србије
регионални	III	могући утицаји на ширу просторну целину
Градски/општински	II	могући утицаји на нивоу Панчева
локални (локацијски)	I	могући утицаји на нивоу Измена и допуна Плана генералне регулације

Табела бр. 27: *Скала за процену вероватноће утицаја*

Вероватноћа %	Ознака	Опис
100	**И**	утицај врло известан
више од 50	**В**	утицај вероватан
мање од 50	**М**	утицај могућ
мање од 1	**Н**	утицај није вероватан

Табела бр. 28: *Додатни/допунски критеријуми према времену трајања и типу утицаја*

Трајање утицаја	**Ознака**	**Опис**
Привремени-Повремени	**По/Пр**	време трајања утицаја
Дуготрајни - Дугорочни	**Дт/Др**	
Карактер утицаја	**Ознака**	**Опис**
Директни	**Ди**	тип утицаја
Индиректни	**Ид**	

На основу свих наведених критеријума извршено је вредновање значаја идентификованих утицаја за остваривање циљева Стратешке процене утицаја Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево на животну средину.

Процена могућих утицаја Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, обухвата:

- вредновање чинилаца животне средине у поступку процене утицаја стратешког карактера (укључујући податке о стању и квалитету подземних вода, стању и квалитету земљишта, стању буке и нејонизујућег зрачења, стању осталих природних ресурса, микроклиматских карактеристика, стање биодиверзитета);
- смернице и мере за превентивно деловање, спречавање и ограничавање негативних и потенцијално негативних утицаја, спречавање просторних конфликата (конфликти планираних намена, функција, садржаја) и увођење еколошке компензације за увећање позитивних ефеката Плана на животну средину;
- начин на који су при процени узете у обзир карактеристике утицаја Плана (вероватноћа, интензитет, сложеност/реверзибилност, временска димензија, локација, просторно-географска област, природна добра, број изложених становника, кумулативна и синергетска природа утицаја).

Циљ еколошког вредновања простора у обухвату Измене и допуне Плана, као предмета Стратешке процене утицаја, јесте процена могућих утицаја:

- стратешког карактера у планском обухвату;
- директних и индиректних утицаја на ваздух, површинске и подземне воде, земљиште и биодиверзитет;
- директних и индиректних утицаја на предеоне и визуелне карактеристике простора;
- дугорочних, директних и индиректних утицаја на квалитет живота становништва у непосредном и ширем окружењу;
- позитивних утицаја у простору и животној средини, који могу настати трансформацијом и пренаменом комплекса ХИП „Азотара”;
- могућих негативних ефеката који могу настати у току рушења, демонтаже, санације/ревитализације/ремедијације, изградње и функционисања планираних садржаја у оквиру простора планираног за реализацију Дата центра.

Стратешка процена Измене и допуне Плана, са аспекта еколошке прихватљивости и одрживости, представља важан корак у поступку доношења одлуке за усвајање:

- планиране трансформације и пренамене комплекса ХИП „Азотара”;
- правила уређења и правила грађења;
- планиране инфраструктурне и комуналне опремљености;
- начина коришћења, уређења и заштите простора;
- дозвољеног степена утицаја на животну и друштвену средину.

Стратешка процена представља вредновање са аспекта:

значаја планираних мера превенције за спречавање, ублажавање и минимизирање потенцијално штетних утицаја на квалитет ваздуха, вода, земљишта, ниво буке, предеоне вредности и управљање отпадом;

- потенцијалног утицаја на квалитет живота становништва у окружењу;
- еколошки прихватљивог управљања отпадом од грађења и рушења, историјским отпадом и осталим категоријама отпада;
- обавезног спровођења мера за спречавање, отклањање и ублажавање могућих значајних утицаја и негативних последица у простору и животној средини;
- обавезног спровођења мера заштите и мониторинга животне средине.

За потребе процене утицаја, као оквир граничних капацитета животне средине у обухвату Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, коришћени су услови и подаци надлежних институција, Нацрт Измене и допуне Плана, као и доступна планска, техничка и друга документација. Постојеће стање дато је као процена на основу расположивих података, услова ималаца јавних овлашћења и сагледавања стања простора у оквиру комплекса ХИП „Азотара”.

Табела бр. 29: *Вредновање карактеристика значаја утицаја планиских решења (процена величине утицаја планских решења на животну средину и процена утицаја просторних размера, вероватноће и дужине трајања утицаја планских решења)*

ПЛАНСКА РЕШЕЊА	**ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА**									
	Заштита квалитета амбијенталног ваздуха (Спречавање/смањење емисија загађујућих материја и гасова стаклене баште Смањење изложености становништва загађеном ваздуху)	**Заштита земљишта** Спречавање емисије штетних материја и контаминације земљишта Рационално коришћење земљишта	**Заштита вода** Очување квалитета површинских и подземних вода Обезбеђивање захтеваног квалитета отпадних вода пре упуштања у реципијент	**БукА** Смањити изложеност становништва повишеним нивоима буке у непосредном и ширем окружењу планског подручја	**Нејонизујуће зрачење** Смањити/ублажити изложеност електромагнетном зрачењу	**Предео** Озелењавање	**Зелене површине** Очувати и унапредити зелене површине	**Управљање отпадом** Организован и контролисан систем управљања отпадом Управљање свим врстама и категоријама отпада-комуналним, отпадом од грађења и рушења / опасним и неопасним / забраном депоновања свих врста и категорија отпада ван простора намењених за ту намену	**Управљање ризицима** Спречавање ризика од удеса и благовремено реаговање у неочекиваним ситуацијама ради избегавања акцидената на планском подручју	**Социо-економски развој** Подстицај економског развоја локалне самоуправе Бољи квалитет живота локалног становништва
Пренамена севесо комплекса ХИП „Азотара” Панчево у комплекс ДАТА центра	+1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	+1	-1	+2
	I/II	I	I/II	I/II	I	I/II	I	I/II	I	I/II/III/IV
	М	В	В	М	Н	М	М	И	И	И
	По/Пр	По	По/Пр	По/Пр	По/Пр	По/Пр	По/Пр	По/Пр	По/Пр	По/Пр
	Ди/Ид	Ид	Ди/Ид	Ди/Ид	Ди	Ди/Ид	Ди	Ди/Ид	Ди/Ид	Ди/Ид
Инфраструктурно опремање	-1	+1	+1	-1	-1	-1	+1	+1	-1	+2
	I/II	I	Н	I	I	I	I	I	I	I/II
	М	Н	В	М	Н	М	М	И	Н	И

	По/Пр	По	По/Пр	По/Пр	По/Пр	По/Пр	По	По/Пр	По/Пр	По/Пр
	Ди/Ид	Ид	Ди/Ид	Ди/Ид	Ди	Ди	Ид	Ди/Ид	Ди/Ид	Ди/Ид
Зелене површине	+1	+1	+1	+1	0	+1	+1	0	0	+2
	I/II	I	I/II	I/II	I	I/II	I	I	I	I/II
	М	Н	М	В	Н	М	Н	М	Н	И
	По/Пр	По	По/Пр	По/Пр	По/Пр	По/Пр	По/Пр	По/Пр	По/Пр	По/Пр
	Ди/Ид	Ид	Ди/Ид	Ди/Ид	Ди	Ди	Ди	Ди/Ид	Ди/Ид	Ди/Ид

3.6. Приказ методологије и тешкоћа, техничких немогућности или недостатка одређених знања са којима се орган надлежан за припрему Плана сусрео како би спровео процену разумних варијантних решења

Орган надлежан за припрему Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, односно за припрему Нацрта одлуке о изради предметне Измене и допуне Плана, није имао тешкоћа у погледу сагледавања и вредновања могућих варијантних решења.

Поступак израде Измене и допуне Плана покренут је у складу са планским основом који чине Просторни план подручја посебне намене мреже коридора саобраћајне инфраструктуре на основном правцу државног пута I реда бр. 24 Суботица – Зрењанин – Ковин („Сл. лист АПВ”, бр. 19/17), Просторни план града Панчева („Сл. лист града Панчева”, бр. 22/12 и 22/12 – исправка) и Генерални урбанистички план Панчева („Сл. лист града Панчева”, бр. 23/12 и 10/20). Наведеним планским документима обезбеђује се основ за уређење, контролисани развој и инфраструктурно опремање подручја, у складу са принципима одрживог развоја и заштите животне средине.

Основни циљ уређења простора у границама предметне Измене и допуне Плана јесте стварање услова за трансформацију и пренамену севесо комплекса ХИП „Азотара” у функцији развоја простора планираног за реализацију намене „Дата центар”, уз поштовање принципа одрживог развоја, заштите животне средине, управљања ризицима и рационалног коришћења простора. Овај циљ подразумева усклађивање просторне организације и планиране намене, дефинисање правила уређења и грађења, као и планирање пратеће саобраћајне, комуналне, енергетске и друге инфраструктуре.

Измена и допуна Плана генералне регулације представља инструмент управљања простором којим се обезбеђује контролисана, функционална и еколошки прихватљива трансформација подручја. Њеном реализацијом омогућава се рационално коришћење простора, унапређење инфраструктурне и комуналне опремљености, као и стварање услова за пренамену севесо комплекса ХИП „Азотара” у складу са условима ималаца јавних овлашћења и прописима из области заштите животне средине.

Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево омогућава:

- стварање планских услова за трансформацију и пренамену севесо комплекса ХИП „Азотара”;
- дефинисање нове планиране намене простора у оквиру простора планираног за реализацију намене „Дата центар”;
- утврђивање услова за инфраструктурно, саобраћајно, комунално и енергетско опремање простора;
- дефинисање правила уређења и правила грађења за планиране садржаје;
- утврђивање услова за уклањање постојећих индустријских објеката, демонтажу опреме и инфраструктуре, санацију/ревитализацију/ремедијацију простора и управљање отпадом;
- примену мера заштите животне средине, управљања ризицима и мониторинга у свим фазама реализације.

Измена и допуна Плана заснована је на релевантној планској, студијској, техничкој и другој доступној документацији, као и на важећим стратешким, просторним и развојним документима Републике Србије, АП Војводине и Града Панчева. Одлуком о изради Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево („Сл. лист града Панчева”, бр. 34/24) дефинисана је оквирна граница планског обухвата, која је Нацртом Плана прецизирана у складу са планским решењима и утврђеним условима надлежних органа и ималаца јавних овлашћења.

4.0. Предлог мера предвиђених за спречавање и/или смањење процењених негативних утицаја на животну средину

Стратешком проценом утицаја на животну средину Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево на животну средину, вредновани су и процењени потенцијално врло значајни и значајни утицаји на чиниоце животне средине и здравље становништва и свих корисника предметне просторне целине, непосредног и ширег окружења.

Дефинисање општих и посебних смерница и конкретних мера заштите животне средине има за циљ очување квалитета чинилаца животне средине у највећој могућој мери, спречавање потенцијално негативних утицаја у границама планског подручја и истовремено подстицање позитивних ефеката на капацитет и квалитет животне средине и квалитет живота становништва. Поред процене утицаја планских решења на поједине компоненте животне средине и идентификације могућих значајних негативних последица, циљ стратешке процене је и прописивање кључних, посебних смерница и конкретних мера којима се потенцијални/очекивани утицаји спречавају, ублажавају и своде у еколошки прихватљиве границе, у складу са важећом законском регулативом. На овај начин обезбеђује се максимално очување природних ресурса, укупног капацитета и квалитета животне средине, заштита здравља и добробити локалне заједнице непосредног и ширег окружења.

Циљ процеса стратешке процене утицаја Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево на животну средину јесте сагледавање могућих и очекиваних утицаја планских решења на чиниоце животне средине и дефинисање мера којима се обезбеђује заштита животне средине и одрживо коришћење простора за планирану намену. Циљ прописаних обавезујућих смерница и мера заштите животне средине је:

- спречавање потенцијалних просторних, еколошких и функционалних конфликата постојеће и планиране намене на анализираном простору, у складу са начелима одрживог развоја;
- превенција, спречавање, смањење и ублажавање свих значајних негативних утицаја на природне и створене вредности, односно на квалитет амбијенталног ваздуха, земљишта, површинских и подземних вода, инжењерско-геолошке и хидрогеолошке карактеристике терена, пејзажне карактеристике просторне целине;
- усмеравање планских решења ка избору еколошки најприхватљивије категорије делатности, у складу са еколошким и урбанистичким условима, као и условима заштите осетљивих рецептора и повредивих рецептора;
- обезбеђивање потпуног инфраструктурног и комуналног опремања и уређења предметне просторне целине, укључујући саобраћајну, водоводну, канализациону, енергетску и другу потребну комуналну инфраструктуру;
- спречавање ризика од загађивања, деградације простора и нарушавања квалитета животне средине у границама Плана, као и у зонама његовог непосредног утицаја.

Смернице и мере заштите простора и свих чинилаца животне средине – ваздуха, воде, земљишта, заштите од прекомерне буке, потенцијалног нејонизујућег зрачења, генерисања опасног/неопасног отпада и могућих хазарда и акцидената, представљају основу за одрживи развој и реализацију планиране трансформације намене у оквиру комплекса Целине 8.

Поштовањем дефинисаних обавезујућих, општих и посебних смерница, обавезних мера превенције, мера за спречавање, смањење и ублажавање потенцијалних утицаја од кумулативних, синергетских и утицаја великог удеса, као и мера заштите и мониторинга чинилаца животне средине који трпе или могу трпети потенцијалне утицаје, обезбеђује се да планирани пројекти, пратећи садржаји и планиране активности у простору буду еколошки прихватљиви и одрживи у складу са важећом законском регулативом.

4.1. Предлог мера за спречавање, смањење и/или ограничавање негативних, односно увећање позитивних утицаја на чиниоце животне средине

Заштита животне и друштвене средине подразумева поштовање свих општих и посебних циљева, смерница и мера заштите чинилаца животне средине — ваздуха, воде и земљишта, као и мера заштите од буке, нејонизујућег зрачења, удесних ситуација и других потенцијалних утицаја. Такође, заштита подразумева поштовање услова и примену мера управљања опасним материјама, свим врстама и категоријама отпада и отпадних вода, у складу са важећом законском регулативом, планском документацијом вишег реда и ширег подручја, као и условима надлежних институција, органа и ималаца јавних овлашћења. У том смислу се, а на основу:

- анализе постојећег стања, односно анализе затеченог квалитета и капацитета животне средине у Целини 8 и посебно стања чинилаца животне средине у севесо комплексу ХИП „Азотара",
- просторних карактеристика и односа севесо комплекса ХИП „Азотара" са непосредним и ширим окружењем од значаја за процену потенцијалних утицаја (кумулативних, синергетских, хазардних),
- процењених, односно очекивано могућих негативних утицаја на чиниоце животне средине у севесо комплексу ХИП „Азотара"у току и за време рушења и уклањања објеката, демонтаже опреме и инсталација и евакуације опасних материја, опасног/неопасног отпада;
- обавеза које произилазе из трајног престанка рада севесо комплекса, безбедне демонтаже постројења, уклањања опасних супстанци са локације, отклањања преосталих извора опасности и евентуалне санације, односно ремедијације простора, у складу са Законом о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце;
- процењених, потенцијално кумулативних и синергетских, ефеката са другим постојећим пројектима у зонама утицаја у Целини 8,
- услова органа, организација, надлежних институција и ималаца јавних овлашћења за предметно подручје,

утврђују:

- опште и посебне смернице и стриктне мере поступања у процесу трансформације и промене намене севесо комплекса ХИП „Азотара" у комплекс ДАТА центар,
- мере забране, мере превенције, мере за спречавање, смањење и ограничавање свих негативних утицаја у Целини 8, непосредном и ширем окружењу,
- посебне смернице и мере заштите и мониторинга свих потенцијално угрожених чинилаца животне средине,
- мере енергетске ефикасности, рационалног коришћења воде, контроле отпадне топлоте и обезбеђивања климатске отпорности планираног ДАТА центра, које ће се ближе дефинисати у наредним фазама израде техничке и пројектне документације,

које представљају интегрални део планског документа и које се, уз правила уређења и правила грађења, морају поштовати при имплементацији Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево.

Усвајање Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево представља предуслов за планирану трансформацију и промену намене севесо комплекса ХИП „Азотара", поштовање мера и услова заштите од великог удеса и „домино“ ефеката, услова за дефинисање правила уређења, правила грађења и услова заштите животне средине за функционално

развијање предметног комплекса, у складу са планираном наменом, условима надлежних институција и прописаним мерама заштите животне средине.

Реализација планиране намене - ДАТА центра, на деловима простора на којима се налазе постојећа постројења, инсталације и садржаји севесо комплекса ХИП „Азотара", условљена је претходним спровођењем активности трајног престанка рада комплекса, односно безбедном обуставом рада, демонтажом постројења и опреме, уклањањем опасних супстанци, збрињавањем насталог отпада и отклањањем преосталих извора опасности. Наведене активности морају се спроводити у складу са Законом о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце, посебно у делу који се односи на трајни престанак рада комплекса.

До достављања службене потврде надлежног инспекцијског органа о потпуном отклањању опасности на предметном комплексу, неопходно је примењивати раније утврђене услове и мере у складу са прописима из области заштите од великог хемијског удеса. У наведеном периоду простор комплекса задржава режим ограничене и контролисане намене, уз обавезно поштовање утврђене зоне ризика, безбедносних удаљења и ограничења у коришћењу простора, као и примену мера за спречавање и ублажавање последица могућих хемијских удеса.

У циљу заштите чинилаца животне средине, као и управљања квалитетом и капацитетом животне средине у оквиру Целине 8, за пројекте који се планирају за трансформацију севесо комплекса ХИП „Азотара", неопходно је спровести поступак процене утицаја на животну средину, односно поступак одлучивања о потреби процене утицаја, пред надлежним органом, у складу са Уредбом о листи пројеката за које је обавезна процена утицаја на животну средину, листи пројеката за које постоји обавеза подношења захтева за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину и критеријумима за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину („Сл. гласник РС", бр. 106/25).

У циљу заштите животне средине, у фази промене намене комплекса ХИП „Азотара", фази реализације планираних пројеката, фази редовног рада нове намене и за случај престанка рада, дефинишу се мере којима се утицаји планираних пројеката, објеката, пратећих садржаја и активности, своде у границе еколошке прихватљивости, односно мере којима се превенирају, спречавају, смањују или отклањају потенцијално значајни негативни утицаји на животну средину.

У даљем спровођењу планског документа и реализацији планираних пројеката, објеката, пратећих садржаја и припадајуће инфраструктуре, неопходно је обезбедити примену утврђених урбанистичких услова, услова надлежних институција и ималаца јавних овлашћења и прописаних, обавезујућих мера заштите животне средине.

План мера заштите животне средине

У циљу заштите животне средине и здравља становништва, обавезне мере у фази промене намене севесо комплекса ХИП „Азотара" у Целини 8:

- услове и мере заштите од великог хемијског удеса потребно је ускладити са важећим прописима из ове области, као и са службеном потврдом надлежног инспекцијског органа о потпуном отклањању опасности на предметном комплексу;
- планирани режим коришћења простора мора бити усаглашен са чињеницом да су постројења севесо комплекса ХИП „Азотара" стављена ван функције; до прибављања потврде надлежног органа о престанку опасности, простор користити у складу са условима заштите од удеса, уз примену мера за спречавање и ублажавање последица могућег присуства опасних материја;
- нови режим коришћења простора утврдити кроз Измену и допуну планског документа, у складу са стварним стањем на терену и потврђеним престанком постојања опасних супстанци;
- План мера заштите за индустријске објекте који се задржавају;
- План мера заштите за поступак демонтаже опреме и уређаја:
  - утврђивање „нултог" стања чинилаца животне средине;

  - мере превенције за поступак утврђивања заосталих опасних материја и план поступања у том случају;
  - мере превенције за поступак демонтаже опреме;
  - мере поступања за случај хазардног просипања/изивања опасних материја (санација/ремедијација без одлагања);
  - мере поступања са демонтираном опремом;
- План управљања отпадом од рушења објеката (управљање отпадом од грађења и рушења):
  - утврђивање карактера/категорије насталог отпада;
  - разврставање и привремено одлагање насталог отпада;
  - мере заштите од развејавања ситних честица и прашине;
  - дефинисање транспортне руте за евакуацију насталог отпада;
  - избор транспортних средстава за заштитном опремом у циљу спречавања развејавања прашине и ситних честица;
  - дефинисање оператера за пријем насталог отпада од рушрња индустријских објеката;
- План мера мониторинга животне средине у току извођења радова за време демонтаже опреме и рушења објеката:
  - мере контроле емисија у комплексу;
  - мере контроле квалитета земљишта и подземних вода.

Мере које се односе на трајни престанак рада, демонтажу постројења и трансформацију севесо комплекса ХИП „Азотара”:

- пре реализације планиране намене - Дата центра, неопходно је утврдити статус постојећих постројења, инсталација, складишта, резервоара, цевовода, технолошких линија и других садржаја који су били у функцији севесо комплекса ХИП „Азотара”;

- рушење, уклањање и демонтажа постојећих постројења и опреме, и остале пратеће активности се морају спроводити као контролисан процес, у складу са прописима којима се уређује контрола опасности од великих удеса, заштита животне средине, управљање отпадом, заштита од пожара и безбедност и здравље на раду.

- Оператер севесо комплекса је дужан да, пре трајног престанка рада комплекса, поступи у складу са чланом 31. Закона о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце, односно да надлежном Министарству и инспекцији достави обавештење о намери трајног престанка рада, као и податке о планираној демонтажи комплекса, безбедном уклањању опасних супстанци са локације и роковима за спровођење наведених активности.

- демонтажа постројења и уклањање опасних супстанци морају се планирати и спроводити тако да се спречи настанак великог удеса, домино ефекта, неконтролисаног испуштања опасних материја, загађења земљишта, подземних и површинских вода, ваздуха, као и угрожавања здравља људи и безбедности радника.

- Пре почетка демонтаже потребно је извршити идентификацију свих преосталих опасних супстанци, хемикалија, отпада, талога, заосталих материја у резервоарима, цевоводима, каналима, сепараторима, јамама и другим деловима постројења, као и утврдити начин њиховог безбедног уклањања, привременог складиштења, транспорта и предаје овлашћеним оператерима.

- сав отпад који настаје у фази рушења, демонтаже и уклањања постројења мора се разврстати, испитати по потреби, класификовати и предати овлашћеним оператерима који поседују одговарајуће дозволе за управљање отпадом, уз обавезно вођење документације о кретању отпада.

- опасан отпад, контаминирани грађевински материјал, зауљени отпад, отпад од чишћења резервоара, цевовода и технолошке опреме, као и други отпад који може садржати опасне материје, мора се одвојено сакупљати, обележавати, складиштити на водонепропусним и контролисаним површинама и предавати искључиво овлашћеним оператерима.
- у току демонтаже и уклањања постројења морају се применити мере спречавања емисија прашине, испарења, непријатних мириса, буке и вибрација, као и мере за спречавање процуривања, просипања и неконтролисаног отицања загађених вода са локације.
- пре реализације нове намене потребно је извршити испитивање стања земљишта и подземних вода на локацији, нарочито у зонама складиштења опасних материја, резервоара, технолошких постројења, манипулативних платоа, канализационих система, сепаратора и других потенцијално контаминираних делова комплекса;
- уколико се испитивањима утврди присуство загађења земљишта, подземних вода или других чинилаца животне средине, пре реализације планиране намене морају се спровести мере санације, ремедијације и/или други поступци отклањања загађења, у складу са условима надлежних органа и важећом законском регулативом.
- реализација планиране намене - Дата центра, на деловима простора на којима су постојала севесо постројења, може се спроводити тек након завршетка активности безбедне демонтаже, уклањања опасних супстанци, збрињавања отпада, отклањања преосталих извора опасности и, по потреби, санације локације.

4.1.1. Заштита ваздуха

У границама Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, заштита квалитета амбијенталног ваздуха обухвата мере контроле емисија загађујућих материја из постојећих емитера предметне индустријске зоне, покретних и стационарних, како би се спречио и умањио њихов утицај и минимизирали потенцијално негативни ефекти на квалитет амбијенталног ваздуха и здравље становништва шире просторне целине. У Целини 8, индустријско-привредној зони, локације са повећаним ризиком за квалитет животне средине/потенцијални извори загађења ваздуха су НИС „Рафинерија», ХИП „Азотара“ и ХИП „Петрохемија“.

Мере заштите амбијенталног ваздуха у фази извођења радова на промени намене севесо комплекса ХИП „Азотара'', од потенцијалне емисије и развејавања честица и прашине, за време рушења објеката, демонтаже опремеи инсталација, привременог одлагања и транспорта насталог отпада, посебно за време изразито неповољних метеоролошких услова (ветровито време) и из ангажоване грађевинске и остале механизације, теретних возила, као и друге механизације:

- мере превенције у току утврђивања потенцијално заосталих опасних материја у опреми и објектима;
- мере превенције и заштите за поступак демонтаже опреме;
- мере поступања за случај хазардног просипања/изивања опасних материја (санација/ремедијација без одлагања);
- мере поступања са демонтираном опремом;
- мере превенције, спречавања и заштите од развејавања прашине при рушењу објеката, привременом одлагању и транспорту насталог отпада од рушења.

Сви наведени радови су временски и просторно ограничени, са просторно ограниченим утицајима у границама севесо комплекса ХИП „Азотара“, уз услов да се примене све прописане мере превенције и мере за спречавање утицаја на квалитет амбијенталног ваздуха у непосредном и ширем окружењу.

Због захтеваних радова на утврђивању потенцијално заосталих опасних материја, радова на рушењу индустријских објеката и демонтажи опреме, манипулацији и кретању транспорних возила и грађевинске механизације, очекују се повремено, са вероватноћом понављања, емисије прашине из комплекса и аерополутаната у ваздух из мотора са унутрашњим сагоревањем. Овакви утицаји су:

- од значаја за севесо комплекс ХИП „Азотара“ у трансформацији, објекте и зоне у непосредном окружењу и транспортне руте; сви наведени утицаји су краткорочни, временски и просторно ограничени, без посебног значаја за квалитет амбијенталног ваздуха у ширем окружењу и граду Панчеву, уз примену прописаних мера заштите;
- повремени, краткотрајни, са вероватноћом потенцијалног понављања (посебно у изразито екстремним метеоролошким условима) могу се јавити утицаји на квалитет амбијенталног ваздуха у ширем окружењу;
- уз примену прописаних мера, утицаји на квалитет амнијенталног ваздуха су просторно ограничени на севесо комплекс ХИП „Азотара“ у трансформацији, односно фази промене намене.

Мере заштите амбијенталног ваздуха у фази реализације планираних пројеката, објекта, пратећих садржаја и инфраструктуре ДАТА центра:

- заштита квалитета ваздуха у фази изградње објеката, пре свега се односи на спречавање емисије прашине и издувних гасова; неопходно је спречити прекомерно исушивање и излагање земљишта, које може довести до развејавања прашине, као и применити одговарајуће мере ради смањења емисија издувних гасова из грађевинске механизације и возила;
- у поступку припреме терена, извођења припремних радова и радова на изградњи планираних објеката, потребно је ангажовати технички исправну грађевинску механизацију и транспортна средства, како би се спречиле прекомерне емисије издувних гасова, буке и вибрација;
- микролокације градилишта неопходно је уредити и адекватно обезбедити, у складу са законском регулативом и прописаним мерама заштите животне средине, уз примену одговарајућих техничких и организационих мера за спречавање негативних утицаја на простор и околно становништво;
- ограничење брзине кретања транспортних и радних возила на приступним и интерним саобраћајницама у оквиру градилишта представља обавезну меру, у циљу спречавања прекомерног подизања прашине, као и унапређења безбедности учесника у саобраћају и на локацији извођења радова;
- обавезно је редовно орошавање и квашење запрашених површина и транспортних рута, у циљу спречавања развејавања и растурања ситних честица прашине.

Смернице и мере заштите амбијенталног ваздуха на подручју Плана морају се спроводити у складу са:

- Законом о заштити ваздуха („Сл. гласник РС”, бр.51/25);
- Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Сл. гласник РС”, бр.11/10, 75/10 и 63/13);
- Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Сл.гласник РС”, бр. 111/15 и 83/21);
- Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из постројења за сагоревање („Сл.гласник РС”, бр. 6/16 и 76/21),
- Уредбом о мерењима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања („Сл.гласник РС”, бр. 5/16 и 10/24).

Смернице и мере заштите ваздуха:

- заштиту ваздуха од загађивања спроводити у складу са планом/програмом заштите ваздуха за подручје у границама планског документа, као саставним делом плана/програма заштите ваздуха града Панчева;
- за сваки појединачни комплекс у обухвату Плана дефинисати програм мониторинга квалитета ваздуха, са утврђеним мерним местима и параметрима праћења, при чему мониторинг мора бити усклађен и функционално повезан са системом праћења квалитета ваздуха на подручју града Панчева;
- сви емитери загађујућих материја, односно сва места потенцијалног ризика од емисија загађујућих материја у ваздух, у обавези су да обезбеде пречишћавање отпадних гасова и продуката емисије, у складу са важећом законском регулативом и прописаним граничним вредностима емисија;
- постројења за сагоревање морају бити пројектована, опремљена, одржавана и контролисана у складу са Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из постројења за сагоревање („Сл. гласник РС”, бр. 6/16 и 67/21);
- у случају прекорачења прописаних граничних вредности емисија загађујућих материја у ваздух, обавезна је хитна примена техничко-технолошких и организационих мера заштите, а по потреби и привремена обустава рада постројења или дела постројења, до свођења емисија у законом прописане оквире;
- системе климатизације, вентилације и хлађења редовно контролисати и одржавати, уз спречавање цурења расхладних флуида и поступање у складу са прописима који уређују ову област;
- дефинисати начин одвођења отпадне топлоте из објеката Дата центра, као и положај испуста топлог ваздуха, сувих хладњака, чилера, вентилатора и друге расхладне опреме;
- опрема за одвођење отпадне топлоте мора бити постављена тако да не доводи до локалног прегревања простора, погоршања микроклиматских услова, повећања температуре у зонама кретања и боравка људи, нити негативног утицаја на суседне објекте и инфраструктуру.

У циљу спречавања негативних утицаја на квалитет ваздуха, здравље становништва, квалитет и капацитет животне средине, реализација планираних пројеката (објеката и садржаја), као и извођење радова, подлежу инструментима директне заштите животне средине, односно проверу кроз поступак процене утицаја планираног пројекта на животну средину.

За пројекте (објекте, делатности, технолошке процесе, радове) који могу утицати на квалитет амбијенталног ваздуха и укупан капацитет животне средине, обавезно је поступање у складу са важећом законском регулативом и Уредбом о листи пројеката за које је обавезна процена утицаја на животну средину, листи пројеката за које постоји обавеза подношења захтева за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину и критеријумима за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 106/25).

4.1.2. Заштита вода

Заштита квалитета површинских и подземних вода заснива се на примени мера забране, превенције, обавезујућих мера заштите, контроле и мониторинга, у циљу очувања квалитета вода, спречавања њиховог загађивања и даљег погоршања стања, као и обезбеђења нешкодљивог и несметаног коришћења вода за различите намене. Стратешка процена утицаја на животну средину дефинише оквирне и основне мере заштите вода, које је неопходно даље разрадити на нижим нивоима планирања, у поступку промене намене севесо комплекса ХИП „Азотара", односно реализације радова на рушењу индустријских објеката и демонтажи опреме и реализацији појединачних пројеката ДАТА центра.

Све мере се, у зависности од врсте и карактера планираних радова на трансформацији индустријског комплекса и реализацији планираних пројеката, конкретизују кроз поступак процене утицаја на животну средину и израду Студије о процени утицаја, уколико за то постоји законска обавеза. На тај начин обезбеђује се да принципи превенције и заштите квалитета површинских и подземних вода буду интегрисани у све фазе реализације, од извођења радова на рушењу објеката, израде техничке документације, преко изградње, до редовног коришћења планираних пројеката и обављању планираних активности.

Квалитет површинских и подземних вода може бити угрожен:

- током припремних радова на рушењу објеката хемијске индустрије и демонтажи опреме и инсталација,
  - посебно у случају хазардног изливања заосталих опасних материја;
  - неправилним управљањем наслалим отпадом, посебно опасним отпадом;
  - ванредног, удесног или хаваријског изливања горива, уља, мазива или расхладних течности из грађевинске механизације и транспортних возила у фази демонтаже опреме, рушења објеката и транспорта насталог грађевинског отпада;
- током извођења радова на изградњи планираних пројеката (објеката, пратећих садржаја и инфраструктуре) ДАТА центра, пре свега у случају ванредног, удесног или хаваријског изливања горива, уља, мазива или расхладних течности из грађевинске механизације, транспортних и путничких возила, као и услед неконтролисаног отицања загађених атмосферских или технолошких вода са градилишта у околне канале, водотокове или земљиште.

Због тога је, ради превенције и спречавања негативних утицаја на водне ресурсе, неопходно применити мере заштите у свим фазама, односно фази трансформације постојећег севесо комплекса, фази планирања и реализације планираних пројеката, односно планиране намене ДАТА центра, како би се очувао квалитет површинских и подземних вода и спречило њихово потенцијално загађење. Све смернице и мере заштите вода морају се спроводити у складу са:

- Законом о водама („Сл. гласник РС”, бр. 30/10, 93/12,101/16 и 95/18);
- Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС“, бр. 67/11, 48/12 и 1/16);
- Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС“, бр. 24/14);
- Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Сл.гласник РС“, бр. 50/12);
- Правилником о опасним материјама у водама („Сл. гласник СРС”, бр. 31/82);
- Правилником о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода („Сл. гласник РС”, бр. 74/11).

Смернице и мере за заштиту вода:

- забрањено је изливање и просипање свих потенцијално загађених вода у постојећем севесо комплексу ХИП „Азотара“, у свим фазама трасформације и промене намене у намену ДАТА центра;

- све активности, укључујући рушење/уклањање постојећих објеката, демонтажу опреме, припрему терена, санацију/рекултивацију/ремедијацију и уређење површина за изградњу нових објеката и инфраструктуре, као и обављање планираних делатности, морају се спроводити искључиво у складу са условима и мерама којима се обезбеђује заштита површинских и подземних вода, а према условима надлежног водопривредног предузећа, као имаоца јавних овлашћења;

- у складу са концепцијским решењем, предвидети реконструкцију постојеће канализационе мреже и формирање новог сепаратног канализационог система планираног комплекса, и то за:
    - условно чисте атмосферске воде;
    - потенцијално зауљене атмосферске воде;
    - санитарно – фекалне отпадне воде;
    - процесне отпадне воде и посебно за расхладне отпадне воде;
- условно чисте атмосферске воде са кровних и других незагађених површина, без претходног пречишћавања, путем уређених испуста одводити у јавну атмосферску канализацију, путни или мелиорациони канал, у складу са условима надлежног јавног комуналног предузећа, односно надлежног имаоца јавних овлашћења;
- према начелу најбољих доступних техника у индустрији, односно на локацијама простора корисника радне зоне на предметном подручју, промовисати акумулирање атмосферских вода у ретензионом простору и искоришћење прикупљених атмосферских вода за заливање зелених површина, као техничке воде или воде за противпожарну заштиту, како се не би оптерећивале подземне воде додатним црпљењем;
- за потенцијално зауљене атмосферске воде обавезан је предтретман у сепаратору масти и уља пре упуштања у реципијент, при чему садржај загађујућих материја након третмана мора задовољити прописане граничне вредности емисије, односно: pH вредност 6,5–9, угљоводонични индекс максимално 10 mg/l, $БПК_5$ максимално 40 mg/l и ХПК максимално 150 mg/l; таложнике и сепараторе масти и уља димензионисати на основу сливне површине и меродавних падавина;
- учесталост чишћења сепаратора и одвођење талога из сепаратора одредити током њихове експлоатације и организовати искључиво од овлашћеног предузећа/оператера који поседује дозволу за управљање опасним отпадом;
- санитарно-фекалне отпадне воде са предметног подручја интерном канализационом мрежом евакуисати до прикључка на јавну градску канализацију, у складу са условима надлежног јавног комуналног предузећа;
- за процесне отпадне воде, које настају од дренирања инсталација и технолошких судова, прања и ремонта опреме и уређаја, регенерације јоноизмењивача, припреме воде и/или омекшавања воде, предвидети контролисан прихват и обавезан третман на уређају за пречишћавање отпадних вода, пре испуста у канал отпадних вода, односно реку Дунав;
- за расхладне воде предвидети посебан третман на уређају за пречишћавање отпадних вода, пре испуста у канал отпадних вода, односно реку Дунав, тако да се постигну прописане граничне вредности емисије загађујућих материја;
- одмуљне воде резервоара за противпожарну заштиту, уколико нису третиране реагенсима, могу се након примарног третмана, односно одвајања муља, усмерити у канализациони систем потенцијално запрљаних/зауљених атмосферских вода, пре упуштања у реципијент;
- за одмуљне воде резервоара за противпожарну заштиту, уколико се третирају реагенсима, обавезно је предвидети одговарајући уређај за третман ових вода пре њиховог даљег испуштања;
- квалитет свих отпадних вода које се, након одговарајућег пречишћавања/третмана, контролисано упуштају у реципијент, мора бити у складу са прописаним граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде, као и са стандардима квалитета животне средине за приоритетне и приоритетне хазардне супстанце, у складу са Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и

роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС“, бр. 67/11, 48/12 и 1/16) и другим прописима којима се уређује квалитет површинских и подземних вода;

- концентрације појединачних загађујућих материја у ефлуенту морају бити такве да не доведу до погоршања квалитета површинских и подземних вода и седимента, нити до нарушавања хемијског, еколошког или квантитативног статуса вода;
- уколико се граничне вредности емисија не могу достићи применом једног степена третмана, обавезно је предвидети додатне степене пречишћавања отпадних вода, у складу са карактером отпадних вода и захтеваним квалитетом ефлуента;
- забрањено је на околно земљиште и у подземне воде уношење опасних и штетних материја и осталих загађујућих материја које могу угрозити квалитет, односно хемијски статус вода, проузроковати физичку, хемијску, биолошку или бактериолошку промену вода, као и значајне и сталне узлазне трендове концентрација загађујућих супстанци;
- забрањено је испуштање било каквих вода у инфилтрациона поља и упојне бунаре, уколико може доћи до погоршања стања, односно промене постојећег хемијског статуса подземних вода, проузроковања физичке, хемијске, биолошке или бактериолошке промене вода, као и изазивања трајне неупотребљивости ових вода за друге намене;
- у зонама свих потенцијалних утицаја планираних пројеката (објеката/технолошких процеса/комплекса) на квалитет подземних вода, обавезно је постављање пијезометара ради континуалног контролисања и праћења квалитета подземних вода;
- контролу и испитивање квалитета отпадних вода врши овлашћена, односно акредитована лабораторија, у складу са Законом о водама („Сл. гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др. закон);
- сви објекти, системи и уређаји за сакупљање, одвођење и третман отпадних вода морају бити водонепропусни, технички исправни и отпорни на агресивне компоненте отпадних вода, како би се спречило загађивање земљишта и подземних вода услед процуривања, оштећења или хаваријског изливања;
- у зонама извођења радова забрањено је сервисирање, поправка, одржавање и допуна горива ангажоване механизације и машина; у случају изузетне потребе, ове активности могу се спровести искључиво уз примену свих мера заштите и употребу одговарајуће заштитне опреме и посуда;
- приликом реализације планираних пројеката (објеката, пратећих садржаја, инфраструктуре), неопходно је обезбедити градилиште, тако да се искључи могућност настанка хаварија и удесних ситуација;
- за индустријска постројења у обухвату Плана примењивати најбоље доступне технике (BAT), у складу са критеријумима датим у прописима којима се уређује одређивање најбољих доступних техника, примена стандарда квалитета и утврђивање граничних вредности емисија у интегрисаној дозволи, као и у складу са релевантним BREF документима и препорукама надлежних институција;
- резервоари за складиштење дизела, пумпне станице, дренажни системи, манипулативне површине и припадајућа канализација морају бити пројектовани, изведени и одржавани тако да обезбеде потпуну заштиту површинских и подземних вода од загађења;
- резервоари и пумпне станице морају бити смештени у водонепропусне танкване, са секундарном заштитом од изливања, довољне запремине за прихват целокупне количине флуида у случају цурења или хаваријског изливања, без могућности испуштања у околину;

- подземни резервоари морају бити изведени са дуплим плаштом, опремљени системом за детекцију цурења и системом мониторинга евентуалног загађења подземних вода;
- дренажне воде, отпадне воде технолошких цевовода и опреме, као и воде из зона резервоара, морају се контролисано прихватати у водонепропусне резервоаре/системе, без могућности неконтролисаног испуштања у околину;
- пражњење, одвожење и третман прикупљених флуида, зауљених вода, муљева и осталих отпадних материја мора се вршити у складу са прописима којима се уређује управљање отпадом, уз обезбеђење одговарајуће документације о кретању отпада;
- са отпадом који има карактер опасног отпада поступати у складу са прописима о складиштењу, паковању, обележавању и предаји опасног отпада, искључиво овлашћеном оператеру који поседује дозволу за управљање том врстом отпада;
- у случају хаваријског изливања или просипања опасних и штетних материја, обавезна је хитна, без одлагања, санација угрожене локације; одмах приступити чишћењу загађене површине, уклонити загађени слој земљишта како загађујуће материје не би доспеле до подземних вода, а управљање насталим опасним отпадом поверити искључиво оператеру са дозволом за управљање опасним отпадом;
- за све објекте, постројења, резервоаре, манипулативне површине и системе у којима постоји ризик од хаваријског изливања опасних, зауљених или других загађујућих материја, потребно је предвидети мере заштите од хаварија, укључујући водонепропусне површине, секундарне заштитне баријере, танкване, системе за задржавање, контролисано прикупљање и евакуацију просутих течности, као и одговарајуће процедуре за поступање у случају акцидента;

У границама Плана, предмету процене потенцијано значајних утицаја, а у циљу контроле и заштите површинских и подземних вода од загађивања, неопходно је, за све пројекте (објекте, технолошке процесе) потенцијалне изворе загађења, покренути поступак процене утицаја на животну средину пред надлежним органом за заштиту животне средине, у складу са Уредбом о листи пројеката за које је обавезна процена утицаја на животну средину, листи пројеката за које постоји обавеза подношења захтева за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину и критеријумима за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”,бр. 106/25).

4.1.3. Заштита земљишта

Заштита земљишта од загађивања и деградације, представља обавезу у свим фазама реализације планиране промене намене комплекса ХИП „Азотара“, односно:

- за објекте који се у овој фази задржавају;
- током претходних и припремних радова;
- током демонтаже и уклањања опреме и уређаја;
- током рушења/уклањања постојећих индустријских објеката;
- током припреме и уређења локације за планирану намену;
- током изградње планираних објеката, пратећих садржаја и инфраструктуре;
- током редовног рада планираног пројекта „Дата центар“ са пратећим објектима и инфраструктуром.

Очување квалитета земљишта и спречавање загађивања је од посебног значаја, с обзиром на то да земљиште представља споро обновљив природни ресурс, а сваки облик његове деградације или контаминације може изазвати дугорочне и тешко отклоњиве последице по животну средину и здравље људи.

У обухвату Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8, ризик од загађивања земљишта може се јавити услед испуштања нетретираних отпадних вода, просипања и

неправилног руковања штетним и опасним материјама, неконтролисаног одлагања отпада и отпадних материја различитих категорија, у току извођења радова и редовног рада заступљених пројеката, објеката и комплекса, уколико се не примењују прописане мере заштите.

Опште мере заштите земљишта обухватају систем праћења квалитета земљишта (систем заштите земљишног простора) које се остварује применом мера системског праћења квалитета земљишта:

- утврђивања „нултог“ стања квалитета земљишта;
- праћење индикатора за оцену ризика од загађивања и деградације земљишта;
- спровођење ремедијационих програма за отклањање последица контаминације и деградације земљишног простора, било да се они дешавају природно или да су узроковани антропогеним активностима.

Мере заштите земљишта обухватају успостављање система праћења квалитета земљишта, које се спроводи кроз:

- обавезно планирање и спровођење превентивних мера заштите приликом коришћења земљишта за све делатности код којих се може очекивати значајно нарушавање функција земљишта;
- обавезно управљање свим врстама и категоријама отпада који настаје или може настати у свим фазама реализације и редовног рада планираних пројеката, пратећих садржаја и инфраструктуре;
- обавезно управљање отпадним водама на планском подручју.

Све смернице и мере заштите земљишта морају се спроводити у складу са:

- Законом о заштити земљишта („Сл. гласник РС“, бр. 112/15);
- Законом о пољопривредном земљишту („Сл. гласник РС“, бр. 62/06, 65/08 - др. закон, 41/09, 112/15, 80/17 и 95/18 - др. закон);
- Уредбом о систематском праћењу стања и квалитета земљишта („Сл. гласник РС“, бр. 88/20);
- Правилником о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама њиховог испитивања („Сл. гласник РС”, бр. 23/94);
- Правилником о листи активности које могу да буду узрок загађења и деградације земљишта, поступку, садржини података, роковима и другим захтевима за мониторинг земљишта („Сл. гласник РС", бр.102/20).

Смернице и мере заштите земљишта:

- обавезно је планирање и спровођење превентивних мера и мера заштите приликом коришћења земљишта, за сваки комплекс посебно, односно за све постојеће и планиране делатности за које се може очекивати да ће значајно оштетити функције земљишта;

- обавезно је планирање и спровођење превентивних мера и мера заштите земљишта у свим фазама трансформације и промене намене комплекса ХИП „Азотара“ у намену ДАТА центра;

- у складу са утвеђеним „нултим“ стањем квалитета земљишта у севесо комплексу ХИП „Азотара“, спровести мере санације/рекултивације/ремедијације свих идентификованих површина;

- на подручју планског обухвата, обавезно је спровођење мера санације/рекултивације/ремедијације напуштених локација, локација на којима је утврђено или се основано очекује присуство историјског загађења, у складу са резултатима испитивања земљишта;

- обавезно је управљање свим врстама и категоријама отпада, за сваки комплекс и сваког оператера посебно, уз континуирану контролу начина сакупљања, разврставања, привременог складиштења и предаје отпада овлашћеним оператерима;
- у свим индустријским комплексима забрањено је одлагање загађујућих, штетних и опасних материја, као и свих категорија опасног отпада, чврстог и течног отпада и отпадних материја, на земљиште или у земљиште;
- обавеза оператера сваког комплекса је да, у складу са захтевима планираних капацитета и производних процеса, изврши реконструкцију и проширење канализационе мреже, односно сепаратног система, до потребног нивоа, како би се спречиле хаварије, процуривања и изливање отпадних вода у земљиште
- забрањено је депоновање свих врста и категорија отпада ван микролокација дефинисаних Планом управљања отпадом од грађења и рушења и просипање, испуштање и акцидентно изливање свих категорија отпадних вода на земљиште;
- на градилиштима није дозвољена поправка нити било каква сервисирања механизације и возила, како би се спречило евентуално цурење или просипање уља и мазива у зони извођења радова;
- уколико током грађевинских радова дође до хаварије на грађевинским машинама или транспортним средствима, инвеститор/носилац пројекта/извођач радова је дужан да одмах, без одлагања изврши санацију терена; санацију (по потреби и ремедијацију) загађеног земљишта врши овлашћена организација/лабораторија; управљање насталим опасним отпадом мора бити поверено оператеру који поседује дозволу за управљање опасним отпадом, уз документ о кретању опасног отпада;
- на планском подручју и непосредном окружењу, забрањено је формирање одлагалишта вишкова свих насталих отпадних материја;
- обавезно је спровести санацију, ревитализацију/рекултивацију и/или ремедијацију свих деградираних површина које настану током извођења радова, како би се простор вратио у функционално и уређено стање;
- обавеза инвеститора/носиоца пројекта/извођача радова је да, уколико дође до акцидентног загађења земљишта, површинских и подземних вода, обустави радове и обавестити надлежне органе и институције, у складу са Законом о заштити животне средине („Сл. гласник РС”, бр.135/04, 36/09, 36/09 - др. закон, 72/09 - др. закон, 43/11-одлука УС, 14/16, 95/18 - др. закон и 94/24);
- у случају великог хаваријског загађења земљишта, инвеститор/носилац пројекта је у обавези је да изради извештај о стању земљишта (израђен од стране акредитоване лабораторије за узорковање и испитивање земљишта и воде према SRPS, ISO/IEC 17025 стандарду);
- инвеститор/носилац пројекта/извођач радова, који деградира земљиште дужан је да изврши санацију/ревитализацију/ремедијацију деградираних површина, у складу са пројектом санације/ремедијације.

4.1.4. Заштита природе, природних добара, зелених површина и предела

Заштита и очување природе, природних добара и укупне биолошке разноврсности као дела животне средине, остварује се усклађивањем активности, економских и друштвених развојних планова, програма, пројеката са одрживим коришћењем обновљивих и необновљивих ресурса и дугорочним очувањем природних екосистема и природне равнотеже. Према Решењу о условима заштите природе, Покрајинског завода за заштиту природе 03 бр. 020-855/2 од 17.04.2026. године, као и на основу доступне просторно планске и друге документације, утврђено је да се, у обухвату Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту

Панчево, не налазе заштићеноа подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите. Такође, нема утврђених еколошки значајних подручја, еколошких коридора од међународног значаја нити других елемената еколпшке мреже Републике Србије, а према Уредби о еколошкој мрежи Републике Србије („Сл. гласник РС“, бр. 102/10).

У обухвату Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија нису евидентиране изворно природне целине, очувана природна станишта, нити подручја од посебног еколошког значаја. Простор је у највећој мери формиран као индустријска и радна зона, са постојећим комплексима, објектима, инфраструктуром, манипулативним површинама и интерним саобраћајницама. Дуготрајна антропогена активност и постојећи начин коришћења простора условили су да су природна станишта потпуно измењена и у потпуности замењена изграђеним и техногено формираним површинама. Сходно томе, биолошка разноврсност у обухвату Плана је ограничена и углавном везана за уређене зелене површине, заштитно зеленило, самониклу вегетацију на мање коришћеним или запуштеним деловима комплекса, као и контактне зоне са каналима и неизграђеним површинама у окружењу.

Имајући у виду индустријски карактер предметног подручја, мере заштите су превасходно усмерене на спречавање загађења ваздуха, земљишта, површинских и подземних вода, контролу емисија, управљање отпадом и отпадним водама, као и на очување и унапређење постојећег зеленила где год је то просторно и технички могуће. У оквиру даљег спровођења Плана потребно је предвидети очување постојећих зелених површина, формирање заштитног зеленила и ревитализацију деградираних површина, у циљу унапређења еколошких, санитарно-хигијенских и амбијенталних услова у оквиру Целине 8.

Смернице и мере заштите простора и зелених површина:

- у циљу унапређења предеоних вредности и очувања биолошке разноврсности, неопходно је обезбедити заштиту постојећих зелених површина, њихово уређење и, где год је просторно и технички могуће, формирање нових зелених површина унутар грађевинског подручја;
- у циљу заштите међународног еколошког коридора - реке Дунав, обавезно је пречишћавање отпадних вода до нивоа квалитета који неће нарушити квалитет и еколошки статус реципијента. Квалитет ефлуента из појединачних процеса мора бити усклађен са граничним вредностима прописаним Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС”, бр. 67/11, 48/12 и 1/16);
- обавеза инвеститора/носиоца пројекта/извођача радова да, уколико се приликом извођења радова наиђе на геолошко-палеонтолошке или минералошко-петролошке објекте, за које се претпоставља да имају својство природног добра, сагласно Члану 99. Закона о заштити природе („Сл. гласник РС”, бр. 36/09, 88/10 – испр., 91/10,14/16, 95/18-др. закон и 71/21), обавести Министарство заштите животне средине, односно предузме све мере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица;
- општа мера унапређења предеоних вредности у обухвату Плана је формирање и одржавање одговарајућих заштитних зелених појасева дуж граница Плана, граница појединачних комплекса и саобраћајница, у складу са просторним могућностима и условима уређења;
- зелене површине унутар комплекса повезати у целовит систем зеленила са зеленилом на суседним парцелама, уз обезбеђење разноврсности врста и спратовности дрвенасте вегетације;
- при озелењавању избегавати инвазивне, односно агресивне алохтоне врсте, као и врсте које су детерминисане као алергене;

- препорука је да се граница обухвата Плана оивичи засадом високих врста дендрофлоре, док је у оквиру постојећих и планираних комплекса пожељна садња декоративних парковских врста зеленила;
- дуж саобраћајница предвидети линијско зеленило које неће реметити прегледност и безбедност саобраћаја. Приликом одабира садног материјала користити врсте које су биолошки постојане, отпорне на штетне утицаје, естетски прихватљиве и прилагођене околном простору и његовој намени;
- обавезна је санација и рекултивација свих деградираних површина, како у постојећем стању, тако и у случају њиховог настанка током реализације планираних радова и пројеката;
- обавезна је примена мера заштите у случају настанка акцидента или других удесних ситуација у свим фазама реализације планираних намена, уз обавезно обавештавање надлежних органа.

Утицаји на микроклиматске карактеристике у планском подручју могу настати, као последица постојеће индустријске и планиране намене комплекса ДАТА центра, интерних саобраћајница, манипулативних платоа, паркинг-површина и других површина под чврстим водонепропусним застором. Ови утицаји су локалног карактера и везани су за границе појединачних комплекса и њихово непосредно окружење.

Услед високог степена изграђености, великих водонепропусних површина и рада техничких система ДАТА центра, пре свега система за хлађење и вентилацију, могу се јавити локална повећања температуре ваздуха, нарочито у летњем периоду, као последица прегревања површина, акумулације топлоте, емисије отпадне топлоте и стварања ефекта „топлотних острва“.

У циљу смањења ових утицаја потребно је, где год је просторно и технички могуће, предвидети формирање заштитног и линијског зеленила, озелењавање слободних површина, санацију деградираних површина, примену светлијих и рефлектујућих материјала, побољшање топлотне изолације објеката и коришћење енергетски ефикасних система хлађења и вентилације.

Мере адаптације на климатске промене:

- Дата центар мора бити пројектован тако да буде отпоран на очекиване климатске промене и екстремне временске услове;
- размотрити отпорност система на високе летње температуре, топлотне таласе, сушне периоде, повећане потребе за хлађењем, интензивне падавине, олујне догађаје и могуће прекиде у снабдевању електричном енергијом и водом.
- системи хлађења морају бити пројектовани тако да обезбеде стабилан рад Дата центра и у условима екстремно високих температура и повећаног топлотног оптерећења;
- обезбедити очување постојећих зелених површина и формирање новог заштитног и линијског зеленила у оквиру комплекса, дуж интерних саобраћајница, паркинг-површина и граница комплекса;
- приликом уређења слободних, манипулативних, паркинг и саобраћајних површина, где је технички могуће, предност дати пропусним или полупропусним засторима, као и материјалима светлијих боја који смањују апсорпцију топлоте;
- код изградње и реконструкције објеката применити решења која доприносе смањењу загревања објеката и простора, као што су побољшана топлотна изолација, енергетски ефикасни системи хлађења и вентилације, зелени кровови и зелени зидови, где је то просторно и технички оправдано;
- обезбедити санацију и рекултивацију деградираних и неуређених површина, ради смањења прашине, прегревања и укупног оптерећења простора;

- у мери у којој је технички и економски оправдано, предвидети коришћење обновљивих извора енергије, пре свега соларне енергије, за помоћне системе, расвету и друге енергетске потребе у оквиру комплекса;

4.1.5. Заштита шума

У обухвату Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево на животну средину не постоје евидентиране шуме нити шумски комплекси, те из тог разлога нису разматрани, нити се прописују посебне мере заштите шума.

4.1.6. Заштита културних добара

Према Потврди Завода за заштиту споменика културе Панчево, број 211/2 од 11.03.2026. године, са становишта заштите непокретних културних добара и добара која уживају претходну заштиту, за Измене и допуне Плана генералне регулације Целине 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, важе услови дати у Студији о заштити непокретних културних добара и добара која уживају претходну заштиту за подручје Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево.

Смернице и мере заштите култуурних добара на подручју Плана морају се спроводити у складу са:

- Законом о културним добрима („Сл. гласник РС”, бр. 71/94, 71/94, 52/11- др.закон, 99/11-др. закон, 6/20-др. закон, 35/21-др. закон, 129/21-др. закон и 76/23-др. закон);
- Законом о културном наслеђу („Сл. гласник РС”, бр. 129/21).

Смернице и мере заштите непокретног културног наслеђа:

- инвеститор је дужан да обезбеди средства за вршење заштитних археолошких ископавања на простору културног добра од изузетног значаја „Манастир Војловица“, пре почетка било којих земљаних радова, копања и насипања, као и градње објеката, уколико су ове активности планиране на простору локалитета бр. 6 и 7;
- обезбедити услове праћења свих земљаних радова у блоковима Рафинерије нафте Панчево бр. 2 и 3, као и на костолачком манастирском гробљу у блоковима 20, 21 и 22, од стране стручњака Завода за заштиту споменика културе;
- на целом простору Плана обезбедити услове праћења свих облика земљаних радова, копања темеља за изградњу свих врста објеката, подрума и сл., ради увида у стање терена, израде археолошке документације и прикупљања покретних археолошких налаза;
- случају наиласка на археолошка налазишта или археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах, без одлагања, прекине радове и обавести надлежни Завод за заштиту споменика културе;
- извођач радова је дужан да предузме мере да се археолошки налаз не уништи, не оштети и да се сачува на месту и у положају у коме је откривен;
- инвеститор је дужан да обезбеди средства за заштитна археолошка ископавања, заштиту, чување, публиковање и излагање добара која уживају претходну заштиту, након чега се може приступити реализацији пројекта;
- због велике површине обухвата Плана, као и његовог положаја у непосредној близини два споменика културе од изузетног значаја, инвеститори су у обавези да за све врсте грађевинских и земљаних радова на целом обухвату Плана прибаве појединачне услове Завода за заштиту споменика културе у Панчеву.

Архитектонско - урбанистички услови:

- поштовати регулацију улице, као и постојеће принципе парцелације с тим што је могуће формирање парцела већих димензија за градњу производних и пословних објеката;
- архитектуру нових објеката ускладити са вредностима и начинима обликовања индустријске архитектуре и потребама нових технолошких процеса;
- комунално квалитетније опремити наведено подручје и опремити га елементима урбаног мобилијара које се уклапа у општи амбијент;
- забрана градње објеката који би на било који начин угрозили комплекс Манастира Војловица;
- обезбедити неометан колски и пешачки прилаз манастирском комплексу;
- приступни пут до манастира мора бити јасно обележен, проходан и одржаван у стању које омогућава пролазак ватрогасних возила и возила хитне медицинске помоћи;
- уклонити физичке препреке као што су рампе, стубићи, уска пролазна места, ниско растиње и друго, ради неометаног приступа лицима са инвалидитетом, као и возила;
- сачувати што већи проценат постојеће зоне озелењења у оквиру манастирског комплекса уз квалитетније комунално опремање са увођењем нових елемената урбаног мобилијара који морају бити уклопљени у постојећи амбијент споменичког комплекса;
- мере техничке заштите споменика културе, као и заштићену околину Манастира Војловица утврдити кроз Израду измене и допуне одлуке о утврђивању за непокретно културно добро, споменик културе од изузетног значаја ради очувања амбијенталне целине, визуелних доминанти и историјског контекста споменика културе, као и спречавања утицаја потенцијалних интервенција које би угрозиле његов интегритет;
- пре спровођења било које врсте радова на споменику културе неопходно је извршити потребна истраживања на лицу места у циљу утврђивања стабилности, стања материјала и структуре објекта;
- за све врсте радова у оквиру комплекса Манастира Војловица потребни су посебни услови заштите непокретних културних добара.

4.1.7. Бука и вибрације

Емисија буке и вибрација може пратити све активности током планираних активности у поступку трансформације севесо комплекса ХИП „Азотара“ и реализације планиране намене, односно у фази рушења/уклањања постојећих објеката, припреме и уређења терена, изградње објекта, пратећих садржаја и инфраструктуре, као и током редовног рада планираног комплекса.

У фази рушења и изградње извори буке и вибрација могу бити грађевинска механизација, транспортна возила, опрема за рушење, сечење, утовар, истовар и одвоз материјала. У току редовног рада планираног пројекта Дата центра, извори буке могу бити системи за вентилацију, климатизацију и хлађење, трансформатори, електроенергетска опрема, као и резервни дизел агрегати у случају њиховог повременог рада или тестирања.

Како би се потенцијални утицаји свели у границе прихватљивости, неопходно је применити мере техничке заштите, редовно одржавање опреме, ограничење времена извођења радова, акустичку изолацију извора буке и контролу нивоа буке у складу са прописаним граничним вредностима за предметну акустичку зону. Оцена стања буке и планирање мера заштите врше се у односу на прописане акустичке зоне, односно на основу карата акустичког зонирања за територију насељеног места Панчево, које

представљају саставни део Одлуке о одређивању акустичких зона и заштите од буке на територији града Панчева.

Заштита од буке на подручју Измена и допуна Плана спроводиће се у складу са:

- Законом о заштити од буке у животној средини („Сл. гласник РС”, бр. 96/21);
- Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Сл. гласник РС”, бр. 75/10);
- Правилником о дозвољеном нивоу буке у животној средини („Сл. гласник РС”, бр. 72/10);
- Правилником о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке у животној средини („Сл. гласник РС”, бр. 139/22);
- Одлуком о одређивању акустичких зона и заштите од буке на територији града Панчева („Сл. лист града Панчева“, бр. 21/2017).

Смернице и мере заштите од буке и вибрација:

- при извођењу радова на подручју Измена и допуна Плана генералне регулације, свако градилиште мора бити обезбеђено тако да се смање и минимизирају утицаји појаве и трајање буке (за случај интензивних радова и ангажовање тешке механизације у дужем временском периоду треба поставити заштитне баријере за смањење негативних утицаја интензитета буке);
- обавезне су одговарајуће грађевинске и техничке мере за заштиту од буке (избор материјала, система и конструкција са антизвучном заштитом) којима се обезбеђује да бука емитована из привредно/производних/услужних и/или техничких просторија/етажа објеката друге намене не прелази прописане граничне вредности, у складу са Законом о заштити од буке у животној средини („Сл. гласник РС“, бр. 96/21) и Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Сл. гласник РС“, бр. 75/10);
- носиоци пројеката, који у обављању делатности емитују буку, одговорни су за сваку активност којом се проузрокује ниво буке виши од прописаних граничних вредности;
- носиоци пројеката, генератори буке, су у обавези да примењују мере техничке заштите од буке за све објекте и делатности генераторе буке;
- носиоци пројекта, генератори буке, обавезни су да спроведу услове и мере којима се штетни ефекти буке могу спречити, смањити или отклонити (у поступку процене утицаја пројеката на животну средину вреднују се могући непосредни и посредни штетни ефекти буке на животну средину и здравље становништва и утврђују се услови и мере којима се штетни ефекти буке могу спречити, смањити или отклонити);
- у поступку техничког прегледа објеката мора се утврдити испуњеност услова и мера заштите од буке односно звучне заштите;
- обавезно је подизање заштитних баријера (вештачких и/или природних) према угроженим зонама и појединачним локацијама, односно свим осетљивим рецепторима;
- избор зеленила мора бити прилагођен зонским и локацијским условима, у складу са пејзажним и еколошко-биолошким захтевима; пејзажно уређење сваког комплекса обликовањем и уређењем линеарног, заштитног и осталог зеленила;
- извори буке морају поседовати исправе са подацима о нивоу буке при прописаним условима коришћења и одржавања као и упутствима о мерама за заштиту од буке (атест, произвођачка спецификација, стручни налаз о мерењу нивоа буке);

- мерење буке врше стручне организације, овлашћене од стране ресорног Министарства задуженог за послове заштите животне средине које прописује услове и методологију мерења буке.

4.1.8. Нејонизујуће зрачење

Заштита од нејонизујућих зрачења обухвата услове и мере заштите здравља људи и заштите животне средине од штетног дејства нејонизујућих зрачења, услове коришћења извора нејонизујућих зрачења и представљају обавезне мере и услове при планирању, коришћењу и уређењу простора.

Заштита од нејонизујућег зрачења спроводиће се у складу са одредбама:

- Закона о заштити од нејонизујућих зрачења („Сл. гласник РС”, бр. 36/09),
- Правилника о изворима нејонизујућих зрачења од посебног интереса, врстама извора, начину и периоду њиховог испитивања („Сл. гласник РС", бр. 16/25);
- Правилника о границама излагања нејонизујућим зрачењима („Сл. гласник РС", бр.16/25).

Смернице и мере заштите од нејонизујућег зрачења:

- при изградњи/реконструкцији и коришћењу извора нејонизујућег зрачења придржавати се одредби Закона о заштити од нејонизујућих зрачења („Сл. гласник РС“, бр. 36/09), Правилника о изворима нејонизујућих зрачења од посебног интереса, врстама извора, начину и периоду њиховог испитивања („Сл. гласник РС", бр. 16/25) и Правилника о границама излагања нејонизујућим зрачењима („Сл. гласник РС", бр.16/25);
- за трансформаторе, разводна постројења, кабловске водове, UPS системе, BESS системе и другу електроенергетску инфраструктуру потребно је обезбедити да нивои електричних и магнетних поља буду у складу са прописаним граничним вредностима;
- у објекту, обезбедити одговарајућу просторију или простор ван објекта уз услове за смештај агрегата за струју, за објекте/садржаје за које је потребно обезбедити континуирано снабдевање електричном енергијом, при чему:
  - предност дати коришћењу агрегата на гас;
  - агрегат сместити на гумирану подлогу у циљу спречавања ширења вибрација на објекат/околни простор;
  - у случају да агрегат као енергент користи течно гориво, резервоар за складиштење енергената за рад агрегата сместити у непропусну танквану чија запремина мора да буде за 10% већа од запремине резервоара, или обезбедити друго техничко решење са системом за аутоматску детекцију цурења енергента; при избору врсте течног горива предност дати биодизелу;
  - у случају да се агрегат смешта у објекат, издувне гасове извести у слободну струју ваздуха;
- обавезна је контрола степена излагања нејонизујућем зрачењу у животној средини и контрола спроведених мера заштите од нејонизујућих зрачења;
- обавезно је систематско испитивање и праћење нивоа нејонизујућих зрачења у животној средини;
- обавезно је информисање становништва о мерама заштите и обавештавање о степену изложености нејонизујућим зрачењима у животној средини.

4.1.9. Управљање отпадом

Мере управљања отпадом у границама планског документа дефинисане су на основу смерница из планских и стратешких докумената вишег реда, као и на основу очекиваних врста и категорија отпада које могу настати на подручју Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту

Панчево. Концепт управљања отпадом на подручју Измена и допуна Плана мора бити заснован на укључивање у систем Локалног плана управљања града Панчева, као и на примени свих неопходних организационих и техничких мера којима се спречавају потенцијални негативни утицаји на квалитет животне средине.

Управљање отпадом на подручју Плана спроводиће се у складу са:

- Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС”, бр. 109/25);
- Законом о амбалажи и амбалажном отпаду („Сл. гласник РС”, бр. 36/09 и 95/18-др. закон);
- Уредбом о начину и поступку управљања отпадом од грађења и рушења („Сл. гласник РС“, бр. 93/23 и 94/23 – исправка);
- Уредбом о одлагању отпада на депоније („Сл. гласник РС”, бр. 92/10);
- Правилником о уређивању, управљању, одлагању и депоновању грађевинског отпада у току извођења радова („Сл.гласник РС“, бр.81/24);
- Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Сл. гласник РС”, бр. 56/10, 93/19, 39/21 и 65/24);
- Правилником о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије („Сл. гласник РС”, бр. 98/10);
- Правилником о листи електричних и електронских производа, мерама забране и ограничења коришћења електричне и електронске опреме која садржи опасне материје, нашину и поступку управљања отпадом од електричних и електронских производа („Сл. гласник РС”, бр. 99/10);
- Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Сл. гласник РС”, бр. 95/24).

У складу са планираном трансформацијом севесо комплекса ХИП „Азотара“, планираним радовима на рушењу индустријских објеката, демонтажи опреме и инсталација и планираним пројектима ДАТА центра (објектима/технолошким процесима, пратећим садржајима, инфраструктуром и потребним активностим на планском подручју), може се очекивати настајање следећих врста и категорија отпада:

- отпад од грађења и рушења (грађевински отпад);
- комунални отпад;
- опасан и неопасан отпад.

Смернице и мере управљања отпадом у границама Измена и допуна Плана се односе на све фазе реализације, редовне експлоатације и за случај удеса на локацији/комплексу:

- обавезно је планирање начин прикупљања и поступања са насталим врстама и категоријама отпада, у складу са Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС”, бр. 109/25) и другим важећим прописима из ове области, па је потребно:
  - урадити План управљања отпадом од грађења и рушења за поступак трансформације и промене намене севесо комплекса ХИП „Азотара“;
  - у складу са Планом обезбедити посебне просторе за постављање контејнера/посуда за сакупљање, разврставање и привремено складиштење отпада и материјала насталих у току рушења индустријских објеката: (отпадне опреме, грађевинског материјала, процесног отпада из производних објеката/комплекса, отпадних материја које имају карактеристике опасних материја, рециклабилног отпада;
  - потребно је обезбедити простере за „зелена острва“ за потребе примарне сепарације рециклабилног отпада: отпада насталог у поступку одржавања објеката и опреме (електронски, електрични отпад, неисправне сијалице, акумулатори, батерије), у складу са Правилником о листи електричних и електронских производа, мерама забране и ограничења коришћења електричне и електронске опреме која садржи опасне материје, начину и поступку управљања отпадом од електричних и електронских производа („Сл.

гласник РС”, бр. 99/10), Правилником о начину и поступку управљања истрошеним батеријама и акумулаторима („Сл. гласник РС”, бр. 86/10) и Правилником о начину и поступку управљања отпадним флуоросцентним цевима које садрже живу („Сл. гласник РС”, бр. 97/10);
- комуналног и другог неопасног отпада;

- у складу са Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС”, бр. 109/25), Уредбом о начину и поступку управљања отпадом од грађења и рушења („Сл. гласник РС“, бр. 93/23 и 94/23 – исправка) и Правилником о уређивању, управљању, одлагању и депоновању грађевинског отпада у току извођења радова („Сл.гласник РС“, бр.81/24), у току извођења радова на рушењу објеката и изградњи планираних објеката категорије Б,В и Г, према Правилнику о класификацији објеката („Сл. гласник РС”, бр. 22/15), инвеститор/носилац пројекта/извођач радова је у обавези да:
    - предвиди и обезбеди сакупљање, разврставање и привремено складиштење грађевинског отпада који настаје у току извођења радова, у складу са План управљања отпадом од грађења и рушења;
    - води прописану евиденцију о врсти, класификацији и колишини грађевинског и другог који настаје током изградње (неопасног, инертног, опасног отпада, посебних токова отпада), са подацима о лицу/оператеру којем је отпад предат отпада, а које поседује дозволу за управљање том врстом отпада;
    - попуњава документ о кретању отпада за сваку предају отпада оператеру, у складу са Правилником о обрасцу документа о кретању отпада и упутству за његово попуњавање („Сл. гласник РС”, бр. 114/13) и Правилником о обрасцу документа о кретању опасног отпада, обрасцу претходног обавештења, начину његовог достављања и упутству за њихово попуњавање („Сл. гласник РС”, бр. 37/25 и 47/25); комплетно попуњен документ о кретању неопасног отпада чува најмање двегодине, а трајно чува документ о кретању опасног отпада у складу са Законом;
    - примени све мере превенције и отклањања последица у слушају удесних ситуација (опрема за гашење пожара, адсорбенти за сакупљање изливених и просутих материја);
    - настали грађевински отпад превози до крајњег одредишта возилима са цирадама којима се спречава разношење материјала у транспорту;

- произвођач отпада, односно инвеститор/носилац пројекта/извођач радова, у обавези је да у фази исходовања грађевинске дозволе, а пре почетка извођења радова, изради План управљања отпадом од грађења и рушења, у складу са Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС“, бр. 109/25), Уредбом о начину и поступку управљања отпадом од грађења и рушења („Сл. гласник РС“, бр. 93/23 и 94/23 – исправка) и Правилником о уређивању, управљању, одлагању и депоновању грађевинског отпада у току извођења радова („Сл. гласник РС“, бр. 81/24) на изградњи планираних објекат, према Правилнику о класификацији објеката („Сл. гласник РС“, бр.22/15) и на План прибави сагласност органа надлежног за послове заштите животне средине; произвођач отпада/ инвеститор/носилац пројекта/извођач радова, у току извођења радова на реализацији планираних пројеката/комплекса у оквиру комерцијално привредне зоне, у обавези је да обезбеди спровођење свих Планом прописаних мера управљања отпадом;

- спровођење поступака за смањење количине отпада намењеног одлагању, кроз примену посебних услова складиштења отпада (класификациона група 17), спречавање мешања различитих врста отпада, расипања и мешања отпада са водом, уз обавезну примену мера заштите од пожара приликом складиштења отпада;

- обезбеђивање извештаја о испитивању насталог неопасног и опасног отпада којим се управља на градилишту, у складу са Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС“, бр. 109/25) и Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Сл. гласник РС“, бр. 56/10, 93/19, 39/21 и 65/24);
- вођење евиденције о врсти, класификацији и количини грађевинског отпада који настаје на градилишту, као и евиденције о издвајању, поступању и предаји грађевинског отпада (неопасног, интерног, опасног отпада и посебних токова отпада);

- извођач радова је у обавези да дефинише и јасно обележи привремене локације за складиштење отпада и отпадног материјала, као и да обезбеди њихово привремено задржавање, руковање и евакуацију у складу са Планом управљања отпадом од грађења и рушења;
- инвеститори/носиоци пројекта су у обавези да, у складу са важећом законском регулативом, од надлежног комуналног предузећа прибаве ближе услове за изградњу и организацију сакупљања отпада за сваки нови објекат појединачно; приликом техничког пријема објекта, сви прописани услови морају бити у потпуности спроведени на терену, како би новоизграђени објекти били обухваћени оперативним планом одношења отпада и системом наплате услуге;
- поступање и управљање неопасним отпадом вршити преко оператера који поседује дозволу за управљање неопасним отпадом, у складу са важећом законском регулативом;
- поступање и управљање опасним отпадом вршити у складу са одредбама Правилника о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Сл. гласник РС“, бр. 95/24), до предаје овлашћеном оператеру који поседује дозволу за управљање опасним отпадом;
- батерије, батеријски модули, електролити и друга пратећа опрема који по престанку употребе постају отпад морају се сакупљати, складиштити и предавати овлашћеним оператерима у складу са прописима о управљању отпадом;

4.1.10. Заштита од хемијског, технолошког удеса и еколошких несрећа

Анализирани обухват Измена и допуна Плана, предмет стратешке процене утицаја, налази се у границама Јужне индустријске зоне града Панчева, коју карактеришу заступљена севесо постројења и комплекси. Имајући у виду карактер постојећих индустријских комплекса Јужне индустријске зоне, закључак је да постоје ризици од хемијско-технолошких удеса и еколошких несрећа.

Предмет стратешке процене утицаја на животну средину представља комплекс ХИП „Азотара“ Панчево, за који је оператер ХИП „Азотара“ д.о.о. Панчево, према Обавештењу Министарства заштите животне средине, број 001316469 2026 14850 003 004 016 012 од 29.04.2026. године, донео одлуку о трајном престанку рада, све у складу са Законом о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце и Правилником о садржини, форми и начину достављања обавештења о комплексу, оператеру комплекса, опису комплекса и његове околине, као и попису опасних супстанци које су присутне на комплексу. У Обавештењу су наведени:

- разлози за трајни престанак рада комплекса, односно његову демонтажу;
- подаци о спроведеним и планираним мерама за безбедну обуставу рада, демонтажу комплекса и уклањање опасних супстанци са локације;
- циљеви наведених активности – трансформација севесо комплекса за реализацију ДАТА центра на предметној локацији.

Такође, према подацима из Обавештења, у складу са Одлуком директора од 25.12.2025. године током 2025.године, је:

- из комплекса трајно уклоњен сав материјал на бази амонијум-нитрата и остале

сировине за које је било неопходно постојање севесо постројења;

- у комплексу трајно стављена ван функције опрема која се користила за производњу ђубрива;
- планирани рок за демонтажу и трајно уклањање опреме дванаест (12) месеци.

У складу са условима Обавештења, до достављања службене потврде надлежног инспекцијског органа о потпуном отклањању опасности на предметном комплексу, обавеза је да се:

- примењују раније утврђени услови и мере у складу са прописима из области заштите од великог хемијског удеса;
- у том периоду простор комплекса задржава режим ограничене и контролисане намене у складу са условима заштите од великих удеса;
- поштовање утврђене зоне ризика, безбедносна удаљења, забране и ограничења изградње;
- примењују мере за спречавање и ублажавање последица могућих хемијских удеса.

Анализирани комплекс, према важећем планском документу, је ХИП „Азотара“ са статусом трајног престанка рада и условима за потпуно уклањање опасности од потенцијалног хемијског удеса.

Услови за планирану намену и трансформацију постојећег севесо комплекса ХИП „Азотара“ за потребе реализације ДАТА центра су:

- стварање планског основа за реализацију планиране намене;
- отклањање опасности од великог хемијског удеса у постојећем стању (поштовање зона ризика, демонтажа комплекса, уклањање свих опасних супстанци, утврђивање „нултог“ стања чинилаца животне средине (земљиште, подземне и површинске воде, ваздух, управљање отпадом, утврђивање мера заштите, услова ревитализације / ремедијације, поступање у случају акцидента или већих удесних ситуација, план мониторинга у комплексу)).

Кроз Измене и допуне планског документа, планског основа за планирану трансформацију постојећег севесо комплекса ХИП „Азотара“, врши се и промена карактера планског подручја и очекивано смањење присуства хемијско-индустријских садржаја. Са аспекта заштите животне средине и управљања ризицима, наведена промена може имати позитиван ефекат у погледу смањења ризика од великог хемијских удеса, под условом да се доследно и строго контролисано примене све мере превенције, спречавања, отклањања и забране загађивања животне средине и угрожавања здеавља и безбедности становништва, мере заштите и мониторинга:

- у фази безбедне обуставе рада, демонтаже постојећих објеката и опреме, уклањања опасних супстанци, санације/ревитализације/ремедијације простора и
- у фази изградње и редовног рада ДАТА центра.

По стварању планског основа за промену намене севесо комплекса ХИП „Азотара“, а пре почетка извођења радова на уклањању/рушењу постојећих објеката, демонтаже опреме и уређаја, инфраструктурних објеката, осталих пратећих садржаја и заосталих опасних супстанци, обавезне су следеће мере:

- утврдити „нулто“ стање квалитета животне средине на предметној локацији, кроз испитивање квалитета и степена загађености земљишта, површинских и подземних вода и стања других релевантних чинилаца животне средине, у складу са законском регулативом, карактером претходних активности и потенцијалним изворима загађења;
- током рушења објеката, демонтаже опреме и уређаја, уклањања опасних супстанци обезбедити контролу свих потенцијалних утицаја на земљиште, површинске и подземне воде, квалитет ваздух и ниво буке;
- управљање свим врстама и категоријама отпада, вршити у складу са Планом управљања отпадом од грађења и рушења;

- у свим фазама планске трансформације предметног севесо комплекса применити мере превенције удеса/великих удеса, заштите од пожара и мере поступања у случају акцидентних ситуација;
- након завршетка уклањања/рушења постојећих објеката, демонтаже опреме и уређаја, инфраструктурних објеката, осталих пратећих садржаја и заосталих опасних супстанци, извршити контролна испитивања квалитета чинилаца животне средине животне средине у циљу утврђивања потребних мера санације/ревитализације/ремедијације и отклањања свих потенцијалних опасности и ризика за реализацију планиране намене;
- резултате испитивања документовати извештајима овлашћене стручне организације/акредитоване лабораторије исте доставити надлежним органима, ради верификације стања локације и дефинисања евентуално додатних мера и активности у циљу потврде безбедности комплекса за планирану пренамену.

Имајући у виду да се у непосредном окружењу предметног планског обухвата налазе севесо комплекси са ризиком од хемијских удеса, обавезна је непосредна координација оператера и корисника простора у погледу даљих развојних планова, техничких решења, оперативних процедура, планова заштите од удеса и поступања у ванредним ситуацијама. Наведене обавезе су од посебног значаја у циљу спречавања кумулативних ризика, домино ефеката, благовременог реаговања у случају потенцијалних удеса, заштите заједничких инфраструктурних објеката, посебно заштите здравља и безбедности становништва и квалитета животне средине.

Заштита од удеса и удесних ситуација на подручју Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, спроводиће се у складу са:

- Законом о заштити животне средине („Сл. гласник РС”, бр.135/04, 36/09, 36/09 - др. закон, 72/09 - др. закон, 43/11-одлука УС, 14/16, 95/18 - др. закон и 94/24);
- Законом о планирању и изградњи („Сл. гласник РС”, бр. 72/09, 81/09, 64/10-одлука УС и 24/11 и 121/12, 42/13-одлука УС, 50/13-одлука УС, 98/13-одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон, 9/20, 52/21, 62/23 и 91/25);
- Законом о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце („Сл. гласник РС”, бр. 94/24);
- Законом о заштити од пожара („Сл. гласник РС”, бр. 111/09, 20/15, 87/18 и 87/18 - др. закон);
- Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС”, бр. 109/25);
- Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Сл. гласник РС“, бр. 87/18);
- Законом о заштити од пожара („Сл. гласник РС”, бр. 111/09, 20/15 и 87/18, 87/18 - др. закон);
- Правилником о листи опасних супстанци, врстама и количинама опасних супстанци и критеријумима за разврставање комплекса у комплексе нижег реда и комплексе вишег реда („Сл. гласник РС“, бр. 28/25);

Раније утврђени услови и мере Министарства заштите животне средине, у складу са прописима из области заштите од великог хемијског удеса (Акт бр.003810169 2025 14850 003 004 000 001 од 03.10.2025.године):

- забрањена је изградња нових објеката јавне намене, стамбених и туристичких објеката на растојању од 2900 m од означеног места најгорег могућег сценарија удеса у ХИП Азотара, имајући у виду да драстичне последице (50% смртности) овог сценарија удеса, обухватају и идентичне зоне сценарија удеса у остала два комплекса;
- није допуштена изградња нових индустријских постројења, односно комплекса, са опасним материјама (изузев реконструкције постојећих постројења), на подручју од 186 m од означене локације најгорег могућег сценарија удеса у ХИП

Петрохемија, као и 190 m од места најгорег могућег сценарија у Рафинерији нафте, утврђене опасности од „домино ефеката“ хемијског удеса, односно преношења удеса са једног севесо комплекса на други;

- Тумачење: Одредбе ове тачке се не односе на изградњу унутар граница комплекса ХИП Петрохемије. Приликом утврђивања мера, надлежни орган је користионе оне границе комплекса које су оператери предтсваили својим Извештајимма о безбедности. С обзиром да се не планира изградња новог севесо комплекса у зони датих ефеката хемијских удеса, већ промене (изградња нових производних и складишних капацитета за опасне материје) на постојећем севесо комплексу, ова тачка за контрени случај није примељива.
- Битно је напоменути да инвеститор мора да размотри на који начин ће предвиђене промене на комплексу и одабир локације нових складишних и процесних постројења утицати на зоне ефеката хемијских удеса, посебнио из угла преношења удеса са једног севео комплекса на други, према суседним комплексима, као и на који начин ће одабир локација нових складишних и проиводних капацитета утицати на свеукупно повећање ризика и последица од хемијског удеса. Сходно наведеном, надлежни орган сматра да избор локације за изградњу нових резервоара на локацији ХИП Петрохемије, означене „L3“, у непосредној близини границе комплекса „Азотаре“, представља значајно повећање ризика од преношења удеса са једног севесо комплекса на други и у директној супротности са условом под р.бр.10. Надлежни орган сматра да је локација за изградњу нових резервоара на локацији ХИП Петрохемије, означене „L3“, прихватљива локација за овакву врсту складишних резервоара и није у супротности са условима под р. бр. 10.

- у свим новоизграђеним објектима, удаљеним до 2900 m од места хемијског удеса са опасном материјом амонијак у ХИП Азотара, треба да буду на располагању свим запосленим и посетиоцима новоизграђених објеката заштитне маске (са комбинованим филтером К-3) или изолациони апарати за дисање;
- у изради просторних планова и/или разматрању изградње нових објеката близу три севесо комплекса у Панчеву, као повредиву зону са аспекта хемијског удеса, сматрати зону полупречника 10 000 m од означеног места сценарија хемијског удеса са опасном материјом амонијак у Азотари, односно 426 m од означене локације сценарија хемијског удеса са опасном материјом етилен у Петрохемији и 650 m од дефинисаног места сценарија хемијског удеса са опасном материјом пропилен у Рафинерија нафте;
- Градска управа Панчево треба да, због претпостављених последица хемијских удеса у обухвату овог Плана, пре изградње било ког новог објекта у зони од 10 000 m у оквиру Плана, изради екстерни План заштите од великог удеса, који би био саставни део Плана заштите и спасавања у ванредним ситуацијама јединице локалне самоуправе, сходно члану 18. Закона о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама (Службени гласник РС, број 87/2018);
- План заштите и спасавања који сачињава Градска управа Панчева, треба да садржи одговарајуће планове и мере (укључујући и техничко-технолошке мере), за евакуацију свих запослених у индустријској зони која је предмет овог Плана, приликом хемијских удеса, у року не дужем од 10 минута. Овај захтев Министарства треба употпунити обавезом Градске управе да у истом временском року превезе на безбедно становнике најближих насеља које се граниче са јужном индустријском зоном и налазе се у повредивој зони;
- сходно моделираним ефектима хемијских удеса, приликом разматрања изградње нових индустријских и других објеката у зони од 10000 метара од обухвата Плана,

приликом издавања локацијских и грађевинских дозвола, обавезно упознати потенцијалне инвеститоре са опасностима од хемијског удеса на односној локацији;

- у случају да локална самоуправа није у стању да поступи према горе наведеним условима, а због присутне опасности од великог хемијског удеса на предметном простору обухваћеном Планом, неопходно је размотрити заустављање даљег развоја ове индустријске зоне и тражење локације за нову радну зону (уколико је она потребна у даљем развоју Панчева) негде другде у Панчеву, тако да удаљеност нове зоне буде најмање 10 000 m од места хемијског удеса са опасном материјом амонијак у ХИП Азотари;
- према члану 60а, став 5, Закона о заштити животне средине, оператер је дужан да:
  - у случају модификације процеса рада, промене природе или количине опасне материје или других промена, које могу утицати на опасност од настанка хемијског удеса, начини промене у Извештају о безбедности и Плану заштите од удеса и достави их Министарству пре започињања промена;
  - уколико модификује постројења или складишта, измени и Извештај о безбедности и План заштите од удеса и достави Министарству измењена документа, пре уношења тих модификација;
- сходно процењеним последицама удеса на подручју које План обухвата, могућности преношења удеса са једног комплекса на други (тзв. домино ефекат), великог броја и огромних количина опасних материја у три комплекса, близине насељених места, као и близине међународног речног коридора Дунав, потребно је забранити било какве промене у предузећима ХИП Азотара, ХИП Петрохемија и НИС Рафинерија нафте Панчево, које ће повећати или ризик или последице хемијских удеса:
  - Тумачење: Са аспекта заштите од хемијског удеса овај услов не представља директну сметњу изради и усвајању ПГР-а и ПДР-а, али обавезује оператера (инвеститора), да поступи у складу са прописима из области заштите од хемијског удеса и да своју инвестицију планира тако, да она не повећава ризик или последице у случају хемијског удеса у односу на постојеће стање. У Извештају о безбедности на који оператер исходовао Решење о сагласности, ризик оцењен као „ВЕЛИКИ РИЗИК“, последице као „ВЕЛИКЕ“. Начин утврђивања ризика и последица је утврђен Правилником о садржају Политике превенције удеса и садржини и методологији израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса, као и релевантним процедурама Ситема управљања безбедношћу оператера.

Мере заштите животне средине и одговор на удес - обавеза сваког оператера SEVESSO постројења (предузећа) у обухвату Плана је да, кроз утврђивање врсте и количина опасних материја, изради Извештај о безбедности и План заштите од удеса, који су у обавези да усклађују са Планом заштите од удеса града Панчева, а у складу са Правилником о листи опасних супстанци, врстама и количинама опасних супстанци и критеријумима за разврставање комплекса у комплексе нижег реда и комплексе вишег реда („Сл. гласник РС“, бр. 28/25):

- обезбедити прописана удаљења између зона предвиђених за становање и јавне објекте и зона предвиђених за индустријске објекте и објекте специјалне намене, у складу са важећим прописима и условима надлежних органа;
- обавеза носиоца пројекта/извођача радова је да изради план поступања у удесним ситуацијама који треба да садржи:

- шему одговора на удес,
- програм обуке и тренинга,
- програм контроле,
- остала упутства и обавештења;

- за ефикасно спровођење плана поступања у удесним ситуацијама неопходно је ангажовање свих радника задужених за управљање и надзор рада на објектима и комплексима оквиру целине 8;
- применити мере заштите, превенције и поступања у случају удесних ситуација током извођења радова, редовног рада и одржавања објеката, укључујући обезбеђивање одговарајуће опреме за гашење пожара, средстава за личну заштиту, као и апсорбената за сакупљање изливених и просутих материја;
- у случају просипања или процуривања нафте, нафтних деривата, уља и других хазардних материја, потребно је одмах приступити локализацији загађења и санацији терена на локацији. Настали отпад се сакупља, привремено складишти, обележава и предаје овлашћеном оператеру који поседује дозволу за управљање опасним отпадом, уз обавезно вођење евиденције и документ о кретању опасног отпада, у складу са Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС”, бр. 109/25);
- обезбедити контролисано складиштење свих потенцијално загађујућих материја, као што су гориво, уља и друге хемикалије, у за то наменски опремљеним просторима, са обезбеђеним прихватом за случај изливања, ради спречавања загађења земљишта, подземних и површинских вода;
- за UPS системе, BESS системе и другу електроенергетску опрему потребно је предвидети мере заштите од пожара, термичког прегревања, кратког споја, оштећења батеријских модула, цурења електролита и других потенцијалних удесних ситуација;
- BESS системи морају бити пројектовани и изведени у складу са техничким стандардима, условима заштите од пожара, условима електроенергетске безбедности и мерама заштите животне средине;
- просторије или контејнери у којима се смештају батеријски системи морају бити опремљени системима за контролу температуре, вентилацију, детекцију дима, пожара и гасова, као и системима за аутоматско искључење и безбедно управљање у случају квара;
- потребно је обезбедити континуирано праћење стања BESS и UPS система, укључујући температуру, напон, струју, стање батеријских модула, сигнализацију квара и друге параметре од значаја за безбедан рад;
- обавеза инвеститора/носиоца пројекта/оператера/извођача радова је да стриктно спроводи мере заштите од пожара, мере заштите и безбедности здравља на раду, као и прописане процедуре за поступање у удесним ситуацијама, у складу са важећом законском регулативом и подзаконским актима;
- све прописане мере противпожарне заштите морају се пројектовати, извести и спроводити у складу са Законом о заштити од пожара („Сл. гласник РС”, бр. 111/09, 20/15 и 87/18, 87/18 – др. закон), условима надлежног органа и техничком документацијом на коју је, где је прописано, прибављена сагласност надлежног органа;
- приступне путеве и пролазе за ватрогасна возила пројектовати и извести тако да омогуће несметан приступ ватрогасним возилима до сваког објекта, као и њихово маневрисање током интервенције;
- путеве за ватрогасна возила пројектовати са одговарајућом ширином, носивошћу, радијусима кривина и окретницама, у складу са Правилником о техничким

нормативима за приступне путеве, окретнице и уређене платое за ватрогасна возила у близини објеката повећаног ризика од пожара („Сл. лист СРЈ”, бр. 8/95);

- обезбедити појасеве између објеката којима се спречава ширење пожара и експлозије, односно прописана сигурносна удаљења између објеката и њихово пожарно одвајање;
- у оквиру планирања и пројектовања објеката обавезно применити мере заштите од пожара, експлозије и других удесних ситуација, у складу са техничком документацијом, условима надлежних органа и важећом законском регулативом;
- у циљу превенције ризика од удара грома и обезбеђивања безбедности људи, објеката, постројења и опреме, сви планирани објекти морају бити опремљени адекватном громобранском заштитом и системом уземљења, у складу са важећим техничким прописима и стандардима;
- применом наведених превентивних мера, редовном контролом њихове примене, обуком запослених и обезбеђивањем одговарајуће опреме, ризик од просипања, процуривања, пожара и других удесних ситуација своди се на најмању могућу меру.

Министарство заштите животне средине је, Обавештењем бр.001316469 2026 14850 003 004 016 012 од 29.04.2026.године је, за предметни севесо комплекс, прописало следеће:

- утврђени услови и мере у складу са прописима из области заштите од великог хемијског удеса се примењују до достављања службене потврде надлежног инспекцијског органа о потпуном отклањању опасности на предметном комплексу;
- у периоду до испуњења наведених услова, неостор предметног комплекса задржава режим ограничене и контролисане намене, у складу са условима заштите од великих удеса, који обухватају утврђене зне ризика, прописана безбедоносна удаљења, забране и ограничења изградње, као и мере за спречавање и ублажавање последица могућих хемијских удеса;
- нови режим коришћења простора утврђује се кроз измене и допуне планског документа, у складу са стваеним стањем на терену и потврђеним престанком постојања опасних супстанци.

Закључак: Усвајањем Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево представља предуслов за стварање планског основа за нови режим коришћења предметног простора, уз потврђени престанак постојања опасних супстанци у границама предметног комплекса.

У циљу контроле квалитета свих чинилаца животне средине и расположивог капацитета животне средине, прописивања, спровођења и праћења примене прописаних мера превенције, спречавања, ограничавања, забране и контроле стања животне средине у границама Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, за све планиране активности и реализају планираних пројеката обавезно је поступати у складу са прописима из области процене утицаја на животну средину.

За пројекте који се налазе на листама утврђеним Уредбом о Листи пројеката за које је обавезна процена утицаја на животну средину, Листи пројеката за које постоји обавеза подношења захтева за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину и критеријумима за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 106/25), потребно је покренути одговарајући поступак пред надлежним органом за послове заштите животне средине, у циљу одлучивања о потреби процене утицаја на животну средину.

4.2. Приказ начина спровођења мера

Приказ начина спровођења прописаних мера у обихвату Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, обухвата следеће:

- прописане мере заштите животне и друштвене средине, односно мере заштите ваздуха, вода, земљишта, природе, културног наслеђа и археолошких локалитета, предела, заштите од нејонизујућег зрачења, заштите од буке, управљања отпадним водама, управљања отпадом и управљања отпадом од грађења и рушења, морају се спроводити у свим фазама имплементације планског документа;
- информација о локацији мора садржати, поред правила уређења и правила грађења из Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, и услове и мере заштите животне средине прописане планским документом;
- локацијски услови морају садржати прописан услов, односно обавезу спровођења поступка процене утицаја на животну средину пред надлежним органом за послове животне средине, у складу са Уредбом о листи пројеката за које је обавезна процена утицаја на животну средину, листи пројеката за које постоји обавеза подношења захтева за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину и критеријумима за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 106/25);
- покретање поступка процене утицаја врши се подношењем захтева за одлучивање о потреби процене утицаја, односно захтева за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја на животну средину, у зависности од врсте, карактеристика и капацитета конкретног пројекта;
- пројектна документација, односно идејно решење, идејни пројекат, пројекат за грађевинску дозволу и пројекат за извођење, мора бити усклађена са прописаним условима и мерама заштите животне средине из планског документа, као и са мерама прописаним кроз поступак процене утицаја конкретног пројекта на животну средину;
- у фази извођења пројеката, односно током припремних радова и изградње, морају се поштовати мере прописане планским документом, техничком документацијом и актима донетим у поступку процене утицаја на животну средину; у овој фази обавезна је контрола примене и поштовања прописаних мера и протокола заштите животне и друштвене средине;
- у фази редовног рада планираних пројеката, објеката и технолошких процеса, обавезна је контрола и континуирано праћење примене мера заштите прописаних планским документом и детаљно дефинисаних кроз поступак процене утицаја на животну средину; праћење се спроводи у складу са усвојеним програмом мониторинга, а резултати се редовно достављају надлежним органима и институцијама, у складу са прописима;
- посебан протокол, односно начин поступања, утврђује се
  - за случај удеса/акцидента,
  - за случај престанка рада пројекта, укључујући мере безбедног затварања, санације локације, управљања преосталим материјама и отпадом и враћања простора у стање прихватљиво са аспекта заштите животне средине.

4.3. Процена ефикасности мера

Процена ефикасности мера наведених у Поглављу 4.1. представља значајан корак у обезбеђивању безбедности и поузданости у границама Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, као и у заштити животне средине и здравља становништва у непосредном и ширем окружењу.

Ефикасност мера процењује се на основу унапред дефинисаних индикатора, који омогућавају праћење степена њихове примене и остварених ефеката у пракси. Оваквим приступом обезбеђује се благовремено уочавање евентуалних недостатака и предузимање корективних мера, ради постизања одговарајућег нивоа заштите и усклађености са важећим прописима.

За процену ефикасности прописаних мера дефинисани су следећи индикатори:

- за фазу реализације планираних пројеката, односно припремних радова, изградње објеката, технолошких целина, пратећих садржаја и инфраструктуре у оквиру Целине 8, индикатор ефикасности представља достигнути ниво инфраструктурне опремљености, комуналне уређености и примене прописаних мера заштите животне средине;
- за фазу редовног рада, односно експлоатације објеката и комплекса у оквиру Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, као индикатори ефикасности утврђују се:
  - поштовање свих прописаних мера заштите животне средине за чиниоце и елементе животне средине, у границама планског документа и на локацијама појединачних пројеката;
  - редован рад и одржавање објеката, постројења, опреме и пратеће инфраструктуре;
  - континуирана оцена ефикасности примењених мера кроз визуелни надзор, контролу техничке исправности система, управљање опремом, обезбеђивање безбедности запослених и праћење утицаја на животну средину;
- за случај акцидента, у фази реализације и редовног рада/експлоатације објеката, индикатори ефикасности мера управљања ризиком обухватају:
  - идентификацију ризика, односно процену потенцијалних акцидената;
  - спровођење превентивних мера, укључујући редовно одржавање, инспекцијске контроле и обуку запослених;
  - ефикасност реаговања у случају акцидента, кроз примену прописаних процедура, брзину интервенције и комуникацију са надлежним органима и заинтересованим странама;
  - постакцидентну анализу, односно процену успешности примењених мера одговора на удес;
  - ниво обучености лица одговорних за управљање ризиком и реаговање у ванредним ситуацијама;
  - постојање и примену планова за континуирано праћење, унапређење и побољшање мера, у складу са новим стандардима, техничким решењима и технологијама.

План мера, начин њиховог спровођења и процена ефикасности предмет су даље разраде на нижем хијерархијском нивоу и чине саставни део техничке и планске документације, документације у поступку процене утицаја на животну средину, као и планова заштите од удеса.

4.4. Мере ране идентификације и начин поступања у случају појаве неочекиваних негативних утицаја спровођења Плана у циљу отклањања тих утицаја (мере за спречавање, смањење и/или ограничење утврђене значајне негативне непосредне, посредне, секундарне, кумулативне, прекограничне, краткорочне, средњорочне и дугорочне, трајне и привремене утицаје на чиниоце животне средине)

Мере ране идентификације и начин поступања у случају појаве неочекиваних негативних утицаја у току спровођења Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, имају за циљ благовремено уочавање, спречавање и отклањање потенцијалних ризика, ради заштите здравља становништва, материјалних добара, инфраструктуре и животне средине.

На планском подручју постоји вероватноћа појаве удесних ситуација, односно технолошких удеса, еколошких несрећа и последица екстремних природних појава, имајући у виду карактер постојећих и планираних индустријских, производних, складишних и инфраструктурних садржаја у оквиру Целине 8. У појединачним комплексима присутан је ризик од појаве хазарда који могу настати услед експлозија, пожара, изливања или неконтролисаног ослобађања опасних материја у индустријским и производним погонима, као и услед природних катастрофа, као што су поплаве, земљотреси, удар грома, екстремни ветар и град.У свим фазама имплементације Плана обавезна је примена мера превенције, контроле, отклањања узрока и заштите од удеса и удесних ситуација. Ове мере обухватају примену техничких, организационих и оперативних решења, стални надзор, редовну контролу исправности опреме и континуирани мониторинг активности које могу довести до угрожавања људи, објеката, инфраструктуре и чинилаца животне средине. Посебно је неопходно обезбедити заштиту од поплава, подземних и атмосферских вода, земљотреса, удара грома и екстремних временских услова, у складу са важећим прописима и условима надлежних институција.

Имајући у виду да је у Јужној индустријској зони велики број хазардних постројења сконцентрисан на релативно малом простору, сви оператери постројења, односно предузећа која обављају делатност на локацијама са повећаним ризиком и вероватноћом појаве акцидената, у обавези су да међусобно усклађују своје развојне планове, техничка решења, оперативне процедуре и текуће делатности. Наведено је неопходно ради спречавања кумулативних ризика, благовременог реаговања у случају удеса или природних непогода и смањења могућих последица по становништво, запослене, инфраструктуру и животну средину.

Превенција акцидената представља приоритетно решење у оквиру Целине 8, јер се правовременим планирањем, контролом и спровођењем прописаних мера значајно смањује вероватноћа настанка удесних ситуација, као и обим њихових могућих последица.

Мере које је неопходно спроводити обухватају:

- израду и примену Плана поступања у удесним ситуацијама, са шемом одговора на удес, програмом обуке и тренинга, програмом контроле, као и упутствима за узбуњивање, обавештавање, евакуацију и поступање у случају акцидента;
- дефинисање програма активности које се предузимају у случају удеса, укључујући поступке локализације удеса, спречавања ширења загађења, санације последица и обавештавања надлежних органа, институција и служби;
- формирање листе лица одговорних за спровођење мера заштите и поступање у удесним ситуацијама, која обухвата одговорна лица за управљање радом објеката, постројења и пратеће инфраструктуре у оквиру Целине 8, као и контакте надлежних служби, укључујући ватрогасно-спасилачку јединицу;

- спровођење програма превентивног одржавања, који подразумева редовну контролу, преглед и одржавање објеката, постројења, инсталација, опреме и инфраструктуре, ради благовременог уочавања техничких неисправности и смањења ризика од кварова, пожара, експлозија, цурења или изливања опасних материја;
- израду сценарија пожара и других могућих удесних ситуација за објекте и садржаје код којих постоји повећан ризик, као посебног дела анализе заштите од пожара и техничке документације, у складу са важећим прописима;
- обезбеђивање опреме и средстава за хитно реаговање у случају изливања или цурења опасних материја, укључујући апсорбенте, посуде за привремено сакупљање, средства за личну заштиту, опрему за обележавање и ограђивање места удеса, као и јасна упутства за поступање;
- сакупљање, складиштење, паковање и обележавање искоришћеног апсорбента и контаминираног материјала у складу са Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Сл. гласник РС“, бр. 95/24), до предаје овлашћеном оператеру;
- забрану испуштања опасних материја, отпадних вода, зауљених вода, хемикалија, горива и других загађујућих материја на земљиште, у атмосферску канализацију, површинске воде или подземље, без претходног третмана и контроле;
- извођење манипулативних површина, простора за утовар, истовар, складиштење и претакање материја које могу представљати ризик по животну средину као контролисаних и водонепропусних површина, са одговарајућим системом прихвата и третмана потенцијално загађених вода;
- примену мера за смањење визуелних, просторних и функционалних утицаја у фази реализације планираних објеката, кроз уређење слободних површина, контролисано формирање градилишта, рационално коришћење простора и очување инфраструктурних и заштитних коридора;
- уређење простора након завршетка радова, уклањање отпадног материјала, вишка ископа и привремених садржаја градилишта, у складу са Планом управљања отпадом од грађења и рушења, као и санацију и ревитализацију свих деградираних површина;
- примену мера заштите од природних катастрофа и екстремних природних појава, кроз пројектовање и извођење објеката, инсталација и инфраструктуре у складу са важећим прописима за заштиту од поплава, подземних и атмосферских вода, земљотреса, удара грома, екстремног ветра и града;
- редовну контролу стања објеката, конструкција, инсталација, опреме и инфраструктуре, нарочито након екстремних временских догађаја, као и благовремено спровођење санационих мера уколико се утврде оштећења, поремећаји у функционисању система или ризик по безбедност људи и животну средину.

Акциденти и удесне ситуације нису очекиване као редовна појава у оквиру постојећих и планираних садржаја Целине 8, али се могу јавити као последица техничких неисправности, неправилног руковања, отказа опреме, пожара, изливања опасних материја или других непредвиђених околности. Иако је вероватноћа њиховог настанка мала, могуће последице могу бити значајне, због чега је неопходно да се мере превенције, контроле, мониторинга и реаговања дефинишу већ у фази планирања и пројектовања, а затим доследно спроводе током редовног рада.

Примена наведених мера доприноси смањењу ризика од загађивања и деградације простора, како у оквиру Целине 8, тако и у њеном непосредном и ширем окружењу, уз

обезбеђивање вишег степена безбедности, заштите здравља становништва и очувања квалитета животне средине.

5.0. Одлука надлежног органа донета у поступку главне оцене прихватљивости за планове који самостално или заједно са другим планом и програмом, пројектом, радовима или активностима, могу да имају утицаја на циљеве очувања и целовитост подручја еколошке мреже

У поступку стратешке процене утицаја на животну средину Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панче*во*, није утврђена обавеза спровођења оцене прихватљивости Плана за еколошку мрежу. Сходно томе, у оквиру анализе планираних решења није препозната потреба за покретањем поступка процене могућих утицаја на циљеве очувања и интегритет подручја еколошке мреже.

На основу расположивих података и анализе планских решења, може се закључити да спровођење Измена и допуна Плана и активности које из њега произилазе неће довести до негативних утицаја на заштићена природна добра, нити на подручја која чине део еколошке мреже. Из наведених разлога, није било неопходно спровођење посебног поступка за процену и утврђивање потенцијалних утицаја на ова подручја, већ се заштита чинилаца животне средине обезбеђује применом стандардних мера и процедура прописаних важећом законском регулативом.

6.0. Смернице за спровођење стратешких процена на нижим хијерархијским нивоима и процене утицаја пројеката на животну средину

Еколошка процена Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, представља основу за:

- свеобухватно сагледавање и вредновање простора предвиђеног за трансформацију и пренамену комплекса ХИП „Азотара", у функцији развоја ДАТА центра са пратећим садржајима и инфраструктуром;
- дефинисање и предлагање мера заштите животне средине, санације/ревитализације/ремедијације простора, управљања ризицима, управљање отпадом, као и успостављање система мониторинга стања чинилаца животне средине.

На основу правила уређења и грађења, као и планираних мера заштите и мониторинга животне средине утврђених Изменама и допунама Плана, омогућава се реализација планиране трансформације и пренамене комплекса ХИП „Азотара". На тај начин обезбеђује се усклађеност планираних садржаја и пројеката са важећим законским прописима, релевантним стандардима и условима надлежних институција, уз истовремено очување квалитета животне средине и контролу потенцијалних ризика.

Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину средину се односи и примењује у делу који је предмет измене и допуне Плана, односно простор ХИП „Азотара/ ДАТА центар – 1. Фаза.

Локације и садржаји за које је потребна даља планска разрада, односно израда плана детаљне регулације, су:

- проширење нафтних постројења за потребе ЈП „Транснафта" Панчево;
- ХИП „Азотара" / ДАТА центар – 2. фаза;
- комплекс „Специјална лука" д.о.о. Панчево;
- сва постојећа постројења и/или производни погони код којих се планира промена намене дефинисане овим Планом у другу, некомпатибилну намену, у складу са табелом компатибилности;
- сва нова постројења и/или производни погони, као и повећања капацитета који нису сагледани и дефинисани овим Планом;
- изградња система за пречишћавање отпадних вода.

У случају значајних промена планских решења, као и у случају израде плана нижег реда на планском нивоу, обавезно је спровођење поступка стратешке процене утицаја на животну средину, у складу са важећом законском регулативом.

Обавезујуће смернице Стратешке процене утицаја на животну средину за нижи хијерархијски ниво представљају:

- обавезу инвеститора/носиоца пројекта да се, надлежном органу за послове животне средине, обрати Захтевом за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину, односно Захтевом за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја на животну средину, за планиране пројекте у оквиру трансформације и пренамене комплекса ХИП „Азотара", у складу са Законом о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС", бр. 94/24) и Уредбом о листи пројеката за које је обавезна процена утицаја на животну средину, листи пројеката за које постоји обавеза подношења захтева за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину и критеријумима за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину („Сл. гласник РС", бр. 106/25);

- обавезу инвеститора/носиоца пројекта да, пре подношења захтева за издавање грађевинске дозволе, прибави сагласност надлежног органа за заштиту животне

средине на План управљања отпадом од грађења и рушења, у складу са Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС”, бр. 109/25), Уредбом о одлагању отпада на депоније („Сл. гласник РС”, бр. 92/10) и Правилником о уређивању, управљању, одлагању и депоновању грађевинског отпада у току извођења радова („Сл. гласник РС”, бр. 81/24).

7.0. Програм праћења стања животне средине у току спровођења Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево

7.1.Опис циљева Плана

Основни циљ израде Измене и допуне ПГР Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, у делу који се односи на пренамену и трансформацију комплекса ХИП „Азотара”, јесте:

- обезбеђивање планског основа за реализацију планиране намене, односно трансформацију постојећег индустријског комплекса у функцији развоја дата центра са пратећим садржајима;
- дефинисање услова за уклањање постојећих објеката и инфраструктуре, санацију простора, као и реализацију планираних објеката, саобраћајне, комуналне, енергетске и друге инфраструктуре;
- дефинисање правила уређења и правила грађења, услова и мера заштите животне средине, мера управљања ризиком и мониторинга, у складу са карактером простора и планираном пренаменом;
- обезбеђивање усклађености планских решења са плановима вишег реда, условима ималаца јавних овлашћења и важећом законском и подзаконском регулативом, уз примену принципа одрживог развоја, безбедности и еколошке прихватљивости.

7.2. Индикатори за праћење стања животне средине и значајних утицаја спровођења Плана на чиниоце животне средине

Мониторинг животне средине представља систематско мерење, испитивање и оцену параметара и индикатора стања и загађења животне средине. На основу података са мерних места добија се увид у промене квалитета животне средине, емисије загађујућих материја, стање природних ресурса и ефекте планираних активности. Континуирана контрола и мониторинг омогућавају правовремено дефинисање и спровођење мера заштите и унапређења животне средине.

Основни циљ система мониторинга је обезбеђивање правовременог реаговања и упозоравања на могуће негативне процесе и акцидентне ситуације, као и потпунији увид у стање основних чинилаца животне средине у границама Измене и допуне ПГР Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, са посебним освртом на простор комплекса ХИП „Азотара” у фази његове пренамене и трансформације.

Праћењем стања животне средине утврђују се:

- степен угрожености појединих чинилаца животне средине;
- укупно стање и квалитет животне средине;
- потенцијалне врсте и извори загађења;
- ризици који могу настати током уклањања постојећих објеката, санације, изградње и функционисања планираних садржаја.

Циљеви праћења стања животне средине у обухвату Измене и допуне Плана су:

- заштита здравља становништва и корисника простора у непосредном и ширем окружењу;
- очување и контрола квалитета земљишта, нарочито у зонама претходног индустријског коришћења;
- заштита површинских и подземних вода;
- заштита квалитета амбијенталног ваздуха;
- праћење нивоа буке и других могућих утицаја у току пренамене комплекса;

- контрола управљања отпадом, посебно отпадом од рушења, уклањања објеката, демонтаже инфраструктуре и санације;
- праћење ризика од акцидентних ситуација;
- стварање услова за објективну оцену стања животне средине на основу резултата систематског мерења и праћења.

Сви наведени циљеви остварују се праћењем стања и потенцијалних утицаја на квалитет и капацитет животне средине у границама Плана и његовом непосредном окружењу.

Програм праћења стања животне средине успоставља систематско и континуирано сагледавање утицаја планиране пренамене и трансформације комплекса ХИП „Азотара" на све релевантне чиниоце животне средине. На тај начин обезбеђује се благовремено препознавање промена, уочавање потенцијалних ризика и провера ефикасности мера заштите утврђених Планом и Стратешком проценом утицаја.

Као саставни део Измене и допуне ПГР Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, мониторинг доприноси доследној примени мера заштите, санације, управљања ризиком и контроле утицаја, као и усмеравању будућих активности у складу са принципима одрживог развоја и еколошке прихватљивости.

Према Закону о заштити животне средине („Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 36/09 - др. закон, 72/09, 43/11 - одлука УС, 14/16, 76/18, 95/18 - др. закон, 95/18 - др. закон и 94/24 - др. закон), јединица локалне самоуправе, у оквиру своје надлежности, обезбеђује континуалну контролу и праћење стања животне средине.

Стратешком проценом утицаја даје се предлог индикатора за праћење стања животне средине који се везује за простор у границама Измене и допуне ПГР Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, са посебним освртом на пренамену и трансформацију комплекса ХИП „Азотара" у функцији развоја дата центра.

Програм мониторинга за простор у границама Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево:

- мониторинг загађујућих материја у ваздух – спроводи се ради утврђивања концентрација загађујућих материја у ваздуху које могу настати у току реализације Измене и допуне Плана, односно у фази пренамене и трансформације севесо комплекса ХИП „Азотара", рушења и уклањања постојећих објеката, санације/рекултивације/ремедијације, изградње и функционисања планираних садржаја, као и у вези са коришћењем енергената и радом пратећих техничких система. Мерна места се организују тако да представљају релевантне тачке у зонама могућих утицаја, док ће се њихов тачан положај, обим, параметри и динамика мерења конкретно утврдити у поступку процене утицаја на животну средину за сваки појединачни пројекат, у зависности од карактера активности, врсте енергената и извора емисија. Мониторинг се спроводи у складу са Законом о заштити ваздуха („Сл. гласник РС", бр. 51/25) и релевантним подзаконским актима. Остали оператери у обухвату Измене и допуне Плана, који нису предмет планиране пренамене севесо комплекса ХИП „Азотара", у обавези су да наставе са спровођењем редовног мониторинга емисија и квалитета ваздуха, у складу са важећим прописима, условима надлежних органа и сопственим обавезама мониторинга;

- контрола квалитета отпадних, пречишћених и подземних вода – спроводи се у циљу праћења могућих утицаја пренамене и трансформације севесо комплекса ХИП „Азотара" на квалитет вода. Мониторинг обухвата испитивање квалитета отпадних вода које настају током уклањања постојећих објеката, санације, изградње и функционисања планираних садржаја, као и контролу квалитета пречишћених вода пре испуштања у реципијент или систем јавне канализације. Праћење се врши на контролним местима пре испуштања, односно на излазу из уређаја за третман отпадних вода, сепаратора уља и масти или других система за

пречишћавање. Праћење квалитета подземних вода врши се, по потреби, путем пијезометара у зонама потенцијалних утицаја, нарочито у деловима комплекса са претходним индустријским коришћењем. Носиоци планираних пројеката дужни су да обезбеде праћење квалитета, количине и протока отпадних и пречишћених вода, преко овлашћене и акредитоване лабораторије, у складу са условима надлежних органа и прописима из области вода и заштите животне средине. Обим, параметри, начин и динамика мониторинга утврђују се у поступку процене утицаја на животну средину за сваки појединачни пројекат, а оквирна учесталост мониторинга може бити четири пута годишње, односно једном у три месеца;

- контрола квалитета земљишта - на сваких пет година у складу са:
  - Законом о заштити земљишта („Сл. гласник РС“, бр. 112/15);
  - Уредбом о систематском праћењу стања и квалитета земљишта („Сл. гласник РС", бр. 88/20);
  - Правилником о листи активности које могу да буду узрок загађења и деградације земљишта, поступку, садржини података, роковима и другим захтевима за мониторинг земљишта („Сл. гласник РС", бр.102/20);

- мониторинг нивоа буке – спроводи се у зонама најближих осетљивих рецептора и на другим локацијама на којима се, у односу на карактер активности у току пренамене и трансформације севесо комплекса ХИП „Азотара”, може очекивати повећан утицај буке. Посебно је потребно пратити буку у фазама рушења, уклањања објеката, демонтаже инфраструктуре, санације, изградње и функционисања планираних садржаја. Потреба за мониторингом, обим, мерна места и динамика мерења утврђују се у поступку процене утицаја на животну средину за сваки појединачни пројекат, у складу са Законом о заштити од буке у животној средини („Сл. гласник РС”, бр. 96/21) и важећим подзаконским актима. У случају могућег прекорачења граничних вредности буке, прописују се одговарајуће мере заштите и обавезно праћење нивоа буке, најмање једном у три године, као и у случају измена техничких или технолошких карактеристика објеката, односно промене режима рада које могу утицати на ниво буке у осетљивим зонама;

- мониторинг отпада – има за циљ систематско праћење, контролу и управљање свим врстама и категоријама отпада који настају у току пренамене и трансформације севесо комплекса ХИП „Азотара”, укључујући историјски отпад, отпад од рушења, уклањања објеката, демонтаже инфраструктуре, санације, изградње и функционисања планираних садржаја. У складу са Планом управљања отпадом од грађења и рушења, односно другим одговарајућим плановима управљања отпадом, мониторинг се спроводи у циљу:
  - утврђивања врста, категорија, количина и токова отпада који се генерише;
  - праћења токова отпада од грађења, рушења, уклањања објеката и демонтаже инфраструктуре;
  - идентификације, издвајања и безбедног збрињавања историјског отпада и евентуално заосталог опасног отпада из претходног индустријског коришћења комплекса;
  - обезбеђивања услова за сакупљање, разврставање, привремено складиштење и предају отпада овлашћеним оператерима који поседују дозволу за управљање опасним и/или неопасним отпадом;
  - вођења евиденције о генерисаном отпаду, кретању отпада и предаји отпада овлашћеним оператерима, у складу са Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС”, бр. 109/25), као и Планом управљања отпадом од грађења и рушења за конкретне активности.

  Обим, начин и динамика мониторинга отпада, као и обавезе поступања са појединим врстама отпада, детаљније се утврђују кроз поступак процене утицаја на животну средину, техничку документацију и План управљања отпадом од грађења и рушења.

У случају да се утврди да поједини контролисани параметри нису у складу са законом прописаним вредностима и условима, надлежне институције, односно надлежни органи, налажу спровођење одговарајућих мера заштите, санације и додатног мониторинга, у циљу отклањања утврђених неправилности и спречавања негативних утицаја на животну средину.

7.3. Временска динамика прикупљања података

Временска динамика прикупљања података у оквиру мониторинга биће дефинисана у складу са фазама реализације планиране пренамене и трансформације севесо комплекса ХИП „Азотара", као и проценом потенцијалних утицаја на животну средину. На тај начин обезбеђује се правовремено праћење и контрола свих релевантних параметара животне средине.

Основни принципи динамике мониторинга су следећи:

- пре почетка извођења радова спроводи се иницијално, односно „нулто" мерење и контрола стања чинилаца животне средине, ради утврђивања референтног стања локације;
- у фази рушења, демонтаже, уклањања постојећих објеката, опреме и инфраструктуре, као и током санације простора, мониторинг се врши повећаном учесталошћу, у складу са врстом активности, потенцијалним ризицима и условима надлежних органа;
- у фази изградње планираних садржаја, пратеће инфраструктуре и техничких система, мониторинг се спроводи у складу са карактером радова, врстом могућих утицаја и прописаним обавезама;
- током редовног функционисања планираних садржаја, мониторинг се врши у складу са карактеристикама конкретног пројекта, техничким решењима и условима утврђеним у поступку процене утицаја на животну средину;
- ванредни мониторинг спроводи се одмах након настанка акцидентне ситуације или догађаја који може имати утицај на животну средину, ради благовремене реакције, санације и спречавања ширења негативних утицаја.

Подаци прикупљени у оквиру мониторинга обрађују се и приказују у редовним извештајима, који се достављају надлежним органима у складу са законском регулативом, условима надлежних институција и обавезама дефинисаним за сваки појединачни пројекат.

Узорковање и контрола квалитета чинилаца животне средине, односно ваздуха, земљишта, подземних и површинских вода, нивоа буке и других релевантних параметара, врши се од стране овлашћених и акредитованих лабораторија, у складу са важећим прописима и прописаним методологијама.

Извештаји о резултатима мерења морају бити доступни надлежној еколошкој инспекцији, а по потреби и заинтересованој јавности, у циљу обезбеђивања транспарентности и контроле спровођења мера заштите животне средине. Динамика и учесталост мониторинга за сваки појединачни пројекат биће прецизно дефинисана кроз документацију о процени утицаја на животну средину, техничку документацију и план мониторинга.

Пре почетка уклањања постојећих објеката, опреме и инфраструктурних садржаја у оквиру севесо комплекса ХИП „Азотара", неопходно је спровести следеће мере:

- утврдити „нулто" стање квалитета животне средине на предметној локацији, кроз испитивање квалитета земљишта, подземних вода, ваздуха и других релевантних чинилаца животне средине, у складу са карактером претходних активности и потенцијалним изворима загађења;

- током демонтаже, уклањања објеката, опреме, инфраструктуре, опасних супстанци и санације простора обезбедити контролу могућих утицаја на земљиште, подземне воде, ваздух и ниво буке;
- обезбедити правилно управљање свим врстама отпада, укључујући отпад од грађења и рушења, индустријски отпад, историјски отпад и опасан отпад који може настати у овој фази;
- у свим фазама уклањања и санације применити мере заштите од пожара, превенције удеса и поступања у случају акцидентних ситуација;
- након завршетка демонтаже, уклањања опасних супстанци и санације простора, поновити испитивања квалитета животне средине ради утврђивања стања локације и потврде њене безбедности за планирану пренамену;
- резултате испитивања документовати извештајима овлашћене стручне организације, односно акредитоване лабораторије, и по потреби доставити надлежним органима, ради верификације стања локације и дефинисања евентуалних додатних мера санације.

7.4. Права и обавезе надлежних органа

Стратешка процена утицаја на животну средину Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево представља кључни механизам за обезбеђивање одрживе, контролисане и еколошки прихватљиве пренамене простора, са посебним освртом на трансформацију севесо комплекса ХИП „Азотара" у функцији развоја дата центра. Спроводи се у свим фазама израде планског документа, од фазе раног јавног увида и Нацрта Плана, до имплементације планских решења. На овај начин омогућава се да се планирана пренамена и трансформација постојећег индустријског комплекса усмери у складу са принципима одрживог развоја, заштите животне средине, управљања ризиком и рационалног коришћења простора.

Процена утицаја стратешког карактера представља комплексан и целовит процес који омогућава сагледавање планиране намене простора са становишта заштите здравља људи и животне средине. Овим поступком анализирају се потенцијални утицаји, процењују ризици, разматрају варијантна решења и дефинишу услови и мере заштите, санације, ремедијације, мониторинга и управљања отпадом. Циљ је да се обезбеди избор најприхватљивијег планског решења, уз смањење постојећих еколошких оптерећења, контролу утицаја током уклањања постојећих објеката и инфраструктуре, као и безбедно функционисање планираних садржаја.

За процес стратешке процене утицаја Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, у складу са Законом о стратешкој процени утицаја („Сл. гласник РС", бр. 94/24) и Законом о планирању и изградњи („Сл. гласник РС", бр. 72/09, 81/09, 64/10, 24/11, 121/12, 42/13, 50/13, 98/13, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 – др. закон, 9/20, 52/21, 62/23 и 91/25), дефинисане су обавезе органа надлежног за припрему Плана, органа надлежног за послове животне средине, као и надлежних институција, организација и ималаца јавних овлашћења.

Обавезе надлежног органа за припрему планског документа и надлежног органа за послове животне средине:

- Одлуку о спровођењу поступка стратешке процене доноси орган надлежан за припрему Плана, по претходно прибављеном мишљењу органа надлежног за послове заштите животне средине и других заинтересованих органа и организација;
- у припреми Одлуке о спровођењу поступка стратешке процене, орган надлежан за припрему Плана дужан је да од органа надлежног за послове заштите животне средине и заинтересованих органа и организација прибави мишљење;

- орган надлежан за послове заштите животне средине се у мишљењу изјашњава о питањима, проблемима и релевантним подацима који се односе на животну средину које треба да се утврде, опишу и оцене у оквиру Извештаја о Стратешкој процени применом прописаних критеријума;
- одлука о спровођењу поступка стратешке процене је саставни део обавештења о почетку израде Измене и допуне Плана који се објављује на интернет страници органа надлежног за припрему Плана;
- Одлука о спровођењу поступка стратешке процене је саставни део Одлуке о припреми Плана и објављује се у службеном гласилу јединице локалне самоуправе;
- орган надлежан за припрему Плана дужан је да о Одлуци о спровођењу поступка стратешке процене обавести заинтересоване органе и организације и јавност путем своје интернет странице и централног веб портала посебно намењеног обавештавању о поступцима стратешке процене;
- орган надлежан за припрему Плана обезбеђује учешће заинтересованих органа, организација и јавности у поступку прибављања сагласности на Извештај о Стратешкој процени;
- орган надлежан за припрему Плана, пре упућивања захтева за добијање сагласности на Извештај о Стратешкој процени, обавезно обезбеђује учешће јавности у разматрању Извештаја о Стратешкој процени и Нацрта Измене и допуне Плана;
- орган надлежан за припрему Плана обавештава јавност о начину, месту и роковима увида у садржину Извештаја и Нацрта Измене и допуне Плана и достављања мишљења, као и времену и месту одржавања јавне расправе;
- орган надлежан за припрему Плана органу надлежном за послове заштите животне средине доставља Извештај о Стратешкој процени заједно са Нацртом Измене и допуне Плана на мишљење;
- орган надлежан за послове заштите животне средине, на основу оцене даје Мишљење на Извештај о Стратешкој процени и доставља га органу надлежном за припрему Плана заједно са примедбама и предлозима за допуну, у складу са прописаним критеријумима;
- орган надлежан за припрему Плана доставља заинтересованим органима и организацијама на мишљење Извештај о Стратешкој процени заједно са Нацртом Измене и допуне Плана;
- орган надлежан за припрему Плана израђује Извештај о учешћу заинтересованих органа и организација и јавности који садржи мишљења заинтересованих органа и организација и јавности;
- орган надлежан за припрему Плана доставља органу надлежном за послове заштите животне средине Извештај о Стратешкој процени, заједно са Нацртом Плана и Извештајем о учешћу заинтересованих органа и организација и јавности на сагласност;

<u>Закључак:</u>

Имајући у виду све напред наведено, сматра се да је Извештај о стратешкој процени утицаја Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево на животну средину потребно допунити, кориговати и усагласити у складу са наведеним примедбама.

Након извршених измена и допуна, као и након обезбеђивања усаглашености са условима надлежних органа, институција и имаоца јавних овлашћења, посебно у делу који се односи на мере заштите животне средине, управљање ризицима од хемијског удеса, услове за трансформацију комплекса ХИП „Азотара“ и односе са постојећим севесо комплексима у Јужној индустријској зони, Извештај о стратешкој процени може се упутити у даљи поступак разматрања и спровођења процедуре прибављања сагласности, у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Орган надлежан за послове заштите животне средине дужан је да омогући доступност свих информација о животној средини у границама Измена и допуна Плана.

Обавезе инвеститора/носилаца планираних пројеката, односно планираних активности у оквиру реализације Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, са посебним освртом на пренамену и трансформацију севесо комплекса ХИП „Азотара", су:

- инвеститори/носиоци планираних пројеката, по усвајању Измене и допуне Плана генералне регулације, у обавези су да:
  - пред надлежним органом за послове животне средине, покрене поступак процене утицаја на животну средину, подношењем Захтева за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину/Захтева за одређивање обима и садржаја, у складу са Законом о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС", бр. 94/24) и Уредбом о листи пројеката за које је обавезна процена утицаја на животну средину, листи пројеката за које постоји обавеза подношења захтева за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину и критеријумима за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину („Сл. гласник РС",бр. 106/25);
  - на основу решења о потреби процене утицаја на животну средину, инвеститор/носилац пројекта, дужан је да испоштује процедуру на овом хијерархијском нивоу;
  - инвеститор/носилац сваког планираног пројекта, дужан је да испоштује све мере превенције, санације, спречавања, ублажавања потенцијалних утицаја, све мере контроле, заштите и мониторинга животне средине које су прописане у процедури процене утицаја;
  - надлежни орган задужен за инспекцијске послове дужан је да врши инспекцијски надзор и контролу над спровођењем мера заштите и мониторинга животне средине за планиране пројекте у радној зони.

7.5. Поступање у случају неочекиваних негативних утицаја

Уколико се у било којој фази имплементације Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, као и у току реализације планиране пренамене и трансформације комплекса ХИП „Азотара", појаве непредвиђени или неочекивани утицаји који могу изазвати значајне негативне последице по животну и друштвену средину, обавезно је покретање додатних процедура процене.

У таквим околностима потребно је поново сагледати утицаје планираних решења, односно спровести додатну анализу или ревизију процене, како би се обухватиле новонастале околности, нарочито уколико се односе на рушење и уклањање постојећих објеката, санацију заосталог индустријског загађења, управљање историјским отпадом, изградњу и функционисање планираних садржаја.

У оквиру овог поступка потребно је идентификовати и анализирати узроке настанка неочекиваних утицаја, њихов обим, интензитет, просторни и временски домет, као и могуће кумулативне и синергетске ефекте у односу на постојеће и планиране активности у обухвату Плана.

Након утврђивања узрока и ефеката, спроводи се процена настале или могуће еколошке штете, уз дефинисање мера санације, ублажавања, компензације и додатног мониторинга. Носиоци појединачних пројеката дужни су да обезбеде праћење стања животне средине и извештавање надлежних органа о уоченим променама, како би се благовремено реаговало и спречило даље погоршање стања.

На овај начин обезбеђује се флексибилност и прилагодљивост процеса имплементације планских решења, као и заштита квалитета животне и друштвене средине, у складу са принципом предострожности и начелом одрживог развоја.

8.0. Приказ коришћене методологије и тешкоће у изради Стратешке процене утицаја

8.1. Приказ примењене методологије

Основни методолошки приступ израде и садржај Стратешке процене утицаја на животну средину (Извештаја о СПУ) дефинисан је Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 94/24). За поступак процене утицаја и израду Стратешке процене утицаја на животну средину (Извештаја о стратешкој процени) Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, коришћена је методологија процене животне средине „Rapid Urban Environmental Assessment” са елементима еколошког вредновања за просторни и урбани развој „MeV Urban Environmental Assessment” модел:

- прикупљање информација и података о простору у границама Измена и допуна Плана, непосредном и ширем окружењу од значаја за стратешку процену планског обухвата;
- вредновање стања природе, животне средине, односно стања чинилаца животне у постојећем стању, као и према могућим, очекиваним и процењеним утицајима од планиране намене;
- приказ и процена потенцијалних стратешких утицаја предложених и вреднованих варијантних решења планског документа;
- дефинисање мера заштите природе и животне средине, односно чинилаца животне средине и програм мониторинга;
- предлог за интеграцију и имплементацију смерница и мера Стратешке процене утицаја у Измену и допуну Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево.

Примењена методологија заснована је на вредновању животне средине у границама Плана, процени стања локалног, националног и глобалног значаја („MeV Urban Environmental Assessment”). Ток процене стања животне средине за подручје Измена и допуна Плана представљен је проценом постојећег статуса, стања и вредности животне средине у анализираним границама, на основу чега је дата еколошка матрица са смерницама за просторно-еколошко планирање. Полазни критеријуми за одређивање могућих карактеристика утицаја су:

- просторни обухват утицаја;
- вероватноћа појаве потенцијално негативних утицаја;
- трајање, учесталост и могућност понављања утицаја;
- могућност међусобног заједничког деловања више различитих утицаја из једног или више извора.

За процену ризика за стање осетљивих и повредивих медијума животне средине, пре свега ваздуха, површинских, подземних вода и земљишта, коришћене су и методе дате у препорукама и упутствима Светске здравствене организације (WHO).

Стратешка процена утицаја на животну средину спроводи се у раној фази планирања, односно након доношења Одлуке о изради Измена и допуна Плана генералне регулације и Решења о изради Стратешке процене. Она представља саставни део поступка израде Нацрта Плана и служи као инструмент за вредновање могућих варијантних решења. Циљ овог поступка је да се, путем систематичне анализе и упоређивања, одабере најповољнија варијанта која обезбеђује највиши степен заштите и унапређења квалитета животне средине у границама планског подручја.

У оквиру Стратешке процене посебна пажња посвећује се очувању здравља становништва, спречавању и минимизовању ризика од потенцијалних удесних ситуација, као и заштити природних, створених и предеоно-пејзажних вредности у обухвату Измене

и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево.

Овим поступком обезбеђује се да планирана пренамена и трансформација комплекса ХИП „Азотара”, у функцији развоја ДАТА центра, буде усклађена не само са урбанистичким, инфраструктурним и техничким захтевима, већ и са принципима одрживог развоја, управљања ризиком, санације постојећих оптерећења и интегралне заштите животне средине.

8.2. Тешкоће приликом израде Стратешке процене утицаја на животну средину

У процесу израде Стратешке процене утицаја на животну средину Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево нису уочене битне тешкоће које би могле значајније утицати на ток и поступак процене утицаја стратешког карактера на животну средину. Поступак је реализован у складу са прописаном законском и методолошком процедуром, уз примену утврђених критеријума за сагледавање постојећег стања, планиране пренамене и трансформације севесо комплекса ХИП „Азотара”, као и вредновање могућих варијантних решења.

За оцену стања животне средине коришћени су различити извори података, који су омогућили свеобухватан увид у услове простора. Анализа је извршена на основу доступне просторно-планске, студијске, техничке и друге документације, услова и смерница надлежних институција и ималаца јавних овлашћења, као и података о постојећем стању животне средине и досадашњем индустријском коришћењу предметног комплекса.

Иако су поједини сегменти анализе захтевали додатна усаглашавања и консултације са надлежним органима, наведене околности нису представљале препреку за спровођење поступка. Напротив, оне су допринеле квалитетнијем сагледавању услова за пренамену простора, процену могућих утицаја, управљање ризицима и дефинисање мера заштите животне средине, санације, мониторинга и безбедне имплементације планских решења.

9.0. Приказ начина одлучивања, опис разлога одлучујућих за избор Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево

Изради Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево приступило се на основу Одлуке о изради Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево („Сл. лист града Панчева”, бр. 34/24), у складу са Законом о планирању и изградњи („Сл. гласник РС”, бр. 72/09, 81/09, 64/10 – одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 – одлука УС, 50/13 – одлука УС, 98/13 – одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19 – др. закон, 9/20, 52/21, 62/23 и 91/25), Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Сл. гласник РС”, бр. 32/19, 47/25 и 40/26), као и планским основом који чине Просторни план подручја посебне намене мреже коридора саобраћајне инфраструктуре на основном правцу државног пута I реда бр. 24 Суботица – Зрењанин – Ковин („Сл. лист АПВ”, бр. 19/17), Просторни план града Панчева („Сл. лист града Панчева”, бр. 22/12 и 22/12 – исправка) и Генерални урбанистички план Панчева („Сл. лист града Панчева”, бр. 23/12 и 10/20).

Стратешка процена утицаја, односно Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, текла је паралелно са израдом Нацрта Измене и допуне Плана, чиме је омогућено усаглашавање планских решења са мерама заштите и унапређења квалитета животне средине.

Све смернице и мере заштите дефинисане Извештајем о Стратешкој процени утицаја на животну средину, у складу са Одлуком о изради Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево („Сл. лист града Панчева”, бр. 34/24), представљају саставни део планског документа, док Извештај о Стратешкој процени представља саставни део документационе основе Плана.

На основу спроведене вишекритеријумске анализе и вредновања постојећег стања простора, као и планиране пренамене и трансформације комплекса ХИП „Азотара” у оквиру Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, може се закључити да је реализација планираних активности могућа уз пуно поштовање дефинисаних смерница и мера заштите животне средине. Ово подразумева примену мера превенције, мера за спречавање и ублажавање значајних негативних утицаја, мера санације и ремедијације, мера заштите животне средине, као и мера за спречавање акцидената и удесних ситуација.

Посебан значај има успостављање и спровођење система обавезног мониторинга у свим фазама реализације планских решења – од пренамене простора, демонтаже опреме, уклањања постојећих објеката и санације, преко изградње, до фазе редовног функционисања планираних садржаја. На тај начин обезбеђује се континуирана контрола стања животне средине и правовремено реаговање у случају појаве негативних утицаја.

У процесу имплементације Измене и допуне Плана, све прописане смернице и мере заштите животне и друштвене средине представљају обавезујуће услове за реализацију планиране пренамене севесо комплекса ХИП „Азотара”, као и за изградњу и функционисање планираних објеката и пратеће инфраструктуре.

На основу извршених анализа, закључено је да предложено планско решење, које подразумева контролисану трансформацију севесо комплекса ХИП „Азотара” у функцији развоја ДАТА центра, представља еколошки најприхватљивију опцију, имајући у виду потребу смањења постојећих еколошких оптерећења, контролу ризика, заштиту здравља становништва и унапређење квалитета животне средине.

Утицаји стратешког карактера и укупни ефекти Измене и допуне Плана на животну средину сагледани су кроз поређење постојећег стања простора, досадашњег начина коришћења и постојећих намена са циљевима и предложеним планским решењима. Процена је извршена анализом планираних решења, као и разматрањем могућих варијантних решења, што је омогућило објективно вредновање утицаја и избор оптималног решења.

У поступку Стратешке процене разматране су варијанте које подразумевају задржавање постојећег стања, делимичну трансформацију, као и планску пренамену и контролисану трансформацију севесо комплекса ХИП „Азотара" у функцији развоја дата центра, како би се извршило њихово поређење и вредновање са аспекта заштите простора, животне средине и обезбеђивања услова за одрживи развој.

Предложена варијантна решења вреднована су са аспекта:

- могућности успостављања интегралне контроле и управљања простором;
- могућности реализације планиране пренамене и трансформације комплекса у складу са принципима одрживог развоја, безбедности, економске оправданости и еколошке прихватљивости;
- могућности санације постојећих оптерећења, контроле ризика и спречавања акцидентних ситуација;
- могућности контроле, заштите и унапређења квалитета животне и друштвене средине.

У складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС", бр. 94/24) и Законом о планирању и изградњи („Сл. гласник РС", бр. 72/09, 81/09, 64/10 – одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 – одлука УС, 50/13 – одлука УС, 98/13 – одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 – др. закон, 9/20, 52/21, 62/23 и 91/25), у поступку израде Измене и допуне Плана разматрана су следећа варијантна решења:

- Варијантно решење I – задржавање постојећег стања, без усвајања Измене и допуне Плана, подразумева задржавање севесо комплекса ХИП „Азотара" у постојећем планском, просторном и функционалном режиму, без дефинисаних услова за пренамену и трансформацију. Са еколошког аспекта, ова варијанта може продужити период просторне и еколошке неизвесности, уз задржавање ризика од деградације животне средине и потенцијалног удеса;
- Варијантно решење II – делимична трансформација севесо комплекса ХИП „Азотара", подразумева ограничено уклањање појединих објеката и инсталација, санацију/ревитализацију/ремедијацију појединих делова комплекса и увођење нових садржаја у мањем обиму. Ова варијанта омогућава делимично смањење ризика, али не обезбеђује потпуну, системску и плански заокружену трансформацију простора, нити довољан степен контроле свих потенцијалних утицаја;
- Варијантно решење III – планска пренамена и контролисана трансформација севесо комплекса ХИП „Азотара" у функцији развоја „Дата центра", подразумева уклањање постојећих индустријских објеката, демонтажу опреме и инсталација, санацију/ревитализацију/ремедијацију простора где је то потребно и планирање нове намене са пратећом инфраструктуром. Ова варијанта представља најповољније решење, јер омогућава смањење ризика од великих хемијских удеса, контролу емисија, отпадних вода и отпада, као и успостављање мониторинга животне средине у свим фазама промене намене севесо комплекса ХИП „Азотара".

Поређење варијантних решења извршено је на основу очекиваних позитивних и негативних утицаја, са посебним освртом на пренамену и трансформацију севесо комплекса ХИП „Азотара". Вредновање је спроведено са аспекта утицаја на квалитет ваздуха, вода и земљишта, ниво буке, управљање отпадом, ризик од удесних ситуација, услове безбедности, инфраструктурну опремљеност и могућност плански контролисане пренамене простора.

Еколошки прихватљиво решење подразумева избор варијанте која омогућава примену мера превенције, санације, ремедијације, контролисано управљање отпадом и опасним материјама, смањење ризика од удеса, као и спровођење мониторинга животне средине у свим фазама реализације.

На основу извршене анализе закључено је да је Варијантно решење III – планска пренамена и контролисана трансформација севесо комплекса ХИП „Азотара" у функцији развоја „Дата центра" еколошки најприхватљивије решење. Ова варијанта омогућава уклањање постојећих индустријских објеката и инсталација, санацију/ревитализацију/ремедијацију простора где је то потребно, контролисано управљање отпадом и успостављање мониторинга животне средине.

Усвајањем ове варијанте стварају се услови за безбедну и еколошки прихватљиву трансформацију севесо комплекса ХИП „Азотара", смањење ризика од великих хемијских удеса и реализацију планиране пословно-технолошке намене у складу са принципима одрживог развоја.

Обавезујуће смернице Стратешке процене за нижи хијерархијски ниво подразумевају обавезу носилаца појединачних пројеката да, у складу са важећим прописима, покрену поступак процене утицаја на животну средину за све пројекте код којих постоји могућност значајних утицаја на животну средину.

10.0. Нетехнички резиме информација и закључци до којих се дошло током израде Извештаја о Стратешкој процени представљене на начин разумљив јавности

10.1. Начин на који су проблеми, питања и циљеви заштите животне средине интегрисани у план

У процесу израде Стратешке процене утицаја на животну средину Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево нису уочене битне тешкоће које би могле утицати на ток и поступак процене утицаја стратешког карактера на животну средину.

За потребе оцене стања животне средине извршена је процена на основу:

- постојећег стања, постојећих намена и услова насталих у простору у претходном периоду;
- природних и створених карактеристика просторне целине и постојећих ограничења;
- услова и мишљења надлежних институција и ималаца јавних овлашћења;
- података из постојеће планске, студијске, техничке и друге доступне документације;
- података о досадашњем индустријском коришћењу севесо комплекса ХИП „Азотара" и потреби његове пренамене и трансформације.

Кроз поступак Стратешке процене разматрани су потенцијални утицаји који могу настати у процесу реализације планиране пренамене севесо комплекса ХИП „Азотара", укључујући рушење и уклањање постојећих објеката, демонтажу инфраструктуре, санацију/ревитализацију/ремедијацију простора, изградњу и функционисање планираних садржаја. Анализом варијантних решења извршено је вредновање њихових ефеката, што је омогућило избор најприхватљивијег решења са аспекта заштите животне средине, смањења ризика и одрживог развоја предметног подручја.

На основу процене могућих просторних и еколошких конфликата постојећих и планираних намена, као и услова и захтева надлежних институција, извршена је оцена стања и квалитета животне средине, што представља основу за:

- организацију простора са дефинисаним смерницама и мерама за уређење, коришћење и заштиту простора и животне средине, односно заштиту:
  - ваздуха;
  - површинских и подземних вода;
  - земљишта;
  - контролу нивоа буке;
  - контролу нивоа нејонизујућег зрачења;
  - правилно управљање акцидентним ситуацијама и отпадом;
- заштиту здравља становништва, као и очување традиционалних вредности и навика локалне заједнице;
- заштиту и очување укупног квалитета и капацитета животне и друштвене средине.

У оквиру поступка Стратешке процене разматрани су постојећи проблеми и еколошки конфликти унутар граница Измене и допуне Плана, као и односи предметног простора са непосредним и ширим окружењем. Посебна пажња посвећена је утицајима које планирана трансформација севесо комплекса ХИП „Азотара" може имати на окружење, као и утицајима постојећих индустријских активности и фактора из окружења на планско подручје, ради благовременог уочавања ризика и дефинисања мера за њихово спречавање или ублажавање.

10.2. Утврђене значајне утицаје спровођења плана на животну средину

Имајући у виду карактеристике планских решења, као и специфичности планиране трансформације и пренамене севесо комплекса ХИП „Азотара" у функцији развоја простора планираног за реализацију намене „Дата центар", разматрани су могући утицаји који се могу јавити током фазе реализације, односно рушења, демонтаже, санације/ревитализације/ремедијације и изградње, као и током редовног функционисања планираних садржаја у обухвату Измене и допуне Плана.

Потенцијални утицаји Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево на:

- ваздух - планиране промене у оквиру обухвата Измена и допуна Плана могу условити одређене утицаје на квалитет амбијенталног ваздуха, пре свега током фазе припремних радова, уклањања постојећих објеката и садржаја у севесо комплексу ХИП „Азотара", као и током изградње планираног дата центра, пратеће инфраструктуре и уређења простора. Потенцијални утицаји у овој фази односе се првенствено на привремене емисије прашине, ресуспензију честица са површина градилишта, као и емисије издувних гасова од рада грађевинске механизације, опреме за рушење, утовара, истовара и транспортних возила. У фази редовног функционисања планираног дата центра, утицаји на квалитет ваздуха могу бити знатно мањег интензитета у односу на претходну индустријску намену простора, али се могу јавити услед рада пратећих енергетских и техничких система, резервних агрегата, система грејања/хлађења, као и услед повећаног интензитета саобраћаја у оквиру комплекса и његовом непосредном окружењу. Сви планирани објекти, радови и активности који могу представљати извор емисија у ваздух у обавези су да примењују одговарајуће мере заштите ваздуха, у складу са важећим законским и подзаконским прописима;

- површинске и подземне воде - потенцијални утицаји на површинске и подземне воде могу се јавити током припремних радова, уклањања постојећих објеката и садржаја у севесо комплексу ХИП „Азотара", санације терена, као и изградње планираног дата центра и пратеће инфраструктуре. С обзиром на претходну индустријску и хемијску намену простора, посебну пажњу потребно је посветити заштити подземних вода и спречавању ширења евентуалних заосталих загађујућих материја из земљишта. Потенцијални утицаји могу настати услед земљаних радова, уклањања инсталација, управљања отпадом од рушења и грађења, као и у случају акцидентног изливања горива, уља или других материја из механизације. У фази редовног функционисања дата центра, утицаји могу бити мањег интензитета, али је неопходно обезбедити контролисано прикупљање, одвођење и третман атмосферских, санитарно-фекалних и евентуално техничких отпадних вода, посебно са саобраћајних, манипулативних и паркинг површина. Заштита вода заснива се на забрани неконтролисаног испуштања отпадних вода, правилном руковању материјама које могу угрозити воде, примени сепаратора уља и масти, као и мониторингу квалитета подземних вода, нарочито у зонама могућег историјског загађења;

- земљиште –могу се јавити током уклањања постојећих објеката и садржаја у севесо комплексу ХИП „Азотара", санације терена, изградње планираног дата центра и пратеће инфраструктуре. Имајући у виду претходну индустријску и хемијску намену простора, посебну пажњу потребно је посветити могућем историјском загађењу земљишта, заосталим материјама, отпаду и контаминираним површинама. Потенцијални утицаји могу настати услед земљаних радова, рушења, привременог одлагања отпада од рушења и грађења, као и услед евентуалног цурења горива, уља и мазива из механизације. У фази редовног функционисања дата центра, утицаји могу бити мањег интензитета, али су могући у случају неадекватног управљања отпадом, атмосферским водама или акцидентног проливања опасних материја. Заштита земљишта обезбеђује се

применом мера санације, контролисаним управљањем отпадом, праћењем квалитета земљишта и правилним руковањем материјама које могу угрозити земљиште;

- степен и ниво буке – могу се очекивати пре свега током уклањања постојећих објеката и садржаја у севесо комплексу ХИП „Азотара", санације и уређења терена, као и током изградње планираног дата центра и пратеће инфраструктуре. У овој фази могуће је привремено повећање нивоа буке и повремена појава импулсне буке услед рада механизације, опреме за рушење, грађевинских машина и теретних возила. Ови утицаји су временски ограничени на период извођења радова и просторно локализовани на зону активности и непосредно окружење. У фази редовног функционисања дата центра не очекује се значајно повећање нивоа буке, осим од рада техничких система, пратеће опреме и саобраћаја унутар комплекса. Заштита од буке обезбеђује се применом технички исправне и одржаване механизације, контролом режима рада и транспорта, као и организацијом активности на начин који не доводи до прекорачења прописаних граничних вредности буке;
- предео и пејзаж – подручје обухваћено Изменом и допуном Плана у постојећем стању представља изграђену индустријску зону, са доминантним технолошким, производним, складишним, инфраструктурним и саобраћајним садржајима. Предеоне и визуелне карактеристике простора већ су у значајној мери условљене дугогодишњом индустријском наменом севесо комплекса ХИП „Азотара", ХИП „Петрохемија" и НИС „Рафинерија нафте Панчево". Планиране активности, које обухватају уклањање постојећих објеката и садржаја у севесо комплексу ХИП „Азотара", санацију и уређење терена, као и изградњу планираног дата центра, довешће до промене визуелних карактеристика дела простора. Ове промене ће бити локалног карактера и односиће се пре свега на трансформацију постојећег индустријског амбијента у уређенији простор са савременим објектима и пратећом инфраструктуром. Применом одговарајућих урбанистичких, архитектонских и пејзажно-архитектонских мера, као што су уређење слободних површина, формирање заштитног зеленила, усклађивање габарита објеката и визуелно обликовање простора, могући утицаји на предео и пејзаж биће сведени на прихватљив ниво;
- биодиверзитет – одручје обухваћено Изменом и допуном Плана не налази се у оквиру заштићених природних добара, нити у подручјима за која је покренут поступак заштите. Такође, предметни простор не улази у границе еколошки значајних подручја, нити у састав еколошке мреже Републике Србије, у складу са Уредбом о еколошкој мрежи Републике Србије („Сл. гласник РС", бр. 102/10). С обзиром на то да је реч о простору са дугогодишњом индустријском наменом, без очуваних природних станишта, не очекују се значајни негативни утицаји на биодиверзитет. Потенцијални утицаји могу бити локалног карактера, пре свега током уклањања постојећих објеката, уређења терена и изградње планираног дата центра. У циљу очувања и унапређења еколошких функција простора, потребно је планирати уређење слободних и зелених површина, формирање заштитног зеленила и примену аутохтоних, неинвазивних врста, у складу са условима надлежних институција.

На основу анализе потенцијалних утицаја може се закључити да планирана трансформација и пренамена севесо комплекса ХИП „Азотара" у функцији развоја простора планираног за реализацију намене „Дата центар" може довести до одређених утицаја, пре свега у фази рушења, демонтаже, санације, изградње и инфраструктурног опремања простора. Ови утицаји могу се односити на квалитет ваздуха, ниво буке, земљиште, подземне воде, управљање отпадом и ризике од акцидентних ситуација.

Имајући у виду да су Стратешком проценом утицаја на животну средину предвиђене одговарајуће мере заштите, санације, управљања отпадом, управљања ризицима и

мониторинга, наведени утицаји се могу контролисати, ублажити и свести у еколошки прихватљиве оквире.

Спровођењем планираних решења омогућава се контролисана, безбедна и еколошки прихватљива пренамена простора, уз смањење постојећих индустријских оптерећења и унапређење функционалности подручја. Сходно томе, предметна Измена и допуна Плана може се сматрати прихватљивом са аспекта заштите животне средине, уз обавезну примену свих прописаних мера и услова.

10.3. Предложене мере за спречавање и/или смањење негативних утицаја и начин њиховог спровођења у реализацији плана

Циљ прописаних обавезујућих смерница и мера заштите животне средине јесте спречавање потенцијалних просторних и еколошких конфликата у обухвату Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево. Спровођење мера заштите допринеће смањењу ризика по здравље становништва, спречавању загађивања и деградације простора, као и контролисаном привођењу простора новој намени.

Мере заштите усмерене су на свођење утицаја на животну средину у границе прихватљивости прописане важећим законским прописима, односно на заштиту квалитета ваздуха, земљишта, површинских и подземних вода, контролу буке, управљање отпадом, као и спречавање удесних ситуација у току пренамене и трансформације комплекса.

Смернице и мере заштите обезбеђују услове за одрживу и безбедну реализацију трансформације и пренамене севесо комплекса ХИП „Азотара" у функцији развоја ДАТА центра, уз истовремено спречавање настанка еколошких конфликата у границама обухвата Плана.

У фази реализације планираних активности предвиђају се и пројектују превентивне мере у циљу спречавања и умањења штетних утицаја на животну средину, као и смањења ризика од акцидената. Основне мере обухватају:

- превенцију и спречавање акцидената који могу угрозити здравље и живот људи, као и стање животне средине, кроз избор најприхватљивијих техничких, технолошких и просторних решења, уз обавезну примену мера заштите, надзора и мониторинга;
- утврђивање „нултог" стања чинилаца животне средине пре почетка рушења, демонтаже, санације и изградње;
- спровођење мера за безбедно уклањање постојећих објеката, опреме, инсталација и инфраструктуре који нису у функцији;
- спровођење санације/ревитализације/ремедијације простора где је то потребно, у складу са резултатима испитивања и условима надлежних органа;
- избор и пројектовање планираних садржаја у складу са резултатима геомеханичких, хидролошких, хидрогеолошких и других потребних испитивања;
- организацију градилишта у складу са елаборатом организације градилишта и мерама заштите животне средине;
- контролисан транспорт опреме, материјала и отпада, уз примену мера за спречавање развејавања прашине, расипања материјала и загађења саобраћајних површина;
- максимално коришћење постојеће путне и инфраструктурне мреже, уз њено прилагођавање потребама планиране намене;
- правилно управљање свим врстама отпада, посебно отпадом од грађења и рушења, историјским отпадом и евентуално заосталим опасним отпадом, у складу са Планом управљања отпадом од грађења и рушења;
- спровођење мониторинга ваздуха, земљишта, подземних вода, отпадних вода, буке и отпада у свим фазама пренамене и трансформације комплекса.

Након завршетка радова на уклањању, санацији и изградњи планираних садржаја, потребно је уредити простор, уклонити грађевински и други отпадни материјал, као и сувишни ископ земље, у складу са Планом управљања отпадом од грађења и рушења. Обавезно је спровести санацију и ревитализацију свих деградираних површина унутар комплекса, око објеката и дуж пратеће инфраструктуре, како би се простор довео у функционално, безбедно и уређено стање.

10.4. Разумне варијанте које су биле предмет разматрања и разлоге за одабрано решење са становишта циља, сврхе, географског обухвата и утицаја плана на животну средину

На основу вишекритеријумске анализе и вредновања постојећег стања у простору планског обухвата:

- планирана пренамена и трансформација севесо комплекса ХИП „Азотара", у складу са предложеним правилима уређења и правилима грађења, може се реализовати уз интегрисање мера заштите животне средине;
- у процесу имплементације Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, све прописане смернице и мере заштите животне средине представљају обавезујући услов за реализацију планиране пренамене, изградњу и функционисање планираних садржаја.

У складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС", бр. 94/24), Стратешком проценом утицаја на животну средину разматране су следеће разумне варијантне могућности:

- Варијантно решење I – да се Измена и допуна Плана не усвоји, односно да се настави са постојећим начином коришћења и управљања простором севесо комплекса ХИП „Азотара";
- Варијантно решење II – да се спроведе делимична трансформација комплекса, уз ограничено уклањање појединих објеката, санацију/ревитализацију/ремедијацију појединих делова простора и увођење нових садржаја у мањем обиму;
- Варијантно решење III – да се Измена и допуна Плана усвоји и да се севесо комплекс ХИП „Азотара" плански и контролисано трансформише у функцији развоја ДАТА центра, уз примену мера заштите животне средине, санације, ремедијације, управљања отпадом и мониторинга.

На основу спроведене анализе закључено је да је Варијантно решење III еколошки најприхватљивије решење, јер омогућава контролисану пренамену простора, уклањање постојећих индустријских садржаја који нису у функцији, смањење ризика од удесних ситуација, санацију потенцијално оптерећених зона и реализацију планиране пословно-технолошке намене.

Реализација Измене и допуне Плана могућа је уз интегрисање мера превенције, мера за спречавање и ублажавање негативних утицаја, мера заштите животне средине, мера управљања отпадом и мера за спречавање акцидената, уз обавезно спровођење мониторинга у свим фазама – од припреме и уклањања постојећих садржаја, преко изградње, до редовног функционисања планираних објеката.

Предложено варијантно решење је у складу са смерницама и мерама дефинисаним Стратешком проценом утицаја на животну средину и представља основ за безбедну, плански контролисану и еколошки прихватљиву трансформацију севесо комплекса ХИП „Азотара".

10.5. Мере планиране програмом праћења свих значајних утицаја спровођења Плана

Заштита животне средине у оквиру Измене и допуне Плана подразумева поштовање свих општих мера заштите животне и друштвене средине, природе, природних вредности и

ресурса утврђених законском регулативом. На основу анализе квалитета и капацитета животне средине, просторних карактеристика, постојећег индустријског коришћења простора и планиране трансформације и пренамене севесо комплекса ХИП „Азотара", дефинисане су обавезујуће смернице и мере које је неопходно примењивати током целокупне имплементације планских решења.

Реализацијом Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево обезбеђују се услови за контролисано и плански усмерено управљање простором, пренамену и трансформацију комплекса ХИП „Азотара" у функцији развоја ДАТА центра, рационално коришћење земљишта, унапређење инфраструктурне и комуналне опремљености, као и примену интегрисаних мера заштите и мониторинга животне средине.

У контексту сагледавања могућих кумулативних и синергетских ефеката, разматрани су утицаји који се не односе искључиво на појединачне активности, већ и на њихово заједничко дејство на ваздух, воде, земљиште, ниво буке, управљање отпадом, ризике од удесних ситуација и квалитет живота становништва у ширем окружењу. Због тога посебан значај имају превентивне мере, санација/ревитализација/ремедијација простора где је то потребно, као и систематски програм мониторинга.

Мере заштите усмерене су на свођење утицаја на животну средину у оквире прихватљивости прописане важећим законодавством, односно на спречавање угрожавања здравља становништва, нарушавања квалитета животне средине и деградације простора. Смернице и мере заштите усмеравају реализацију трансформације и пренамене севесо комплекса ХИП „Азотара" на начин који спречава настанак еколошких конфликата и обезбеђује усклађеност са принципима одрживог развоја.

У оквиру Измене и допуне Плана дефинисане су:

- мере заштите ваздуха;
- мере заштите вода;
- мере заштите земљишта;
- мере заштите природе, природних добара, зелених површина и предела;
- мере заштите културних добара;
- мере заштите од буке и вибрација;
- мере заштите од нејонизујућег зрачења;
- мере управљања отпадом;
- мере спречавања удесних ситуација и управљања ризицима.

Све наведене мере и смернице представљају обавезујући услов за имплементацију Измене и допуне Плана. Њиховом доследном применом обезбеђује се усаглашеност планских решења са принципима превенције, заштите животне средине, управљања ризицима и одрживог развоја, чиме се стварају услови за безбедну и еколошки прихватљиву трансформацију севесо комплекса ХИП „Азотара" у нову пословно-технолошку намену.

10.6. Начин на који су мишљења и примедбе органа надлежног за заштиту животне средине, заштиту здравља и других заинтересованих органа и организација узете у обзир у Плану

Све консултације са органом надлежним за послове заштите животне средине, органом надлежним за припрему Плана, као и са осталим надлежним органима, институцијама, предузећима и имаоцима јавних овлашћења, у потпуности су уважене и имплементиране у Извештај о Стратешкој процени утицаја на животну средину Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево.

Услови и мере надлежних органа, институција, јавних предузећа и ималаца јавних овлашћења, прикупљени током процеса консултација, детаљно су размотрени,

вредновани и интегрисани у планска решења и Извештај о Стратешкој процени. На тај начин обезбеђена је усклађеност планског документа са принципима превенције, заштите и унапређења квалитета животне средине, као и са условима за безбедну трансформацију и пренамену севесо комплекса ХИП „Азотара".

10.7. Начин на који су мишљења и примедбе јавности узета у обзир у Плану

У складу са процедурама прописаним Законом о планирању и изградњи („Сл. гласник РС", бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13-одлука УС, 50/13-одлука УС, 98/13-одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон, 9/20, 52/21, 62/23 и 91/25) и Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС", бр. 94/24), у поступку:

- доношења Одлуке о изради Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево („Сл. лист града Панчева", бр. 34/24) и приступања поступку стратешке процене утицаја на животну средину; и
- током оглашавања Елабората за рани јавни увид и упознавања јавности са основним карактеристикама планског документа,

није било примедби и сугестија на Измену и допуну Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево.

Уколико се током јавног увида Нацрта Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево и Извештаја о Стратешкој процени утицаја на животну средину добију мишљења, примедбе и сугестије, они ће бити саставни део Извештаја о учешћу заинтересованих органа, организација и јавности. Све примедбе и предлози биће детаљно анализирани, а у консултацијама са заинтересованим странама биће уважени и имплементирани у планска решења и Извештај о Стратешкој процени, док ће нерелевантни предлози бити одбачени уз одговарајуће образложење.

10.8. Начин на који су мишљења и примедбе прикупљене у оквиру прекограничних консултацијама узете у обзир у плану

У поступку израде Стратешке процене утицаја нису прикупљена мишљења и примедбе у оквиру прекограничних консултација, имајући у виду да Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево нема карактер плана који може изазвати значајне прекограничне утицаје на животну средину.

Планско подручје, односно простор пренамене и трансформације севесо комплекса ХИП „Азотара", не налази се у зони у којој би планиране активности могле довести до утицаја на територију суседних држава. Сходно томе, није било потребе за спровођењем поступка прекограничних консултација, у складу са законом и међународним обавезама.

11.0. Други подаци од значаја за Стратешку процену утицаја

У току израде Стратешке процене утицаја на животну средину Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево нису забележени додатни подаци који би имали посебан значај за поступак процене, а који нису већ обухваћени спроведеним анализама. Приликом обраде прикупљени су и систематизовани сви расположиви подаци који се односе на природне, створене, социјалне, привредне и културне карактеристике простора, услове надлежних институција, планску, техничку и другу доступну документацију, као и податке од значаја за пренамену и трансформацију севесо комплекса ХИП „Азотара”.

Добијени подаци били су довољни за сагледавање могућих утицаја планираних решења, вредновање варијантних решења и дефинисање мера заштите животне средине, санације, управљања ризиком и мониторинга. Тиме је обезбеђено да поступак буде спроведен у складу са законом, а да закључци Извештаја буду засновани на релевантним и поузданим информацијама.

У том смислу, може се констатовати да, осим већ анализираних извора, није било других података који би могли утицати на исход или коначне препоруке у оквиру Стратешке процене.

ПРИЛОЗИ

Прилози:

- Одлука о изради Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево („Сл. лист града Панчева”, бр. 34/24);
- Одлука о приступању изради Стратешке процене утицаја Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево на животну средину („Сл. лист града Панчева”, бр. 33/24);
- Електродистрибуција Србије, Услови, број: 96362/2- 26 од 11.3.2026. године;
- Министарство унутрашњих послова, Сектор за ванредне ситуације, Одељење за ванредне ситуације у Панчеву, Обавештење, 07.23.1 број 217- 1669/26 од 10.3.2026. године;
- Јавно водопривредно предузеће „Воде Војводине“ Нови Сад, Обавештење, број: 1-966/4- 26 од 27.3.20226. године;
- Јавно водопривредно предузеће „Воде Војводине“ Нови Сад, Водни услови бр. 05-60/2024-6/9 од 05.05.2026. године;
- ЈКП „Водовод и канализација“ Панчево, Услови, број: Д- 1639/1 од 28.4.2026. године;
- Покрајински завод за заштиту природе Нови Сад, Решење, број: 03 020- 855/2 пд 17.4.2026. године;
- Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине, Обавештење, број: 000956090 2026 09415 005 000 000 001 од 17.3.2026. године;
- Аутономна покрајина Војводина, Град Панчево, Градска управа, Секретаријат за заштиту животне средине, Обавештење, број: 000887171 2026 08725 004 006 380 001 од 15.4.2026. године;
- Завод за заштиту споменика културе у Панчеву, Услови, број: 211/2 од 11.3.2026. године;
- АД „Електромрежа Србије“ Београд, Обавештење, број: 130- 00- UTD- 003-1077/2025- 003 ОД 13.2.2026.
- Министарство одбране, Сектор за инфраструктуру и услуге стандарда, Управа за инфраструктуру, Обавештење, број: 3016- 2 од 7.4.2026. године;
- ЈКП „Зеленило“ Панчево, Обавештење, број: 92- 334 од 5.3.2026. године;
- СРБИЈАГАС, Обавештење, број: 06- 01- 748 од 10.3.2026. године;
- Транснафта, Обавештење, број: 2063/1- 2026 од 17.3.2026. године;
- Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије, Обавештење, број: 4/4.10.0070/2026- 0002 од 11.3.2026. године;
- Контрола летења Србије и Црне Горе SMATSA д.о.о. Београд, Обавештење, број: CNS00- 21/26 од 13.3.2026. године;
- ЈКП „Хигијена“ Панчево, Услови, 02- 32/2026- 0106 од 04.3.2026. године;
- АД за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“ Београд, Менаџер за развој и техничку припрему, Обавештење, број: 49/2026- 66 од 9.3.2026. године;
- „Транспортгас Србија“, Обавештење, 02- 06- 8/64- 2 од 13.3.2026. године;
- NIS, Обавештење, од 13.3.2026. године;
- MESSER Gases for Life, Обавештење, од 16.3.2026. године;
- „Специјална лука“ д.о.о. Панчево, Обавештење, број: 487 од 23.3.2026, гдоине;
- „Телеком Србија“ Предузеће за телекомуникације а.д., Обавештење, број: Д209/99041/2- 2026 од 11.3.2026. године;
- CETIN д.о.о. Београд, Услови, 37/114/26 од 24.4.2026. године;
- Министарство заштите животне средине, Обавештење, број: 001316469 2026 14850 003 004 016 012 од 29.4.2026. године;
- Услови ХИП Петрохемија бр. IZ-2025-24657 од 18.09.2025. године;
- Одговор Секретаријата за заштиту животне средине града Панчева бр. 000887171 2026 08725 004 006 380 001 од 11.05.2026. године;

- Записник о инспекцијском надзору бр. 000541950 2026 14850 008 014 383 015 од 20.03.2026. године, Министарство заштите животне средине, Сектор за надзор и превентивно деловање у животној средини, Одсек за контролу СЕВЕСО постројења;
- Мишљење Завода за заштиту споменика културе у Панчеву, бр. 475/2 од 02.06.2026. године;
- Мишљење бр. 49/2026-127 од 02.06.2026. године, АД за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“ Београд;
- Јавно водопривредно предузеће „Воде Војводине“ Нови Сад, Одговор на захтев бр. I-658/2-26 ОД 22.05.2026. године;
- Одговор на захтев за мишљење бр. 0029113067 2026 14850 003 004 011 005 од 06.07.2026. године, Министарство заштите животне средине;
- Мишљење бр. 002724667 2026 08725 004 006 381 007 од 25.06.2026. године, Градска управа града Панчева, Секретаријат за заштиту животне средине;
- Оцена коригованог Извештаја бр. 000887171 2026 08725 004 006 380 001 од 08.07.2026. године, Градска управа града Панчева, Секретаријат за заштиту животне средине, Стручна комисија за оцену Извештаја о Стратешкој процени утицаја Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево на животну средину;
- Сагласност на Извештај о Стратешкој процени утицаја Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево бр. 002724667 2026 08725 004 006 381 007 од 08.07.2026. године, Градска управа града Панчева, Секретаријат за заштиту животне средине.

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ
ГРАДА ПАНЧЕВА

Број 34. ГОДИНА IX | **ПАНЧЕВО, 20. децембар 2024. ГОДИНЕ**

На основу чланова 32. и 66. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“ број 129/07, 83/14-др.закон, 101/16-др.закон, 101/16-др.закон, 47/18 и 111/21-др.закон), члана 46. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“ број 72/09, 81/09–исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13- УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др.закон, 9/20, 52/21 и 62/23), Генералног урбанистичког плана Панчева („Службени лист града Панчева“ бр. 23/12 и 10/20) члана 1 Одлуке о овлашћењу помоћника Градоначелника града Панчева у области урбанизма и помоћника Градоначелника града Панчева за економски развој за покретање иницијатива за израду планских докумената и њихових измена и допуна за град Панчево (Сл.лист рада Панчева бр. 32/12) и чланова 39 став 1. тачка 5. и 98.став 1 Статута града Панчева („Службени лист града Панчева“ број 25/15– пречишћен текст, 12/16, 8/19, 16/19 и 2/21), уз прибављено Мишљење Комисије за планове од 19.12.2024.године, Скупштина града Панчева на седници одржаној дана 20.12. 2024. године, донела је

ОДЛУКУ
О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЦЕЛИНА 8- ПЕТРОХЕМИЈА, АЗОТАРА И РАФИНЕРИЈА У НАСЕЉЕНОМ МЕСТУ ПАНЧЕВО

I НАЗИВ ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА

Члан 1.

Приступа се изради Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево („Сл.лист града Панчева бр. 21/22) (у даљем тексту: Измене и допуне плана).

II РАЗЛОГ И ПРЕДМЕТ ИЗМЕНА И ДОПУНА ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА

Члан 2.

Разлог за израду Измена и допуна плана је преиспитивање намене површина у оквиру комплекса ХИП „Азотара“ Панчево на нивоу урбанистичких зона, дефинисање генералних праваца и коридора за саобраћајну, енергетску, водопривредну, комуналну и другу инфраструктуру, разрешење уочених неслагања у предметној планској документацији са реалним стањем и потребама, преиспитивање правила уређења и грађења у делу уочених техничких неусклађености, а све у циљу стварања планског основа за издавање дозвола за изградњу у складу са Законом о планирању и изградњи („Службени гласник РС“ број 72/09, 81/09 – исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19- др.закон, 9/20, 52/21 и 62/23), уз поштовање урбанистичких параметара.

III ОКВИРНЕ ГРАНИЦЕ ОБУХВАТА ИЗМЕНА И ДОПУНА ПЛАНА

Члан 3.

Простор подцелине Азотара у Панчеву налази се у границама Плана генералне регулације Целина 8. Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, и има статус грађевинског земљишта, налази се у северо-западном делу обухвата плана.

Оквирна површина обухвата Измена и допуна плана износи око 65 ha

Коначна граница обухвата Измена и допуна плана ће бити дефинисана приликом припреме нацрта планског документа.

Саставни део ове одлуке је и графички приказ оквирне границе обухвата планског подручја.

IV УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА И СПИСАК ПОДЛОГА

Члан 4.

Плански основ за израду предметних Измена и допуна плана је Генерални урбанистички план Панчева ("Службени лист града Панчева" број 23/12 и 10/20) (у даљем тексту: ГУП) као плански документ вишег реда који даје основ за измену и допуну основног плана.

За израду Измена и допуна плана, неопходно је обезбедити оригиналне ажурне геодетске подлоге са подземним исталацијама.

V НАЧЕЛА ПЛАНИРАЊА, КОРИШЋЕЊА, УРЕЂЕЊА И ЗАШТИТЕ ПРОСТОРА

Члан 5.

Основно начело планирања, коришћења, уређења и заштите предметног простора је задржавање основне намене дефинисане планом вишег реда, задржавање формираних урбаних целина које су претежно изграђене и завршене и рационално управљање са јавним ресурсима.

Прилоком израде Измена и допуна плана мора се водити рачуна о степену реализације Основног плана у предметном простору као урбане целине.

VI ВИЗИЈА И ЦИЉ ИЗРАДЕ ИЗМЕНА И ДОПУНА ПЛАНА

Члан 6.

Циљ израде Измена и допуна плана је развој урбанистичке целине дефинисањем намена површина, индустријске зоне и компатибилних намена, зона пословања, информатичких, интелектуалних и других услуга, пословних инкубатора и сл, његово рационалније коришћење, побољшање нивоа инфраструктурне опремљености, провера постојећих капацитета изградње, имајући у виду стечене урбанистичке обавезе, природне карактеристике локације, нове прописе у областима које регулишу ову област у погледу технологије, заштите природе и заштите животне средине., побољшање квалитета животне средине и увођењу мера њене заштите и сл.

VII КОНЦЕПТУАЛНИ ОКВИР ПЛАНИРАЊА СА ПРЕДЛОГОМ ОСНОВНИХ НАМЕНА ПРОСТОРА И КОРИШЋЕЊА ЗЕМЉИШТА

Члан 7.

Концептуални оквир планирања, уређења и заштите планског подручја обухваћеног Изменама и допунама плана се не мења у односу на Основни план.

Израдом Измена и допуна плана задржаће се садашњи, већ формирани просторни оквир. Изменама и допунама плана је неопходно ускладити и преиспитати постојећа планска решења из Основног плана.

VIII РОК ИЗРАДЕ, ОДРЕЂИВАЊЕ НОСИОЦА ИЗРАДЕ И НАЧИН ФИНАНСИРАЊА ИЗМЕНА И ДОПУНА ПЛАНА

Члан 8.

Рок за израду нацрта Измена и допуна плана је 4 месеца од дана доношења Одлуке.

Рок за спровођење поступка стручне контроле и јавног увида, након израде нацрта Измена и допуна плана је 4 месеца од дана истека рока из става 1. овог члана.

Члан 9.

Носилац израде Измена и допуна плана је град Панчево путем Секретаријата за урбанизам, грађевинске, стамбено-комуналне послове и саобраћај Градске управе града Панчева.

Израђивач Измена и допуна плана је Јавно предузеће „Урбанизам“ Панчево (у даљем тексту: ЈП „Урбанизам“ Панчево).

Члан 10.

Средства за израду Измена и допуна плана обезбеђена су Одлуком о буџету града Панчева за 2025.годину, а оквирна процена финансијских средстава за израду Измена и допуна плана износи 6.609.926,24 динара са ПДВ-ом.

IX МЕСТО И НАЧИН ОБЈАВЉИВАЊА ЈАВНОГ УВИДА

Члан 11.

После доношења одлуке о изради Измена и допуна Плана организује се рани јавни увид ради упознавања јавности (правних и физичких лица) са општим циљевима и сврхом

израде Измена и допуна плана, могућим решењима за развој просторне целине, могућим решењима за урбану обнову, као и ефектима планирања.

Рани јавни увид оглашава се у средствима јавног информисања и у електронском облику на интернет страници града Панчева и траје 15 дана од дана објављивања. Рани јавни увид почиње даном оглашавања.

Члан 12.

Пре излагања Измена и допуна плана на јавни увид, нацрт Планског документа подлеже стручној контроли, коју врши Комисија за планове, која обухвата проверу усклађености планског документа са планским документом ширег подручја, одлуком о изради планског документа, Законом о планирању и изградњи, Правилником којим се регулише садржина, начин и поступак израде докумената просторног и урбанистичког планирања, стандардима и нормативима и проверу оправданости планског решења.

Након извршене стручне контроле, нацрт Измена и допуна плана се излаже на јавни увид у трајању од 30 дана.

Нацрт Измена и допуна плана се излаже на јавни увид у Градској управи града Панчева, у просторијама Секретаријата за урбанизам, грађевинске, стамбено-комуналне послове и саобраћај које буду означене у огласу који ће бити објављен у дневном и локалном недељном листу, као и у електронском облику на интернет страници града Панчева.

Члан 13.

О извршеном јавном увиду планског документа, надлежни орган, односно Комисија за планове, сачињава извештај о обављеном јавном увиду, са свим примедбама и одлукама по свакој примедби.

Извештај о обављеном јавном увиду, доставља се носиоцу израде планског документа, који је дужан да у року од 30 дана од дана доставе извештаја поступи по одлукама из предметног извештаја.

Предлог Измена и допуна плана уз извештај о обављеном јавном увиду Комисије за планове, који је саставни део образложења Измена и допуна плана, доставља се Скупштини града Панчева на доношење.

X ОДЛУКА О ПРИСТУПАЊУ ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА

Члан 14.

Приступа се изради стратешке процене утицаја Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево на животну средину.

Саставни део ове Одлуке је Одлука о приступању изради стратешке процене утицаја измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево на животну средину („Службени лист града Панчева“ број 33/24).

XI ОДЛУКА О ПОТРЕБИ ИЗРАДЕ СТУДИЈЕ ЗАШТИТЕ НЕПОКРЕТНОГ КУЛТУРНОГ ДОБРА

Члан 15.

Приступа се изради Студије заштите непокретног културног добра.

Рок за израду Студије заштите непокретног културног добра је 4 месеца од дана доношења одлуке.

Уколико се Студија заштите непокретног културног добра не уради у року из става 2. овог члан сматра се да израда студије није потребна.

XII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 16.

Саставни део Одлуке о изменама и допунама Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, јесте графички приказ оквирне границе обухвата планског подручја.

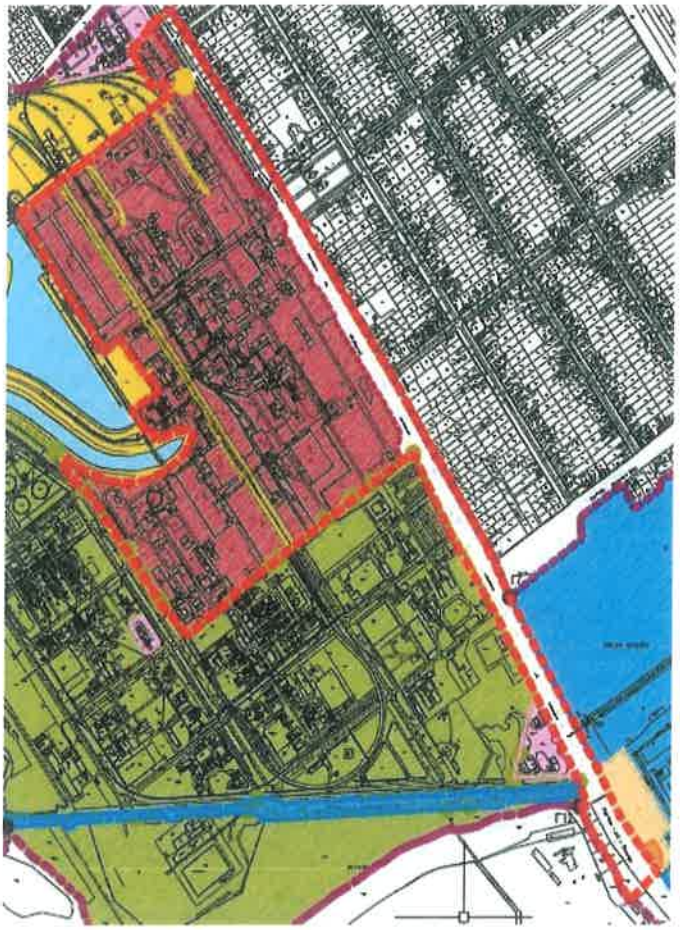
Члан 17.

Измене и допуне плана ће бити израђене у најмање 6 (шест) примерка у аналогном облику и 9 (девет) примерака у дигиталном облику.

Члан 18.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу града Панчева".

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ГРАД ПАНЧЕВО
СКУПШТИНА ГРАДА
Број: II-04-06-20/2024-4
Панчево, 20. децембар 2024. године
ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ
Тигран Киш



Оквирна граница обухвата Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево

На основу чланова 32. и 66. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“ број 129/07, 83/14-др.закон, 101/16-др.закон, 47/18 и 111/21-др.закон), члана 46. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“ број 72/09, 81/09–исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др.закон, 9/20, 52/21 и 62/23), Генералног урбанистичког плана Панчева („Службени лист града Панчева“ бр. 23/12 и 10/20), члана 1. Одлуке о овлашћењу помоћника Градоначелника града Панчева у области урбанизма и помоћника Градоначелника града Панчева за економски развој за покретање иницијатива за израду планских докумената и њихових измена и допуна за град Панчево („Службени лист града Панчева“ бр. 32/12) и чланова 39. и 98. став 1. Статута града Панчева („Службени лист града Панчева“ број 25/15-пречишћен текст, 12/16, 8/19, 16/19 и 2/21), уз прибављено Мишљење Комисије за планове од 19.12.2024 године, Скупштина града Панчева на седници одржаној дана 20.12. 2024. године, донела је

О Д Л У К У
О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЦЕЛИНА 1 – ШИРИ ЦЕНТАР (КРУГ ОБИЛАЗНИЦЕ) У НАСЕЉЕНОМ МЕСТУ ПАНЧЕВО

I НАЗИВ ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА

Члан 1.

Приступа се Изменама и допунама Плана генералне регулације Целине 1 шири центар (круг обилазнице) у насељеном месту Панчево („Сл. лист града Панчева“бр. 19/12, 27/12-исправка, 1/13-исправка, 24/13-исправка, 20/14, 19/18, 25/18-исправка, 06/19-исправка и 23/22) (у даљем тексту: Измене и допуне плана).

II РАЗЛОГ И ПРЕДМЕТ ИЗМЕНА И ДОПУНА ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА

Члан 2.

Разлог за израду Измена и допуна Плана је дефинисање урбанистичких параметара грађења у Приобалном делу који обухвата блокове 065, 066 и 121 и у блоковима 006 и 014 ради стварања планских услова за издавање дозвола у складу са Законом о планирању и изградњи („Службени гласник РС“ број 72/09, 81/09 – исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др.закон, 9/20, 52/21 и 62/23) и Генералним урбанистичким планом Панчева („Службени лист града Панчева“ број 23/12 и 10/20) као планом вишег реда.

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ
ГРАДА ПАНЧЕВА

Број 33 ГОДИНА IV | ПАНЧЕВО, 18 децембар 2024. ГОДИНЕ

На основу члана 9. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Србије“ број 94/24), члана 15. и члана 36. Одлуке о Градској управи града Панчева („Службени лист града Панчева“ број 13/17 и 6/21), а у складу са Закључком о одређивању надлежности за доношење Одлуке о изради стратешке процене, Скупштине града Панчево број I-01-06-52/2005 од 20.07.2005.године, Секретаријат за урбанизам, грађевинске, стамбено-комуналне послове и саобраћај Градске управе града Панчева, дана 18.12.2024. године, донео је

ОДЛУКУ

О ПРИСТУПАЊУ ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА

ИЗМЕНА И ДОПУНА ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЦЕЛИНА 8 – ПЕТРОХЕМИЈА, АЗОТАРА И РАФИНЕРИЈА У НАСЕЉЕНОМ МЕСТУ ПАНЧЕВО НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Члан 1.

Приступа се стратешкој процени утицаја измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево (у даљем тексту: Измене и допуне плана) на животну средину.

Члан 2.

Циљ израде Измена и допуна плана је преиспитивање намене површина у оквиру комплекса ХИП „Азотара“ Панчево на нивоу урбанистичких зона, дефинисање генералних праваца и коридора за саобраћајну, енергетску, водопривредну, комуналну и другу инфраструктуру, разрешење уочених неслагања у предметној планској документацији са реалним стањем и потребама, преиспитивање правила уређења и грађења у делу уочених техничких неусклађености и потребе редефинисања планских решења, а све у циљу стварања планског основа за издавање дозвола за изградњу у складу са Законом о планирању и изградњи („Службени гласник РС“ број 72/09, 81/09 – исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19- др.закон, 9/20, 52/21 и 62/23), уз поштовање урбанистичких параметара.

Члан 3.

Циљ због ког се приступа изради Стратешке процене утицаја Измена и допуна плана на животну средину је доношење критеријума за утврђивање могућности значајних утицаја на животну средину реализацијом планског документа.

У оквиру стратешке процене утицаја Измена и допуна плана на животну средину потребно је нарочито разматрање критеријума за одређивање могућих карактеристика значајних утицаја:

Карактеристике плана и програма су нарочито:

1. значај плана и програма за заштиту животне средине и одрживи развој;
2. подаци о разлозима, циљевима, проблемима

које решава, географском обухвату и планском и програмском основу доношења плана и програма;
3. подаци о будућим пројектима за чије одобравање план и програм представљају оквир;
4. проблеми заштите животне средине плана и програма и могућност утицаја на чиниоце животне средине, као што су: ваздух, вода, земљиште, клима, климатске промене, укључујући нивое емисија гасова са ефектом стаклене баште прилагођавање чиниоца животне средине на измењене климатске услове, биљни и животињски свет, природна станишта и биолошка, предеона и геолошка разноврсност, заштићена природна добра, еколошки значајна подручја, еколошки коридори и еколошка мрежа, екосистеми и екосистемске услуге, становништво и здравље људи, градови и друга насеља, културно наслеђе у складу са законом којим се уређује област заштите културног наслеђа, материјална добра, инфраструктурни, индустријски и други објекти, друге створене вредности, изложеност становништва и животне средине великим удесима или природним катастрофама; интеракција између наведеног.
5. степен утицаја плана и програма на друге планове и програме укључујући и оне у различитим хијерархијским структурама;
6. значај плана и програма за примену посебних закона (управљање отпадом, заштита ваздуха, заштита од буке у животној средини, заштите вода, заштите од вода, заштита природе и др.);
7.степен којим се планом и програмом успоставља оквир за одобравање и реализацију пројеката који могу да имају значајан утицај на животну средину у погледу планиране локације извођења, природе, величине, обима и услова функционисања или у вези са алокацијом природних ресурса.

2. Карактеристике утицаја су нарочито:
1. вероватноћа, интензитет, сложеност, реверзибилност;
2. временска димензија (трајање, учесталост, понављање);
3. просторна димензија, и то: локација, географска област, број изложених становника, прекогранична природа утицаја;
4. кумулативна и заједничка природа утицаја;
5. ризици по људско здравље и животну средину;
6. деловање на области од природног, културног и другог значаја укључујући вредност и осетљивост простора који ће вероватно бити погођен карактеристикама и географским обухватом плана и програма, као што су: посебне природне карактеристике, области или природни предели којима је признат заштићени статус на републичком или међународном нивоу, културно наслеђе у складу са законом којим се уређује област заштите културног наслеђа, посебно археолошко и архитектонско културно наслеђе и археолошка налазишта;густо насељене области, области са различитим режимима заштите;
7. близина, присуство и деловање на угрожене области укључујући циљеве очувања, значај и осетљивост угрожене области која може бити погођена карактеристикама и географским обухватом плана и програма, као што су: прекорачени стандарди квалитета животне средине или граничне вредности,интензивно коришћење земљишта,
постојећи ризици,смањени капацитет животне средине, укључујући способност прилагођавања чинилаца животне средине климатским променама,посебно осетљиве и ретке области, екосистеми, близина и присуство природних станишта, еколошки значајних подручја, еколошких коридора и еколошке мреже, биљне и животињске врсте.

Члан 4.

Извештај о стратешкој процени утицаја измена и допуна плана на животну средину садржи нарочито следеће:
- полазне основе;
- опште и посебне циљеве стратешке процене и избор индикатора;
- процену могућих утицаја са описом мера предвиђених за смањење негативних утицаја;
- с,мернице за ниже хијерархијске нивое;
- програм праћења стања животне средине у току спровођења плана;
- нетехнички резиме;
- приказ коришћене методологије и тешкоће у изради Стратешке процене;
- приказ начина одлучивања, опис разлога одлучујућих за израду измене и допуне датог плана са аспекта разматраних варијантних решења и приказ начина на који су питања животне средине укључена у план;
- закључке до којих се дошло током израде извештаја о стратешкој процени представљене на начин разумљив јавности;
- друге податке од значаја за стратешку процену.

У случају непостојања релевантних података, извршиће се циљна мерења у складу са законом

Члан 5.

Избор носиоца израде Извештаја о стратешкој процени утицаја извршиће се у складу са чланом 11. Закона о стратешкој процени утицаја.Носилац израде Извештаја о стратешкој дефинисаће методологију за израду Извештаја о стратешкој процени утицаја.

Носилац израде Извештаја о стратешкој дефинисаће методологију за израду Извештаја о стратешкој процени утицаја.

Извештај о стратешкој процени израдиће стручни тим састављен од лица са лиценцама одговарајуће струке потребне за свеобухватну анализу елемената стратешке процене.

Рок за израду извештаја о стратешкој процени је 240 дана од дана доношења ове Одлуке.

Средства за израду Извештаја о стратешкој процени Измена и допуна плана на животну средину , обезбеђује носилац израде плана.

Члан 6.

Ради обезбеђивања учешћа заинтересованих органа и организација и јавности у поступку израде и разматрања Извештаја о стратешкој процени, Градска управа – Секретаријат за урбанизам, грађевинске, стамбено-комуналне послове и саобраћај доставиће Извештај о стратешкој процени Измена и допуна плана заинтересованим органима и организацијама ради добијања мишљења.

Истовремено са излагањем урбанистичког плана на јавни увид излаже се и Извештај о стратешкој процени Измена и допуна плана на животну средину и на тај начин јавност учествује у јавној расправи о Извештају.

Члан 7.

Ова одлука је саставни део Одлуке о изменама и допунама Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево.

Члан 8.

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном листу града Панчева“.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ГРАД ПАНЧЕВО
ГРАДСКА УПРАВА
СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА УРБАНИЗАМ, ГРАЂЕВИНСКЕ, СТАМБЕНО-КОМУНАЛНЕ ПОСЛОВЕ И САОБРАЋАЈ
БРОЈ: V-15-350-219/2024
Панчево, 18.12.2024.годин

СЕКРЕТАР
Јасминка Павловић, дипл.правник

На основу члана 10. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Србије“ број 94/24) члана 15. и члана 36. Одлуке о Градској управи града Панчева („Службени лист града Панчево“ број 13/17 и 6/21), а у складу са Закључком о одређивању надлежности за доношење Одлуке о изради стратешке процене, Скупштине града Панчево број I-01-06-52/2005 од 20.07.2005.године, Секретаријат за урбанизам, грађевинске, стамбено-комуналне послове и саобраћај Градске управе града Панчева, дана 18.12.2024. године, донео је

О Д Л У К У

О НЕПРИСТУПАЊУ ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ИЗМЕНА И ДОПУНА ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЦЕЛИНА 1 – ШИРИ ЦЕНТАР (КРУГ ОБИЛАЗНИЦЕ) У НАСЕЉЕНОМ МЕСТУ ПАНЧЕВО НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Члан 1.

Не приступа се изради Стратешке процене Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 1 – шири центар (круг обилазнице) у насељеном месту Панчево на животну средину (у даљем тексту: Стратешка процена).

Члан 2.

Циљ Измена и допуна Плана је дефинисање урбанистичких параметара грађења у Приобалном делу који обухвата блокове 065, 066 и 121, и у блоковима 006 и 014 ради стварања планских услова за издавање дозвола у складу са Законом о планирању и изградњи („Службени гласник РС“ број 72/09, 81/09 – исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др.закон, 9/20, 52/21 и 62/23) и Генералним урбанистичким планом Панчева („Службени лист града Панчева“ број 23/12 и 10/20) као планом вишег реда.

Прва 2.

ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА СРБИЈЕ

AAAE6067323135170

Наш број: 96362/2-26

Ваш број: 05-60/2024

ЈП УРБАНИЗАМ
КАРАЂОРЂЕВА БР.4
26000 ПАНЧЕВО

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „УРБАНИЗАМ" ПАНЧЕВО
БРОЈ: 05-60/2024-5/2
ДАТУМ: 16 -03- 2026

Датум: 11.03.2026. године

Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд,Огранак Електродистрибуција Србије Панчево (у даљем тексту Дистрибутер) је размотрио захтев. На основу чланова 140-144. Закона о енергетици ("Сл. гласник РС" бр. 145/14), члана 54. Закона о планирању и изградњи ("Сл. гласник РС" бр. 72/09, 81/09, 64/10, 24/11, 121/12, 42/13, 50/13,98/13, 132/14 , 145/14, 83/18, 31/19, 37/19, 9/20, 52/21 I 62/23) и Правила о раду дистрибутивног система ("Сл. гласник РС" бр. 71/17), Одлуке директора Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд о преносу овлашћења и утврђивању надлежности и одговорности бр.05.0.0.0.-08.01.-23077/1-21 од 25.01.2021 године доносе се

УСЛОВИ

за израду Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево

Подручје обухваћено планом, снабдева се електричном енергијом на следећи начин

- Рафинерија и Петрохемија се напајају из ПРП Панчево 2 са напског нивоа 220 kV у прстену за који није надлежна Електродистрибуција Србије доо Београд и која није у власништву Електродистрибуције Србије доо Београд.

- Азотара се напаја из сопствене трафостанице ТС 110/20 kV која није у власништву Електродистрибуције Србије доо Београд.

Напајање се врши преко постојеће 20kV средњенапонске мреже, постојеће 0,4kV нисконапонске мреже и одговарајућих трансформаторских станица 20/0,4 kV/kV које нису у власништву Електродистрибуције Србије доо Београд.

У колико приликом изградње објекта буде потребно измештање или каблирање постојеће средњенапонске и нисконапонске мреже, странка је дужна да обезбеди потребна средства о свом трошку.

1. У обухвату плана **не постоје** објекти који су од интереса за дистрибутивни систем електричне енергије (у даљем тексту ДСЕЕ)
2. Уколико је за изградњу предметних објеката у обухвату плана потребно израдити Урбанистички пројекат, неопходно је од „Електродистрибуција Србије" д.о.о. Београд, Огранак Електродистрибуција Панчево, исходовати посебне услове за израду Урбанистичког пројекта на начин предвиђен важећим Законом о планирању и изградњи. Наведеним условима ће прецизније бити разрађени детаљи напајања сопствених потрошњи предметних објеката у обухвату плана, као и детаљи везани за изградњу МРП и кабловског расплета за напајање сопствених потрошњи планираних објеката у обухвату плана.

3. Имајући у виду да у захтеву нису специфициране потребе за снагом, локације и остали подаци од интереса о појединачним објекима свих потенцијалних корисника дистрибутивног система, ови услови не садрже све потребне елементе за пројектовање и прикључење појединачних објеката. У складу са наведеним, локацијски услови за појединачне објекте се не могу издати само на основу овог планског документа већ је неопходно од „Електродистрибуција Србије“ д.о.о. Београд, Огранак Електродистрибуција Панчево, исходовати посебне услове за пројектовање и прикључење на начин предвиђен важећим Законом о планирању и изградњи.
4. Према Закону о енергетици, енергетски субјекат за дистрибуцију електричне енергије одређује место прикључења, начин и техничке услове прикључења, место и начин мерења електричне енергије, рок прикључења и трошкове прикључења.
5. Приликом израде плана неопходно је уважити све законе и прописе а посебно прописе везане за паралелно вођење и укрштање електроенергетских водова са осталом инфраструктуром и прописе везане за међусобна растојања објеката. као и услове осталих субјеката чији се постојећи и планирани објекти налазе у обухвату плана.
6. У случају потребе за измештањем електроенергетских објеката морају се обезбедити алтернативне трасе и инфраструктурни коридори уз претходну сагласност „Електродистрибуција Србије“ д.о.о. Београд, Огранак Електродистрибуција Панчево. Трошкове постављања електроенергетских објеката на другу локацију, као и трошкове градње, у складу са чл.217. Закона о енергетици („Сл.гласник РС“ бр. 145/14 и 95/2018), сноси инвеститор објекта због чије изградње се врши измештање.

   Уколико настану промене које се односе на ситуацију трасе-локације предметног објекта, инвеститор је у обавези да промене пријави и затражи издавање нових услова.
7. Уколико су за израду техничке документације потребни подаци о начину прикључења нових објекта, потребно је да нам се накнадно обратите и доставите одговарајуће податке о објектима за које се планира прикључење на дистрибутивни систем.
8. Прецизније податке о трасама постојећих електроенергетских објеката, обрађивач Плана је дужан да преузме из одговаарјућег катастра.
9. Ови Услови имају важност 12 месеци од дана издавања и могу се користити искључиво у сврху израде документације за потребе израде Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево.

Напомена: У обухвату плана постоје и планирају се објекти који нису у надлежности „Електродистрибуција Србије“ д.о.о. Београд. Податке о тим објектима је неопходно тражити од правних лица која су надлежна за њих

С поштовањем,

Доставити :

1. Наслову;
2. Служби за енергетику;

Електродистрибуција Србије д.о.о. 131 Београд

Директор огранка

Славиша Перенчевић, маст.инж.орг. наука

Број 2.

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „УРБАНИЗАМ"
ПАНЧЕВО
БРОЈ: 05-60/2024-5/3
ДАТУМ: 16 -03- 2026

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА
СЕКТОР ЗА ВАНРЕДНЕ СИТУАЦИЈЕ
Одељење за ванредне ситуације у Панчеву
07.23.1 број 217- 1669/26
Дана 10.3.2026. године
ПАНЧЕВО
/ДА/

ЈП „УРБАНИЗАМ"
П А Н Ч Е В О
Ул. Карађорђева бр. 4

ПРЕДМЕТ: Достава услова заштите од пожара за потребе израде Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчеву

Веза: Ваш захтев број 05-60/2024 од 02.03.2026.године, примљен у МУП РС, Одељење за ванредне ситуације у Панчеву дана 04.03.2026. године

Разматрајући приложену документацију уз ваш Захтев за достављање услова заштите од пожара за потребе израде Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчеву, обавештавамо Вас да је МУП РС, Сектор за ванредне ситуације, Одељење за ванредне ситуације у Панчеву издало Услове у погледу мера заштите од пожара за израду Измена и допуна Плана генералне регулације Целине 8 – Петрохемије, Азотаре и Рафинерије у Панчеву под 07.22.1 бр. 217-7715/2025 од 12.09.2025. године и да остајемо код наведених услова.

НАЧЕЛНИК ОДЕЉЕЊА
Мајор полиције
Милош Есих

АКТ ДОСТАВИТИ:
1.ЈП „Урбанизам", Панчево
Ул. Карађорђева бр. 4
2.Архива

Орг. Ј.

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „УРБАНИЗАМ“
ПАНЧЕВО
БРОЈ: 05-60/2024-1/8
ДАТУМ: 18-09-2025

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА
СЕКТОР ЗА ВАНРЕДНЕ СИТУАЦИЈЕ
Одељење за ванредне ситуације у Панчеву
07.22.1 број : 217-7715/25-1
Датум : 12.09.2025. године
П А Н Ч Е В О
БЈ

ЈП „УРБАНИЗАМ“

ПАНЧЕВО
ул. Карађорђева бр. 4.

ВЕЗА: Ваш захтев бр. 05-60/2024 од 03.09.2025. године, заведен у МУП РС, Одељење за ванредне ситуације у Панчеву дана 08.09.2025. године

ПРЕДМЕТ: Достава услова заштите од пожара за потребе израде Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево.

У вези Вашег захтева бр. 05-60/2024 од 03.09.2025. године, којим захтевате да Вам доставимо услове заштите од пожара за потребе израде Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, а након увида у Ваш захтев бр. 05-60/2024 од 03.09.2025. године са графичким прилогом Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, а у складу са чл. 29 Закона о заштити од пожара („Сл. гласник РС“ бр. 111/09, 20/15 и 87/18) дајемо следеће обавештење:

Приликом израде Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, потребно је поред услова прописаних посебним законом којим се уређује област градње и уређење простора, придржавати се одредби чл. 29 Закона о заштити од пожара („Сл. гласник РС“ бр. 111/09, 20/15 и 87/18), односно потребно је утврдити :

-Изворишта снабдевања водом и капацитет градске уличне водоводне мреже који обезбеђују довољне количине воде за гашење пожара за објекте који се планирају градити на овој територији, а према чл. 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 и 18 Правилника о техничким нормативима за инсталације хидрантске мреже за гашење пожара („Сл. гласник РС“ бр. 3/18);

-Удаљеност између зона предвиђених за стамбене и јавне објекте и зона предвиђених за индустријске објекте и објекте специјалне намене;

-Приступне путеве и пролазе за ватрогасна возила до објеката, са ширином путева која омогућава приступ ватрогасним возилима до сваког објекта и њихово маневрисање за време гашења пожара, а према чл. 4, 6 и 7 Правилника о техничким нормативима за приступне путеве, окретнице и уређене платое за ватрогасна возила у близини објеката повећаног ризика од пожара („Сл. лист СРЈ“ бр. 8/95);

-Безбедносне појасеве између објеката којима се спречава ширење пожара и експлозије, сигурносне удаљености између објеката и њихово пожарно одвајање;

-Могућности евакуације и спасавања људи;
- Објекти морају бити изведени у складу са Законом о заштити од пожара («Сл. гласник РС» бр. 111/09, 20/15 и 87/18);
- Објекти морају бити изведени у складу са Законом о запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима («Сл. гласник РС» бр. 54/15);
- Потребно је предивети извођење хидрантске мреже, сходно одредбама Правилника о техничким нормативима за инсталације хидрантске мреже за гашење пожара («Сл. гласник РС бр. 3/2018), а у зависности од површине и намене објеката који се планирају градити. Сходно захтевима и потребама за извођење хидрантске мреже за гашење пожара неопходно је обезбедити и одговарајуће прикључке на водоводној мрежи;
- У објектима који се планирају градити потребно је предвидети довољну количину средстава за гашење пожара, односно одредити број и врсту апарата за гашење почетних пожара, сходно одредбама Закона о заштити од пожара («Сл. гласник РС» бр. 111/09, 20/15 и 87/18), техничким прописима и препорукама донетих на основу њега;
- Објекти морају бити изведени у складу са Правилник о техничким нормативима за заштиту електроенергетских постројења и уређаја од пожара ("Сл. лист СФР", бр. 74/90);
- Објекти морају бити изведени у складу са Правилник о техничким нормативима за погон и одржавање електроенергетских постројења и водова ("Сл. лист СРЈ", бр. 41/93);
- Електричну инсталацију у објектима пројектовати и извести у складу са Правилником о техничким нормативима за електричне инсталације ниског напона («Сл. лист СФРЈ» бр. 53/88 и 54/88 и «Сл. лист СРЈ» бр. 28/95) и одговарајућим стандардима. Обавезно предвидети извођење сигурносне расвете која ће се користити приликом евакуације људи из објеката;
- Потребу пројектовања и извођења громобранске инсталације за заштиту објеката од атмосферског пражњења, извршити на основу прорачунатог нивоа заштите и урадити у складу са Законом о заштити од пожара («Сл. гласник РС» бр. 111/09, 20/15 и 87/18), чл. 7 Правилника о техничким нормативима за заштиту објеката од атмосферског пражњења («Сл. лист СРЈ» бр. 11/96) и важећих српских стандарда;
- Системе вентилације и климатизације у објектима предвидети у складу са Правилником о техничким нормативима за вентилацију и климатизацију («Сл. лист СФРЈ» бр. 87/93 и Сл. гласник РС» бр. 118/14);
- Објекти морају бити реализовани у складу са Правилником о техничким нормативима за системе за одвођење дима и топлоте насталих у пожару («Сл. лист СФРЈ» бр. 45/85);
- Унутрашњу гасну инсталацију у објектима извести у складу са Правилником о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима до 16 бара («Сл. гласник РС» бр. 86/2015);
- Потребу пројектовања стабилне инсталације за откривање и дојаву пожара и стабилне инсталације за гашење пожара, одредити према чл. 42. Закона о заштити од пожара («Сл. гласник РС» бр. 111/09, 20/15 и 87/18);
- Обезбедити потребну отпорност на пожар конструкције објекта (зидова, међуспратне таваниче, челичних елемената...), сходно SRPS U.J1 240;
- Предвидети употребу материјала и опреме за које се могу обезбедити извештаји и атестна документација домаћих акредитованих лабораторија и овлашћених института за издавање атеста, а у складу са тренутно важећим прописима из ове области;
- Такође одредбе чл. 30. Закона о заштити од пожара («Сл. гласник РС» бр. 111/09, 20/15 и 87/18), дају могућност да се у недостатку позитивних прописа у Републици

Србији могу прихватити доказивања испуњености захтева заштите од пожара и према страним прописима и стандардима, као и према признатим методама прорачуна и моделима уколико су тим прописима предвиђени;
- Применити одредбе Правилника о техничким нормативима за пројектовање и извођење завршних радова у грађевинарству («Сл. лист СФРЈ» бр. 21/90);
- Обезбедити сигурну евакуацију људи употребом негоривих материјала (JUS U.J1 050) у обради ентеријера и избором конструкције одговарајуће отпорности на пожар, као и постављањем врата са одговарајућим смером и начином отварања;
- Уколико се предвиђа фазна изградња објекта, обезбедити да свака фаза представља техничко-економску целину и да се може самостално користити, при чему је потребно да се за сваку фазу изградње прибави сагласност на техничку докумнетацију у погледу предвиђених мера заштите од пожара;

Пре издавања локацијских услова потребно од стране органа надлежног за заштиту од пожара прибавити посебне услове у погледу мера заштите од пожара и експлозија, узимајући у обзир да због специфичности објеката, план генералне регулације не може садржати све неопходне могућности, ограничења у услове за изградњу објекта, односно све услове заштите од пожара и експлозија.

Пре издавања локацијских услова потребно од стране органа надлежног за заштиту од пожара прибавити и посебне услове у погледу мера заштите од пожара и експлозија за безбедно постављање објеката са запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима у складу са одредбама чл. 6. Закона о запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима („Сл. гласник РС“, бр. 54/15) и одредбама чл. 16. став 1. Уредбе о локацијским условима („Сл. гласник РС“, бр. 35/15 и 114/15) уколико се планира њихова изградња у предметној целини.

Ослобођено плаћања таксе сходно чл. 18. Закона о републичким административним таксама ("Сл. гласник РС", бр. 43/2003, 51/2003 - испр., 61/2005, 101/2005 - др. закон, 5/2009, 54/2009, 50/2011, 70/2011 - усклађени дин. изн., 55/2012 - усклађени дин. изн., 93/2012, 47/2013 - усклађени дин. изн., 65/2013 - др. закон, 57/2014 - усклађени дин. изн., 45/2015 - усклађени дин. изн., 83/2015, 112/2015, 50/2016 - усклађени дин. изн. и 61/2017 - усклађени дин. изн., 113/2017, 3/2018 – испр., 50/2018 - усклађени дин. изн., 95/2018 и 38/2019 - усклађени дин. изн., 86/2019, 90/2019-испр. и 98/2020- усклађени дин. изн.144/2020, 62/2021 - усклађени дин. изн., 138/2022 - усклађени дин. изн., 54/2023 - усклађени дин. изн., 92/2023 - усклађени дин. изн., 59/2024 - усклађени дин. изн., 63/2024 - усклађени дин. изн. 94/2024 и 55/2025).

НАЧЕЛНИК ОДЕЉЕЊА
мајор полиције
Милош Есих

ПРЕДУЗЕЋЕ „УРБАНИЗАМ"
ПАНЧЕВО
БРОЈ: 05-60/2024-6/2
ДАТУМ: 30-03-2026

ЈАВНО ВОДОПРИВРЕДНО ПРЕДУЗЕЋЕ ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ НОВИ САД
21000 Нови Сад, Булевар Михајла Пупина 25
тел: 021/4881-888 централа, кориснички центар 0800/21-21-21 & факс: 021/557-353
ПИБ: 102092162, Матични број: 08761809
www.vodevojvodine.com E-mail: office@vodevojvodine.com

Број: I-366/4-26
Датум:
ЕС

27. 03. 2026

ЈП УРБАНИЗАМ ПАНЧЕВО
Карађорђева 4
Панчево

Предмет: Водни услови за Измене и допуне Плана генералне регулације Целине 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево

Увидом у Захтев, број 05-60/2024 од 02.03.2026. године, и документацију из архиве овог Предизећа, констатовано је да није достављена документација неопходна за поступање овог јавног предузећа.

На основу достављене Одлуке о Изменама и допунама Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, број II-04-06-20/2024-4 од 20.12.2024. године (Службени лист града Панчево, број 34/2024) и Елабората за рани јавни увид, број 05-60/2024 из августа 2024. године, ЈВП Воде Војводине је за израду Измена и допуна Плана генералне регулације Целине 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево издало Водне услове број II-997/4-25 од 29.10.2025. године.

У оквиру достављеног новог захтева за издавање водних услова за потребе израде Измена и допуна Плана генералне регулације Целине 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, обавештавате нас да је дошло до промене планског задатка од стране наручиоца Плана, као и да нове водне услове треба дати у складу са новим подацима наведеним у наставку текста захтева.

Елаборатом за рани јавни увид је на предметном простору решавање резервног снабдевања Дата-центра у случају поремећаја или прекида у електроенергетском систему било планирано гасном електраном. Новим захтевом је измењен концепт планиране организације простора у смислу изградње (10-15 независних обеката кампуса ДАТА центра) и уз сваки објекат подземног резервоара за дизел укупног капацитета 6.000 m^3, подземног резервоара за уреу укупног капацитета 200 m^3, а додати су и резервоари за противпожарну (ПП) воду који се такође планирају уз сваки објекат максималног капацитета од по 500 m^3. Новим концептом организације комплекса, који подразумева изградњу већег броја независних објеката са подземним резервоарима дизела, урее и резервоарима ПП воде, долази до појаве нових технолошких отпадних вода које нису биле обухваћене претходним планским решењем, пре свега отпадних вода од одмуљавања и чишћења резервоара, отпадних вода од рада и одржавања дизел агрегата, као и вода насталих приликом руковања реагенсима (уреом). Наведене воде могу имати карактер зауљених, условно опасних или високо оптерећених отпадних вода, које се не могу третирати као санитарне или као рахладне отпадне воде.

Како би се за ново планско решења на адекватан начин могли издати водни услови, неопходно је доставити:

1. Промењен плански задатак
2. Објашњење на који начин се планира обезбеђење водоснабдевање планираних објеката водом за ПП потребе и да ли се планира третман воде за потребе ПП

заштите.

3. Како се уз сваки објекат планира резервоар за дизел гориво и уреу, образложити планирану намену дизела и урее.
4. Објашњење о планираном начину испуштања отпадних вода са предметног простора укључујући и отпадне воде од одмуљавања резервоарског простора, са податком о планираном реципијенту.

Након достављања тражене документације, бићемо у могућности да се изјаснимо о поднетом захтеву.
На основу члана 45а Закона о планирању и изградњи (Службени гласник РС, број 72/09, 81/09-испр, 64/10-одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13-одлука УС, 50/13-одлука УС, 98/13-одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон, 9/20, 52/21, 62/23 и 91/25), обавештавамо подносиоца захтева да ће водни услови бити издати у року до 30 дана од дана пријема допуњеног захтева због потребног времена за прибављања подататка неопходних за обраду простора у обухвату Плана.

В.Д. директора

Игор Колаковић, маст. инж. грађ.

Доставити:
- Наслову
- Служби за уређење и коришћење водног добра
- Архиви

ЈАВНО КОМУНАЛНО ПРЕДУЗЕЋЕ
«ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА»
ПАНЧЕВО, Ослобођења 15,
Тел/Факс 013-345-377; тел-факс 013-319-477
e-mail adresa: office@vodovodpa.rs
текући рачун: 160-10370-06

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „УРБАНИЗАМ"
ПАНЧЕВО
БРОЈ: 05-60/2024-615
ДАТУМ: 28-04-2026

ПАНЧЕВО
ТЕХНИЧКИ СЕКТОР
Број: Д –1639/1
Панчево, 28.04.2026. год.

ЈП „Урбанизам"
Панчево, Карађорђева улица бр. 4

ПРЕДМЕТ: Посебни услови за заштиту и уређење простора и изградњу објеката, подаци о постојећем стању, условима коришћења и развојним плановима на предметном подручју - **измене и допуне Плана генералне регулације целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву**

На основу Вашег захтева број 05-60/2024 од 02.03.2026.године (наш број Д-1639 од 03.03.2026 год.) који се односи на издавање посебних услова за израду **измене и допуне Плана генералне регулације целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву** извештавамо вас следеће:

У прилогу захтева Инвеститор је доставио:
1. Захтев за достављање посебних услова за заштиту и уређење простора и изградњу објеката, подаци о постојећем стању, условима коришћења и развојним плановима на предметном подручју за потребе **израде измене и допуне Плана генералне регулације целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву**.
2. Извод из Планске документације – Измене и допуне ПГР - Целина 8

У Улици Спољностарчевачкој постоје градске инсталације:

- магистрални водовод од азбест цементних цеви пречника Ø500 који служи за снабдевање водом насељених места Старчево, Омољица, Банатски Брестовац и Иваново
- секундарна водоводна мрежа од азбест цементних цеви пречника Ø200 и Ø150 са које се водом снабдевају стамбени објекти на посматраном простору и комплекс ХИП Азотара
- фекална канализација изграђена од PVC канализационих цеви OD250
- атмосферске канализације од азбест цементних цеви пречника Ø300, Ø400 и Ø500, од Трга XII Војвођанске бригаде ка улици Олге Петров, која је део градске атмосферске канализације.
- атмосферске канализације, од Трга XII Војвођанске бригаде ка улици Пољској и даље ка комплексу Рафинерија, која није део градске атмосферске канализације, већ је повезана на инсталације комплекса Петрохемија и Рафинерија. Ова атмосферска канализација није у надлежности ЈКП Водовод и канализације, и о њој ЈКП Водовод и канализације не поседује податке.

На приложеној ситуацији приказане су све постојеће инсталације које су у надлежности ЈКП „Водовод и канализација" Панчево. Геодетски подаци су дати оријентационо, за тачне податке обратити се РГЗ – Катастар непокретности Панчево. Геодетске подлоге са уцртаним кућним прикључцима и привременим водовима водовода ЈКП „Водовод и канализација" Панчево не поседује, тако да ове инсталације нису приказане на достављеној ситуацији.

Водовод:

- у Захтеву који нам је достављен наведено је да се планирани ДАТА центар чине појединачни објекти који представљају независне целине.

- Сваки од појединачних објеката у оквиру ДАТА центра могуће је повезати на градску водоводну мрежу изградњом индивидуалних прикључака на постојећу секундарну водоводну мрежу од азбест цементних цеви пречника Ø200 и Ø150.
- Уколико се у следећим фазама израде пројектно техничке документације покаже да постојећа секундарна водоводна мрежа не може да задовољи потребе за водом планираних објеката, евентуалне потребе за водом се могу обезбедити реконструкцијом постојеће секундарне водоводне мреже.
- **Посебно наглашавамо да је строго забрањено да се у оквиру будућег ДАТА центра врши повезивање водоводне инсталације за потребе снабдевања пијаћом водом са инсталацијама којима се снабдевају системи који обезбеђују воду за неке друге потребе (нпр. технолошка вода ...), како се не би угрозила санитарна и хигијенска исправност воде за пиће**.

Фекална канализација:

- На предметној локцији инсталације градске фекалне канализације постоје у улици Спољностарчевачкој. На ову канализацију су прикључени само стамбени објекти на посматраном простору.
- Комплекси Петрохемија, Азотара и Рафинерија нису прикључани на градски систем фекалне канализације, имају своје независне системе које користе искључиво за своје потребе.
- у Захтеву који нам је достављен наведено је да се планирани ДАТА центар чине појединачни објекти који представљају независне целине.
- Сваки од појединачних објеката у оквиру ДАТА центра могуће је повезати на градску фекалну канализацију изградњом индивидуалних прикључака на постојећу градску фекалну канализацију OD250.
- У фекалну канализацију дозвољено је искључиво испуштање санитарних отпадних вода. Строго је забрањено испуштање воде у фекалну канализацију из других система (као што су системи за загревање објеката путем топлотних пумпи, технолошких вода, ...). На фекалну канализацију није дозвољено прикључење атмосферских вода.

Атмосферска канализација:

- На предметној локцији инсталације градске атмосферске канализације постоје у делу улице Спољностарчевачке.
- На ову канализацију дозвољено је прикључење атмосферских вода са површина унутар планираног ДАТА центра. Пре прикључења обавезан је хидраулички прорачун којим би се доказало да се на постојећу градску атмосферску канализацију могу прикључити атмосферске воде са површина планираног ДАТА центра.
- евентуално прикључивање атмосферских вода са површина планираног ДАТА центра на атмосферску канализацију која није део градске атмосферске канализације, већ је повезана на инсталације комплекса Петрохемија и Рафинерија, је могуће уз сагласност наведених предузећа.
- У атмосферску канализацију дозвољено је искључиво испуштање атмосферских отпадних вода. Строго је забрањено испуштање воде у атмосферску канализацију из других система (као што су системи за загревање објеката путем топлотних пумпи, технолошких вода, ...).

Општи услови:

- Инвеститор је дужан да од надлежног предузећа прибави тачне положаје инсталација и у складу са њима уради пројектну документацију. Такође је дужан да утврди стварне коте инсталација и на терену, и да у складу са тим пројектује и гради;
- На местима укрштања водовода и канализације, канализација се изводи испод инсталација водовода.
- Пројектном документацијом предвидети, а током изградње у зони изнад инсталација којима управља ЈКП Водовод и канализација Панчево, користити искључиво лаку механизацију, како не би дошло до хаварије на инсталацијама које су у надлежности ЈКП „Водовод и канализација“ Панчево.
- Уколико током извођења радова дође до оштећења инсталација којима управља ЈКП Водовод и канализација Панчево, Инвеститор је дужан да одмах обавести надлежне у ЈКП „Водовод и

канализација“ Панчево и у најкраћем могућем року изврши санацију хаварије о свом трошку, а уз надзор стручних служби ЈКП „Водовод и канализација“ Панчево.

- Све хидрантске капе и капе затварача које су се пре почетка извођења радова налазиле на траси или у зони градилишта као и новоизграђене, извести на коту терена, или 10 cm изнад постојеће коте терена уколико се налазе у зеленој површини (обавезан је надзор ЈКП "Водовод и канализација").
- Све поклопце шахтова на атмосферској и фекалној канализацији који су се пре почетка извођења радова налазиле на траси или у зони градилишта извести на коту терена, или 10 cm изнад постојеће коте терена уколико се налазе у зеленој површини (обавезан је надзор ЈКП "Водовод и канализација").
- У случају хаварије или неопходне интервенције на постојећим инсталацијама, Инвеститор је дужан да у сваком тренутку интервентним екипама ЈКП ”Водовод и канализација” и механизацији омогући приступ инсталацијама и санирање хаварије.
- Све цеви индивидуалних кућних прикључака и градских инсталација (водоводне и канализационе цеви) морају бити током радова на изградњи саобраћајног прикључка и саобраћајне инфраструктуре прописно заштићене. Све радове на заштити постојећих цевовода изводити према условима и уз надзор стручних служби ЈКП Водовод и канализација Панчево.
- Приликом извођења радова, код укрштања или паралелног вођења са инсталацијама водовода и канализације, РАДОВЕ ИЗВОДИТИ ИСКЉУЧИВО РУЧНО.
- На приложеној ситуацији приказане су све постојеће градске инсталације водовода и канализације које су у надлежности ЈКП „Водовод и канализација“ Панчево. Геодетски подаци су дати оријентационо, за тачне податке обратити се надлежном предузећу.
- Геодетске податке о постојећим индивидуалним кућним прикључцима и привременим водовима инсталација водовода и канализације, ЈКП „Водовод и канализација“ Панчево не поседује и они нису приказани на достављеној ситуацији.
- Најкасније осам дана пре почетка било каквих радова на поменутој локацији Инвеститор је у обавези да се у писаној форми обрати ЈКП „Водовод и канализација“ Панчево, у коме ће навести датум и време почетка радова, одговорно лице за извођење радова и контакт телефон.
- Инвеститор је дужан да поштује односно радове изводи у складу са Одлуком о преради и дистрибуцији воде (Сл. лист Града Панчева број 23 од 2018) који се примењује од 11.10.2018. године; Одлуком о одвођењу и пречишћавању отпадних воде (Сл. лист Града Панчева број 23 од 2018) који се примењује од 11.10.2018. године; Техничким условима ЈКП „Водовод и канализација“ Панчево као и осталим техничким стандардима и прописима за ову врсту радова; Правилником о санитарно техничким условима за испуштање отпадних вода у јавну канализацију (Одлука Скупштине општине Панчево број I-01-06-118/96 од 31.10.1996. године).

Цена израде посебних услова за заштиту и уређење простора и изградњу објеката, подаци о постојећем стању, условима коришћења и развојним плановима на предметном подручју - **измене и допуне Плана генералне регулације целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву** је 0,00 дин.

Прилог: Ситуација са уцртаним положајем и подацима о постојећим инсталацијама водоводне, фекалне и атмосферске канализационе мреже.

ВД ДИРЕКТОР

Ненад Ракић, дипл. менаџер

Ова 2.

ПОКРАЈИНСКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ
Србија ■ 21101 Нови Сад ■ Радничка 20А
Тел: 021/4896-301 ■ Факс: 021/66-16-952
e-mail: novi.sad@pzzp.rs ■ www.pzzp.rs

INSTITUTE FOR NATURE CONSERVATION OF VOJVODINA PROVINCE
Serbia ■ 21101 Novi Sad ■ Radnicka 20A
Phone: +381214896301 ■ Fax: +381216616952
e-mail: novi.sad@pzzp.rs ■ www.pzzp.rs

Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад, ул. Радничка бр. 20а (у даљем тексту: Завод), на основу чланова 9. и 102. Закона о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010–исправка, 14/2016, 95/2018 - други закон, 71/2021), а у вези са чланом 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, бр. 18/2016 и 95/2018 - аутентично тумачење и 2/2023 одлука УС), поступајући по захтеву број 05-60/2024 од 06.03.2026. године, запримљен 23.03.2026. године од стране Јавног предузећа „Урбанизам“ Панчево, за израду Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, дана 17.04.2026. године под бр 03 020-855/2, доноси

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „УРБАНИЗАМ“ ПАНЧЕВО
БРОЈ: 05-60/2024-6/3
ДАТУМ: 20-04-2026

РЕШЕЊЕ
о условима заштите природе

1. У границама обухвата простора Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, не налазе се заштићена подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите, нема утврђених еколошки значајних подручја, еколошких коридора од међународног значаја нити других елемената еколошке мреже Републике Србије. Сходно наведеном, издају се следећи услови заштите природе:

1) Планиране активности могу се обављати унутар граница обухвата Плана одређених достављеном захтевом и приложеном текстуалном и графичком документацијом, очувањем предеоне и биолошке разноврсности кроз заштиту и уређење зеленила унутар грађевинског подручја насеља;

2) Предвидети одговарајуће мере и решења за очување квалитета вода у складу са члановима 97. и 98. Закона о водама („Сл. гласник РС“, бр. 30/2010, 93/2012, 101/2016, 95/2018 и 95/2018 - др. закон), посебно имајући у виду да доспевање евентуално присутних азотних једињења у водени екосистем може довести до значајног смањења квалитета воде уз појаву ефеката токсичности и смањење биодиверзитета;

3) Очување квалитета земљишта на предметној локацији остварити планирањем мера и активности за заштиту од загађења и деградације ради очувања његових природних особина и функција, сагласно одредбама члана 12. Закона о заштити земљишта („Сл. гласник РС“, бр. 112/2015);

4) Правна лица и предузетници дужни су да планирају примену мера у циљу смањења емисије загађујућих материја, у складу са Законом о заштити ваздуха („Сл. гласник РС", бр. 51/2025) које се односе на максимално могуће смањење загађивања ваздуха (нпр. спречавање распростирања загађујућих материја, принудна вентилација уз рекуперацију испарљивих материја или одстрањивање емитованих гасова на безбедан начин), као и сагласно другим одредбама овог Закона које се односе на стациониране и покретне изворе загађивања;

5) У случају коришћења отпадних материја као секундарне сировине, управљање отпадом обављати према одредбама Правилника о условима и начину

сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије („Сл. гласник РС", бр. 98/2010);

2. Ово Решење не ослобађа подносиоца захтева да прибави и друге услове, дозволе и сагласности предвиђене позитивним прописима.
3. За све друге радове/активности на предметном подручју или промене техничке документације потребно је Заводу поднети нов захтев за издавање услова заштите природе.
4. Нацрт предметног Плана проследети овом Заводу на мишљење о испуњености услова заштите природе из овог Решења.
5. Уколико подносилац захтева у року од две године од дана достављања овог Решења не отпочне радове и активности за које је ово Решење о условима заштите природе издато, дужан је да од Завода прибави ново решење о условима.
6. Подносилац захтева је ослобођен плаћања таксе за издавање овог Решења у складу са Покрајинском скупштинском одлуком о допунама покрајинске скупштинске одлуке о покрајинским административним таксама („Службени лист АПВ", бр. 54/2021 и 52/2022 – усклађен дин. изн. и 43/2023 – усклађени дин. износ и 50/2024 усклађени дин. изн. и 56/2025 - усклађени дин. износ).

О б р а з л о ж е њ е

Јавно предузеће „Урбанизам" Панчево, доставило је овом Заводу Захтев бр. 05-60/2024 од 06.03.2026. године, за Измене и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево.

Уз Захтев је достављено:

- Елаборат за рани јавни увид – Измене и допуна Плана генералне регулације Целина 8 Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево;
- Графички прилог – Планирана намена;
- Извод из важећег Плана ПГР Целина 8 Петрохемија, Азотара и Рафинерија;
- Планирана намена – Модел.

Увидом у Покрајински регистар заштићених природних добара и документацију Завода, а у складу са прописима који регулишу област заштите природе, утврђени су услови заштите природе из диспозитива овог Решења.

Услови прописани подтачкама 1 - 6. израђени су у складу са чланом 21. Закона о заштити животне средине („Сл. гласник РС", бр. 135/04, 36/2009 - др. закон, 72/2009 – др. закон, 43/2011 одлука – УС, 14/2016, 76/2018 и 95/2018-др. закон) којим је дефинисан принцип интегрисане заштите природе и животне средине: „Заштита природних вредности остварује се спровођењем мера за очување њиховог квалитета, количина и резерви, као и природних процеса, односно њихове међузависности и природне равнотеже у целини". Очување природних процеса и заштита природних вредности у антропогеном пределу захтева исте мере које су предуслов стварења здраве животне средине, а право на здраву средину обезбеђено је Уставом Републике Србије.

Чланом 8. Закона о заштити животне средине дефинисано је планирање, уређење и коришћење простора. Планирање и уређење простора спроводи се на основу

просторних и урбанистичких планова, планске и пројектне документације, у складу са мерама и условима заштите природе. Носилац пројекта дужан је да поступа у складу са мерама заштите природе, на начин да се избегну, или сведу на најмању меру угрожавања или оштећења природе. Према члану 9. у поступку израде планова, пројеката и активности из члана 8. Закона прибављају се услови заштите природе. Акт о условима заштите природе, између осталог, садржи процену да ли се планирани радови и активности могу реализовати са становишта циљева заштите природе.

Законски основ за доношење решења:

Закон о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 - испр., 14/2016 и 95/2018 - др. закон, 71/2021); Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 36/2009 - др. закон, 72/2009 – др. закон, 43/2011 одлука – УС, 14/2016, 76/2018, 95/2018-др. закон и 94/2024-др. закон); Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС", бр. 51/2025); Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/2010, 93/2012, 101/2016, 95/2018 и 95/2018-др. закон); Закон о заштити земљишта („Службени гласник РС“, бр. 112/2015); Закон о потврђивању Конвенције о биолошкој разноврсности („Службени лист СРЈ - Међународни уговори“, бр. 11/2001); Правилник о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије („Службени гласник РС", бр. 98/2010).

Предметне активности се могу реализовати под условима дефинисаним овим Решењем, јер је процењено да неће значајно утицати на природне вредности подручја.

Подносилац захтева је ослобођен плаћања таксе за издавање овог Решења у складу са Покрајинском скупштинском одлуком о допунама покрајинске скупштинске одлуке о покрајинским административним таксама („Службени лист АПВ“, бр. 54/2021 и 52/2022 – усклађен дин. изн. и 43/2023 – усклађени дин. износ и 50/2024 усклађени дин. изн. и 56/2025 усклађени дин. изн.)

Упутство о правном средству: Против овог Решења може се изјавити жалба Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине у року од 15 дана од дана пријема решења. Жалба се предаје писмено или изјављује усмено на записник Покрајинском заводу за заштиту природе.

ДИРЕКТОР

др Жељка Јеличић Маринковић

Достављено:

- Подносиоцу захтева
- Архива

Опа 2.

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „УРБАНИЗАМ"
ПАНЧЕВО
БРОЈ: 05-60/2024-6/1
ДАТУМ: 25 -03- 2026

Република Србија
Аутономна покрајина Војводина
Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине
Булевар Михајла Пупина 16, 21000 Нови Сад
Т: +381 21 487 4719 Ф: +381 21 456 238
ekourb@vojvodina.gov.rs | www.ekourbapv.vojvodina.gov.rs

БРОЈ: 000956090 2026 09415 005 000 000 001 ДАТУМ: 17.03.2026.

ЈП „Урбанизам" Панчево
Карађорђева 4
26000 Панчево

ПРЕДМЕТ: Услови за потребе израде Измена и допуна Плана генералне регулације – Целина 8 Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево

(веза: Ваш захтев заведен под бројем 05-60/2024 од 02.03.2026. год.)

1. Потврђујемо претходне услове, издате од Покрајинског секретаријата за урбанизам и заштиту животне средине, достављене у предмету под бројем 003770552 2025 09415 005 000 000 001 од 16.09.2025. год.- **ПРЕДМЕТ** Достављање података и услова за израду Измена и допуна Плана генералне регулације – Целина 8 Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, са аспекта заштите животне средине.
2. Неопходно је исте услове испоштовати код израде горе наведеног плана.

С поштовањем,

ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАР
Немања Ерцег

Прилог: ПРЕДМЕТ: Достављање података и услова за израду Измена и допуна Плана генералне регулације – Целина 8 Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, са аспекта заштите животне средине (бр. 003770552 2025 09415 005 000 000 001 од 16.09.2025.) - копија

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „УРБАНИЗАМ"
ПАНЧЕВО
БРОЈ: 05-60/2024-6/1
ДАТУМ: 25-03-2026

Република Србија
Аутономна покрајина Војводина
Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине

Булевар Михајла Пупина 16, 21000 Нови Сад
Т: +381 21 487 4719 Ф: +381 21 456 238
ekourb@vojvodina.gov.rs | www.ekourbapv.vojvodina.gov.rs

БРОЈ: 003770552 2025 09415 005 000 000 001 ДАТУМ: 16.09.2025.

ЈП „УРБАНИЗАМ" ПАНЧЕВО
Карађорђева улица бр. 4
Панчево

ПРЕДМЕТ: Достављање података и услова за израду Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево

Поводом Вашег дописа заведеног под бројем: 05-60/2024, од 10.09.2025. год. који садржи Захтев за достављање посебних података и услова за израду Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, обавештавамо вас о следећем:

У складу са чланом 2. Закона о заштити животне средине ("Сл.гласник РС" број 135/04, 36/2009 и 36/2009-др.закон, 72/09-др.закон, 43/2011-одлука УС, 14/2016, 76/2018, 95/2018 - др. Закон, 95/2018 - др. закон и 94/2024 – др. закон), систем заштите животне средине чине мере, услови и инструменти за: одрживо управљање, очување природне равнотеже, целовитости, разноврсности и квалитета природних вредности и услова за опстанак свих живих бића, такође и спречавање, контролу, смањивање и санацију свих облика загађивања животне средине.

Уравнотеженост привредног развоја, заштита животне средине и побољшање квалитета живљења, обезбеђује се превентивним мерама у складу са одредбама Закона о заштити животне средине. Просторним и урбанистичким плановима, плановима развоја и уређењем простора обезбеђује се да се изградња објеката или извођење радова и уређење простора може вршити под условом да се не изазову трајна оштећења или значајне промене природних облика, загађивање или на други начин деградирање животне средине.

Законом о заштити животне средине утврђено је да се уређење простора, коришћење природних ресурса и добара одређено просторним и урбанистичким плановима и другим плановима (планови уређења и основе коришћења пољопривредног земљишта, шумске, водопривредне, ловнопривредне основе и други планови) заснива на обавези да се:

- природни ресурси и добра очувају и унапређују и у највећој мери обнављају, а ако су необновљиви да се рационално користе;
- обезбеди заштита и несметано остваривање функција заштићених подручја са њиховом заштићеном околином и у највећој могућој мери очувају станишта дивљих биљних и животињских врста и њихове заједнице;
- обезбеди очување изграђеног простора;
- обезбеде услови за одмор и рекреацију човека;
- одреде мере заштите животне средине.

У складу са чланом 19. наведеног закона, развојним и просторним планом утврђују се зоне изградње на одређеним локацијама зависно од капацитета животне средине и степена оптерећења као и циљева изградње унутар одређених делова на тим локацијама.

Уравнотеженост привредног развоја, заштита, обезбеђење животне средине и побољшање квалитета живљења, обезбеђује се превентивним мерама које налажу испуњење обавеза дефинисаним у члановима 33., 34., 35., 36. и 37. Закона о заштити животне средине ("Сл.гласник РС" број 135/04, 36/2009 и 36/2009-др.закон, 72/09-др.закон, 43/2011-одлука УС, 14/2016, 76/2018, 95/2018 - др. Закон, 95/2018 - др. закон и 94/2024 – др. закон).

Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине узимајући у обзир планирану намену површина у границама предметног плана, стање на терену, као и квалитет чинилаца животне средине на посматраном подручју, утврдио је услове заштите животне средине за потребе израде Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, и утврдио следеће мере и услове:

- Планирати опремање подручја предметног ПГР канализационом инфраструктуром са сепарационим системима одвођења атмосферских и отпадних вода и прикључење на пречистач отпадних вода.
- Планирати учешће зелених површина у оквиру граница предметног ПГР.
- Утврдити обавезу израде Пројекта озелењавања слободних и незастртих површина.
- Планирати одговарујући простор за адекватан начин прикупљања и поступања са отпадним материјама и материјалима (комунални отпад, рециклабилни отпад, опасан отпад).
- У вези заштитних одстојања између постојећих и планираних објеката, приликом планирања простора потребно је да се поштују сви важећи закони, правилници и други прописи којима се регулише потребна удаљеност одређених објеката у односу на друге објекте или насеља.
- У оквиру граница предметног Плана не планирати:
  - изградњу или било какву промену у простору која би могла да наруши стање чинилаца животне средине у окружењу (воде, ваздуха, земљишта),
  - обављање делатности које угрожавају квалитет животне средине, производе буку или непријатне мирисе, нарушавају основне услове живљења суседа или сигурност суседних зграда,
  - изградњу објеката на припадајућим зеленим површинама;
- У складу са чланом 12 и 14. Закона о заштити од буке у животној средини ("Сл. гласник РС", бр. 96/2021) у просторним и урбанистичким плановима обезбеђују се мере и услови заштите од буке, а нарочито: међусобни просторни распоред инфраструктуре, индустријских, стамбених, рекреационих и других зона и објеката и акустичко зонирање и утврђивање посебних режима коришћења тих подручја.
- Просторно и урбанистичко планирање и реализација пројеката, обухватају и мере звучне заштите које се обезбеђују кроз планирање наменске употребе простора, планирање саобраћаја, смањење буке мерама звучне изолације и контролу извора буке.
- Приликом израде планске и пројектно техничке документације за планиране објекте и пратеће инфраструктурне садржаје, обавезно је испоштовати све услове надлежних институција прибављене за предметни план и мере које су на основу њих уграђене у планска решења.

ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАР

Немања Ерцег

ОБРАДИО	Тамара Орловић
ПРЕГЛЕДАО/КОНТРОЛИСАО	Јелена Шаренац

Обод / Ивана

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ГРАД ПАНЧЕВО
ГРАДСКА УПРАВА
СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Број: 000887171 2026 08725 004 006 380 001
Панчево, 15.04.2026.

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „УРБАНИЗАМ" ПАНЧЕВО
БРОЈ: 05-60/2024- 6/6
ДАТУМ: 29-04-2026

ЈП „Урбанизам" Панчево
Панчево, Карађорђева бр. 4

Одговор на захтев за издавање посебних услова заштите животне средине за потребе израде и уређење простора и изградњу објеката, података о постојећем стању, условима коришћења и развојним плановима на предметном подручју за потребе израде измена и допуна Плана генералне регулације ЦЕЛИНА 8 – Петрохемија, Азотара, Рафинерија у насељеном месту Панчево.

ЈП „Урбанизам" Панчево доставио је Захтев, број 05-60/2024 од 02.03.2026. године за достављање посебних услова за заштиту и уређење простора и изградњу објеката, података о постојећем стању, условима коришћења и развојним плановима на предметном подручју за потребе израде измена и допуна Плана генералне регулације ЦЕЛИНА 8 – Петрохемија, Азотара, Рафинерија у насељеном месту Панчево.

План генералне регулације ЦЕЛИНА 8 – обухвата севесо постројења, Петрохемију, Азотару и Рафинерију у насељеном месту Панчево која су у надлежности Министарства заштите животне средине и налазе се Регистру севесо постројења на територији републике Србије (ажуриран 5.12.2025)

Закон о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце („Сл. Гласник РС" бр. 94/24), у члану 7. став. 3, 4 и 5 прописује:

- „Ако су за поједина планска документа потребне детаљније информације о могућим ефектима великих удеса који могу да имају утицај на плански документ, надлежни орган за просторно планирање дужан је да захтева додатне консултације, информације и релевантне мере заштите од Министарства. Ако у обухвату планског документа или у близини обухвата планског документа не постоје комплекси, али се планира изградња новог комплекса, у консултације дужан је да се укључи и инвеститор планираног комплекса, ради прибављања свих информација релевантних за превенцију великих удеса.
- Ако се у току консултација утврди да се планираним развојем простора повећавају ризик или последице од великих удеса, у том случају може да дође до измена у планирању простора или планираној изградњи новог комплекса.
- Одредбе овог члана, где је то применљиво, односе се и на стратешку процену утицаја на животну средину као саставног дела планске документације."

Обзиром да нова намена, дата у вашем захтеву, треба да се реализује на простору севесо комплекса Азотаре, која се налази у целини 8 где се налазе још два севесо постројења, због повећаног ризика од хемијског удеса и домино ефекта који том приликом може настати, Дописом бр 0038101690 2025 014850 003 004 000 001 од 03.10.2025. које сте добили од Министарства заштите животне средине сте између осталог обавештени да би оператер комплекса Азотара требало да поступи у складу са обавезама утврђеним Законом о заштити животне средине до 07.12.2025. године или обавезама утврђеним Законом о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце, после 07.12.2025. године

Тек након добијеног обавештења о испуњењу обавеза оператера комплекса Азотара и услова од стране надлежног Министарства животне средине, у складу са чл 7. Закона о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце, Секретаријат за заштиту животне средине може да иде у даље разматрање вашег захтева за давање услова, односно потврђивање раније издатих услова.

Такође, исти поступак по препоруци Министарства, треба да се примени и у погледу започете процедуре за израду Стратешке процене утицаја Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8-Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево на животну средину („Сл. лист града Панчева“ бр. 34/24).

СЕКРЕТАР

За Весну Зорић

Здепка Миљковић, дипл.инж.тех.

Република Србија
Аутономна Покрајина Војводина
Градска управа града Панчева
XXXVIII
Панчево

Доставити:
- ЈП „Урбанизам“ Панчево
Карађорђева бр. 4, Панчево
- Архиви

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „УРБАНИЗАМ"
ПАНЧЕВО
БРОЈ: 05-60/2024-4/8
11-03-2026
ДАТУМ:

ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ У ПАНЧЕВУ
INSTITUTE FOR THE PROTECTION OF CULTURAL MONUMENTS PANCEVO
ЖАРКА ЗРЕЊАНИНА 17, 26000 ПАНЧЕВО, ТЕЛ.: 013/ 351-472, 348-487, ТЕЛ/ФАКС: 013/351-851

Број: 211/2
Дана: 11.3.2026.
П а н ч е в о
МЖ/НБ

ЈП „Урбанизам" Панчево, Карађорђева бр. 4

Завод за заштиту споменика културе у Панчеву, на захтев бр. 05-60/2024 од 02.03.2026. године (заведен у Заводу под бр. 211, од 03.03.2026. године) за достављање услова чувања, одржавања и коришћења непокретних културних добара и добара под претходном заштитом за потребе израде Измена и допуна Плана генералне регулације Целине 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву, подносиоца захтева ЈП „Урбанизам" Панчево, Карађорђева бр. 4, Завод за заштиту споменика културе у Панчеву издаје

П О Т В Р Д У

Са становишта заштите непокретних културних добара и добара која уживају претходну заштиту, за Измене и допуне Плана генералне регулације Целине 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву, важе Услови Завода дати у СТУДИЈИ ЗАШТИТЕ НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА И ДОБАРА КОЈА УЖИВАЈУ ПРЕТХОДНУ ЗАШТИТУ ЗА ПОДРУЧЈЕ ЦЕЛИНА 8 – ПЕТРОХЕМИЈА, АЗОТАРА И РАФИНЕРИЈА У НАСЕЉЕНОМ МЕСТУ ПАНЧЕВО ЗА ПОТРЕБЕ ИЗРАДЕ ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЦЕЛИНА 8 – ПЕТРОХЕМИЈА, АЗОТАРА И РАФИНЕРИЈА У НАСЕЉЕНОМ МЕСТУ ПАНЧЕВО, заведеној у Заводу под дел. бр. 486/2 од 21.05.2025. године, а који гласе:

1. „Археолошки услови

Са становишта заштите непокретних културних добара, и добара која уживају претходну заштиту План генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву, може се планирати на основу следећих услова:

- *Инвеститор је дужан да обезбеди средства за вршење заштитних археолошких ископавања на простору културног добра од изузетног значаја манастира Војловица пре почетка било којих земљаних радова, копања као и насипања, и градње објеката, као и на простоу локалитета бр. 6,7;*

- *Обезбедити услове праћења свих земљаних радова у блоковима Рафинерије нафте Панчево број 2, и 3 (на којима је констатовано манастирско гробље) и у блоковима 20, 21 и 22 (археолошки истражени 2010. године) где су резултати ископавања из осамдесетих година XX века и 2010. године показали постојање сарматске некрополе и насеља;*
- *Обезбедити услове праћења свих земљаних радова приликом копања канала (канализације, електро-инсталације, ПТТ каблова, водовода и сл), од стране стручњака Завода, а у случају посебно занимљивих и вредних случајних налаза неопходно је извршити заштитна археолошка ископавања у непосредној зони налаза;*
- *На целом простору Плана потребно је обезбедити услове праћења свих облика земљаних радова (копање темеља за изградњу свих врста објеката, подрума и сл.) ради увида и израде археолошке документације и прикупљања покретних археолошких налаза*
- *Ако се у току извођења радова наиђе на археолошка налазишта или на археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах, без одлагања прекине радове и обавести надлежни Завод за заштиту споменика културе и да преузме мере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на месту и у положају у коме је откривен (чл. 109. Закона о културним добрима ("Службени гласник РС", бр. 71/94, 52/11 - др. закони, 99/11 - др. закон, 6/20 - др. закон и 35/21 - др. закон).*
- *Обавеза инвеститора је, да у складу са чланом 110. Закона о културним добрима ("Службени гласник РС", бр. 71/94, 52/11 - др. закони, 99/11 - др. закон, 6/20 - др. закон и 35/21 - др. закон), обезбеди средства за заштитна археолошка ископавања на подручју на коме се током извођења радова наиђе на археолошки локалитет, након чега може несметано да изврши реализацију пројекта;*
- ***<u>због велике површине обухвата плана која се налази у непосредној близини два споменика културе од изузетног значаја, инвеститори су у обавези да за све врсте грађевинских и земљаних радова на целом обухвату појединачно прибаве конзерваторске услове Завода за заштиту споменика културе у Панчеву</u>;***

2. *Архитектонско - урбанистички услови*

- *Поштовати регулацију улице, као и постојеће принципе парцелације с тим што је могуће формирање парцела већих димензија за градњу производних и пословних објеката.*
- *Архитектуру нових објеката ускладити са вредностима и начинима обликовања индустријске архитектуре и потребама нових технолошких процеса.*
- *Комунално квалитетније опремити наведено подручје и опремити га елементима урбаног мобилијара који се уклапа у општи амбијент.*
- *Забрана градње објеката који би на било који начин угрозили комплекс Манастира Војловица.*
- *Обезбедити неометан колски и пешачки прилаз манастирском комплексу.*
- *Приступни пут до манастира мора бити јасно обележен, проходан и одржаван у стању које омогућава пролазак ватрогасних возила и возила хитне медицинске помоћи;*
- *Уклонити физичке препреке као што су рампе, стубићи, уска пролазна места, ниско растиње и друго, ради неометаног приступа лицима са инвалидитетом, као и возила;*

- *Сачувати што већи проценат постојеће зоне зеленила у оквиру манастирског комплекса уз квалитетније комунално опремање са увођењем нових елемената урбаног мобилијара који морају бити уклопљени у постојећи амбијент споменичког комплекса.*
- *Мере техничке заштите споменика културе, као и заштићену околину Манстира Војловица утврдити кроз Израду измене и допуне одлуке о утврђивању за непокретно културно добро, споменик културе од изузетног значаја ради очувања амбијенталне целине, визуелних доминанти и историјског контекста споменика културе, као и спречавања утицаја потенцијалних интервенција које би угрозиле његов интегритет;*
- *Пре спровођења било које врсте радова на споменику културе неопходно је извршити потребна истраживања на лицу места у циљу утврђивања стабилности, стања материјала и структуре објекта;*
- *За све врсте радова у оквиру комплекса Манастира Војловица потребни су посебни услови заштите непокретних културних добара*".

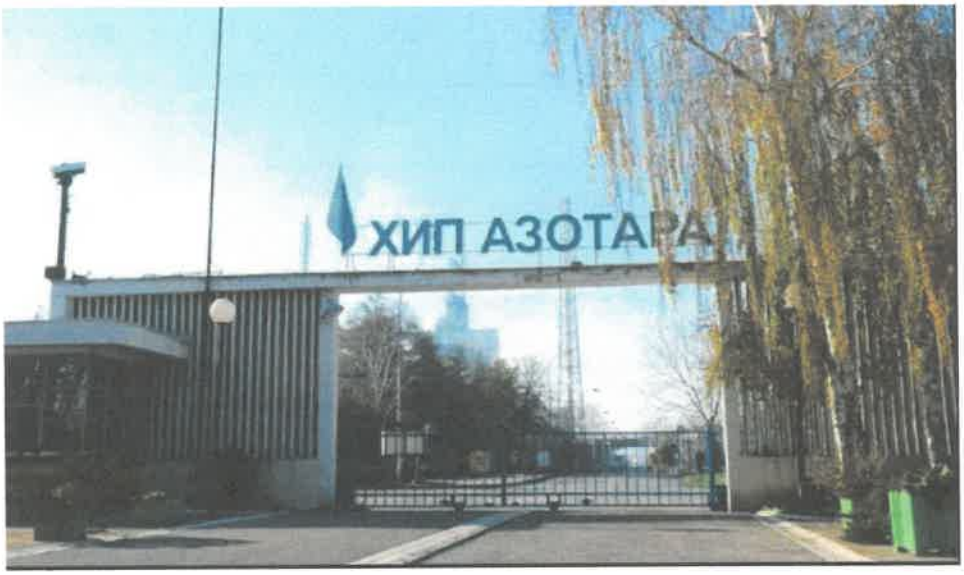
Имајући у виду да од издавања услова за потребе израде предметног плана до данас, на терену није било значајних измена што се тиче заштите непокретног културног наслеђа, за израду Измена и допуна Плана генералне регулације Целине 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву, носилац израде и обрађивач нису у обавези да прибаве нове или допуњене услове од стране Завода за заштиту споменика културе у Панчеву, већ за наведене потребе могу користити већ прибављене из наведене Студије заштите.

Вршилац дужности директора

Милица Минић

ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ У ПАНЧЕВУ
INSTITUTE FOR THE PROTECTION OF CULTURAL MONUMENTS PANCEVO
ЖАРКА ЗРЕЊАНИНА 17, 26000 ПАНЧЕВО, ТЕЛ.: 013/ 351-472, 348-487, ТЕЛ/ФАКС: 013/351-851

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „УРБАНИЗАМ"
ПАНЧЕВО
БРОЈ: 05-60/2024-1/2
ДАТУМ: 09-07-2025



СТУДИЈА ЗАШТИТЕ НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА И ДОБАРА КОЈА УЖИВАЈУ ПРЕТХОДНУ ЗАШТИТУ ЗА ПОДРУЧЈЕ ЦЕЛИНА 8 – ПЕТРОХЕМИЈА, АЗОТАРА И РАФИНЕРИЈА У НАСЕЉЕНОМ МЕСТУ ПАНЧЕВО

ЗА ПОТРЕБЕ ИЗРАДЕ ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЦЕЛИНА 8 – ПЕТРОХЕМИЈА, АЗОТАРА И РАФИНЕРИЈА У НАСЕЉЕНОМ МЕСТУ ПАНЧЕВО

Панчево, мај 2025.

ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ У ПАНЧЕВУ
INSTITUTE FOR THE PROTECTION OF CULTURAL MONUMENTS PANCEVO
ЖАРКА ЗРЕЊАНИНА 17, 26000 ПАНЧЕВО, ТЕЛ.: 013/ 351-472, 348-487, ТЕЛ/ФАКС: 013/351-851

Број: 486/2
Датум: 21.05.2025.

Тим за израду студије :

Јасмина Вујовић,дипл.инж.арх.
Маја Живковић, дипл. археолог
Јасна Јованов, дипл.археолог
Теодора Нешковић, маст.арх.
Небојша Борковић,дипл.правник
Тибор Картали, грађ. техничар

в.д.директора
Гроздана Миленков

САДРЖАЈ:

1. УВОД

2. ИСТОРИЈА

3. АРХЕОЛОГИЈА

4. УРБАНИСТИЧКА И АРХИТЕКТОНСКА ИСТРАЖИВАЊА

4.1. Анализа локације обухвата плана

4.1.1. Положај локације

4.1.2. Урбанистичка структура

4.2. Манастир Војловица

4.3.Индустријско наслеђе

5. УСЛОВИ ЧУВАЊА, ОДРЖАВАЊА И КОРИШЋЕЊА КУЛТУРНИХ ДОБАРА И ДОБАРА КОЈА УЖИВАЈУ ПРЕТХОДНУ ЗАШТИТУ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЗА ПОТРЕБЕ ИЗРАДЕ ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЦЕЛИНЕ 8 – ПТРОХЕМИЈА, АЗОТАРА И РАФИНЕРИЈА

5.1. Археолошки услови

5.2. Архитектонско - урбанистички услови

1.УВОД

Још од Венецијанске повеље из 1964. године, чија је главна порука била "In monumento per uomo" (Споменик за човека), затим низа конвенција, закључака и практичних, динамичких акција стално се усавршава идеја интегралне и активне заштите градитељског наслеђа.

Др Б. Стојков наводи три основна принципа одрживог развоја која проистичу из дефиниције "одрживи развој је онај развој који задовољава потребе садашње генерације не угрожавајући могућности будућих генерација да задовоље своје потребе" и то су унутар генерацијска једнакост, међугенерацијска једнакост и трансгранична одговорност. Принципи одрживог развоја се могу упоредити са ставовима о заштити градитељског наслеђа који су проклемовани на глобалном, светском, и паралелно на европском нивоу.

Споменици културе и њихове вредности веома дуго су били једини предмет заштите у појединим друштвима, да би се дошло до констатације да то није довољно. Одвојен, изолован из простора коме припада споменик постаје необјашњив. Одатле се створила потреба неопходне заштите просторног контекста, који ближе одређује његов значај у простору: карактер, историјски идентитет одређених места, континуитет у њиховом развоју као и национални карактер окружења, створен током векова у којима је нека идеја еволуирала. Свака епоха има своју важност, оставила је своје трагове и одредила део специфичности окружења.

Неопходно је истраживање самог окружења у контексту времена, у процесу његове еволуције, те је у том смислу циљ очување контекста окружења у времену које одређује посебне карактеристике локалног пејзажа. Практично то значи чување слојева, остатака, знакова и порука прошлости, оживљавање овог богатства и локалних карактеристика. Постоји видљиви материјални део остатака - културна вредност различитих облика (архитектонских, археолошких, историјских, уметничких, етнографских и других...) и остаци у домену духовног.

На основу поднетих иницијатива и мишљења Комисије за планове града Панчева, Скупштина града Панчева је на седници одржаној 10.12.2024. године донела Одлуку о изменама и допунама Плана генералне регулације Целина 8 – Патрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево. Чланом 15. Ове одлуке прописана је израда Студије заштите непокретних културних добара. ЈП «Урбанизам» Панчево се, у току израде елабората за Рани јавни увид, дана 30.04.2025. године, обратио Заводу за заштиту споменика културе у Панчеву за израду поменуте студије.

У складу са овим захтевом Завод је израдио Студију заштите непокретних културних добара и добара која уживају претходну заштиту за подручје Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево (у даљем тексту Студија). Студија садржи податке и документацију о непокретној културној баштини која се налази у обухвату ПГР-а. Израђена је у складу са савременим стратегијама очувања баштине, европским конвенцијама и важећим законима.

2. ИСТОРИЈА

Пре градње фабрика на овом терену су биле њиве, засејане пољопривредним културама које су карактеристичне за овај терен, виногради и манастир Војловица са манастирским имањем и гробљем. У непосредној близини налази се праисторијско насеље Старчево „Град“.

Средином 20. века у непосредној близини Панчева, јужно од града, на локацији уз пут Старчево-Панчево почела је изградња јужне индустријске зоне. Одлука о подизању петрохемијског комплекса донета је 1956. године. Прва од укупно три фабрике изграђена је ХИП Азотара. Прва постројења Рафинерије нафте Панчево у рад су пуштена 1968. године. Девет година касније производња је покренута и у ХИП Петрохемији.

Најпре је саграђена фабрика за производњу минералних ђубрива и хемијских једињења – **Азотара**. Њена изградња била је поверена америчкој инжењеринг фирми „Chemical Construction Corporation" (CHEMICO). Први радови отпочели су 1959. године. Рад и производња азотних ђубрива на бази NH_3 започели су пуштањем у рад синтезног компресора 27. XI 1962. То је било једно од најмодернијих постројења ове врсте у свету, а изграђено је по технологији француске фирме „Kaltenbach". Прве грануле кречног амонијум-нитрата, под именом KAN, произведене су у ноћи између 31. XII 1962. и 1. I 1963. Те године основан је југословенски индустријски гигант - "Хемијска индустрија Панчево" са седиштем у Панчеву. У другој фази развоја до краја 1969. проширени су капацитети за производњу NH_3, азотне киселине (HNO_3) и KAN-а и изграђена постројења за производњу карбамида по технологији америчке фирме „CHEMICO" и НПК ђубрива (по технологији америчке фирме „TVA"). Азотара је убрзо постала најуспешнија панчевачка фирма.

По идеји локалних власти да се изгради Петрохемија, руководство Азотаре је 1969. године издвојило 30% средстава потребних за градњу. Добијени су кредити неколико домаћих и страних банака, па је изградња почела 1971. године, али са много застоја, јер стално је мањкало пара. Азотара је све време финсирала изградњу па је у граду владало мишљење да је Азотара зарад изградње Петрохемије жртвовала своју технолошку обнову и да се баш због тог улагања никада није опоравила. Азотара никада више није постала оно што је била пре овог вишегодишњег финансијског исцрпљивања. Први погон који је завршен у Петрохемији био је Електролиза – 1977, али ће још две године проћи пре но што фабрика буде комплетирана. Комплекс је 1975. године био подељен на две компаније које се налазе у непосредној близини - ХИП-Азотара (за минерална ђубрива) и ХИП-Петрохемија (за петрохемију). Тек 1990. године предузећа су потпуно одвојена.

У периоду 1979–1985. извршена је модернизација капацитета за производњу минералних ђубрива и азотних једињења у Азотари и изграђено је постројење за производњу NH_3, капацитета 938 t дневно (по базном инжењерингу „Kellogg"). У монографијама Азотаре из осамдесетих година прошлог века остало је записано, али не остварено, да следи модернизација њених погона у периоду 1989–1995. године.

Објекти Азотаре и Петрохемије су бомбардовани током НАТО бомбардовања Југославије и процењује се да је око 250 тона течног амонијака исцурило у земљу и у системе за отпадне воде као резултат бомбардовања. У Азотари је у потпуности онеспособљен за рад погон за производњу комплексног минералног ђубрива НПК. Након извршене реконструкције погона NH_3 у 2007, значајно је повећан капацитет. Исте године отпочела је и производња течног ђубрива УАН (уреа амонијум-нитрат).

„ХИП Азотара" Панчево, била је једна од највећих фабрика минералног ђубрива и азотних једињења у региону и једини произвођач амонијака, карбамида (УРЕЕ) и амонијум нитрата у Србији. У мају 2006. године ХИП-Азотара је приватизована и продата литванско-српском конзорцијуму, који чине Arvi & Co, Sanitex, and Univerzal-holding за 13,1 милион евра. Приватизација из 2006. године је отказана у јануару 2009. године због неиспуњавања одредаба купопродајног уговора, дуг је претворен у власничке акције, а Србијагас је требала да постане већински акционар. У марту 2013. Србијагас је и формално преузео ХИП-Азотару. Програмом реструктурирања предвиђена су значајна улагања у реконструкцију и модернизацију

погона амонијака у циљу смањења потрошње природног гаса, изградња постројења за производњу комплексних НПК ђубрива, проширење капацитета за производњу КАН, као и улагања у заштиту животне средине. Поред минералног ђубрива производе се и анхидровани NH_3, HNO_3 техничког и пурум квалитета, амонијум-нитрат техничког квалитета и азотни раствори. Од индустријски компримованих гасова Азотара производи угљен-диоксид, синтезни гас, индустријски ваздух, кисеоник, азот, аргон и водоник. Поред основне делатности бави се и услужним делатностима (инжењеринг и консалтинг у земљи и иностранству, односно трансфер знања и иновација у производњи и одржавању). Специјализована је и за лучки транспорт (који обухвата утовар, истовар и претовар пакованих и расутих терета).

У периоду од септембра 2018. до маја 2021. године, ХИП-Азотара је била у стечајном поступку, када је продата новосадском предузећу Промист.



ХИП Азотара (са сајта https://azotara.com/)

У току 1975. године основана је Радна организација за производњу петрохемикалијских производа, сировина и хемикалија **„Петрохемија“** – у оснивању. Рад ХИП Петрохемије започео је 1977. године. Основни производи панчевачке Петрохемије обезбеђују сировине за различите области индустрије – етилен, пропилен, Ц4 фракције, лож уље (из процеса прераде бензина), пиролитички бензин, метил-терцбутилетар и 1,3-бутадиен. Њена извозна оријентација умногоме је доприносила одличним пословним резултатима. У периоду од 1977. до 1989. Године успела је да из свог пословања исплати сва кредитна задужења из периода градње фабрика и да постане угледни привредни субјект.

Због санкција које су Србији увеле Уједињене нације Петрохемија је, морала потпуно да заустави производњу између 1992. и 1996. Године. После заустављања производње постројења су конзервирана, прописно одржавана и припремана за поновни старт. Иако није радила, Петрохемија је наставила да запошљава исти број људи, гомилајући дугове према држави и осталим предузећима, постајући најзадуженије предузеће у Србији. Нови старт уследио је у септембру 1996. Петрохемија се успешно враћа на домаћа и страна тржишта. Следеће године Петрохемији је придружена фабрика Панонијапласт из Црепаје, са производним програмом ПВЦ и ПЕВГ гранулата.

У НАТО бомбардовању 1999. године уништене две фабрике ХИП-Петрохемија: Електролиза и ВЦМ, док је трећа – ПВЦ онеспособљена за рад, чиме је разорено 40 % производних капацитета. Већ у септембру се наставља производња у смањеном обиму, уз прављење великих губитака. Због изузетно тешког финансијског стања ХИП-Петрохемија 2009. године улази у поступак реструктурирања и у јуну зауставља производњу. После тромесечне паузе уз финансијску помоћ државе и након репрограма дугова са НИС-ом у септембру је обновљена производња. Од јула 2010. године, кроз потписивање неколико споразума са државним органима, у рад Петрохемије се укључује НИС. Влада РС доноси 2013. године Акциони план за окончање реструктурирања, према којем је, ХИП- Петрохемија сврстана у групу од 16 предузећа која имају реалну могућност да остваре одрживо пословање. Током 2015. године у фабрици су обављени обимни инвестициони и ремонтни радови. У децембру 2021. године Република Србија, НИС а.д. Нови Сад и ХИП-Петрохемија а.д. Панчево закључили су Уговор о стратешком партнерству. Циљ стратешког партнерства је обезбеђивање дугорочно одрживог пословања ХИП-Петрохемије и јачање њене конкурентности на тржишту. Током 2022. године, Скупштина Друштва је, у циљу даље реализације Уговора о стратешком партнерству, донела одлуку о повећању основног капитала Друштва новим новчаним улогом члана Друштва НИС а.д. Нови Сад као стратешког инвеститора. Након уплате уписаног улога НИС а.д. Нови Сад стекао је 90,00 % удела у укупном капиталу Друштва, док Република Србија има 10,00 % удела. Интеграција ХИП Петрохемије у систем НИС-а започета је 2023. године.



ХИП Петрохемија (https://hip-petrohemija.com/o-nama/osnovne-informacije.12.html)

Рафинерија нафте Панчево је једна од најсавременијих рафинерија у овом делу Европе, са максималним пројектованим капацитетом од 4,8 милиона тона годишње.

Решење о оснивању Предузећа у изградњи Рафинерија нафте Панчево, донело је Извршно веће Народне скупштине Републике Србије 1959. године. У наредним годинама изграђени су први погони за прераду сирове нафте јужно од Панчева, на земљишту манастира Војловица. Манастирска црква и конак нису срушени, али су са ширењем Рафинерије готово скроз окружени фабричким погонима.

Прерада сирове нафте започела је 14. децембра 1968. године. Прво процесно постројење са инсталираним капацитетом од 1,32 милиона тона прераде сирове нафте

годишње, била је Атмосферска дестилација. Три године пре овога, саграђени су и први резервоари за пријем сировина и отпрему готових производа. Убрзо су подигнута постројења Платформинг, двостепеног термичког крекинга, обрада гасова, редестилација бензина, течног нафтног гаса, екстракција аромата, ХДС средњих дестилата. Први период развоја примарних капацитета завршава се подизањем још једног постројења за примарну прераду (Атмосферска дестилација). Одмах након тога изграђен је нови нафтовод капацитета преко 34 милиона тона годишње, који је повезивао ондашње највеће рафинерије у Југославији. Упоредо са овим, грађени су помоћни системи, Енергана, резервоари, пристаниште на Дунаву и други објекти рафинеријске инфраструктуре.

Почетком 80-тих година прошлог века изграђен је погон битумена и вакуума дестилација, што је допринело развоју секундарне рафинеријске прераде. Све до краја осамдесетих година уследила су велика инвестициона улагања у подизање комплекса (постројење за производњу дизела, бензина пропилена, бензинских компоненти и гасова), али и низа других секундарних погона алкилација, мерокси, а нешто касније и сулфолана и клауса. Почетком 90-тих година Рафинерија се по нивоу технолошке опремљености могла упоређивати са савременим светским рафинеријама.

Најтежи период историје Рафинерије односи се на последњу деценију прошлог века, коју су обележиле санкције Савета безбедности Уједињених нација, ембарго на увоз сирове нафте, смањивање обима прераде, прекид технолошког развоја и 1999. године бомбардовање НАТО пакта, када су погинула три, а рањена четири радника и када су уништена сва витална енергетска и производна постројења. Директна штета на објектима НИС-а и Рафинерије процењује се на неколико десетина милијарди долара. Након бомбардовања је уследила обнова која је спроведена у две фазе и након неколико година Рафинерија је достигла физички обим прераде нафте из претходног периода.



Рафинерија нафте Панчево (https://sr.wikipedia.org/wiki /Рафинерија_нафте_Панчево)

Заокрет у историји рафинеријске прераде НИС-а догодио се крајем 2009. године када већински власник постаје Гаспром и од тада се НИС и Рафинерија у Панчеву убрзано развијају. За нешто више од две године, почетком новембра 2012. отворен је

нови MHC&DHT комплекс са постројењима за благи хидро крекинг и хидро обраду, а упоредо са тим изграђен је читав низ нових погона и објеката рафинеријске инфраструктуре. У Панчеву је завршена прва фаза модернизације и започела нова ера рафинеријске прераде. Средином 2017. године започети радови на изградњи постројења за дубоку прераду са технологијом одложеног коксовања и потписан је уговор о изградњи термоелектране-топлане уз рафинерију. Изградња ТЕ-ТО Панчево започета је 2019. године. Следеће године су завршени радови и постројење за дубоку прераду је пуштено у рад. У току 2021. године уговором о стратешком партнерству између Министарства привреде РС, НИС и ХИП-Петрохемија повећан је удео НИС-а у ХИП-Петрохемији на 90% основног капитала. Исте године започета је трећа фаза модернизације Рафинерије нафте Панчево. Изградња ТЕ-ТО Панчево завршена је 2022. године и започета је комерцијална производња електричне енергије.

3. АРХЕОЛОГИЈА

Локација на којој леже постројења комплекса НИС - Рафинерија Панчево је простор бројних археолошких локалитета из периода: неолита, бронзаног доба, периода Сеобе народа, римског периода и средњег века. До сада су у самом кругу Рафинерије нафте Панчево обављена бројна заштитна археолошка истраживања. Ископавања су вршена:

1. **блокови 21 и 22**, источно од манастира Војловица, 1980. и 2010. године откривени су остаци археолошких слојева из периода: неолита, бронзанодобне некрополе са спаљеним покојницима: културна група Гава комплекса (некропола 1), некропола касног бронзаног доба - касне ватинске групе, фаза Белегиш - Иланца или Ватин 3 (некропола 2), сарматска скелетна некропола са 54 гробова, остаци сарматског насеља са 60 сарматских укопа (III - IV век) и трагови средњовековног насеља.

Археолошким ископавањима 1980. године у кругу Рафинерије нафте Панчево у Војловици откривена је сарматска некропола са 54 скелетна гроба. Некропола се налазила на лесној греди око 600 m удаљеној од старог корита Дунава. Састојала се од 4 неправилна реда гробова смера североисток - југозапад, са извесним бројем гробова ван реда. Раке су углавном правоугаоне и укопане у земљу без дрвених сандука или било какве конструкције од дрвета. Већина гробова била је постхумно отварана, тако да су кости скелета већином уништене и дислоциране. Оријентација гробова је североисток - југозапад, само неколико гробова одступа од ове оријентације. Скоро сви гробови садржали су прилоге: керамичке посуде, перле, пршљенке, привеске, фибуле, наушнице, наруквице, огрлице, карике, мачеве, римски новац.

Исте године је истражена и бронзанодобна некропола, која припада комплексу Гава. Том приликом је откривена некропола са спаљеним покојницима, са 183 гроба и 186 урни на површини од око 6.000 kv^2. Радом тешких грађевинских машина на нивелацији терена откривена некропола је знатно оштећена, а остаци некрополе, који нису одстрањени радом машина, тако су набијени, да одређен број гробова није било могуће обрадити *in situ*, већ је то рађено у лабораторији конзерваторским путем. Некропола је неправилно издуженог облика, дужине 100m, ширине око 60m. По рубовима некрополе, са јужне, источне и западне стране налази се пет спалишта. Концентрација гробова је већа са северне стране. Покретан археолошки инвентар поред урни и здела поклопаца, чине гробни прилози: керамичке посуде и бронзани предмети. Од бронзаних предмета као гробни инвентар нађени су следећи предмети: игле, прстење,

наруквице, торквес, дискоидни и наочарасти привесци, калотасте плочице, бронзани лим и др.

Истраживањима 1980. године истражена је и Некропола 2, која се налазила на узвишеној греди, у југо источном делу круга Рафинерије Нафте Панчево. Археолошким радовима 1980. године истражена је површина од око 550m^2. На том простору констатована је некропола са 43 гроба са 44 ископане урне. Све урне су биле усправне, положене на своје дно. Дубина на којој су се налазила дна урни била је око 0, 6 0m од тадашње површине земље. Током ископавања и касније картирањем налаза није се могла уочити нека правилност у распореду и оријентацији гробова. Спалишта те некрополе нису констатована приликом ископавања 1980. године па се може претпоставити да се као и део некрополе налазе на истом потесу, тада ван, а данас у кругу Рафинерије Нафте Панчево.

Године 2010. заштитним археолошким истраживањима истражени су остаци сарматског насеља са 60 сарматских укопа (III - IV век) и један скелетни гроб. Заштитна археолошка ископавања спроведена су на простору око 2 ha. На основу керамичких фрагмената, који готово у потпуности припадају сарматској керамици, очигледно је да су истражени простор блока 21 и укопи представљали сарматско насеље које на основу новчића може оквирно да се датује у период прве половине 4. века. Скелетни људски остаци нађени су у блоку 21, у двојном укопу 39-39а, особе женског пола, старости око 25 година.

Од посебних налаза, нађена су 2 бакарна новчића са царом Константином на аверсу, 4 бронзане игле округлог или овалног пресека и 2 бронзане игле израђене од бронзаног лима, два гвоздена предмета: фрагментована појасна копча и врх стреле, стаклена перла и др.





Археолошка ископавања 2010. године

укоп бр. 15 укоп бр. 56

2. **на локацији анекса зграде ЦФР мотора**, у блоку бр. 2, између зграде Лабораторије и Ватрогасног дома и у рововима инсталације иза зграде Лабораторије, приликом

заштитних археолошких ископавања 2005. године, констатовано је сеоско гробље из XVIII-XIX века које се простирало око манастира Војловица.

3. **у блоковима 2 и 3**, у периоду 1993-95. и 1997-1998. године, ископавања су показала постојање културног слоја из периода старијег гвозденог доба и постојање сарматске некрополе;
4. **Порта Манастира Војловица** - Археолошка истраживања Порте манастира Војловица, вршена су у периоду од 1993. до 1995. године и проистекла су као резултат увида у документацију археолошких ископавања 1982. и 1984. године приликом обнове и реконструкције цркве (1981 - 1987. године), као и затеченог стања у оквиру порте, конака и цркве. У три кампање истражен је јужни сектор порте на површини од око 315m^2.

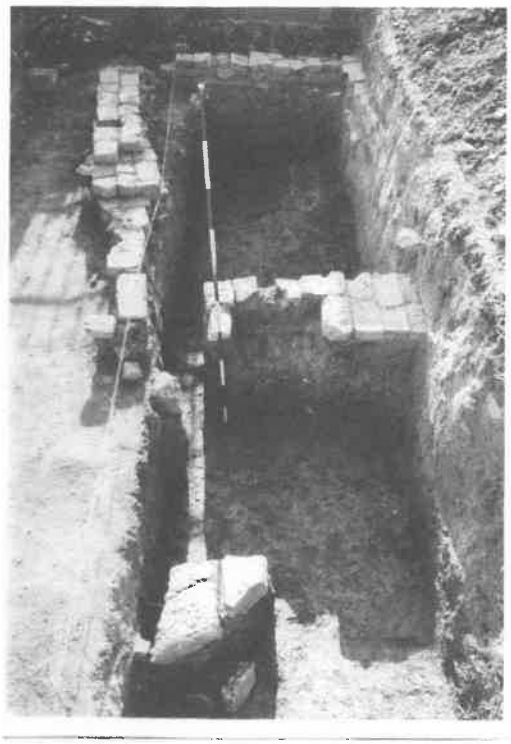
На истраженом простору откривени су:

- трагови конака из 13 - 19. века, са очуваним плитким темељима три мање просторије у источном делу, (дим. истраженог темеља 18.60m x 2.90m) и утврђене три фазе градње, а у његовом западном делу озидана гробница полуобличастог свода;
- остаци монашке ћелије од плетера;
- остаци оградног зида манастира, уједно и јужни зид конака;
- некропола, у порти и изван ње коришћена од 16 - 19. века и била је већином без гробних белега;

Том приликом прецизно је снимљена и сама манастирска црква и утврђене су четири грађевинске фазе .

Од покретних археолошких налаза најбројнији су били уломци керамике, затим гвоздени клинови, резе и окови, а у знатно мањој мери фрагменти стаклених боца и кандила.

Поред поставке сталне изложбе у конаку Манастира, у том периоду извршени су и конзерваторски радови, који су подразумевали надградњу остатака манастирског конака изнад црквене порте за 0.30m, јужни део порте је нивелисан платоом који се благо спуштао од цркве ка јужној огради и технички су снимљени, очишћени и поново постављени раније измештени надгробни споменици.

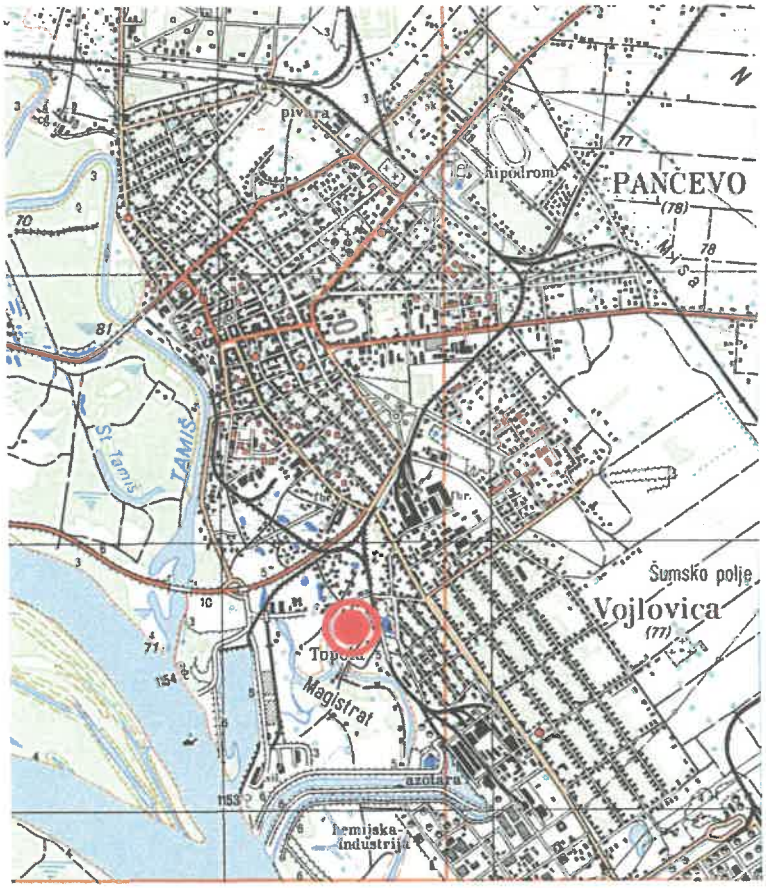


5. **Пријемна зграда** - Хумка код Рафинерије нафте - Локалитет се налази на југоисточном рубу Војловице, у кругу Рафинерије нафте, лево од пута Панчево – Војловица – Старчево и око 400 m северозападно од од манастира Војловица. Ради се о хумки пречника 35 m и висине 1,5 m, која је ископавана 1965, а затим и 1969. године. Оштећена је грађевинским радовима приликом подизања индустријских објеката у непосредној близини. У средишту хумке, на дубини од 1,52 m, откривена је правоугаона гробна рака оријентисана приближно у правцу североисток – југозапад, са остацима дрвене гробне конструкције димензија 2 x 0,80m Покојник је био сахрањен на леђима, са ногама подигнутим и јако повијеним у коленима, која су касније под теретом земље пале на десну страну. Простор око покојника био је посут окером, нарочито дуж скелета и око главе. С обе стране главе, у висини потиљних костију, нађена је по једна витичарка од масивне спирално увијене сребрне жице, као једини гробни прилог. Уз ивице дужих страна раке били су откривени отисци кољa, распоређени на растојању од 0,50 – 0,70 m. Хумка припада култури гробова са окером (тзв. јамна култура). Током ископавања откривен је и материјал старијег неолита и пуног средњег века;
6. **Локалитет уз јужну ограду РНП** - Током археолошког праћења земљаних радова приликом изградње прикључног гасовода и МС Рафинерија нафте Панчево 2012. године, приликом скидања површинског слоја за приступни пут до МС Рафинерија нафте, непосредно уз спољну ограду Рафинерије нафте Панчево, ка селу Старчево, откривен је гроб са спаљеним покојником. Археолошки је истражена површина од око 90 m². Није било могуће утврдити површину некрополе јер се истраживало на ограниченом простору. Откривено је и истражено 8 гробова спаљених покојника, са урнама облика амфора, из периода касног бронзаног доба.



Ископавања 2012. године за приступи пут – урна *in situ*

7. **Најева циглана** - Недалеко од предметног простора, у насељу Топола са којим се план граничи, налази се археолошки локалитет - Најева циглана, (на старој обали Тамиша око 500 m од пута за Старчево). Заштитна ископавања обављена 1947. године. Констатовано је праисторијско насеље, римско-провинцијска некропола из II - IV в.н.е. и насеље из истог доба са земуницама, као и старо словенско насеље и некропола. Године 2003. и 2004. године обављена су археолошка ископавања, која је организовао Народни музеј у Панчеву, у сарадњи са Одељењем за археологију Филозофског факултета Универзитета у Београду. Радови су имали сондажни карактер, а њихов циљ био је дефинисање стратиграфске слике на очуваном делу налазишта. Истраживања су указала на постојање вишеслојног налазишта, са културним слојевима и објектима који потврђују континуитет живота у широком хронолошком распону од бронзаног доба до позног средњег век.



Положај локалитета Најева циглана (преузето из Радичевић Д, Ђорђевић В, Ђорђевић Ј: Средњовековно насеље на локалитету Најева циглана,: објекти X и почетак XI столећа, *Гласник Српског археолошког друштва* 28, 2012)

8. Током разних градњи у кругу Рафинерије нафте Панчево, у блоковима 8, 16 и др. откривено је више гробних укопа, и фрагмената керамике из Римског периода (Сармати), неколико коњаничких гробова из периода Сеобе народа (Авари) и сеоско гробље из XVIII-XIX века;

4. УРБАНИСТИЧКА И АРХИТЕКТОНСКА ИСТРАЖИВАЊА

4.1. Анализа локације обухвата плана

4.1.1. Положај локације

Посматрана локација обухвата ПГР Целина 8 налази се на јужном ободу града Панчева, са леве и десне стране пута Панчево – Старчево. Фабрике Азотара и Петрохемија налазе се са десне стране, ближе граду, а Рафинерија са леве стране од пута и ближе Старчеву. Ово подручје је на повољном геостратешком положају, у непосредној близини велике међународне реке Дунав, на којој све три фабрике имају своје луке. Са градом Панчевом је добро повезана асфалтним путем са 4 траке па даље ка Београду, односно ка Румунији. До све три фабрике долази железнички саобраћај.

4.1.2. Урбанистичка структура

Посматрано подручје обухвата ПГР-а Целина 8 је изграђено и представља индустријски комплекс сачињен од три фабрике хемијске индустрије (Азотара, Петрохемија и Рафинерија). Постојећи грађевински објекти су организовани у блокове према потребама технолошког процеса сваке од њих. Између блокова су фабричке саобраћајнице. Од Азотаре и Петрохемије ка Дунаву ископан је канал за потребе пристајања бродова у фабричку луку.

4.2. МАНАСТИР ВОЈЛОВИЦА



Манастир Војловица (из документације Завода)

Утврђен је за непокретно културно добро-споменик културе 1952. године, а статус од изузетног значаја добио је 1990. године.

Према предању, манастир са црквом посвећеном Св. арханђелима Михаилу и Гаврилу код Панчева, основао је деспот Стефан Лазаревић. Претпоставља се да је једна од шест повеља, које је деспот Стефан издао разним манастирима 1405. и повеља о оснивању Војловице. Најстарији писани помен налази се у Зборнику Божидара Вуковића, штампаног у Венецији 1536-8. и гласи "Ја грешни јеромонах Партеније, игуман манастира Војловице, купио сам ову књигу ...7050. године од стварања света а 1542. године од рођења Христа".

Једнобродној црквеној грађевини са полукружном олтарском апсидом, правоугаоним певничким просторима, осмостраним кубетом над наосом и слепим кубетом над припратом, дозидана је 1752. године, за време игумана Пајсија Милутиновића, још једна припрата. Приликом изградње високог барокног звоника са делом нове припрате 1836. западни зид Пајсијеве припрате је уклоњен. Крајем 18. века, за време игумана Јоаникија Миљковића, изграђени су конаци, осликани унутрашњи зидови храма и начињен високи барокни иконостас, коме се као аутор сликарства помиње молер Аксентије из Панчева. У периоду од 1964. до 1987. манастир је био неактиван због окружења Рафинеријом нафте Панчево. Обнова и реконструкција, започете 1987. године а завршене 1991. године, удахнуле су му живот.



Зидно сликарство у олтару цркве

Зидно сликарство:

Црква манастира Војловице имала је током турског периода а и касније у време аусто-турских ратова (1716. 1738. и 1788.) бурну градитељску прошлост, у неколико наврата била рушена и обнављана, те је и зидно сликарство делило судбину целог споменика.

Постојеће стање пре извођења конзераторских радова, унутрашњих зидних површина цркве, је да су зидне површине храма биле украшене декорацијом у виду молераја. Декорација је била изведена према архитектонским целинама.

У звонику и Пајсијевој припрати, наосу, затечен је молерај са једноставним тракастим бордурама, које уоквирују мраморне површине зида. Мотиви декорације су: шкољка, лира, гирланда, машна. У олтарском простору на бочним зидовима молерај је имитирао завесе, на своду је био Св. Дух. У своду припрате и наоса налазила се широка двочлана бордура.

На основу сондажних испитивања која су обављена током обнове манастира, утврђено је да је живопис углавном сачуван у олтарском простору и северној певници. Црква поседује живопис из три слоја, из различитих временских епоха.

Укупна површина новооткривених фресака у Војловици креће се око 37 квадратних метара. Изузимајући неколико фрагмената у северној певници, све се оне налазе у олтарском простору. Фреске се стилом везују за поствизантијско монументално сликарство.

Најстарији живопис је вероватно са краја 15. и почетка 16. века. Други слој потиче са краја 17. и почетка 18. века. Најмлађе уљано сликарство је из времена обнове цркве и настанка иконостаса 1797. године. Старије сликарство које је откривено у горњој ниши протезиса приказује старозаветну сцену Гостољубља Аврамовог. Остаци овог слоја још се уочавају у јужној половини зида олтарске апсиде. Остало зидно зликарство цркве манастира Војловица припада другом, млађем слоју зидних слика.

Фреске млађег слоја откривене су у олтару, на зидним површинама апсиде, протезиса и Ђаконикона, као и на северној певници наоса. За разлику од старијег слоја, млађи слој сликарства пружа више могућности за сагледавање и анализу. Није познат аутор овог сликарства, али се претпоставља да је дело зографа. Овај непознати мајстор је кроз сликарство показао велико знање и таленат те смисао за боју и композицију. Суптилни валерски прелази, пастуозно наношење боје, као и светли тонови красе његову сликарску палету. Имајући у виду сликарски израз, може се закључити да је мајстор своје узоре градио на особинама солунског сликарства из друге половине 13. века, тј. На оном сликарству које је садржавало монументална и наративна својства која су била пристуна у византијском сликарству тога доба.



Зидно сликарство у олтару цркве



Иконостас Манстира Војловица

Иконостас Манстира Војловица

Нови иконостас настао је крајем 18. века, као граница између олтара и наоса. На основу архитектонског склопа, концепције и орнаменталне декорације икона, припада типу развијених олтарских преграда.

Овај иконостас због свог неуобичајеног конструктивног склопа заузима посебну пажњу, наиме на северној и јужној страни темпла посављени су репрезентативни тронови:Богородичин и Григорија Синаите, који са иконостасом чине целину и чији је сликани програм повезан са иконографским репертоаром олтарске преграде.

Овај барокни иконостас има врло сложен ликовни програм, а највећа пажња је посвећена престоним иконама.

Од четрдесетих година 18. века предолтарски простор представља јединствену сценску кулису коју сачињавају иконостас, певнице, Богородичин и Архијерејски Трон, на којој се одвијао литургијски ритуал који приказије догађаје из Христовог земаљског живота.

Иконостас манастира Војловице подељен је у три зоне.

У првој су Престоне иконе, Богородица са малим Христом и Исус Христос, а испод њих у соклу, на парапетним плочама су старозаветне сцене;испод Богородичине иконе је сцена Лествице Јаковљеве, а испод иконе христа је сцена Кит избацује Јону.

На Богородичином Трону, са северне је чудотворна икона Богородице са Христом а на јужној страни је икона преподобног Григорија Синаите, чоје су мошти биле покопане са те стране преграде.

Поштовање Богородице и њених чудотворних представа нарочито је наглашено било крајем 16. и почетком 17. века, како у православној, тако и у католичкој иконографији. Срби су током 18. века поштовали око тридесетак Богородичиних чудотворних икона.

На чудотворној војловачкој икони приказан је допојасни лик Арапске Богородице Одигитрије, која је прототип једне од најугледнијих цариградских чудотвораца, Богородице Владимирске.

Богородица на војловачкој чудотворној икони сасвим благо нагиње главу ка детету, на својој левој руци држи Христа, десна је управљена према Сину. Обучена је у тамно плави хитон и тамноцрвени химатион са златном бордуром на којој доминира биљна орнаментика у облику барокне виђете. Христ десном руком благосиља а у левој држи куглу.Ореоли, руке и кугла у Христовим рукама били су оковани.

Постављањем иконе Преподобног Григорија Синаите на трон са јужне стране војловачке иконостасне преграде на којој су биле и покопане мошти овог монаха и пустињака, оживљава се у барокној епохи средњевековни култ, који је био запостављен. Тронови су изведени у врло раскошној дрворезбарској конструкцији, са декоративним елементима.

У првој зони се налазе двери, јужне са сценом Налажења Мојсија, царске са Благовестима и северне на којима је представљена сцена Гедеонова жртва.

Трећи појас прве зоне чине иконе над дверима. У медаљону изнад северних је приказана композиција Арханђео Михајло се јавља Исусу Навину, над јужним Гостољубље Аврамово.

Картуша са натписом о времену подизања олтарске преграде, 20. август 1798., налази се изнад Царских двери.

Натпис на картуши војловачког иконостаса истиче хабсбуршког владара краља Франца другог, а затим имена архиепископа и митрополита Стефана Стратимировића, епископа темишварског Петра Петровића, и игумана Јоаникија Миљковића, као и бројне добротворе из Панчева и Старчева.

Приликом обављања рестаураторско конзерваторских радова од 1981 – 1988. године демонтиран је иконостас и пренет на кокервацију у Покрајински Завод за заштиту споменика културе. Том приликом у премазаној картуши, откривен је текст са годином када је иконостас настао.

Централна икона иконостаса је Крунисање Богородице, а лево и десно од ове иконе су распоређени медаљони, по шест са сваке стране на којима су приказане стојеће фигуре Апостола.

На завршници иконостаса је Распеће, фланкирано издуженим медаљонима на којима су стојеће фигуре Богородице и Јована Богослова.

Посматрајући вијловачки иконостас, уочава се стилса неуједначеност у ликовном приступу те се може закључити да није дело сами једног сликара.

Одабир сцена на иконостасу на коме су присутна савремена тумачења црквеног сликарства, сведоче да је крајем 18. века црква има важну улогу, а политичке моћи терезијанско – јозефинистичких реформи, полако опадају.

У осмишљавању идејног програма , поред сликара важна улогу су имали и наручиоци, угледни појединци, општина и верски поглавари – епископи.

Резбарија иконостаса по стилизацији и мотивима указује на богатство рељефних и декоративних форми.

Јављају се разноврсни флорални елементи, храстов и ловоров лист, маслинова гранчица, непотпуно развијена ружа.

Овалне медаљоне, на којима на којима су насликане стојеће фигуре апостола, уоквирују лиснате гранчице. На завршним деловима иконостаса и наслинима тронова јављају се раскошне вазе и амфоре са букетима и гирландама.

Елементи који повезују зоне и делове олтарске преграде у виду архитрава вертикала, украшени су астрагалима, цветним волутама, и преплетима. Чврста веза, која је успостављена између икона барокних олтарских преграда и резбарије, добила је на значају почетком 18. века. Тада се јављају први иконостаси на којима су резбарени оквири тумачени као оквири слике.

4.3 Индустријско наслеђе

С обзиром да се ради о индустријским постројењима која су зидана од половине 20. века до данас, сматрамо да нема објеката значајних са становишта заштите непокретних културних добара.

5. УСЛОВИ ЧУВАЊА, ОДРЖАВАЊА И КОРИШЋЕЊА КУЛТУРНИХ ДОБАРА И ДОБАРА КОЈА УЖИВАЈУ ПРЕТХОДНУ ЗАШТИТУ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЗА ПОТРЕБЕ ИЗРАДЕ ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЦЕЛИНЕ 8 – ПТРОХЕМИЈА, АЗОТАРА И РАФИНЕРИЈА

5.1. Археолошки услови

Са становишта заштите непокретних културних добара, и добара која уживају претходну заштиту План генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву, може се планирати на основу следећих услова:

- Инвеститор је дужан да обезбеди средства за вршење заштитних археолошких ископавања на простору културног добра од изузетног значаја манастира Војловица пре почетка било којих земљаних радова, копања као и насипања, и градње објеката, као и на простоу локалитета бр. 6,7;
- Обезбедити услове праћења свих земљаних радова у блоковима Рафинерије нафте Панчево број 2, и 3 (на којима је констатовано манастирско гробље) и у блоковима 20, 21 и 22 (археолошки истражени 2010. године) где су резултати ископавања из осамдесетих година XX века и 2010. године показали постојање сарматске некрополе и насеља;
- Обезбедити услове праћења свих земљаних радова приликом копања канала (канализације, електро-инсталације, ПТТ каблова, водовода и сл), од стране стручњака Завода, а у случају посебно занимљивих и вредних случајних налаза неопходно је извршити заштитна археолошка ископавања у непосредној зони налаза;
- На целом простору Плана потребно је обезбедити услове праћења свих облика земљаних радова (копање темеља за изградњу свих врста објеката, подрума и сл.) ради увида и израде археолошке документације и прикупљања покретних археолошких налаза
- Ако се у току извођења радова наиђе на археолошка налазишта или на археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах, без одлагања прекине радове и обавести надлежни Завод за заштиту споменика културе и да преузме мере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на месту и у положају у коме је откривен (чл. 109. Закона о културним добрима ("Службени гласник РС", бр. 71/94, 52/11 - др. закони, 99/11 - др. закон, 6/20 - др. закон и 35/21 - др. закон).
- Обавеза инвеститора је, да у складу са чланом 110. Закона о културним добрима ("Службени гласник РС", бр. 71/94, 52/11 - др. закони, 99/11 - др. закон, 6/20 - др. закон и 35/21 - др. закон), обезбеди средства за заштитна археолошка ископавања на подручју на коме се током извођења радова наиђе на археолошки локалитет, након чега може несметано да изврши реализацију пројекта;
- **због велике површине обухвата плана која се налази у непосредној близини два споменика културе од изузетног значаја, инвеститори су у обавези да за све врсте грађевинских и земљаних радова на целом обухвату појединачно прибаве конзерваторске услове Завода за заштиту споменика културе у Панчеву;**

5.2. Архитектонско - урбанистички услови

- Поштовати регулацију улице, као и постојеће принципе парцелације с тим што је могуће формирање парцела већих димензија за градњу производних и пословних објеката.
- Архитектуру нових објеката ускладити са вредностима и начинима обликовања индустријске архитектуре и потребама нових технолошких процеса.
- Комунално квалитетније опремити наведено подручје и опремити га елементима урбаног мобилијара који се уклапа у општи амбијент.
- Забрана градње објеката који би на било који начин угрозили комплекс Манастира Војловица.
- Обезбедити неометан колски и пешачки прилаз манастирском комплексу.
- Приступни пут до манастира мора бити јасно обележен, проходан и одржаван у стању које омогућава пролазак ватрогасних возила и возила хитне медицинске помоћи;
- Уклонити физичке препреке као што су рампе, стубићи, уска пролазна места, ниско растиње и друго, ради неометаног приступа лицима са инвалидитетом, као и возила;

- Сачувати што већи проценат постојеће зоне зеленила у оквиру манастирског комплекса уз квалитетније комунално опремање са увођењем нових елемената урбаног мобилијара који морају бити уклопљени у постојећи амбијент споменичког комплекса.

- Мере техничке заштите споменика културе, као и заштићену околину Манстира Војловица утврдити кроз Израду измене и допуне одлуке о утврђивању за непокретно културно добро, споменик културе од изузетног значаја ради очувања амбијенталне целине, визуелних доминанти и историјског контекста споменика културе, као и спречавања утицаја потенцијалних интервенција које би угрозиле његов интегритет;

- Пре спровођења било које врсте радова на споменику културе неопходно је извршити потребна истраживања на лицу места у циљу утврђивања стабилности, стања материјала и структуре објекта;

- За све врсте радова у оквиру комплекса Манастира Војловица потребни су посебни услови заштите непокретних културних добара.


1
2
3
5
6
ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ У ПАНЧЕВУ
ПГР ЦЕЛИНА 8
ЛЕГЕНДА:
ЗОНЕ ОД АРХЕОЛОШКОГ ЗНАЧАЈА - ОБАВЕЗНО АРХЕОЛОШКО ПРАЋЕЊЕ РАДОВА
ЗОНЕ ОД АРХЕОЛОШКОГ ЗНАЧАЈА - ОБАВЕЗНА ЗАШТИТНА АРХЕОЛОШКА ИСКОПАВАЊА

ЈП "Урбанизам"
Карађорђева бр. 4
26000 Панчево

Број:130-00-UTD-003-1077/2025- 003
Датум: 13.02.2026

Предмет: **Услови за потребе израде Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево**

Веза: **Услови бр. 130-00-UTD-003-1077/2025-002 од 24.09.2025. године**

На основу вашег електронског захтева број 05-60/2024 од 09.02.2026. године, који је код нас заведен дана 09.02.2026. године и достављене документације (Граница обухвата плана у dwg-формату), обавештавамо вас о следећем:

1. Према послатој документацији, видљиво је да у обухвату предметних Измена и допуна Плана генералне регулације нема објеката који су у власништву „Електромрежа Србије" А.Д. (ситуацију достављамо у прилогу).

2. Према Плану развоја преносног система и Плану инвестиција, у обухвату предметних Измена и допуна Плана генералне регулације није планирана изградња електроенергетске инфраструктуре која би била у власништву „Електромрежа Србије" А.Д.

3. За прикључење на електроенергетски систем планираних објеката у оквиру обухвата предметног Плана, у Захтеву за закључење уговора о изради студије прикључења објекта на преносни систем под бројем: ИНР 51095 од дана 25.07.2025. године наведена је захтевана снага у месту прикључења од 650 MW. У вези са наведеним „Електромрежа Србије" А.Д. је израдила Студију прикључења објекта крајњег купца „ХИП Азотара" број 333-00-UTD-049-9/2025-001 од 13.01.2026. године, којом је дефинисан начин прикључења на преносни систем Републике Србије.

4. У складу са Студијом прикључења на преносни систем за потребе прикључења на преносни систем неопходно је изградити следеће електроенергетске објекте:

   - Трансформаторску станицу 400/X kV Панчево 8 која ће бити у власништву ХИП-Азотара д.о.о. Панчево.
   - ПРП 400 kV Панчево 7 који ће бити у власништву „Електромрежа Србије" А.Д.
   - Четири прикључна једносистемска ДВ 400 kV од ПРП 400 kV Панчево 7 до места расецања на ДВ 400 kV бр. 451/2 ТС Панчево 2 – ТС Београд 20 и до места расецања ДВ 400 kV бр. 453/2 ТС Панчево 2 – ПРП Чибук 1 који ће бити у власништву „Електромрежа Србије" А.Д.

   Тачна локација ПРП-а и место расецања далековода усагласиће се у сарадњи са стручним службама „Електромрежа Србије" А.Д.

5. Напомињемо да је ХИП-Азотара д.о.о. Панчево, у овом тренутку повезана са ТС 400/220/110 kV Панчево 2 и ТС 220/110 kV Београд 3 преко РП 110 kV Панчево 1 и следећих далековода:

   - 110 kV бр. 131/2 ТС Београд 33 - РП Панчево 1,
   - 110 kV бр. 141 ТС Београд 3 - РП Панчево 1,
   - 110 kV бр. 151/1 РП Панчево 1 - ТС Панчево 2 и
   - 110 kV бр. 185 РП Панчево 1 - ТС Панчево 2,

који су у власништву „Електромрежа Србије" А.Д. (ситуацију достављамо у прилогу).

Важност горе наведених услова је две године од датума издавања. Након истека овог рока подносилац захтева је дужан да тражи обнову важности истих.

За сва додатна објашњења можете се обратити Служби за издавање услова, мишљења и сагласности, Дирекција за асет менаџмент, Улица војводе Степе 412, 11000 Београд и Зорану Крстићу на тел. 021/481-5674.

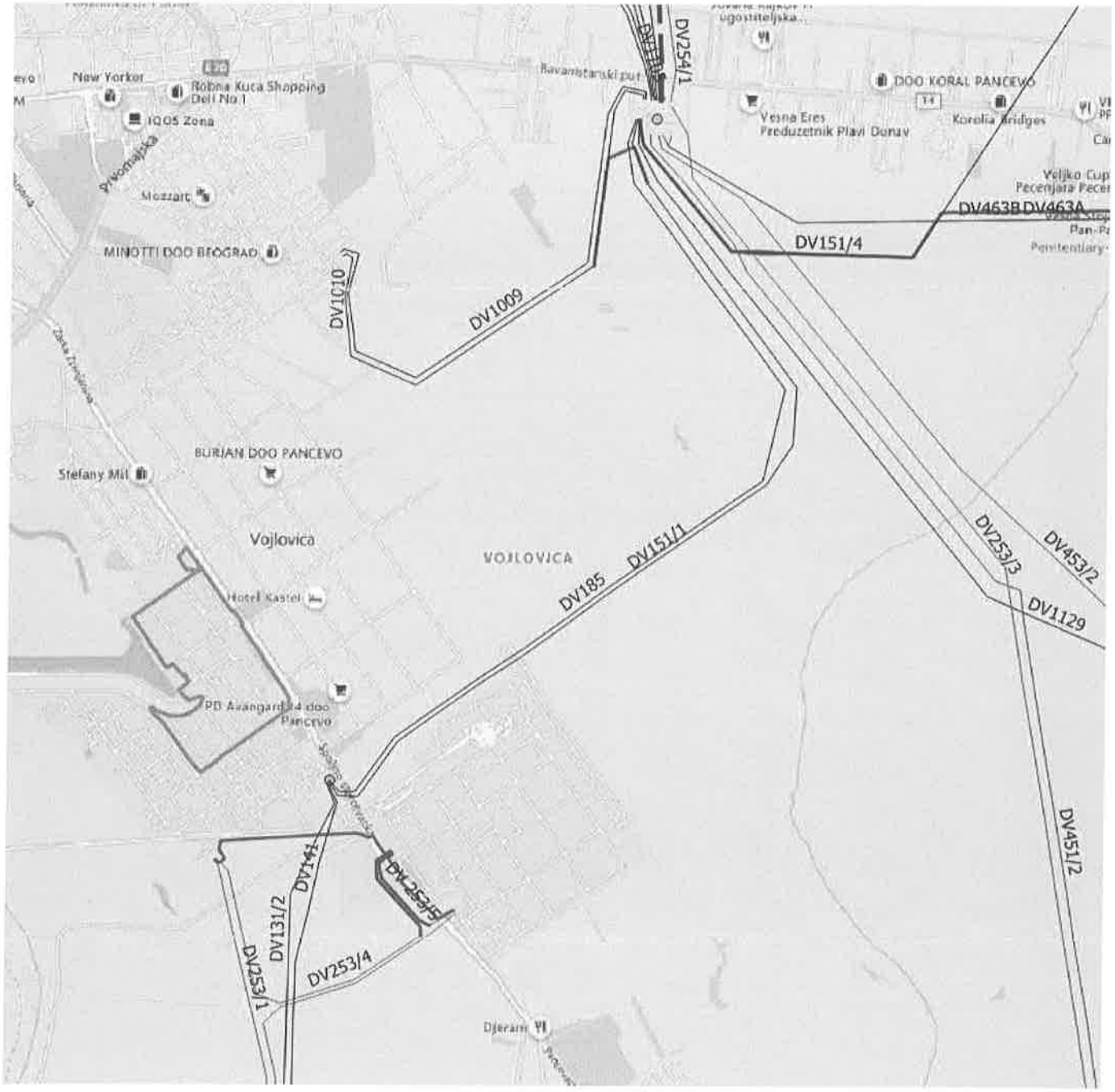
С поштовањем,

Извршни директор за пренос
електричне енергије

Бранко Ђорђевић, дипл. инж. електр.

Копије доставити:
- Инвестиције и развој, Дирекција за развој, Центар за развој преносног система
- Инвестиције и развој, Дирекција за развој, Центар за техничко-технолошки развој и инвестициони план
- Инвестиције и развој, Дирекција за капиталне пројекте и пројекте прикључења, Центар за управљање капиталним пројектима
- Пренос електричне енергије, Дирекција за одржавање преносног система, Регионални центар одржавања Нови Сад
- Пренос електричне енергије, Дирекција за асет менаџмент, Служба за издавање услова мишљења и сагласности

Други оригинал:
- Архива


New Yorker
Robna Kuca Shopping Deli No.1
IQOS Zona
Mozzart
MINOTTI DOO BEOGRAD
DV254/1
DV1010
DV1009
DV151/4
DV463B
DV463A
DOO KORAL PANCEVO
Vesna Eres Preduzetnik Plavi Dunav
Korolia Bridges
BURJAN DOO PANCEVO
Stefany Mil
Vojlovica
VOJLOVICA
Hotel Kastel
DV185
DV151/1
DV253/3
DV453/2
DV1129
DV451/2
DV131/2
DV253/4
DV253/1
Djeram

Ова 2.

Чувати до 2031. године
Функција 34 ред. бр. 42
Датум: 03.04.2026. године

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „УРБАНИЗАМ"
ПАНЧЕВО
БРОЈ: 05-60/2024-614
ДАТУМ: 21-04-2026

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ
СЕКТОР ЗА ИНФРАСТРУКТУРУ И УСЛУГЕ СТАНДАРДА
Управа за инфраструктуру

Број 3016- 2
07 APR 2026..... године
Б Е О Г Р А Д

Обавештење у вези са израдом измена и допуна ПГР у Панчеву, доставља.

ЈП „УРБАНИЗАМ" ПАНЧЕВО
Ул. Карађорђева бр. 4
26000 Панчево

Веза: Захтев ЈП „Урбанизам" Панчево бр. 05-60/2024 од 02.03.2026. године

На основу вашег захтева, у складу са тачком 3. и 8. Одлуке о врстама инвестиционих објеката и просторних и урбанистичких планова од значаја за одбрану ("Службени гласник РС", број 85/15), а према достављеној документацији, обавештавамо вас да за израду измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, нема посебних услова и захтева за прилагођавање потребама одбране земље.

Носилац израде плана је у обавези да у процесу израде примени све нормативе, критеријуме и стандарде у складу са Законом о планирању и изградњи („Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09 - исправка, 64/10 - УС, 24/11, 121/12 , 42/13 - УС, 50/13 - УС, 98/13 - УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 – др.закон, 9/20, 52/21, 62/23 и 91/25), као и свим подзаконским актима који регулишу предметну материју.

МП

Н А Ч Е Л Н И К
п о т п у к о в н и к
Милош Перуничић, дипл.инж.грађ.

Израђено у 1 (једном) примерку,
умножено у 3 (три) примерка и достављено:
- ЈП „Урбанизам" Панчево,
- ОЗП СИУС МО, н/з
- обрађивачу,
- а/а

Број 5

26000 Pančevo, Dimitrija Tucovića 7a

ЈКП ЗЕЛЕНИЛО ПАНЧЕВО

tel: 013/ 347-147,342-145 fax: 013/ 346-923, 45-827
e-mail: jkpzelenilo@panet.co.yu

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „УРБАНИЗАМ" ПАНЧЕВО
БРОЈ: 05-60/2024-4/6
ДАТУМ: 06-03-2026

ЈКП"ЗЕЛЕНИЛО" ПАНЧЕВО
Димитрија Туцовића 7а
Број: 92-334
Датум: 05.03.2026.год.

ЈП "УРБАНИЗАМ" ПАНЧЕВО
Карађорђева бр.4
26000 Панчево

Веза са вашим бројем: 05-60/2024

Поштовани,

У вези са вашим захтевом да вам за потребе израде Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево доставимо посебне услове за заштиту и уређење простора и изградњу објеката, податке о постојећем стању, условима коришћења и развојним плановима на предметном подручју, обавештавамо вас да смо сагласни са претходно издатим условима од 12.09.2025.год., бр. 92-1043.

С поштовањем,

ВД Директора ЈКП "Зеленило" Панчево

Данило Бјелица, дипл.инж.пољ.

Ода 2.

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „УРБАНИЗАМ"
ПАНЧЕВО
БРОЈ: 05-60/2024-1/7
ДАТУМ: 16-09-2025

26000 Pančevo, Dimitrija Tucovića 7a
tel: 013/ 347-147,342-145 fax: 013/ 340-823-85
e-mail: jkpzelenilo@panet.co.yu

ЈКП ЗЕЛЕНИЛО ПАНЧЕВО

ЈКП"ЗЕЛЕНИЛО" ПАНЧЕВО
Димитрија Туцовића 7а
Број: 92-1043
Датум: 12.09.2025.год.

ЈП "УРБАНИЗАМ" ПАНЧЕВО
Карађорђева бр.4
26000 Панчево

Веза са вашим бројем: 05-60/2024

Поштовани,

Сходно захтеву да вам за потребе израде измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву доставимо посебне услове за заштиту и уређење простора и изградњу објеката, податке о постојећем стању, условима коришћења и развојним плановима на предметном подручју, достављамо вам следеће.

Зелене површине ових комплекса спадају у зелене површине специјалне намене. ЈКП "Зеленило" услужно одржава само део индустијских зелених површина ових комплекса, али не поседује планске податке о њима.

Зелене површине индустријских зона чине саставни део градског система зеленила.
У непосредној близини ових индустријских комплекса лоцирани су заштитни зелени појасеви у насељима Војловица и Топола који се редовно обнављају и одржавају.

Планови озелењавања унутар и ван фабричког комплекса морају бити усаглашени са плановима објеката, инфраструктуре, уређаја и инсталација.

Проценат учешћа зеленила у склопу зоне индустрије треба да износи минимално 30%.
Изградња нових постројења и промена намене земљишта је могућа уколико проценат зелених површина остаје на нивоу истом или већем од 30 %.

Према Закону о заштити животне средине ("Сл. гласник РС", бр. 135/2004, 36/2009, 36/2009 - др. закон, 72/2009 - др. закон, 43/2011 - одлука УС, 14/2016, 76/2018, 95/2018 - др. закон, 95/2018 - др. закон и 94/2024 - др. Закон), члану 36: „Процена утицаја пројекта на животну средину врши се за пројекте који се планирају и реализују у простору, укључујући промене технологије, реконструкцију, проширење капацитета или престанак рада који могу довести до значајног загађивања животне средине или представљају ризик по здравље људи".

Највећи проценат зелених површина позиционирати ободно око комплекса формирајући заштитни зелени појас сачињен од комбинације високих дрвенастих врста и жбуња, ради смањења негативног утицаја индустрије на околна насеља.

Приликом планирања и пројектовања поштовати растојања објеката и инфраструктурних водова од осе стабала дрвећа и жбуња:

Врста објекта	Растојање (м) за дрвеће	Растојање (м) за жбуње
Зграде и објекти	5	3
Ограде преко 2м	3	1
Тротоари	2	0,7
Дренажа	2	1
Гасовод	2	1,5
Канализација	1,5	1
Топловод	3	1
Водовод	2	1
Главна водоводна траса	5	5
Кишна канализација	1	0,5
Телефонске инсталације	2	2
Електро инсталације	3,5	2
Колектор подземних инсталација	2	2

Композициони план зеленила условљен је распоредом објеката, постројења и путева.

У самом фабричком кругу зеленило мора да обезбеди изолацију главних административних и јавних објеката и главних пешачких праваца. Високо дрвеће не сме се садити на раскрсницама или на излазима из производних хала, као и на местима пешачких прелаза и у близини објеката под високим напоном.

Дрвеће у фабрикама изложено је често и физичким оштећењима, па треба бирати издржљиве врсте. Унутар фабричких кругова у којима се производе запаљиве материје или постоји могућност избијања пожара, не смеју се садити четинари а нарочито Pinus sp. - бор, чак и да постоје услови за њихов опстанак. Не пројектовати садњу инванзивних врста дрвећа и жбуња.

Избор и спецификацију садног материјала извршити према Стандарду СУ-01.00.03, поглавље 5.4.
Озелењавање вршити према техничкој документацији што подразумева грађевинске дозволе и пројекте озелењавања.

С поштовањем,

ВД Директора ЈКП "Зеленило" Панчево

Данило Бјелица, дипл.инж.пољ.

Област 2.

СРБИЈАГАС

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „УРБАНИЗАМ ПАНЧЕВО
ЈП: 05-6/2024-4/2
ДАТУМ: 12-03-2026

ЈП УРБАНИЗАМ
Карађорђева 4
26000 Панчево

Канцеларија извршног директора за инвестиције

Ваш број:
Наш број: 06-01-748
Датум: 10-03-2026

ПРЕДМЕТ: Издавање услова за израду измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево

На основу вашег захтева број **05-06/2024** од **02.03.2026.** године којим од ЈП СРБИЈАГАС-а тражите **Издавање услова за израду измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево**, и приложеног материјала, обавештавамо Вас да је ЈП СРБИЈАГАС издао услове под бројем **06-01/2738 од 01.10.2025. године**, који остају на снази, и рок важности им је продужен до рока важности овог документа.

Рок важности овог документа је две године од датума његовог издавања.

С поштовањем,

Обрадио:
Душан Кривокапић, спец.струк.инж.грађ.

Извршни директор за инвестиције
Јовица Будимир, дипл. инж. маш.

"СРБИЈАГАС" Нови Сад

Доставити:
1. Наслову
2. Техн.архиви
3. а/а

Опа 2.

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „УРБАНИЗАМ"
ПАНЧЕВО
БРОЈ: 05-60/2024-3/4
ДАТУМ: 03-10-2025

СРБИЈАГАС

ЈП „Урбанизам" Панчево
Карађорђева улица бр. 4
Панчево

Канцеларија извршног директора за инвестиције

Ваш број: _____
Наш број: 06-01/2738
Датум: 01-10-2025

ПРЕДМЕТ: Издавање услова за израду измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево

На основу вашег захтева број **05-60/2024** од **03.09.2025.** године којим од ЈП СРБИЈАГАС-а тражите издавање услова за **израду измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево**, и приложеног материјала, обавештавамо Вас да у подручју планираних радова ЈП СРБИЈАГАС Вас да у подручју планираних радова, ЈП „СРБИЈАГАС" има својих инсталација и то:

- **ГРЧ „Панчево-Азотара"**, од **челичних** цеви, пречника **DN300**, максималног оперативног притиска **16** bara. **Био је у надлежности „ТРАНСПОРТ ГАС СРБИЈА", тренутно је у фази преноса на ЈП „Србијагас" и биће дефинисан као гасовод до 16bar**;
- **Прикључни челични гасовод за ГРС „GRANEXPORT"**, од **челичних** цеви, пречника **DN100**, максималног оперативног притиска **16** bara;
- **ГРС „GRANEXPORT"**;
- **Гасовод „ГРС GRANEXPORT-МРС GRANEXPORT "**, од **челичних** цеви, пречника **DN150**, максималног оперативног притиска **16**bara;
- **Гасовод за подземну МС „СТАРЧЕВО"**, од **челичних** цеви, пречника **DN150**, максималног оперативног притиска **16**bara;
- **Подземна МС „СТАРЧЕВО"**
- **Дистрибутивни гасовод,** од **полиетиленских** цеви, пречника **PE110**, максималног оперативног притиска **4**bara;
- **Дистрибутивни гасовод,** од **полиетиленских** цеви, пречника **PE40**, максималног оперативног притиска **4**bara ;

Званични и ажурни подаци о висинском и ситуационом положају поменутих објеката налазе се у надлежном Катастру. Уколико ти подаци не постоје, потребно је на терену открити положај гасовода и исти унети у катастарско-топографски план.

У подручју планираних радова поред наших објеката постоји транспортни гасовод **ГРЧ „Панчево-Петрохемија"**, од **челичних** цеви, пречника **DN200**, максималног оперативног притиска **16** bara, али ЈП „Србијагас" није надлежан за издавање тражених услова. За прибављање услова из

области транспорта гаса, потребно је да се обратите предузећу **Транспортгас Србија д.о.о. Нови Сад,** Булевар Ослобођења број 5, 21101 Нови сад.

У подручју планираних радова поред наших објеката постоји **и гасовод „МС СТАРЧЕВО-МРС СТАРЧЕВО“**, од **челичних** цеви, максималног оперативног притиска **16**bara који није још у функцији, власништво је предузећа "MILLENIUM TEAM".

Приликом **израде измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево** потребно је придржавати се следећих услова:

1. **За дистрибутивне гасоводе поштовати услове који су дати у „Правилнику о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима притиска до 16 bar“. Правилник је објављен у „Службеном гласнику РС“, бр. 86/2015 од 14.10.2015. године, а ступио је на снагу 22.10.2015. године.**
2. Минимална дозвољена хоризонтална растојања дистрибутивних подземних гасовода од стамбених објеката, објеката у којима стално или повремено борави већи број људи (од ближе ивице цеви до темеља објекта) су:

	MOP ≤ 4 bar (m)	4 bar < MOP ≤ 10 bar (m)	10 bar <MOP≤ 16 bar (m)
Гасовод од челичних цеви	1	2	3
Гасовод од ПЕ цеви	1	3	-

Ова растојања се могу изузетно смањити на мин.1 м уз примену додатних мера заштите, при чему се не сме угрозити стабилност гасовода.

3. У зависности од притиска заштитни појас гасовода је:
   - за ПЕ и челичне гасоводе MOP ≤ 4bar - по 1 m од осе гасовода на обе стране;
   - за челичне гасоводе 4 bar < MOP ≤ 10 bar - по 2 m од осе гасовода на обе стране;
   - за ПЕ гасоводе 4 bar < MOP ≤ 10 bar - по 3 m од осе гасовода на обе стране;
   - за челичне гасоводе 10 bar <MOP≤ 16 bar - по 3 m од осе гасовода на обе стране.

   У заштитном појасу гасовода не смеју се изводити радови и друго активности изузев пољопривредној радова дубине 0,5 м без писменог одобрења оператора дистрибутивног система.

   У заштитном појасу гасовода забрањено је садити дрвеће и друго растиње чији корени досежу дубину већу од 1 m, односно, за које је потребно да се земљиште обрађује дубље од 0,5 m.
4. Минимална дозвољена растојања спољне ивице подземних челичних и ПЕ гасовода MOP ≤ 4 bar, челичних гасовода 10 bar < MOP ≤ 16 bar и челичних и ПЕ (полиетиленских) гасовода 4 bar < MOP ≤ 10 bar са другим гасоводима, инфраструктурним и другим објектима су:

	Минимално дозвољено растојање (m)	
	Укрштање	Паралелно вођење
Гасоводи међусобно	0,2	0,4 (0,6**)
Од гасовода до водовода и канализације	0,2	0,4

Од гасовода до вреловода и топловода	0,3	0,5
Од гасовода до проходних канала вреловода и топловода	0,5	1
Од гасовода до нисконапонских и високонапонских ел.каблова	0,2 (0,3**)	0,4 (0,6**)
Од гасовода до телекомуникационих каблова	0,2 (0,3**)	0,4 (0,5**)
Од гасовода до водова хемијске индустрије и технолошких флуида	0,2	0,6
Од гасовода до резервоара* и других извора опасности станице за снабдевање горивом превозних средстава у друмском саобраћају, мањих пловила, мањих привредних и спортских ваздухоплова	-	5,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета највише 3 m^3	-	3,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета више од 3 m^3 а највише 100 m^3	-	6,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета преко 100 m^3	-	15,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих гасова укупног капацитета највише 10 m^3	-	5,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих гасова укупног капацитета већег од 10 m^3 а највише 60 m^3	-	10,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих гасова укупног капацитета преко 60 m^3	-	15,00
Од гасовода до шахтова и канала	0,20	0,30
Од гасовода до високог зеленила	-	1,50
* растојање се мери до габарита резервоара		
** важи за челичне гасоводе 10 bar < MOP ≤ 16 bar и челичне и ПЕ (полиетиленске) гасоводе 4 bar < MOP ≤ 10 bar		

Ова растојања се могу изузетно смањити на кратким деоницама дужине 2 м уз примену физичког обезбеђења од оштећења приликом каснијих интервенција на гасоводу и предметном воду, али не мање од 0,2 м при паралелном вођењу, осим рстојања од гасовода до постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова.

5. Приликом укрштања гасовод се по правилу поставља изнад канализације. Уколико се мора поставити испод, неопходно је применити додатне мере ради спречавања евентуалног продора гаса у канализацију.

6. Дозвољено је постављање тротоара, бициклистичких стаза и паркинга изнад гасовода уколико се изводе од бехатона или бетонских коцкака, које омогућују вентилацију гасовода у случају

цурења и лак приступ гасоводу ради интервенције. Уколико се тротоар, бициклистичка стаза или паркинга изводе од бетона или асфалта његова градња изнад гасовода није дозвољена.

7. **Забрањено је изнад транспортних и дистрибутивних гасовода градити, као и постављати, привремене, трајне, покретне и непокретне објекте, осим других линијских инфраструктурних објеката.**

8. У појасу ширине по 3 m са сваке стране, рачунајући од осе гасовода на местима укрштања и паралелног вођења, предвидети извођење свих земљаних радова ручним ископом. На растојању 1 m до 3 m ближе ивице рова од спољне ивице гасовода, могуће је предвидети машински ископ у случају кад се пробним ископима ("шлицовањем") недвосмислено утврди тачан положај гасовода и кад машински ископ одобри представник ЈП "Србијагас" на терену.

9. Део гасовода на којем се приликом извођења радова планира прелазак тешких и других машина преко њега, мора бити заштићен. Заштиту треба извести постављањем монтажних армирано-бетонских плоча димензија 2,5 m у правцу управном на цев, тј. 1.25 m лево и десно од осе гасовода. Армирано-бетонска плоча треба да има минималну дебљину 20 цм, и да буде обострано армирана арматуром квалитета B500B.

   Плоче треба да буду постављене на растојању већем од 1м од горње ивице цеви гасовода. Уколико је немогуће испунити овај услов, неоходно је гасовод заштити посебном армирано-бетонском конструкцијом која ће „опкорачити" цев без контакта са њом и пренети оптерећење на тло лево и десно од цеви, и то у равни испод доње ивице цеви, а никако на врх цеви. Конструкција може бити типа монтажних бетонских „јахача" са унутрашњим профилом који је већи од пречника цеви, или типа монтажних армирано-бетонских плоча ослоњених на линијске армирано-бетонске ослонце (темељне зидове) лево и десно од цеви, у целој дужини дела гасовода који се штити.

   У колико није могуће заштитити гасовод на наведени начин, гасовод је потребно изместити у складу са тачком 14. ових услова.

10. Део гасовода који остаје испод саобраћајнице, мора бити заштићен. Заштиту треба извести постављањем монтажних армирано-бетонских плоча димензија 2,5 m у правцу управном на цев, тј. 1.25 m лево и десно од осе гасовода. Армирано-бетонска плоча треба да има минималну дебљину 20 цм, и да буде обострано армирана арматуром квалитета B500B.

    Плоче треба да буду постављене на растојању већем од 1м од горње ивице цеви гасовода. Уколико је немогуће испунити овај услов, неоходно је гасовод заштити посебном армирано-бетонском конструкцијом која ће „опкорачити" цев без контакта са њом и пренети оптерећење на тло лево и десно од цеви, и то у равни испод доње ивице цеви, а никако на врх цеви. Конструкција може бити типа монтажних бетонских „јахача" са унутрашњим профилом који је већи од пречника цеви, или типа монтажних армирано-бетонских плоча ослоњених на линијске армирано-бетонске ослонце (темељне зидове) лево и десно од цеви, у целој дужини дела гасовода који се штити.

    У колико није могуће заштитити гасовод на наведени начин, гасовод је потребно изместити у складу са тачком 14. ових услова.

11. Уколико на местима укрштања и/или паралелног вођења дође до откопавања гасоводне цеви и оштећења гасовода о овоме се хитно мора обавестити ЈП "Србијагас" ради предузимања потребних мера које ће се одредити након увида у стање на терену.

12. У случају оштећења гасовода, које настане услед извођења радова у зони гасовода, услед непридржавања утврђених услова, као и услед непредвиђених радова који се могу јавити приликом извођења објекта, инвеститор је обавезан да сноси све трошкове санације на

гасоводним инсталацијама и надокнади штету насталу услед евентуалног прекида дистрибуције гаса.

13. Евентуална измештања и додатна заштита гасовода вршиће се о трошку инвеститора.
14. На основу ових услова не могу се изводити радови на измештању гасовода, већ је потребно са ЈП „Србијагас“ склопити одговарајући уговор, којим би се прецизирале међусобне обавезе. Измештање се врши по посебној грађевинској дозволи, по којој ЈП „Србијагас“ мора бити инвеститор измешатња, а предузеће по чијем се захтеву ради измештање финансијер.
15. Приликом извођења било каквих радова потребно је да се радни појас формира тако да тешка возила не прелазе преко нашег гасовода на местима где није заштићен.
16. Употреба вибрационих алата у близини гасовода је дозвољена уколико не утиче на механичка својства и стабилност гасовода.
17. Приликом извођења радова у зонама опасности и код ослобођене гасоводне цеви потребно је применити све мере за спречавање изазивања експлозије или пожара: забрањено је радити са отвореним пламеном, радити са алатом или уређајима који могу при употреби изазвати варницу, коришћење возила који при раду могу изазвати варницу, коришћење електричних уређаја који нису у складу са нормативима прописаним у одговарајућим стандардима SRPS за противексплозивну заштиту, одлагање запаљивих материја и држање материја које су подложне самозапаљењу.
18. Евентуална раскопавања гасовода ради утврђивања чињеничног стања, не могу се вршити без одобрења и присуства представника ЈП „Србијагас“. Најмање 3 дана пре почетка радова на делу трасе који се води паралелно или укршта са нашим гасоводом у обавези сте обавестити ЈП „Србијагас“.
19. Рок важности овог документа је две године од датума његовог издавања.

С поштовањем,

Обрадила:
Сања Гардиновачки Живановић, маст.инж.маш.

Извршни директор за инвестиције
Јовица Будимир, дипл. инж. маш.

Доставити:
1. Наслову
2. Техн.архиви
3. а/а

Опа 2

Транснафта
www.transnafta.rs

ЈП „УРБАНИЗАМ“ ПАНЧЕВО

Ул. Карађорђева бр. 4
26 000 ПАНЧЕВО

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „УРБАНИЗАМ“ ПАНЧЕВО
БРОЈ: 05-60/2024-515
ДАТУМ: 18-03-2026

Ваш број: 05-60/2024 од 02.03.2025. године

Наш број: 2063/1-2026

Датум: 17.03.2026.

ПРЕДМЕТ: Издавање посебних услова за заштиту и уређење простора и изградњу објеката, података о постојећем стању, условима коришћења и развојним плановима на предметном подручју за потребе израде Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8- Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево (веза наш допис бр.10467/1-2025 од 12.09.2025 године)

Поштовани,

У вези са Вашим поновљеним захтевом за издавањем посебних услова за заштиту и уређење простора и изградњу објеката, података о постојећем стању, условима коришћења и развојним плановима на предметном подручју за потребе израде Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8- Петрохемија, **Азотара** и Рафинерија у насељеном месту Панчево, поново Вас обавештавамо да ТРАНСНАФТА АД Панчево на предметном подручју комплекса ХИП „Азотара“ Панчево нема изграђених својих објеката, а према тренутној ситуацији нема у плану ни изградњу нових објеката у складу са делатношћу за коју је регистрована (складиштење и транспорт сирове нафте нафтоводима и транспорт деривата нафте продуктоводима), па у складу с тим нема посебних услова и захтева.

За додатне информације стојимо Вам на располагању.

С поштовањем,

ВРШИЛАЦ ДУЖНОСТИ
ГЕНЕРАЛНОГ ДИРЕКТОРА

Наташа Лечић

Доставити :

1. Наслову
2. Функцији за инвестиције
3. Архиви

Ова 2.

ДИРЕКТОРАТ ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „УРБАНИЗАМ" ПАНЧЕВО
БРОЈ: 05-60/2024-4/9
ДАТУМ: 13-03-2026

4/4-10-0070/2026-0002
11. 03. 2026

ЈП „УРБАНИЗАМ" ПАНЧЕВО

Карађорђева 4
26000 Панчево

Предмет: Захтев за издавање услова и података за израду Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево

Веза: Ваш захтев, број 4/4-10-0070/2026-0001 од 04.03.2026. године

Поштовани,

У вези са Вашим захтевом, којим се за потребе израде Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево (у даљем тексту „План") траже услови и подаци из наше надлежности, обавештавамо Вас о следећем:

1. У границама обухвата предметног Плана нема објеката од значаја за цивилни ваздушни саобраћај.
2. Ван граница обухвата предметног Плана, у суседним подручјима не налазе се постојећи објекти од значаја за одвијање ваздушног саобраћаја, са површима за ограничење препрека и заштитним зонама на које може имати утицај планирана изградња и објекти.
3. У границама обухвата, и ван граница обухвата, у суседним подручјима Плана утврђен је ваздушни простор са одређеним апсолутним висинама утврђеним за захтевану заштиту операција ваздухоплова, захтевано надвишавање препрека и заштиту ради спречавања неправилности у емитовању и пријему сигнала радио-уређаја који се користе за пружање услуга у ваздушној пловидби. Подаци о ваздушном простору и инфраструктури јавно су доступни на адреси *https://smatsa.rs/aip*.

На основу релевантних чињеница, Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије доставља следеће опште услове за израду планске документације, изградњу и постављање објеката, уређаја и инсталација на подручју и изван подручја аеродрома који као препрека могу да утичу на безбедност ваздушног саобраћаја и који као препрека могу да утичу на рад радио-уређаја:

1. У складу са чланом 117. Закона о ваздушном саобраћају („Службени гласник РС", број 73/10, 57/11, 93/12, 45/15, 66/15 - др.закон, 83/18, 9/20, 62/23 и 19/25) за изградњу или постављање објеката, инсталација и уређаја на подручју или изван подручја аеродрома, а који као препрека могу да утичу на безбедност ваздушног саобраћаја мора да се прибави сагласност Директората.

2. У складу са чланом 118. Закона о ваздушном саобраћају („Службени гласник РС“ број 73/10, 57/11, 93/12, 45/15, 66/15 - др.закон, 83/18, 9/20, 62/23 и 19/25), ако препрека утиче на безбедност ваздушног саобраћаја, тада подлеже обележавању и Директорат у решењу којим издаје сагласност за постављање објеката, инсталација или уређаја који могу бити препрека, налаже да се препрека обележи.
3. У складу са чланом 119. Закона о ваздушном саобраћају („Службени гласник РС“, бр.73/10, 57/11, 93/12, 45/15, 66/15 - др.закон, 83/18, 9/20, 62/23 и 19/25) за изградњу или постављање објеката, инсталација и уређаја на подручју или изван подручја аеродрома, а који као препрека могу да утичу на рад радио-уређаја који се користе у ваздушној пловидби, мора да се прибави сагласност Директората.

Поред наведених општих услова Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије утврђује посебне услове:
Правилником о утврђивању и обележавању препрека у ваздушном саобраћају („Службени гласник РС”, бр. 39/21 и 25/24) (у даљем тексту „Правилник“) ближе су прописани начини на основу којих се утврђује да ли објекат, инсталација или уређај представља препреку, као и начин обележавања препрека.

Правилник се примењује на све непокретне и покретне објекте, као и инсталације и уређаје који се уграђују у објекат или се постављају на њега, а чија се изградња или постављање планира изван подручја које је под контролом оператера аеродрома, односно хелидрома. Критеријуми одређени овим правилником за утврђивање да ли објекат, инсталација или уређај представља препреку која може да утиче на безбедност ваздушног саобраћаја, као и за одређивање начина на које се препреке обележавају, примењују се како на поступак издавања сагласности за градњу и постављање објеката, инсталација и уређаја у складу са законом којим се уређује ваздушни саобраћај, тако и на поступке који се спроводе у складу са законом којим се уређује планирање и изградња.

Сходно члану 8. Правилника о утврђивању и обележавању препрека у ваздушном саобраћају („Службени гласник РС”, бр. 39/21 и 25/24), за објекте висине <u>веће од 30 метара изнад околног терена који се планирају изван подручја аеродрома и хелидрома, инвеститор је дужан да прибави сагласност Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије.</u>

Наведену регулативу, Закон о ваздушном саобраћају и Правилнике можете преузети са интернет сајта Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије *www.cad.gov.rs*.

С поштовањем,

ПОМОЋНИК ДИРЕКТОРА
Владимир Павловић

Достављено:
- Наслову
- ДЦВ-у
- а/а

Ода 2.

smatsa

CNS.00-21/26

13 MAR 2026

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „УРБАНИЗАМ" ПАНЧЕВО
БРОЈ: 115-60/2024-5/7
ДАТУМ: 20-03-2026

ЈП „Урбанизам" Панчево
26000 Панчево
Карађорђева улица бр.4

Предмет: Захтев за достављање посебних услова за заштиту и уређење простора и изградњу објеката, подаци о постојећем стању, условима коришћења и развојним плановима на предметном подручју

Веза: Ваш допис број 05-60/2024 од 2. марта 2026. године (заведен у SMATSA доо под бројем CNS.00-2230-1/2026 од 4. марта 2026. године) и наш претходни одговор број CNS.00-21/57 од 1. октобра 2025. године

Поштовани,

У складу са Вашим захтевом и нашим претходним одговором број CNS.00-21/57 од 1. октобра 2025. године, обавештавамо Вас да је за издавање услова у вези са израдом Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, надлежан Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије (у даљем тексту: Директорат), у складу са Законом о ваздушном саобраћају („Службени гласник РС", бр. 73/10, са припадајућим изменама и допунама, у даљем тексту: Закон) и то:

- чланом 117. Закона који прописује да сагласност за постављање објеката, инсталација и уређаја који могу бити препрека за безбедно одвијање ваздушног саобраћаја, издаје Директорат;
- чланом 118. Закона који прописује да, ако препрека подлеже обележавању, приликом издавања сагласности за постављање објеката, инсталација или уређаја који могу бити препрека, Директорат ће наложити да се препрека обележи и одредити услове за њено обележавање;
- чланом 119. Закона који прописује да сагласност за постављање објеката, инсталација и уређаја који могу да утичу на рад радио-уређаја у ваздушној пловидби, такође, издаје Директорат;

Имајући у виду наведено, упућујемо Вас да се, у вези са предметним захтевом, обратите Директорату цивилног ваздухопловства Републике Србије.

С поштовањем,

ДИРЕКТОР
Слободан Цвијан

ЈКП ХИГИЈЕНА ПАНЧЕВО

Ова 2.

ЈКП "ХИГИЈЕНА" ПАНЧЕВО
Примљено: 04 MAR 2026
Број: Прилог:
02-32-1 / 2026-0601

ЦАРА ЛАЗАРА 57, 26000 ПАНЧЕВО | тел. 013.327 000 | факс.013.327 001 | Број текућег рачуна: 160-10371-03
Матични број: 8487529 | ПИБ: 101829063 | www.jkphigijena.rs | kontakt@jkphigijena.co.rs

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „УРБ... ПАНЧЕВО
БРОЈ: 05-60/2024-II/4
ДАТУМ: 05-03-2026

Наш број: 02-32/2026-0106
Панчево, 04.03.2026.год.
Ваш број:05-60/2024 од 02.03.2026.год

ЈП „Урбанизам“ Панчево
Улица Карађорђева бр. 4
Панчево

ПРЕДМЕТ: Достављање услова за потребе израде Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево.

ЈКП „Хигијена“ Панчево врши комуналне услуге сакупљања и одвожења комуналног и чврстог неопасног отпада на предметном подручју и то једанпут седмично, изнимно по потреби корисника наших услуга.

ЈКП „Хигијена“ ће планове за ово подручје усклађивати са повереним пословима од стране оснивача, потребним дозволама и законском регулативом - Закон о локалној самоуправи („Сл. гласник РС“ бр. 129/07,83/14,101/16 др.закон, 47/2018, 111/2021 др.закон), Закон о комуналним делатностима („Сл. гласник РС“ бр. 88/11,104/16, 95/2018 и 94/2024), Закон о јавним предузећима („Сл. гласник РС“ бр. 15/16 и 88/2019), Статут града Панчева („Службени лист града Панчева“ бр. 01/14 пречишћен текст и 24/2014, 25/15 пречишћен текст, 12/16, 8/19, 16/19 и 2/21 и 22/25), Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник Републике Србије" број 72/09, 81/09, 64/10, 24/11, 121/12, 42/13-одлука УС, 50/13-одлука УС, 54/13-одлука УС, 98/13-одлука УС, 132/14 и 145/14, 83/2018, 31/2019, 37/2019-др.закон, 9/2020, 52/2021 и 62/2023 и 91/2025), Закон о управљању отпадом („Сл. гласник РС“ бр. 36/09, 88/10 , 14/16, 95/2018-др.закон и 35/2023 и 109/2025), Закон о амбалажи и амбалажном отпаду („Сл. гласник РС“ бр. 36/09 и 95/2018-др.закон), као и у складу са Одлуком о одржавању чистоће и управљању отпадом („Службени лист града Панчева“ број 6 /14, 38/2016 и 29/2017). Правилник о условима за постављање привремених монтажних објеката на површинама јавне намене (Сл. лист града Панчева - број 07/2018, 14/2018-испра, 18/2018, 34/2018, 9/2019, 41/2019 и 15/2022).

Предмет израде овог планског документа обухвата комплекс ХИП „Азотара“ Панчево који се налази у оквиру Јужне индустријске зоне. Циљ израде Измена и допуна плана је развој урбанистичке целине дефинисањем намене површина, рационално коришћење простора, побољшање нивоа инфоструктурне опремљености, провера постојећих капацитета изградње, имајући у виду стечене урбанистичке обавезе, важеће прописе у областима који регулишу ову област у погледу технологије, заштите природе и заштите животне средине, побољшање квалитета животне средине и увођење мера њене заштите.

Кампус ДАТА центра се ради у две фазе. Прва фаза обухвата изградњу комплекса до попуне капацитета постојеће ТС ХИП Азотара, која ће се реконструисати на 110/20 kV и 69 MW. Друга фаза ће се градити кад буде завршена нова ТС Дата центар 110/20 kV и 581 MW – која није предмет овог планског документа.

Објекти ДАТА центра: Сваки објекат се састоји од техничког дела (трафо, електро собе, дата хале, UPS системи са батеријама, укупна бруто површина комплекса је 22000m^2, сваки објекат је појединачне снаге 40-70 MW, соларни панели на крововима 250 kW по објекту, уз сваки објекат иде подземни резервоар за складиштење дизела до 600m^3, укупно 6000m^3, уз сваки објекат иде подземни резервоар за складиштење уреe до 20m^3, укупно 200m^3, уз свакој згради се планира резервоар воде за гашење пожара капацитета 500m^3. Саобраћајни прикључак је на Спољностарчевачку улицу. За потребе објеката потребно је обезбедити прикључке за воду, канализацију и оптичку мрежу која ће бити протока око 30TB/s за цео кампус.

ЦАРА ЛАЗАРА 57, 26000 ПАНЧЕВО | тел. 013.327 000 | факс.013.327 001 | Број текућег рачуна: 160-10371-03
Матични број: 8487529 | ПИБ: 101829063 | www.jkphigijena.rs | kontakt@jkphigijena.co.rs

1.0. РАЗВОЈНИ ПЛАНОВИ

У оквиру подручја предметног ПДР у Панчеву треба размотрити могућност планирања при реконструкцији, односно изградњи уличне инфраструктуре и уређење места за постављање контејнера.

ЈКП „Хигијена" Панчево тренутно нема планиране локације за постављање стајалишта за контејнере и нових „Зелених острва", али за зоне са објектима вишепродичног становања, сходно потребама корисника услуга у области управљања комуналним отпадом за постојеће и новоизграђене објекте, према могућностима, предузеће ће иста градити и опремати сходно потребама.

Развојни планови се односе на потребу за проширење комуналне инфраструктуре у циљу обезбеђивања већег стандарда пружених услуга као и издвајања и разврставања компонената комуналног отпада у складу са Локалним планом управљања отпадом и законском регулативом која уређује ову област као и важећим Правилником о условима за постављање привремених монтажних објеката на површинама јавне намене Сл. лист града Панчева - број 15/2022.

1. Постављање „Зелених острва" која су избетонирани и ограђени платои, просечне површине 45 $м^2$, на којима је предвиђено привремено складиштење неопасног мешовитог комуналног отпада у контејнере до транспорта на третман или депоновање, кабастог отпада из домаћинстава, амбалажног отпада и биоразградивог отпада као секундарних сировина које се издвајају у посебне наменске посуде, односно привремено складиште до упућивања у процес рециклаже или на други третман.

За компоненте из комуналног отпада које представљају посебне токове отпада који потичу из домаћинстава, одлуком града Панчева одређена је посебна локација, која као обавеза јединице локалне самоуправе треба да је изграђена, опремљена и са потребним дозволама за рад, а на коју грађани сами доносе наведени предметни отпад и затим се поједине компоненте упућују овлашћеним оператерима на третман.

2. Сабирна места за контејнере је потребно предвидети у складу са одредбама локалне Одлуке о одржавању чистоће и управљању отпадом („Службени лист града Панчева" број 6/2014, 38/2016 и 29/2017), што је детаљније описано у даљем тексту.

2.0. ОПИС ПОТРЕБНИХ ТЕХНИЧКИХ ЕЛЕМЕНАТА ЗА ПРИВРЕМЕНО СКЛАДИШТЕЊЕ КОМУНАЛНОГ ОТПАДА

2.1. МЕСТО ПРИКЉУЧЕЊА И ТЕХНИЧКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

2.1.1. ПОЛОЖАЈ ПОСУДА ЗА ПРИВРЕМЕНО СКЛАДИШТЕЊЕ КОМУНАЛНОГ ОТПАДА

Судови за привремено складиштење отпада до транспорта могу се налазити у одговарајућим специјалним просторијама у оквиру објекта, на парцели / комплексу или на јавној површини посебно одређеној за ту намену. Треба одредити погодно и хигијенски безбедно место за постављање контејнера, тако да не буде доступно деци и животињама, да буде ван главних токова кретања и заклоњено од погледа, и уз поштовање свих најстрожих хигијенских услова - у погледу редовног чишћења, одржавања, дезинфекције и сл.

Инвеститор је у обавези да при изради пројектне документације према наведеним препорукама одреди место за постављање посуда за отпад унутар предметне парцеле. Положај посуда за отпад унутар предметне парцеле (за зграде до 6 и преко 6 станова / пословних јединица) треба бити такав да исти буде лако доступан возилима и запосленима ЈКП „Хигијена" уз прилаз из минимум једног смера и максимално 15 - 20 метара удаљен од приступне саобраћајнице.

Потребно је да се налазе на чврстој подлози одговарајуће носивости у равни коловоза, чије димензије за један контејнер износе приближно 1,4m × 1,1m.

Корисници услуге са индивидуалним становањем и правна лица која на недељном нивоу имају количине комуналног отпада као индивидуално домаћинство, у обавези су да затворене кућне канте и завезане пластичне вреће са комуналним отпадом остављају на месту које је доступно возилу Јавно

ЦАРА ЛАЗАРА 57, 26000 ПАНЧЕВО | тел. 013.327 000 | факс.013.327 001 | Број текућег рачуна: 160-10371-03
Матични број: 8487529 | ПИБ: 101829063 | www.jkphigijena.rs | kontakt@jkphigijena.co.rs

комуналног предузећа (до метар од ивице пута) и у време које је одређено Планом Јавног комуналног предузећа.

Места предвиђена за постављање посуда за отпад у изузетним случајевима могу бити лоцирана на површинама од јавног значаја уколико инвеститор прибави сагласности надлежних органа у складу са чл. 11 Одлуке о одржавању чистоће и управљања отпадом („Службени лист града Панчева" број 6/2014, 38/2016 и 29/2017).

У зградама које имају изграђене посебне просторе за комунални отпад и просторије за контејнере, отпад се до одвожења држи на начин који је прилагођен процесу рада Јавно комуналног предузећа, а о чистоћи тих простора, односно просторија стара се Скупштина станара зграде.

2.1.2. ПРИЛАЗНИ ПУТ За зграде до 6 и преко 6 станова/пословних јединица и комплексе различитих намена унутар којих улазе возила ЈКП „Хигијене" потребно је обезбедити несметан саобраћај, у свим временским условима, за возила следећих карактеристика - дужина 10 м; ширина 2,3 м; висина 3,6 м; међуосовинско растојање 5,7 м, укупна маса (сопствена маса + корисна носивост) 26 t.

Није могуће издавање техничких услова директно из плана за улице које се налазе у пешачким зонама. За улице које не испуњавају основне техничке карактеристике не врши се услуга одвожења отпада и до стицања услова се не издају технички услови.

2.2. РОК ЗА ПРИКЉУЧЕЊЕ Инвеститор је у обавези да поднесе пријаву ради одношења отпада уз потврду о извршеној набавци контејнера у писаној форми Јавно комуналном предузећу Хигијена – Служба рекламација, након издате употребне дозволе у року од 15 дана.

2.3. ИЗНОС НАКНАДЕ ЗА ПРИКЉУЧЕЊЕ Трошкове набавке посуда за одлагање отпада сноси инвеститор на основу чл. 7 Одлуке о одржавању чистоће и управљања отпадом („Службени лист града Панчева" број 6/2014, 38/2016 и 29/2017).

2.4. ОСНОВНЕ ВРЕДНОСТИ БРОЈА И КАПАЦИТЕТА ПОСУДА ЗА ОТПАДА за зграде за које се најчешће издају локацијски услови преузети су из Одлуке о одржавању чистоће и управљања отпадом („Службени лист града Панчева" број 6/2014, 38/2016 и 29/2017) и базирају се на следећим изводима из чланова:

- „Комунални отпад корисници услуге износе и остављају у контејнере, канте за отпад или у пластичним врећама" (чл.11 став 1);
- „Код колективног начина становања у стамбеним зградама, у стамбеним, односно пословним објектима, са укупно највише шест станова, односно највише шест пословних локала - простора, комунални отпад се до одвожења мора држати у посудама за отпад – кућним кантама и врећама" (чл.12 став 1);
- „Код колективног начина становања, кућни отпад из стамбених односно пословних објеката који имају више од шест стамбених, односно пословних јединица, до одвожења држи се у контејнерима" (чл.13 став 1) односно могу се свести на:
- У стамбеним и пословним зградама са највише шест станова односно пословних простора, комунални отпад се до одношења одлаже у канте капацитета V=120 l.
- У стамбеним и пословним зградама који имају шест и више станова односно пословних простора, комунални отпад до одношења се одлаже у контејнере капацитета V=1100 l.

На сваких додатних 1-6 стамбених односно пословних јединица обезбедити још по један контејнер V=1100 l.

- За пословни простор чија укупна површина износи П=1000 – 3000 m^2 потребно је обезбедити један контејнер капацитета V=1100l. односно на сваких додатних 3 000 m^2 обезбедити по један контејнер капацитета V=1100 l.

ЈКП ХИГИЈЕНА
ПАНЧЕВО

ЦАРА ЛАЗАРА 57, 26000 ПАНЧЕВО | тел. 013.327 000 | факс.013.327 001 | Број текућег рачуна: 160-10371-03
Матични број: 8487529 | ПИБ: 101829063 | www.jkphigijena.rs | kontakt@jkphigijena.co.rs

Постојеће стање комуналне инфраструктуре на подручју предметне Измене и допуне Плана генералне регулације – Целина 8 – Петрохемија, Азотара, Рафинерија у насељеном месту Панчево задовољава потребе постојећег индустријско-пословног-производног комплекса, а обавезе о броју и капацитету посуда за нове садржаје на наведеном подручју дефинисаћемо у поступку прибављања локацијских услова.

Прилог: ТАБЕЛА ПРЕГЛЕДА ПОТРЕБНИХ КАПАЦИТЕТА И БРОЈА ПОСУДА ЗА ОДЛАГАЊЕ КОМУНАЛНОГ ОТПАДА ПО КЛАСАМА ОБЈЕКТА

За ЈКП „Хигијена" Панчево

Драган Вукосављевић, инж.маш

в.д. директора ЈКП „Хигијена" Панчево

ЈАВНО КОМУНАЛНО ПРЕДУЗЕЋЕ ХИГИЈЕНА ПАНЧЕВО 1

Бобан Ђурђев, дипл.менаџер

ПАНЧЕВО
ЦАРА ЛАЗАРА 57, 26000 ПАНЧЕВО | тел. 013.327 000 | факс.013.327 001 | Број текућег рачуна: 160-10371-03
Матични број: 8487529 | ПИБ: 101829063 | www.jkphigijena.rs | kontakt@jkphigijena.co.rs

2.4. ПРЕГЛЕД ПОТРЕБНИХ КАПАЦИТЕТА И БРОЈА ПОСУДА ЗА ОДЛАГАЊЕ ОТПАДА ПО КЛАСАМА ОБЈЕКТА

КЛАСИФИКАЦИОНИ БРОЈ	ВРСТА ОБЈЕКТА	Капацитет посуда за кућни отпад	Број посуда
111 111011, 111012, 111013, 111021, 111022	**Стамбена зграда са једним станом**	канте за отпад 120 l	1
1121 112111, 112112, 112113, 112121, 112122	**Стамбена зграда са два стана**	канте за отпад 120 l	2
1122 112211, 112212, 112213, 112221, 112222	**Стамбена зграда са три или више станова**	канте за отпад 120 l до 6 станова: 1 стан – 1 посуда/врећа	1-5
		6 и преко 6 станова контејнер V=1100l	1
		На сваки додатних 1-6 станова контејнер V=1100l	+1
113 113001, 113002	**Зграде за становање заједница**	**Потребно је да ЈКП „Хигијена“ изда техничке услове за пројектовање и прикључење за одлагање комуналног и амбалажног отпада**	
121 121111, 121112, 121113, 121114, 121201, 121202	**Хотели и сличне зграде**		
122 122011, 122012, 122021, 122022	**Пословне зграде**		
123 123001, 123002	**Зграде за трговину на велико и мало**		
124 124110, 124121, 124131, 124133, 124141, 124151, 124160, 124170	**Зграде за саобраћај и комуникације**		
125 125101, 125102, 125103, 125221, 125222, 125223, 125231, 125232	**Индустријске зграде и складишта**		
126 126101, 126102, 126103, 126104, 126201, 126202, 126310, 126321, 126322, 126331, 126332, 126333, 126340, 126351, 126352, 126411, 126412, 126413, 126414, 126415, 126416, 126421, 126422,126423, 126430, 126500	**Зграде за културно-уметничку делатност и забаву, образовање, болнице и остале зграде за здравствену заштиту**		
127 127210, 127221, 127222, 127223,127301, 127302, 127410, 127420	**Остале нестамбене зграде**		

ПАНЧЕВО
ЦАРА ЛАЗАРА 57, 26000 ПАНЧЕВО | тел. 013.327 000 | факс.013.327 001 | Број текућег рачуна: 160-10371-03
Матични број: 8487529 | ПИБ: 101829063 | www.jkphigijena.rs | kontakt@jkphigijena.co.rs

214 214103, 214201, 214202	**Мостови, вијадукти, тунели и подземни пролази**	
215 215111	**Луке, пловни канали, бране и остали хидрограђевински објекти**	
241 241100, 241210, 241221, 241222	**Грађевине за спорт и рекреацију**	
242 242001, 242002, 242003	**Остале грађевине (осим зграда) другде некласификоване**	
124 124122, 124132, 124142, 124152, 124210, 24220	**Зграде за саобраћај и комуникације**	**Није потребно издавање техничких услова за пројектовање и прикључење за одлагање комуналног и амбалажног отпада јер се ова класа објеката не прикључује на систем управљања отпадом**
125 125211, 125212, 125213	**Индустријске зграде и складишта**	
127 127111, 127112, 127113, 127121, 127122, 27123, 127131, 127132, 127141, 127142, 127143, 127230, 127303		
211 211111, 211112, 211121, 211122, 211201*, 211202	**Аутопутеви, путеви и улице (за саобраћај моторних возила)**	
212 212101,212102,212211, 212212, 212213, 212221, 212222	**Железничке пруге**	
213 213001, 213002	**Аеродромске стазе**	211201* За пешачке стазе и зоне, тргови, бициклистичке и јахачке стазе потребно је да ЈКП „Хигијена“ изда техничке услове за пројектовање и прикључење за одлагање комуналног и амбалажног отпада.
214 214101, 214102, 214203	**Мостови, вијадукти, тунели и подземни пролази**	
215 215112, 215113, 215120, 215130, 215201, 215202, 215301, 215302, 215303	**Луке, пловни канали, бране и остали хидрограђевински објекти**	
221 221111, 221112, 221121, 221122, 221130, 221210, 221220, 221300, 221411, 221412, 221420	**Међумесни (даљински) цевоводи, комуникациони и електрични водови**	
222 222100, 222210, 222220, 222230, 222311, 222312, 222320, 222330, 222410, 222420, 222431, 222432	**Локални цевовди и водови**	
230 230101, 230102, 230201, 230202, 230203, 230301, 230302, 230303, 230400	**Сложени индустријски објекти и постројења (електране, рафинерије итд.) који нису зграде**	

АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО ЗА УПРАВЉАЊЕ ЈАВНОМ ЖЕЛЕЗНИЧКОМ ИНФРАСТРУКТУРОМ „ИНФРАСТРУКТУРА ЖЕЛЕЗНИЦЕ СРБИЈЕ“ Београд
МЕНАЦЕР ЗА РАЗВОЈ И ТЕХНИЧКУ ПРИПРЕМУ

11000 БЕОГРАД, Немањина 6, МБ: 21127094, ПИБ: 109108420, Текући рачун: 205-222959-26
Телефон:+ (381 11) 3610-819; ЖАТ: 338 E-mail: marija.nikolic@srbrail.rs

Број: 49/2026-66
Датум: 09-03-2026.
Наш знак: АХ

ЈП „УРБАНИЗАМ“ ПАНЧЕВО
ПРИМЉЕНО: 05-60/2024-417
ДАТУМ: 11-03-2026

ЈП „УРБАНИЗАМ“ ПАНЧЕВО

Карађорђева бр. 4
26000 ПАНЧЕВО

ПРЕДМЕТ: Продужење важности Услова „Инфраструктура железнице Србије“ а.д. за израду Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево

Дописом број: 05-60/2024 од 02.03.2026.године, који смо примили дана 06.03.2026. године, обратили сте се са захтевом да се продужи важност Услова „Инфраструктура железнице Србије“ а.д. за потребе израде Измене и допуне Плана генералне регулације Целине 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву, број 45/2025-114 од 17.09.2025. године.

Овим актом „Инфраструктура железнице Србије“ а.д. потврђује да се продужава важност и да остаје у свему према издатим Условима „Инфраструктура железнице Србије“ а.д. за потребе израде Измене и допуне Плана генералне регулације Целине 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву, број 45/2025-114 од 17.09.2025. године.

МЕНАЦЕР ЗА РАЗВОЈ И ТЕХНИЧКУ ПРИПРЕМУ

Марија Николић

Марија Николић, дипл.инж.ел.

Ова је Јпава

Инфраструктура железнице Србије а.д.

АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО ЗА УПРАВЉАЊЕ ЈАВНОМ ЖЕЛЕЗНИЧКОМ ИНФРАСТРУКТУРОМ „ИНФРАСТРУКТУРА ЖЕЛЕЗНИЦЕ СРБИЈЕ“ Београд
МЕНАЦЕР ЗА РАЗВОЈ И ТЕХНИЧКУ ПРИПРЕМУ

11000 БЕОГРАД, Немањина 6, МБ: 21127094, ПИБ: 109108420, Текући рачун: 205-222959-26
Телефон:+ (381 11) 3610-819; ЖАТ: 338 E-mail: marija.nikolic@...

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „УРБАНИЗАМ“ ПАНЧЕВО
БРОЈ: 05-60/2024-1/10
ДАТУМ: 22-09-2025

Број: 45/2025 – 114
Датум: 17.09.2025.
Наш знак: АХ

ЈП „УРБАНИЗАМ“ ПАНЧЕВО

Карађорђева бр. 4
26000 Панчево

ПРЕДМЕТ: Услови за потребе израде Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву

У вези са вашим захтевом број: 05-60/2024 од 03.09.2025. године, који смо примили дана 09.09.2025. године, достављамо услове за потребе израде Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву.

У досадашњој сарадњи на изради планске документације доставили смо вам:

- Услове за потребе израде Плана генералне регулације целине 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву бр. 2/2020-1854 од 19.08.2020. године,
- Мишљење „Инфраструктура железница Србије“ а.д. на План генералне регулације целине 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву бр. 3/2022-852 од 15.06.2022. године.

Циљ израде Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву је промена намене објеката из индустријског комплекса у Дата центар.

Граница обухвата предметних Измена и допуна плана генералне регулације, који се односи на комплекса ХИП „Азотара“, је дефинисана са северне стране границама постојећих катарстарских парцела број 15513, 15523, 15530, 15531, 15562 и 15555/3 КО Панчево. Са северо-источне стране је дефинисана деловима граница постојећеих катастарских парцела бр.: 1808 КО Војловица и 16000 КО Панчево (Улица Спољностарчевачка). Са јужне стране је дефинисана деловима граница постојећих катастарских парцела број 15816/2, 15821, 15822, 15823, 15824 КО Панчево, док је са западне стране дефинисана деловима граница постојећих катастарских парцела 15818, 15816/1, 15787, 7747/1, 15643 и 15501 КО Панчево.

Укупна површина обухвата предметних Измена и допуна плана генералне регулације који се односи на комплекс ХИП „Азотара“ износи 53ha 21ar 98m2.

„Инфраструктура железница Србије“ а.д., у складу са Просторним планом Републике Србије од 2010 до 2020. године (Службени гласник РС, 88/10), Законом о планирању и изградњи (Службени гласник РС број 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11,121/12, 42/13-УС. 50/12-УС,132/14,145/14,83/18,31/19, 37/19, 9/20, 52/21 и 62/23) и планираним развојем железничке инфраструктуре, издаје услове за израду Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву.

Разматрајући материјал који смо добили на ЦД-у, текстуални и графички део, за предметне Измене и допуне Плана генералне регулације констатовали смо да се предметно подручје налази са леве стране локалне једноколосечне електрифициране железничке пруге Панчево Варош – Панчево Војловица, на удаљености већој од 1,6 km. Из станице Панчево Војловица у km 2+989 одваја се скретницом број 7 индустријски колосек за ХИП „Азотара" и ХИП „Петрохемија". Колосек за ХИП „Петрохемија", делом пролази кроз комплекс Азотара.

Према Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС", број 88/10) као и Нацртом Просторног плана Републике Србије од 2021 до 2035. године, који је прошао јавни увид и Националним програмом јавне железничке инфраструктуре за период 2022 – 2026. године, планира се изградња теретне обилазне железничке пруге (Београд Ранжирна) – Бели Поток – Винча – мост на Дунаву – Панчево.

За планирану изградњу Саобраћајни институт ЦИП је 2008 године израдио Идејни пројекат теретне обилазне пруге Бели Поток – Винча – Панчево са друмско-железничким мостом преко Дунава код Винче, такође Саобраћајни институт ЦИП је 2005 године израдио Концепт развоја теретне обилазне пруге Бели Поток – Винча – Панчево железнички чвор Панчево, где је предвиђена изградња две кључне станице: Панчево Теретна у индустријској зони и Панчево Банат на прузи Београд – Вршац.

На траси обилазне пруге Бели Поток – Винча – Панчево непосредно пре укрштања са путем Панчево – Старчево планира се станица Панчево Теретна (km 17+900) која је лоцирана у близини индустријске зоне, а поред насеља Старчево. Железничка станица Панчево Теретна је планирана као кључна станица за организацију теретног саобраћаја и робног рада на обилазној прузи и у железничком чвору Панчево.

Концептом развоја железничког чвора Панчево планирано је да се из станице Панчево Теретна одваја нова пруга која ће повезивати предметну обилазну пругу са индустријским колосецима ХИП „Азотара", ХИП „Петрохемија", Луке, Фабрике стакла и других у овој зони, на којој се планира изградња нове железничке станице Индустријска станица. Планирана Индустријска станица ће бити лоцирана на делу пруге од одвојне скретнице из станице Панчево теретна до одвојне скретнице за индустријске колосеке ХИП „Азотара" и ХИП „Петрохемија". Станица Панчево Теретна ће посебним колосеком бити повезана са Рафинеријом.

Општи услови

План израдити у складу са Просторним планом Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС", број 88/10), Законом о планирању и изградњи („Службени гласник РС", број 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/12-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19, 9/20, 52/21 и 62/23), Законом о железници („Службени гласник РС", број 41/18, 62/23), Законом о безбедности у железничком саобраћају („Службени гласник РС", број 41/18) и Законом о интероперабилности железничког система („Службени гласник РС", број 62/23).

Посебни услови

1. Уколико се планира изградња нових објеката (производних, пословних) исте је могуће планирати на растојању већем од 25m, мерено управно на осу индустријског колосека. Изузетно **сходно Члану 71. Закона о железници** („Службени гласник РС" број 41/2018 и 62/23) дефинисано је да се у инфраструктурном појасу (до 25m од осе колосека), осим у зони пружног појаса (до 6m од осе колосека), могу градити објекти који нису у функцији железничког саобраћаја и трамвајски и тролејбуски контактни водови и

постројења, а на основу испуњених услова и сагласности које подносиоцу захтава издаје управљач инфраструктуре, као поверено јавно овлашћење, у форми решења, и ако је изградња тих објеката предвиђена урбанистичким планом јединице локалне самоуправе која прописује њихову заштиту. Прописане мере заштите тих објеката спроводи инвеститор објекта о свом трошку.

2. Сви планирани објекти не смеју својом изградњом нити експлоатацијом угрозити безбедност одвијања железничког саобраћаја, као ни безбедност постојећих објеката јавне железничке инфраструктуре.
3. Уколико се планира укрштај пута и индустријског колосека, исти планирати у складу са Правилником о начину укрштања железничке пруге и пута, пешачке или бициклистичке стазе, месту на којем се може извести укрштање и мерама за осигурање безбедног саобраћаја („Службени гласник РС", број 89/2016).
4. Приступ предметном планском подручју могуће је остварити са постојећег Спољностарчевачког пута. Унутар самог комплекса користити постојеће интерне саобраћајнице.
5. Приликом уређења предметног простора забрањено је свако одлагање отпада, смећа као и изливање отпадних вода у инфраструктурном појасу. Не сме се садити високо дрвеће, постављати знакови, извори јаке светлости или било који предмети и справе које бојом, обликом или светлошћу смањују видљивост железничких сигнала или које могу довести у забуну раднике у вези значења сигналних знакова.
6. Одводњавање површинских вода са предметног простора мора бити контролисано и решено тако да се води на супротну страну од трупа постојеће индустријске пруге.
7. У инфраструктурном појасу могу се постављати каблови, електрични водови ниског напона за осветљавање, телеграфске и телефонске ваздушне линије и водови, трамвајски и тролејбуски контактни водови и постројења, канализације и цевоводи и други водови и слични објекти и постројења на основу издате сагласности управљача инфраструктуре, која се издаје у форми решења.
8. Могуће је планирати паралелно вођење трасе комуналне инфраструктуре са трасом постојеће железничке пруге, али ван границе железничког земљишта.
9. Могуће је планирати укрштање и паралелно вођење трасе комуналне инфраструктуре са трасом постојеће и планиране индустријске пруге:
   „Укрштај водовода, канализације, продуктовода и других цевовода као и оптичких и електроенергетских каблова са постојећом индустријском пругом је могуће планирати под углом од 90°, а изузетно се може планирати под углом не мањим од 60°. Дубина укопавања испод индустријске пруге мора износити минимум 1,80 m, мерено од коте горње ивице прага до коте горње ивице заштитне цеви, односно 1,2 m мерено од коте околног терена до горње ивице заштитне цеви инсталације. Заштитне цеви у укрштају са индустријском пругом морају се поставити испод трупа пруге у континуитету испод колосека".
10. На основу Закона о планирању и изградњи (Службени гласник РС број 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/12-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19, 9/20 и 52/21) "Инфраструктура железнице Србије" а.д. као ималац јавних овлашћења, има обавезу утврђивања услова за изградњу објеката, односно издавање локацијских услова, грађевинске и употребне дозволе, услова за прикључење на инфраструктурну мрежу, као и за упис права својине на изграђеном објекту. У складу са тим, сви елементи за изградњу објеката, друмских саобраћајница као и за сваки продор комуналне инфраструктуре кроз труп индустријске пруге (цевовод, гасовод, оптички и електроенергетски каблови и друго) ће бити дефинисани у оквиру посебних техничких услова "Инфраструктура железнице Србије" а.д. кроз обједињену процедуру.

Обавеза обрађивача и доносиоца ових Измена и допуна Плана је да достави "Инфраструктура железнице Србије" а.д. Сектору за развој коначан текст са графичким прилозима у одговарајућој размери из којих се може сагледати решење Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву, ради коначног усаглашавања.

МЕНАЏЕР ЗА РАЗВОЈ И ТЕХНИЧКУ ПРИПРЕМУ

Марија Николић

Марија Николић, дипл.инж.ел.

Ова 2.

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „УРБАНИЗАМ"
ПАНЧЕВО
БРОЈ: 05-60/2024-5/6
ДАТУМ: 20-03-2026

Транспортгас Србија

РЈ ТРАНСПОРТ Панчево

ЈП „УРБАНИЗАМ" ПАНЧЕВО
Ул. Карађорђева бр. 4
26000 Панчево

Ваш број .....

Наш број 02-06-2/64-2

Датум: 13.03.2026.

Предмет: **Технички услови и информације о локацији гасоводних објеката у надлежности Транспортгас Србија доо Нови Сад, за потребе израде Измене и допуне Плана генералне регулације целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево**

Поштовани,

На основу Вашег Захтева за достављање посебних услова за заштиту и уређење простора и изградњу објеката, података о постојећем стању, условима коришћења и развојним плановима на предметном подручју, број 05-60/2024 од 02.03.2026, као и приложене графичке документације, обавештавамо Вас о следећем:

1. У зони обухвата означеног Плана постоје гасоводни објекти који чине део мреже за транспорт природног гаса чији је власник ЈП Србијагас, а користи и одржава их Транспортгас Србија Нови Сад:

- **Доводни гасовод ДГ-01-03, Панчево -Тилва, (DN 200, P_{max}=50bar)**
- **МС Азотара (максимални улазни притисак=50 bar) чије је одржавање у надлежности Транспортгас Србија само у делу проласка гасовода ДГ-01-03, Панчево –Тилва кроз поменуту МС, све до УГИ потрошача Петрохемија Панчево**

2. У зони обухвата Плана постоје и гасоводни објекти који чине део гасне мреже за дистрибуцију природног гаса чији је власник ЈП Србијагас а користи и одржава ОДС ЈП Србијагас Нови Сад и који ће из тога разлога бити само набројани:

- **Магистрални гасовод МГ-01, Елемир –Панчево,**
- **Разводни гасовод РГ-01-27, МС Азотара-ГРС Гранекспорт**

- **Магистрални гасовод МГ-01, Елемир –Панчево,**
- **Разводни гасовод РГ-01-27, МС Азотара-ГРС Гранекспорт**
- **Гасна станица ГРС Гранекспорт**
- **Гасна станица МС Азотара**

<u>За све објекте наведене у тачки 2 (као и за оне објекте који нису можда набројани) потребно је , уколико нисте, за добијање посебних услова и свих детаљних информација о њима, да се обратите ОДС ЈП Србијагас Нови Сад, у чијој је надлежности издавање поменутих услова</u>

<u>3.</u> Прикључење на транспортни гасоводни систем у надлежности Транспортгас Србија Нови Сад није могуће за капацитете испод 4.000 m³/h. Процедура прикључења на транспортни гасоводни систем објављена је на интернет страници www.transportgas-srbija.rs

<u>4.</u> Транспортгас Србија Нови Сад тренутно нема у плану да инвестира проширење транспортне гасне мреже.

У наставку текста наведени су посебни услови који се односе само и искључиво на гасоводне објекте који су у надлежности Транспортгас Србија а који су наведени у тачки <u>1</u> :

Поменути гасоводи су израђени од челичних цеви и воде се на дубини од 0,6÷2 метра. Приближна позиција гасовода и гасоводних објеката дата је у прилогу ових услова. За тачне податке о локацији гасовода и гасоводних објеката потребно је обратити се Републичком геодетском заводу.

1. При паралелном вођењу гасовода и регионалних и локалних путева одстојање пута и гасовода не сме бити мање од 5 метара мерено од спољне ивице путног појаса.
2. При укрштању гасовода са путевима угао осе гасовода према путу мора да износи између 60° и 90°.
3. При укрштању гасовода са путевима, приступним путевима и улицама заштита гасовода од механичких оштећења изводи се постављањем гасовода у заштитну цев или постављањем армиранобетонских плоча изнад гасовода.
4. Уколико се заштита изводи постављањем гасовода у заштитну цев, назívни пречник заштитне цеви мора бити такав да је размак између спољне ивице гасовода и унутрашње ивице заштитне цеви најмање 50 мм. Дебљина зида заштитне цеви се одређује прорачуном који мора бити приказан у главном пројекту. Крајеви заштитне цеви морају бити херметички затворени и извучени изван подручја или зоне објекта мин. 1,0 м са сваке стране. Заштитне цеви краће од 20 м морају имати једну, а цеви дуже од 20м две одзрачне цеви DN50, постављене на крајевима заштитне цеви. Одзрачне цеви се изводе на површини земље у виду надземне луле висине 2 м.
5. Код заштите гасовода армиранобетонским плочама димензионисање плоча треба извршити тако да у потпуности буде спречено преношење спољних оптерећења на гасовод. Заштитне плоче треба да буду изведене из сегмената. Величина, односно, тежина сегмената треба да буде таква да омогућава подизање плоча лаким дизалицама. Сваки сегмент треба да буде снабдевен анкерима за качење на дизалице. Минимално светло растојање између гасовода и заштитне плоче не сме бити мање од 60 цм. Статички прорачун армирано-бетонских плоча мора бити приказан у главном пројекту.
6. Растојање шахтова од гасовода мора бити минимум 1м (у хоризонталној пројекцији).
7. Приликом извођења било каквих радова потребно је да се радни појас формира тако да тешка возила не прелазе преко нашег гасовода на местима где није заштићен.

8. Ископ и затрпавање ровова у зони гасовода вршити ручно,
9. На откопаним деловима гасовода потребно је извршити контролу стања антикорозивне заштите и исту, уколико је потребно, обновити. Контролу АКЗ укопаних челичних гасовода врши представник Транспортгас Србија д.о.о. Нови Сад, РЈ Транспорт Панчево, са извођачем радова.
10. Затрпавање откопаног гасовода вршити песком уз набијање водом до висине од 0,3 метра изнад гасовода, а након тога материјалом из ископа.
11. Након завршетка радова извршити геодетско снимање места укрштања гасовода са путем, а геодетски снимак доставити у Транспортгас Србија д.о.о. Нови Сад, РЈ Транспорт Панчево.
12. Уколико се радови изведу без присуства наших радника бићете у обавези да извршите откопавање гасовода на месту укрштања како би стручне службе Транспортгас Србија д.о.о. Нови Сад, РЈ Транспорт Панчево констатовале да није дошло до оштећења гасовода при извођењу радова, односно, да су радови изведени у складу са датим условима.
13. Сва, евентуално, настала штета на гасоводу приликом извођења радова пада на терет инвеститора изградње приступне саобраћајнице.
14. За све додатне информације и сугестије у фази пројектовања и извођења радова у зони гасовода можете се обратити у Транспортгас Србија д.о.о. Нови Сад, РЈ Транспорт Панчево.
15. **Најмање три дана пре почетка извођења радова у зони гасовода обавестити Транспортгас Србија д.о.о. Нови Сад, РЈ Транспорт Панчево, како би се обезбедило присуство наших радника за време извођења радова.**
16. **Контакт особа у Транспортгас Србија д.о.о. Нови Сад, РЈ Транспорт Панчево: Зоран Добриковић, тел. 013/325-504, 066/888-3750**

Појашњење везано за издаваоца документа („Транспортгас Србија д.о.о.“ Нови Сад)

Надзорни одбор ЈП „Србијагас“ Нови Сад, донео је одлуку о оснивању друштва са ограниченом одговорношћу „Транспортгас Србија д.о.о.“ Нови Сад број: 01-04-19/13-2 од 22 јуна 2015 године у складу са Законом о Енергетици (Сл. Гласник РС бр. 145/14) којим је утврђена обавеза правног раздвајања делатности транспорта и управљања транспортним системом за природни гас од ЈП „Србијагас“ Нови Сад.
На основу наведеног и у циљу остваривања безбедног и несметаног транспорта природног гаса, „Транспортгас д.о.о.“ Нови Сад као оператор система издаје предметни документ.

Прилози:
1. Шема гасоводних објеката у зони обухвата Плана

С поштовањем,

Обрађивач

Славица Јевтић

Руководилац РЈ Транспорт Панчево

Саша Черницин

Графички прилог: Измене и допуне ПГР Целина 8 Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево.



У обухват плана генералне регулације Целине 8 улазе следећи гасоводни објекти:

1. Гасовод високог притиска **ДГ-01-03**, који је **у надлежности ТРАНСПОРТГАС СРБИЈА доо Нови Сад**).
2. Гасовод високог притиска **МГ-01**, деоница од ГРЧ Панчево до МС Азотара, **који је у надлежности ЈП Србијагас Нови Сад**, за који је потребно да се обратите **ЈП Србијагас Нови Сад**.
3. Унутар обухвата ПГР се налазе гасне станице **МС Азотара – (у надлежности ТРАНСПОРТГАС СРБИЈА доо и ЈП Србијагас Нови Сад)** и **ГРС Гранекспорт - (у надлежности ЈП Србијагас Нови Сад**).

датум:
11.03.2026. год.

Стефан Јаковљев

Саша Черницин

Орш 2.

IZ-2026-7027
Контрола:

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „УРБАНИЗАМ"
ПАНЧЕВО
БРОЈ: 05-60/2024-5/8
ДАТУМ: 20 -03- 2026

NIS

Јавно предузеће „Урбанизам" Панчево

Славе Бојаџиевски, директор

Карађорђева бр. 4
26000 Панчево

Функција за односе са државним органима и корпоративне комуникације

Број:
Датум: 13 MAR 2026

ПРЕДМЕТ: Достављање података и услова за израду Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара у Рафинерија у насељеном месту Панчево

Поштовани господине Бојаџиевски,

У складу са захтевом Јавног предузећа „Урбанизам" Панчево, број: 05-60/2024 од 2. марта 2026. године, сагласно одредбама Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС", бр. 72/2009, 81/2009 - исправка, 64/2010 - одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013, 50/2013 - одлука УС, 98/2013 - одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019-др. Закон, 9/2020, 52/2021, 62/2023 и 91/2025), НИС а.д. Нови Сад доставља следеће:

Увидом у достављену документацију, утврђено је да је одлуком Скупштине града Панчева о изради Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево ("Службени лист града Панчева" број 34/24) планирана измена и допуна ПГР која се односи на ХИП Азотара и промену индустријске намене у "Дата центар" као и уклањање постојећих објеката који су били у функцији рада "ХИП Азотара" и реализација нових објеката за потребе "Дата центра".

НИС а.д. Нови Сад остаје при раније изнетом ставу НИС а.д. Нови Сад, Блока Прерада из септембра 2025. године, да предложене измене и допуне ПГР-а, немају утицаја на подручје Рафинерије нафте Панчево.

За све додатне информације можете контактирати колегиницу Валентину Арамбашић, Блок Енергетика, тел. 021/401 3414, моб. 064 8881768, e-mail: valentina.arambasic@nis.rs.

За све остале информације можете контактирати Департман за спољне везе и односе са државним органима у Србији, телефон: +38111 205 8775, e-mail: serbian.gr@nis.rs

С поштовањем,

Директор Департмана за спољне везе и односе са државним органима у Србији
Департман за спољне везе и односе са државним органима у Србији
НИС а.д. Нови Сад

Светлана Марканović

Орд. 4.

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „УРБАНИЗАМ"
ПАНЧЕВО
БРОЈ: 05-60/2024-5/4
ДАТУМ: 16 -03- 2026

Odgovor na dopis broj 05-60/2024

Monday, March 16, 2026 10:09 CET

Malovic, Marko marko.malovic@messer.rs

To

olivera.dragas@urbanizam.pancevo.rs

Cc

Cavic, Dejan

Poštovana gospođo Dragaš,

Primili smo od strane „JP Urbanizam" Zahtev za dostavljanje podataka i uslova za izradu projektne dokumentacije na području plana generalne regulacije Celina 8, broj 05-60/2024, poslat 02.03.2026.

Ovim putem Vam potvrđujem da Messer Tehnogas AD ostaje pri podacima i uslovima poslatim u dopisu br. 190812-03-2025-09-24 od 24.09.2025. godine koje dostavljam u prilogu maila.

Da li je potrebno odgovor poslati i pisanim putem, ili je dovoljan ovaj mail kao potvrda?

Srdačan pozdrav,

Marko Malović, dipl.ing.mas.

Project Manager

Plant Manager

Messer Tehnogas AD

Đure Nikolajevića 1, 26000 Pančevo, Srbija

tel. +381 13 2155 419

mob. +381 65 3537 420

fax. +381 13 2346 789

email. marko.malovic@messer.rs

web. www.messer.rs

Here you will find Messer Group Data Privacy Notices

MESSER
Gases for Life

Registrovano kod Agencije za privredne registre u Beogradu pod br. 13962/2005

Registered with Register of Economic Agents in the Central Register in Belgrade No. 13962/2005

Matični broj/ID number: 07011458, PIB/VAT number: 100002942

Tekući računi/Bank accounts:

Banka Intesa Beograd 160-181920-38, UniCredit Bank Beograd 170-150-49, Raiffeisen Bank Beograd 265-1100310003000-70

OTP Banka Srbija a.d. Beograd 325-9500600021432-65.

Izvršni direktor / CEO Valentin Ilievski

JPG image001.jpg

3.8 KiB

PDF Dopis Urbanizmu 24.09.2025_ (002).pdf

968 KiB

PDF Dopis Urbanizma 02.03.2026.pdf

652 KiB

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „УРБАНИЗАМ"
ПАНЧЕВО
БРОЈ: 05-
ДАТУМ: 24-09-2025

Broj 190812-03-2025-09.24
Beograd, 24.09.2025. godine

JP „Urbanizam" Pančevo

Pisarnica JP „Urbanizam" Pančevo
Karađorđeva br. 4,
26000 Pančevo

MESSER
Gases for Life

"Messer Tehnogas"AD
„Fabrika Pančevo"
Pančevo, Đure Nikolajevića br.1
Broj 190812-03-2025-09-24
24.09 2025. god.

Messer Tehnogas AD
11090 Beograd
Banjički put 62
Srbija

Tel.: +381 11 35 37 200
Fax: +381 11 35 37 291

E-mail:
postoffice@messer.rs

Internet:
http://www.messer.rs

Reg.br. / Reg.No: 13962/2005
Matični broj / ID: 07011458
PIB/VAT: 100002942
Uplaćeni i upisani kapital društva / Paid-in and subscribed capital:
RSD 1.865.984.400,00
Tekući računi / Account number:
UniCredit banka:
170-150-49
Raiffeisen banka:
265-1100310003000-70
OTP Banka Srbija a.d. Beograd:
325-9500600021432-65
Banca Intesa:
160-181920-38
Izvršni direktor / CEO:
Valentin Ilievski

Podnosilac: **MESSER TEHNOGAS A.D. Beograd, Banjički put 62, matični broj 07011458,**
kontakt: Marko Malović, rukovodilac Fabrike Pančevo, Đure Nikolajevića 1, 26000 Pančevo

Predmet: **Odgovor na zahtev za dostavljanje podataka i uslova za izradu projektne dokumentacije na području CELINA 8, Južne industrijske zone Grada Pančeva, broj zahteva 05-60/2024, Pančevo 03.09.2025.**

Poštovani,

Na osnovu zahteva koji smo dobili od JP „Urbanizam" Pančevo pisanim putem, ovim putem dostavljamo informacije od značaja za potrebe izrade Izmena i dopuna Plana generalne regulacije Celina 8 – Petrohemija, Azotara i Rafinerija u naseljenom mestu Pančevu

Podaci od značaja za izradu projektne dokumentacije na predmetnom području su sledeći:

1. Lokacija 1, preduzeća Messer Tehnogas AD, Ogranak Pančevo u ulici Đure Nikolajevića broj 1, koja se prostire na KP 15541/1 i KP15555/2 snabdeva se električnom energijom u potpunosti iz Glavne trafostanice 110/6kV „Azotara" kablovskim vodom koji prelazi preko dela preduzeća Azotara na čijem prostoru je predviđena izgradnja „Data centra" data Elaboratom za rani javni uvid dokumenta – Izmene i dopune Plana generalne Regulacija celina 8 - Petrohemija, Azotara i Rafinerija u naseljenom mestu Pančevu iz avgusta 2025.godine. Glavna trafostanica „Azotara" preuzima električnu energiju iz 110kV razvodnog postrojenja EPS-a. **Podvlačimo da Lokacija**

1, nema mogućnost rezervnog niti alternativnog snabdevanja električnom energijom osim iz glavne trafostanice ; Azotara" te bi time kompletna lokacija 1, ogranak Pančevo preduzeća Messer Tehnogas AD ostala bez mogućnosti za obavljanje osnovne proizvodne delatnosti preduzeća.

BITNA NAPOMENA: Messer Tehnogas posluje u opštem javnom interesu i ima obaveze i u pogledu odbrane i bezbednosti Republike Srbije i obaveze da posluje i u vanrednom i ratnom stanju, te bi se svaki prekid proizvodnje ili ugrožavanja proizvodnje smatrao povredom bezbednosti Republike Srbije.

2. Lokacija 1, preduzeća Messer Tehnogas AD, Ogranak Pančevo u ulici Đure Nikolajevića broj 1, koja se prostire na KP 15541/1 i KP15555/2 snabdeva se protivpožarnom vodom iz preduzeća Azotara. Prekid u snabdevanju protivpožarnom vodom hidrantske mreže na lokaciji 1, onemogućio bi bezbedan i siguran rad lokacije na kojoj se vrši proizvodnja i distribucija medicinskih i industrijskih gasova, i gasnih mešavina.
3. Lokacija 1, preduzenja Messer Tehnogas AD, Ogranak Pančevo u ulici Đure Nikolajevića broj 1, koja se prostire na KP 15541/1 i KP15555/2 povezana je na internet i telefon (optika) preko parcela koje su obuhvaćene planom, pa je neophodno planirati izmeštanje.
4. Lokacija 1, preduzeća Messer Tehnogas AD, Ogranak Pančevo u ulici Đure Nikolajevića broj 1, koja se prostire na KP 15541/1 i KP15555/2 povezana je sa preduzećem Azotara sa nekoliko procesnih cevovoda VAN UPOTREBE I to:
    a. Cevovod za gasoviti CO2, dimenzija 10" koji se prostire od granice KP 15541/1 do pogona Amonijaka 2 (do tornja 07 F 403) u okviru preduzeća Azotara,
    b. Cevovod za gasoviti N2, dimenzija 23mm koji se prostire od granice KP 15541/1 do pogona Azotna jedinica Messer Tehnogas-a, u krugu preduzeća HIP Petrohemija i prolazi kroz krug preduzeća Azotara.

Navedeni cevovodi koji se nalaze na delu Azotare koji je obuhvaćen Izmenama PGR Celina 8 se nalazi u vlasništvu ili suvlasništvu Messer Tehnogasa i HIP Azotare i ovako utvrđene izmene bi mogle omogućiti HIP Azotara da pokuša da bez saglasnosti Messer Tehnogas-a vrši uklanjanje instalacija.

Dana 24.09.2025. godine

Podnosilac:

ZA

Za Messer Tehnogas ad Beograd

Прил. 2.

Специјална лука д.о.о.
БРОЈ: 487
ДАТУМ: 23. 03. 2026
ПАНЧЕВО, Спољностарчевачка 80

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „УРБАНИЗАМ" ПАНЧЕВО
БРОЈ: 05-60/2024-5/3
ДАТУМ: 23-03-2026

СПЕЦИЈАЛНА ЛУКА ПАНЧЕВО

Специјална лука д.о.о. Панчево

Спољностарчевачка 80
Поштански фах 175
26000 П А Н Ч Е В О

Наша веза:

Ваша веза:

ЈП УРБАНИЗАМ
Карађорђева 4
26000 Панчево

Панчево 23. 03. 2026. год.

Предмет: Одговор на Захтев за достављање података о постојећем стању, условима коришћења и развојним плановима на предметном подручју, Бр. 05-60/2024 од 02. 03. 2026.

Поштовани,

Поводом Вашег дописа број 05-60/2024 од 02.03.2026. године, који се односи на достављање података за потребе израде **Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево**, обавештавамо Вас о следећем.

Пре свега истичемо да **Специјална лука д.о.о. Панчево остаје при свим условима и ставовима достављеним у нашем допису од 30.09.2025. године**, број 2007. Сматрамо да су наведени услови и даље у потпуности релевантни и неопходни за очување функционалности и даљи развој лучко-логистичког система на подручју Специјалне луке, те их је потребно у потпуности уважити у поступку израде предметног планског документа.

У достављеној документацији уочили смо да је у међувремену дошло до **измене планског задатка**, посебно у делу који се односи на концепт изградње комплекса DATA центра и пратеће инфраструктуре.

Имајући у виду да се ради о објектима са изузетно високим енергетским потребама, значајним инфраструктурним захтевима и потенцијалним утицајем на непосредно окружење, сматрамо да је неопходно да у процесу израде планског документа буду у потпуности испоштовани:

- важећи **законски и подзаконски прописи**,
- услови надлежних институција у области **енергетике, заштите животне средине и управљања ризицима**,
- стандарди у области **безбедности индустријских комплекса**,
- као и услови који произилазе из **специфичности функционисања лучко-индустријског комплекса** у непосредном окружењу.

Посебно наглашавамо потребу да се у планском решењу сагледа **међусобни утицај новопланираних садржаја и постојећих привредних активности**, имајући у виду да се на подручју Специјалне луке обављају активности које подразумевају транспорт, претовар и складиштење различитих врста роба, укључујући и опасне материје, као и интензиван железнички и друмски саобраћај.

Иницијатива за проширење обухвата Измена и допуна Плана генералне регулације

Овом приликом желимо да покренемо и питање **проширења обухвата Измена и допуна Плана генералне регулације**, тако да исти обухвати и **подручје Специјалне луке Панчево**, које представља функционалну целину са индустријским комплексом Азотаре и Петрохемије.

Подсећамо да је, према важећем **Плану генералне регулације Целина 8**, ово подручје дефинисано као **привредно-индустријска зона са лучким, складишним, манипулативним и логистичким садржајима**, у оквиру које се планирају и развијају активности интермодалног транспорта, претовара, складиштења и дистрибуције робе.

Имајући у виду да се ради о простору од значаја за функционисање **индустријског и логистичког система града Панчева**, **АП Војводине и Републике Србије**, као и о простору који представља важну карику у систему речног транспорта на Дунаву, сматрамо да би било целисходно да се у оквиру текућих измена и допуна Плана размотри и **унапређење планског оквира за подручје Специјалне луке**, посебно у делу који се односи на режим спровођења плана.

Предлог измене режима спровођења планског документа

У том смислу предлажемо да се у оквиру Измена и допуна Плана генералне регулације размотри **укидање обавезе израде плана детаљне регулације за подручје Специјалне луке**, односно да се омогући **непосредна примена Плана генералне регулације** за делове простора где су намене и урбанистички параметри већ довољно јасно дефинисани.

Овај предлог се пре свега односи на зоне у којима је утврђена **претежна намена складишта, логистичких комплекса, манипулативних површина, транспортних и претоварних капацитета**, где постоји потреба за флексибилнијим и ефикаснијим развојем привредних и инфраструктурних садржаја.

Омогућавање непосредне примене Плана генералне регулације у овим зонама допринело би:

- унапређењу функционисања **лучко-логистичког система**,
- развоју **интермодалних транспортних капацитета**,
- ефикаснијој реализацији инвестиција у **складишне и логистичке садржаје**,
- бољем коришћењу постојеће **саобраћајне и инфраструктурне мреже**.

Такође, а обзиром да је у току вансудско поравнање за деобу сувласничке парцеле бр.15643 између ХИП Азотара и Специјалне луке предлажемо да се на истој уместо постојећих силоса чије се укидање предвиђа Изменама плана, предвиде магацинско-складишни капацитети. Иста парцела се налази у продужетку лучког кеја и иста се и користи већ деценијама као складишна површина за упаковане, расуте и комадне терете. Намера луке је да на њеном делу који ће јој припасти након деобе или пак целој парцели обзиром да се

преговара и о откупу остатка парцеле који припада ХИП Азотара, направи наткривене магацинско-складишне објекте капацитета до 30.000тона.

Уколико наша иницијатива-предлог из овог дописа за укидање обавезе израде плана детаљне регулације за подручје Специјалне луке, тј. могућност непосредне примене Плана генералне регулације није довољна за поступање, молимо Вас да нас обавестите **на који други начин је могуће формално иницирати проширење обухвата Измена и допуна Плана генералне регулације и измену режима спровођења плана за подручје Специјалне луке**, односно који је поступак и надлежност за покретање овакве иницијативе у оквиру текућег поступка израде планског документа.

Специјална лука остаје отворена за даљу сарадњу и стручне консултације у циљу проналажења планских решења која ће омогућити реализацију нових инвестиција, али и очување и унапређење постојећих привредних и инфраструктурних функција на овом простору.

Стојимо вам на располагању за сва додатна појашњења.

С поштовањем,

За Специјалну луку

Иван Ђоковић
директор



Орд. 2.

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „УРБАНИЗАМ"
ПАНЧЕВО
БРОЈ: 05-60/2024-5/1
ДАТУМ: 16-03-2026

Телеком Србија
Предузеће за телекомуникације а.д.

Београд, Таковска 2
ДЕЛОВОДНИ БРОЈ: Д209/99041/2-2026
ДАТУМ: 11.03.2026
БРОЈ ИЗ ЛКРМ: 39
ДИРЕКЦИЈА ЗА ТЕХНИКУ
СЕКТОР ЗА МРЕЖНЕ ОПЕРАЦИЈЕ
Служба за планирање и изградњу мреже Београд
Одељење за планирање и изградњу мреже Панчево
ПАНЧЕВО, Светог Саве 11

ЈП „УРБАНИЗАМ" ПАНЧЕВО

Карађорђева 4
26000 Панчево

ПРЕДМЕТ: Потврда услова Д209/400523/2-2025 од 30.09.2025.

Веза број: 99041/1-2026 од 04.03.2026.г.

Поштовани,

У вези вашег захтева бр. 05-60/2024 од 02.03.2026. за Издавање / потврду важности услова за потребе израде Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија и насељеном месту Панчево, потврђује се важност издатих услова бр. Д209/400523/2-2025 од 30.09.2025. без промена.

Обновљени услови важе годину дана. После тог рока инвеститор је у обавези да поново тражи обнову важности услова.

Контакт особе: Душица Бокић, телефон 331-155 или 064/6511-625
Ивана Младеновић, 064/6555-712.

С поштовањем,

ОВЛАШЋЕНО ЛИЦЕ
Дејан Грујић, сплец. инж. ел.

Dejan Grujić 200028130
Digitally signed by Dejan Grujić 200028130
Date: 2026.03.11 16:00:31 +01'00'

CETIN d.o.o. Beograd, Datum: 24-04-2026 11:23:00, Broj: 37/114/26

Open

CETIN d.o.o. Beograd, Datum: 24-04-2026 11:23:00, Broj: 37/114/26

MEMBER OF PPF GROUP

JP „Urbanizam" Pančevo
Karađorđeva 4
26000 Pančevo

Vaš dopis br.:	Naša referenca br.:
05-60/2024	37/114/26
Kontakt:	Datum:
+381 64 8765231	24.04.2026.

Predmet: **Izmena i dopuna Plana generalne regulacije Celina 8 – Petrohemija, Azotara i Rafinerija u naseljenom mestu Pančevo**

Veza: predmet br. 05-60/2024

Poštovana/Poštovani,

* Agencija za privredne registre je dana 01.07.2020. godine donela Rešenje broj BD 44868/2020, kojim je usvojena registraciona prijava statusne promene izdvajanja uz osnivanje. Donošenjem navedenog rešenja sprovedena je statusna promena izdvajanje uz osnivanje i istom je sa privrednog društva Telenor, kao prenosioca, prenet deo imovine i infrastrukture potrebne za obavljanje delatnosti novog pravnog lica kao Sticaoca, CETIN d.o.o. Beograd – Novi Beograd (u daljem tekstu: CETIN doo).

U okviru ove statusne promene, prava i obaveze Telenor d.o.o Beograd koji regulišu deo poslovanja u smislu delatnosti pružanja usluga iznajmljivanja infrastrukture koja se koristi za obavljanje delatnosti elektronskih komunikacija i svih pratećih usluga u koje spada i izvođenje, izgradnja i održavanje navedene infrastrukture kao i izgradnja, postavljanje i održavanje odnosne infrastrukture, zajedno sa pripadajućom imovinom, pravima, obavezama i odgovornošću koja je sa istim povezana i koja je potrebna kako bi sticalac obavljao goreopisanu delatnost (u daljem tekstu: Poslovanje) prenet je na novo pravno lice CETIN doo, koje je formirano i registrovano Rešenjem Agencije za privredne registre BD 44878/20 od 01.07.2020.godine.

Poštovana/Poštovani,

CETIN
MEMBER OF PPF GROUP

U vezi sa Vašim zahtevom za dostavljanjem podataka o razvojnim planovima mreže CETIN doo na području **Izmena i dopuna Plana generalne regulacije Celina 8 – Petrohemija, Azotara i Rafinerija u naseljenom mestu Pančevo**, a u skladu sa Zakonom o planiranju i izgradnji («Sl glasnik RS», br. 72/09, 81/09 – ispravka, 64/10 – US i 24/11), dostavljamo Vam podatke o preferentnim lokacijama i položaju preferentnih zona mreže CETIN doo na predmetnom području. Na predmetnom području nema baznih stanica CETIN doo. U pomenutim preferentnim zonama i na preferentnim lokacijama je planirana izgradnja telekomunikacionih objekata sa pripadajućom infrastrukturom za GSM, UMTS I LTE javnu mobilnu telefoniju, kao i za ostale telekomunikacione sisteme koji tehnološki nasleđuju ove sisteme. Pod telekomunikacionim objektom sa pripadajućom infrastrukturom se u ovom slučaju podrazumevaju telekomunikacioni objekti baznih radio-stanica i radio–relejnih stanica sa pripadajućim antenskim sistemima i infrastrukturom koja obuhvata zemljište, građevinu ili zgradu, antenske nosače i stubove, pristupni put, instalaciju i postrojenja za električnu energiju, kablovsku kanalizaciju i drugo neophodno za izgradnju telekomunikacionog objekta javne mobilne telekomunikacione mreže. Niskonaponska energetska mreža čija je dogradnja neophodna za napajanje planiranih objekata, kao i mreža pristupnih puteva nisu predmet ovog materijala.

Na predmetnom prostoru ne postoje optički kablovi u vlasništvu CETIN doo, ali je pri izradi **Izmena i dopuna Plana generalne regulacije Celina 8 – Petrohemija, Azotara i Rafinerija u naseljenom mestu Pančevo** obavezno predvideti :

1. **Planiranje infrastrukturnih koridora (Magistralna i distributivna mreža)**

U okviru svih planiranih i postojećih saobraćajnica i infrastrukturnih koridora u obuhvatu **Plana generalne regulacije Celina 8 – Petrohemija, Azotara i Rafinerija u naseljenom mestu Pančevo**, neophodno je rezervisati prostor za izgradnju distributivne telekomunikacione kablovske kanalizacije (TKK).
Koridore planirati prvenstveno u trotoarima ili zelenim površinama, van kolovoza, kako bi se omogućilo nesmetano održavanje bez obustave saobraćaja.
Obavezno je planiranje kontinualnih trasa koje povezuju unutrašnjost kompleksa sa javnom saobraćajnicom (Spoljnostarčevačka ulica), radi spajanja na magistralnu optičku mrežu.

2. **Obezbeđivanje pristupa objektima (Ulaz optike)**

Za svaku novu ili rekonstruisanu zgradu u okviru kompleksa, obezbediti da svaki objekat mora imati projektovanu podzemnu kablovsku vezu od objekta do najbližeg distributivnog okna (šahta) javne mreže.
Unutar objekta predvideti namensku prostoriju ili koncentracijski orman za smeštaj pasivne i aktivne telekomunikacione opreme sa obezbeđenim napajanjem i uzemljenjem.
Unutrašnju instalaciju u objektima izvesti tako da podržava velike protoke (optika do radnog mesta/korisnika), čime se omogućava direktno uvođenje optičkih kablova bez dodatnih građevinskih radova.

Prilikom planiranja i izgradnje telekomunikacione infrastrukture u obuhvatu **Plana generalne regulacije Celina 8 – Petrohemija, Azotara i Rafinerija u naseljenom mestu Pančevo**, obavezno je poštovanje načela **tehnološke neutralnosti i otvorenog pristupa**. Vlasnici

CETIN
MEMBER OF PPF GROUP

parcela i objekata ne smeju uspostavljati ekskluzivna prava (monopol) u korist jednog operatora, već su dužni da omoguće ravnopravne uslove za pristup i korišćenje izgrađene kablovske kanalizacije svim zainteresovanim operatorima (poput CETIN d.o.o.), u skladu sa Zakonom o elektronskim komunikacijama.

U Prilogu 1 je data tabela sa podacima o preferentnim zonama izgradnje novih telekomunikacionih objekata CETIN doo u **Izmena i dopuna Plana generalne regulacije Celina 8 – Petrohemija, Azotara i Rafinerija u naseljenom mestu Pančevo.**

Prilozi:

Prilog 1: Podaci o preferentnim zonama izgradnje novih telekomunikacionih objekata CETIN doo u granicama **Izmena i dopuna Plana generalne regulacije Celina 8 – Petrohemija, Azotara i Rafinerija u naseljenom mestu Pančevo.**

Sa poštovanjem,
CETIN d.o.o.

Aleksandar Sulejmanović, dipl.ing.
Planning Director

Prilog 1: Podaci o preferentnim zonama izgradnje novih telekomunikacionih objekata CETIN doo u granicama Izmena i dopuna Plana generalne regulacije Celina 8 – Petrohemija, Azotara i Rafinerija u naseljenom mestu Pančevo.

R. Br	Planirane lokacije	Istočna geografska dužina	Severna geografska širina	Prečnik preferentne zone (m)	Visina stubova (nosača) u odnosu na nivo tla [m]
1	Pančevo 6	20.665026° E	44.841386° N	400	25-35
2	Pančevo 23	20.668775° E	44.837872° N	400	25-35

U pomenutim preferentnim zonama i na preferentnim lokacijama je planirana izgradnja objekata telekomunikacione infrastrukture za sisteme GSM i UMTS javne mobilne telefonije, kao i za ostale telekomunikacione sisteme koji tehnološki nasleđuju GSM i UMTS sistem. Pod telekomunikacionom infrastrukturom se u ovom slučaju podrazumevaju telekomunikacioni objekti baznih radio-stanica i radio–relejnih stanica, sa pripadajućim antenskim sistemima, stubovima ili nosačima na zgradama za montažu antena, kontejneri ili prostorije za smeštaj opreme, kao i uređaji za napajanje opreme sa priključenjem na energetsku mrežu.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Број: 001316469 2026 14850 003 004 016 012
Датум: 29.04.2026. године
Немањина 22-26
Београд

ЈП „Урбанизам" Панчево
Карађорђева бр. 4
26000 Панчево

Предмет: Одговор на захтев број: 05-60/2024, од 06.03.2026. године, односно на захтев број: 05-60/2024, од 20.04.2026. године, за достављање посебних услова за заштиту и уређење простора и изградњу објеката, подаци о постојећем стању, условима коришћења и развојним плановима на предметном подручју Плана генералне регулације Целине 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево

Поводом вашег захтева број: 05-60/2024, од 06.03.2026. године, односно, захтева број: 05-60/2024, од 20.04.2026. године, обавештавамо вас да је Министарство заштите животне средине (у даљем тексту: Министарство) размотрило захтев за достављање посебних услова за заштиту и уређење простора и изградњу објеката, као и за достављање података о постојећем стању, условима коришћења и развојним плановима на предметном подручју Плана генералне регулације Целине 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, који се односи на севесо комплексе у надлежности овог Министарства.

Сходно томе, овим путем вас обавештавамо да је актом број: 003810169 2025 14850 003 004 000 001, од 03.10.2025. године, надлежни орган предложио привремени прекид поступка измена и допуна Плана генералне регулације Целине 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву, до испуњења обавеза оператера комплекса Азотара Панчево, утврђених Законом о заштити животне средине до 7. децембра 2025. године, односно у складу са Законом о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце („Службени гласник РС", број 94/2024), након наведеног датума, услед повећаног нивоа ризика од настанка хемијског удеса на простору Целине 8.

У међувремену, дана 02.02.2026. године, оператер ХИП Азотара д.о.о. Панчево доставио је Обавештење у складу са Законом о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце и Правилником о садржини, форми и начину достављања обавештења о комплексу, оператеру комплекса, опису комплекса и његове околине, као и попису опасних супстанци које су присутне на комплексу („Службени гласник РС", број 28/2025), у коме је наведен разлог за трајни престанак рада комплекса, односно његову демонтажу, као и подаци о спроведеним и планираним мерама за безбедну обуставу рада, демонтажу комплекса и уклањање опасних супстанци са локације, у циљу реализације ДАТА центра на постојећем локалитету.

Такође, између осталог у достављеном Обавештењу је наведено, да је током 2025. године из комплекса трајно уклоњен сав материјал на бази амонијум-нитрата, као и остале сировине за које је било неопходно постојање севесо постројења, у складу са

Одлуком привредног друштва од 07.09.2023. године. Такође, опрема која се користила за производњу ђубрива трајно је стављена ван функције, у складу са истом Одлуком.

Планирани рок за демонтажу и трајно уклањање опреме износи 12 месеци, у складу са Одлуком директора од 25.12.2025. године.

Инспекција за заштиту животне средине је извршила ванредни инспекцијски надзор на основу достављеног Обавештења о трајном престанку рада комплекса од 02.02.2026. године, у складу са чланом 31. Закона о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце.

Након извршеног надзора, Записником о инспекцијском надзору, број: 000541950 2026 14850 008 014 383 015, од 20.03.2026. године, наложено је оператеру ХИП Азотара д.о.о. Панчево, Спољностарчевачка 80, да у складу са утврђеним роковима за демонтажу и продају опреме по Одлуци директора од 25.12.2025. године, писаним путем уз приложене доказе, обавести надлежног инспектора за заштиту животне средине о реализацији наведених активности.

Имајући у виду да су за предметну локацију раније утврђени услови и мере у складу са прописима из области заштите од великог хемијског удеса, који чине саставни део важећег планског документа, као и да је оператер комплекса, ХИП Азотара Панчево доставио Обавештење о трајном престанку рада комплекса и спровођењу активности на демонтажи објеката и уклањању опасних супстанци, констатује се следеће:

1. Утврђени услови и мере у складу са прописима из области заштите од великог хемијског удеса примењују се до достављања службене потврде надлежног инспекцијског органа о потпуном отклањању опасности на предметном комплексу;
2. У периоду до испуњења услова из тачке 1, простор предметног комплекса задржава режим ограничене и контролисане намене, у складу са условима заштите од великих удеса, који обухватају утврђене зоне ризика, прописана безбедносна удаљења, забране и ограничења изградње, као и мере за спречавање и ублажавање последица могућих хемијских удеса;
3. Нови режим коришћења простора утврђује се кроз измене и допуне планског документа, у складу са стварним стањем на терену и потврђеним престанком постојања опасних супстанци.

За додатне информације, као и даљу сарадњу можете се обратити овом органу, на адресу: Министарство заштите животне средине, Сектор за управљање животном средином, Одељење за заштиту од великог хемијског удеса, Омладинских бригада 1, 11070 Нови Београд.

ДРЖАВНИ СЕКРЕТАР

Александар Дујановић
по решењу о овлашћењу бр.
003175811 2025 14850 009 005 020 092
од 14.07.2025. године

Доставити:
-Наслову
-Архиви

Прилог 2.

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „УРБАНИЗАМ"
ПАНЧЕВО
БРОЈ: 05-60/2024-7/3
ДАТУМ: 22-09-2025

IZ-2025-24657
Контрола:
18.09.2025.

HIP PETROHEMIJA

Јавно предузеће „Урбанизам" Панчево
Карађорђева 4
26.000 Панчево

У Панчеву, 17.09.2025. године

ПРЕДМЕТ: Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8

Поступајући по Захтеву за достављање посебних услова за заштиту и уређење простора и изградњу објеката, подаци о постојећем стању, условима коришћења и развојним плановима на предметном подручју, број: 05-60/2024 од дана 03.09.2025. године у Прилогу 1 вам достављамо материјал који се састоји из два дела, и то:

а. Инфраструктурни део: тачке од 1 до 8 показују инсфрастурктурне објекте ХИП-Петрохемије који би морали бити сачувани и којима би се морало обезбедити несметно коришћење, односно обезбедити да их ХИП-Петрохемија несметано користи
б. Развојни део: тачке од 9 до 13 показују развојне планове ХИП-Петрохемије које би желели да укључимо у ток измене ПГР Ц8 како би из ПГР црпели информације за издавање локацијских услова, а без даље разраде постојећег планског документа.

У Прилогу 2 су приказани детаљи у погодној размери у вези локација за изградњу фото напонских електрана у ХИП-Петрохемији.

Контакт особа испред ХИП-Петрохемије: Саша Борзановић, 064 85 66 040

С поштовањем,

Прилози:
Прилог 1 – Инфраструктурни и развојни део
Прилог 2 - Локације за изградњу фото напонских електрана

Горан Стојилковић, директор

ХИП-Петрохемија д.о.о. Панчево

HIP-Petronemija d.o.o. Pančevo
Spoljnostarčevačka 32, 26000 Pančevo, Srbija
Tel: +381 13 307-000
posta@hip-petrohemija.rs
www.hip-petrohemija.com

PIB: 101052694
Matični broj: 08064300

Društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju petrohemijskih proizvoda, sirovina i hemikalija „HIP-Petrohemija" Pančevo

Poslovna banka: Banka Poštanska štedionica, Beograd, Kraljice Marije 3
račun br. 200-2231110102988-58



Infrastrukurni deo 1 Gasovod

Ca parcele 15705 započinje nadzemni razvod ceovoda prirorodnog gasa za HIPP i za Azotaru.
Ovaj cevovod za gas veličine 8", se nalazi na cevnom most – konstrukciji od čelični profila.
Cevni most sa već pomenutim cevovodom za prirodni gas prolazi sledećim katastarskim parcelama
15705 Gasno regulaciono čvorište - početak nadzemnog razvoda po cevnom mostu
15708 unutrašnja saobraćajnica Azotara
15734 Azotara
15823 unutrašnja saobraćajnica Azotara
15346 HIPP
15342 HIPP
15347 unutrašnja saobraćajnica HIPP
I na dalje su sve parcele kojima se proteže cevni most u vlasništvu HIPP
HIPP u svom radu konstantno koristi prirodni gas u Fabrikama Energeika i Eteilen i PEVG i zbog toga ovaj cevovod kao i cevni most na kome se nalazi bi morao da ostanu u funkciji.



Infrastrukurni deo 2 Unutrašnja fabrička saobračajnica

Potrebno je zadržati u funkciji unutrašnju fabričku saobraćajnicu ko počinje u uluci Spoljnostarčevačka i pruža se preko Katastarskih parcela:
15824
15823
15822
15821
15816/2
15819
Ova fabrička saobraćajnica ima zaštitnu ulogu u protivpožarnom smislu .Ona je deklarisana kao protivpožarni put i zbog toga je neophodno obezbediti njenu prohodnost i korišćenje i u narednom periodu.



<u>Infrastrukurni deo 3</u> Plovni kanal i Kanal otpadnih voda

HIP-Petroemija u svom radu koriste dva infrastruktirna objekta koji su prikazani na gornjoj skici- To su dva kanala koji su povezani sa rekom Dunav: Plovni kanal i Kanal otpadnih voda.

Plovni kanal se nalazi KP 7747/1 (markiran je žutom bojom)) a HIP-Petrohemija iz njega crpi vodu i napaja sisteme:

- sirove vode i
- protivpožarne vode

Ova dva sistema su neophodna za pravilno funkcionisanje HIP-Petrohemija.

<u>Kanal otpadnih vod</u>a se nalazi na KP 77747/12 (markiran je roze bojom na gornjoj skici) a HIP-Petrohemija ga koristi tako što u njega ispušt a obrađenu vodu na izlazu iz svoje Fabrike za obradu voda (FOV) tretmana obrade industrijske

Potrebno je oba ova kanala zadržati u funkciju i obezbediti njihovo nesmetano korišćenje, jer je to uslov za odvjanje proizvodnje u HIP-Petrohemija



Infrastrukurni deo 4 Železnička saobraćajnica

Potrebno je sačuvati saobraćajnu komunikaciju između HIP-Petrohemije i Ranžirne stanice industrijskog koloseka, do trenutka izmeštanja ranžirne stanice na novu lokaciju u skladu sa planom ismeštanja cele železničke saobračajnice.

Pomenuta saobraćajna komunikacija prolazi kroz prostor Azotare, koji je predmet izmene plana detaljne regulacije i prilikom izmene plana potrebno je obratiti pažnju da funkcija železničke sabraćajnice ne bude ugrožena jer se ona redovno koristi za potrebe HIP-Petrohemija.



Infrastrukurni deo 5

Podstanica 1 i podzemni cevovod sanitarne kanalizacije

Za rad Petrohemije je neophodno je sačuvati i omogućiti nesmetano funkcionisanje 4 objekta koji su upisani u list nepokretnosti na KP 15790 kao i njihovog pripadajućeg podzemnog cevovoda

Objekti su u funkcijisi stema sanitarne kanalizacije.

Pomenuta 4 objekta predstavljaju jednu od podstanica sanitarne kanalizacije

Zadatak podstanice je da podzemnim cevovodom transportuje sanitarnu vodu od korisnika u Petrohemiji do Fabrike za obradu voda, gde se sanitarna voda prerađuje i nakon koje se tako prerađena voda ispušta u recipijent – kanal otpadnih voda koji je povezan sa rekom Dunav.





<u>Infrastrukurni deo 6</u> Podstanica 2 i podzemni cevovod sanitarne kanalizacije

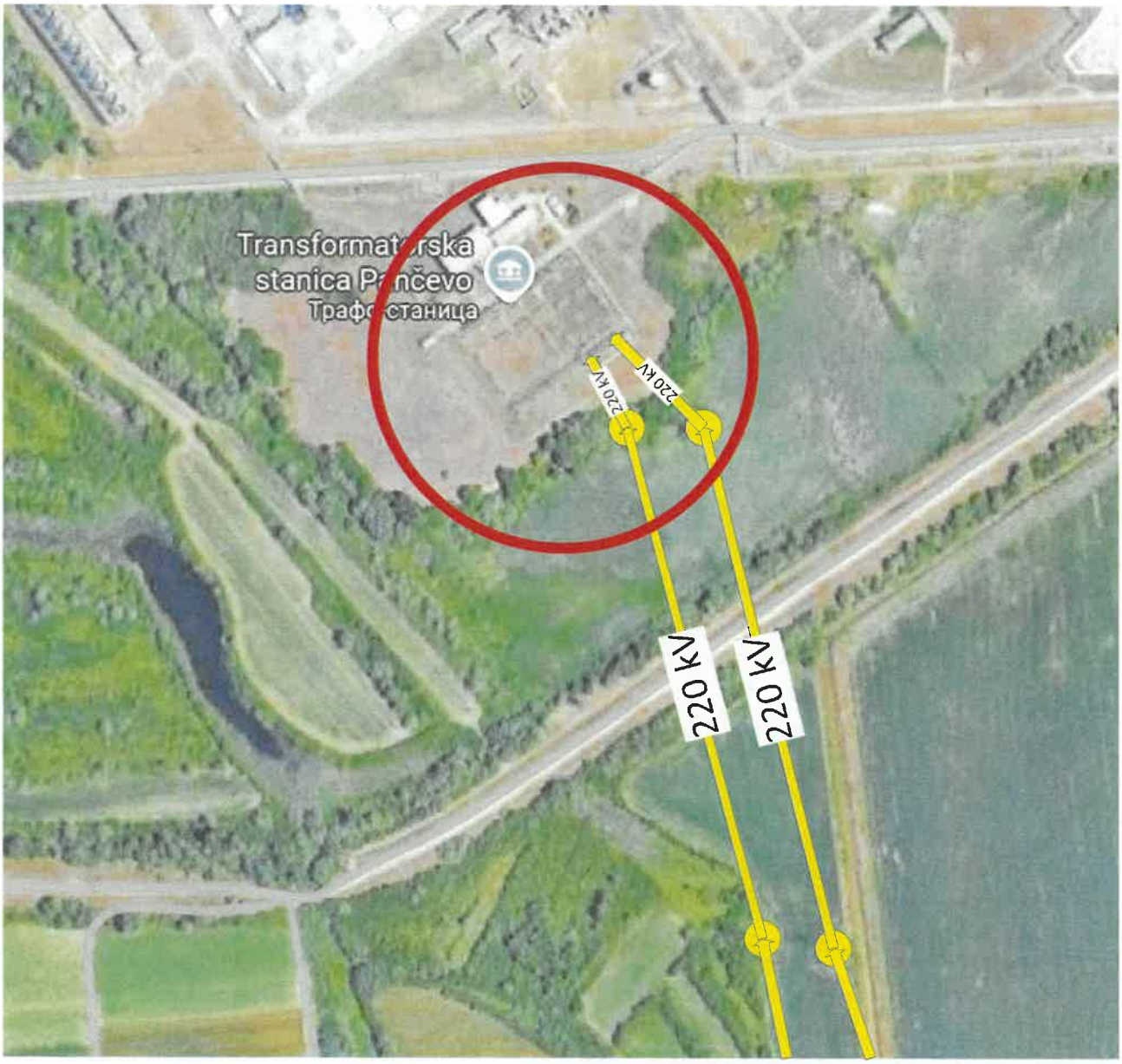
Za rad Petrohemije neophodno je sačuvati i omogućiti nesmetano funkcionisanje podstanice sanitarnog toka (koja sastoji se od dve vertikalne potopljene pumpe i crpišta). kao i njihovog pripadajućeg dolaznog i odlaznog podzemnog cevovoda sanitarnog toka i električne instalacije za napajanje pumpi.
Podstanica se nalazi na na KP 15755
Zadatak podstanice je podzemnim cevovodom transportuje sanitarnu vodu od korisnika u Petrohemiji do Fabrike za obradu voda, gde se sanitarna voda prerađuje i nakon koje se tako prerađena voda ispušta u recipijent – kanal otpadnih voda koji je povezan sa rekom Dunav.



<u>Infrastrukurni deo 7</u> Koridor Rafinersko pristanište – Rafinerija

Južno u odnosu na HIP-Petrohemiju nalazi se koridor u kome se nalazi drumska saobraćajnica i cevovodi koji povezuju Rafinerijsko pristanište na reci Dunav i Rafineriju nafte Pančevo.
HIP-Petrohemija je povezana na ovu saobraćajnicu i na cevovode. Pomoću ovih cevovoda ostvaruje se tehnološka veza Petrohemije i Rafinerije, u vidu transporta u i iz Rafinerije, odnosno Rafinerijskog pristaništa i to sirovina, energenata i gotovog proizvoda.

Potrebno je sačuvati i omogućiti neometano funkcionisanje ovog koridora, drumske saobraćanice i cevovoda.





<u>Infrastrukurni deo 8</u> Dalekovodni 220 kV sistem napajanja HIP-Petrohemije

Potrebno je sačuvati i obezbediti nesmetano funkcionisanje dalekovodnog 220kV sistema napajanja električnom energijom HIP-Petrohemije. Na KP 15289 dalekovodi ulaze u HIP-Petrohemiju.



<u>Razvojni deo: 9</u> Crpna stanica sirove i protivpožarne vode

Razvojni planovi HIP-Ptrohemije predviđju rekonstrukciju i dogradnju objekta Crpna stanica sirove i protivpožarne vode u cilju povećanja povećanja kapaciteta protivpožarne vode,a radi usklađivnja sa zakonima iz oblasti Zaštite od požara. Objekat je na KP 7747/11 u HIPP.



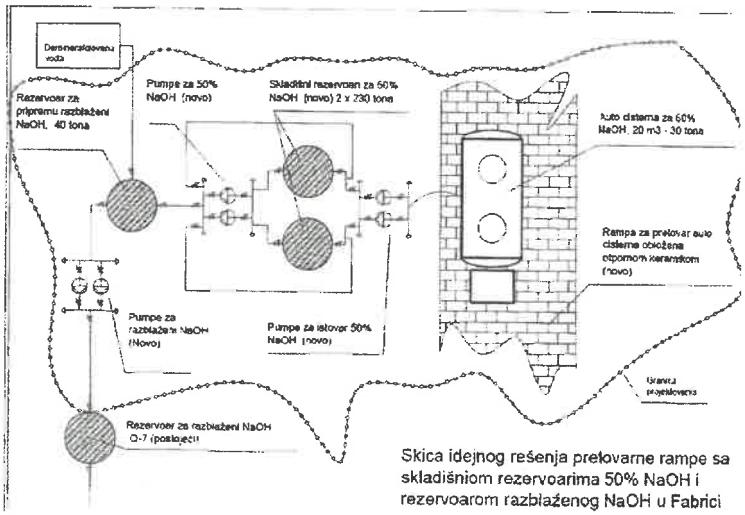
Razvojni deo: 10 Izgradnja novog kotla

Na KP 15960 u Fabrici Etilen, na mestu zidanog objekta br 1 na KP,koji se ove „Polišernica" predviđa se izgradnja jednog parnog kotla. Objekat br 1 na KP 15960 će biti srušen a na njegovom mestu će biti postavljen parni kotao sa svojim pripadajućim ventilatorom, dimnjakom, i ostalim uobičajenim pripadajućim delovima.

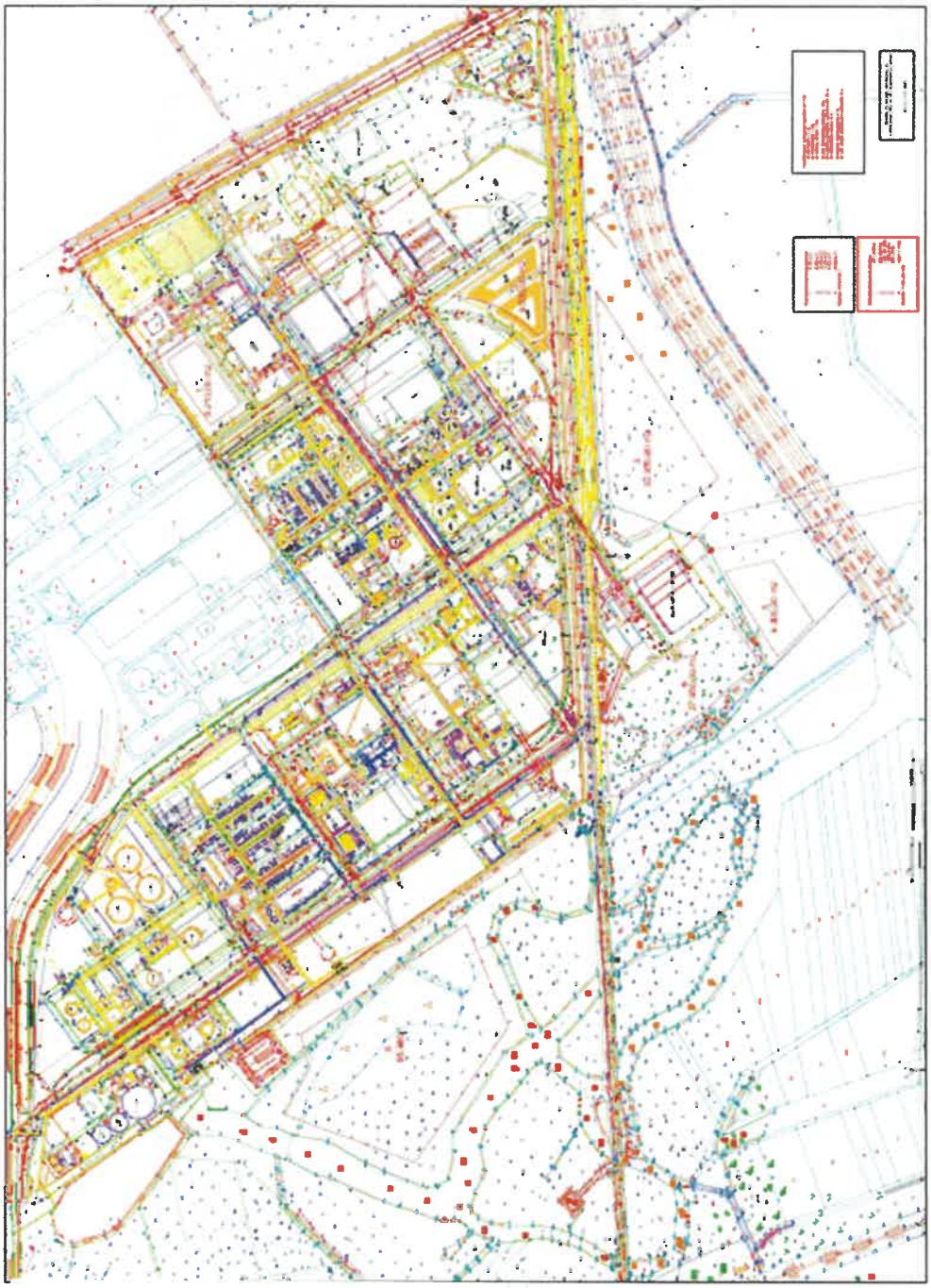


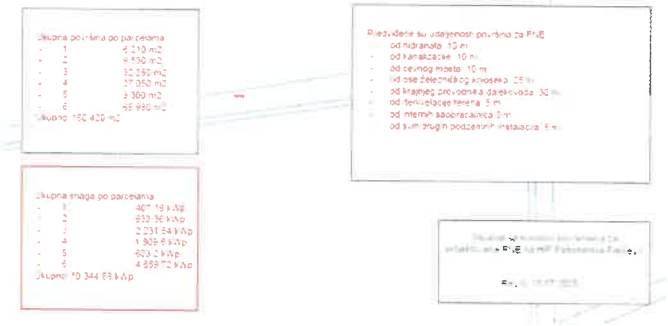
<u>Razvojni deo: 11</u> Izgradnja 3 rezervoara za NaOH u Fabrici Etien

Na neizgrađenom delu KP 15965 u fabrici Etilen predviđa se izgradnja 3 rezervoara, pretovarne rampe za kamionske cisterne sa pripadajućim ceovodima i pumpama. Svrha ove izgradnje je namera da se prestane sa korišćenjem rezervoarskog prostora u Fabrici Elektrliza zbog nefikasnosti.



Skica idejnog rešenja pretovarne rampe sa skladišnim rezervoarima 50% NaOH i rezervoarom razblaženog NaOH u Fabrici





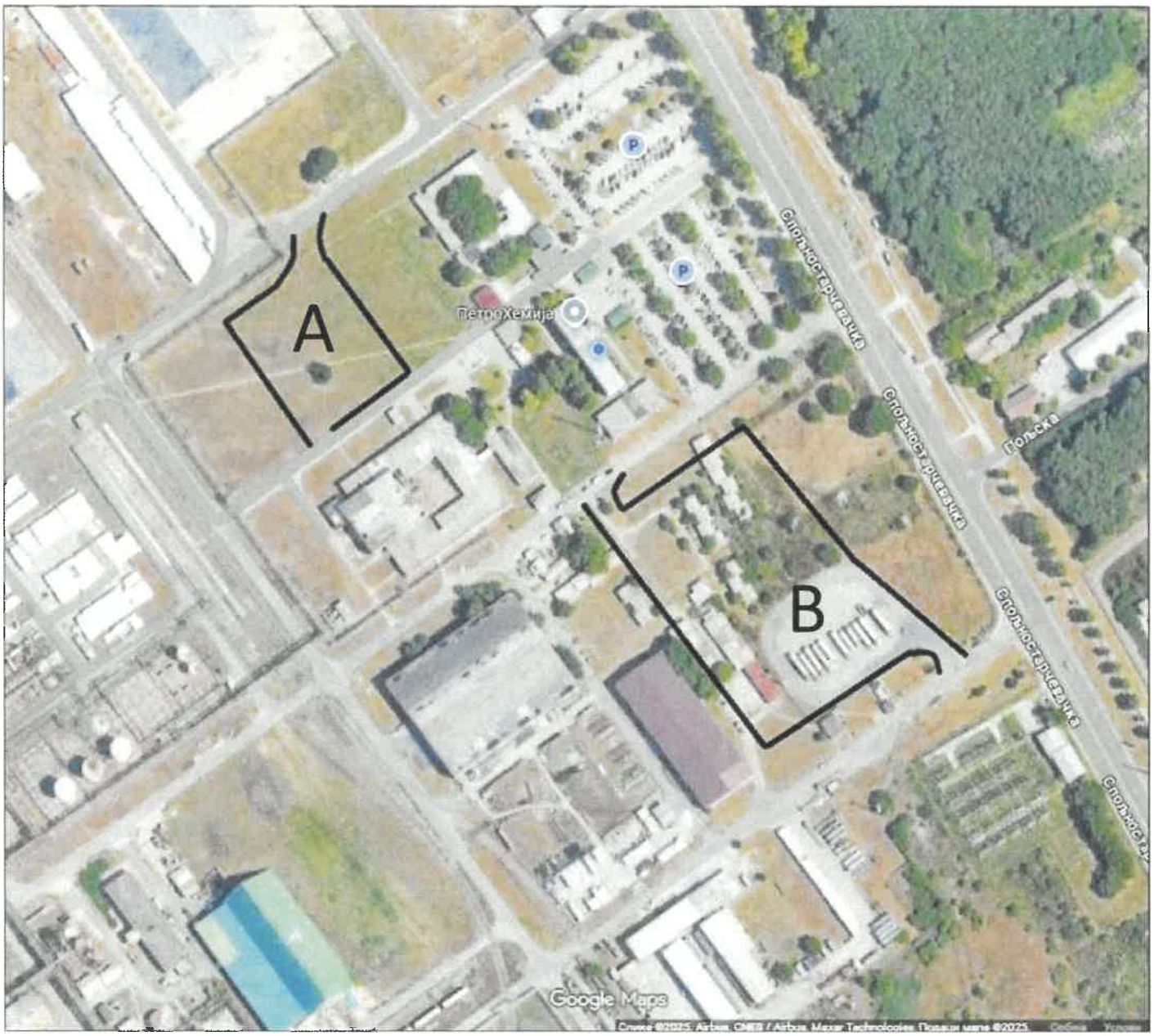
Napomena: u prilogu materijala se nalazi Pdf crtež pogodne razmere za razumevanje detalja lokacija

Razvojni deo: 12 Fotonaponske elektrane

Razvoj fotonaponskih elektrana na zemlji planiran je na katastarskim parcelama broj 15343, 15870, 15390, 15157/1 I 15405 K.O. Pančevo. Potrebne površine I snage elektrana date su u grafičkom prilogu koji je prilog ovog mejla. U toku je izrada tehnoekonomskog elaborate planiranje izgradnje koji bi nakon izrade, ukoliko je potrebno, bio dostavljen I obrađivaću planskog dokumenta. U tekstualnom delu plana potrebno je da se sam tekst precizira/dopuni tako da se obezbedi planski osnov za izgradnju fotonaponskih elektrana na krovovima objekata.

Kako iz dostavljene dokumentacije nije jasno da li se zadržava industrijski kolosek (u planu namene površina isti prelazi preko objekta Data centra što je neuobičajeno) kao I neka druga infrastruktura molimo da nas pozovete na sastanak na kojem bismo dobili dodatna pojašnjenja.

r. br	Oznaka zone u koju se planira buduća izgradnja PN panela	Broj KP u listu nepokretnosti
1	1	KP 15343
2	2	KP 15870
3	3	KP 15157/1
4	4	KP 15390
5	5	KP 15157/1
6	6	KP 15405



Razvojni deo 13 Parking za drumska vozila vozila teretnog saobraćaja

Potrebno je obezbediti – izgraditi novi parking za teretna vozila sa 25-30 parking mesta što iznosi ukupno oko 5.000 kvm . Ovu površinu bi realizovali na KP 15 343 u okviru obeležene zone A (5.000 kvm) ili na KP 15 359 i 15360 u okviru obeležene zone B (5.000 kvm).

65.980
6
27.050,00 m2
4
9.300,00 m2
5
32.350,00 m2
3
9.530,00 m2
2
6.210,00 m2
1

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „УРБАНИЗАМ
ПАНЧЕВО
БРОЈ: 05-60/2024-713
ДАТУМ: 11-05-2026

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ГРАД ПАНЧЕВО
ГРАДСКА УПРАВА
СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Број: 000887171 2026 08725 004 006 380 001
Панчево, 11.05.2026.

ЈП „Урбанизам“ Панчево
Панчево, Карађорђева бр. 4

Одговор на захтев за издавање посебних услова заштите животне средине за потребе израде и уређење простора и изградњу објеката, података о постојећем стању, условима коришћења и развојним плановима на предметном подручју за потребе израде измена и допуна Плана генералне регулације ЦЕЛИНА 8 – Петрохемија, Азотара, Рафинерија у насељеном месту Панчево.

ЈП „Урбанизам“ Панчево доставио је Захтев, број 05-60/2024 од 02.03.2026. године за достављање посебних услова за заштиту и уређење простора и изградњу објеката, података о постојећем стању, условима коришћења и развојним плановима на предметном подручју за потребе израде измена и допуна Плана генералне регулације ЦЕЛИНА 8 – Петрохемија, Азотара, Рафинерија у насељеном месту Панчево.

План генералне регулације ЦЕЛИНА 8 –Петрохемија, Азотара и Рафинерију у насељеном месту Панчево („Сл. лист града Панчева“, бр. 21/22 и 34/24), обухвата севесо постројења, која су у надлежности Министарства заштите животне средине и налазе се Регистру севесо постројења на територији републике Србије (ажуриран 5.12.2025).

ЈП „Урбанизам“ Панчево доставио је дана 07.05.2026.год. одговор Министарства заштите животне средине бр 001316469 2026 14850 003 004 016 012 од 29.04.2026 за достављање посебних услова за заштиту и уређење простора и изградњу објеката, података о постојећем стању, условима коришћења и развојним плановима на предметном подручју за потребе израде измена и допуна Плана генералне регулације ЦЕЛИНА 8 – Петрохемија, Азотара, Рафинерија у насељеном месту Панчево.
У наведеном допису се наводи да је извршен ванредни инспекцијски надзор на основу Обавештења о трајном престанку рада комплекса и спровођењу активности на демонтажи објеката и уклањању опасних супстанци од стране ХИП Азотара Панчево. На крају дописа, констатовано је следеће:

1. "Утврђени услови и мере у складу са прописима из области заштите од великог хемијског удеса примењују се до достављања службене потврде надлежног инспекцијског органа о потпуном отклањању опасности на предметном комплексу.
2. У периоду до испуњења услова из тачке 1., простор предметног комплекса задржава режим ограничене и контролисане намене, у складу са условима заштите од удаљења, забране и ограничења изградње, као и мере за спречавање и ублажавање последица могућих хемијских супстанци.
3. Нови режим коришћења простора утврђује се кроз измене и допуне планског документа, у складу са стварним стањем на терену и потврђеним престанком постојања опасних супстанци."

У истом допису од Министарства сте обавештени да је актом бр. 003810169 2025 014850 003 004 000 001 од 03.10.2025., надлежни орган предложио привремени прекид поступка Измена и допуна Плана генералне регулације ЦЕЛИНА 8 – Петрохемија, Азотара, Рафинерија у Панчеву, до испуњења обавеза оператера комплекса Азотара Панчево, утврђених Законом о заштити животне средине до 07.12.2025. године, односно у складу са Законом о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце ("Службени гласник РС", број 94/2024), након наведеног датума, услед повећаног нивоа ризика од настанка хемијског удеса на простору Целине 8.

Имајући у виду наведено, тек након добијеног обавештења о испуњењу обавеза оператера комплекса Азотара и услова од стране надлежног Министарства животне средине, у складу са Законом о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце, Секретаријат за заштиту животне средине може да иде у даље разматрање вашег захтева за давање услова, односно потврђивање раније издатих услова.

Такође, исти поступак по препоруци Министарства, треба да се примени и у погледу започете процедуре за израду Стратешке процене утицаја Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8-Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево на животну средину („Сл. лист града Панчева“ бр. 34/24).

С Е К Р Е Т А Р,

За Весна Јорић

Зденка Миљковић, дипл.инж.тех.

Доставити:
- ЈП „Урбанизам“ Панчево
  Карађорђева бр. 4, Панчево
- Архиви

05-60/2024-4/5
06.03.2026.

Република Србија
Министарство заштите животне средине
Сектор за надзор и превентивно деловање у животној средини
Одсек за контролу СЕВЕСО постројења
Број: 000541950 2026 14850 008 014 383 015
Датум: 20.03.2026. године
Немањина 22-26

ЗАПИСНИК О ИНСПЕКЦИЈСКОМ НАДЗОРУ

1.Општи подаци о надзору и надзираном субјекту

Састављен дана 02.03.2026. године са почетком у 10^{00} часова у просторијама Министарства заштите животне средине, Нишавски управни округ, Ул. Страхињића Бана бб., у предмету вршења: **ванредног теренског и канцеларијског** инспекцијског надзора у погледу контроле мера заштите од великог хемијског удеса оператера севесо комплекса у складу са члановима 31. и 44. до 49. Закона о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце „Службени гласник РС“, број 94 од 28. новембра 2024., и подзаконских аката који уређују област заштите од великог хемијског удеса.

Разлози за ванредни инспекцијски надзор: Ванредни инспекцијски надзор на основу достављеног Обавештења о трајном престанка рада комплекса од 02.02.2026., а у складу са чланом 31. Закона о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце „Службени гласник РС“, број 94 од 28. новембра 2024.

Инспекцијски надзор су извршили инспектори:

Име и презиме: **Славиша Банковић**, Број службене легитимације: **012;**

Име и презиме: **Драгана Босиљчић**, Број службене легитимације: **003;**

Инспекцијски надзор је извршен као **самосталан.**

Инспекцијски надзор је извршен код надзираног субјекта који је **регистровани субјекат и правно лице.**

Пословно име и назив: **Предузеће за производњу вештачких ђубрива и азотних једињења „ХИП-АЗОТАРА“д.о.о. Панчево, ул. Спољностарчевачка бр. 80,**

ПИБ: **101865761**

Матични број: **08053529**

Заступник / одговорно лице: Милија Милета Павловић

(име и презиме, датум и место рођења, ЈМБГ, име оца, адреса пребивалишта)

Функција: Директор

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „УРБАНИЗАМ"
ПАНЧЕВО
БРОЈ: 05-60/2024-4/5
ДАТУМ: 06 -03- 2026

ЈМБГ: 0307966790022
Датум и место рођења: 03.07.1966. Ужице, РС
Занимање: Дипл. маш. инж.
Адреса и место становања: ул. Народног фронта бр. 035; Нови Сад
Држављанство: Српско
ЛК бр.: 014251615
Дат.издавања: 13.12.2024. ПУ у Новом Саду

Контакт: Милија Павловић - директор
Моб: 0655538014; e-mail: office@promist.rs

Теренски инспекцијски надзор је започет дана 20.02.2026. год. у 10^{00} часова, и завршен истог дана у 14^{00} часова.

Инспекцијски надзор је извршен на основу: чланова 31. и 44. до 49. Закона о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце „Службени гласник РС", број 94 од 28. новембра 2024., у вези са чланом 2. Закона о инспекцијском надзору („Сл. гл. РС " бр. 36/15, 44/18-др.закон и 95/2018).
Инспекцијски надзор је покренут по **службеној дужности.**
Налог за инспекцијски надзор: **Да**
Име и презиме лица које је издало налог: **Драгана Босиљчић**
Функција лица које је издало налог: **Начелник Одељења за контролу Севесо постројења, хемикалија и биоцидних производа.**
Датум издавања налога: **11.02.2026. године.**
Надзирани субјекат **је обавештен** о предстојећем инспекцијском надзору **12.02.2026. године**, најмање **три радна дана пре почетка надзора** достављањем Обавештења број 000541950 2026 14850 008 014 383 015 од 11.02.2026. године са подацима о интернет страници на којој су доступне контролне листе за овај надзор;
Инспекцијски надзор је почео уручењем налога за инспекцијски надзор надзираном субјекту
Инспекцијски надзор је извршен у присуству: Милија Павловић - директор
Моб: 0655538014; e-mail: office@promist.rs

2.Предмет ванредног инспекцијског надзора:

1)Ванредни инспекцијски надзор на основу достављеног Обавештења о трајном престанку рада комплекса од 02.02.2026., а у складу са чланом 31. Закона о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце „Службени гласник РС", број 94 од 28. новембра 2024.
2)Контрола мера заштите од великих удеса севесо комплекса на основу Закона о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце („Службени гласник РС", бр. 94 од 28. новембра 2024) који је почео да се примењује 06.12.2025. године.

3.Ток и садржај предузетих радњи ради утврђивања чињеница и других радњи у поступку

Пре почетка инспекцијског надзора инспектор је прикупио податке о претходним инспекцијским надзорима над надзираним субјектом и друге податке од значаја за предстојећи надзор, путем информационог система и других база података као и путем непосредног сазнања и информисања и на други одговарајући начин.

3.1. Радње предузете ради утврђивања чињеница

У инспекцијском надзору су предузете следеће радњеради утврђивања чињеница:

1) Контролна листа

У овом ванредном инспекцијском надзору није коришћена контролна листа.

2) Увид у јавне исправе и податке из регистара и евиденција које воде надлежни државни органи, органи аутономне покрајине и органи јединице локалне самоуправе и други имаоци јавних овлашћења

Увид у податке Агенције за Привредне Регистре:

Решење из АПР-а Број: 004675724 2025 59005 000 000 300 055; БД 97616/2025 од 27.11.2025.

Шифра и назив претежне делатности:2015 – Производња вештачких ђубрива и азотних једињења;

Датум оснивања: 08.07.1975.год.

3)Увид у пословне књиге, опште и појединачне акте, евиденције, уговоре, извештаје, записнике, планске документе и другу документацију надзираног субјекта од значаја за инспекцијски надзор

-Службена белешка број: 920-480-383-43/2023-07 од 05.07.2023. године

-Допис са препорукама за поступање након службене саветодавне посете: 920-480-383-43 /2023-07 од 12.07.2023. године

-Решење Министарства заштите животне средине 532-02-00646/13/2022-03 од 30.09.2025. године следећег диспозитива:

1.НЕ ДАЈЕ СЕ САГЛАСНОСТ на ажурирана документа Извештај о безбедности и План заштите од удеса, за севесо комплекс Предузеће за производњу вештачких ђубрива и азотних једињења „ХИП-АЗОТАРА“ д.о.о. Панчево, Спољностарчевачка бр. 80, Панчево, јер нису испуњени услови за сагласност на документа.

2.ЗАБРАЊУЈЕ СЕ РАД, односно обављање активности у којима је присутна или може бити присутна једна или више опасних материја, у једнаким или већим количинама од прописаних у Листи опасних материја и њихових граничних количина и Листи категорија опасних материја и њиховим граничним количинама, Правилника о Листи опасних материја и њиховим количинама и критеријумима за одређивање врсте документа које израђује оператер Севесо постројења, односно комплекса („Службени гласник РС“ број 41 /10, 51/2015 и 50/18), на комплексу Предузећа за производњу вештачких ђубрива и азотних једињења „ХИП-АЗОТАРА“д.о.о. Панчево.

3. Оператер „ХИП-АЗОТАРА“д.о.о. Панчево, дужан је да безбедно измести опасне материје са комплекса, Предузећа за производњу вештачких ђубрива и азотних једињења „ХИП-АЗОТАРА“д.о.о. Панчево, у року од 60 дана од дана пријема овог Решења.

4) Увиђај, односно преглед и провера локације, објеката, постројења и опреме, као и других предмета од значаја за инспекцијски надзор

Инспекцијски надзор је извршен у пословним просторијама на локацији „ХИП-АЗОТАРА " д.о.о. Панчево, ул. Спољностарчевачка бр. 80.

4.Утврђено чињенично стање

Оператер „ХИП-АЗОТАРА" д.о.о. Панчево, је исходовао Решење о сагласности 2016. године на документа Извештај о безбедности и План заштите од удеса, за комплекс Предузеће за производњу вештачких ђубрива и азотних једињења „ХИП-АЗОТАРА" д.о. о. Панчево, Спољностарчевачка бр. 80, Панчево.

Након продаје комплекса, Предузеће за производњу вештачких ђубрива и азотних једињења „ХИП-АЗОТАРА" д.о.о. Панчево, нови власник Промист доо Нови Сад је ажурирао документа Извештај о безбедности и План заштите од удеса, за предметни комлекс и доставио је надлежном органу захтев, број: 532-02-00646/2022-03 дана 12.04.2022. године, за добијање сагласност на иста, у складу са чланом 58 и 60а, Закона о заштити животне средине, а на основу решења Републичког инспектора за заштиту животне средине, број: 904-480-353-35/2021-4 од 17.01.2022. године.

Након спроведеног поступка Министарство заштите животне средине донело је напред поменуто решење којим се овом опертаеру НЕ ДАЈЕ САГЛАСНОСТ на ажурирана документа и ЗАБРАЊУЈЕ РАД.

Овај оператер је Министарству заштите животне средине доставио Обавештење о променама на комплексу - трајном престанка рада комплекса од 02.02.2026., на основу Правилника о садржини, форми и начину достављања Обавештења о комплексу, оператеру комплекса, опису комплекса и околине комплекса, као и попису опасних супстанци које су присутне на комплексу „Службени гласник РС", број 28 од 28. марта 2025. а у складу са чланом 31. став 1. Закона о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце „Службени гласник РС", број 94 од 28. новембра 2024.

У Обавештењу се наводе разлози достављања као и подацима о мерама које је оператер спровео као и мерама које планира да изведе за безбедну обуставу рада, демонтажу комплакса и безбедно уклањање свих опасних супстанци са локације комплекса:

Трошкови производње, нестабилност на енергетском тржишту који директно утичу у значајној мери на цену коштања готовог производа, нестабилност у набавци сировина које су неопходне за производњу, а руског су порекла, директно су утицали да „ХИП-АЗОТАРА" д.о.о. Панчево, заустави производњу и продају вештачких ђубрива. Руско-украјински сукоб је такође значајно утицао да се производња не може одржати. Сходно наведеном „ХИП-АЗОТАРА" д.о.о. Панчево се активирила у правцу реализације ДАТА ЦЕНТРА на постојећем локалитету.

По основу одлуке О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЦЕЛИНА 8 - ПЕТРОХЕМИЈА, АЗОТАРА И РАФИНЕРИЈА У НАСЕЉЕНОМ МЕСТУ ПАНЧЕВО града Панчева а објављено у Службеном листу града Панчева од 20. децембра 2024. године, приступа се изради Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 –

Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево. Циљ израде Измене и допуне плана је развој урбанистичке целине дефинисањем намена површина, индустријске зоне и компатибилних намена, зона пословања, информатичких, интелектуалних и других услуга, пословних инкубатора. Фазна разрада градње будућег ДАТА ЦЕНТРА биће дефинисана планом који је још увек у фази израде. Да би ускладили припрему локације са израдом плана, „ХИП-АЗОТАРА" је током 2023. до 2025. године уклонила трајно све материје, на бази амонијум нитрата и остале сировине, из комлекса фабрике „ХИП-АЗОТАРА" за које је било неопходно постојање севесо постројења по основу одлуке привредног друштва од 07.09.2023. године.

Такође, опрема која се налази у кругу комплекса а која се користила за производњу ђубрива је стављена трајно ван функције по одлуци директора привредног друштва од 07.09.2023. године.

Према извештају Интерне комисије ХИП Азотара (од 12.9.2023.), погони који се налазе у Блоку 6, стављени су ван функције: погон амонијак 3, погон амонијак 2 и складиште амонијака, погон карбамид, погон азотна киселина.

Погони у оквиру овог блока се неће користити, с обзиром да се остали блокови хемиске индустрије уклањају. Њихово уклањање се планира у другој фази реализације „ДАТА ЦЕНТРА".

Такође, уклањају се постојећи објекти: погон и складиште карбамида, лагер течног азотног минералног ђубрива УАН, погон КАН, погон азотне киселине, силоса за складиштење житарица.

Планирани рок за демонтажу опреме и продају је период од 01.01.2026. године до 31.12.2026. године по одлуци директора привредног друштва од 25.12.2025. године.

За безбедну демонтажу планира се ангажовање фирми лиценцираних за обављање такве врсте делатности уз поштовање законских регулатива у циљу опште и личне безбедности.

Приликом уклањања постојећих објеката, дела саобраћајне и инфраструктурне мреже, као и изградње планираних капацитета и нових садржаја, остварiће се несметан рад осталих привредних субјеката за чије се функционисање користе делови саобраћајне и/или инфраструктурне мреже која се налази у оквиру садашњег комплекса ХИП Азотара.

Задржавају се следећи објекти: постојећа ТС, постојећи гасовод и постојећи далеководи.

Обиласком локације, увидом на лицу места као и у доступну документацију:

1.Одлука о стављању ван функције погона ХИП Азотаре и повлачењу опасних материја из употребе, број 1361/п од 14.09.2023. године;

2.Извештај комисије о повлачењу из употребе опасних материја, број 1359/8 до 14.09.2023. године;

3.Извештај комисије о стављању ван функције погона ХИП Азотаре, број 1300/п од 14.09.2023. године;

4.Допуна извештаја комисије о стављању ван функције погона ХИП Азотаре-стављање ван функције сферних ретервоара амонијака 7.18I-3 (1) i (2); број 110/п од 22.02.2024. године.

5.Извештај о инертазацији танкова FB-3001 i 30 I-901 (Складиште погона амонијак III; Складиште погона амонијак II).
6.Извештај: Испитивање изолационих уља из енегетских трансформатора након извршене PCB деконтаминације трансформатора, број 423271-L од 25.07.2023. године (Обрађивач: Електротехнички Институт Никола Тесла а.д. Београд)
7.Извештај: Испитивање изолационих уља из енегетског трансформатора након истека 90 дана од примене поступка PCB деконтаминације, број 423434-L од 01.11.2023. године (Обрађивач: Електротехнички Институт Никола Тесла а.д. Београд)
8.Извештај о инертизацији сферних резервоара.
9.Одлука о престанку са радом, демонтажа и продаја опреме од 25.12.2025. године,
утврђено је да су у ранијем периоду спроведене мере уклањања опасних супстанци са локације „ХИП-АЗОТАРА" д.о.о. Панчево. Сва складишта опасних супстанци су испражњена. Планиране мере на комплексу су детаљно описане у достављеном Обавештењу а односе се на демонтажу и трајно уклањање опреме.
Планирани рок за демонтажу опреме и продају је период од 01.01.2026. године до 31.12.2026. године по одлуци директора привредног друштва од 25.12.2025. године.

У претходном периоду урађено је следеће:
Стављени су ван функције погони ХИП Азотаре:
-Погон „амонијак 3"
-Погон „амонијак 2" и складиште амонијака
-Погон „аарбамид"
-Погон „азотна киселина"

Повучени су из употребе следеће опасне супстанце:
-хидразин
-анхидридовани амонијак
-PCB трафо уља

На основу напред наведеног обавезује се „ХИП-АЗОТАРА" д.о.о. Панчево, Спољностарчевачка бр. 80, Панчево да у складу са задатим роковима за демонтажу и продају опреме по Одлуци директора од 25.12.2025. године, уз приложене доказе, писаним путем обавести надлежног републичког инспектора за заштиту животне средине.

Тражене податке доставити на адресу:
Министарство заштите животне средине, Нишавски управни округ ул.С.Бана бб,Ниш
e-mail: slavisa.bankovic@eko.gov.rs

5.Мере за отклањање незаконитости

Нема

6.Примедбе на записник

Надзирани субјект има право да у писаном облику стави примедбе на записник о инспекцијском надзору, **у року од пет радних дана од пријема овог записника.**

Записник је прочитан и надзирани субјекат на њега примедби има –**нема.**
Записник је састављен у три истоветна примерка, од којих се један примерак доставља надзираном субјекту, а два примерка су за потребе инспекције.

Надзирани субјекат / присутно лице

Милија Павловић

Републички инспектор
за заштиту животне средине
Славиша Банковић

Прилози:
-Документација наведена у тачки 4. овог записника

Достављено:
- Надзираном субјекту
- У списе предмета

еПотпис: Slaviša Banković 200023675
Датум потписа: 04.03.2026. 11:04:05

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „УРБАНИЗАМ"
ПАНЧЕВО
БРОЈ: 05-602024-717
ДАТУМ: 03-06-2026

ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ У ПАНЧЕВУ
INSTITUTE FOR THE PROTECTION OF CULTURAL MONUMENTS PANCEVO
ЖАРКА ЗРЕЊАНИНА 17, 26000 ПАНЧЕВО, ТЕЛ.: 013/ 351-472, 348-487, ТЕЛ/ФАКС: 013/351-851

Број: 475/2
Дана: 02.6.2026.
П а н е в о
ЈВ/ЈЈ/НБ

Завод за заштиту споменика културе у Панчеву, на основу члана 29. и 137. Закона о културном наслеђу („Службени гласник РС" бр. 129/2021), у вези члана 107. става 4. Закона о културним добрима („Службени гласник РС" бр. 71/94, 52/2011 – др. Закони и 99/2011 - др. закон 6/2020 – др. закон и 35/2021 - др. закон), на захтев бр. 05-602024 од 15.5.2026. године (дел. бр. Завода 475 од 18.5.2026. године), подносиоца захтева Јавног предузећа „Урбанизам" Панчево, Карађорђева 4, доставља

МИШЉЕЊЕ
на
Нацрт Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево

I Са становишта заштите непокретних културних добара, у складу са чланом 107. ставом 1. Закона о културним добрима, Завод за заштиту споменика културе у Панчеву констатује да:

Нацрт Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, који је израдило Јавно предузеће „Урбанизам" Панчево, Карађорђева 4, одговорни урбаниста Оливера Драгаш, дипл.инж.арх., дипл. инж.арх број лиценце: 200 0884 06,

може добити позитивно мишљење.

II Након прегледа Нацрта Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, утврђено је да су у исти уграђени услови Завода за заштиту споменика културе дати у СТУДИЈИ ЗАШТИТЕ НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА И ДОБАРА КОЈА УЖИВАЈУ ПРЕТХОДНУ ЗАШТИТУ ЗА ПОДРУЧЈЕ ЦЕЛИНА 8 – ПЕТРОХЕМИЈА, АЗОТАРА И РАФИНЕРИЈА У НАСЕЉЕНОМ МЕСТУ ПАНЧЕВО ЗА ПОТРЕБЕ ИЗРАДЕ ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЦЕЛИНА 8 – ПЕТРОХЕМИЈА, АЗОТАРА И РАФИНЕРИЈА У НАСЕЉЕНОМ МЕСТУ ПАНЧЕВО, заведеној у Заводу под дел. бр. 486/2 од 21.05.2025. године.

III У складу са чланом 107. став 4. Закона о културним добрима, ово мишљење се обавезно прилаже приликом потврђивања измењеног и допуњеног Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево.

Вршилац дужности директора

Милица Минић

Инфраструктура железнице Србије а.д.

АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО ЗА УПРАВЉАЊЕ
ЈАВНОМ ЖЕЛЕЗНИЧКОМ ИНФРАСТРУКТУРОМ
"ИНФРАСТРУКТУРА ЖЕЛЕЗНИЦЕ СРБИЈЕ", БЕОГРАД
МЕНАЏЕР ЗА РАЗВОЈ И ТЕХНИЧКУ ПРИПРЕМУ

11000 БЕОГРАД, Немањина 6, МБ:21127094, ПИБ 109108420, Текући рачун: 205-222959-26
Тел./Телефакс ПТТ+(381 11) 3610-819, ЖАТ:338 E-mail:marija.nikolic@srbrail.rs

Број: 49/2026- 127
Дана: 02.06.2026
Наш знак: СН

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „УРБАНИЗАМ"
ПАНЧЕВО
БРОЈ: 05-6012024-718
ДАТУМ: 04-06-2026

ЈП „Урбанизам" Панчево

Ул. Карађорђева бр. 4
26000 Панчево
ПАК: 300201

ПРЕДМЕТ: Мишљење „Инфраструктура железнице Србије" а.д. на Нацрт Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево

У вези са вашим захтевом који смо примили 25.05.2025. године достављамо мишљење на Нацрт Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево.

У досадашњој сарадњи на изради планске документације, доставили смо:

- Услове за потребе израде Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву, број 2/2020-1854 од 19.08.2020. године,
- Мишљење „Инфраструктура железнице Србије" а.д. на План генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву, број 3/2022-852 од 15.06.2022. године,
- Услове за потребе израде Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву, број 45/2025-114 од 17.09.2025. године.

Разматрајући материјал који смо добили на ЦД-у и мејлом, текстуални и графички део за предметни Нацрт Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, констатовали смо да се сви планирани објекти као и проширење постојећих објеката налазе изван грађевинске линије која је на графичком приказу удаљена 25 m мерено управно на осу постојећег индустријског колосека, тако да „Инфраструктура железнице Србије" а.д. нема примедби на планска решења и даје позитивно мишљење на Нацрт Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево.

МЕНАЏЕР ЗА РАЗВОЈ И
ТЕХНИЧКУ ПРИПРЕМУ

Марија Николић

Марија Николић, дипл.инж.ел.

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „УРБАНИЗАМ" ПАНЧЕВО
БРОЈ: 05-60/2024-2/6
ДАТУМ: 25-05-2026

ЈАВНО ВОДОПРИВРЕДНО ПРЕДУЗЕЋЕ ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ НОВИ САД
21000 Нови Сад, Булевар Михајла Пупина 25
тел: 021/4881-888 централа, кориснички центар 0800/21-21-21 & факс: 021/557-353
ПИБ: 102094162, Матични број: 08761809
www.vodevojvodine.com E-mail: office@vodevojvodine.com

Број: I-658/2-26
Датум:
ЕС

22. 05. 2026

ЈП УРБАНИЗАМ ПАНЧЕВО
Карађорђева 4
Панчево

Предмет: Одговор на захтев за издавање водне сагласности на Нацрт Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево

На основу члана 119. Закона о водама (Службени гласик РС, број 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др. закон) и члана 9. Правилника о садржини и обрасцу захтева за издавање водних аката, садржини мишљења у поступку издавања водних услова и садржини извештаја у поступку издавања водне дозволе (Службени гласник РС, број 72/17, 44/18 - други пропис и 12/22), увидом у Захтев број 05-60/2024 од 15.05.2026. године, евидентиран под бројем I-658/1-26 дана 18.05.2026. године, констатовано је да није достављена документација неопходна за поступање овог јавног предузећа, и то:

- извештај о обављеном јавном увиду у нацрт планског документа

Након достављања тражене документације, у дигиталном облику, бићемо у могућности да се изјаснимо о поднетом захтеву.

В.Д. директора
Игор Колаковић, маст. инж. грађ.

Доставити:
- Наслову
- Служби за уређење и коришћење водног добра
- Архиви

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Број: 0029113067 2026 14850 003 004 011 005
Датум: 6. јул 2026. године
Немањина 22-26
Београд

ГРАД ПАНЧЕВО
ГРАДСКА УПРАВА
Секретаријат за заштиту животне средине
Стручна комисија за оцену Извештаја о СПУ
Трг краља Петра I бр. 2-4
26000 Панчево

Предмет: Одговор на захтев за мишљење о усаглашености Нацрта измена и допуна Плана генералне регулације Целине 8 Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчеву и Извештаја о стратешкој процени утицаја измена и допуна Плана генералне регулације Целине 8 Петрохемија, Азотара и Рафинерија на животну средину, са актом Министарства број 001316469 2026 14850 003 004 016 012 од 29.04.2026. године

Обавештавамо вас да је ово Министарство размотрило ваш захтев за мишљење од 11.06.2026. године, о усаглашености Нацрта измена и допуна Плана генералне регулације Целине 8 Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчеву и Извештаја о стратешкој процени утицаја измена и допуна Плана генералне регулације Целине 8 Петрохемија, Азотара и Рафинерија на животну средину, са актом Министарства број 001316469 2026 14850 003 004 016 012 од 29.04.2026. године, који се односи на севесо комплексе у надлежности овог Министарства, те вас овим путем обавештавамо да је за План генералне регулације Целине 8 Петрохемија, Азотара и Рафинерија ово Министарство издало низ аката са условима ради утврђивања подручја у којима ће се дугорочно сачувати одговарајуће удаљености између објеката у којима је присутна или може бити присутна једна или више опасних материја у количинама које су веће од прописаних и стамбених подручја, јавних простора, као и подручја од посебног значаја, ради заштите живота и здравља људи и животне средине, тада према чл. 34 став 1 тачка 2б) Закона о заштити животне средине.

Сходно томе наводимо да су за План генералне регулације Целине 8 Петрохемија, Азотара и Рафинерија ово Министарство је до израде овог акта издало:

1. Одговор на захтев за издавање услова за потребе израде Плана генералне регулације целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву, бр. 532-02-02857/2020-03 од 26.08.2020. године;
2. Одговор на захтев за тумачење услова за потребе израде „Плана генералне регулације целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија нафте у Панчеву", бр. 532-02-02857/1/2020-03, од 17.02.2022. године;
3. Одговор на захтев за издавање услова за потребе израде Плана генералне регулације целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија нафте у Панчеву, бр. 532-02-02857/2/2020-03 од 29.03.2022. године;

4. Одговор на захтев за издавање посебних услова за заштиту и уређење простора и изградњу објеката, подаци о постојећем стању, условима коришћења и развојним плановима на предметном подручју целине 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву, бр. 003810169 2025 14850 003 004 000 001 од 03.10.2025. године и
5. Одговор на захтев број: 05-60/2024, од 06.03.2026. године, односно на захтев број: 05-60/2024, од 20.04.2026. године, за достављање посебних услова за заштиту и уређење простора и изградњу објеката, подаци о постојећем стању, условима коришћења и развојним плановима на предметном подручју Плана генералне регулације Целине 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, бр. 001316469 2026 14850 003 004 016 012, од 29.04.2026. године.

С обзиром да је у чл. 22 Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину (Службени гласник РС, бр. 94/24), прописано да орган надлежан за припрему плана и програма органу надлежном за послове заштите животне средине и органу надлежном за спровођење поступка оцене прихватљивости доставља на мишљење извештај о стратешкој процени заједно са нацртом плана и програма, те да Органи из става 1. тог члана разматрају и оцењују извештај о стратешкој процени применом одредаба тог закона и критеријума из Прилога 2 тог закона, а како је у чл. 30, став 1. истог закона прописано да орган надлежан за послове заштите животне средине на основу оцене из члана 29. овог закона даје сагласност или одбија да да сагласност на извештај о стратешкој процени, сматрамо да је одговор на сва Ваша питања у потпуној надлежности Градске управе Града Панчева.

За додатне информације, као и даљу сарадњу можете се обратити овом органу, на адресу: Министарство заштите животне средине, Сектор за управљање животном средином, Одељење за заштиту од великог хемијског удеса, Омладинских бригада 1, 11070 Нови Београд.

ДРЖАВНИ СЕКРЕТАР

Александар Дујановић
по решењу о овлашћењу бр.
003175811 2025 14850 009 005 020 092
од 14.07.2025. године

Доставити:
- Наслову
- Архиви

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АП ВОЈВОДИНА
ГРАД ПАНЧЕВО
ГРАДСКА УПРАВА
СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Панчево, Трг Краља Петра I 2-4
Број: 002724667 2026 08725 004 006 381 007
Датум: 25.06.2026. године

СЕКРЕТАРИЈАТУ ЗА УРБАНИЗАМ,
ГРАЂЕВИНСКЕ, СТАМБЕНО-КОМУНАЛНЕ ПОСЛОВЕ
И САОБРАЋАЈ

Секретаријат за заштиту животне средине Градске управе града Панчева, на основу члана 22. став 5. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС" бр. 94/24), даје следеће

МИШЉЕЊЕ

Секретаријат за заштиту животне средине Градске управе Града Панчева је мишљења да је **Извештај о стратешкој процени утицаја Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево на животну средину** потребно допунити, кориговати и усагласити у складу са наведеним примедбама наведеним у Оцени извештаја. Такође, потребно је навести и имплементирати све услове надлежних органа.

Након извршених измена и допуна, као и након обезбеђивања усаглашености са условима надлежних органа, посебно Министарства заштите животне средине, институција и имаоца јавних овлашћења, нарочито у делу који се односи на мере заштите животне средине, управљање ризицима од хемијског удеса, услове за трансформацију комплекса ХИП „Азотара“ и односе са постојећим севесо комплексима у Јужној индустријској зони, Извештај о стратешкој процени може се упутити у даљи поступак разматрања и спровођења процедуре прибављања сагласности, у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Образложење

Приложени документ под називом Извештај о стратешкој процени утицаја Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара, Рафинерија у насељеном месту Панчево израдило је Предузеће за планирање, пројектовање и екологију ECOLogica Urbo d.o.o. из Крагујевца.

Одговорно лице је Евица Рајић, дипл. еколог, а чланови радног тима су: Марија Бабић, мастер биолог-еколог, Звездана Новаковић, мастер инж. технологије, Марин Рајић, дипл. инж. електротехнике, Светлана Ђоковић, дипл. биолог-еколог, Сања Јоковић, мастер еколог, Невена Зубић, мастер хемичар, Анђела Васиљевић, дипл. еколог, Марија Бошковић, дипл. инж. заштите животне средине и Андреја Стаменић, дипл. инж. пејзажне архитектуре.

Основни циљ Извештаја о стратешкој процени утицаја Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара, Рафинерија у насељеном месту Панчево је да се оцене утицаји планираних измена на животну средину и дефинишу мере заштите.

У предметном Извештају о стратешкој процени утицаја је наглашено да је сврха стратешке процене сагледавање свих потенцијалних утицаја на животну средину, избор еколошки најприхватљивијег планског решења, дефинисање мера заштите и мониторинга и обезбеђивање одрживог коришћења простора.

Извештај о стратешкој процени утицаја Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара, Рафинерија у насељеном месту Панчево (у даљем тексту Извештај о СПУ) се састоји од следећих поглавља:

1. Полазне основе стратешке процене

Обухвата правни основ за израду Извештаја о СПУ, плански основ (ГУП Панчева, постојећи ПГР, планска документа вишег реда), разлоге за израду Измена и допуна ПГР-а, опис обухвата плана, приказ постојећег стања животне средине, преглед природних карактеристика простора, стање чиниоца животне средине (воде, земљишта, ваздуха, буке, биодиверзитета), културна добра, постојећу инфраструктуру и резултате претходних консултација са органима и организацијама.

У овом поглављу је дефинисано тзв. „нулто стање“, односно стање простора пре реализације плана.

2. Општи и посебни циљеви и избор индикатора

Поглавље дефинише циљеве заштите животне средине, критеријуме за оцењивање утицаја и индикаторе који ће се користити за процену утицаја.

3. Процена могућих значајних утицаја спровођења измена и допуна плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево

Процена могућих значајних утицаја обухвата процену утицаја плана на све чиниоце животне средине, процену кумулативних и синергијских утицаја, разматрање варијантних решења и поређење различитих могућности развоја простора.

У овом делу се наводи да је планирана трансформација комплекса Азотаре у ДАТА центар повољнија са аспекта заштите животне средине у односу на претходну хемијску производњу, што је кључна аргументација аутора Извештаја о стратешкој процени утицаја о прихватљивости нове намене простора.

4. Предлог мера предвиђених за спречавање и/или смањење негативних утицаја на животну средину

Ово поглавље садржи заштитне мере за све фазе реализације плана и обухвата мере заштите по чиниоцима животне средине (заштита ваздуха, вода и земљишта, заштита природе, заштита од буке, управљање отпадом, заштита културних добара, заштита од хемијских и технолошких удеса и заштита здравља становништва.

У овом делу се налазе и одредбе које се односе на севесо постројења и комплекс Азотаре.

5. Одлука надлежног органа донета у поступку главне оцене прихватљивости за планове који самостално или заједно са другим планом и програмом, пројектом, радовима или активностима, могу да имају утицаја на циљеве очувања и целовитост подручја еколошке мреже

Аутори наводе да у поступку стратешке процене утицаја на животну средину Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, није утврђена обавеза спровођења оцене прихватљивости Плана за еколошку мрежу и да, сходно томе, у оквиру анализе планираних решења није препозната потреба за покретањем поступка процене могућих утицаја на циљеве очувања и интегритет подручја еколошке мреже.

6. Смернице за спровођење стратешких процена на нижим хијерархијским нивоима и процене утицаја пројеката на животну средину

Ово поглавње представља смернице за ниже нивое процене утицаја, тј. шта ће бити предмет испитивања у наредним фазама развоја пројеката. У поглављу је дефинаисано шта мора бити предмет Студије о процени утицаја, додатних анализа и који ће пројекти захтевати посебне дозволе и сагласности.

У овом поглављу је дефинисано да Извештај о СПУ није коначна процена, већ оквир за будуће пројектне процене.

7. Програм праћења стања животне средине у току спровођења измена и допуна плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево

Програмом праћења су дефинисани циљеви и индикатори за праћење стања животне средине и утицаја спровођења Плана, динамика прикупљања података, права и обавезе надлежних органа и поступање у случају неочекиваних негативних утицаја.

Програм праћења стања животне средине (мониторинг) је предвиђен током рушења постојећих објеката, уклањања постројења, ремедијације земљишта, изградње будућих садржаја и експлоатације ДАТА центра.

8. Приказ коришћене методологије и тешкоће у изради стратешке процене утицаја

Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину прописује основни методолошки приступ израде и садржај стратешке процене утицаја, а за поступак процене утицаја је коришћена и методологија процене животне средине „*Rapid Urban Environmental Assessment*" са елементима еколошког вредновања за просторни и урбани развој „*MeV Urban Environmental Assessment*" модел.

Аутори наводе и да у процесу израде Стратешке процене утицаја на животну средину Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево нису уочене битне тешкоће које би могле значајније утицати на ток и поступак процене утицаја стратешког карактера на животну средину.

9. Приказ начина одлучивања, опис разлога одлучујућих за избор измена и допуна плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Пачнево

У овом поглављу је објашњено на који начин су коришћени подаци, како су узети у обзир циљеви заштите животне средине и на који начин су разматране алтернативе и услови

надлежних органа.

10. Нетехнички резиме информација и закључци до којих се дошло током израде Извештаја о Стратешкој процени представљене на начин разумљив јавности

На скраћен начин, нетехничким језиком, приказан је садржај Извешаја о СПУ.

11. Други подаци од значаја за СПУ

Према ауторима Извештаја о СПУ, добијени подаци били су довољни за сагледавање могућих утицаја планираних решења, вредновање варијантних решења и дефинисање мера заштите животне средине, санације, управљања ризиком и мониторинга, те нису били потребни додатни подаци од значаја за СПУ.

Уз Извештај о стратешкој процени утицаја Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара, Рафинерија у насељеном месту Панчево, приложени су и следећи документи:

- Одлука о изради Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево („Сл. лист града Панчева", бр. 34/24);
- Одлука о приступању изради Стратешке процене утицаја Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево на животну средину („Сл. лист града Панчева", бр. 33/24);
- Електродистрибуција Србије, Услови број: 96362/2- 26 од 11.3.2026. године;
- Министарство унутрашњих послова, Сектор за ванредне ситуације, Одељење за ванредне ситуације у Панчеву, Обавештење 07.23.1 број 217-1669/26 од 10.3.2026. године;
- Јавно водопривредно предузеће „Воде Војводине" Нови Сад, Обавештење број: 1-966/4-26 од 27.3.2026. године;
- ЈКП „Водовод и канализација" Панчево, Услови број: Д- 1639/1 од 28.4.2026. год.;
- Покрајински завод за заштиту природе Нови Сад, Решење број: 03 020- 855/2 од 17.4.2026. године;
- Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине, Обавештење број: 000956090 2026 09415 005 000 000 001 од 17.3.2026. године;
- Аутономна покрајина Војводина, Град Панчево, Градска управа, Секретаријат за заштиту животне средине, Обавештење број: 000887171 2026 08725 004 006 380 001 од 15.4.2026. године;
- Завод за заштиту споменика културе у Панчеву, Услови број: 211/2 од 11.3.2026. године;
- АД „Електромрежа Србије" Београд, Обавештење број: 130-00-UTD-003-1077/2025-003 ОД 13.2.2026. године;
- Министарство одбране, Сектор за инфраструктуру и услуге стандарда, Управа за инфраструктуру, Обавештење број: 3016-2 од 7.4.2026. године;
- ЈКП „Зеленило" Панчево, Обавештење број: 92- 334 од 5.3.2026. године;
- Србијагас, Обавештење број: 06- 01- 748 од 10.3.2026. године;
- Транснафта, Обавештење број: 2063/1- 2026 од 17.3.2026. године;
- Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије, Обавештење број: 4/4.10.0070/2026- 0002 од 11.3.2026. године;

- Контрола летења Србије и Црне Горе SMATSA д.о.о. Београд, Обавештење број: CNS00- 21/26 од 13.3.2026. године;
- ЈКП „Хигијена“ Панчево, Услови 02- 32/2026- 0106 од 04.3.2026. године;
- АД за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“ Београд, Обавештење број: 49/2026- 66 од 9.3.2026. године;
- „Транспортгас Србија“, Обавештење 02-06-8/64-2 од 13.3.2026. године;
- НИС, Обавештење од 13.3.2026. године;
- Messer Gases, Обавештење од 16.3.2026. године;
- „Специјална лука“ д.о.о. Панчево, Обавештење број: 487 од 23.3.2026, године;
- „Телеком Србија“ Предузеће за телекомуникације а.д., Обавештење број: Д209/99041/2- 2026 од 11.3.2026. године;
- CETIN д.о.о. Београд, Услови, 37/114/26 од 24.4.2026. године;
- Министарство заштите животне средине, Обавештење, број: 001316469 2026 14850 003 004 016 012 од 29.4.2026. године.

На основу анализе предметног Извештаја о СПУ, Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево и Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8, Одговора на захтев за издавање услова за потребе израде Плана генералне регулације целина 8 Министарства заштите животне средине бр. 532-02-02857/2020-03 од 26.08.2020. године и бр. 532-02-02857/2/2020-03 од 29.03.2022. године, Одговора на захтев за издавање посебних услова за заштиту и уређење простора и изградњу објеката, подаци о постојећем стању, условима коришћења и развојним плановима на предметном подручју целине 8 бр. 00381016902025 14850 003 004 000 001 од 03.10.2025. године и Одговора Министарства заштите животне средине бр. 001316469 2026 14850 003 004 016 012 од 29.04.2026. године, као и остале релевантне документације, издвојиле су се следеће тачке као најзначајније:

Министарство заштите животне средине је, у Одговору на захтев за издавање посебних услова за заштиту и уређење простора и изградњу објеката, подаци о постојећем стању, условима коришћења и развојним плановима на предметном подручју целине 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву, бр. 00381016902025 14850 003 004 000 001 од 03.10.2025. године, због повећаног нивоа ризика од хемијског удеса на простору Целине 8, предложило привремени прекид поступка Измена и допуна Плана генералне регулације целине 8, док оператер комплекса не поступи сходно обавезама утврђеним Законом о заштити животне средине до 07.12.2025. године или сходно обавезама утврђеним Законом о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце, после 07.12.2025. године.

Оператер ХИП Азотара д.о.о. Панчево је, 02.02.2026. године, доставио Обавештење у коме је наведено да ће постројење бити демонтирано и да комплекс трајно престаје са радом, при чему су дати и подаци о спроведеним и планираним мерама за безбедну обуставу рада, демонтажу постројења и уклањање опасних супстанци са локације, у циљу реализације ДАТА центра. Такође, у достављеном Обавештењу је наведено да је током 2025. године из комплекса трајно уклоњен сав меатеријал на бази амонијум-нитрата, као и остале сировине због којих је постројење имало статус севесо постројења. Планирани рок за демонтажу и трајно уклањање опреме је 25.12.2026. године.

Након тога је инспекција за заштиту животне средине извршила надзор на основу која је израђен Записник о инспекцијском надзору бр. 000541950 2026 14850 008 014 383 015 од 20.03.2026. године, којим је оператеру ХИП Азотара д.о.о. Панчево наложено да обавести надлежног инспектора за заштиту животне средине о реализацији планираних активности.

На основу поменутих докумената Министарство заштите животне средине је у Одговору број 001316469 2026 14850 003 004 016 012 од 29.04.2026. године констатовало следеће:

- Утврђени услови и мере у складу са прописима из области заштите од великог хемијског удеса примењују се до достављања службене потврде надлежног инспекцијског органа о потпуном отклањању опасности на предметном комплексу;
- У периоду до испуњења претходно наведених услова, простор предметног комплекса задржава режим ограничене и контролисане намене, у складу са условима заштите од великих удеса, који обухватају утврђене зоне ризика, прописана безбедносна удаљења, забране и ограничења изграње, као и мере за спречавање и ублажавање последица могућих хемијских удеса;
- Нови режим коришћења простора утврђује се кроз измене и допуне планског документа, у складу са стварним стањем на терену и потврђеним престанком постојања опасних супстанци.

Без обзира на претходно наведено, Извештај о СПУ и Измене и допуне Плана генералне регулације Целине 8 разматрају нову намену простора као развојну зону за ДАТА центар.

Међутим, предметни Извештај о стратешкој процени утицаја није пружио доказе да су ограничења из поменутих одговора Министарства заштите животне средине превазиђена и да су испуњени претходно наведени услови, тако да они остају на снази све до њиховог испуњења или до позитивне одлуке Министарства заштите животне средине.

Испитивање квалитета земљишта указало је на то да поједини тешки метали у анализираном земљишту на предметној локацији (бакар, баријум, цинк и никл) прекорачују ремедијационе вредности. Предметни Извештај о СПУ не даје информације о површинама контаминираним овим тешким металима, односно о површини на којој је будући носилац пројекта дужан да спроведе санацију и ремедијацију. Такође, констатује се да је у једном узорку земљишта утврђено да су повишене вредности ^{238}U и ^{226}Ra, а у другом ^{137}Cs, међутим, не наводе се могући негативни ефекти ових повишених вредности, нити се наводи потенцијални извор који је узрок повећане радиоактивности.

У једном од узорака подземних вода из пијезометара, добијена вредност концентрације нитрата прелази дефинисану ремедијациону вредност. Потребно је навести шта је носилац будућег пројекта дужан да уради по том питању, као и по питању повећаног садржаја аеробних мезофилних бактерија и укупних колиформних бактерија.

У оквиру предметног Извештаја о стретешкој процени утицаја разматране су варијанте и алтернативна решења. Међутим, из документа се види да је готово цео концепт заснован на ДАТА центру, као унапред изабраном решењу, тако да нису заиста разматране алтернативе, већ је само образложено већ донето планско решење, при чему није разматрана нека друга привредна намена целог или дела предметног простора. Осим тога, за предложено варијантно решење (ДАТА центар) нису анализирани и негативни утицаји, који дефинитивно постоје.

На основу прегледа и анализе Извештаја о стратешкој процени утицаја Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара, Рафинерија у насељеном месту Панчево (Извштај о СПУ) и Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, као и остале документације, а пре свега одговора Министарства заштите животне средине бр. 532-02-02857/2020-03 од 26.08.2020. године, бр. 532-02-02857/2/2020-03 од 29.03.2022. године, бр. 00381016902025 14850 003 004 000 001 од 03.10.2025. године и бр. 001316469 2026 14850 003 004 016 012 од 29.04.2026. године сматрам да Извештај о СПУ није пружио доказе да су ограничења из поменутих одговора Министарства превазиђена и да су испуњени услови прописани овим актима, те је неопходно да се

предметни Извештај о СПУ у потпуности усагласи са њима.

У том смислу је стручна комисија за оцену Извештаја о СПУ упутила допис Сектору за управљање животном средином, Одељењу за заштиту од великог хемијског удеса Министарства заштите животне средине у коме је тражено стручно и правно мишљење Министарства ради обезбеђивања пуне усклађености планских решења са важећим прописима и условима заштите животне средине.

На основу наведеног, а у складу са чланом Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину, Секретаријат за заштиту животне средине Градске управе града Панчева је дао мишљење као у диспозитиву.

Саставни део овог мишљења је Оцена Извештаја о стратешкој процени утицаја Измена и допуна плана – генералне регулације Целина 8 Петрохемија Азотара Рафинерија у насељеном месту Панчево на животну средину.

ПОМОЋНИК СЕКРЕТАРА

Весна Јерков

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ГРАД ПАНЧЕВО
ГРАДСКА УПРАВА
СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
СТРУЧНА КОМИСИЈА за оцену Извештаја о стратешкој процени утицаја Измена и допуна Плана генералне регулације ЦЕЛИНА 8 – Петрохемија, Азотара, Рафинерија у насељеном месту Панчево
Број: 000887171 2026 08725 004 006 380 001

08.07.2026.

ПРЕДМЕТ: Оцена коригованог Извештаја о стратешкој процени утицаја Измена и допуна плана – генералне регулације Целина 8 Петрохемија Азотара Рафинерија у насељеном месту Панчево на животну средину

У складу са критеријумима за оцену Извештаја о стратешкој процени садржаним у Прилогу 2 Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“ бр. 94/24), у поступку оцене Извештаја о стратешкој процени утицаја Измена и допуна плана – генералне регулације Целина 8 Петрохемија Азотара Рафинерија у насељеном месту Панчево на животну средину, достављеног 08.07.2026. године, а по захтеву Секретаријата за урбанизам, грађевинске, стамбено-комуналне послове и саобраћај, дајемо следећу:

О Ц Е Н У

Извештај о стратешкој процени утицаја измена и допуна плана генералне регулације Целина 8 Петрохемија, Азотара Рафинерија у насељеном месту Панчево на животну средину који је израђен од стране „Preduzeća za planiranje, projektovanje i ekologiju „ECOLOGICA URBO DOO Kragujevac“, Саве Ковачевића 3/1, 34000 Крагујевац, садржи све елементе по тачкама из члана 14. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Достављени Извештај, од 08.07.2026. године садржи:

1. Полазне основе стратешке процене

Обухвата правни основ за израду Извештаја о СПУ, плански основ (ГУП Панчева, постојећи ПГР, планска документа вишег реда), разлоге за израду Измена и допуна ПГР-а, опис обухвата плана, приказ постојећег стања животне средине, преглед природних карактеристика простора, стање чиниоца животне средине (воде, земљишта, ваздуха, буке, биодиверзитета),

културна добра, постојећу инфраструктуру и резултате претходних консултација са органима и организацијама.

У овом поглављу је дефинисано тзв. „нулто стање“, односно стање простора пре реализације плана.

2. Општи и посебни циљеви и избор индикатора

Поглавље дефинише циљеве заштите животне средине, критеријуме за оцењивање утицаја и индикаторе који ће се користити за процену утицаја.

3. Процена могућих значајних утицаја спровођења измена и допуна плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево

Процена могућих значајних утицаја обухвата процену утицаја плана на све чиниоце животне средине, процену кумулативних и синергијских утицаја, разматрање варијантних решења и поређење различитих могућности развоја простора.

У овом делу се наводи да је планирана трансформација комплекса Азотаре у ДАТА центар повољнија са аспекта заштите животне средине у односу на претходну хемијску производњу, што је кључна аргументација аутора Извештаја о стратешкој процени утицаја о прихватљивости нове намене простора.

4. Предлог мера предвиђених за спречавање и/или смањење негативних утицаја на животну средину

Ово поглавље садржи заштитне мере за све фазе реализације плана и обухвата мере заштите по чиниоцима животне средине (заштита ваздуха, вода и земљишта, заштита природе, заштита од буке, управљање отпадом, заштита културних добара, заштита од хемијских и технолошких удеса и заштита здравља становништва.

У овом делу се налазе и одредбе које се односе на севесо постројења и комплекс Азотаре.

5. Одлука надлежног органа донета у поступку главне оцене прихватљивости за планове који самостално или заједно са другим планом и програмом, пројектом, радовима или активностима, могу да имају утицаја на циљеве очувања и целовитост подручја еколошке мреже

Аутори наводе да у поступку стратешке процене утицаја на животну средину Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, није утврђена обавеза спровођења оцене прихватљивости Плана за еколошку мрежу и да, сходно томе, у оквиру анализе планираних решења није препозната потреба за покретањем поступка процене могућих утицаја на циљеве очувања и интегритет подручја еколошке мреже.

6. Смернице за спровођење стратешких процена на нижим хијерархијским нивоима и процене утицаја пројеката на животну средину

Ово поглавње представља смернице за ниже нивое процене утицаја, тј. шта ће бити предмет испитивања у наредним фазама развоја пројеката. У поглављу је дефинаисано шта мора бити предмет Студије о процени утицаја, додатних анализа и који ће пројекти захтевати посебне дозволе и сагласности.

У овом поглављу је дефинисано да Извештај о СПУ није коначна процена, већ оквир за будуће пројектне процене.

7. Програм праћења стања животне средине у току спровођења измена и допуна плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево

Програмом праћења су дефинисани циљеви и индикатори за праћење стања животне средине и утицаја спровођења Плана, динамика прикупљања података, права и обавезе надлежних органа и поступање у случају неочекиваних негативних утицаја.

Програм праћења стања животне средине (мониторинг) је предвиђен током рушења постојећих објеката, уклањања постројења, ремедијације земљишта, изградње будућих садржаја и експлоатације ДАТА центра.

8. Приказ коришћене методологије и тешкоће у изради стратешке процене утицаја

Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину прописује основни методолошки приступ израде и садржај стратешке процене утицаја, а за поступак процене утицаја је коришћена и методологија процене животне средине *„Rapid Urban Environmental Assessment"* са елементима еколошког вредновања за просторни и урбани развој *„MeV Urban Environmental Assessment"* модел.

Аутори наводе и да у процесу израде Стратешке процене утицаја на животну средину Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево нису уочене битне тешкоће које би могле значајније утицати на ток и поступак процене утицаја стратешког карактера на животну средину.

9. Приказ начина одлучивања, опис разлога одлучујућих за избор измена и допуна плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Пачнево

У овом поглављу је објашњено на који начин су коришћени подаци, како су узети у обзир циљеви заштите животне средине и на који начин су разматране алтернативе и услови надлежних органа.

10. Нетехнички резиме информација и закључци до којих се дошло током израде Извештаја о Стратешкој процени представљене на начин разумљив јавности

На скраћен начин, нетехничким језиком, приказан је садржај Извешаја о СПУ.

11. Други подаци од значаја за СПУ

На основу прегледа и детаљне анализе Извештаја о стратешкој процени утицаја измена и допуна плана генералне регулације Целина 8 Петрохемија, Азотара Рафинерија у насељеном месту Панчево на животну средину може се констатовати да је предметни Извештај о стратешкој процени утицаја углавном конципиран у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Извештај о стратешкој процени утицаја имао је одређене недостатке, па је било потребно извршити корекције исте, у складу са датим сугестијама (Примедбе од 1-17 дате у Оцени Извештаја о стратешкој процени утицаја Измена и допуна плана – генералне регулације

Целина 8 Петрохемија Азотара Рафинерија у насељеном месту Панчево на животну средину, бр. 000887171 2026 08725 004 006 380 001 од 25.06.2026. године).

Закључак:

Имајући у виду све напред наведено, сматра се да је Извештај о стратешкој процени утицаја Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево на животну средину, од 08.07.2026. године коригован и усаглашен у складу са датим примедбама и може се упутити у даљи поступак разматрања и спровођења процедуре прибављања сагласности, у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину, уз услов да се поступи у складу са актима Министарства заштите животне средине:

- Одговор на захтев за издавање услова за потребе израде Плана генералне регулације целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву, бр. 532-02-02857/2020-03 од 26.08.2020. године;
- Одговор на захтев за тумачење услова за потребе израда Плана генералне регулације целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву, бр. 532-02-02857/2/02857/1/2020-03 од 17.02.2022. године;
- Одговор на захтев за издавање услова за потребе израда Плана генералне регулације целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву, бр. 532-02-02857/2/2020-03 од 29.03.2022. године;
- Одговор на захтев за издавање посебних услова за заштиту и уређење простора и изградњу објеката, подаци о постојећем стању, условима коришћења и развојним плановима на предметном подручју целине 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву, бр. 003810169 2025 14850 003 004 000 001 од 03.10.2025. године,
- Одговор на захтев бр. 05-60/2024, од 06.03.2026. године, односно на захтев бр: 05-60/2024 од 20.04.2026. године, за достављање посебних услова за заштиту и уређење простора и изградњу објеката, подаци о постојећем стању, условима коришћења и развојним плановима на предметном подручју Плана генералне регулације Целине 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, бр. 001316469 2026 14850 003 004 016 012 од 29.04.2026. године и
- Одговор на захтев, бр. 0029113067 2026 14850 003 004 011 005 од 06.07.2026. године.

где посебно наглашавамо следеће мере:

- Утврђени услови и мере у складу са прописима из области заштите од великог хемијског удеса примењују се до достављања службене потврде надлежног инспекцијског органа о потпуном отклањању опасности на предметном комплексу;

- У периоду до испуњења претходно наведених услова, простор предметног комплекса задржава режим ограничене и контролисане намене, у складу са условима заштите од великих удеса, који обухватају утврђене зоне ризика, прописана безбедносна удаљења, забране и ограничења изграње, као и мере за спречавање и ублажавање последица могућих хемијских удеса;
- Нови режим коришћења простора утврђује се кроз измене и допуне планског документа, у складу са стварним стањем на терену и потврђеним престанком постојања опасних супстанци.

Чланови Стручне комисије:

Весна Јерков, дипл.физ-хем.-мастер, председник

Љиљана Дражилов, дипл. инж. технологије, члан

Милица Стаменковић, мастер инжењер пољопривреде, члан

мр Горица Алексић Милосављевић, дипл.хем., члан

др Владимир Адамовић, дипл. инж. Технологије, члан

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ГРАД ПАНЧЕВО
ГРАДСКА УПРАВА
СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Број: 002724667 2026 08725 004 006 381 007
Датум: 08.07.2026.

СЕКРЕТАРИЈАТУ ЗА УРБАНИЗАМ,
ГРАЂЕВИНСКЕ, СТАМБЕНО-КОМУНАЛНЕ ПОСЛОВЕ
И САОБРАЋАЈ

На основу члана 29. и 30. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС" бр. 94/24), по захтеву Секретаријата за урбанизам, грађевинске, стамбено-комуналне послове и саобраћај, бр. 003557823 2025 од 03.07.2026. године, Секретаријат за заштиту животне средине Градске управе града Панчева даје

САГЛАСНОСТ

На ИЗВЕШТАЈ о стратешкој процени утицаја Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара, Рафинерија у насељеном месту Панчево, уз услов да је неопходно поступати у складу са следећим актима Министарства заштите животне средине Републике Србије:

- Одговор на захтев за издавање услова за потребе израде Плана генералне регулације целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву, бр. 532-02-02857/2020-03 од 26.08.2020. године;
- Одговор на захтев за тумачење услова за потребе израда Плана генералне регулације целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву, бр. 532-02-02857/2/02857/1/2020-03 од 17.02.2022. године;
- Одговор на захтев за издавање услова за потребе израда Плана генералне регулације целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву, бр. 532-02-02857/2/2020-03 од 29.03.2022. године;
- Одговор на захтев за издавање посебних услова за заштиту и уређење простора и изградњу објеката, подаци о постојећем стању, условима коришћења и развојним плановима на предметном подручју целине 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву, бр. 003810169 2025 14850 003 004 000 001 од 03.10.2025. године,
- Одговор на захтев бр. 05-60/2024, од 06.03.2026. године, односно на захтев бр: 05-60/2024 од 20.04.2026. године, за достављање посебних услова за заштиту и уређење простора и изградњу објеката, подаци о постојећем стању, условима коришћења и развојним плановима на предметном подручју Плана генералне регулације Целине 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, бр. 001316469 2026 14850 003 004 016 012 од 29.04.2026. године и
- Одговор на захтев, бр. 0029113067 2026 14850 003 004 011 005 од 06.07.2026. године.

Образложење

Документ под називом Извештај о стратешкој процени утицаја Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара, Рафинерија у насељеном месту Панчево израдило је Предузеће за планирање, пројектовање и екологију ECOLogica Urbo d.o.o. из Крагујевца.

Одговорно лице је Евица Рајић, дипл. еколог, а чланови радног тима су: Марија Бабић, мастер биолог-еколог, Звездана Новаковић, мастер инж. технологије, Марин Рајић, дипл. инж. електротехнике, Светлана Ђоковић, дипл. биолог-еколог, Сања Јоковић, мастер еколог, Невена Зубић, мастер хемичар, Анђела Васиљевић, дипл. еколог, Марија Бошковић, дипл. инж. заштите животне средине и Андреја Стаменић, дипл. инж. пејзажне архитектуре.

Основни циљ Извештаја о стратешкој процени утицаја Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара, Рафинерија у насељеном месту Панчево је да се оцене утицаји планираних измена на животну средину и дефинишу мере заштите.

У предметном Извештају о стратешкој процени утицаја је наглашено да је сврха стратешке процене сагледавање свих потенцијалних утицаја на животну средину, избор еколошки најприхватљивијег планског решења, дефинисање мера заштите и мониторинга и обезбеђивање одрживог коришћења простора.

Извештај о стратешкој процени утицаја Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара, Рафинерија у насељеном месту Панчево (у даљем тексту Извештај о СПУ) се састоји од следећих поглавља:

1. Полазне основе стратешке процене

Обухвата правни основ за израду Извештаја о СПУ, плански основ (ГУП Панчева, постојећи ПГР, планска документа вишег реда), разлоге за израду Измена и допуна ПГР-а, опис обухвата плана, приказ постојећег стања животне средине, преглед природних карактеристика простора, стање чиниоца животне средине (воде, земљишта, ваздуха, буке, биодиверзитета), културна добра, постојећу инфраструктуру и резултате претходних консултација са органима и организацијама.

У овом поглављу је дефинисано тзв. „нулто стање“, односно стање простора пре реализације плана.

2. Општи и посебни циљеви и избор индикатора

Поглавље дефинише циљеве заштите животне средине, критеријуме за оцењивање утицаја и индикаторе који ће се користити за процену утицаја.

3. Процена могућих значајних утицаја спровођења измена и допуна плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево

Процена могућих значајних утицаја обухвата процену утицаја плана на све чиниоце животне средине, процену кумулативних и синергијских утицаја, разматрање варијантних решења и поређење различитих могућности развоја простора.

У овом делу се наводи да је планирана трансформација комплекса Азотаре у ДАТА центар повољнија са аспекта заштите животне средине у односу на претходну хемијску производњу,

што је кључна аргументација аутора Извештаја о стратешкој процени утицаја о прихватљивости нове намене простора.

4. Предлог мера предвиђених за спречавање и/или смањење негативних утицаја на животну средину

Ово поглавље садржи заштитне мере за све фазе реализације плана и обухвата мере заштите по чиниоцима животне средине (заштита ваздуха, вода и земљишта, заштита природе, заштита од буке, управљање отпадом, заштита културних добара, заштита од хемијских и технолошких удеса и заштита здравља становништва.

У овом делу се налазе и одредбе које се односе на севесо постројења и комплекс Азотаре.

5. Одлука надлежног органа донета у поступку главне оцене прихватљивости за планове који самостално или заједно са другим планом и програмом, пројектом, радовима или активностима, могу да имају утицаја на циљеве очувања и целовитост подручја еколошке мреже

Аутори наводе да у поступку стратешке процене утицаја на животну средину Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, није утврђена обавеза спровођења оцене прихватљивости Плана за еколошку мрежу и да, сходно томе, у оквиру анализе планираних решења није препозната потреба за покретањем поступка процене могућих утицаја на циљеве очувања и интегритет подручја еколошке мреже.

6. Смернице за спровођење стратешких процена на нижим хијерархијским нивоима и процене утицаја пројеката на животну средину

Ово поглавље представља смернице за ниже нивое процене утицаја, тј. шта ће бити предмет испитивања у наредним фазама развоја пројеката. У поглављу је дефинаисано шта мора бити предмет Студије о процени утицаја, додатних анализа и који ће пројекти захтевати посебне дозволе и сагласности.

У овом поглављу је дефинисано да Извештај о СПУ није коначна процена, већ оквир за будуће пројектне процене.

7. Програм праћења стања животне средине у току спровођења измена и допуна плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево

Програмом праћења су дефинисани циљеви и индикатори за праћење стања животне средине и утицаја спровођења Плана, динамика прикупљања података, права и обавезе надлежних органа и поступање у случају неочекиваних негативних утицаја.

Програм праћења стања животне средине (мониторинг) је предвиђен током рушења постојећих објеката, уклањања постројења, ремедијације земљишта, изградње будућих садржаја и експлоатације ДАТА центра.

8. Приказ коришћене методологије и тешкоће у изради стратешке процене утицаја

Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину прописује основни методолошки приступ израде и садржај стратешке процене утицаја, а за поступак процене утицаја је коришћена и методологија процене животне средине „*Rapid Urban Environmental Assessment*" са елементима еколошког вредновања за просторни и урбани развој „*MeV Urban Environmental Assessment*" модел.

Аутори наводе и да у процесу израде Стратешке процене утицаја на животну средину Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево нису уочене битне тешкоће које би могле значајније утицати на ток и поступак процене утицаја стратешког карактера на животну средину.

9. Приказ начина одлучивања, опис разлога одлучујућих за избор измена и допуна плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Пачнево

У овом поглављу је објашњено на који начин су коришћени подаци, како су узети у обзир циљеви заштите животне средине и на који начин су разматране алтернативе и услови надлежних органа.

10. Нетехнички резиме информација и закључци до којих се дошло током израде Извештаја о Стратешкој процени представљене на начин разумљив јавности

На скраћен начин, нетехничким језиком, приказан је садржај Извешаја о СПУ.

11. Други подаци од значаја за СПУ

Према ауторима Извештаја о СПУ, добијени подаци били су довољни за сагледавање могућих утицаја планираних решења, вредновање варијантних решења и дефинисање мера заштите животне средине, санације, управљања ризиком и мониторинга, те нису били потребни додатни подаци од значаја за СПУ.

Уз Извештај о стратешкој процени утицаја Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара, Рафинерија у насељеном месту Панчево, приложени су и следећи документи:

- Одлука о изради Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево („Сл. лист града Панчева", бр. 34/24);
- Одлука о приступању изради Стратешке процене утицаја Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево на животну средину („Сл. лист града Панчева", бр. 33/24);
- Електродистрибуција Србије, Услови број: 96362/2- 26 од 11.3.2026. године;
- Министарство унутрашњих послова, Сектор за ванредне ситуације, Одељење за ванредне ситуације у Панчеву, Обавештење 07.23.1 број 217-1669/26 од 10.3.2026. године;
- Јавно водопривредно предузеће „Воде Војводине" Нови Сад, Обавештење број: 1-966/4-26 од 27.3.2026. године;
- ЈКП „Водовод и канализација" Панчево, Услови број: Д- 1639/1 од 28.4.2026. год.;
- Покрајински завод за заштиту природе Нови Сад, Решење број: 03 020- 855/2 од 17.4.2026. године;
- Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине, Обавештење број: 000956090 2026 09415 005 000 000 001 од 17.3.2026. године;
- Аутономна покрајина Војводина, Град Панчево, Градска управа, Секретаријат за заштиту животне средине, Обавештење број: 000887171 2026 08725 004 006 380 001 од 15.4.2026. године;
- Завод за заштиту споменика културе у Панчеву, Услови број: 211/2 од 11.3.2026. године;
- АД „Електромрежа Србије" Београд, Обавештење број: 130-00-UTD-003-1077/2025-003 ОД 13.2.2026. године;
- Министарство одбране, Сектор за инфраструктуру и услуге стандарда, Управа за инфраструктуру, Обавештење број: 3016-2 од 7.4.2026. године;
- ЈКП „Зеленило" Панчево, Обавештење број: 92- 334 од 5.3.2026. године;

- Србијагас, Обавештење број: 06- 01- 748 од 10.3.2026. године;
- Транснафта, Обавештење број: 2063/1- 2026 од 17.3.2026. године;
- Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије, Обавештење број: 4/4.10.0070/2026- 0002 од 11.3.2026. године;
- Контрола летења Србије и Црне Горе SMATSA д.о.о. Београд, Обавештење број: CNS00- 21/26 од 13.3.2026. године;
- ЈКП „Хигијена“ Панчево, Услови 02- 32/2026- 0106 од 04.3.2026. године;
- АД за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“ Београд, Обавештење број: 49/2026- 66 од 9.3.2026. године;
- „Транспортгас Србија“, Обавештење 02-06-8/64-2 од 13.3.2026. године;
- НИС, Обавештење од 13.3.2026. године;
- Messer Gases, Обавештење од 16.3.2026. године;
- „Специјална лука“ д.о.о. Панчево, Обавештење број: 487 од 23.3.2026, године;
- „Телеком Србија“ Предузеће за телекомуникације а.д., Обавештење број: Д209/99041/2- 2026 од 11.3.2026. године;
- CETIN д.о.о. Београд, Услови, 37/114/26 од 24.4.2026. године;
- Министарство заштите животне средине, Обавештење, број: 001316469 2026 14850 003 004 016 012 од 29.4.2026. године.

На основу анализе предметног Извештаја о СПУ, Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево и Измене и допуне Плана генералне регулације Целина 8, Одговора на захтев за издавање услова за потребе израде Плана генералне регулације целина 8 Министарства заштите животне средине бр. 532-02-02857/2020-03 од 26.08.2020. године и бр. 532-02-02857/2/2020-03 од 29.03.2022. године, Одговора на захтев за издавање посебних услова за заштиту и уређење простора и изградњу објеката, подаци о постојећем стању, условима коришћења и развојним плановима на предметном подручју целине 8 бр. 00381016902025 14850 003 004 000 001 од 03.10.2025. године и Одговора Министарства заштите животне средине бр. 001316469 2026 14850 003 004 016 012 од 29.04.2026. године, као и остале релевантне документације, издвојиле су се следеће тачке као најзначајније:

Министарство заштите животне средине је, у Одговору на захтев за издавање посебних услова за заштиту и уређење простора и изградњу објеката, подаци о постојећем стању, условима коришћења и развојним плановима на предметном подручју целине 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у Панчеву, бр. 00381016902025 14850 003 004 000 001 од 03.10.2025. године, због повећаног нивоа ризика од хемијског удеса на простору Целине 8, предложило привремени прекид поступка Измена и допуна Плана генералне регулације целине 8, док оператер комплекса не поступи сходно обавезама утврђеним Законом о заштити животне средине до 07.12.2025. године или сходно обавезама утврђеним Законом о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце, после 07.12.2025. године.

Оператер ХИП Азотара д.о.о. Панчево је, 02.02.2026. године, доставио Обавештење у коме је наведено да ће постројење бити демонтирано и да комплекс трајно престаје са радом, при чему су дати и подаци о спроведеним и планираним мерама за безбедну обуставу рада, демонтажу постројења и уклањање опасних супстанци са локације, у циљу реализације ДАТА центра. Такође, у достављеном Обавештењу је наведено да је током 2025. године из комплекса трајно уклоњен сав меатеријал на бази амонијум-нитрата, као и остале сировине због којих је постројење имало статус севесо постројења. Планирани рок за демонтажу и трајно уклањање опреме је 25.12.2026. године.

Након тога је инспекција за заштиту животне средине извршила надзор на основу која је израђен Записник о инспекцијском надзору бр. 000541950 2026 14850 008 014 383 015 од 20.03.2026. године, којим је оператеру ХИП Азотара д.о.о. Панчево наложено да обавести надлежног инспектора за заштиту животне средине о реализацији планираних активности.

На основу поменутих докумената Министарство заштите животне средине је у Одговору број 001316469 2026 14850 003 004 016 012 од 29.04.2026. године констатовало следеће:

- Утврђени услови и мере у складу са прописима из области заштите од великог хемијског удеса примењују се до достављања службене потврде надлежног инспекцијског органа о потпуном отклањању опасности на предметном комплексу;
- У периоду до испуњења претходно наведених услова, простор предметног комплекса задржава режим ограничене и контролисане намене, у складу са условима заштите од великих удеса, који обухватају утврђене зоне ризика, прописана безбедносна удаљења, забране и ограничења изграње, као и мере за спречавање и ублажавање последица могућих хемијских удеса;
- Нови режим коришћења простора утврђује се кроз измене и допуне планског документа, у складу са стварним стањем на терену и потврђеним престанком постојања опасних супстанци.

Без обзира на претходно наведено, Извештај о СПУ и Измене и допуне Плана генералне регулације Целине 8 разматрају нову намену простора као развојну зону за ДАТА центар.

Међутим, предметни Извештај о стратешкој процени утицаја није пружио доказе да су ограничења из поменутих одговора Министарства заштите животне средине превазиђена и да су испуњени претходно наведени услови, тако да они остају на снази све до њиховог испуњења или до позитивне одлуке Министарства заштите животне средине.

Испитивање квалитета земљишта указало је на то да поједини тешки метали у анализираном земљишту на предметној локацији (бакар, баријум, цинк и никл) прекорачују ремедијационе вредности. Предметни Извештај о СПУ не даје информације о површинама контаминираним овим тешким металима, односно о површини на којој је будући носилац пројекта дужан да спроведе санацију и ремедијацију. Такође, констатује се да је у једном узорку земљишта утврђено да су повишене вредности ^{238}U и ^{226}Ra, а у другом ^{137}Cs, међутим, не наводе се могући негативни ефекти ових повишених вредности, нити се наводи потенцијални извор који је узрок повећане радиоактивности.

У једном од узорака подземних вода из пијезометара, добијена вредност концентрације нитрата прелази дефинисану ремедијациону вредност. Потребно је навести шта је носилац будућег пројекта дужан да уради по том питању, као и по питању повећаног садржаја аеробних мезофилних бактерија и укупних колиформних бактерија.

У оквиру предметног Извештаја о стретешкој процени утицаја разматране су варијанте и алтернативна решења. Међутим, из документа се види да је готово цео концепт заснован на ДАТА центру, као унапред изабраном решењу, тако да нису заиста разматране алтернативе, већ је само образложено већ донето планско решење, при чему није разматрана нека друга привредна намена целог или дела предметног простора. Осим тога, за предложено варијантно решење (ДАТА центар) нису анализирани и негативни утицаји, који дефинитивно постоје.

На основу прегледа и анализе Извештаја о стратешкој процени утицаја Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара, Рафинерија у насељеном месту Панчево (Извштај о СПУ) и Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, као и остале документације, а пре свега одговора Министарства заштите животне средине бр. 532-02-02857/2020-03 од 26.08.2020. године, бр. 532-

02-02857/2/2020-03 од 29.03.2022. године, бр. 00381016902025 14850 003 004 000 001 од 03.10.2025. године и бр. 001316469 2026 14850 003 004 016 012 од 29.04.2026. године сматрам да Извештај о СПУ није пружио доказе да су ограничења из поменутих одговора Министарства превазиђена и да су испуњени услови прописани овим актима, те је неопходно да се предметни Извештај о СПУ у потпуности усагласи са њима.

У том смислу је стручна комисија за оцену Извештаја о СПУ упутила допис Сектору за управљање животном средином, Одељењу за заштиту од великог хемијског удеса Министарства заштите животне средине у коме је тражено стручно и правно мишљење Министарства ради обезбеђивања пуне усклађености планских решења са важећим прописима и условима заштите животне средине, број 0029113067 2026 14850 003 004 011 005 од 11.06.2026. године са захтевом за мишљење о усаглашености Нацрта измена и допуна Плана генералне регулације Целине 8 Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево и Извештаја о стратешкој процени утицаја измена и допуна Плана генералне регулације Целине 8 Петрохемија, Азотара и Рафинерија на животну средину, са актом Министарства број 001316469 2026 14850 003 004 016 012 од 29.04.2026. године. Одговор Министарства на захтев за мишљење, број 0029113067 2026 14850 003 004 011 005 од 6. јула 2026- године достављен је Стручној комисији, са оценом да је одговор на сва питања у потпуној надлежности Градске управе града Панчева.

Након прегледа Извештаја о стратешкој процени, Стручна комисија је дефинисала примедбе које су достављене Секретаријату за заштиту животне средине.

Секретаријат за заштиту животне средине је, узимајући у обзир примедбе Стручне комисије, упутио Секретаријату за урбанизам, грађевинске, стамбено-комуналне послове и саобраћај Мишљење бр. 002724667 2026 08725 004 006 381 007 од 25.06.2026. године.

Након тога, израђивач Извештаја је кориговао извештај према примедбама и исти је поново достављен стручној комисији на изјашњење. У наведеном Извештају, у односу на претходни извештај, додати су следећи акти:

- Услови ХИП Петрохемија бр. 1Z-2025-24657 од 18.09.2025. године
- Услови Јавног водопривредног предузећа „Воде Војводине“ Нови Сад, Водни услови бр. 05-60/2024-6/9 од 05.05.2026. године
- Одговор Секретаријата за заштиту животне средине града Панчева бр. 000887171 |2026 08725 004 006 380 001 од 11.05.2026. године

На основу наведеног, а у складу са чланом Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину, Секретаријат за заштиту животне средине Градске управе града Панчева је дао сагласност као у диспозитиву.

Саставни део ове Сагласности је Оцена Извештаја о стратешкој процени утицаја Измена и допуна плана – генералне регулације Целина 8 Петрохемија Азотара Рафинерија у насељеном месту Панчево на животну средину, од 08.07.2026. године.

ПОМОЋНИК СЕКРЕТАРА

Весна Јерков